

Oslo kommune

Byrådets budsjettforslag 2022 og økonomiplan 2022–2025

Sak 1

- 1. En grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle**
- 2. Klimabudsjett**
- 3. Økonomiplan 2022-2025**
- 4. Hovedoversikter**
- 5. Bydelene HEI, AIS og OVK**
- 6. Helse, eldre og innbyggertjenester**
- 7. Arbeid, integrering og sosiale tjenester**
- 8. Oppvekst og kunnskap**
- 9 Byutvikling**
- 10.1 Miljø og samferdsel**
- 10.2 Miljø og samferdsel - selvfinansierende**
- 11.1 Næring og eierskap**
- 11.2 Næring og eierskap – eiendomsforetakene**
- 12. Kultur, idrett og frivillighet**
- 13. Byrådslederens kontor**
- 14. Finans**
- 15. Bystyrets organer**
- 16. Felles inntekter og utgifter**
- 17. Økonomireglementet**
- 18. Budsjettekniske merknader**
- 19. Beregningsgrunnlag for gebyrer**
- 20. Innstilling til vedtak**

Vedlegg

1 Prosedyre for bemanningsreduksjoner

2 Forkortelser

INNHALDSFORTEGNELSE

1. Arbeid, klima og sosial utjevning	1
En grønnere by	3
En varmere by	5
Mer skapende by	7
En by med plass til alle	9
 2. KLIMABUDSJETT	 1
2.1 Byrådets satsing for å kutte klimagassutslipp i Oslo	1
2.2 Oslos klimamål	5
2.3 Klimaomstilling	5
2.4 Utvikling i klimagassutslippene i Oslo fra 2009 til 2019	8
2.5 Beregning av effekter av tiltak 2022-2025	10
2.6 Tiltak i klimabudsjett 2022-2025	14
2.7 Nye bevilgninger til klimatiltak 2022-2025	25
2.8 Oslos arbeid med å følge opp klimastrategien	26
 3. ØKONOMIPLAN 2022-2025	 1
3.0 Innledning	1
3.1 Økonomisk status	2
3.2 Driftsbudsjett 2022-2025	3
3.3 Investeringsbudsjett 2022-2025	13
3.4 Kommunens pensjonskostnader	24
3.5 Befolkningsutvikling	30
 4. HOVEDOVERSIKTER Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025	 1
4.1 Årsbudsjett 2022	1
4.2 Økonomiplan 2022-2025	5
Drift - Bykassen	5
Drift – Kommunale foretak	6
Drift – Samlet (Bykasse og KF)	7
Investeringer – Bykasse	8
Investeringer – Kommunale foretak	10
Investeringer – Samlet (Bykasse og KF)	11
Fondsutvikling - Bykassen	13
Oversikt over bykasseinvesteringer med finansiering	14
 5. BYDELENE	 1
5.1 Hoved og nøkkelstørrelser for Bydelene	1
5.2 Bydelenes økonomiske rammer	2
5.3 Bydelsfordeling av ordinær drift og økonomisk sosialhjelp	5
5.4 Spesifikasjon av budsjetttrammer for bydelene 2022	5
5.5 Sentrale avsetninger bydelene	10
5.6 Forslag til tilskuddsmidler i bydelssektoren	12

5.7 Samlet oppstilling av øremerkede midler bydelssektoren	13
5.8 Klimakonsekvenser – bydelene samlet	13
6. HELSE, ELDER OG INNBYGGERTJENESTER	1
6.1 Hoved og nøkkelstørrelser for helse, eldre og innbyggertjenester	1
6.2 Byrådets ambisjoner for helse, eldre og innbyggertjenester	2
6.3 Økonomiplanoversikt med spesifikasjoner av endringer	7
6.4 Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester	9
6.5 Funksjonsområde 3 – Helse og omsorg	11
6.6 Oslo Origo (kap. 121)	20
6.7 Sykehjemsetaten (kap. 313)	23
6.8 Helseetaten (kap. 314)	29
6.9 Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (kap. 316)	36
6.10 Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (kap. 317)	38
6.11 Avsetninger husleier sykehjem (kap. 328)	39
6.12 Bydelene avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (kap. 308)	39
6.13 Byomfattende tiltak – avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester (kap. 372)	41
6.14 Prosjekteringsmidler (kap. 374)	43
6.15 Sektorens samlede forslag tilskuddsmidler	43
6.16 Sektorens samlede forslag til verbale vedtak	43
6.17 Sektorens samlet oppstilling øremerkede midler	44
7. ARBEID, INTEGRERING OG SOSIALE TJENESTER	1
7.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for arbeid, integrering og sosiale tjenester	1
7.2 Byrådets ambisjoner for arbeid, integrering og sosiale tjenester	2
7.3 Økonomiplanoversikt med spesifikasjoner av endringer	7
7.4 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	9
7.4 A Aktivitetstilbud for barn og unge	9
7.5 Funksjonsområde 4 Sosiale tjenester og ytelser	12
7.5 A Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak	12
7.5 B Kvalifiseringsprogrammet	18
7.5 C Mottak og integrering av flyktninger	19
7.5 D Økonomisk sosialhjelp	21
7.6 Bydelene – avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester (kap. 307)	22
7.7 Fagskolen Oslo (kap. 250)	24
7.8 Oslo Voksenopplæring (kap. 294)	25
7.9 Velferdsetaten (kap. 315)	28
7.10 Hjelpemiddelformidling Oslokommune (kap. 384)	34
7.11 Kriminalitetsforebygging blant ungdom (kap. 362)	37
7.12 Tilskudd innen helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid (kap. 319)	38
7.13 Byomfattende avsetning – arbeid, integrering og sosiale tjenester (kap. 371)	39
7.14 Prosjekteringsmidler (kap. 375)	39
7.15 Bostøtte og boligtilskudd (kap. 428)	40
7.16 Trygdeordninger (kap. 350)	41
7.17 Tap på utlån (kap. 427)	41
7.18 Sektorens samlede tilskuddsmidler	43

7.19 Sektorens samlede forslag til verbale vedtak	43
7.20 Sektorens samlet oppstilling øremerkede midler	46
8. OPPVEKST OG KUNNSKAP	1
8.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for oppvekst- og kunnskap	1
8.2 Byrådets ambisjoner for oppvekst og kunnskapssektoren	2
8.3 Oppvekst- og kunnskapssektorens økonomiske rammer	19
8.4 Barnehager (funksjonsområde 2A)	22
Kap. 305 Bydelene - Etablering av nye barnehager	27
Kap. 306 Bydelene – diverse barnehagetiltak	28
Kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver	30
8.5 Barnevern (funksjonsområde 2B)	31
Kap. 303 Bydelene - avsetninger barn og unge	34
8.6 Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste (funksjonsområde 2C)	35
8.7 Skole og utdanning (Utdanningsetaten)	39
Kap. 200 Utdanningsetaten	47
Kap. 203 Pedagogisk psykologisk tjeneste	48
Kap. 208 Avsetning husleier skoler	48
Kap. 210 Grunnskolen	49
Kap. 211 Aktivitetsskolen	50
Kap. 230 Videregående skoler	51
Kap. 231 Fagopplæring	52
8.8 Barne- og familieetaten	54
Kap. 360 Barne- og familieetaten	56
8.9 Oppvekst- og kunnskapssektorens samlede tilskuddsmidler	58
9. BYUTVIKLING	1
9.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for byutvikling	1
9.2 Byrådets ambisjoner for byutvikling	2
9.3 Byutviklingssektorens økonomiske rammer	6
9.4 Eiendoms- og byfornyelsesetaten (kap. 400)	8
9.5 Fornebu-utbyggingen (kap. 416)	12
9.6 Andre utbyggingsformål (kap. 425)	13
9.7 Områdesatsinger (kap. 481, 482 og 483)	15
9.8 Bilfritt byliv (kap. 490)	18
9.9 Byantikvaren (kap. 520)	19
9.10 Plan- og bygningsetaten (kap. 609)	22
9.11 Samlede tilskuddsmidler – Byutvikling	28
9.12 Samlede øremerkede midler - Byutvikling	28

10. MILJØ OG SAMFERDSEL	1
10.0.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for miljø- og samferdsels	1
10.0.2 Byrådets ambisjoner for sektoren	2
10.0.3 Sektorens økonomiske rammer	7
10.0.4 Bymiljøetaten (kap. 542)	10
10.0.5 Bymiljøetaten Parkering (kap. 543)	19
10.0.6 Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring (kap. 647)	23
10.0.7 Brann- og redningsetaten (kap. 650)	25
10.0.8 Kjøp av transporttjenester (kap. 711)	29
10.0.9 Fornebubanen (kap. 712)	32
10.0.10 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (kap. 752)	36
10.0.11 Bymiljøetaten Sykkelprosjektet (kap. 761)	37
10.0.12 Klimaetaten (kap. 771)	40
10.0.13 Sektorens samlede tilskuddsmidler	43
10.0.14 Sektorens forslag til verbale vedtak	43
10.0.15 Sektorens samlede øremerkede midler	43
10.1 MILJØ- OG SAMFERDSEL - SELVFINANSIERENDE	45
10.1.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for Miljø- og samferdsel - selvfinansierende	45
10.1.2 Sektorens økonomiske rammer	46
10.1.3 Vann- og avløpsetaten (kap. 620)	47
10.1.4 Renovasjons- og gjenvinningsetaten selvkost (kap. 648)	53
10.1.5 Tilskudd til klima- og energiltak (kap. 770)	58
10.1.6 Sektorens samlede tilskuddsmidler	61
10.1.7 Sektorens forslag til verbale vedtak	61
10.1.8 Sektorens samlede øremerkede midler	61
 11. NÆRING OG EIERSKAP	 1
11.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for næring og eierskap	1
11.2 Byrådets ambisjoner for sektoren	2
11.3 Sektorens økonomiske rammer	11
11.4 Næringsutvikling (kap. 455)	13
11.5 Overføring av statlig næringsrettede midler (kap. 456)	18
11.6 Næringsetaten (kap. 459)	19
11.7 Oslo Havn KF (kap. 060)	23
EIENDOMSFORETAKENE	26
11.8 Økonomiplanramme 2022-2025	26
11.9 Oslobygg KF – overføring drift (kap. 179)	27
11.10 Boligbygg Oslo KF – overføring drift (kap. 172)	28
11.11 Boligbygg Oslo KF – overføring investering (kap. 172)	28
11.12 Oslobygg KF – overføring investering (kap. 179)	29
11.13 Usikkerhetsavsetning investering – overføring (kap. 180)	29
11.14 Forskjellige utbedringstiltak (kap. 185)	30
11.15 Boligbygg Oslo KF (kap. 055)	31
11.16 Oslobygg KF (kap. 063)	35

12. KULTUR, IDRETT OG FRIVILLIGHET	1
12.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for kultur-, idretts- og frivillighet	1
12.2 Byrådets ambisjoner for sektoren	2
12.3 Sektorens økonomiske rammer	7
12.4 Kulturtilskudd m.m. (kap. 500)	9
12.5 Kulturetaten (kap. 502)	12
12.6 Munchmuseet (kap. 504)	18
12.7 Deichmann bibliotek (kap. 505)	21
12.8 Avsetning husleier kulturbygg (kap. 508)	25
12.9 Idrett (kap. 545)	25
12.10 Avsetning husleie idrettsprosjekt (kap. 548)	31
12.11 Tilskudd til Den norske kirke (kap. 581)	31
12.12 Gravferdsetaten (kap. 590)	33
12.13 Sektorens samlede tilskuddsmidler	36
12.14 Sektorens samlede forslag til verbale vedtak	37
12.15 Sektorens samlede øremerkede midler	37
 13. BYRÅDSLEDERENS KONTOR	 1
13.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren	1
13.2 Byrådets ambisjoner for sektoren	2
13.3 Sektorens økonomiske rammer	5
13.4 Byråd/byrådsavdelingene (kap. 120)	8
13.5 Kommuneadvokaten (kap. 140)	10
13.6 Rådhusets forvaltningstjeneste (kap. 150)	12
13.7 Beredskapsetaten (kap. 184)	15
13.8 Tilfeldige utgifter etter byrådets bestemmelse (kap. 191)	17
13.9 Tilskuddsmidler – Byrådslederens kontor	17
 14. FINANS	 1
14.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for finans	1
14.2 Byrådets ambisjoner for sektoren	2
14.3 Sektorens økonomiske rammer	9
14.4 Div. virksomheter og prosjekter under Byrådsavdeling for finans (kap. 122)	11
14.5 Utviklings- og kompetanseetaten (kap. 125)	14
14.6 Innkrevingsetaten (kap. 130)	21
14.7 Sektorens samlede tilskuddsmidler	24

15. BYSTYRETS ORGANER	1
15.1 Sektorens økonomiske rammer	1
15.2 Bystyret mv. (kap. 100)	2
15.3 Kontrollutvalget (kap. 109)	3
15.4 Kommunerevisjonen (kap. 110)	3
15.5 Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester (kap. 111)	4
15.6 Stortingsvalg og kommunevalg (kap. 112)	4
 16. FELLES INNTEKTER OG UTGIFTER	 1
16.1 Frie inntekter	1
16.2 Skatt på inntekt og formue (kap. 800)	3
16.3 Rammetilskudd fra staten (kap. 840)	4
16.4 Eiendomsskatt (kap. 810)	5
16.5 Frie inntekter samlet	6
16.6 Øvrige generelle statstilskudd (kap. 845)	6
16.7 Generelle statstilskudd vedr. flyktninger m.v. (kap. 850)	7
16.8 Renter og avdrag (kap. 900)	8
16.9 Avdrag på lån (kap. 910)	9
16.10 Utbytte fra aksjeselskaper (kap. 901)	9
16.11 Felles utgifter (kap. 193)	10
16.12 Betjening av videreutlån (kap. 927)	11
16.13 Forsikringer (kap. 124)	12
16.14 Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (kap. 192)	13
16.15 Tap på lånegarantier (kap. 426)	14
16.16 Mottatte overføringer fra KF (kap. 898)	15
16.17 Fond i driftsbudsjettet	16
16.18 Disposisjonsfond (ubundne driftsfond) (kap. 940)	16
16.19 Bundne driftsfond (kap. 950)	17
16.20 Overføring til investeringsbudsjettet (kap. 980)	19
16.21 Finansiering av investeringer og avsetninger – Bruk av lån (kap. 910)	20
16.22 Utlån egne midler (kap. 920)	20
16.23 Videreutlån (kap. 926)	21
16.24 Betjening av videreutlån (kap. 927)	21
16.25 Fond i investeringsbudsjettet	22
16.26 Bundne investeringsfond (kap. 959)	22
16.27 Overføring fra driftsbudsjettet (kap. 980)	23
16.28 Lånefondet (kap. 080)	23

17. ØKONOMIREGLEMENT 2021	1
1 Budsjettfullmakter	1
2 Budsjettfullmakter delegert til byrådet	2
3 Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalg	5
4 Budsjettfullmakter for kommunale foretak	7
5 Instruks for økonomiforvaltningen	9
6 Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler	10
7 Instruks for økonomiforvaltningen i kommunale foretak	13
8 Instruks for investeringer	14
 18. BUDSJETTEKNISKE MERKNADER	 1
18.1 Pris- og lønnskompensasjon i 2022-budsjettet	1
18.2 Resultat av tariffoppgjøret i 2021	2
18.3 Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OPF)	2
18.4 Kompensasjon for befolkningsutvikling	3
18.5 Merverdiavgift og investeringer	3
18.6 Prisforutsetninger som skal legges til grunn for investeringsprosjekter for formålsbygg og lignende bygg	3
18.7 Endret budsjetteringspraksis for alle nye investeringsprosjekter fra og med budsjett 2019	3
18.8 KOSTRA (rapportering for kommunesektoren til staten)	3
18.9 Endringer i kapittelinnstillingen	4
 19. BEREGNINGSGRUNNLAG FOR GEBYRER	 1
19.1 Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing – selvkostprisnippet	1
19.2 Nærmere om selvkostberegning vann og avløp, renovasjon og feiing	1
19.3 Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer	2
19.4 Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer	3
19.5 Beregningsgrunnlag for feiegebyr	4
 20. INNSTILLING TIL VEDTAK	 1
Skattevedtak	1
Lånevedtak	2
Klimabudsjett – rammer for utslipp	3
Tallbudsjett	3
Verbalforslag	13
Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser	15
Økonomireglementet	20
Prosedyre for bemanningsreduksjon	20

Vedlegg som inngår i dokumentet

- 1 Prosedyre for bemanningsreduksjoner
- 2 Forkortelser

Vedlegg som ikke inngår i dokumentet Sak 1/2022, men som er tilgjengelig på Internett

Sak 1/2022 Grønt hefte – dokumentasjon av budsjettgrunnlaget for bydelene

Sak 1/2022 Vedlegg til Klimabudsjett 2022

Sak 1/2022 Kulturtilskudd m.m. Spesifikasjon av tilskudd og avsetninger

Sak 1/2022 Fordeling av tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialområdet og på integrerings- og mangfoldsområdet for 2022

Sak 1/2022 Tiltaksliste – plast, redusert forbruk og urbant landbruk 2022-2025

Til Oslo bystyre

Byrådets forslag til budsjett 2022 og økonomiplan 2022–2025

Byrådet legger med dette fram sitt forslag til budsjett 2022 og økonomiplan 2022–2025.

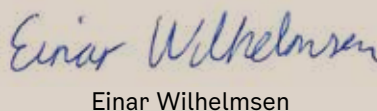
I kapittel 1 presenteres hovedprioriteringer og profil i budsjettforslaget. Kapittel 2 presenterer kommunens klimabudsjett, et verktøy som viser hvor utslippene skal kuttes og hvem som har ansvar for det.

Detaljert informasjon om økonomiplanen og de enkelte sektorenes budsjettposter og tiltak fremgår i egne kapitler.

Oslo, 22. september 2021

Raymond Johansen

Einar Wilhelmsen

Arbeid, klima og sosial utjevning

Dette budsjettet skal bidra til at Oslo blir en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Byrådets hovedprioriteringer i budsjettet er arbeid til alle, kampen mot klimaendringene og sosial utjevning.

Koronapandemien har endret arbeidsmarkedet i Oslo drastisk, med kraftig økning i arbeidsledigheten. I samarbeid med arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene, næringslivet og ideell sektor vil byrådet redusere arbeidsledigheten og legge til rette for kvalifisering og kompetanseheving. I budsjettet prioriterer byrådet derfor en rekke tiltak for å få ledige tilbake i arbeid, for å skape flere grønne arbeidsplasser og for kvalifisering til arbeidsmarkedet.

Klimaendringene går raskere, blir mer intense og krever tydelige valg og prioriteringer. Å stoppe klimaendringene skal ikke overlates til noen andre, et annet sted eller til en annen tid. Kommunens klimastrategi for 2020–2030 har ambisiøse mål for omstilling av Oslo med mål om å redusere klimagassutslippene med 95 % innen 2030. Samtidig må Oslos evne til å tåle de betydelige klimaendringene styrkes fram mot 2030. Byrådet trapper i dette budsjettet og i denne økonomiplanperioden opp kampen mot klimaendringene.

Vi setter av midler til å etablere en nullutslippssone i Oslo, og sikre at Ruters dieselbusser erstattes med elektriske busser fram mot 2023. Det vil kutte klima-

gasser, luftforurensning og støy. Oslo kommune stiller krav om nullutslipp for transport av varer og tjenester for kommunen. For å få fart på utrulling av tunge utslippsfrie kjøretøy trapper vi opp utbyggingen av ladestasjoner, og setter i gang en storskala satsing på lading for tynge kjøretøy, som lastebiler og busser (utenom Ruter). Vi setter også av midler til en storsatsing på utskifting av kommunens maskinpark med utslippsfrie alternativer, og sikrer battericontainere og andre nullutslippsløsninger til våre byggeplasser. Samtidig forlenges og forsterkes satsingen på utslippsfrie arbeidsreiser i kommunen, en oppfølging av samarbeidsavtalen med arbeidstakerorganisasjonene i Oslo kommune.

Oslo prioriterer myke trafikanter og trygge skoleveier for barna i dette budsjettet. Byrådet foreslår økte midler til trafiksikkerhetstiltak og tiltak som gjør det enklere og tryggere å gå eller sykle i hele byen. Byrådet forsterker innsatsen med å bygge sammenhengende sykkelveinett blant annet ved å styrke planleggingskapasiteten. Byrådet vil utvikle og tilpasse kollektivtilbudet for å sikre at kollektivtransport etter koronapandemien skal være innbyggernes foretrukne valg.

Totalt budsjett

85 mrd.

Driftsbudsjett

66 mrd.

Investeringsbudsjett

19 mrd.

355 mill. til utslippsfri kollektivtransport og ladeinfrastruktur

84,5 mill. til arbeid til alle

20 000 elever i Osloskolen får tilbud om gratis deltids plass i AKS til skolestart 2022

Byrådet vil gi alle barn og unge like muligheter til å leve forskjellige liv, og setter derfor av betydelige ressurser til å utjevne sosiale forskjeller både i barnehagen og skolen. Byrådet fortsetter å trappe opp gratis aktivitetsskole til og med tredje trinn i hele Oslo i løpet av 2022 og 2023. Totalt vil over 20 000 barn få tilbud om gratis deltids plass i aktivitetsskolen fra skolestart 2022. Innsatsen for å skaffe sommerjobber for ungdom og aktiviteter for barn og unge i ferier, fortsetter i 2022. Idrettslag, lokalt næringsliv og kommunenes egne virksomheter er sentrale samarbeidspartnere som styrkes i budsjettet, med mål om å inkludere flere i aktiviteter på ettermiddags- og kveldstid.

Byrådet forserer jobben med å følge opp unge som begår gjentatt kriminalitet tett, og viderefører samarbeidet med politiet i SaLTo-nettverket for å forebygge og redusere ungdomskriminalitet. Byrådet setter derfor av 20 mill. i økonomiplanperioden til en forsterket innsats rettet mot unge som begår gjentatt kriminalitet. Arbeidet skal bygge på erfaringer og funn fra handlingsplanen rettet mot denne målgruppen og SaLTo-rapporten for 2021.

Oslo er en mangfoldig by. Helsetilstanden i befolkningen varierer med sosial og økonomisk bakgrunn og pandemien har bidratt til å tydeliggjøre sammenhengene mellom levekår og befolkningens psykiske og fysiske helse. Gjennom arbeidet med ny folkehelsestrategi vil byrådet jobbe for å utjevne forskjeller og å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. Byrådet har innført skolefrukt på ungdomsskolen, og foreslår å innføre gratis skolemat på videregående skole fra 2022 og ungdomsskolen fra 2023.

Byrådet satt i revidert budsjett 2021 av 142,5 mill. til fond for koronareparasjon til å håndtere de langsiktige skadevirkningene av koronapandemien i 2022 og 2023, som skal motvirke og rette opp skadevirkningene pandemien har påført oss. Midlene skal blant annet brukes til å styrke grunnskolen, øke gjennomføringen i videregående skole, styrke helsestasjoner, øke bemanningen i barnehage og til å videreføre 15 årsverk i lavterskeltilbud psykisk helse i bydelene. Disse midlene fordeles i dette budsjettet.

Byrådet har styrt Oslo trygt gjennom koronapandemien. Det neste året skal byrådet gjennomføre både interne og eksterne evalueringer av pandemien. Siden 2015 har byrådet gjennomført store grep for velferd, digitalisering, kollektivtransport og sykkelveier. Dette har vært viktig for Oslos håndtering av pandemien. Det har vært en stor fordel for Oslo og for de som har måttet dra fysisk på jobb at kollektivtilbudet har vært godt utbygd, og at kapasiteten har vært opprettholdt selv i perioder med mye smitte. Utbyggingen av flere og bedre sykkelveier har gjort det tryggere å sykle, og gitt mange et alternativ til bilen, men også avlastet kollektivnettet. Satsinga på 500 flere årsverk i hjemmetjenesten, høyere ansattetthet på sykehjem og flere heltidsansatte har vært helt avgjørende for å forhindre smitte i eldreomsorgen. Kommunens egen digitaliseringsetat Oslo Origo har sammen med i Helse-etaten gjort en betydelig innsats for raskt å få på plass systemer for bl.a. timebestillinger av koronatester mm.

Det har blitt gjennomført store investeringer de siste årene og de fire neste skal det gjøres mer. Det nye Munchmuseet åpner blant annet høsten 2021. Samtidig er det nye Tøyenbadet, ny storbylegevakt og en lang rekke andre bygg innenfor idrett, helse, omsorg og opplæring under bygging. Samlet skal kommunens eiendomsforetak investere for 34,2 mrd. i de neste fire årene.

Bærekraft, omfordeling og ansvarlighet ligger til grunn for byrådets økonomiske styring. Store deler av handlingsrommet skaper Oslo kommune selv, mens andre deler avhenger av eksterne faktorer som demografi, skatt og overføringer fra staten. I den årlige vurderingen av Oslos økonomiske status vurderer det internasjonale kredittvurderingsbyrået Standard & Poor's kommunens evne til økonomisk styring og budsjettgjennomføring som svært god, og gir høyeste mulige karakter, AAA.

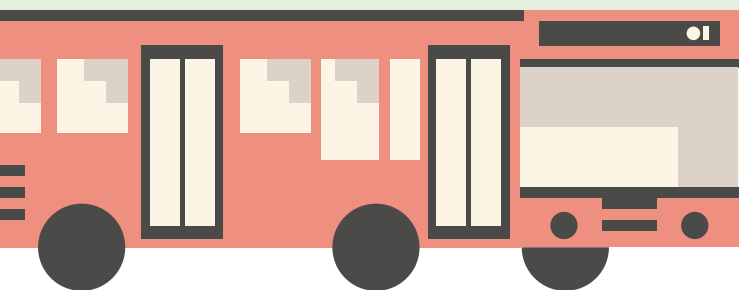
Byrådets budsjettforslag for 2022 er på totalt 85 mrd. Driftsbudsjettet er på 66 mrd., mens 19 mrd. er foreslått satt av til investeringer.

151 mill.

i økonomiplanperioden
til utslippsfrie busser

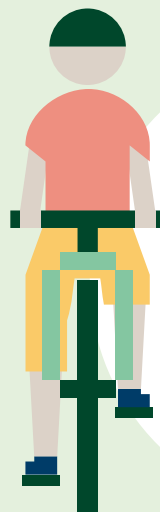
10 mill.

til å videreføre arbeid med
klimavennlige jobbreiser blant
kommunens virksomheter

27 mill.

til å følge opp handlingsplan
for overvannshåndtering

25 km

ny og oppgradert
sykkelinfrastruktur

En grønnere by

Oslo skal være en grønn og levende by, luftforurensning og klimagassutslipp skal reduseres. Det skal bli enklere å ta miljøvennlige valg i hverdagen. Byrådet vil at Oslos innbyggere skal oppleve et bilfritt byliv, flere grøntområder, renere luft, flere sykkelveier og enda bedre kollektivtransport. Byrådet prioriterer grønne satsinger for å nå Oslos miljø- og klimamål. I budsjettforslaget prioriterer vi mennesker og aktiviteter fremfor biltrafikk. Vi viderefører arbeidet med nullutslippssoner, vi legger til rette for at befolkning og næringsliv kan ta grønne valg, og for at flere reiser i hovedstaden skal skje med kollektivtransport, sykkel eller til fots.

Reduksjon av klimagassutslipp

Byrådet viderefører, styrker og iverksetter nye tiltak for å redusere utslipp fra trafikk, avfallsbehandling og bygg- og anleggsvirksomhet, som står for 88 % av klimagassutslippene i Oslo. I årets klimabudsjett foreslår byrådet å skjerpe virkemidlene for å kutte i de tre største utslippskildene.

Byrådet krever nullutslipp fra transport av varer og tjenester for Oslo kommune i våre rammeavtaler. I tillegg foreslår byrådet å øke bevilgningen til ladeinfrastruktur til 50,5 mill. i 2022 og sette av til sammen 153,5 mill. i resten av økonomiplanperioden. Dette inkluderer

en storsatsing på ladeinfrastruktur for tyngre kjøretøy, slik som lastebiler og busser (utenom Ruter). Byrådet vil videre sette av midler til arbeid med nullutslippssoner, og 50 mill. i 2022 til utskifting av fossile kommunale tyngre kjøretøy og maskiner.

Kommunen stiller strenge krav til bygg- og anleggsvirksomhet i Oslo, både gjennom reguleringsplaner og strenge klima- og miljøkrav i kommunens anskaffelser. Byrådet legger vekt på innovasjon og utvikling av både miljøvennlige løsninger og nullutslippsløsninger i kommunens eiendomsmasse, maskinpark og byggeplasser. Flere bygg realiseres nå som plussus,

og byrådet viderefører arbeidet med energieffektivisering og solceller på eksisterende bygninger. Byrådet jobber for å få til karbonfangst på avfallsforbrenningsanlegget Klemetsrud som i dag hovedsakelig tar imot avfall fra næringsvirksomhet. Samtidig undersøker kommunen mulighetene for at det også kan gjennomføres karbonfangst fra husholdningsavfall i Oslo. Parallelt utredes også andre tiltak som kan bidra til utslippsfri avfallsbehandling.

Kollektivtransport

Koronapandemien har medført betydelig nedgang i antall kollektivreisende og tap av billettinntekter. Det kan ta tid før folk reiser like mye med kollektivtransport som før pandemien. Byrådet mener kollektivtilbudet må opprettholdes i denne overgangsperioden, slik at ikke et redusert tilbud i seg selv gjør at flere velger bilen framfor å reise kollektivt. Byrådet mener det er et nasjonalt ansvar å kompensere kollektivtrafikken for bortfall av billettinntekter i en overgangsperiode etter pandemien. I påvente av statlig kompensasjon, setter byrådet av 135 mill. for å bidra til at det samlede nivået på kollektivtilbudet kan opprettholdes i Oslo, til tross for reduserte billettinntekter. Byrådet fortsetter å styrke kollektivtilbudet utover i økonomiplanperioden.

Utslippsfri båt- og bussdrift

Byrådet ønsker en snarest mulig overgang til utslippsfri kollektivtransport. I 2022 er det oppstart av nye busskontrakter for Oslo sør der det er lagt opp 95 % utslippsfri drift. I tillegg vil nye elektriske øybåter fases inn i løpet av vintersesongen 2021-2022. I dette budsjettet har vi lagt inn en ytterligere opptrapping på til sammen 151 mill. i økonomiplanperioden for å sikre at båt- og bussdrift i Oslo kan bli nær 100 % utslippsfrie allerede innen utgangen av 2023, fremfor i 2028 slik den opprinnelige planen var. Dermed kan Ruter legge opp til tilnærmet utslippsfri drift ved oppstart av nye busskontrakter i Oslo. Det betyr bedre luft, mindre forurensing og mindre støy.

Sykkel

Utbyggingen av trygg og mer sammenhengende sykkelvei gjør at mange flere sykler. Byrådet vil forsterke arbeidet med å gjøre Oslo til en attraktiv sykkelby. Koronapandemien har ført til kraftig vekst i sykkel-

trafikken og understreket behovet for en trygg og sikker sykkelinfrastruktur som er egnet for alle. I dette budsjettet styrker vi planleggingskapasiteten og i 2022 øker investeringsrammen for sykkelinvesteringen med 253 mill. Totalt i 2022 bruker Oslo kommune 673 mill. på sykkelinfrastruktur.

Bilfritt byliv og levende gater

Byrådet fortsetter å prioritere mennesker og aktiviteter framfor biltrafikk i bykjernen. Bilfritt byliv gjør sentrum hyggeligere med vekt på handel, uteservering, kunst og kultur, flere benker, flere leke- og aktivitetsmuligheter og mer beplantning. Nå også utvidet til Tøyen og Grønland. Tiltakene der skal sees i sammenheng med områdesatsingen. Totalt foreslås om lag 50 mill. til bilfritt byliv i 2022. I 2022 bevilges det 4 mill. til Levende gater der flere beboere sammen kan søke om å få stenge gata midlertidig for biltrafikk, og hvor kommunen kan bistå med tilrettelegging. Ordningen har blitt utsatt på grunn av pandemien

En bærekraftig by

Byrådets satsinger innenfor områdene bærekraftig og redusert materielt forbruk, urbant landbruk og reduksjon av plast skal bidra til å gjøre det enklere å ta grønne valg, fremme lokale tiltak for bærekraftig utvikling og ivareta det folkelige engasjementet i byen på disse områdene. Byrådet foreslår å sette av 3 mill. årlig til tiltak mot plastforsøpling, og tilsammen 20 mill. i 2022 og 2023 til oppfølging av satsingene. Samtidig trappes satsingen på redusert kjøttforbruk og sunn og bærekraftig mat opp.

Klimaendringene gir mer ekstremvær og kraftigere regnskyll. For å møte utfordringene med overvann og som en del av beredskapen og klimatilpasningen i kommunen, foreslår byrådet til sammen 27 mill. i økonomiplanperioden for å følge opp kommunens handlingsplan for overvannshåndtering.

Byrådet har satt seg mål å gjennomføre en treplantingsdugnad sammen med innbyggere, næringsliv og utbyggere. Målet er å plante 100 000 trær i Oslo innen 2030. Vi har gode erfaringer med treplanting-sommerjobb for ungdom og fortsetter derfor med dette i 2022. I tillegg settes det av 2 mill. til flere trær ved kommunale boliger.

En varmere by

Det skal være godt å vokse opp i, leve i og bli gammel i Oslo. Innbyggerne skal ha mulighet til å leve frie og meningsfulle liv hvor de opplever tilhørighet, mestring og trygghet. Oslos innbyggere skal ha gode, sammenhengende og tilgjengelige tjenester, hvor de møter medarbeidere med riktig kompetanse og nok tid. Byrådet vil legge til rette for trygge og gode oppvekstvilkår for barn og unge, og et bedre hverdagsliv for eldre. Innbyggere med rusutfordringer skal få hjelp ut fra sine behov til å leve meningsfulle liv.

Gratis skolemat

Byrådet vil legge til rette for læring, konsentrasjon og motivasjon i Oslo skolen ved å tilby gratis sunn og bærekraftig skolemat. Skolefrukt for elever i ungdomsskolen er innført som en permanent ordning i Oslo. Gratis skolemat innføres i videregående skole fra skoleårets start 2022–2023, og fra skoleårets start 2023–2024 i ungdomsskolen.

Sommerjobber til ungdom og sommeraktiviteter

Fritidstiltak i nærmiljøene med kompetente og trygge ungdomsarbeidere er viktige bidrag til gode oppvekstvilkår for barn og unge. Byrådets satsing på sommerjobber for ungdom har gitt gode resultater. Byrådet setter av 23 mill. til jobber for ungdom og 10 mill. til sommerjobber og ferieaktiviteter for barn og unge i regi av bydelene i 2022.

Innsats overfor unge som begår gjentatt kriminalitet

Kriminalitet har store konsekvenser for den enkelte, for ungdomsmiljøet rundt og for samfunnet. Det er noen få unge som står for nesten halvparten av den registrerte ungdomskriminaliteten i Oslo. Byrådet setter av 20 mill. i økonomiplanperioden til en forsterket innsats rettet mot unge som begår gjentatt kriminalitet. Innsatsen skal bygge på erfaringer og funn fra handlingsplanen rettet mot denne målgruppen og SaLTo-rapporten for 2021. Bydeler med en høy andel unge i målgruppa prioriteres og øvrige bydeler inkluderes i et byomfattende program i regi av SaLTo. Det situasjonsbestemte arbeidet i nærmiljøet på Mortensrud fortsetter i 2022.

Styrking av barnevernet i Oslo

Byrådet har som mål at barnevernet i Oslo skal oppleves som trygt og nyttig for barn og unge, og være en hjelpetjeneste som tar utgangspunkt i barns behov og rettigheter. Dette krever en omstilling av barnevernet, både i bydelene og i Barne- og familieetaten. Byrådet vil sette i gang flere forsøk og piloter for å

teste ut nye arbeidsformer i bydelsbarnevernet og setter av 21 mill. til formålet i økonomiplanperioden. I tillegg styrkes Barne- og familieetaten med 21 mill. årlig som følge av en delvis rammefinansiering av etatens institusjoner for akutt plasseringer. Dette vil gi etaten det nødvendige økonomiske handlingsrommet når de skal omstille institusjonstilbudet i tråd med byrådets ambisjoner.

Kommunale boliger

Oslo skal stille opp for de som ikke klarer å skaffe seg egen bolig. Trygge og gode boliger er vesentlig for å kunne stå i arbeid og for barn og unges oppvekstvilkår. Byrådet er opptatt av at flere av beboerne i kommunale boliger skal få en tryggere økonomi og at flere kommer i inntektsgivende arbeid. Nye bostøtteordninger for leietakere i kommunale boliger innføres i løpet av 2022. I påvente av dette videreføres overgangsordninger for leietakere i kommunale boliger.

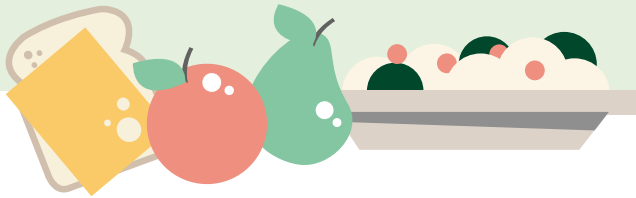
Bedre hverdagsliv for eldre

Oslo vil de neste årene oppleve vekst i eldrebefolkningen. Eldre skal ha mulighet til å bo trygt hjemme så lenge de ønsker, samtidig som de skal være trygge på å få sykehjems plass når de trenger det. Mer enn 1 000 Omsorg+-boliger er ferdigstilt siden 2009, og i 2022 ferdigstilles ytterligere 87 Omsorg+-boliger. Hittil i bystyreperioden er det ferdigstilt ett nytt helsehus, Solfjellshøgda helsehus, og ett nytt sykehjem, Lindeberghjemmet. Byrådets plan om å fornye Oslos sykehjem fortsetter utover i perioden, og fem nye sykehjem vil åpne de neste årene. To av disse langtidshjemmene er i landsbyformat, og blir et helt nytt tilbud til Oslos eldre.

For at flere eldre skal kunne leve aktive liv, etableres Ruters aldersvennlig transport, de rosa bussene, som en fast ordning i seks bydeler inklusive Marka. Fra 2023 utvides tilbudet i ytterligere én bydel. Mange eldre er i risiko for underernæring. Byrådet setter derfor i gang en pilot som skal teste ut spise-

17 400

elever i videregående skoler
får tilbud om gratis skolemat

venn til både hjemmeboende og til beboere på sykehjem. Samarbeidet mellom tannhelsetjenesten og helse- og omsorgstjenestene vil styrkes gjennom et prosjekt for å bedre munn- og tannhelsen til hjemmeboende eldre.

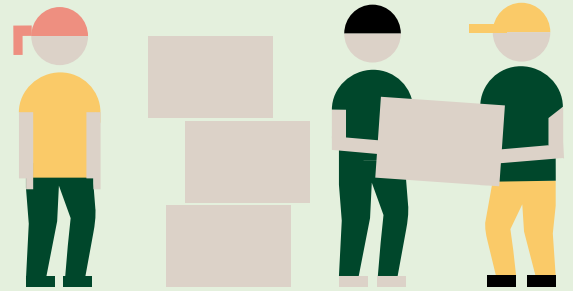
Kommunen skal være i førersetet i drift av grunnleggende velferdstjenester, samtidig skal samarbeidet med private ideelle aktører forsterkes. Innen utgangen av 2023 skal alle sykehjem i Oslo være drevet av kommunen eller ideelle aktører. I 2022–2023 tilbakefører byrådet til sammen åtte kommersielt drevne sykehjem til ideell eller kommunal drift.

Psykisk helse

Flere hjelpetjenester, fagmiljøer, innbyggere og/eller deres pårørende melder økt forekomst av psykiske helseutfordringer som følge av koronapandemien. I revidert budsjett for 2021 er det derfor bevilget midler til tiltak for å reparere skadevirkningene av koronapandemien. Flere av disse videreføres. Hver bydel er tilført ett ekstra årsverk til styrking av lavterskeltiltak for psykisk helse, rådgivningstelefonen for psykisk helse i Helseetaten er styrket med én stilling, Ung Arena er styrket på varig basis og det er opprett én ekstra psykologstilling i hver av de fire bydelsregionene.

Bedre rusomsorg

Byrådet vil fortsette å vri arbeidet i rusomsorgen fra institusjonsbaserte tilbud til helseorientert hjelp. Det innebærer hjemmebaserte tiltak i lokalmiljøene, boliger med oppfølging og tiltak som understøtter folks ressurser og egeninnsats. Særskilte tildelinger til styrket rusomsorg, bo-oppfølgingstiltak, desentraliserte tiltak i lokalmiljøet, til ruskonsulenter for unge i alle bydeler og midler til tilbud om hasj avvenningsprogram, videreføres.

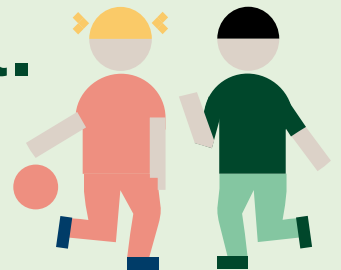

72 mill.

til jobber for ungdom
i økonomiplanperioden

10 mill.

til flere sommer-
jobber og ferie-
aktiviteter barn
og unge i 2022

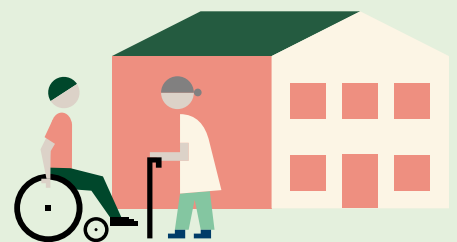

20 mill.

til forsterket innsats overfor ungdom
som begår gjentatt kriminalitet

6 bydeler

med Ruter Aldersvennlig transport
(RAT), ytterligere en bydel fra 2023

8 sykehjem

tilbake til kommunal/ideell drift
i 2022–2023

Mer skapende by

Oslo skal være en attraktiv kunnskapshovedstad og en næringsvennlig by. Osloskolen legger til rette for at alle elever tilegner seg grunnleggende teoretiske og praktiske ferdigheter. Samtidig er det store forskjeller mellom skolene og i ulike deler av byen. Byrådet fortsetter å styrke opplæringstilbudet og målretter deler av tildelingen av ressurser til skoler i de områdene med størst behov. Flere elever skal fullføre og bestå opplæringen. Alle barn og unge i Oslo skal ha en trygg oppvekst hvor alle inkluderes og får like muligheter.

Utvidelse av ordningen med gratis deltids plass i aktivitetsskolen

Fra 2022 utvides ordningen med gratis deltids plass i aktivitetsskolen fra 1. til 2. trinn på skolene i bydelene Ullern, Vestre Aker, Nordre Aker, Østensjø og Nordstrand. Denne utvidelsen innebærer at om lag 3 000 flere elever får tilbud om gratis aktivitetsskole.

Fra 2023 utvides ordningen til 3. trinn på skolene i bydelene St. Hanshaugen, Frogner, Ullern, Vestre Aker, Nordre Aker, Østensjø og Nordstrand. Fra 2023 vil ytterligere 3 500 elever få tilbud om gratis aktivitetsskole.

Aktivitetsskolen er viktig for barns læring, utvikling, og språktrening. Da er det avgjørende at alle barn får like muligheter til å delta. At alle barn får muligheten til å delta i fellesskapet etter skoletid er en av byrådets viktigste satsninger for å utjevne forskjeller. Over 23 500 elever vil få tilbud om gratis aktivitetsskole i løpet av 2023.

Oppgradering av spesialrom i grunnskolen

I dag er det vedlikeholdsetterlep i naturfagrom, musikkrom, matsaler, sløydaler o.l. ved en rekke skoler. I 2022 er det innarbeidet 10 mill. til vedlikehold av spesialrom i grunnskolen.

Flere søkere og økt gjennomføring i yrkesfaglig utdanning

Oslo har behov for mange flere fagarbeidere i årene fremover. Selv om andelen som søker yrkesfag har økt i Oslo de siste årene, er det både behov for flere søkere og flere læreplasser. Byrådet vil derfor igangsette et treårig læringleprosjekt for at flere skal søke og gjennomføre yrkesfaglig utdanning. Prosjektet skal styrke arbeidet med å fremskaffe læreplasser, gjøre elevene kvalifiserte til læretiden og skape gode overganger mellom skole og læreplass. I økonomiplanperioden er det innarbeidet 27 mill. til prosjektet.

Næringsvennlig kunnskapshovedstad

NHO har kåret Oslo til Norges mest næringsvennlige fylke, men som følge av koronapandemien er likevel behovet for en aktiv næringspolitikk stort. Campusstrategien, vedtatt av bystyret, skal styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som en næringsvennlig by. Strategien innebærer blant annet at det skal etableres tre innovasjonsdistrikter. Et innovasjonsdistrikt er et område hvor byutvikling sees i sammenheng med næringsliv og hvor det er styrket samarbeid med utdanningsmiljøer og offentlig sektor. I 2022 vil etableringen av innovasjonsdistrikt Hovinbyen ta form, her skal særlig sirkulærøkonomi være et satsningsområde. Til oppfølging av strategien er det i 2022 avsatt 10,3 mill.

Byrådet vil fremme innovasjon i kommunal tjenesteyting og bidra til næringsutvikling gjennom Smart Oslo – tilskuddsordningen for næringslivet. I denne ordningen skal næringslivet skape nye løsninger basert på behovene i kommunal sektor. Ordningen er et viktig virkemiddel for å skape vekstbedrifter, nye arbeidsplasser og samfunnsnyttige smarte og bærekraftige tjenester og løsninger. Tilskuddsordningen skal knyttes opp mot innovasjonsdistriktene med sikte på testing og utvikling i full skala. I 2022 er det avsatt 6 mill. til dette tiltaket.

Byrådet vil at flere skal ha mulighetene til å skape sin egen arbeidsplass. Etablerertjenesten er et viktig tiltak i byrådets arbeid med sosial utjevning og jobbskaping for å få flere fra utenforskap inn i varig arbeid. Tiltaket innebærer at kommunen hjelper folk med å etablere sin egen arbeidsplass. Tjenesten er spesielt rettet inn mot sosialt og grønt entreprenørskap i områder av Oslo med størst sosiale utfordringer. Byrådet har i 2022 avsatt 4 mill. til veilednings- og etablerertjenesten.

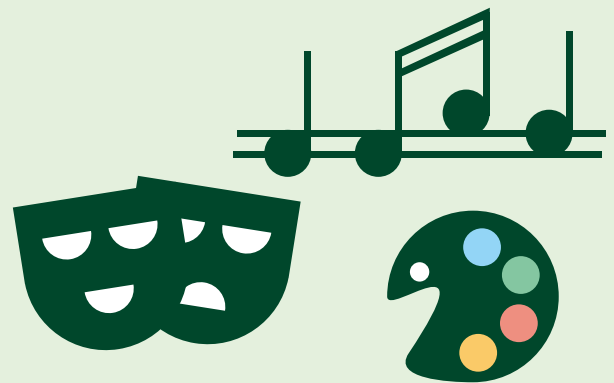
Rom for kunstnerisk virksomhet

Kulturlivet er en viktig ytringsarena, et bredt tilbud av opplevelser for publikum og en stor næring i Oslo. Byrådet støtter opp om ulike typer kunstnerisk produksjon.

sjon, som film, musikk, teater og visuell kunst gjennom tilskudd, produksjonslokaler, innkjøp og tilrettelegging for kunstnere og andre kulturaktører.

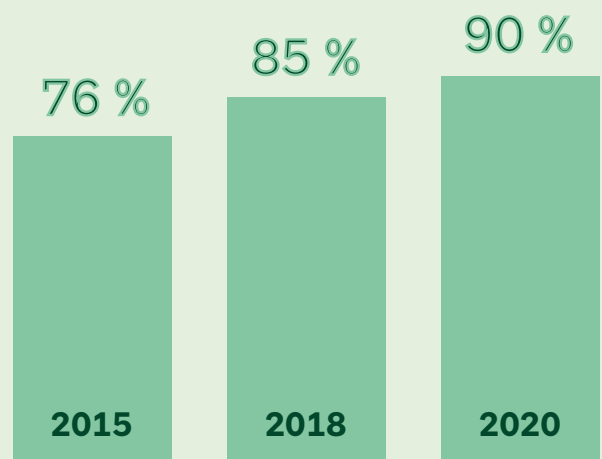
Kulturtilskuddene er viktige bidrag til kvalitet, mangfold og nyskaping. Hvert år er det et stort tilfang av nye aktiviteter og aktører som kan bidra til positive ringvirkninger for lokalmiljøer og kreative næringer. Tilskuddene bidrar til et bedre kulturtilbud for barn og eldre, til kor og korps og til et bredt spekter av profesjonelle aktører innen ulike sjangre. Byrådet vil bidra til at kulturlivet lykkes med å reetablere seg etter koronapandemien, som har vært en stor påkjenning.

Gjennom en styrking av kulturskolen ønsker byrådet å nå ut til flere barn og unge med opplæring innen musikk, dans, teater og visuell kunst. Det er viktig å rekruttere nye generasjoner med utøvere, men også å gi kulturell innsikt og ferdigheter til flere.

327 mill.

til tilskudd til kulturformål

Utvikling i deltakelse i AKS fra 2015

Åpne tre nye kultur-
stasjoner de neste fire
årene med til sammen

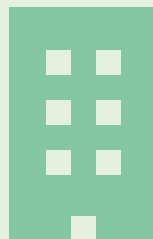
5 000

kulturskole-plasser

54,5 mill.

til styrket innsats for gi flere muligheter til arbeid i økonomiplanperioden

30 mill.

for å gi flere voksne tilbud om videregående opplæring

5,5 mrd

til investeringer i idrettsanlegg (inkludert 105 mill. til rehabilitering av kunstgressbaner med miljøvennlige alt.)

142,8 mill.

i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner i 2022

En by med plass til alle

Oslo skal være en åpen, inkluderende og tolerant by, med plass til alle. Alle innbyggere skal ha mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap. Levekårsforskjellene skal reduseres og flere skal gis mulighet til arbeid. Vi skal legge til rette for en aktiv fritid. Kunst og kultur, fysisk aktivitet og frivillig arbeid skal gi kvalitet til alle som bor i Oslo. Byrådet legger opp til en god boligpolitikk, og sørger for at Oslo er en trygg by med god beredskap.

Flere i arbeid

Oslo har under koronapandemien gått fra å være fylket med lavest arbeidsledighet til det med høyest arbeidsledighet. Det avsettes midler til arbeidsrettede tiltak som kan bidra til å øke sysselsettings-graden i bydeler der den er lav. Vi skal bidra til at uføretrygdete som ønsker tilrettelagt arbeid får tilbud om det. Byrådet gir flere muligheter til arbeid med i alt 54,5 mill. styrking i økonomiplanperioden. Det avsettes 10 mill. til oppsøkende arbeid rettet mot unge i 2022 for å hjelpe disse inn i relevant aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid. Det avsettes 28,5 mill. til arbeidsrettede tiltak i bydelene.

Flere skal få tilbud om videregående opplæring

Fullført og bestått videregående opplæring gir en sikrere inngang til arbeidslivet og en mer varig tilknytning til arbeidslivet. Det er for tiden langt flere voksne

enn tidligere som ønsker å ta videregående opplæring. Byrådet styrker Oslos voksenopplæring med 30 mill. i økonomiplanperioden for å gi flere tilbud om videregående opplæring.

Flere i heltidsarbeid

Mye deltid påvirker kvaliteten på tjenestene og små stillinger gir lite forutsigbarhet både for de ansatte, brukere av tjenester og arbeidsgivere. Andelen fast ansatte i heltidsstillinger i Oslo er økende, og Oslo ligger nå best an blant landets største kommuner. Byrådet styrker innsatsen for heltidskultur i Oslo kommune i 2022, blant annet ved at flere ressurspooler i helse- og omsorgssektoren settes i drift.

Frivillighet og mangfold

Frivilligheten i Oslo er mangfoldig og verdifull for byen. Byrådet fordeler i alt 142,8 mill. i tilskudd til frivil-

lige og ideelle organisasjoner innen helse-, sosial- og mangfoldsområdet i 2022. Byrådets handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger skal iverksettes for å motvirke hatkriminalitet mot personer på grunn av seksuell orientering, kjønn, kjønnsuttrykk, etnisitet og religion.

Aktiv fritid og nye store kunst- og kulturarenaer

Kulturpolitikken i vid forstand skal være et virkemiddel for å skape et varmere samfunn med plass til alle. Det er gjennom felles opplevelser og møteplasser, gjennom samarbeid i frivillige organisasjoner og deltagelse i idrettslag at samfunnet bindes sammen. Gjennom etableringen av nytt hovedbibliotek, nytt Munchmuseum og store nye idrettsanlegg har flere innbyggere fått tilgang på gode kultur, kunst og idrettsopplevelser. Framover vil det bli viktig å invitere nye publikumsgrupper og gi flere muligheten til å delta i felles kulturopplevelser. De neste årene skal kommunen investere 5,5 mrd. i nye anlegg. Sammen med Oslo idrettskrets gjøres det et viktig arbeid med å utvikle nabolagsklubber og motvirke barrierer for deltagelse i idrett.

Tredje boligsektor

Byrådet vil legge til rette for utviklingen av en tredje boligsektor som skal sørge for et tilbud av rimelige eie- eller leieboliger. Kommunen vil jobbe videre med pilotprosjekter for å teste ut nye boligpolitiske virkemidler som kan bidra til at flere kan komme seg inn på boligmarkedet. Byrådet bevilger derfor 10,7 mill. til oppfølging av arbeidet med tredje boligsektor.

Felles boligselskap med private aktører

Byrådet har avsatt 50 mill. for å kunne muliggjøre etablering av et selskap sammen med flere aktører, som et virkemiddel for å redusere inngangsbarrierene til boligmarkedet. Selskapet vil, dersom det etableres, være

et fellesprosjekt med private aktører for å bidra til skalering av tilbudet for kjøp av boliger i Oslo gjennom såkalte boligmodeller. Dette vil være en viktig del av Oslo kommunes realisering av en tredje boligsektor.

Flere kommunale boliger

Byrådet viderefører arbeidet med å skaffe flere boliger, og foreslår 600 mill. til kjøp av boliger til vanskeligstilte i 2022, totalt 1,48 mrd. i økonomiplanperioden. For å sikre nødvendig vedlikehold og oppgradering av de kommunale boligene foreslår byrådet å øke budsjettet til rehabilitering av byggene med 780 mill. i perioden 2022-2025 til samlet 1,86 mrd.

Universell utforming

Kommunens bygninger og byrom skal være tilgjengelige for alle innbyggerne våre. Byrådet legger inn 24,6 mill. årlig til nye tiltak for universell utforming av offentlige bygg som skoler, barnehager, idrettsbygg, kulturbygg, omsorgsboliger og sykehjem.

Rehabilitering

Byrådet er opptatt av at kommunens eiendomssportefølge holdes ved like og forsterker arbeidet. Byrådet setter derfor av 4,6 mrd. til dette arbeidet i økonomiplanperioden.

En trygg by med god beredskap

Arbeidet for å sikre vannforsyningen til Oslos innbyggere fortsetter med å etablere en fullgod reservevannforsyning. Byrådet vil i 2022 fortsatt prioritere å ruste opp brannstasjoner og samtidig sikre kommunens evne til å holde beredskapen ved like med nye og midlertidige brannstasjoner. I tillegg styrkes kommunens brannforebyggende arbeid. For å møte utfordringene med overvann, foreslår byrådet til sammen 27 mill. i økonomiplanperioden for å følge opp kommunens handlingsplan for overvannshåndtering.

Systematisk oppfølging av utsatte lokalområder

Alle områder i byen skal være gode og trygge steder å bo og vokse opp. Byrådet følger opp utsatte områder gjennom områdesatsinger i Groruddalen, Oslo sør og indre øst med 119 mill. årlig i økonomiplanperioden.

Trafikksikkerhet

Byrådet vil fortsette arbeidet med «Hjertesoner» rundt skolene. For å prioritere myke trafikanter, gjøre det attraktivt å gå eller sykle i hverdagen og sikre god trafiksikkerhet er det fortsatt behov for å holde bevilningene til gjennomføring av trafiksikkerhetstiltak på et høyt nivå.

2 KLIMABUDSJETT

Klimagassutslippene i Oslo skal i 2030 være 95 % lavere enn i 2009. Oslo kommune har utviklet et eget klimabudsjett, som er et styringsverktøy for klimaarbeidet i kommunen. Klimabudsjettet viser mål, tiltak som gjennomføres i Oslo for å kutte utslipp innenfor Oslos grenser, og beskriver viktige satsinger for å nå målene i Klimastrategien (sak 109/20). Ansvar for gjennomføring av tiltak fordeles på de kommunale virksomhetene og innebærer rapporteringskrav på lik linje med virksomhetenes økonomiske rapportering. Klimabudsjettet tydeliggjør også hvilke nasjonale og regionale tiltak som direkte bidrar til utslippskutt i Oslo. Klimabudsjettet legges fram for hele økonomiplanperioden 2022-2025.

2.1 Byrådets satsinger for å kutte klimagassutslipp i Oslo

Veitrafikk, avfallsforbrenning og bygg- og anleggsvirksomhet sto i 2019 for nesten 90 % av de totale klimagassutslippene innenfor Oslos grenser. Resten av utslippene stammer i hovedsak fra sjøfart, gamle avfallsdeponier og oppvarming av bygg. I dette klimabudsjettet har byrådet prioritert å skjerpe virkemidlene for å kutte i de tre største utslippskildene. Nedenfor presenteres byrådets satsninger i årets klimabudsjett.

Veitrafikk

Kollektivtransport på vei ut av pandemien

Gjennom langsiktig og målrettet satsing er kollektivtilbudet bygget opp over mange år, og er blitt en reell konkurrent til bilen. Fallet i antallet kollektivreiser under koronapandemien har gitt en ekstraordinær situasjon for kollektivtrafikken og finansiering av denne. Nye reisevaner skal etableres etter pandemien. Byrådet vil redusere biltrafikken og få flere til å reise kollektivt igjen. Folk trenger da et effektivt og attraktivt kollektivtilbud. Under koronapandemien har folk gått og syklet mer. Målet framover er at like mange og helst flere går og sykler, samtidig som kollektivtransporten tar tilbake minst den andelen reiser som man hadde før nedstengingen. Samlet skal andelen klimavennlige reiser øke. Byrådet foreslår for 2022 en avsetning på 135 mill. for å ta sikte på å opprettholde det samlede nivået på kollektivtilbudet, til tross for reduserte billettinntekter. Videre foreslår byrådet en årlig økning på 50 mill. for å sikre utslippsfri båt- og bussdrift i Oslo innen utgangen av 2023.

For 2024 og 2025 foreslår byrådet en årlig økning på 25 mill. til å styrke kollektivtilbudet. Det foreslås også 4 mill. årlig til utrednings- og analysekapasitet for å styrke det systematiske arbeidet med trafikkreduksjon og bedre fremkommelighet for kollektivtransporten. Det vil være oppstart av flere store busskontrakter i Oslo i 2022 og 2023, og med byrådets budsjettforslag vil Ruter kunne legge opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart. Dette innebærer at Oslos bussdrift vil være nær 100 % utslippsfri innen utgangen av 2023, noe som er en forsering av målet om utslippsfri kollektivtransport innen 2028.

Oslo skal bli en pilotby for utslippsfri tungtransport

Innen 2025 skal tiltaket "Pilotby for utslippsfri tungtransport" redusere utslipp fra tungtransporten med over 17 000 tonn CO₂-ekvivalenter (ekv.) per år. I tillegg vil klimakrav til massetransport bidra med utslippsreduksjoner på ca. 2 000 tonn CO₂-ekv. årlig. For å få til dette, har Oslo kommune utarbeidet en samlet virkemiddelpakke for tungtransporten som skal forsere overgangen fra diesel til el, hydrogen eller biogass. Viktige virkemidler er miljødifferensiering i trafikantbetalingssystemet, klimakrav i anskaffelser, samarbeid med næringslivet, ladeinfrastruktur og energistasjoner samt tilskuddsordning for ladeinfrastruktur. Kommunen vil i tillegg undersøke videre om nullutslippslastebiler bør få tilgang i kollektivfeltet på statlige og kommunale veier. For raskt å kunne møte noe av den økende etterspørselen etter lading til tungtransport og for å bidra til å etablere et marked i en tidlig fase, foreslår byrådet å sette av 10 mill. i 2022 til etablering av ladepunkt for blant annet tyngre kjøretøy, totalt 36 mill. i

økonomiplanperioden. Byrådet foreslår videre å sette av 30,8 mill. fra 2022 til 2025 til utslippsfrie anleggsmaskiner og kjøretøy i Gravferdsetaten. I tillegg setter byrådet av 50 mill. i 2022 for å dekke merkostnader til utslippsfrie tyngre kjøretøy og maskiner. For å nå målet om at alle kommunens tunge kjøretøy og maskiner er på nullutslipp innen 2025, skal alle relevante virksomheter utarbeide konkrete planer for utskifting av kjøretøy og maskiner.

Utvikling av nullutslippssoner

Nullutslippssone er et område forbeholdt kjøretøy som bruker el, hydrogen eller biogass. Oslo kommune utreder hvordan en sone kan etableres og etter hvert utvides. Kommunen vil søke staten om å etablere en pilot for nullutslippssoner, slik det åpnes for i regjeringens Klimaplan for 2021-2030 (Meld. St. 13 (2021-2030)). Byrådet setter av 4 mill. i 2022 og 10 mill. årlig i 2023-2025 til nødvendige investeringer for etablering av nullutslippssone.

Norconsult har beregnet at en nullutslippssone som begrenses til Oslo sentrum (bilfritt byliv-området utenom Grønland og Tøyen), kan gi utslippskutt i Oslo på 8 000 tonn CO₂ i 2023, og 27 000 CO₂ tonn inkludert effekten utenfor Oslos grenser. Med en sone innenfor Ring 2 vil utslippene kunne reduseres med anslagsvis 31 000 tonn i Oslo, og 76 000 tonn inkludert effekten utenfor Oslos grenser. Nullutslippssoner kan dermed bli et kraftfullt virkemiddel som kan gi reduksjoner tilsvarende en tredel av karbonfangst på Klemetsrud-anlegget. Arbeidet med utredning av nullutslippssoner fortsetter i 2022, med sikte på ikrafttredelse i løpet av byrådsperioden. Nullutslippssoner i Oslo er også et satsingsområde i EUs innovasjonsprosjekt MOVE21. Oslo har ledelsen i MOVE21, og ca. 30 mill. av midlene fra EU går til deltakere fra Osloregionen.

Mer og bedre ladeinfrastruktur skal bygges

Et godt tilbud av ladeinfrastruktur for alle kjøretøygrupper er avgjørende for å elektrifisere transportsektoren. Selv om lading er en forutsetning for elektrifisering, er det ikke mulig å gjøre anslag for tiltakseffekten av ladeinfrastruktur isolert sett. Byrådet foreslår å sette av 15 mill. i 2022, 61,5 mill. årlig i 2023-2024 og 30,5 mill. i 2025 til ladeinfrastruktur for personbiler, drosjer, varebiler, lastebiler og busser (utenom Ruter). Det bevilges totalt 168,5 mill. i friske midler til ladeinfrastruktur i økonomiplanperioden. Dette kommer i tillegg til allerede bevilgede midler til ladeinfrastruktur for 2022 på 35,5 mill. Etablering av ladeinfrastruktur er en forutsetning for innføring av andre tiltak som for eksempel nullutslippssoner, klimakrav til taxinæringen og klimakrav i anskaffelser. I tillegg settes det av 2 mill. årlig til 2024 (totalt 6 mill.) til leie av ladecontainer til lynlading av elektriske lastebiler og tippbiler. Se ytterligere bevilgninger til ladecontainerløsninger under bygg og anlegg.

Parkeringstiltak for å redusere biltrafikk og klimagassutslipp

Parkeringstiltak er et svært viktig og effektivt virkemiddel for å begrense trafikk og derigjennom redusere klimagassutslipp. Dette underbygges også av Statens vegvesens byutredninger for alle de store byområdene i Norge fra 2018. Det er krevende å beregne presis klimaeffekt av parkeringstiltak isolert, da dette virkemiddelet virker sammen med en rekke andre virkemidler på transportområdet.

Kommunens parkeringsreguleringer som stimulerer til redusert trafikk og overgang til nullutslippskjøretøy fortsetter, og taksten for parkering i gul sone, inkludert fremmedparkering i beboersonene økes med 25 % i 2022, i tråd med tidligere vedtak. Takstøkningen vil gjelde både for fossilbiler og elbiler. Nye parkeringsnormer, som gir regler for antall og utforming av parkeringsplasser for bil og sykkel tilknyttet bolig- og næringsbygg, vil fremmes for politisk behandling første halvår 2022. Kommunen har også en prøveordning for bildeling på offentlige parkeringsplasser. Formålet er å legge til rette for økt bruk av bildeling, redusere samlet bilbruk i Oslo og redusere offentlig veiareal som brukes til parkering. Prøveordningen skal evalueres etter 2022.

Styrke arbeidet med klimavennlige arbeidsreiser i kommunale virksomheter

Tilgang på (gratis) parkering på arbeidsplassen er en svært viktig faktor for at folk velger å kjøre bil på jobb. Byrådet foreslår å sette av 10 mill. Til å videreføre støtteordningen hvor kommunens virksomheter kan søke om midler for å tilrettelegge for at egne ansatte kan reise mer klimavennlig i tjeneste og til og fra jobb. Byrådet vil også be alle kommunens virksomheter om å legge fram en plan for at ansatte i egne virksomheter, kan reise mer klimavennlig til/fra jobb. I tillegg skal det legges fram en plan for hvordan

transport i tjeneste (tjenestereiser) skal gjennomføres med klimavennlige transportformer. Virksomhetene vil bli bedt om å vurdere om parkeringsplasser kan fjernes helt og/eller at det etableres lademuligheter der dette ikke allerede er etablert. Byrådet vil fortsette å oppfordre private og statlige arbeidsssteder om å innføre avgiftsbelagt parkering på ansattes parkeringsplasser.

Bomtastene for fossilbiler skal økes

Det er signert en tilleggsavtale til byvekstavtalen som blant annet gir lavere bomtakster til nullutslippskjøretøy. Dette vil bidra til utslippskutt i økonomiplanperioden. Senest i løpet av 2022 skal Oslopakke 3 reforhandles. Oslo vil da jobbe for å sikre ytterligere utslippskutt med økte bomtakster, økt tidsprising og økt differanse mellom takster på fossile kjøretøy og nullutslippskjøretøy. For eksempel kan økte prisforskjeller på fossile og elektriske biler på 20 kroner fram til 2025, redusere utslippene med ca. 22 000 tonn CO₂ i 2025, sammenlignet med en situasjon uten nye tiltak.

Fritak/rabatt for tunge kjøretøy på biogass i bomringen, vedtatt av styringsgruppa for Oslopakke 3 for to år siden, kan også bli et viktig klimatiltak i 2022. Byrådet vil arbeide for at fritaket trer i kraft i januar 2022 i Oslo, men det betinger at Statens vegvesen gjør nødvendige avklaringer. Stortinget vedtok i mai 2021 å be «regjeringen sikre likebehandling av biogasskjøretøy med nullutslippskjøretøy på strekninger som er finansiert av bompenger, gjeldende fra 1. januar 2022».

Bygg- og anleggsvirksomhet

Klimakrav til utbyggere og krav i egne bygg- og anleggsprosjekter

Byrådet vedtok i klimabudsjett 2021 å stille krav om fossilfrie byggeplasser i nye reguleringsplaner. Dette virkemiddelet vil redusere utslippene fra bygg- og anleggsplaner betydelige de neste årene, opp mot 100 000 tonn CO₂-ekv. i 2025. Anslaget er usikkert, fordi tallgrunnlaget fra Miljødirektoratet har dårlig kvalitet. Byrådet er også opptatt av å feie for egen dør og setter av 6 mill. i 2022 til etablering av tilstrekkelig elektrisk kapasitet på byggeplass hos Oslobygg (battericontainer) og Boligbygg (strømforsyning for lading), samt 2,5 mill. årlig til to stillinger som skal ha ansvar for å utvikle og følge opp miljø- og klimakrav i anskaffelser. Byrådet foreslår videre å sette av 44,4 mill. årlig i økonomiplanen for å dekke merkostnader i Bymiljøetatens veidriftskontrakter, blant annet som følge av klima- og miljøkrav. Miljø- og klimakrav i offentlige anskaffelser er et av de viktigste virkemidlene kommunen har for å framme klimavennlige løsninger i alle sektorer. I 2022 strammer byrådet inn kravene i kommunens nye samkjøpsavtaler og krever nullutslipp fra transport av varer og tjenester.

Fossilfri massetransport og -håndtering

Oslo kommune har fra 2020 stilt krav i egne prosjekter om fossilfri transport av masser til og fra byggeplass. Det forventes at alle prosjekter med transport av masser der kommunen er innkjøper, er fossilfrie i løpet av økonomiplanperioden.

Byrådet vil arbeide videre for å få til mer klimavennlig massehåndtering. Dette skjer blant annet gjennom kriteriesettet for å vurdere klimakonsekvenser i alle plan- og byggesaker. PBE har fått midler fra Klimasats til et toårig prosjekt med en massekoordinator for å ivareta hensynet til klimavennlig massehåndtering gjennom hele planprosessen. Kommunen ser på muligheten for et slikt prosjekt.

Utslipp fra byggematerialer

Utslipp fra produksjon og håndtering av byggematerialer er blant de største kildene til utslipp som Oslo kommunes egne virksomheter bidrar til utenfor Oslos grenser. Byrådet arbeider med å fastsette et ambisiøst mål om å redusere klimagassutslippene fra materialbruk i egen virksomheter. Det er blitt bevilget midler fra Klimasats til realisering av digitalt verktøy for livssyklusberegninger.

Avfallsforbrenning

Etablere karbonfangst og -lagring på Klemetsrud

Byrådet vil jobbe videre for å få til karbonfangst og -lagring (CCS) på Klemetsrud energigjenvinningsanlegg. Dette er avgjørende for å nå Oslos klimamål. Regjeringen foreslo i Meld St. 33 (2019-2020) Langskip – fangst og lagring av CO₂, å bevilge 3 mrd. til Fortum Oslo Varmes

karbonfangstprosjekt, under forutsetning av at Fortum Oslo Varme AS får tilstrekkelig egenfinansiering og finansiering fra EU eller andre kilder. Fortum Oslo Varme AS har søkt om midler fra EUs innovasjonsfond. Prosjektet er nå med i andre runde av søknadsbehandlingen. Endelig svar forventes i løpet av siste kvartal 2021. Med disse forutsetningene og i lys av søknadsprosessen i EUs innovasjonsfond, kan prosjektet tidligst være i drift fra 2026.

Husholdningsavfallet i Oslo forbrennes på Haraldrud. Kommunen undersøker mulighetene for forbrenning av husholdningsavfall med karbonfangst. Dette inkluderer å gå i dialog med Oslo Fortum Varme AS og eventuelt andre potensielle leverandører av forbrenningstjenester med karbonfangst. Gitt at dialogen med markedet fører fram, eller at det besluttet at kommunen fortsetter å behandle husholdningsavfallet i egenregi med karbonfangst, vil dette fjerne det nest største punktutslippet i kommunen. I tillegg blir det i 2022 viktig å avklare virkemidler for nå mål om materialgjenvinningsgrad for plast på 65 % innen 2030. Dette vil skje på bakgrunn av pågående utredning. Økt utsortering av plast er viktig for å nå klimamål.

Arealplanlegging

Klimavurdering av kommuneplanens arealdel

Oslo jobber med en ny arealdel til kommuneplanen, med mål om at en ny arealdel kan vedtas i 2023. Arealdelens mest sentrale virkemiddel for å bidra til 2030-målet ligger i samordningen av areal og transport. For å sikre at arealdelen faktisk bygger opp under 2030-målet, skal klimaeffekten av planen analyseres. Analysen skal særlig ta for seg hvilke konsekvenser de overordnede grepene i arealdelen har for klimagassutslipp fra veitrafikk og omdisponering av arealer.

Videreutvikle klimakriterier i plan- og byggesaksbehandling

For å synliggjøre og vurdere hvordan plan- og byggesaksbehandling bidrar til å nå klimamålene, har Plan- og bygningsetaten utviklet klimakriterier til bruk i saksbehandlingen. I samarbeid med Bergen jobber Oslo nå med å videreutvikle klimakriteriene til også å vurdere klimagassutslippet som skjer utenfor kommunens grenser i plan- og byggesaksbehandlingen. Metodikken skal kunne benyttes både i private og offentlige prosjekter.

Klima- og energifondet:

Gjennom tilskudd til klima- og energitiltak legger byrådet til rette for at innbyggere og næringsliv i Oslo kan gjennomføre tiltak som bidrar til reduserte klimagassutslipp og mer effektiv energibruk. Byrådet foreslår å videreføre tilsagnsrammen på 120 mill. Aktuelle tilskuddsordninger i 2022 som kan kutte klimagassutslipp er blant annet:

Veitrafikk:

- Tilskudd til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier
- Tilskudd til ladeinfrastruktur til el-varebiler i bedrifter
- Tilskudd til hurtiglader til varebil
- Tilskudd til ladestasjon for el-drosjer
- Tilskudd til kjøp av elektrisk lastesykkel i bedrifter
- Tilskudd til klimasmarte jobbreiser i bedrifter
- Tilskudd til etablering av trygg sykkelparkering i borettslag og sameier
- Tilskudd til lading av tunge kjøretøy
- Tilskudd til depotlading for busser (utenom Ruters busser)

Bygg og anlegg:

- Tilskudd for å kartlegge hvordan en anleggsplass kan bli utslippsfri
- Tilskudd til elektriske motorredskaper

Energiforbedring:

- Tilskudd til installasjon av solcellepaneler i borettslag, sameier og yrkesbygg
- Tilskudd til isolasjon og bytte av vinduer og dører i borettslag og sameier
- Tilskudd til energiforbedring i privatboliger

Alle sektorer:

- Tilskudd til pilot- og utviklingsprosjekter for klimakutt og energisparing

2.2 Oslos klimamål

Oslo skal bli en by tilnærmet uten klimagassutslipp og en by som kan takle klimaendringene bedre. Klimagassutslippene i Oslo skal i 2030 være 95 % lavere enn i 2009. I sak 109/20 klimastrategi mot 2030 vedtok Oslo bystyre fem hovedmål for klimaarbeidet. Klimastrategien inneholder også en beskrivelse av hvordan disse målene skal nås. De fem målene er gjengitt i boksen nedenfor. Kapittel 2.5-2.7 i dette Klimabudsjettet omhandler tiltak for å redusere utslippene innenfor Oslos grenser (mål nr. 1 i strategien). Klimaarbeid for de resterende målene omtales i kapittel 2.8.

De fem målene i Oslos klimastrategi mot 2030:

1. Oslos klimagassutslipp i 2030 er redusert med 95 prosent sammenliknet med 2009, og med et delmål på 52 prosent i 2023
2. Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon øker mot 2030
3. Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 prosent sammenliknet med 2009
4. Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100
5. Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

Dersom Oslo når sine klimamål, vil Oslo levere betydelige bidrag til Norges klimaforpliktelser. Dette vil bli enda viktigere i lys av at EU har økt sitt ambisjonsnivå til en utslippsreduksjon på 55 % til 2030. Fordi Norge har en avtale om å gjennomføre klimamålet sammen med EU, må det norske målet for utslippsreduksjoner utenfor kvotesystemet også heves. Det betyr kort sagt at klimaplanen som regjeringen la fram i vinter, ikke er ambisiøs nok – det trengs kraftigere innsats. Den innsatsen er det i hovedsak Oslo og andre storbyer som må levere.

Samtidig er Oslo avhengig av forsterkede regionale og statlige virkemidler for å nå sine klimamål. Siste tilgjengelige utslippsregnskap for Oslo er fra 2019, og viser en reduksjon på 16 % i perioden 2009 til og med 2019. Det er imidlertid grunn til å anta at utslippsreduksjonen har vært større enn tallene viser, siden Miljødirektoratets utslippsregnskap bare delvis fanger opp effekten av de fleste tiltakene i Oslos klimabudsjett (omtales i kapittel 2.4).

Hovedmål 1 i boksen over inkluderer et delmål om at Oslos klimagassutslipp i 2023 skal være redusert med 52 % sammenliknet med 2009. 2023-målet vil bli krevende å nå, men byrådet arbeider målrettet med å søke å gjennomføre flere tiltak eller øke ambisjonsnivået på eksisterende tiltak, slik at vi kommer nærmere måloppnåelse. Byrådet viser i den forbindelse til at Miljødirektoratets klimaregnskap ikke bør brukes alene som fasit for å vurdere måloppnåelse, ettersom mange klimatiltak ikke fanges opp i tallene. Klimaregnskapet til Miljødirektoratet viser derfor med stor sannsynlighet for store klimagassutslipp i Oslo. Det kan også være tiltak som gjennomføres, som kan få større eller tidligere effekt enn beregnet.

2.3 Klimaomstilling

Klimaomstilling i Oslo kommune

Kampen mot klimaendringene er blant byrådets viktigste prioriteringer. Oslo skal bli en nullutslippsby som er bedre å bo i, med renere luft, bedre kollektivtilbud og tryggere skoleveier. Oslo er en liten by i verden, men i tett samarbeid med andre byer kan vi utvikle løsninger som raskt kan kopieres av andre.

Den store omstillingen som skal til for å bli en nullutslippsby, har pågått siden byrådet tiltrådte i 2015, og det har skjedd store endringer:

- Biltrafikken i Oslo er redusert de siste årene, og den biltrafikken vi har, elektrifiseres i stort tempo. Dette skjer blant annet som følge av økte parkeringsavgifter, fjerning av flere tusen parkeringsplasser, endringene i bompengoordningen med flere bomstasjoner, toveis innkreving og økt miljødifferensiering av takstene. Hver fjerde passering i bomringen er nå et elektrisk kjøretøy.
- Gjennom å legge til rette for energistasjoner som tilbyr lading og fylling av fornybare drivstoff, slik som biogass, hydrogen og hurtiglading, kan Oslo kommune drive fram overgang til nullutslipp for næringslivsaktører i tillegg til i vår egen virksomhet. Produksjon av biogass til drivstoff fra matavfall og avløps slam er en del av overgangen til en sirkulær økonomi.
- Gjennom å bruke klimakriterier i arealplanleggingen legger Oslo kommune grunnlaget for en langsiktig omstilling av byen der framtidens boliger, transportløsninger og næringsliv er basert på lavutslippsløsninger og mindre transportbehov.
- Gjennom å stille strenge klimakrav til transport av varer og tjenester er Oslo kommune med på å drive fram utslippsfri transport. Videre er Oslos egne anleggsplasser fossilfrie som følge av krav i anskaffelser. Det vil si at anleggsmaskinene som brukes i Oslos byggeprosjekter går på biodiesel, biogass, elektrisitet eller hydrogen. Nå stiller vi også slike krav til private og statlige utbyggere. Når Oslo med sine klimakrav i anskaffelser av anleggstjenester bringer elektriske hjullastere og gravmaskiner osv. på markedet, er vi med å forandre en bransje i hele Norge, og etter hvert i verden.
- Fram til koronapandemien har kollektivtransportens andel av motorisert transport økt hvert år, og siden 2016 er det hvert år gjennomført flere kollektivreiser enn bilreiser i Oslo. Dette er resultat av byrådets satsing for å øke effektiviteten og attraktiviteten til kollektivtilbudet. På samme tid sykler innbyggerne stadig mer, som følge av at det har blitt mye bedre tilrettelagt for syklende, med blant annet et mye større sammenhengende sykkelveinett.
- Det siste året har elektrifiseringen av varebilparken også tatt av, og andelen av nybilsalget var 35 % i 2021 (per juli). Dette er som følge av virkemidler som krav i anskaffelser, parkering forbeholdt elvarebiler, fritak i bompengeringen m.m. Også statlig støtte til kjøp av elektrisk varebil (Enova) har bidratt til dette.
- Kollektivtransporten legges om til utslippsfri drift med mål om utslippsfri båt- og bussdrift i Oslo innen utgangen av 2023. I løpet av vintersesongen 2021-2022 vil dagens øybåter erstattes av nye el-båter med større passasjerkapasitet. I 2022 er det oppstart av ny busskontrakt for Oslo Sør med 95 % utslippsfri drift. I dag er alle minibusser som benyttes i TT-transporten i Oslo enten biogass eller el-busser (til sammen 64 minibusser). Øvrig spesialtransport (aldersvennlig transport) går per i dag på fossil diesel (16 busser).
- Alle utenriksfergene i Oslo benytter i dag strøm og ikke dieselaggregat når de ligger til havn. Det planlegges landstrømanlegg for containerskip, tankskip, bulkskip, bilskip, etc. som anløper Sydhavna.
- 15 % av Oslo Taxis og Norgestaxis (de største taxiselskapene i Oslo) drosjer er utslippsfrie, og innen 01.11.24 må alle taxier være utslippsfrie for å få kjøre i Oslo, som følge av krav fra kommunen. Kommunen tilrettelegger blant annet med ladepunkter forbeholdt taxier, ulike piloter (for eksempel trådløs lading) og tilskudd gjennom Klima- og energifondet til hjemmelading for drosjesjåfører.
- 87 % av kommunens egen bilpark er utslippsfri eller går på bærekraftige fornybare drivstoff. En så høy andel er det få andre kommuner eller statlige virksomheter som er i nærheten av.
- Oslo jobber for en helt ny og innovativ avfallshåndtering med karbonfangst på avfallsforbrenning. Det kan bli starten på et nytt industrikapittel, gi nye grønne arbeidsplasser til Oslo og være med å løse et stort miljøproblem for verden. Det er 500 avfallsforbrenningsanlegg bare i Europa som teknologien kan eksporteres til.
- [Klimaundersøkelsen for 2021](#) viser at det er bred støtte i befolkningen for byens klimastrategi og -mål. Blant innbyggerne i Oslo er det 68 % som støtter det overordnede målet om 95 % reduksjon i klimagassutslippene innen 2030 og 57 % mener at arbeidet med å nå klimamålene gjør byen bedre å bo i.

Næringslivets rolle for å nå Oslos klimamål

Næringslivet i Oslo må omstille seg om Oslo skal nå klimamålene, og kan også bidra til å framskynde overgang til nullutslippsløsninger. Oslos næringsliv kan særlig påvirke utslippene gjennom å satse på utslippsfri transport, ved å utvikle løsninger basert på en sirkulær økonomi, og gjennom å stille krav til leverandører. Ikke minst kan finansnæringen bidra til klimaomstilling gjennom investeringsstrategier basert på gode klimarisikovurderinger.

I Klimaetatens Klimaundersøkelse for 2021 oppgir 82 % av bedriftene at det er viktig å bli oppfattet som klima- og miljøvennlig av kundene, en økning på åtte prosentpoeng fra året før. Trenden vises også i andelen av bedrifter som fører klimaregnskap, der andelen har økt fra 12 til 18 % på to år, ifølge samme undersøkelse.

Flere store bedrifter har tatt en lederrolle i det grønne skiftet og krever sterkere klimahandling fra nasjonale myndigheter gjennom klimanettverket Skift – Næringslivets klimaledere. Oslo kommune har god dialog med foregangsbedrifter gjennom sitt eget klimanettverk Næring for klima, med 130 medlemsvirksomheter fra en rekke bransjer. Fagpersoner fra medlemsvirksomhetene og kommunen diskuterer her tiltak og løsninger innen fire områder: Vare- og nyttetransport, bygg, anlegg og eiendom, avfall og sirkulære løsninger og klimatilpasning.

Ledende aktører går også synlig foran i bybildet i Oslo. Langs E18 på Filipstad har Posten og DHL etablert egne City Hubs ved siden av DB Schenkers hub fra 2019, og kan derfra distribuere varer med lastesykler og elektriske varebiler. Også transportbransjen begynner å benytte lastebiler med elektrisitet og biogass som drivstoff. Per juli 2021 var 7 % av nye lastebiler i Oslo elektriske. Klimakrav i kommunens anskaffelser og trafikantbetalingssystemet er, ved siden av lave driftskostnader, en viktig årsak til at bedriftene anskaffer slike kjøretøy.

Flere bedrifter har også annonsert strammere klimakrav i innkjøp, og et lite antall stiller krav til klimanøytralitet hos sine leverandører. Klimaundersøkelsen for 2021 viser imidlertid at andelen bedrifter som stiller klimakrav til sine leverandører, samlet sett ikke øker, men har ligget stabilt på 53 % over flere år. En økning i andel bedrifter som stiller strengere klimakrav til sine leverandører, vil være et viktig bidrag fra næringslivet til Oslos klimamål fram mot 2030.

Overgang til en mer sirkulær økonomi vil bidra til å redusere både direkte utslipp fra avfallsforbrenning og indirekte utslipp i Oslo. Økt etterspørsel etter ombruks- og resirkulerte materialer er en forutsetning. I næringslivet har for eksempel brusprodusenter som Coca Cola og Ringnes, gått over til å produsere brusflasker i resirkulert plast. I byggebransjen har ombruk av byggematerialer økende fokus. I 2021 ferdigstilte Entra et kontorbygg i Kristian Augusts gate 13 laget av 80 % ombruksmaterialer, og reduserte med det klimagassutslippene fra materialbruken med 70 %. Mange oppstartsbedrifter viser gjennom grønne forretningsmodeller og sirkulære løsninger at omstilling er mulig.

Omstillingen som er nødvendig for å nå Oslos klimamål, er svært omfattende. Til tross for at det finnes mange gode klimatiltak og enkeltteksempler på framtidsrettede løsninger og bedrifter i Oslos næringsliv, gjenstår det at løsningene utbres i stor skala og at enda flere bedrifter tar nødvendige grep. Aktørene som i størst grad har lagt om strategien og gått foran i å innføre nye løsninger, står best rustet til å beholde tilgang til markeder og kapital når klimareguleringer fra EU, økt vektlegging av klimarisiko i finansbransjen og strengere klimakrav i anskaffelser, trappes opp de neste årene.

Statens rolle for å nå Oslos klimamål

I januar 2021 la regjeringen fram Klimaplan for 2021-2030 (Meld. St. 13 (2020-2021)). De to viktigste punktene for Oslo er at det åpnes for et pilotprosjekt med nullutslippssone i noen få byer (Oslo og Bergen) og at regjeringen vil øke CO₂-avgiften til 2000 kr/tonn i 2030. CO₂-avgiften er ifølge Norges rapportering til FNs klimakonvensjon, det enkeltvirkemiddelet som har gitt størst nasjonale utslippsreduksjoner siden 1990. Det er imidlertid uklart hvor store reduksjoner økt avgift mot 2030 vil gi, ettersom avgiften skal kompenseres med reduksjon av andre avgifter. Hvis for eksempel kompensasjonen skjer ved reduksjon i veibruksavgiften, vil effekten av CO₂-avgift forsvinne for veitrafikken. Stortinget har heller ikke vedtatt en opptrappingsplan for CO₂-avgiften, så det er uvisst når en eventuell økning vil komme.

Forslag som kan gi en positiv effekt for Oslo, er utbygging av en helhetlig infrastruktur for null- og lavutslippskjøretøy, tilrettelegging av støtteordninger for etablering av nødvendig infrastruktur for realisering av flere teknologier innen person- og godstransport, handlingsrom til å gjennomføre pilotforsøk med nullutslippssoner og innføring av CO₂-avgift på avfallsforbrenning.

Videre har regjeringen innført en ordning som gjør at biodrivstoff som brukes utover omsetningskravet, ikke har klimaeffekt. Når en kunde kjøper 100% biodrivstoff, kan omsetteren selge tilsvarende mer fossilt drivstoff til en annen kunde, slik at klimaeffekten nulles liter for liter. Oslo vil fortsatt arbeide for et nasjonalt, myndighetsdrevet system som sikrer klimaeffekt av biodrivstoff som anvendes utover minimumsnivået i omsetningskravet. Dersom et slikt system ikke kommer på plass, vil byrådet måtte vurdere å gå bort fra krav om biodrivstoff i anskaffelsene. Dersom det blir en realitet, vil byrådets mål for utslippsreduksjoner i 2023 bli enda mer krevende å nå.

I juni 2021 vedtok Stortinget ny Nasjonal transportplan 2022-2033 (NTP). I et tett storbyområde som Oslo, er en kapasitetssterk og effektiv kollektivtransport helt avgjørende for at befolkningen skal ha en velfungerende hverdag. De viktigste tiltakene for Oslo er Fornebubanen, nytt signalanlegg for t-banen, ny sentrumstunnel og ny kapasitetssterk stasjon på Majorstua. Gjennom byvekstavtalen har staten forpliktet seg til å delfinansiere Fornebubanen og en ny sentrumstunnel for T-banen. I Handlingsprogram 2022-2025 for byvekstsamarbeidet og Oslopakke 3 er det avsatt noe planleggingsmidler til Majorstua stasjon, men ikke til selve byggingen. I NTP er det satt av 500 mill. til ny Majorstuen stasjon i første periode. De sentrale kollektivprosjektene for Oslo er underfinansiert. For å nå klimamålene og mål for trafikkreduksjon, er det behov for å prioritere investeringer og drift av kollektivtrafikk og å nedprioritere investering i veier som gir trafikkvekst, samtidig som man sikrer økte inntekter fra bomringen og jobber for økt statlig finansiering av store kollektivprosjekter.

Oslos internasjonale klimaengasjement

Globale klima- og miljømål forutsetter lokal, nasjonal og internasjonal innsats. Byene er sentrale for klimaomstillingen som er nødvendig om verden skal nå målene i Parisavtalen.

Gjennom å delta i internasjonale klimanettverk for byer bidrar Oslo til å dele erfaringer og eksportere klimaløsninger. Som innovatørby i C40, og gjennom Eurocities, Carbon neutral Cities Alliance (CNCA) og Local Governments for Sustainability (ICLEI) er Oslo med på å skape større markeder for nye klimaløsninger og drive fram bedre nasjonale og internasjonale rammebetingelser for gjennomføring av klimatiltak.

I lys av at Norge har en avtale om å gjennomføre klimamålet for 2030 i samarbeid med EU, gir EUs klimapolitikk enda viktigere rammebetingelser enn før. Oslo arbeider derfor aktivt for å påvirke EUs store klimapakke "Fit for 55" som ble lagt fram i juli 2021, både gjennom Eurocities og gjennom innspill til regjeringen.

Oslos erfaringer og resultater er etterspurt internasjonalt. Høsten 2020 ble det etablert et Oslokontor under klimanettverket C40 for å videreutvikle klimaløsninger på områder der Oslo er ledende. Hovedsatsingsområdene for kontoret er utslippsfrie bygg og anleggsplasser, klimaledelse og klimabudsjett.

2.4 Utvikling i klimagassutslippene i Oslo fra 2009 til 2019

[Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap](#) ligger til grunn for utarbeidelsen av klimabudsjettet. Siste tall i klimagassregnskapet er for 2019. Regnskapet er oppdatert tilbake til 2009 for de årene hvor det foreligger regnskapstall. Miljødirektoratet har ikke klimagassregnskap for årene 2010, 2012 og 2014. Miljødirektoratets klimaregnskap har fortsatt store usikkerheter, men er under kontinuerlig forbedring.

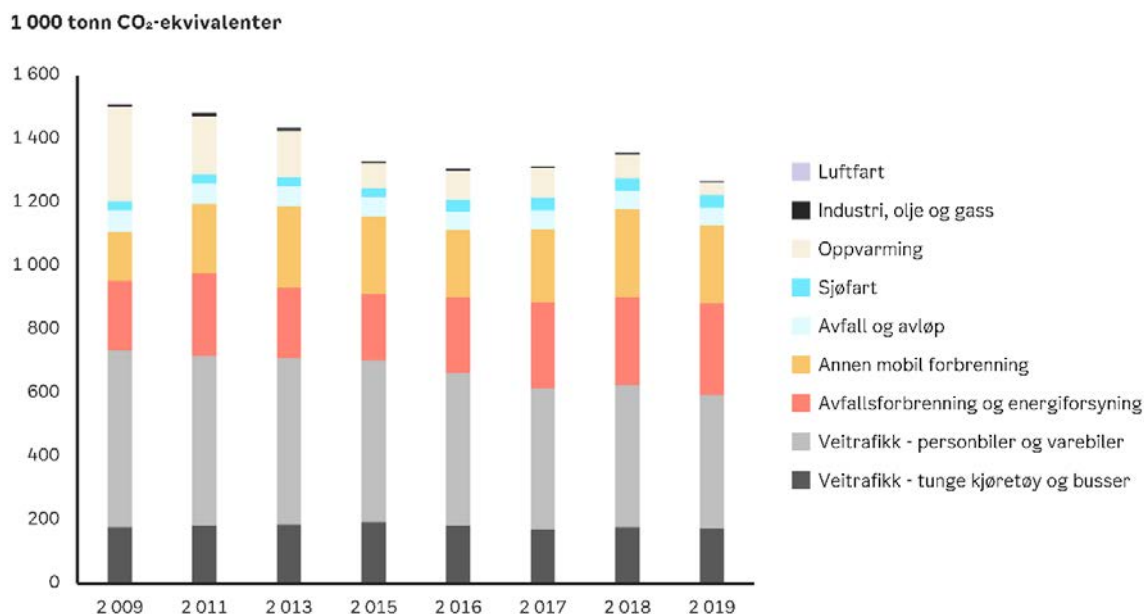
Det kommunefordelte utslippsregnskapet fanger bare delvis opp effekten av de fleste tiltakene i Oslos klimabudsjett. Dette utslippsregnskapet bør derfor ikke brukes alene som fasit for måloppnåelse. Dette er også en viktig grunn til at Klimaetaten har utarbeidet «Klimabarometeret» som følger utviklingen

innenfor flere viktige parametere som kan si noe om utviklingen i klimagassutslipp. Ettersom effekten av flere av kommunens klimatiltak ikke fanges opp i Miljødirektoratets klimaregnskap, er det stor sannsynlighet for at utslippsregnskapet til Miljødirektoratet viser for store klimagassutslipp i Oslo.

Miljødirektoratet jobber nå med forbedringer av tallene før utslippsregnskapet for 2020, som er forventet publisert rundt årsskiftet 2021/2022. Prioriterte områder for forbedringer er beregning av utslipp fra anleggsmaskiner og motorredskaper, samt metodiske forbedringer for utslipp fra veitrafikk. Det er usikkert hvor omfattende forbedringene blir. Oslo kommune ved Klimaetaten vil fortsette dialogen med direktoratet i 2022 (Se kapittel 5.2 i Vedlegg til klimabudsjett 2022 for mer informasjon). Justeringer som følger av metodeendring vil påvirke utslippene i hele tidsserien, fra 2009 til siste utslippsår.

Klimagassregnskap for Oslo fordelt på utslippssektorer

Klimagassregnskapet viser at klimagassutslippene i Oslo i 2019 var på om lag 1,27 millioner tonn CO₂-ekv. Dette er en nedgang på 6,7 % fra 2018. At utslippene gikk noe opp i 2017-18 skyldtes en økning i utslipp fra dieseldrevne motorredskaper og redusert bruk av biodrivstoff i veitrafikk. Klimagassutslippene har i perioden 2009 til 2019 aldri vært så lave som i 2019, og sammenliknet med 2009-nivå har utslippene gått ned med 16 % (Figur 1). Utslippene har vært nedadgående siden 2009, fra så godt som alle sektorer.

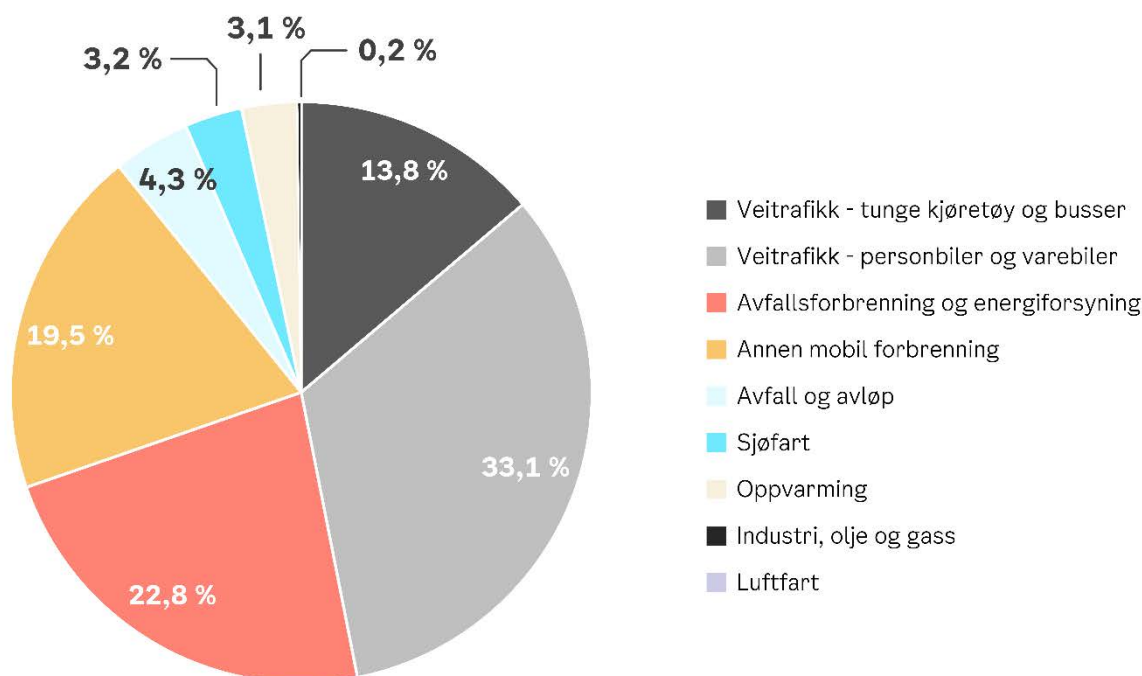

Figur 1: Klimagassutslipp i Oslo fordelt på utslippssektor, 2009-2019

Alle sektorer, med unntak av avfallsforbrenning, energiforsyning og sjøfart, har hatt reduserte utslipp fra 2018 til 2019. Utslippene fra veitrafikk gikk ned med 4,8 % fra 2018 til 2019, tilsvarende 30 000 tonn CO₂-ekv., som følge av økt andel elbiler og innblanding av biodrivstoff.

Utslippene fra anleggsmaskiner (annen mobil forbrening) gikk ned med 11 % og i underkant av 31 000 tonn CO₂-ekv. Datagrunnlaget, og beregningsmetoden for disse utslippene er imidlertid usikker. Utslippene fra oppvarming gikk ned med 48 %, tilsvarende i overkant av 36 000 tonn CO₂-ekv., og skyldes en kraftig nedgang i bruk av fossile oppvarmingskilder. Nedgangen er et resultat av tilpasning til oljefyringsforbudet, som trådte i kraft 1. januar 2020.

Som vist i Figur 2, er de største utslippskildene veitrafikk (47 %), avfallsforbrenning og energiforsyning (23 %, i hovedsak forbrenning av fossilt avfall) og annen mobil forbrenning, dvs. anleggsmaskiner og motorredskaper (20 %). Miljødirektoratets publisering av klimagassregnskapet for 2019 har igjen inkludert utslipp fra avfallsdeponier, som nå inngår i utslipp fra avfall- og avløpssektoren.

Figur 2: Klimagassutslipp i Oslo fordelt på utslippssektor, 2019

2.5 Beregning av effekter av tiltak 2022-2025

Klimaetaten har beregnet effekt av tiltak i klimabudsjettet (tabell 2.2.a). Effektberegninger av tiltak i klimabudsjettet tar utgangspunkt i en framskrivning av Oslos utslipp fram mot 2030 uten ytterligere tiltak (referansebanen). Framskrivningen er utarbeidet av CICERO senter for klimaforskning, og er basert på best tilgjengelig kunnskap om de driverne som vil påvirke klimagassutslippene fram til 2030.

Framskrivningen har betydelig usikkerhet, blant annet fordi det er vanskelig å legge inn riktige forutsetninger om teknologiutvikling som vil påvirke utslippene. Utdypende informasjon om metode og beregningsgrunnlaget finnes i kapittel 2 i Vedlegg til Klimabudsjett 2022.

Koronapandemien har så langt hatt store konsekvenser for Oslo. Korona har påvirket adferden til innbyggere og næringsliv i Oslo og Norge generelt. Denne adferdsendringen kan påvirke utslippsnivåene både på kort og lengre sikt. Det er imidlertid for lite kunnskap om omstillingseffektene av koronapandemien og om hva som blir den "nye normalen", til å inkludere slike effekter i klimabudsjettets analyser i år.

Samlet effekt av tiltak

Analysene som ligger til grunn for dette budsjettforslaget, viser at den anslåtte utslippsutviklingen i Oslo, inkludert de effektvurderte tiltakene i klimabudsjettet, kan redusere klimagassutslippene med 26 % i 2022 og 31 % i 2025, sammenlignet med 2009-nivå (grønn stiplet linje i figuren nedenfor).

Nytt i klimabudsjett 2022 er at det i tillegg anslås utslippsreduksjoner fra politisk vedtatte tiltak enten statlig eller kommunalt som ikke er tallfestet i tabell 2.2a, fordi tallgrunnlaget er mer usikkert eller det er usikkert når tiltaket blir iverksatt (for eksempel karbonfangst på Klemetsrud).

Tiltak i denne kategorien er:

- Krav til fossilfrie byggeplasser i alle nye reguleringsplaner (tiltak 24, tabell 2.2b)
- Tiltak for reduksjon i utslipp fra veitrafikk (tiltak 17, 18, 20, 21 og 23, tabell 2.2b)
- Utslippsfrie motorredskaper (tiltak 26, tabell 2.2b)
- Forbud mot å benytte mineralolje til midlertidig oppvarming (statlig) (tiltak 27, tabell 2.2b)
- Karbonfangst og lagring på Klemetsrud fra 2026 (fra tabell 2.3)

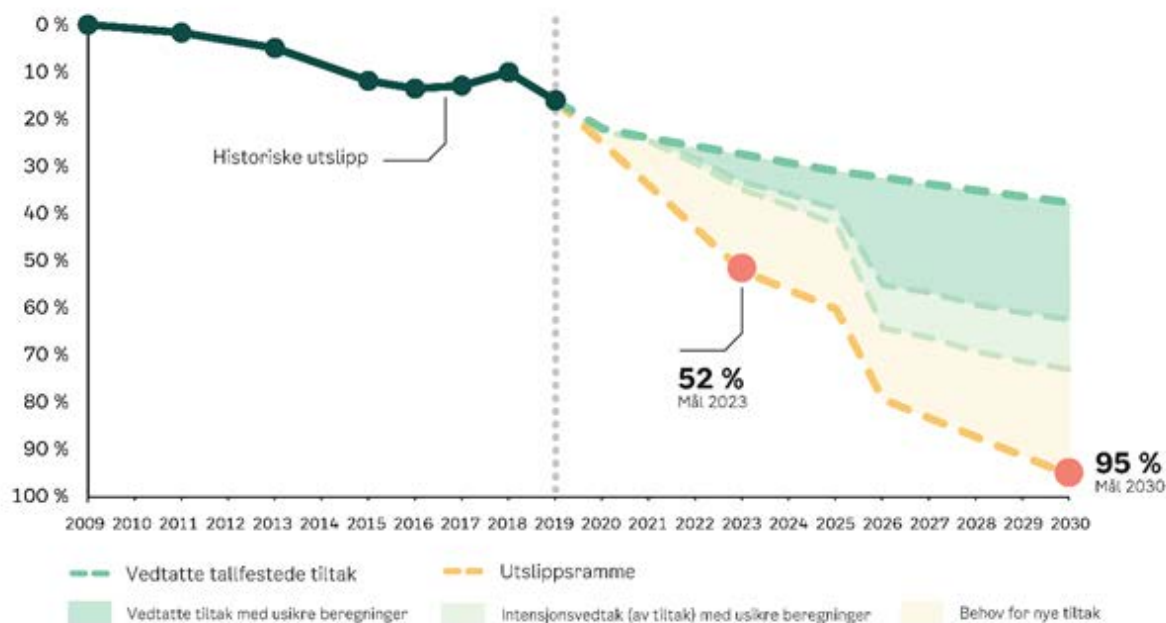
Av disse er det karbonfangst på Klemetsrud som vil gi den største effekten og som bidrar til fallet i utslipp fra 2025 til 2026. Krav til fossil- og utslippsfrie byggeplasser har også betydelig effekt mot 2026, og vil gi nesten like store utslippsreduksjoner som karbonfangst i 2030. I figuren er disse tiltakene kalt "Vedtatte tiltak med usikre beregninger" (mørkere grønn skravert område i figuren nedenfor). Inkluderes effekten av disse tiltakene, er den samlede utslippsreduksjonen anslått til 28 % i 2022, 39 % i 2025 og 62 % i 2030.

Det er betydelige usikkerheter både i Miljødirektoratets klimaregnskap for 2009-2019, i utslippsframskrivningene og i anslagene for tiltakseffekt.

Mer om tiltak i det lyseste grønne skraverte området

Tiltakene i det lyseste grønne skraverte området som er kalt "intensjonsvedtak (av tiltak) med usikre beregninger", er tiltak som er vedtatt /har intensjonsvedtak blant annet i klimastrategien, men der innretning ikke er avklart lokalt og/eller nasjonalt. Dette er tiltak som er under utredning/planlegging lokalt eller nasjonalt. Den endelige utformingen av tiltakene kan gi andre utslippskutt enn de som er angitt nedenfor. Tiltakene er tatt med for å illustrere at flere klimatiltak som kan bidra til at klimamålet for 2030 nås, er under utvikling.

Tiltakene som er lagt inn i det lyseste grønne skraverte området, er en utvidet nullutslippssone til innenfor Ring 2 fra 2026, gradvis opptrapping av priser i bomringen for fossilbiler (Norconsult vurderte at det blir størst utslippsreduksjoner med +100 kr for fossilbiler per passering sammenlignet med nullutslippskjøretøy i 2030), CO₂-avgift tilsvarende 2 000 kr i 2030 (uten kompensasjon med lettelser i veibruksavgiften e.l.), jf. regjeringens klimaplan, og opptrapping av omsetningskrav av biodrivstoff til 40 % i veitrafikken i 2030, jf. regjeringens klimaplan. I tillegg ligger reduksjon i utslipp knyttet til kommunens forbrenning av husholdningsavfall fram mot 2030, selv om vi i dag ikke har vedtatt konkrete tiltak for å fjerne dette utslippet. Dersom vi inkluderer effekten fra «intensjonsvedtak (av tiltak) med usikre beregninger», kan det gi oss utslippsreduksjoner på 72 % i 2030.

Figur3: Utslippsframskrivning mot 2030 basert på vedtatte, tallfestede tiltak og virkemidler, (grønn stiplet linje) og vedtatte tiltak og virkemidler med usikre beregninger (grønt skravert område) og intensjonsvedtak (av tiltak) med usikre beregninger (lys grønt skravert område). Figuren viser også nødvendig utslippsutvikling for å nå klimamålet i 2030 (utslippsramme), og behovet for å styrke eksisterende- og utvikle nye virkemidler (lysegult skravert område)

Som figuren over viser, kan det vedtatte og pågående klimaarbeidet gi en utslippsreduksjon på 72 % i 2030. For å nå 2030-målet er det nødvendig å jobbe målrettet med å forsterke eksisterende tiltak og gjennomføre nye, og det forutsetter også ytterligere nasjonale tiltak. Det er en differanse på 23 prosentpoeng mellom vedtatte tiltak og intensjonsvedtak, og utslippsrammen i 2030. Dersom bystyret ikke slutter seg til identifiserte tiltak, må andre og minst like kraftfulle virkemidler iverksettes som erstatning. Oslos 2030-mål er svært ambisiøst, men gitt disse forutsetningene kan Oslo nå 2030-målet.

Utslippsregnskapet for 2020 foreligger ikke, men i byrådets årsberetning for 2020 ble det varslet at det var lite sannsynlig at 2020-målet ble nådd. Byrådet foreslår en utslippsramme i klimabudsjett 2022 som starter ved siste kjente utslippsregnskap for så å gå lineært til målet om 52 % utslippsreduksjon i 2023 og videre ned til målet om 95 % utslippsreduksjoner i 2030.

Som det fremgår av figuren over, vil det bli svært krevende å nå målet i 2023. Det er likevel fortsatt mulig å gjennomføre flere tiltak eller øke ambisjonsnivået på eksisterende tiltak. Tiltak som gjennomføres, kan også få større eller tidligere effekt enn beregnet, og et eventuelt forbedret klimaregnskap fra Miljødirektoratet kan bedre fange opp effekten av flere viktige tiltak i Oslo. Disse faktorene kan få stor effekt for beregning av måloppnåelse og for når målet nås.

For å tette utslippsgapet både mot 2023 og 2030, er vi avhengige av klimaeffekter av forsterket nasjonal politikk og næringslivets ytterligere klimasatsing. Regjeringen må fjerne barrierer som hindrer utslippskutt i storbyene og forsterke virkemiddelbruken ut over det som ligger i regjeringens klimaplan, som for eksempel:

- Sikre et nasjonalt system som gir klimaeffekt for bærekraftig produsert biodrivstoff ut over omsetningskravet, slik at Norge oppnår 1-2 millioner tonn ekstra utslippsreduksjoner mot 2030.
- Innføre fritak i bomringen for lastebiler på biogass. Dette er vedtatt i Oslopakke 3-samarbeidet for 2,5 år siden, men regjeringen har fortsatt ikke sikret innføringen. Fritaket vil trolig føre til betydelig flere biogassbiler og sikrere avsetning for gassen for biogassprodusentene.
- Øke kjøpsavgiftene for fossile biler inkludert ladbare hybridbiler for så sikre at målet om salg av 100% nullutslippsbiler i 2025 nås.

- Sikre at skatteregulverket for leasing av biler stimulerer til leasing av elbiler framfor fossil biler.
- Videreføre Klimasats og øke tilskuddet opp mot 1 mrd., slik at det fortsatt stimuleres til innovative klimatiltak rundt om i norske kommuner.
- Sikre forskrift som gir kommunene lov til å kreve at det tas betalt for privat parkering, for eksempel ved arbeidsplasser, for å stimulere til økt bruk av kollektiv, gange og sykkel ved arbeidsreiser.

Alle disse statlige virkemidlene vil bidra til å tette gapet i det lysegule, skraverte området.

Forslag til vedtak

Byrådet skal søke å nå utslippsrammene år for år for å nå 2030-målet, og må derfor aktivt arbeide for å sikre gjennomføring av de tiltakene som ikke kan tallfestes med tilstrekkelig sikkerhet, de tiltakene som er i prosess samt utvikle nye og styrke eksisterende virkemidler. Klimabudsjett 2022 gjelder økonomiplanperioden 2022-2025, og skal hjelpe oss å styre mot klimamål i 2030.

Tabell 1: Rammer for klimagassutslipp i Oslo kommune 2022-2025

	2009 (referanseår)	2019 (regnskap)	2022	2025
Historiske utslippskutt	0 %	-16 %	-	-
Tallfestede tiltak	-	-	-26 %	-31 %
Utslippsnivå [tonn CO ₂ -ekvivalenter]	1 509 800	1 267 100	1 120 100	1 040 900
Vedtatte tiltak med usikre beregninger			-28 %	-39 %
Utslippsramme			-43 %	-60 %
Differanse tallfestede tiltak og utslippsramme			17 pp.	29 pp.

Alle prosenter er relativt til referanseåret 2009. Alle tall er oppgitt i tonn CO₂-ekvivalenter og rundet av til nærmeste 100 tonn. Tallene er basert på siste tilgjengelige klimagassregnskap fra Miljødirektoratet publisert 22.02.2021. Disse tallene kan endres over tid som følge av metodeutvikling og datatilgang i direktoratet.

Basert på ovenstående foreslår byrådet følgende vedtak for klimabudsjettet i Sak 1:

Bystyret ber byrådet arbeide for en reduksjon i klimagassutslippene som følger utslippsrammen mot 95 % reduksjon i 2030. Dette innebærer en utslippsreduksjon på 43 % i 2022 og 60 % i 2025, sammenlignet med utslippsnivået i 2009. Bystyret merker seg at effekten av de fleste tiltak i klimabudsjettet helt eller delvis ikke fanges opp i klimaregnskapet til Miljødirektoratet, og at avstanden til måloppnåelse derfor trolig er mindre enn det som har vært mulig å tallfeste.

Bystyret slutter seg til tiltakene i tabell 2.2a og tabell 2.2b i kapittel 2 Klimabudsjett i Sak 1. Byrådet rapporterer, som en del av den ordinære rapporteringen til bystyret, om status i oppfølgingen av tiltakene og anslag for utslippsrammen i 2022 og 2025. Rapporteringen baseres på status for gjennomføring av tiltakene, som fremkommer i tabell 2.2a og tabell 2.2b i kapittel 2 Klimabudsjett i Sak 1, samt indikatorene for klimagassutslipp i Oslo, «Klimabarometeret».

Fordelingseffekter

Byrådet er opptatt av at klimatiltakene ikke skal bidra til sosiale forskjeller. Derfor skal både klima- og fordelingseffekter vurderes i alle relevante beslutninger. Klimaetaten har på et overordnet nivå vurdert fordelingseffekter av klimatiltak innenfor transport og bygg- og anlegg, ettersom det først og fremst er tiltak og virkemidler innenfor disse utslippssektorene som kan påvirke innbyggere og næringsliv.

Transporttiltakene innebærer i stor grad til en omfordeling av ressurser fra de som har og bruker bil, til de som går, sykler eller reiser med kollektivtransport. En tredjedel av befolkningen i Oslo bor i en husstand uten tilgang på bil, og to av tre reiser skjer til fots, med sykkel eller kollektivtransport. Satsing på kollektivtilbud, trafikanbetaling og bruk av areal til gange- og sykkelinfrastruktur istedenfor parkering, bidrar til en omfordeling av ressurser fra de som har tilgang til bil til dem uten. Kvinner går

mer enn menn, reiser mer kollektivt og kjører mindre bil. De med lav inntekt går mer og kjører mer kollektivt. Overordnet vil dermed disse gruppene ha fordeler av denne omfordelingen.

Tiltakene som fremmer bruk av elbiler er også med på å danne et bruktbilmarked for elbiler, slik at dette ikke skal bli en mulighet som er forbeholdt dem med god inntekt. Bruktbilmarkedet for elbiler vokser raskt og bidrar til at også lavinntektsgrupper i økende grad vil kunne kjøpe elbil. Tiltak rettet mot næringslivet, som miljøkrav til drosjeløyver og tiltak innen vare- og nyttetransport, vil ha ulik betydning for ulike aktører. Kravene kan innebære en økonomisk risiko i overgangsfasen til nullutslippsløsninger og kan ha ulik betydning for store og små bedrifter. Tilskudd brukes strategisk for å redusere kostnadene ved omstilling og øke innovasjonsevnen. Se kapittel 2.2 i Vedlegg til Klimabudsjett 2022 for mer utfyllende informasjon.

Byråd for byutvikling hadde høsten 2020 dialog med de store bransjeaktørene om krav til fossilfrie bygge- og anleggsplasser. I disse møtene ble det gitt uttrykk for at bransjen kan møte kravet, men til en ekstrakostnad. Krav til fossilfrie anleggsplasser innebærer at det må benyttes biodrivstoff som er mer kostbart enn fossilt drivstoff. Prisen for biodrivstoff ligger ca. 50 til 100 prosent over prisene for tradisjonelt drivstoff. I tillegg kommer administrative kostnader forbundet med å skaffe tilgang til biodrivstoff. Disse kostnadene rammer alle aktører likt, men kan være mer utfordrende å møte for mindre aktører. Kommunen kan derfor gi dispensasjon i den enkelte sak slik at det unngås å stille krav som er umulige eller uforholdsmessig krevende å oppfylle, gitt at søker kan gjennomføre andre tiltak som kan kompensere for manglende utslippskutt.

Usikkerhet

Som nevnt over har utslippsregnskapet betydelige usikkerheter, og Miljødirektoratet jobber med å forbedre statistikken. Dette kan føre til betydelige endringer ved framtidige publiseringer. Tiltaksberegninger, som ofte baserer seg på dette klimaregnskapet, har i tillegg flere forutsetninger og antagelser om framtidig utvikling, og vil derfor også alltid inneholde usikkerheter. Det er også usikkerhet knyttet til framskrivningene av klimagassutslipp.

Byrådets tilnærming til disse utfordringene er å bruke den beste kunnskapen som er tilgjengelig, og være åpen om hvilke data og metoder som er brukt i analysene. Oslo kommune, ved Klimaetaten, samarbeider med Miljødirektoratet om å forbedre den kommunefordelte statistikken for klimagassutslipp.

Effekten av de ulike tiltakene i klimabudsjettet er konservativt beregnet. Mer informasjon om vurderinger rundt usikkerhet finnes i Vedlegg til Klimabudsjett 2022, kapittel 2.3.

2.6 Tiltak i klimabudsjett 2022–2025

Klimaetaten har vurdert hvor store utslippsreduksjoner som kan følge av tiltakene i klimabudsjettet. I Vedlegg til klimabudsjett Sak 1/2021 er metoden som er brukt og antakelser som er gjort for å beregne effekt av tiltakene, nærmere beskrevet. Alle tiltak og aktiviteter er plassert i henholdsvis tabell 2.2a, 2.2b eller 2.3. Under tabellene 2.2a og 2.2b gis det korte beskrivelser av tiltakene.

Tiltak med tallfestet utslippsreduksjon

Tabell 2.2a viser tiltakene hvor det har vært mulig å anslå en tallfestet utslippsreduksjon av i 2022 og 2025 (økonomiplanperioden). Klimagassreduksjonen som oppgis for tiltakene, er målt mot en framskriving (referansebane) av utslipp som viser hvordan utslippsutviklingen kunne blitt uten tiltakene i klimabudsjettet. Som det fremgår av tabell 2.2 a er det flere viktige tiltak i klimabudsjettet hvor effekten allerede er inkludert i framskrivningen. Se mer om framskrivningen i kapittel 2 i Vedlegg til Klimabudsjett 2022.

Tabell 2.2a: Tiltak i klimabudsjettet med kvantifisert utslippsreduksjon

Utslippssektor og -kilde	Nr	Tiltak og virkemidler	Ansvarlig	Tiltakseffekt 2022 [tonn CO ₂ -ekv.]	Tiltakseffekt 2025 [tonn CO ₂ -ekv.]
Oppvarming					
Fossil oppvarming	1	Utfasing av oljefyring i bygg	BYM*	Ligger i framskrivningen	
		Oppfølging av statlig forbud fra 1. jan. 2020			
Avfallsforbrenning og energiforsyning					
Fjernvarme unntatt avfallsforbrenning	2	Utfasing av fossil olje og gass i fjernvarme (spisslast) Fortum Varme	NOE*	2 700	2 600
Avfall og avløp					
Deponigass	3	Uttak av deponigass	EBY*	Ligger i framskrivningen	
		Rommen avfallsdeponi - økt uttak av deponigass	EBY*		
		Grønmo – minimere nedetid på gassanlegget	EBY, REG		
Veitrafikk					
Lette og tunge kjøretøy	4	Statlig omsetningskrav om 24,5 % biodrivstoff		Ligger i framskrivningen	
	5	Trafikantbetalingssystemet			
		Etablere tilstrekkelig ladeinfrastruktur for personbiler	BYM*		
		Videreføring av lokale og regionale virkemidler for å fremme nullutslippsbiler	MOS		
		Fritak for betaling for elvarebiler i bomringen	MOS		
	6	Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i kommunens kjøretøy	Alle*,UKE*	1 900	1 900
Personbiler	7	Bedre tilrettelegging for syklende	MOS, BYM*	2 200	2 900
		Følge opp sykkelstrategien			
	8	Lovverket for drosjer: nullutslipp innen 2025		4 400	15 300
		Bidra til å etablere tilstrekkelig ladeinfrastruktur for drosjer	BYM*		
		Tilskuddsordning for ladeinfrastruktur drosjer	KLI*		
		Forbeholde noen taxiholdeplasser til nullutslippsdrosjer	BYM*		
Varebiler	9	Utslippsfri vare- og nyttetransport		1 100	6 300
		Parkeringsplasser, laste- og losselommer forbeholdt utslippsfrie varebiler	BYM*		
		Etablering av offentlig tilgjengelig lading	BYM*		
		Kravstilling i kommunen	Alle*,UKE		
		Kommunal tilskuddsordning til ladeinfrastruktur elvarebiler	KLI*		
		Nasjonale tilskuddsordninger for elektrisk varebil			

Busser	10	Utslippsfrie busser i kollektivtrafikken	Ruter*, MOS	11 900	20 500
Tunge kjøretøy	11	Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i transport av masser og avfall fra bygge og anleggsvirksomhet		2 000	2 000
		Kravstilling i kommunen	Alle*,UKE		
		Dialog med utbygger om tiltak for klimavennlig massetransport og -håndtering i plansaker	PBE*		
		Kommunalt samarbeid for å redusere utslipp fra massetransport	KLI*, PBE, EBY, BYM, FOB, UKE, Oslobygg, Boligbygg, Oslo havn		
		Pilotprosjekter i Hovinbyen	KLI*, PBE, EBY, BYM, VAV, Oslobygg, Oslo havn.		
	12	Pilotby for utslippsfri tungtransport	KLI*	3 800	17 400
		Fritak for betaling for biogassdrevne tyngre kjøretøy i bomringen	MOS*		
		Kravstilling i kommunen	Alle*,UKE		
		Etablering av energistasjoner	KLI*		
		Etablering av ladeinfrastruktur	BYM*		
		Vurdering av tilgang for lastebiler i kollektivfeltet	BYM*		
		Kommunal tilskuddsordning for ladeinfrastruktur	KLI*		
		Nasjonal tilskuddsordning for kjøretøy			
		Kampanje for fossilfri tungtransport	KLI*		
		Fremskaffe arealer til kommunens klimatiltak (energistasjoner, massehåndtering og samlastsenter)	EBY*		
Annen mobil forbrenning					
Dieseldrevne motorredskaper	13	Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i kommunens maskinpark	Alle*, UKE*	1 100	1 600
Sjøfart					
	14	Fossilfri kollektivtrafikk - båter	Ruter*, MOS	6 600	9 000
	15	Etablering av landstrøm	HAV*, NOE	3 800	3 800
		Landstrøm utenlandsferger			
		Landstrøm Sydhavna			
Sum effekt tiltak i klimabudsjettet				41 500	83 500
Historisk utslippsreduksjon og utslippsreduksjon i framskrivning (laget av Cicero)				348 300	385 400

Sum effekt historisk utslippsreduksjon, utslippsreduksjon i framskrivning og tiltak i klimabudsjett 2022 1)	389 700	468 900

* Angir rapporteringsansvar.

1) Effekten av framskrivningen ses i forhold til utslippsnivå i 2009. Tiltakseffektene er beregnet med utgangspunkt i framskrivningen i samme år. Dette betyr at tiltakseffektene ikke kan summeres mellom kolonne 2022 og 2025, da den angir effekten i det aktuelle året i forhold til 2009. Effektene er beregnet basert på antagelser rundt tidspunkt for gjennomføring av tiltakene. Tiltakseffekten per tiltak er avrundet til nærmeste 100 tonn CO₂-ekvivalenter, og det er derfor summen i tabellen over blir 389 700 og ikke 389 800.

Beskrivelse av tiltak i tabell 2.2a:

1. Utfasing av oljefyring i bygg

Bruk av fyringsolje og parafin til oppvarming av bygninger ble forbudt 1. januar 2020. Bymiljøetaten følger opp forbudet i private bygg og næringsbygg, og kan gi dispensasjoner fra forbudet. Bymiljøetaten følger intensjonene bak forskriften med tilknyttet veileder og er restriktive med å gi dispensasjoner fra forbudet.

2. Utfasing av fossil olje og gass i fjernvarme (spisslast)

Fortum Oslo Varme AS har som målsetting å fase ut resterende bruk av fossil fyringsolje og LNG som spisslast i produksjon av fjernvarme under normale driftsforhold. Selskapet jobber aktivt med å finne fullgode alternativer, som elektrisitet, ulike biooljer, pellets, og flytende biogass. Gjennomsnittlig andel LNG har de siste tre årene vært på 1,5 %.

3. Uttak av deponigass

Tiltaket skal bidra til økt uttak av deponigass (metan) fra avfallsdeponiene Grønmo og Rommen. I 2022 planlegges gjennomføring av ulike driftstiltak for å sikre effektiv oppsamling av deponigass.

4. Statlig omsetningskrav om 24,5 % biodrivstoff

Produktforskriften stiller krav til innblanding av biodrivstoff i omsatt bensin og diesel til veitrafikk i Norge (omsetningskravet). Fra 1. januar 2021 er det statlige omsetningskravet for biodrivstoff på 24,5 %, med et delkrav om 9 % avansert biodrivstoff¹ (inkludert dobbelttelling av avansert). Regjeringen har meldt at det vil komme en ytterligere opptrapping av omsetningskravet de neste årene.

5. Trafikantbetalingssystemet

Trafikantbetalingssystemet bidrar til redusert trafikk, mer klima- og miljøvennlig trafikk og til finansiering av infrastruktur spesielt for kollektivtrafikk og sykkel. Endringer i bomringen som kan gi klimagassreduksjon fra 2022, er at det vil bli redusert pris for elbil i 2021. Biogasskjøretøy får fritak forutsatt at Statens Vegvesen får på plass nødvendige praktiske detaljer. Trafikantbetalingssystemet skal reforhandles senest i løpet av 2022.

6. Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i kommunens kjøretøy

Planen var at alle kjøretøy i Oslo kommunes bilpark (personbiler, varebiler og tunge kjøretøy) skulle være nullutslipp eller gå på bærekraftig biodrivstoff (fortrinnsvis biogass, men også biodiesel) innen utgangen av 2020. Per første kvartal 2021 var samlet fornybarandel for lette og tunge kjøretøy anslått til 87 %. Utskiftningen fra fossile til utslippsfrie og biogassdrevne kommunale kjøretøy vil fortsette i 2022. Biodiesel vil gradvis fases ut der det er gode, konkurransedyktige alternativer. Det er foreslått å sette av 124 mill., i tillegg til 50 mill. som er tidligere bevilget i økonomiplanperioden, til å skifte ut og anskaffe flere renovasjonsbiler for å sikre en god og stabil innsamling av avfall. Renovasjonsbilene som anskaffes skal gå på biogass, og dette har en ekstra kostnad. Det foreslått å sette av 50 mill. i 2022 til videre

¹ Biodrivstoff som i hovedsak er fremstilt av avfall og rester, definert i listen i vedlegg V til produktforskriftens kapittel

utskifting av kommunens tunge kjøretøy og maskiner. Det foreslås i tillegg å videreføre låneordningen til bydelene med 20 mill. årlig i 2024 og 2025 til fortsatt utskifting av bilparken i bydelene.

7. Bedre tilrettelegging for syklende

Blant de viktigste virkemidlene for å gjøre Oslo til en sykkelby for alle, er et sammenhengende sykkelveinett. I tillegg til nybygging og oppgradering av sykkelinfrastruktur, skal kommunen prioritere drift og vedlikehold, forskning og utvikling og kommunikasjon og kampanjer. Byrådet setter av 13 mill. i 2022 og 16 mill. årlig i resten av økonomiplanperioden for å øke kapasiteten i arbeidet med ny og oppgradert sykkelinfrastruktur.

8. Nullutslippsdrosjer innen 2025

Tiltaket bygger på forskrift om miljøkrav til drosjer i Oslo, som innebærer krav til drosjenæringen om å kjøre med nullutslippskjøretøy (bystyresak 255/20). Kommunen tilrettelegger for overgangen ved å etablere ordinær ladeinfrastruktur, ulike piloter for hurtiglading, tilrettelegge for prioritet for nullutslippskjøretøy på drosjeholdeplasser, dedikert ladeinfrastruktur for utslippsfrie drosjer på holdeplasser, og tilskudd gjennom Klima- og energifondet til hjemmelading for drosjesjåfører. Byrådet foreslår 5 mill. til etablering av 6 nye ladepunkt for elektriske drosjer i 2022.

9. Utslippsfri vare- og nyttetransport

Tiltaket skal redusere utslipp fra varebiler i Oslo ved å forsere overgangen til elektriske varebiler. Utslippsreduksjonen som fremgår i tabell 2.2a er effekter utover det som allerede ligger i framskrivningen. Dette er en tiltakspakke som består av flere ulike virkemidler. Ved utgangen av mars 2021, var det i underkant av 8 % elvarebiler av totalt antall varebiler registrert i Oslo. Oslo kommune jobber med å forbeholde næringsparkeringsplasser innenfor Ring 1 til elektriske varebiler. I 2022 skal ytterligere 25 næringsparkeringsplasser forbeholdes elektriske vare- og nyttekjøretøy. Til sammen vil da 109 av 123 næringsparkeringsplasser innenfor Ring 1 være forbeholdt utslippsfrie vare- og nyttekjøretøy. Det er etablert to soner med laste- og losselommer forbeholdt utslippsfri varetransport, som skal bli evaluert i løpet av 2021. På bakgrunn av evalueringen, vil det lages en opptrappingsplan for slik omprioritering av laste- og losseareal innenfor Ring 1. Det skal i 2022 etableres 14 ladepunkter for vare- og nyttetransport, se mer om bevilgninger til ladeinfrastruktur innledningsvis.

Alle virksomheter er ansvarlig for å bruke Oslo kommunes standard klima- og miljøkrav i anskaffelser av transport eller bygg- og anlegg. Dette skal bidra til å forsere overgangen til elektriske varebiler. Kommunen har to tilskuddsordninger for lading av elvarebiler gjennom Klima- og energifondet, henholdsvis ladeinfrastruktur i bedrifter og hurtigladere for elektriske varebiler. Elvarebiler står også gratis i beboerparkeringsområdene. Kommunen jobber for å kommunisere fordeler ved elvarebiler og andre tilskuddsordninger. Enova har gjennom Nullutslippsfondet tilskuddsordning for kjøp av elvarebil og tilhørende normallading.

10. Utslippsfrie busser i kollektivtrafikken

Byrådet nådde ikke målet om fossilfri kollektivtransport i 2020, i stor grad som følge av usikkerheten som ble skapt av regjeringen om hvorvidt biodiesel utover omsetningskravet skulle få klimaeffekt. Ruter har mål om utslippsfri kollektivtransport innen utgangen av 2028. For Oslo legger Ruter opp til tilnærmet utslippsfri drift ved oppstart av nye busskontrakter slik at alle bybusser i Oslo er elektriske ved utgangen av 2023. Ettersom t-bane og trikk allerede er elektrisk, er det overgang til utslippsfrie busser og båter som er vesentlig for effekten av tiltaket.

11. Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i transport av masser og avfall fra bygge- og anleggsvirksomhet

Oslo kommune har fra 2020 stilt krav i egne prosjekter om fossilfri transport av masser til og fra byggeplass. I tillegg premieres bruk av elektrisitet, hydrogen og biogass, samt å kjøre så korte distanser som mulig. Alle relevante etater stiller krav i nye kontrakter der det er aktuelt. Kommunen jobber også for å redusere mengden masser som kjøres i Oslo. Dette gjøres blant annet ved å:

Øke kunnskapen blant Oslo kommunes innkjøpere av massetransporttjenester om hvordan masser kan gjenbrukes og utforske nye løsninger og/eller logistikk gjennom kommunal arbeidsgruppe og Pådriv i Hovinbyen:

- Plan- og bygningsetaten ber forslagsstiller, i alle nye plansaker hvor det er relevant, om å redegjøre for spørsmål knyttet til massehåndtering
- Bygge ned barrierer i regelverk og fremskaffe areal til lokal massehåndtering gjennom planprosesser
- Utrede handlingsrom for å sikre at det settes av arealer til massehåndtering

12. Pilotby for utslippsfri tungtransport

Tiltaket Pilotby for utslippsfri tungtransport skal redusere utslipp fra lastebiler i Oslo ved å forsere overgangen fra diesel til el, hydrogen eller biogass. Dette er en tiltakspakke som består av flere ulike virkemidler. Fra 2021 vil det bli etablert en tilskuddsordning for ladeinfrastruktur til elektriske lastebiler i Klima- og energifondet som supplerer støtteordningene til Enova. Oslo kommune arbeider for forutsigbarhet og gode rammebetingelser for transportnæringen i bomringen. Felles kravstilling skal bidra til at alle kjøretøy som benyttes til transport i forbindelse med leveranse av varer eller tjenester til Oslo kommune, leveres med klimavennlige drivstoffteknologier. Oslo kommune vil ha dialog med næringslivet om å stille miljøkrav til transport i anskaffelser gjennom Næring for klima.

Videre skal kommunen etablere ladeinfrastruktur for tunge kjøretøy, se mer om bevilgninger til ladeinfrastruktur innledningsvis. Oslo kommune skal også legge til rette for energistasjoner som tilbyr lading og fylling av fornybare drivstoff, slik som biogass, hydrogen og hurtiglading, samt videreføre tiltaket om å dedikere laste- og lossearealer for utslippsfri varetransport. I løpet av 2022 vil det bli etablert en energistasjon på Ryen og en på Kjelsrud som tilbyr henholdsvis biogass og hydrogen. I tillegg skal begge stasjonene tilby hurtiglading. Oslo kommune vil i 2021 og 2022 gjennomføre en informasjonskampanje i samarbeid med Viken fylkeskommune rettet mot tungtransportaktører, med særlig fokus på små bedrifter. Eiendoms- og byfornyelsesetaten har i dag et oppdrag om å fremskaffe arealer til klimainfrastruktur som energistasjoner, massehåndtering og samlastsentraller. Havna planlegger å sette opp hurtiglading til tungtransport på Grønlia i 2021/2022.

13. Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i kommunens maskinpark

Alle Oslo kommunes egne anleggsmaskiner skal over på fossilfritt drivstoff og etter hvert utslippsfrie løsninger. I revidert budsjett for 2021 er det satt av 50 mill. for å bidra til at utskiftningen går fortere. Byrådet foreslår at avsetningen videreføres i 2022 og setter av 50 mill. I tillegg settes det av 8 mill. årlig i perioden 2022 til 2024 og 6,8 mill. i 2025 til utskifting av maskiner og kjøretøy i Gravferdsetaten.

14. Utslippsfri kollektivtrafikk – båter

Ruters elektrifisering av båttrafikk startet i 2019 med Nesoddsambandet, og Nesoddbåtene har vært i elektrisk drift fra april 2020. Dagens øybåter vil erstattes med nye el-båter vinteren 2021/2022.

15. Etablering av landstrøm

Landstrømanlegg gir mulighet for å dekke strømbehov ved kai med nullutslippsløsninger fremfor med fossil diesel. Alle utenriksfergene i Oslo benytter landstrøm fra første kvartal 2020. Etablering av landstrøm til sementskip på nordre Sjørsøy kai er i slutfasen og skal etter planen være i drift i løpet av høsten 2021. Oslo havn har søkt Enova om investeringsstøtte til landstrøm for containerskip i Sydhavna.

Ikke-tallfestede tiltak som forventes å gi utslippsreduksjoner

Tabell 2.2b viser tiltak som vurderes til å ha en utslippsreduserende effekt, men hvor usikkerheten er vurdert som for stor til å tallfeste effekten og plassere i tabell 2.2a. Det kan for eksempel skyldes usikkerhet i omfanget på tiltaket og tidspunktet for den forventede effekten.

Selv om utslippsreduksjonen av tiltakene ikke er tallfestet, betyr det ikke at tiltakene nødvendigvis har mindre påvirkning på klimagassutslippene i Oslo enn de tallfestede tiltakene. For eksempel har krav til nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i maskiner til bygg- og anleggsvirksomhet stor effekt, men underlaget for effektberegningen må videreutvikles før effekten legges inn i tabell 2.2a.

Tabell 2.2b: Ikke-tallfestede tiltak som forventes å gi utslippsreduksjoner i 2022 og 2025

Utslippssektor og -kilde	Nr	Tiltak og virkemidler	Ansvarlig virksomhet i Oslo kommune
Avfallsforbrenning og energiforsyning			
Avfallsforbrenning	16	Økt materialgjenvinning og redusert mengde plastavfall til forbrenning Informasjonskampanjer for å øke kildesortering i husholdningene Legge til rette for kildesortering av næringsavfall hos REGs næringskunder med en gradvis utrulling	REG*
Veitrafikk			
Lette og tunge kjøretøy	17	Økt kollektivsatsing Øke kapasitet i kollektivtrafikken Kraftfulle fremkommelighetstiltak	MOS* BYM*
	18	Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i transport ved innkjøp av varer og tjenester Felles miljøkrav for kjøretøy som brukes i transport. Strammere utslippskrav i kommunens samkjøpsavtaler fra 2022 Digitalt system for oppfølging av krav i anskaffelser	Alle*, UKE UKE*, KLI
	19	Effektivisering av vare- og nyttetransporten Koordinator for klimasmart bylogistikk (Klimasats) Bidra til etablering av byterminaler for omlast og samlast Samarbeidsprosjekter for effektivisering (Varelevering i Vestkorridoren, MOVE21)	 BYM*, KLI
	20	Nullutslippssone innenfor bilfritt bylivområdet (utenom Grønland og Tøyen)	BYM*, KLI
Personbiler	21	Klimavennlige jobbreiser Støtteordning og sertifisering i kommunen Tilskuddsordning rettet mot private	Alle, KLI*
	22	Gate- og parkeringstiltak Beboerparkering og økte takster Fjerning av parkeringsplasser Ny parkeringsnorm (antar politisk behandling 1. halvår 2022) Parkeringstiltak i kommunale virksomheter	BYM* BYM* PBE*, BYU
Buss	23	Nullutslipp/biogass som drivstoff i busser utover Ruter Ladeinfrastruktur til turbusser Tilskuddsordning for depotlading Anskaffelse av transporttjenester, som for eksempel skoleskyss, med nullutslipp- og biogassbusser i kommunen (se også tiltak 18). Bransjedialog Arbeide for krav i ruteløyver til bussruter i Oslo	KLI* BYM* KLI* KLI*, UDE, UKE KLI* KLI*, BYM
Annen mobil forbrenning			
Dieseldrevne motorredskaper	24	Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i maskiner til bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for private og statlige utbyggere Krav til private og statlige utbyggere gjennom reguleringsplaner Tilskuddsordning	PBE* KLI*
	25	Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i maskiner til bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for Oslo kommune Kravstilling i kommunen	Alle*, UKE
	26	Utslippsfrie motorredskaper Nasjonal tilskuddsordning for utslippsfrie motorredskaper Tilskuddsordning: elektriske motorredskaper Arrangementsstrøm	KLI* BYM*
	27	Statlig forbud mot bruk av fossil olje til midlertidig oppvarming og tørking av bygg	BYM*

*Stjerne angir rapporteringsansvar

Beskrivelse av tiltak i tabell 2.2b**16. Økt materialgjenvinning og redusert mengde plastavfall til forbrenning**

Tiltaket skal bidra til å redusere utslipp av klimagasser gjennom økt utsortering og materialgjenvinning av plastavfall fra Oslos husholdninger. Målet er at Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) øker utsorteringen av plast fra 2 453 tonn i 2020 til 2 900 tonn i 2022. For å nå utsorteringsmålet i 2022 skal REG videreføre, men også styrke sitt kommunikasjonsarbeid. I 2025 skal 50 % av plasten i husholdningsavfallet utsorteres (dersom Miljødirektoratets forslag til forskrift som er på høring, blir innført). I 2020 var utsorteringsandelen 30 %. Fremover må kommunen identifisere langsiktige tiltak som vil øke utsortering på plast.

17. Økt kollektivsatsing

Kollektivtilbudet er bygget opp over mange år gjennom langsiktig og målrettet satsing, og er et reelt og konkurransedyktig transportalternativ sammenliknet med privatbil. Kollektivtransporten har normalt en meget sterk posisjon i Osloregionen, men koronapandemien har medført betydelig reduksjon i markedsandel, trafikkvolum og billettinntekter. Byrådet forventer at det vil være en overgangsfase på ca. seks måneder fra dagens reiseråd er opphevet, før et evt. nytt normalnivå for etterspørsel av kollektivreiser og billettinntekter er etablert. Folk trenger et godt kollektivtilbud i den perioden reisevanene skal reetableres. Dersom kollektivtilbudet nedskaleres i tråd med prognose for redusert etterspørsel og billettinntekter, er det en risiko for at en nedadgående trend blir forsterket, og at kollektivtransportens konkurransekraft mot privatbilen blir betydelig negativt påvirket. Byrådet vil framover jobbe for å øke samlet andel klimavennlige reiser, ved at de som går og sykler fortsetter med det, og samtidig rekruttere privatbilister tilbake til kollektivtrafikken. Byrådet vil styrke arbeidet med reduksjon av privatbilismen og bedre fremkommelighet for kollektiv. Det settes av 4 mill. årlig i økonomiplanperioden til utrednings- og analysekapasitet for å styrke det systematiske arbeidet med bedre fremkommelighet for kollektivtransporten.

God framkommelighet for kollektivtransporten er helt avgjørende for å styrke kollektivtrafikkens konkurransekraft mot privatbil. Bedre framkommelighet gir også mulighet for bedre utnyttelse av vognparken. Prosjektet «Kraftfulle fremkommelighetstiltak» ble startet i 2013. I 2021 startet arbeidet med den syvende tiltakspakken i prosjektet, dette arbeidet vil videreføres i 2022. På oppdrag av Oslopakke 3 sin styringsgruppe, koordinerer Ruter arbeidet med en handlingsplan for framkommelighet i de viktigste korridorene i bybåndet. Oppfølging av handlingsplanen er forventet å starte i 2022.

Nye trikker settes i drift fram mot 2024. De nye trikkene har plass til flere passasjerer enn dagens trikker og er universelt utformet. Byggestart for Fornebu-banen var desember 2020 og banen skal etter planen stå ferdig i 2027. En rekke store kollektivtiltak er under planlegging; nytt signal- og sikringsanlegg på T-banen vil gi økt kapasitet i fellestunnelen og bedre pålitelighet og punktlighet, ny Majorstuen stasjon T-baneknutepunkt og ny t-banetunnel fra Majorstuen via Bislett, Stortinget, Nybrua og til Tøyen. Tunnelen muliggjør fem-minutters frekvens der trafikkgrunnlaget er størst.

18. Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i transport ved innkjøp av varer og tjenester

Felles kravstilling skal bidra til at alle kjøretøy som benyttes til transport i forbindelse med leveranse av varer eller tjenester til Oslo kommune, leveres med klimavennlige drivstoffteknologier. Kravstillingen gjelder også driftskontrakter. I anskaffelsesprosessen vektlegges leverandørenes andel utslippsfrie og/eller kjøretøy på biodrivstoff (fortrinnsvis biogass). Krav til kjøretøy og drivstoff skal enten settes som et minimumskrav eller benyttes som et tildelingskriterium i anskaffelser. Klimaeffekten av bruk av nullutslipp som følge av kravstilling i anskaffelser av varer og tjenester, er inkludert i tiltak 9 *Utslippsfrie vare- og nyttetransport* og tiltak 11 *Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i transport av masser og avfall fra bygge- og anleggsvirksomhet*. Klimaeffekten av overgang fra diesel til bærekraftig biodiesel som følge av kravstilling i anskaffelser av varer og tjenester, er ikke kvantifisert. I 2022 vil byrådet fortsette å arbeide aktivt for å følge opp og stramme inn kravene slik at all transport av varer og tjenester med samkjøpsavtale (en anskaffelse som gjøres for hele kommunen, ikke bare én virksomhet) skal skje med nullutslipp/biogass fra 2022.

19. Effektivisering av vare- og nyttetransporten

Oslo kommune vil i samarbeid med næringslivet bidra til etablering av byterminaler for omlast og samlast av varer og andre effektiviseringstiltak. Bymiljøetaten ansetter en egen koordinator for å arbeide med klimasmart bylogistikk. Gjennom innovasjonsprosjektet «Varelevering i Vestkorridoren» samarbeider Oslo kommune med Bærum, Asker og Drammen kommune, Viken fylkeskommune og Statens vegvesen om å utvikle konsepter for bærekraftig og effektiv varelevering. I prosjektet MOVE 21 vil kommunen også arbeide med effektivisering av vare- og nyttetransporten.

20. Nullutslippssone

Nullutslippssone er et område forbeholdt kjøretøy som bruker el, hydrogen eller biogass. Oslo kommune utreder hvordan en sone kan etableres og etter hvert utvides. Kommunen vil søke staten om å etablere en pilot for nullutslippssoner, slik det åpnes for i regjeringens Klimaplan for 2021-2030 (Meld. St. 13 (2021-2030)). Arbeidet med utredning av nullutslippssoner fortsetter i 2022, med sikte på ikrafttredelse i løpet av byrådsperioden. Byrådet setter av 4 mill. i 2022 og 10 mill. årlig i 2023-2025 til nødvendige investeringer for etablering av nullutslippssone. I første omgang legges det opp til etablering av en sone i Oslo sentrum (bilfritt byliv-området utenom Grønland og Tøyen). Nullutslippssoner i Oslo er også et satsingsområde i EUs innovasjonsprosjekt MOVE21 hvor Oslo har ledelsen.

21. Klimavennlige jobbreiser

Klimasmarte jobbreiser er en kommunal tilskuddsordning. Private bedrifter kan motta støtte for å konvertere parkeringsplasser til annen bruk (Vrakpant for parkeringsplass), tilrettelegging av fasiliteter på arbeidsplassen (Aktiv til jobb), trygg sykkelparkering og til smarte og innovative løsninger (Oslos smarteste jobbreise). Kommunale arbeidsplasser kan søke støtte til tiltak som fremmer klimavennlige jobbreiser, både fysiske tiltak og andre tiltak og byrådet foreslår å videreføre ordningen med 10 mill. i 2022. Videre er det anskaffet en tjeneste for kartlegging og rådgivning for aktive og klimavennlige jobbreiser på kommunens arbeidsplasser. Kommunen har også hatt oppsøkende sykkelsservice på kommunale arbeidsplasser.

22. Gate- og parkeringstiltak

Oslo kommune prioriterer framkommelighet for blant annet sykkel og kollektivtrafikk fremfor parkeringsplasser og omprioriterer parkering til andre formål der det er behov for det. Kommunens parkeringsreguleringer som stimulerer til redusert trafikk og overgang til nullutslippskjøretøy fortsetter, takstene for parkering i gul sone og fremmedparkering i beboersonene økes med 25 % i tråd med tidligere vedtak. Nye parkeringsnormer, som gir regler for antall og utforming av parkeringsplasser for bil og sykkel tilknyttet bolig- og næringsbygg, antas politisk behandlet første halvår 2022. Kommunen har også en prøveordning for bildeling på offentlige parkeringsplasser. Formålet er å legge til rette for økt bruk av bildeling, redusere samlet bilbruk i Oslo og redusere offentlig veiareal som brukes til parkering. Prøveordningen skal evalueres etter 2022.

23. Nullutslipp- og/biogassbusser som ikke inngår i lokal kollektivtransport

Oslo kommune jobber med å utvikle en virkemiddelpakke for å bidra til utslippskutt fra busser som ikke inngår i Ruters tilbud i Oslo. Det gjelder primært ekspressbusser, flybusser og turistbusser. I arbeidet inngår blant annet dialog med busselskaper, vurdering av bruksfordeler, etablering av ladeinfrastruktur og bruk av krav og tildelingskriterier i kommunens anskaffelse av busstransport. Kommunen arbeider for å kunne stille krav i ruteløyver til bussruter i Oslo og har bedt Samferdselsdepartementet om en ny vurdering av rettslig grunnlag for å stille klimakrav i ruteløyver

24. Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i maskiner til bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for private og statlige utbyggere

Byrådet innførte i 2020 krav om fossilfrie byggeplasser i nye reguleringsplaner. Foreløpige, grove anslag tyder på at byrådets foreslåtte krav kan omfatte om lag 40 % av byggeaktiviteten i Oslo allerede i 2024, og øke opp mot 80 % fram mot 2030. Dette virkemiddelet vil dermed redusere utslippene fra bygg- og

anleggsplasser betydelig allerede de neste årene. Det er en kraftfull respons på ny kunnskap om utslipp fra denne sektoren.

Oslo kommune vil samtidig fortsette å tilrettelegge for fornybar energiforsyning til bygg- og anleggsplass, blant annet gjennom å etablere en ny tilskuddsordning under Klima- og energifondet.

25. Nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff i maskiner til bygg- og anleggsvirksomhet på oppdrag for Oslo kommune

Felles kravstilling skal bidra til at alle maskiner som benyttes på kommunale bygge- og anleggsplasser i Oslo, benytter fossilfritt drivstoff fra 2020. I anskaffelsesprosessen får leverandørene uttelling for å benytte maskiner som er utslippsfrie eller bruker biogassteknologi.

26. Utslippsfrie motorredskaper

Klima- og energifondet gir tilskudd til bedrifter som går til innkjøp av elektriske motorredskaper. Ordningen utfyller Enovas landsdekkende ordning *Energi- og klimatiltak i landtransport*, slik at bedrifter i Oslo kan få tilskudd til kjøp av elektriske motorredskaper, uavhengig av størrelse.

27. Statlig forbud mot bruk av fossil olje til midlertidig oppvarming og tørking av bygg

Fra 1. januar 2022 trer et nasjonalt forbud mot å benytte mineralolje (fossil olje) til midlertidig oppvarming og tørking av bygninger og bygningsdeler i kraft. Forbudet er en utvidelse av forbudet mot bruk av mineralolje til permanent oppvarming av bygninger, som ble innført i 2020. Annen fossil energibruk er ikke omfattet av forbudet, og det er dermed tillatt å benytte f.eks. gass med fossilt opphav. Dette innebærer at forbudet ikke nødvendigvis vil føre til at all byggtørk og -varme blir fossilfri fra 2022. Oslo kommune stiller allerede krav til utslippsfri oppvarming av byggeplass i sine prosjekter, så det nye forbudet vil kun ha innvirkning og potensiell utslippsreduksjon i private og statlige byggeprosjekter innenfor Oslo kommunes grenser.

Aktiviteter som gir grunnlag for videre utslippsreduksjoner

Tabell 2.3 viser aktiviteter som forsterker klimaarbeidet i Oslo kommune, og som kan gi grunnlag for framtidige utslippsreduksjoner. Disse aktivitetene inkluderes i klimabudsjettet for å synliggjøre bredden av virkemidler som blir tatt i bruk for å fremme utslippsreduksjoner i Oslo, og hvor ansvaret for de ulike aktivitetene ligger. Aktivitetene er inndelt i kategoriene «kommunikasjon/mobilisering», «tilretteleggende tiltak» og «utredning/plan/piloter».

Tabell 2.3 – Aktiviteter som legger grunnlag for videre utslippsreduksjoner

	Aktivitet	Ansvarlig virksomhet i Oslo kommune
	Kommunikasjon og mobilisering	
A	Markedsføre Klima- og energifondets tilskuddsordninger i Oslo, samt statlige tilskuddsordninger (inkl. Enova)	KLI
	Bidra til økt kunnskap om støtte- og tilskuddsordninger og økt gjennomføringstakt for klimatiltak. Ytre by skal prioriteres.	
B	Kommunikasjon om klimaløsninger for å endre adferd	KLI
	Spre informasjon om praktiske klimatiltak/løsninger til befolkning og næringsliv, motivere til atferdsendring og informere om kommunens klimaarbeid	
	Videreutvikle kommunikasjonsplattformen KlimaOslo.no og kommunikasjon i sosiale medier	
C	Næring for klima	KLI
	Fortsette og videreutvikle samarbeid om klimatiltak mellom næringsliv og myndigheter i Oslo kommune for å oppnå ytterligere utslippsreduksjoner fra næringslivet.	

	Aktivitet	Ansvarlig virksomhet i Oslo kommune
D	Klimakommunikasjon rettet mot barn og ungdom	KLI
	Undervisningsportalen «Klimaskolen» for lærere og elever i Osloskolen	
	«Klimapiloter» med foredragsturné i Osloskolen	
	Samarbeid med Klimahuset om kommunikasjon og formidling av byenes rolle i klimaarbeidet	
E	Bykuben – Oslo senter for byøkologi	PBE
	Videreutvikle tilbud til alle som vil lære om og delta i det byøkologiske arbeidet	
	Bidra til at byens befolkning føler eierskap til og ser muligheter i veien mot nullutslippssamfunnet	
	Veilede bydelene for i å utvikle og fremme lokale miljø- og klimatiltak	
	Tilretteleggende tiltak	
F	Tiltak for økt byliv og bedre bymiljø i Oslo sentrum, Grønland og Tøyen	BYU
G	Bedre tilrettelegging for gående	BYM
	Snarveiprosjektet	
H	Klimavennlig byutvikling med fortetting ved knutepunkter	PBE, BYM, EBY
	Bruk av klimakriteriesettet for vurdering av klimakonsekvenser i plansaker.	
	Klimavurderinger i arbeid med ny arealdel til kommuneplanen.	
I	Redusert bruk av unødvendig plast og engangsartikler av plast i kommunens egne virksomheter og Oslo by, jf. Handlingsplan mot plastforurensing i Oslofjorden 2021-2024	BYM
J	Produksjon av biogass til drivstoff	
	Produksjon av flytende biogass av matavfall ved Romerike biogassanlegg	REG
	Produksjon av komprimert biogass fra avløpsslam ved Bekkelaget renseanlegg	VAV
	Produksjon av flytende biogass fra avløpsslam ved VEAS	MOS, VEAS
	Utredninger for fremtidige tiltak	
K	Videre utvikling og utvidelse av nullutslippssone i Oslo	BYM, KLI
L	Utredning av utslippsfritt avfallssystem og 65 prosent materialgjenvinning i Oslo	REG, KLI, BYM
	Tiltak frem mot 2030	
M	Karbonfangst ved Klemetsrudanlegget (Fortum Varme AS)	NOE
N	Fornebubanen	MOS, FOB
	Redusere massetransport, mer utslippsfri transport	
	Utslippsfri og fossilfri anleggsdrift	
	Materialoptimering - innovative lavkarbonløsninger	
	Reduksjon av plast utenfor plastkretsløpet	
O	Ny sentrumstunnel for T-banen	MOS
P	Trikkeprogrammet	MOS
Q	Nytt signal- og sikringsanlegg for T-banen	MOS

2.7 Nye bevilgninger til klimatiltak 2022–2025

Nedenfor er en oversikt over foreslåtte tilleggsbevilgninger til tidligere og nye tiltak i klimabudsjett for 2022.

Tabell 2.4 Drift

		tall i tusen			
kap.	Drift	2022	2023	2024	2025
125	Digital oppfølging av klima- og miljøkrav	2 500	2 500	2 500	2 500
125	Mobilitetsansvarlig	500	1 000	1 000	1 000
400	Overvåking og etterdrift av kommunale nedlagte deponier 1)	6 000	5 700	5 700	5 700
542	Styrke arbeidet med trafikkreduksjon og fremkommelighet for kollektiv	4 000	4 000	4 000	4 000
543	Leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy og leie av midlertidig areal	2 000	2 000	2 000	
542	Driftsfølgervirkninger og økte priser i nye driftskontrakter, blant annet for å følge opp klimakrav 2)	44 400	44 400	44 400	44 400
542	Sykkelprosjektet - økt kapasitet	1 500	3 000	3 000	3 000
761	Sykkelprosjektet - økt kapasitet	1 500	3 000	3 000	3 000
771	Støtteordning for klimavennlige jobbreiser i kommunale virksomheter	10 000			
711	Kompensere for tap av billettinntekter	135 000		25 000	25 000
711	Elektrifisering av kollektivtilbud		51 000	50 000	50 000
	Sum	207 400	116 600	140 600	138 0

1) Tiltaket gjelder deponiene Grønmo og Rommen, og inkluderer gjennomføring av tiltak for å redusere og håndtere sigevann, og avrenning. På Grønmo planlegges også oppgradering av anlegg for uttak av deponigass.

2) Økningen i Bymiljøetatens ramme med 44,4 mill. årlig i økonomiplanen skal gå til å dekke økte kontraktspriser til vei- og vinterdrift, drift av nye vei- og belsningsanlegg og park og byrom. Noe av prisøkningen følger av klima- og miljøkrav.

Tabell 2.5 Investering

		tall i tusen			
Kap.	Investering	2022	2023	2024	2025
542	Etablering av nullutslippssone	4 000	10 000	10 000	10 000
543	Lading av elkjøretøy - pakke	15 000	61 500	61 500	30 500
308	Videreføre låneordning til utskiftning elbiler i bydelene			20 000	20 000
590	Utskiftning til nullutslippsmaskiner og kjøretøy	10 000	10 000	10 000	8 500
172	Battericontainer på utslippsfri byggeplass	2 000			
179	Strømforsyning for lading på byggeplass	4 000			
192	Avsetning for å dekke merkostnader til utslippsfrie varebiler, tunge kjøretøy og maskiner	50 000			
	Sum	85 000	81 500	101 500	69 000

2.8 Oslos arbeid med å følge opp klimastrategien

Bystyret vedtok i sak 109/20 [Klimastrategi for Oslo fram mot 2030](#). Strategien har fem overordnede mål, og 16 tilhørende satsingsområder. Gjennomføring av strategien er en forutsetning for å nå Oslos ambisiøse klimamål, bidra til reduserte utslipp utenfor kommunegrensen, samt at Oslo blir rustet til å møte klimaendringene. Som en del av vedtaket skal byrådet vise hvordan Klimastrategien følges opp gjennom de årlige budsjettene. Under er det gitt en kort beskrivelse av de viktigste satsningene i 2022 og arbeidet som vil bli gjort i økonomiplanperioden innenfor de fem hovedmålene (hovedmål 1 er omtalt i de foregående kapitlene da det er en del av klimabudsjettet).

I tillegg til omtalen nedenfor, er det også en rekke tverrgående satsninger i regi av kommunen som er med på å oppfylle flere av målene i Klimastrategien. Spesielt vil revidering av Oslo kommunes arealdel i kommuneplanen etter visjonene fra samfunnsdelen om en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle, være viktig. Et hovedformål i revideringen er å bidra til å nå målet om 95 % reduksjon av klimagassutslipp i kommunen gjennom byutvikling langs banenettet og prioritering av utvikling innenfra og ut, og legge til rette for en robust by i møte med klimaendringer. Både arealprioriteringer, areal til klimatiltak og bestemmelser i arealdelen vil være viktige forutsetninger for at Oslo skal nå klimamålene.

Oslos natur skal forvaltes slik at naturlige karbonlagre i vegetasjon og jordsmonn blir ivaretatt og opptaket av klimagasser i skog og annen vegetasjon øker mot 2030

Miljødirektoratet har publisert en betaversjon av et klimaregnskap for arealbruk i norske kommuner. Dette viser at det totale karbonopptaket i skog- og arealbrukssektoren gikk ned med om lag 16 000 tonn CO₂-ekv. fra 2010 til 2015 (fra om lag -110 000 til -96 000 tonn CO₂-ekv.). Selv om opptaket i skogarealer økte i perioden, var det en samlet nedgang på grunn av økte utslipp fra arealbruksendringer (utbygging). Statistikken for skog- og arealbruk publiseres hvert femte år og neste publisering er ventet våren 2022. Det er høy usikkerhet i tallene.

Klimaetaten har i samarbeid med Bymiljøetaten anbefalt en rekke tiltak for å innarbeide klimahensyn i Oslo kommunes skoger, i tråd med føringen om at tiltak som har positiv effekt for klima (både karbonlagring og klimatilpasning), naturmangfold og friluftsliv, skal prioriteres. Anbefalingene omfatter kun skog som eies av kommunen. Etatene har blant annet anbefalt å arbeide videre med datagrunnlag og indikatorer som bedre kan måle utviklingen.

Innenfor byggesonen er det igangsatt flere strategiske satsninger og prosjekter som vil bringe oss nærmere måloppnåelse. Prosjektet Oslotrær har som mål at det skal plantes 100 000 flere trær i byen og å ta bedre vare på trærne vi allerede har. Plan- og bygningsetaten (PBE) holder på å utvikle Grønn portal, en database som skal gi oversikt over byens trær og økosystemtjenestene som den urbane skogen leverer, som grunnlag for planlegging og forvaltning. PBE er også ansvarlige for Grøntregnskapet, et arealregnskap som tallfester omfanget av grønnstruktur i Oslos byggesone og endringer i dette. I tillegg er det igangsatt et prosjekt som skal styrke kunnskapen om karbonlagring på arealer i byggesonen.

Oslos samlede energiforbruk i 2030 er redusert med 10 prosent sammenliknet med 2009

Det samlede energiforbruket i Oslo har gått ned sammenliknet med 2009. Samlet energiforbruk omfatter forbruk av elektrisitet, fjernvarme, vedfyring, fyringsolje/-parafin og petroleumsprodukter i transportsektoren. Det finnes i dag ikke noe offisielt samlet energiregnskap for norske kommuner. Tallene det vises til her er usikre og er sammenstilt basert på statistikk fra SSB, Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap og Norsk Fjernvarme. Oslo har sammen med Stavanger, Bergen og Trondheim bedt nasjonale myndigheter om at det etableres et nasjonalt energiregnskap for norske kommuner.

Med forbehold om usikkerhet knyttet til datagrunnlaget, har det samlede energiforbruket i Oslo gått ned i perioden 2009-2019. Fra 2014 til 2019 har nedgangen vært flatere enn årene før. I samme periode har det vært en befolkningsvekst på ca. 18 %, noe som betyr at energibesparelsen per innbygger er større.

Målet om 10 % reduksjon kan trolig oppnås innen 2030, men dette forutsetter en fortsatt målrettet satsning på energieffektivisering i alle sektorer, blant annet gjennom elektrifisering. Oslo kommune eier direkte og indirekte eierandeler i energiselskapene Hafslund E-CO, Fortum Oslo Varme og Elvia. Disse selskapene er vesentlige i elektrifiseringen av samfunnet. Kommunale virksomheter jobber for at energiforbruket i egne bygg skal reduseres og at nye bygg bygges energieffektivt (med passivhusstandard). Byrådet foreslår å sette av 9,1 mill. årlig i 2022 og 2023 til å installere solceller ved flere av Oslobyggs bygninger.

Oslos evne til å tåle klimaendringer er styrket fram mot 2030, og byen utvikles slik at den er rustet for de endringene som forventes fram mot 2100

Handlingsplan for overvannshåndtering

Oslos arbeid med overvannshåndtering er den viktigste innsatsen for å bli klimarobust. Et målrettet arbeid med å utvikle et klimarobust Oslo er i gang, og en bærekraftig håndtering av overvann og urban flom er sentrale elementer i dette arbeidet. Etter at Handlingsplan for overvannshåndtering ble politisk behandlet i 2019 (sak 291/19) er flere tiltak iverksatt. Temakart for overvann og urban flom, som er planlagt ferdigstilt i 2023, og utvikling av Veileder for overvannshåndtering, er viktige forutsetninger for å få gjennomført flere av de andre tiltakene i planen.

Byrådet foreslår å øke kap. 542, Bymiljøetaten med 2 mill. i 2022 til å følge opp kommunens handlingsplan for overvannshåndtering, en total økning på 27 mill. i økonomiplanperioden. Oslos eiendomsforetak jobber kontinuerlig med å fordrøye overvann på kommunal grunn. De har for tiden 15 byggeprosjekter der overvannshåndtering er integrert, og som vil gjennomføres eller ferdigstilles i økonomiplanperioden. Felles for alle er at de har grønne tak og andre naturbaserte løsninger. Det pågår et arbeid med utvikling av en kommunikasjonsstrategi for overvannshåndtering med formål å forsterke kommunikasjonsarbeidet for overvannshåndtering fra 2022.

Andre satsninger

Fra 2022 vil det være flere nye eller endrede virkemidler som vil styrke arbeidet med å bli en klimarobust by. Gjennom arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel tas det sikte på å styrke hensynet til dagens og fremtidens klima, ikke bare overvann, men også andre naturhendelser som forsterkes av klimaendringene. Dette gjøres blant annet ved å ta større hensyn til bevaring og utvikling av blågrønne strukturer, videreutvikle Grøntregnskapet (se omtale i karbonlagringsmålet) og å styrke risiko- og sårbarhetsanalyser i planarbeid, med spesielt fokus på grunnforhold.

Plan- og bygningsetaten har utviklet et kriteriesett for klimavurderinger som brukes i saksbehandlingen av detaljreguleringer. Spesielt er kriteriene for overvannshåndtering og blågrønn struktur viktig for klimatilpasning. Fra 2021 brukes de også i områdereguleringer, noe som vil bidra til mer helhetlige og bærekraftige løsninger for å håndtere dagens og fremtidens klima.

Norm for blågrønn faktor stiller minstekrav om naturbaserte løsninger i boligprosjekter, i andre bygg og ved arealbruk. Strategi for grønne tak og fasader er et annet virkemiddel som vil styrke naturbaserte løsninger i byen. Begge disse dokumentene vil ferdigstilles i 2021 og vil bidra til at klimahensynet prioriteres mer i byggeprosjekter og ved arealbruk.

Et viktig arbeid som vil øke byens klimarobusthet i 2022 og i økonomiplanperioden, er reetablering og restaurering av natur i Marka og byen. Dette er et arbeid Bymiljøetaten gjennomfører, og det planlegges å restaurere 1-2 myrer i året i økonomiplanperioden. Bekkeåpning i Klosterenga starter opp i 2021 og gjenåpning av Hovinbekken i Østre parkdrag vil ferdigstilles senhøst 2023. I disse prosjektene vil det etableres blomsterenger. Oslotrærprosjektet er også en viktig satsning som gjør at byen vil tåle både mer regn og høyere temperaturer.

Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020

Det pågår flere prosesser i arbeidet med å redusere Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen (indirekte, forbruksbaserte klimagassutslipp). Sentralt er kommunens forbruksstrategi «Framtidens

forbruk - strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2030», som ble vedtatt i 2019. Strategien peker på hvordan byens innbyggere, kommunens virksomheter og næringslivet kan benytte mer bærekraftige alternativer. Materielt forbruk skal reduseres gjennom å dele, leie, låne, reparere, ombruke, gjenbruke og handle brukt.

Bymiljøetaten har laget en tiltaksliste for bærekraftig og redusert forbruk som er lagt ved byrådets forslag til budsjettet for 2022. Støtteordninger for prosjekter og piloter for ombruk i kommunens virksomheter er allerede igangsatt. Oslo kommunes arbeid med miljøledelse og -sertifisering er også viktige verktøy for å redusere indirekte utslipp.

Indikatorer for forbruksbaserte klimagassutslipp

I løpet av 2021 skal det utvikles et indikatorsett for bærekraftig og redusert forbruk for Oslo kommunes egen virksomhet og Oslo-samfunnet. Flere av kommunens virksomheter er involvert i prosjektet, som er et FoU-samarbeid med tre forskningsaktører (OsloMet/SIFO, NORSUS og CICERO). Formålet med prosjektet er å utvikle indikatorer som viser forbruksutviklingen i Oslo, både blant innbyggere, i kommunens virksomheter og i næringslivet. Bymiljøetaten har mottatt Klimasatsmidler for å videreføre deler av arbeidet etter 2021.

For å analysere de indirekte klimagassutslippene fra veitransport, tar prosjektet utgangspunkt i et forbrukerbasert modellgrunnlag som baserer seg på antall kilometer kjørt per år av alle typer kjøretøy registrert i Oslo og reiser utført av personer bosatt i kommunen. De foreløpige funnene viser at innbyggernes reisevirksomhet gir det desidert største bidraget til antall vognkilometer kjørt og til indirekte utslipp, fulgt av næringslivets transport. Resultatene indikerer en liten økning i reisevirksomhet blant Oslo kommunes egne ansatte, mens bruken av kommunens egne kjøretøy har gått noe ned. Antall vognkilometer har økt svakt både for Oslos innbyggere og for næringslivet i kommunen fra 2017-2019. Resultatene indikerer også at økt bruk av elbil som erstatning for bensin- og dieselbil, overgang til biodrivstoff som bl.a. biogass og økt bruk av kollektive transportmidler, har gitt reduserte indirekte utslipp i perioden.

For å vurdere utvikling mot et mer bærekraftig og redusert forbruk av mat, analyseres innkjøpt mengde mat i Oslo kommune som et uttrykk for forbruk av mat. Foreløpige funn indikerer at i perioden 2017-2019 gikk forbruket av fisk, sjokolade og sukker/søtningstoffer, spiselige oljer og fett, korn- og belgfruktprodukter og ferske grønnsaker betydelig opp. Også kjøttforbruket økte svakt i perioden, mens forbruket av frisk frukt og frosne og hermetiserte grønnsaker gikk ned. De foreløpige beregningene viser at dette resulterte i at de totale indirekte utslippene fra mat gikk litt opp, samtidig som vekten av innkjøpt mat gikk ned. Dette tyder på at det i 2019 ble kjøpt inn mer av mat med et høyere indirekte utslipp per kilogram enn i 2017.

Klimakrav i anskaffelser

Målrettet og systematisk arbeid med klimakrav i anskaffelser som berører indirekte utslipp, er et nytt og omfattende satsningsområde. I 2018 analyserte AsplanViak klimafotavtrykket fra Oslo kommunes egen virksomhet med fokus på samkjøpsavtalene fra 2016. Denne viste at hovedvekten av klimafotavtrykket fra kommunens virksomhet kom fra innkjøp av varer og tjenester, og at samkjøpsavtalene står for i underkant av 10 % av det totale klimafotavtrykket fra kommunenes virksomheter. Det er satt i gang flere prosesser for å redusere utslippet fra kommunens innkjøp. Kommunen har utviklet en veileder for redusert og smartere bruk av plast i anskaffelser og en veileder for sirkulær økonomi i anskaffelser. Sistnevnte viser hvordan kommunens virksomheter kan gå frem for å bidra til bærekraftig og redusert forbruk ved blant annet å prioritere ombruk, reparasjon og oppgradering foran nyinnkjøp. Kommunen ser videre at flere tiltak kan være hensiktsmessige for å redusere de indirekte utslippene knyttet til transport i vare- og tjenestekontrakter, og vil derfor vurdere krav til større deler av transportkjeden. For kommunens egen kjøretøy- og maskinpark kan de indirekte utslippene reduseres, hvis virksomheter i større grad deler maskiner og kjøretøy internt og med hverandre, samt gjennom anskaffelser av delingstjenester der det er mulig. Utviklings- og kompetanseetaten vurderer dette nærmere.

Mål for redusert utslipp fra byggematerialer

Utslipp forbundet med produksjon og håndtering av byggematerialer er blant de største kildene til utslipp utenfor Oslos grenser, både fra Oslo kommunes virksomhet og i byen som helhet. Å få redusert slike utslipp, vil være viktig for å imøtekomme målet i klimastrategien om at Oslos bidrag til

klimagassutslipp utenfor kommunen er betydelig lavere i 2030 enn i 2020, og «byrådet vil»-punktet: «Innen 2021 fastsette et kvantifisert mål for reduksjoner i de forbruksbaserte klimagassutslippene fra kommunale byggeprosjekter».

Som nevnt tidligere, arbeider byrådet nå for å fastsette et ambisiøst mål om å redusere klimagassutslippene fra materialbruk i egen virksomheter. Arbeidet ses i lys av målene i C40s Clean Construction Declaration, som Oslo har sluttet seg til. Det skal utvikles et digitalt verktøy for livssyklusberegninger i bygg og anleggsanskaffelser. Dette vil være viktig for å planlegge, sammenligne, følge opp og rapportere på indirekte utslipp ved bygg- og anleggsprosjekter. Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg vil også utvikles for å ivareta strenge klima- og miljøkrav til kommunens bygg.

Dramatically Reducing Embodied Carbon

Oslo deltar gjennom Carbon Neutral Cities Alliance (CNCA) i prosjektet Dramatically Reducing Embodied Carbon, hvor det skal utvikles et rammeverk for byer som ønsker å redusere sine forbruksbaserte utslipp innen bygg og anlegg, infrastruktur og byutvikling. Hensikten er å belyse hvilke virkemidler byer eller kommuner har for å påvirke de indirekte utslippene fra denne sektoren, eksempelvis gjennom krav, vedtak og reguleringer. Gjennom prosjektet skal Oslo få tilbakemelding på hvilke potensielle tiltak og virkemidler som vil være mest effektive for å redusere disse utslippene.

Cities4Forests

Oslo kommune har sluttet seg til det internasjonale oppropet «Call for Action on Forests and Climate» om bevaring av skog og bærekraftig skogforvaltning. Kommunen er i dialog med Cities4Forests angående regelverk rundt innkjøp av tømmer fra bærekraftig hogst for å unngå produkter som har ført til tropisk avskoging. Flere tiltak i regi av Cities4Forests er under vurdering.

Bærekraftig mat

Mat genererer store indirekte utslipp. Oslo kommune har som mål å betydelig redusere kjøttforbruket i kommunens kantiner og institusjoner, samtidig som det skal tilrettelegges for et mer plantebasert kosthold. De mest sentrale føringene angis i byrådserklæringen 2019-2023, strategi for bærekraftig og redusert forbruk 2019-2023 og klimastrategi for Oslo mot 2030. Byrådet arbeider for at matsvinnet halveres per innbygger innen 2030. Kjøttforbruket skal halveres innen 2023, og andelen frukt, grønt, belgvekster og sesongvarer skal økes i kommunale virksomheter. Indikatorprosjektet for redusert og bærekraftig forbruk og forbruksbaserte klimagassutslipp vil gi viktig informasjon om utviklingen i matforbruket i Oslo. Utviklings- og kompetanseetaten, Bymiljøetaten og Sykehjemsetaten har alle fått tildelt midler fra Klimasats til arbeid med bærekraftig mat og reduksjon av matsvinn. Utviklings- og kompetanseetaten vil være kommunens pådriver, koordinator og tilrettelegger i arbeidet med å fremme sunn og bærekraftig mat. Et tiltak vil være å etablere en delingsplattform for klimavennlige menyer i kommunen. UKE vil også arbeide for at kommunens samkjøpsavtaler støtter opp under byrådets ambisjoner og mål på området, samt bidra til at andre virksomheter i kommunen kan bruke innkjøp strategisk for å redusere kjøttforbruket og øke det plantebaserte kostholdet.

Arbeidet med bærekraftig mat inngår også i kommunens arbeid med urbant landbruk, plast og marin forsøpling, samt arbeidet med miljøledelse og Miljøfyrtårnsertifisering i kommunen. Bymiljøetaten bidrar til veiledning i kommunale tjenestesteder i omleggingen til bærekraftig og sunn mat med redusert matsvinn blant annet gjennom Horizon2020-prosjektet FUSILLI: "Fostering the Urban Food System Transformation Through Innovative Living Labs Implementation". Sammen med 11 andre byer skal Oslo kommune se på løsninger for bærekraftig mat og blant annet etablere et "levende laboratorium" for å teste ut løsninger. Kommunen deltar også i C40 Food Systems Network, som sammen har laget "Good Food Cities Declaration".

3. ØKONOMIPLAN 2022-2025

3.0 Innledning

De to foregående kapitlene fokuserer på byrådets visjon om å gjøre Oslo til en grønnere, varmere og skapende by med plass til alle (kapittel 1), samt en mer klimavennlig by (kapittel 2) og hvordan disse målsettingene skal nås. Kapittel 3 fokuserer på økonomiske hovedstørrelser i budsjettet i økonomiplanperioden som omfatter hele kommunen.

Kapittel 3.1 sier noe om den foreliggende økonomiske statusen ved fremleggelsen av byrådets budsjettforslag.

I kapittel 3.2 er det fokus på hva som foreslås innarbeidet i kommende økonomiplan av prioriterte satsinger i driftsbudsjettet. Det redegjøres også for hovedstørrelser i driftsbudsjettet som netto driftsresultat, frie inntekter, finansposter og sektorenes driftsrammer. I kap. 3.2 er også finansielle måltall omtalt.

I kapittel 3.3 er det en oversikt over hva som foreslås innarbeidet av investeringer og hvordan de finansieres. Det redegjøres også nærmere om låneopptak og om utviklingen i kommunens langsiktige rentebærende lånegjeld.

Kapittel 3.4 tar for seg hvordan kommunens pensjonskostnader forventer å utvikle seg i kommende økonomiplanperiode. Under dette kapitlet omtales også skillet mellom pensjonskostnad og pensjonspremie og de aktuelle pensjonsfondene.

I kapittel 3.5 omtales befolkningsutviklingen som er «motoren» for endringer i tjenestebehov.

Felles for kapitlene 1-3 er at det fokuseres på endringene i ny økonomiplan sammenlignet med det som er innarbeidet i vedtatt økonomiplan 2021-2024. I utgangspunktet forutsettes det at driftsrammen i 2025 er identisk med rammen for 2024 i vedtatt økonomiplan, slik at endringer som fremkommer i 2025 er i forhold til samme ramme i 2024.

Tabellarisk oversikt over hva som totalt er foreslått innarbeidet i drifts- og investeringsbudsjettet, foreligger i kapittel 4. For nærmere omtale av hva som foreslås innarbeidet innenfor den enkelte sektor og virksomhet vises det til sektorkapitlene 5-15.

3.1 Økonomisk status

Koronapandemien preget driften av kommunen i 2020. Oslo kommune oppnådde likevel et godt driftsresultat i 2020. Samlet netto driftsresultat ble på ca 2,6 mrd. og et regnskapsmessig overskudd på driften med ca. 0,9 mrd. hvorav 0,6 mrd. for bykassen.

At kommunens økonomiske status er god blir også bekreftet av Standard & Poor's (S&P). Oslo kommunes soliditet og gjeldsbetjeningsevne vurderes årlig av det internasjonale kredittvurderingsbyrået Standard & Poor's (S&P). Byrådet gir Oslo kommune høyeste oppnåelige karakter, AAA, som kun deles med staten selv og Kommunalbanken i norsk sammenheng.

S&Ps vurdering av byrådets evne til økonomisk styring og budsjettgjennomføring er svært god hva gjelder driftsbudsjetter og etterfølgende resultat. Herunder at realiserte overskudd og lavere utgifter delvis er anvendt til nedbetaling av gjeld. Videre vurderer S&P kommunens valg om å samle sitt eierskap i energisektoren som en langsiktig positiv faktor for gjeldsbetjeningsevnen.

Koronapandemien har også preget driften av kommunen i 2021, og budsjettert netto driftsresultat i opprinnelig budsjett 2021 er lavere enn det det har vært de siste årene. I opprinnelig budsjett 2021 ble det satt av 2,9 mrd. for å kompensere kommunens virksomheter for merkostnader og inntektsbortfall pga. koronapandemien. Avsetningen er finansiert med en tilsvarende forventet refusjon fra staten.

I revidert budsjett 2021, som ble vedtatt av bystyret i juni, ble bykassens overskudd fra 2020 disponert. I revidert budsjett ble handlingsrommet ytterligere styrket ved bl.a. økte skatteinntekter på 500 mill., reduserte pensjonskostnader med 300 mill., økt aksjeutbytte med 175 mill. og reduserte finanskostnader med 135 mill.

I revidert budsjett ble det satt av 438 mill., finansiert med egne midler, til koronareparasjonstiltak hvorav 142,5 mill. forutsettes disponert i 2022 og 2023. Det ble også satt av, og finansiert med egne midler, 300 mill. knyttet til inntektsbortfall for Ruter i en overgangsfase på 6 mnd. i etterkant av pandemien. I revidert budsjett er det lagt til grunn at 450 mill. av de økte skatteinntektene benyttes til egenfinansiering av kommunens koronakostnader. I revidert budsjett ble det også satt av 150 mill. for å kompensere virksomhetene for at årets lønnsoppgjør ble dyrere enn det som er lagt til grunn i opprinnelig budsjett. Kommunens virksomheter ble i revidert budsjett kompensert med 1,6 mrd. for koronarelaterte merkostnader og inntektsbortfall for første halvår 2021.

Det er fortsatt knyttet usikkerhet til hvordan pandemien vil påvirke kommunens økonomiske resultat for 2021. Det er også usikkerhet knyttet til hvor lenge pandemien vil vare, og om det vil komme nye smittebølger med lokale eller nasjonale tiltak som påvirker aktiviteten ytterligere i samfunnet.

Byrådet vil komme tilbake med en ny revidering av budsjettet for 2021 i løpet av høsten. Denne vil blant annet være basert på byrådets rapportering pr. 2. tertial, oppdatert prognose for årets skatteinngang, og ytterligere kvalitetssikring av virksomhetenes merkostnader og mindreutgifter som følge av koronapandemien siste halvår 2021.

I byrådets budsjettforslag for 2022 er det ikke innarbeidet noen korona-avsetning for å kompensere kommunens virksomheter, slik det ble gjort i budsjettet for 2021. Byrådet vil imidlertid gjøre en ny vurdering av et eventuelt behov for koronaavsetning i budsjettet for 2022 til Tilleggsinnstillingen.

3.2 Driftsbudsjett 2022-2025

Sammenlignet med vedtatt økonomiplan 2021-2024 har handlingsrommet i ny økonomiplan 2022-2025 økt. Dette skyldes bl.a. økte frie inntekter, økte inntekter fra eiendomsskatt, økt aksjeutbytte og reduserte pensjonskostnader. Det økte handlingsrommet bidrar til å styrke tjenestetilbudet på en rekke områder utover det som er forutsatt i vedtatt økonomiplan 2021-2024. Disse tiltakene vil bidra til at Oslos befolkning vil oppleve at kommunens tjenester blir enda bedre.

Hvilke tjenester som den enkelte innbygger vil oppleve er viktigst vil i stor grad være avhengig av hvor man aldersmessig er i livet.

Styrkinger som er viktig for ulike aldersgrupper er:

- tilbud om gratis aktivitetsskole
- styrket innsats på skoler i levekårsutsatte områder
- satsing på sommerjobber, fritidsaktiviteter og andre satsinger for barn og unge
- økt satsing på trafiksikkerhet, spesielt rundt skolene (hjertesoner)
- frukt og grønt og skolemat i ungdomsskolene og skolemat i videregående skole
- tilpassede institusjonstilbud til barn og unge

Byrådet ønsker også å styrke kvaliteten på tjenester som er viktig for hele befolkningen. Satsinger som er viktig for hele befolkningen er:

- økt satsing på klimatiltak, ved bl.a. økt satsing på ladeinfrastruktur og elektrifisering av busser
- et attraktivt og rimelig kollektivtilbud
- ny storbylegevakt
- en trygg og sikker sykkelinfrastruktur
- gi mulighet for flere i arbeid
- igangsetting av pilotprosjekter for en mer allsidig boligsektor (Tredje boligsektor)
- bedre kommunale boliger
- subsidierte husleier for prioriterte grupper
- nytt Tøyenbad med flerbrukshall
- videre satsing på aldersvennlig transport (rosa busser)

Byrådet ønsker også å utvikle det fremtidige tjenestetilbudet i samsvar med befolkningsbehovet. Det forslås derfor blant annet avsatt midler i investeringsbudsjettet til:

- flere omsorgsboliger
- en betydelig satsing på sykehjem
- flere boliger til vanskeligstilte
- en satsing på skoler inkludert flerbrukshaller
- økt innsats for å ivareta kommunens bygningsmasse (rehabilitering/modernisering)

Byrådet ønsker at kommunen skal tilby tjenester som er tilpasset innbyggerne og deres behov, og fortsetter derfor sin satsing på modernisering. Det vises til sektoromtale for Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester.

Oslo kommune skal redusere bruken av konsulenter der denne kan og bør erstattes av kommunal kompetanse, slik f.eks. Utdanningsetaten, Utviklings og kompetanseetaten og etaten Oslo Origo er godt i gang med.

Det vises til tabell 3.2, 3.12 og 3.13 som viser de viktigste prioriteringene i hhv. drifts- og investeringsbudsjettet sammenlignet med vedtatt økonomiplan.

For en mer utførlig omtale av de ulike tiltakene vises det til sektoromtalene.

3.2.1 Faktorer som endrer kommunens økonomiske handlingsrom

I arbeidet med 2022-budsjettet og økonomiplanen for 2022-2025 er det økonomiske handlingsrommet til kommunen styrket. De viktigste faktorene som bidrar til å øke handlefriheten sammenlignet med hva som er forutsatt i vedtatt økonomiplan er:

- Økning i frie inntekter med 980 mill. i 2022, 930 mill. i 2023 og 2024, og 1 020 mill. i 2025.
- Økning i eiendomsskatt med 50 mill. i 2022 og 250 mill. årlig i årene 2023-2025, hovedsakelig som følge av økte boligpriser.
- Det er innarbeidet et økt aksjeutbytte fra energiselskapene på 729 mill. i 2022, 334 mill. i 2023, 36 mill. i 2024 og 35 mill. i 2025. Dette skyldes i hovedsak forventning om økte strømpriser i tiden fremover.
- Det er innarbeidet reduserte pensjonskostnader (sum OPF og SPK) i økonomiplanperioden med 11 mill. i 2022, 92 mill. i 2023, 222 mill. i 2024 og 306 mill. i 2025, som i hovedsak skyldes bruk av premiefond i OPF som ble styrket pga sterkt avkastningsresultat for 2020.
- Avsetninger barnehager er pga færre barn i barnehager enn forutsatt redusert med 112 mill. i 2022, 124 mill. i 2023, 77 mill. i 2024 og med 61 mill. i 2025.
- Det er innarbeidet reduserte finanskostnader med 129 mill. i 2022 og med 97 mill. i 2023. Dette skyldes i hovedsak lavere låneopptak pga investeringsetterslep og reperiodisering og forskyving av investeringer utover i økonomiplanperioden.
- Høyere gebyrinntekter på grunn av høyere kalkulatorisk rentekostnad er hovedårsaken til endringen på selvkost-området (VAR-sektor) med 31 til 129 mill. i perioden.
-

De viktigste faktorene som har bidratt til å redusere den økonomiske handlefriheten er:

- Det foreslås å benytte noe av det økte handlingsrommet til å reversere deler av forutsatte effektiviseringsuttak/rammekutt som ligger i vedtatt økonomiplan. Dette gjelder hovedsakelig for bydelene og Utdanningsetaten. Til sammen foreslås 258 mill. reversert i 2022, 538 mill. i 2023, 428 mill. i 2024 og med 162 mill. i 2025.
- Konsekvenser av diverse tiltak revidert budsjett 2021 på 127 mill. i 2022, 120 mill. i 2023 og 109 mill. i både 2024 og 2025.
- Konsekvenser av kommuneproposisjonen med 188 mill. i 2022 og med 193 mill. årlig i 2023-2025. 121 mill. årlig gjelder innlemming av barneverntilskudd (kommer som rammetilskudd istedenfor som øremerket inntekt på sektoren). 16 mill. årlig gjelder økt tilskudd til fastleger.
- Lønns- og prisomregning av budsjettet til 2022-kroner gir en merutgift på 270 mill. årlig. Dette skyldes bl.a. at lønnsveksten i 2021 blir høyere enn forutsatt. Den lønnsveksten gir også høyere utgifter utover i økonomiplanperioden.
- Som følge av økt antall elever på nærskolene med omfattende behov for spesialundervisning, er det innarbeidet en økning på 38 mill. i 2022 og med 50 mill. årlig i 2023-2025.
- Det forventes redusert statlig integreringstilskudd som følge av færre flyktninger inn i landet. Integreringstilskuddet er redusert med 88 mill. årlig i 2022-2023, med 64 mill. i 2024 og med 26 mill. i 2025.
- Utbytte fra Oslo Havn KF er i 2022 er redusert med 70 mill.

Tabell 3.1 Overføring fra drift til investering 2022-2025

	Beløp i mill.kr			
	2022	2023	2024	2025
DOK 3/2021 overføringer fra drift til investeringer 2021-2024	78	22	6	6
<i>Viktigste faktorer som bidrar til økt økonomisk handlefrihet:</i>				
Endring frie inntekter	980	930	930	1 020
Endring eiendomsskatt	50	250	250	250
Reduserte pensjonskostnader, OPF og SPK	11	92	222	306
Økt aksjeutbytte	729	334	36	35
Avsetninger - barnehage	112	124	77	61
Avsetning husleie/drift idrettsanlegg	13	16	107	-170
Justert demografikompensasjon	34	22	23	-166
Endringer i VAR-sektoren	45	31	49	129
Endret finanskostnader (renter + avdrag)	129	97	-18	-219
Økt økonomisk handlefrihet	2 103	1 898	1 675	1 247
<i>Viktigste faktorer som bidrar til redusert økonomisk handlefrihet:</i>				
Endring effektiviseringsuttak og rammereduksjon	-258	-538	-428	-162
Konsekvenser av revidert budsjett 2021	-127	-120	-109	-109
Konsekvens av kommuneprop.	-188	-193	-193	-193
Effekt av lønns- og prisjustering	-270	-270	-270	-270
Økt innbetaling til Norsk pasientskadeerstatning	-11	-11	-11	-11
Spesialundervisning/særsilt elevpris	-38	-50	-50	-50
Redusert flyktningetilskudd	-88	-88	-64	-26
Avsetning og bruk av disposisjonsfond	-271	-55	57	269
Tilpasse rammen til valgår				-50
Redusert utbytte Oslo Havn	-70			
Deflatoreffekt av at eiendomsskatt næringsbygg ikke indeksreguleres				-25
Diverse andre forhold	-88	-69	-68	-70
Redusert økonomisk handlefrihet	-1 320	-1 324	-1 068	-627
Status overføring fra drift til investering pga. ovennevnte forhold	773	526	545	556

Samlet sett øker kommunens økonomiske handlingsrom (målt i form av hva som kan overføres fra drift til investering) med mellom 504 og 695 mill. årlig sammenlignet med forutsetningene i opprinnelig vedtatt økonomiplan (dok 3/2021).

Tabell 3.2 nedenfor viser hva som er innarbeidet av prioriterte tiltak i kommende økonomiplanperiode for at Oslo i samsvar med byrådets ambisjon skal bli en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Det vises i denne sammenhengen til kapittel 1 hvor byrådets målsettinger og prioriteringer er nærmere omtalt og til kapittel 2 om klimabudsjettet.

En grønnere by

- Det er innarbeidet 139 mill. i 2022, 55 mill. i 2023, 79 mill. årlig i 2024 og 2025 til bl.a. å opprettholde kollektivtilbudet og til elektrifisering av busser.
- 16 mill. i 2022 og 19 mill. årlig i perioden 2023-2025 til økt satsing på tilrettelegging for sykkelinfrastruktur.
- Det er avsatt 7 mill. i 2022 til planting av trær.
- 4 mill. er foreslått avsatt i 2022 til prosjektet levende gater.

- Det er innarbeidet 10 mill. i 2022 til en støtteordning for klimavennlig jobbreiser i kommunale virksomheter.
- Det er avsatt 34 mill. i 2022, 55 mill. i 2023 og 40 mill. årlig i 2024 og 2025 til byutvikling. Dette gjelder bl.a. midler til oppfølging av politisk vedtatt strategier og handlingsplaner, tiltak mot plastforurensing og styrket innsats på bolig- og utviklingsområder.
- 8 mill. i 2022, 11 mill. i 2023, 10 mill. i 2024 og 8 mill. i 2025 er foreslått avsatt til diverse klimatiltak. Dette gjelder bl.a. satsing på bærekraftig mat, mobilitetsansvarlig samt redusert klimafotavtrykk fra materialforbruk.

For nærmere omtale av tiltakene vises det til omtalen under en grønnere by i kapittel 1 og til omtalen av klimatiltak i kapittel 2 om klimabudsjettet. Tiltakene er også nærmere omtalt under kapittel 10 Miljø og samferdsel.

En varmere by

- Det er innarbeidet 31 mill. i 2022, 9 mill. i 2023 og 5 mill. årlig i 2024 og 2025 til forebyggende innsats ovenfor barn og unge. Midlene skal bl.a. benyttes til kriminalitetsforebyggende tiltak og sommerjobber/-aktiviteter for unge.
- 4 mill. årlig i økonomiplanperioden er foreslått avsatt til økt satsing på helsetjenester for barn og unge.
- Det er innarbeidet midler til gratis skolemat i videregående fra skoleårets start i 2022, og fra skoleårets start i 2023 i ungdomsskolen
- Byrådet foreslår 26 mill. i 2022, 29 mill. i 2023 og 34 mill. årlig i 2024 og 2025 til etablering av aldersvennlig transport, de rosa bussene, som en fast ordning i seks bydeler fra 2022 og med utvidelse til ytterligere en bydel fra 2023.
- Det foreslås 2 mill. årlig i 2022 og 2023 til å sette i gang en pilot som skal teste ut spisevenn til både hjemmeboende og til beboere på sykehjem.
- Det foreslås å innarbeide 27 mill. årlig til ulike tiltak som vil bidra til styrking av barnevernet.

En mer skapende by

- Til spesialpedagogisk hjelp i barnehagen er det innarbeidet 12 mill. årlig i økonomiplanperioden
- Ordningen med gratis deltids plass i aktivitetsskole (AKS) utvides fra 1. til 2. trinn på skoler i ytterligere fem bydeler. Fra 2023 utvideres ordningen til 3. trinn på skoler i 7 bydeler.
- På kulturfeltet innarbeides det 51 mill. i tilskudd i 2022.
- For å fortsette arbeidet med digitalisering av tjenester til innbyggerne og næringslivet er det innarbeidet midler i driftsbudsjettet med 45 mill. i 2022, 64 mill. i 2023 og 56 mill. i 2024 og 54 mill. i 2025. Midlene skal bl.a. benyttes til digitaliseringstiltak rettet mot foreldre og barn og innen aldersvennlig by som gjennomføres i regi av Oslo Origo.
- For å fremme innovasjon og bidra til næringsutvikling innarbeider byrådet midler bl.a. til etablerertjeneste og regionalt innovasjonsprogram.
- 12 mill. i 2022 og 10 mill. i 2023 er innarbeidet til diverse kulturtiltak som bidrar til styrking av kulturområdet.
- Byrådet foreslår 9 mill. i 2023, 17 mill. i 2024 og 21 mill. i 2025 til forsering av prosjekter i skolebehovsplanen.
- 7 mill. i 2022 og 10 mill. årlig i 2023 og 2024 er innarbeidet til økt satsing på læreplasser i yrkesfaglig utdanning.

En by med plass til alle

- 36 mill. i tilskuddsmidler til frivillige og ideelle organisasjoner er innarbeidet i 2022
- Det er innarbeidet 19 mill. årlig i 2022 og 2023, samt 21 mill. årlig i 2023 og 2024 til beredskapstiltak

- Satsingen Flere i arbeid er styrket med 19 mill. i 2022, 14 mill. i 2023 og 7 mill. årlig i 2024 og i 2025
- Voksenopplæringen er styrket med 15 mill. i 2022, 10 mill. i 2023 og 5 mill. i 2024 som vil bidra til økt kapasitet.
- Det er i budsjettet for 2022 innarbeidet 11,0 mill. til arbeid med tredje boligsektor og 50 mill. til etablering av felles boligselskap med private aktører.
- Satsingen på idrett er styrket med 10 mill. i 2022, 6 mill. årlig i 2023 og 2024 og 28 mill. i 2025. Midlene gjelder avsetninger til husleiekostnader idrettsanlegg samt prosjekteringskostnader knyttet til investeringer på idrettsområdet.
- Det er innarbeidet 24 mill. i 2023, 243 mill. i 2023 og 24 mill. årlig i 2024 og 2024 for å dekke kostnadene til meråpen skole/utlån av skolelokaler.

Tabell 3.2 Endret overføring fra bykassens driftsbudsjett til investering som følge av foreslåtte prioriteringer

	Beløp i mill.kr.			
	2022	2023	2024	2025
Status overføring fra drift til investering	773	526	545	556
<i>Innarbeidede prioriteringer til Sak 1</i>				
En grønnere by				
Kollektivsatsing	-139	-55	-79	-79
Sykkel	-16	-19	-19	-19
Planting av trær	-7			
Levende gater	-4			
Klimavennlige jobbreiser	-10			
Byutvikling - Bærekraftig by	-34	-55	-40	-40
Øvrige klimatiltak	-8	-11	-10	-8
En varmere by				
Forebyggende innsats ovenfor barn og unge	-31	-9	-5	-5
Helsetjenester barn og unge	-4	-4	-4	-4
Skolemat i grunnskolen	-6	-28	-56	-56
Aldersvennlig by - de rosa bussene	-26	-29	-34	-34
Eldreomsorg - spisevenn	-2	-2		
Styrking av barnevernet	-27	-27	-27	-27
Mer skapende by				
Barnehage	-12	-12	-12	-12
Aktivitetsskolen		-30	-75	-75
Kulturtilskudd	-51			
Digitalisering av tjenester til innbyggere og næringsliv	-45	-64	-56	-54
Næringsvennlig kunnskapshovedstad	-7	-8	-1	-1
Diverse kulturtiltak	-12	-10		
Skolebehovsplanen		-9	-17	-21
Yrkesfaglig utdanning	-7	-10	-10	
En by med plass til alle				
Tilskuddsmidler	-36			
Beredskap	-19	-19	-21	-21
Flere i arbeid	-19	-14	-7	-7
Voksenopplæring	-15	-10	-5	
Kommunal boligpolitikk	-61			
Idrett	-10	-6	-6	-28
Meråpne skoler	-24	-23	-24	-24
Overføring fra bykassens driftsbudsjett til investering Sak 1	143	74	38	41

3.2.3 Hovedstørrelser i Oslo kommunes driftsbudsjett – Bykassen + KF

Tabell 3.3 Netto driftsresultat

Tall i mill.

	Dok 3/2021	2022	2023	2024	2025
Sum frie disponible inntekter*	-50 391	-52 676	-52 958	-53 103	-53 231
Netto driftsutgifter virksomhetene	48 066	50 385	50 098	49 469	49 499
Netto finansutgifter	1 956	1 538	2 362	3 100	3 527
Netto driftsresultat	-369	-753	-498	-534	-205
Benyttet slik:					
Netto fondsavsetninger	-601	-152	-400	-74	-198
Overføring fra drift til investering-generell	196	359	299	244	163
Overføring fra drift til investering-midler fra fond	774	546	599	364	240
Sum disponering av netto driftsresultat	369	753	498	534	205

Dok 3/2021 er i 2021-kroner. Økonomiplan 2022-2025 er i 2022-kroner.

* Skatt på inntekt og formue (kap 800), eiendomsskatt (kap 810), rammetilskudd (kap 840) og andre generelle statstilskudd (kap 845 og kap 850)

Netto driftsresultat (driftsinntektene fratrasket driftsutgifter og netto finansutgifter) øker med 384 mill. fra 2021 til 753 mill. i 2022. Dette skyldes at de frie inntektene øker og at netto finansutgifter reduseres mens netto driftsutgifter i virksomhetene øker. Netto driftsresultat reduseres utover i økonomiplanperioden som følge av økte netto finansutgifter.

I beregningen av netto driftsresultat tas det utgangspunkt i pensjonskostnaden, mens kommunens reelle utgifter til pensjon er pensjonspremien som betales. Forskjellen mellom beregnet pensjonskostnad og den reelle utgiften i form av pensjonspremie er i praksis et lån. Kommunens pensjonskostnader ligger på om lag 4,3 mrd. årlig i økonomiplanperioden. Det vises til nærmere omtale av pensjon i kap. 3.4.

Samlede overføringer fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet, inklusive de kommunale foretakene, ligger på mellom 163 mill. og 359 mill. årlig i forslaget til ny økonomiplan (eksklusiv overføring av midler fra driftsfond). Dette innebærer at ca. 1 % av investeringene i kommende økonomiplanperiode blir finansiert med driftsmidler. I vedtatt økonomiplan 2021-2024 utgjør driftsfinansieringen av investeringene også ca 1 %.

Tabell 3.4 Overføring fra drift til investering i ny økonomiplan (ekskl. overføring av midler fra driftsfond)

Tall i mill.

Overføring fra drift til investeringsbudsjettet	2021	2022	2023	2024	2025
Bykassen	7	78	22	6	
Kommunale foretak	189	221	223	190	
Sum vedtatt økonomiplan	196	299	245	196	
Bykassen		143	74	33	39
Kommunale foretak		216	225	212	125
Sum ny økonomiplan		359	299	244	163

Fra 2021 til 2025 vokser de frie disponible inntektene med ca. 2,8 mrd., fra 50,4 mrd. til 53,2 mrd.

Tabell 3.5 Frie disponible inntekter

Tall i mill.

Frie inntekter	Dok 3/2021	2022	2023	2024	2025
Skatt på inntekt og formue (kap. 800)	-37 350	-39 400	-39 450	-39 500	-39 550
Rammetilskudd fra staten (kap. 840)	-11 020	-11 260	-11 250	-11 290	-11 330
Eiendomsskatt (kap. 810)	-1 660	-1 750	-1 950	-1 950	-1 950
Andre generelle driftsinntekter (kap. 845+kap. 850)	-361	-266	-308	-363	-401
Sum frie disponible inntekter	-50 391	-52 676	-52 958	-53 103	-53 231

Økningen i skatt på inntekt og formue og rammetilskudd skyldes i første rekke at beløpene er prisjustert, at det er lagt inn inntektsvekst knyttet til forventet befolkningsvekst og at merskattevekst i 2021, basert på oppdaterte anslag i revidert nasjonalbudsjett, videreføres i kommende økonomiplanperiode.

Økningen i eiendomsskatt i økonomiplanperioden er hovedsakelig knyttet til prisvekst for boliger i 2021.

Andre generelle statstilskudd gjelder integreringstilskudd flyktninger og midler fra rentekompensasjonsordningen knyttet til investeringer i skoler, omsorgsboliger, sykehjem og kirkebygg. Reduksjonen i tilskuddene i 2022 og 2023 sammenlignet med budsjettet for 2021 skyldes i hovedsak færre flyktninger som utløser integreringstilskudd.

Det vises til kapittel 16 for nærmere omtale av frie disponible inntekter.

Gjennom hele økonomiplanperioden er det en betydelig vekst i finansutgiftene, fra 3,9 mrd. i 2022 til ca. 5,5 mrd. i 2025. Finansinntektene varierer mellom ca. 2 mrd. og 2,4 mrd. i perioden.

Økningen i finansutgiftene skyldes et høyt investeringsvolum med stor grad av lånefinansiering, noe som må ses i sammenheng med store investeringer i sosial infrastruktur. I økonomiplanperioden foreslår byrådet at det gjøres investeringer for til sammen 72,3 mrd. hvorav ca. 44,4 mrd. eller 61 % finansieres med lån.

Tabell 3.6 Finansinntekter og finansutgifter i driftsbudsjettet

Tall i mill.

	Dok. 3/2021	2022	2023	2024	2025
Utbytte fra aksjeselskaper	-777	-1 629	-1 434	-1 256	-1 255
Renteinntekter	-692	-776	-825	-733	-761
Sum finansinntekter	-1 469	-2 405	-2 259	-1 989	-2 016
Renteutgifter	1 343	1 542	1 785	2 029	2 170
Avdrag på lån	2 083	2 401	2 835	3 060	3 372
Sum finansutgifter	3 425	3 943	4 621	5 089	5 543
Sum netto finansutgifter	1 956	1 538	2 362	3 100	3 527

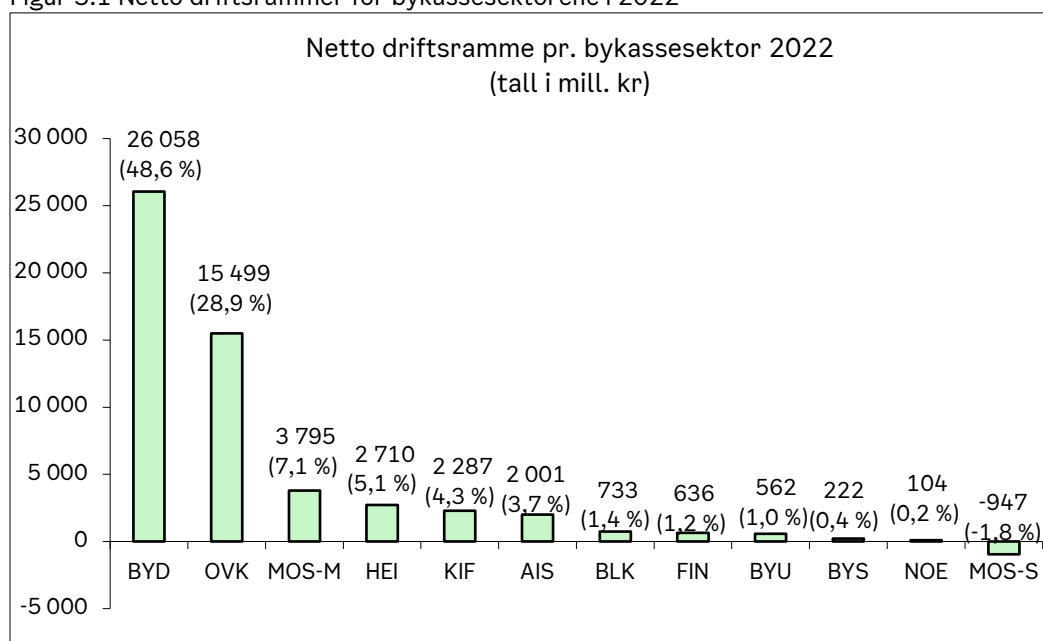
Utbytte fra aksjeselskaper er økt med 729 mill. i 2022, 334 mill. i 2023, 36 mill. i 2024 og med 35 mill. i 2025 sammenlignet med vedtatt økonomiplan for 2021-2024. Dette skyldes økte kraftpriser. I ny økonomiplan er det lagt til grunn en terminpris på strøm for utbytte i 2022 og 2023 på hhv. 40 og 36 øre pr kwh. For utbytte i 2024 og 2025 er det lagt til grunn en strømpris på 32 øre pr kwh.

3.2.4 Driftsrammer for bykassesektorene

Tabell 3.7 Netto driftsrammer for bykassesektorene

	2021	2022	2023	2024	2025
Beløp i mill.					
Bykassesektorer:					
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	25 141	26 058	25 948	25 806	25 899
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	2 515	2 710	2 888	2 922	2 924
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	1 973	2 001	1 915	1 878	1 872
Oppvekst og kunnskap (OVK)	14 730	15 499	15 661	15 695	15 658
Byutvikling (BYU)	512	562	537	530	530
Miljø og samferdsel (MOS)	3 526	3 795	3 930	3 844	3 967
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	-869	-947	-1 134	-1 264	-1 345
Næring og eierskap (NOE)	120	104	98	92	92
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 275	2 287	2 303	2 383	2 517
Byrådslederens kontor (BLK)	666	733	720	712	712
Finans (FIN)	583	636	628	602	600
Bystyrets organer (BYS)	278	222	275	222	273
Avsetningskapitler (FIN)	199	448	418	367	328
Overføringsposter	-1 817	-1 743	-1 831	-1 793	-1 755
Sum netto driftsramme sektorene	49 831	52 365	52 355	51 995	52 271

Figur 3.1 Netto driftsrammer for bykassesektorene i 2022

I beregningen av prosentvis andel er det sett bort fra avsetningskapitler (FIN) og overføringsposter, jf. de to siste linjene i tabell 3.7.

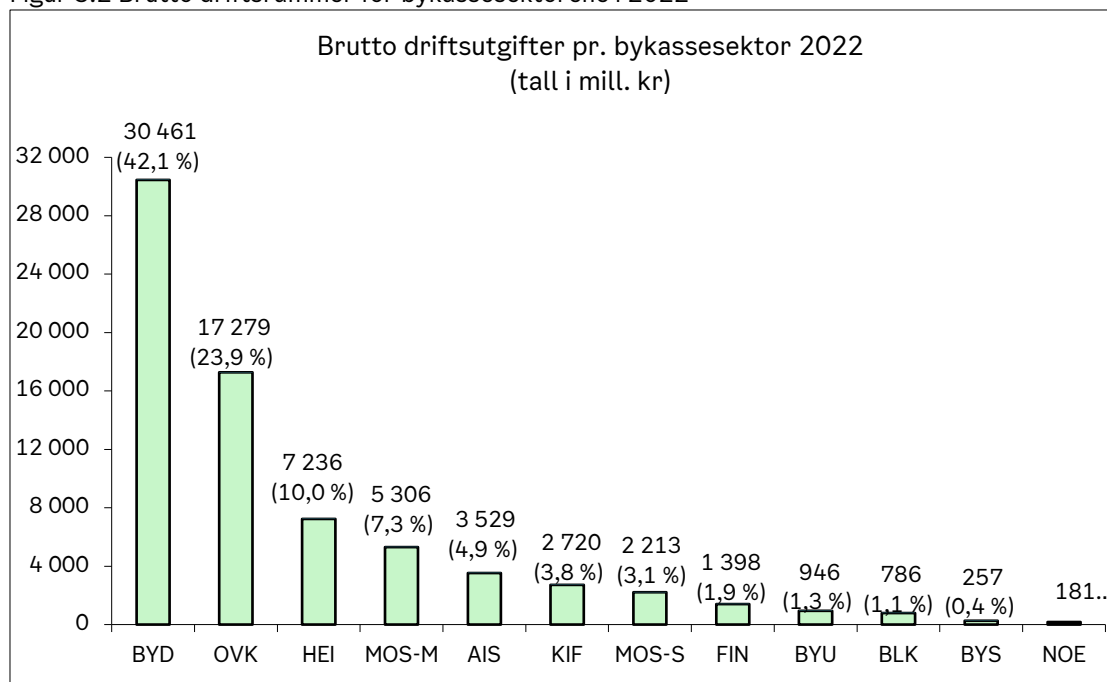
Figur 3.1 viser hvordan kommunens egne ressurser fordeles mellom de ulike sektorene. Sektorene har ulik finansiering. Enkelte sektorer er i stor grad forutsatt egenfinansiert av kommunen (eksempelvis oppvekst og kunnskap-OVK). Andre sektorer har store inntekter, noe som blant annet medfører at miljø- og samferdsel sine selvfinansierende etater har en negativ netto driftsramme (dvs. at inntektene er høyere enn utgiftene).

Ca. 78 % av bykassens samlede netto driftsramme vil i 2022 bli benyttet til de to største sektorene, bydelene og oppvekst og kunnskap. Det er derfor bare i begrenset grad mulig å øke tjenestetilbudet på disse områdene ved å omprioritere fra øvrige sektorer. I arbeidet med å utvikle tjenestetilbudet til befolkningen er det nødvendig å ha et hovedfokus på hvordan ressursene benyttes innenfor den enkelte sektor.

Tabell 3.8 Brutto driftsrammer for bykassesektorene

	Beløp i mill.				
	2021	2022	2023	2024	2025
Bykassesektorer:					
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	29 679	30 461	30 351	30 209	30 302
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	6 894	7 236	7 414	7 448	7 450
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	3 476	3 529	3 447	3 421	3 415
Oppvekst og kunnskap (OVK)	16 459	17 279	17 442	17 476	17 439
Byutvikling (BYU)	886	946	921	914	914
Miljø og samferdsel (MOS)	4 994	5 306	5 280	5 271	5 269
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	2 156	2 213	2 209	2 206	2 206
Næring og eierskap (NOE)	246	181	176	170	170
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 696	2 720	2 737	2 816	2 951
Byrådslederens kontor (BLK)	718	786	773	765	765
Finans (FIN)	1 328	1 398	1 388	1 363	1 360
Bystyrets organer (BYS)	320	257	317	257	315
Avsetningskapitler (FIN)	3 323	633	603	552	513
Overføringsposter	14	2	2	2	2
Sum brutto driftsramme sektorene	73 190	72 948	73 058	72 868	73 070

Figur 3.2 Brutto driftsrammer for bykassesektorene i 2022

I beregningen av prosentvis andel er det sett bort fra avsetningskapitler (FIN) og overføringsposter, jf. de to siste linjene i tabell 3.8.

Figur 3.2 og tabell 3.8 viser bykassens ressursbruk innenfor de ulike sektorene. Samlet brutto driftsramme er på ca. 72,9 mrd. i 2022, noe som er ca. 0,3 mrd. lavere enn i 2021. I brutto driftsramme i 2021 lå det inne en koronakompensasjonsavsetning på ca 2,9 mrd. som ikke er videreført i kommende økonomiplanperiode. Ses det bort fra koronakompensasjonsavsetningen, er det en økning i brutto driftsramme fra 2021 til 2022 på 2,6 mrd. hvorav ca 1,6 mrd. er knyttet til lønns- og prisjustering.

Bruttobudsjettet i 2022 er ca.20,5 mrd. høyere enn tilsvarende netto driftsramme. Mesteparten av forskjellen skyldes ekstern finansiering i form av brukerbetaling, gebyrinntekter og statlige overføringer etc. Deler av forskjellen skyldes imidlertid også internsalg mellom ulike sektorer. Helse, eldre og innbyggertjenester (byomfattende) har eksempelvis ca. 4,5 mrd. høyere bruttobudsjett enn tilsvarende nettobudsjett. Årsaken til dette er i hovedsak at bydelene betaler for sykehjemsplasser, barnevernsplasser og rusmiddel plasser som sektoren produserer.

3.2.5 Finansielle måltall

Med finansielle måltall siktes det til politiske mål for økonomisk utvikling, eksempelvis mål for utvikling i netto driftsresultat, gjeldsgrad og driftsreserver. Finansielle måltall skal benyttes som styringsverktøy, og etter den nye kommuneloven har kommunestyret en plikt til å fastsette slike.

Dette vil kunne bidra til å øke bevisstheten om langsiktig økonomiforvaltning i budsjettprosessene og bedre kunnskapen om kommunens økonomiske stilling og hvilke politiske ambisjoner det er rom for i et lengre perspektiv.

Kommuneloven stiller ikke nærmere krav til valg av måltall og hvilket nivå måtallene bør ligge på. Dette må vurderes individuelt av den enkelte kommune. Måltallene må fastsettes slik at de gjenspeiler hva som skal til for å oppnå en forsvarlig langsiktig økonomisk utvikling. Loven krever ikke at de finansielle måtallene skal være bindende for årsbudsjettet og økonomiplanen.

Bystyret har vedtatt en resultatgrad på 1,5 % som finansielt måltall for Oslo kommune.

Resultatgrad

Resultatgraden viser netto driftsresultat som andel av driftsinntektene.

$$\text{Resultatgrad} = \frac{\text{netto driftsresultat}}{\text{sum driftsinntekter}}$$

Netto driftsresultat fremkommer på følgende måte:

	Driftsinntekter
-	Driftsutgifter
-	Avskrivninger
	Finansinntekter
-	Finansutgifter
-	Avdrag på lån
	Motpost
+	avskrivninger
=	<u>Netto driftsresultat</u>

Et positivt netto driftsresultat kan benyttes til å finansiere investeringer (jf overføringer fra drift til investering) eller avsettes til driftsfond.

Mange kommuner benytter resultatgrad som finansielt måltall. Det er store variasjoner mellom norske kommuners størrelse, utvikling og økonomi, et gjennomsnittstall kan dermed gi et lite tilpasset mål.

Som følge av eiendomsreformen i Oslo kommune, med etablering av egne kommunale eiendomsforetak og med en mer profesjonell ivaretagelse av eiendomsmassen, benyttes en resultatgrad som er 0,5 %-poeng lavere sammenlignet med anbefalingen fra det tekniske beregningsutvalget for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU).

Tabell 3.9 Netto driftsresultat og resultatgrad

	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat bykassen	-537	-273	-309	20
Netto driftsresultat KFe	-216	-225	-225	-225
Samlet netto driftsresultat Oslo kommune	-753	-498	-534	-205
Resultatgrad Sak 1	1,1 %	0,7 %	0,8 %	0,3 %

Tall i mill.

I forslag til økonomiplan 2022-2025 ligger resultatgraden i intervallet mellom 1,1 % og 0,3 %. En resultatgrad på 1,5 % innebærer at netto driftsresultat må ligge på om lag 1 mrd. For å nå målet om en resultatgrad på 1,5 % vil det være behov for å forbedre netto driftsresultat med i størrelsesorden mellom 250 mill. i 2022, ca 500 mill. i 2023 og 2024 og med ca 800 mill. i 2025. Skal netto driftsresultat forbedres må enten utgiftene reduseres og/eller inntektene økes.

Budsjettet resultatgrad i 2022 er på 1,1 %. Resultatgraden reduseres utover i økonomiplanperioden og skyldes i hovedsak økte finanskostnader.

Perioden 2011-2020 viser følgende utvikling i resultatgraden for Oslo kommune:

Tabell 3.10 Resultatgrad

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Budsjett	1,0 %	1,2 %	2,0 %	1,2 %	2,3 %	1,7 %	1,2 %	2,7 %	2,3 %	2,0 %
Regnskap	2,2 %	3,0 %	1,5 %	1,5 %	2,6 %	2,9 %	4,4 %	4,1 %	4,8 %	3,0 %
Måltall	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %

De relativt gode resultatene de siste årene skyldes i hovedsak økte skatteinntekter men også mindreforbruk i virksomhetene. I Sak 1/2022 legges det til grunn, som i alle budsjetter, at virksomhetene bruker opp det driftsbudsjettet de får tildelt.

I beregninger av resultatgraden for Oslo kommune fram til og med 2020 ble det korrigert for driftsresultatene til Oslo Havn KF og VAR-sektor. Fra og med 2021 korrigeres det ikke lenger for Oslo Havn KF da det nå i løpet økonomiplanperioden legges til grunn utbytte fra foretaket til bykassen. Det korrigeres heller ikke for VAR-sektor (dette gjelder avregning mot selvkostfond som utgjør relativt små beløp). Byrådet mener at resultatgraden blir lettere tilgjengelig dersom det ikke gjøres korrigeringer.

3.3 Investeringsbudsjett 2022-2025

3.3.1 Oversikt over endringer i investeringer 2022-2025

Byrådet foreslår et investeringsbudsjett for økonomiplanperioden 2022-2025 på til sammen 72,3 mrd. I vedtatt økonomiplan 2021-2024 er samlet investeringsbudsjett på 64,6 mrd. Dette er en økning på 7,7 mrd. hvorav 5,2 mrd. gjelder bykassen. Ca. 3,9 mrd. av bykassens økning er knyttet til prosjektene Fornebubanen og Ny vannforsyning til Oslo.

Tabell 3.11 Endring i investeringsbudsjettet mellom vedtatt og ny økonomiplan

Tall i mill.

Investeringer i varige driftsmidler	2021	2022	2023	2024	2025	Sum
Vedtatt økonomiplan 2021-2024						
Bykassen	7 480	8 454	8 017	7 812		31 763
KF	8 315	9 583	8 420	6 508		32 826
Sum Oslo kommune*	15 795	18 037	16 437	14 320		64 589
Ny økonomiplan 2022-2025						
Bykassen		9 726	8 962	8 924	9 368	36 981
KF		9 125	9 892	9 184	7 142	35 343
Sum Oslo kommune*		18 851	18 854	18 108	16 510	72 323

*Korrigert for investeringstilskudd mellom bykassen og KF

I ny økonomiplan ligger det inne investeringer for 18,9 mrd. i 2022 fordelt med 9,7 mrd. på bykassen og 9,1 mrd. i de kommunale foretakene.

Til eiendomskjøp i bykassens investeringsbudsjett er det satt av 300 mill. årlig i 2022-2023 og 100 mill. årlig i 2024-2025. I tillegg er det gjort en avsetning i bykassens driftsbudsjett for å dekke rentekostnader tilsvarende lånefinansiering av strategisk eiendomskjøp for ca. 1 100 mill. i 2022 og med 900 mill. årlig i 2023-2025, til sammen 3,8 mrd. Investeringsmidler til strategisk eiendomskjøp vil først komme inn i budsjettet når det foreligger et konkret kjøp.

Endringene i ny økonomiplanperiode fremgår av tabell 3.12 og 3.13 nedenfor.

Tabell 3.12 Oversikt over hva byrådet foreslår av endringer i bykassens investeringsbudsjett

Tall i mill.

Endringer investeringer - bykassen	2 022	2 023	2 024	2 025
Fornebubanen	-734	-865	3	3 814
Ny vannforsyning til Oslo	584	576	429	2 983
Øvrige endringer VAR-sektor	326	363	444	869
Sykkelprosjektet	253	263		369
EBY - Eiendomsserverv	200	200		100
Avsetn. til utslippsfrie varebiler og tunge kjøretøy etc.	50			
Nullutslipp maskiner og kjøretøy-Gravferdsetaten	10	10	10	9
Lading el-kjøretøy - pakke	15	62	62	31
Etablering nullutslippssone	4	10	10	10
Overvannshåndtering-oppfølging av handlingsplan	2	5	10	10
Handlingsprogram friluftsliv	14			
Utvidelse av beboerparkering	5			
Bygdøy Alle - planting av trær	5			
Trafikksikkerhet	20	20		
Etablering av hjertesoner rundt alle skoler i Oslo	10	10		
Usikkerhetsavsetning KF				300
Rehab. Rådhuset - tak, tårn, vinduer og fasade	78	78		
Anlegg for egenorganisert aktivitet (friplass Hovseter)	19			
Rehabilitering av Jordal klubbhus -restfinansiering	16			
Rehabilitering av kunstgressbaner	53	52		
Diverse IKT-investeringer Ny storbylegevakt	26	38	3	3
Legevaktssentralen - nytt nødnett		15		
Oslo Origo - diverse utviklingsmidler	12	11	45	141
Midler til IKT og oppgradering av spesialrom-UDE	20			
Diverse IKT-investeringer UKE	100	121	85	50
Ny løsning for statistikkbank i Oslo kommune	10			
Diverse øvrige endringer	175	-23	12	680
Sum endringer bykassen	1 272	946	1 112	9 368

Tabell 3.13 Oversikt over hva byrådet foreslår av endringer i foretakenes investeringsbudsjett

Tall i mill.

Endringer investeringer - kommunale foretak	2022	2023	2024	2025
Omsorg+ investeringer	-163	185	-77	276
Sykehjemsinvesteringer	-110	417	524	571
Skoleinvesteringer	-575	-322	1 267	5 234
Barnehageinvesteringer	-69	-4	85	120
Ny storbylegevakt	-612			
Lokale omsorgsboliger	55	150	98	
Boliger til vanskeligstilte	-71	48	159	350
Idrettsinvesteringer	1 007	793	586	406
Klimatiltak	15	9		
Oslo Havn investeringer	65	196	33	185
Sum endringer kommunale foretak	-458	1 472	2 675	7 142

3.3.2 Hovedstørrelser i Oslo kommunes investeringsbudsjett – Bykassen + KF

Investeringer i varige driftsmidler

Tabellen under viser Oslo kommunes samlede investeringer i varige driftsmidler fordelt pr. bykassesektor og kommunale foretak.

Tabell 3.14 Investeringer i varige driftsmidler Oslo kommune

Beløp i mill.

Investeringer i varige driftsmidler	2021	2022	2023	2024	2025	Sum 2022 - 2025
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	61	64	60	58	58	240
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	252	257	260	208	197	922
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	7	7	7	7	7	26
Oppvekst og kunnskap (OVK)	110	158	256	136	232	781
Byutvikling (BYU)	224	409	338	138	138	1 023
Miljø og samferdsel (MOS)	2 756	3 943	4 134	4 670	4 431	17 178
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	3 454	3 989	3 380	3 175	3 852	14 395
Næring og eierskap (NOE)	203	225	175	325	325	1 048
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	300	334	148	117	74	673
Byrådslederens kontor (BLK)	4	81	82	4	4	170
Finans (FIN)	110	210	124	88	53	474
Avsetningskapitler (FIN)	0	50	0	0	0	50
Sum bykassen	7 480	9 726	8 962	8 924	9 368	36 981
Oslo Havn KF	360	314	399	272	185	1 170
Undervisningsbygg Oslo KF	2 217	0	0	0	0	0
Omsorgsbygg Oslo KF	3 446	0	0	0	0	0
Boligbygg Oslo KF	1 345	1 102	1 155	810	350	3 417
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF	948	0	0	0	0	0
Oslobygg KF	0	7 708	8 338	8 102	6 608	30 756
Sum kommunale foretak	8 315	9 125	9 892	9 184	7 142	35 343
Sum Oslo kommune	15 795	18 851	18 854	18 108	16 510	72 323

Tabell 3.15 Investeringer i varige driftsmidler fordelt pr objekt/kategori

Sak 1/2022		Økonomiplan 2022-2025				sum 2022- 2025	%andel 2022- 2025
Investeringer i varige driftsmidler - mill.kr	Dok 3/2021	2022	2023	2024	2025		
Skolebygg	1 713	2 327	3 660	4 974	5 071	16 032	22 %
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner*	2 674	3 158	2 890	2 061	1 086	9 195	13 %
Barnehager	482	359	260	277	120	1 015	1 %
Kommunale utleieboliger	1 055	1 102	1 155	810	350	3 417	5 %
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	7 043	8 031	7 737	7 640	8 385	31 793	44 %
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv**	1 788	2 331	1 767	1 211	704	6 013	8 %
Byutvikling	476	746	576	613	222	2 156	3 %
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	565	798	809	522	572	2 701	4 %
Sum totalt Oslo kommune	15 795	18 851	18 854	18 108	16 510	72 323	100 %

*Inklusiv midler til ny Storbylegevakt med 1 076 mill. i 2022-2023

**For idrett inngår bygging av 5 fleridrettshaller på skoler

3.3.3 De viktigste investeringene

Investeringer i anleggsmidler i 2022 utgjør 18,9 mrd. For hele økonomiplanperioden 2022-2025 foreslås investeringer i anleggsmidler for til sammen 72,3 mrd. hvorav 12,9 mrd. til Fornebubanen og 14 mrd. til Vann- og avløpsetaten. Ca. 49 % eller 35,3 mrd. av investeringene i kommende økonomiplanperiode er lagt til de kommunale foretakene.

Foretakene

Byrådet foreslår investeringer i anleggsmidler for de kommunale foretakene med ca. 9,1 mrd. i 2022, hvorav ca. 7,7 mrd. i Oslobygg KF, 1,1 mrd. i Boligbygg Oslo KF og 0,3 mrd. i Oslo Havn KF. For hele økonomiplanperioden foreslås det investeringer i foretakene med 35,3 mrd. hvorav 34,1 mrd. i regi av de to eiendomsforetakene og 1,2 mrd. for Oslo Havn KF.

Oslobygg KF

Skoleanlegg

Byrådet legger opp til at Skolebehovsplanen for 2022-2031 legges frem samtidig med Tilleggsinnstillingen for budsjett 2022. På bakgrunn av prioriteringene i Skolebehovsplanen vil det trolig være behov for endringer i avsetninger til skoleprosjekter. Byrådet vil komme tilbake til dette i Tilleggsinnstillingen.

I økonomiplanperioden foreslås det at det investeres for totalt ca. 16,4 mrd. i skolebygg inkludert diverse flerbrukshaller i tilknytning til skoler (beløpet er eksklusiv eventuelle tomtekostnader).

For Oslobygg foreslås det avsatt ca. 1,7 mrd. til kapasitetsutvidelse, rehabilitering, nybygg i økonomiplanperioden, hvorav bl.a. 564 mill. til Bentsebrugata 8-10 skole, 475 mill. til Voldsløkka 8-10 skole og 483 mill. til Refstad 1-7 skole.

Byrådet foreslår i tillegg at det i perioden avsettes ca. 8 mrd. på foretakets investeringsbudsjett som ufordelt. Disse midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter senere når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Byrådet foreslår at det avsettes ca. 1,7 mrd. i økonomiplanperioden til konkrete skoleprosjekter for å opprettholde kapasiteten i eksisterende skoler. Dette gjelder Haukåsen vgs. skole med 728 mill. og Hartvig Nissen vgs. med 913 mill. I tillegg foreslås avsatt ytterligere ca. 3,3 mrd. til en ufordelt avsetning i økonomiplanperioden til kapasitetsbevarende tiltak i eksisterende skoler. Disse midlene vil senere bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Det foreslås avsatt 1,65 mrd. i økonomiplanperioden til rehabilitering av skoler.

Byrådet foreslår avsatt 31 mill. i økonomiplanperioden til diverse mindre investeringer knyttet til energieffektiviseringstiltak og utvikling av grøntområder.

Tiltakene i skolebehovsplanen vil påvirke kommunens budsjett vesentlig i mange år fremover. Det vises til nærmere omtale av skoleprosjektene under kapittel 8. Oppvekst og kunnskap.

Barnehager

Til barnehager foreslås det avsatt ca. 1,0 mrd. på Oslobyggs investeringsbudsjett i økonomiplanperioden. Ca. 0,5 mrd. er avsatt til ufordelte barnehageprosjekter hvor det ikke foreligger kvalitetssikrede kostnadsrammer. Det er videre avsatt 506 mill. til generell rehabilitering av ulike barnehager.

Sykehjem og omsorgsboliger

Det foreslås avsatt totalt 4,5 mrd. til sykehjem i økonomiplanperioden. Ca. 2,5 mrd. gjelder Lambertseter sykehjem, Tåsenhjemmet, Furuset hageby, Majorstuhjemmet og Dronning Ingrid's hage. Dette er prosjekter som har fått en vedtatt kostnadsramme. Ca. 1,7 mrd. er avsatt på en ufordelt avsetning som gjelder prosjekter hvor det ikke foreligger kvalitetssikrede kostnadsrammer. Dette gjelder nybygging/ombygging av sykehjemmene Oppsalhjemmet og Mortensrud. Det er videre avsatt 280 mill. til generell rehabilitering av diverse sykehjem.

Til Omsorgs+-prosjekter foreslås det avsatt ca. 1,9 mrd. i økonomiplanperioden. Midler står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Byrådet foreslår at det avsettes 722 mill. i økonomiplanperioden til lokale omsorgsboliger. Midler står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Til etablering av boliger for vanskeligstilte foreslås det avsatt 217 mill. i økonomiplanperioden. Midlene skal benyttes til prosjekter som gjennomføres i kommunens egen regi. Midler står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Idrettsanlegg

Investeringer til idrettsanlegg ble tidligere budsjettert eksklusiv merverdiavgift. Fra og med 2022 vil investeringer i idrettsanlegg, i likhet med øvrige investeringer i Oslobygg, bli budsjettert inklusiv merverdiavgift. Dette innebærer at kostnads- og styringsrammer som tidligere er vedtatt eksklusiv merverdiavgift forslås oppjustert tilsvarende merverdiavgiften. Dette medfører økte brutto investeringsrammer for disse prosjektene, men som følge av at merverdiavgiftskompensasjonen økes tilsvarende, vil ikke dette påvirke kommunens netto investeringskostnader.

Det foreslås totalt avsatt ca. 4,7 mrd. til idrettsanlegg i økonomiplanperioden som er fordelt som følger:

3,4 mrd. gjelder idrettsprosjekter som har gjennomgått kvalitetssikring av kostnadsrammen. Dette gjelder prosjektene Nytt Tøyenbad med flerbrukshall, Stovner bad, Manglerud bad, Valle Hovin isbane, Mortensrud landhockey bane og flerbrukshallene Korsvoll, Majorstuen, Tokerud og Dælenenga.

Ca. 1,0 mrd. er foreslått avsatt til en ufordelt avsetning til diverse idrettsanlegg. Dette gjelder Mortensrud friidrettshall og cricketbane mm., Løren ishall og Frognerbadet.

Til rehabilitering av idrettsanlegg foreslås det avsatt 290 mill. i økonomiplanperioden, samt 11,6 mill. til biler og maskiner.

Øvrige prosjekter

Det foreslås avsatt ca. 1,1 mrd. i økonomiplanperioden til Ny storbylegevakt.

Byrådet foreslår at det avsettes 158 mill. i økonomiplanperioden til ny Sentrum brannstasjon.

Det foreslås avsatt ca. 22 mill. til klimatiltak som gjelder solceller og strømforsyning for lading på byggeplass

Boligbygg Oslo KF

Til kjøp av boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne foreslås det avsatt 1,5 mrd. i økonomiplanperioden.

I tillegg foreslås det avsatt 1,9 mrd. i økonomiplanperioden til rehabilitering av boliger, hvorav 75 mill. er til brannsikring av kommunale boliger.

Det er videre avsatt 2,3 mill. til klimatiltak.

Oslo Havn KF

Investeringene til Oslo Havn KF gjelder følgende prosjektporteføljer:

- Filipstad inkl. Hjortnes
- Pipervika/Vippetangen
- Sydhavna
- Hele havna (inkl. sjøområdene/øybryggene)
- Udisponert avsetning

Bykasseinvesteringene

For bykassen foreslås det investeringer i varige driftsmidler for ca. 9,7 mrd. i 2022 og for ca. 37 mrd. i hele økonomiplanperioden (beløpene er eksklusiv bykassens investeringstilskudd til de kommunale foretakene som til sammen utgjør ca. 0,73 mrd. i økonomiplanperioden).

De største investeringene til bykassen i kommende økonomiplanperiode er:

- Det foreslås avsatt 12,9 mrd. i økonomiplanperioden til bygging av Fornebubanen hvorav 2,5 mrd. i 2022. Til sykkelinfrastruktur foreslås det avsatt til sammen 2 042 mill. i perioden hvorav 673 mill. i 2022. Til kollektivprioriteringer settes det av 224 mill. i økonomiplanperioden hvorav 55 mill. i 2022. Til lading av el-kjøretøy settes det av til sammen 204 mill. hvorav ca 51 mill. i 2022. Til byutviklingsprosjekter i regi av Bymiljøetaten er det satt av om lag 1 mrd. i perioden og 286 mill. i 2022. Det foreslås avsatt 80 mill. til trafiksikkerhet hvorav 45 mill. i 2022.
- Til vann, avløp og renovasjon (VAR-sektor) foreslås det i økonomiplanperioden avsatt til sammen ca. 14,4 mrd. til diverse prosjekter, hvorav ca 4 mrd. i 2022. Den største bevilgningen i økonomiplanperioden er 9,4 mrd. til prosjektet Ny vannforsyning til Oslo hvorav 2,2 mrd. i 2022. Til rentvannbasseng Oset, som ferdigstilles i 2022, settes det av 196 mill. i 2022. Til rehabiliteringsplan for vann- og avløp settes det av 1,5 mrd. hvorav 444 mill. i 2022. I tillegg er det satt av ca. 1,6 mrd. til ufordelte prosjekter innen vann- og avløp i økonomiplanperioden (anslagsbevilgning for en rekke mindre prosjekter knyttet til bl.a. eksisterende ledningsnett og nybygg). Innen renovasjon foreslås det avsatt til sammen 449 mill. i økonomiplanperioden hvorav bl.a. 174 mill. til nye renovasjonsbiler og 143 mill. til rehabilitering av energigjenvinningsanlegget på Haraldrud og biogassanlegget på Romerike.
- Det foreslås avsatt 800 mill. til eiendomsserverv i økonomiplanperioden fordelt med 300 mill. årlig i 2022-2023 og med 100 mill. pr år i 2024-2025.

- Til idrettsinvesteringer i regi av Bymiljøetaten foreslås det avsatt 289 mill. i perioden hvorav 76,5 mill. som en foreløpig ufordelt avsetning, 105 mill. til rehabilitering av kunstgressbaner og 46 mill. til skateanlegg og klubbhus på Jordal.
- Til kunstnerisk utsmykking foreslås det avsatt 208 mill. i perioden hvorav ca 46 mill. i 2022.
- Til universell utforming av kommunale bygg (tilgjengelighetstiltak) foreslås det avsatt 98,4 mill. i perioden fordelt med 24,6 mill. pr. år.
- Det foreslås avsatt til sammen 697 mill. i perioden til inventar, utstyr og IKT-investeringer i Utdanningsetaten.
- Det foreslås avsatt til sammen 88,5 mill. i perioden til utslippsfrie kommunale kjøretøy og maskiner hvorav 60 mill. i 2022.
- Til Oslo Origo (digitalisering av innbyggertjenester) foreslås det avsatt 527 mill. i perioden og 122 mill. i 2022. Det foreslås videre avsatt til sammen 374 mill. til diverse IKT-investeringer i UKE hvorav 118 mill. i 2022.

For detaljert oversikt over bykasseinvesteringene 2022-2025 vises det til kapittel 4 Hovedoversikter, og til egne investeringstabeller med prosjektoversikt pr. budsjettkapittel under sektoromtalene.

3.3.4 Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett – Bykassen+KF

Tabell 3.16 Samlet finansieringsbehov i investeringsbudsjettet

	Dok. 3/2021	2022	2023	2024	2025	Tall i mill. Sum 2022- 2025
Investeringer i varige driftsmidler	15 795	18 851	18 854	18 108	16 510	72 323
Tilskudd til andres investeringer	35	25	24	24	24	97
Utlån	2 050	2 567	2 707	2 549	1 606	9 429
Avdrag på lån	827	917	984	1 061	1 114	4 075
Avsetninger til fond	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	2
Sum finansieringsbehov	18 708	22 361	22 570	21 742	19 254	85 927

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett i 2022 utgjør ca. 22,3 mrd. Foruten investeringer i varige driftsmidler med 18,9 mrd., foreslås det i investeringsbudsjettet i 2022 utlån med 2 567 mill., hvor 1 606 mill. gjelder videreutlånsordningen av Husbankmidler og 961 mill. til Sporveien for anskaffelse av nye trikker. Til avdrag på lån foreslås det avsatt 917 mill. i 2022 som gjelder betjening av kommunens lån i Husbanken knyttet til videreutlånsordningen. Det foreslås i tillegg tilskudd til andres investeringer med 25 mill. og gjelder i hovedsak rehabilitering av kirker.

3.3.5 Finansiering av Oslo kommunes investeringsbudsjett – Bykassen + KF

Tabell 3.17 Finansiering av investeringsbudsjettet

Tall i mill.

	Dok. 3/2021	2022	2023	2024	2025	Sum 2022- 2025	Sum 2022- 2025 %- andel
Bruk av lån	-12 778	-14 983	-12 885	-13 134	-11 485	-52 487	61 %
Salg av varige driftsmidler	-421	-190	-161	-161	-151	-663	1 %
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 491	-1 928	-1 917	-1 810	-1 427	-7 082	8 %
Mottatte avdrag på utlån, refusjoner og tilskudd fra andre	-2 939	-4 242	-6 644	-5 879	-5 639	-22 404	26 %
Utdeling fra selskaper (utbytte)	-110	-112	-65	-150	-150	-477	1 %
Overføring fra drift-midler fra driftsfond	-774	-546	-599	-364	-240	-1 749	2 %
Overføringer fra drift-generell	-196	-359	-299	-244	-163	-1 066	1 %
Sum finansiering	-18 708	-22 361	-22 570	-21 742	-19 254	-85 927	100 %
<i>Andel lånefinansiering av sum finansieringsbehov</i>	<i>68 %</i>	<i>67 %</i>	<i>57 %</i>	<i>60 %</i>	<i>60 %</i>		

Det foreslås et samlet låneopptak i 2022 med ca. 15 mrd., hvilket finansierer 67 % av de totale utgiftene på ca. 22,3 mrd. (inkludert utgifter til utlån, avdrag på lån, tilskudd til andres investeringer og avsetning til fond) i investeringsbudsjettet til Oslo kommune. For hele økonomiplanperioden sett under ett er lånefinansieringsandelen 61 % av samlet finansieringsbehov.

Tabell 3.18 Finansiering av investeringer i varige driftsmidler

OSLO KOMMUNE - tall i mill. kr	2022	Fin. i %	2023	Fin. i %	2024	Fin. i %	2025	Fin. i %	sum 2022- 2025	Fin. i %
Investeringer i varige driftsmidler	18 851		18 854		18 108		16 510		72 323	
Finansiering:										
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 928	10 %	-1 917	10 %	-1 810	10 %	-1 427	9 %	-7 082	10 %
Tilskudd fra andre	-3 249	17 %	-4 346	23 %	-4 771	26 %	-4 486	27 %	-16 852	23 %
Salg av varige driftsmidler	-190	1 %	-161	1 %	-161	1 %	-151	1 %	-663	1 %
Utdeling fra selskaper (utbytte)	-112	1 %	-65	0 %	-150	1 %	-150	1 %	-477	1 %
Bruk av lån	-12 467	66 %	-11 467	61 %	-10 608	59 %	-9 893	60 %	-44 435	61 %
Overføring fra drift-generell	-359	2 %	-299	2 %	-244	1 %	-163	1 %	-1 066	1 %
Overføring fra drift-midler fra driftsfond	-546	3 %	-599	3 %	-364	2 %	-240	1 %	-1 749	2 %
Sum finansiering	-18 851	100 %	-18 854	100 %	-18 108	100 %	-16 510	100 %	-72 323	100 %

Andelen lån som finansierer investeringer i varige driftsmidler er 66 % i 2022 og utgjør ca. 12,5 mrd. For hele økonomiplanperioden sett under ett er låneandelen 61 %, tilsvarende 44,4 mrd.

Kompensasjon for merverdiavgift finansierer 10 % av investeringene i økonomiplanperioden.

Tilskuddsfinansiering av investeringer, som utgjør 23 % i økonomiplanperioden, gjelder i hovedsak midler fra staten knyttet til investeringer i bl.a. boliger for vanskeligstilte, omsorg+-prosjekter, sykehjem og Fornebubanen, samt midler fra Oslopakke 3. I tillegg mottar kommunen grunneierbidrag til byutviklingsprosjekter.

Midler fra driftsfond finansierer 2 % av investeringene i økonomiplanperioden. I 2022 foreslås det brukt 546 mill. fra driftsfond.

Overføringer fra driften finansierer 1 % av investeringene i økonomiplanperioden. I 2022 foreslås det overført 359 mill. fra driften fordelt med 142 mill. for bykassen og 217 mill. for kommunale foretak. Salg av varige driftsmidler finansierer 1 % av investeringene i økonomiplanperioden. Dette gjelder salg av eiendom.

3.3.6 Nærmere om låneopptak og utvikling av langsiktig rentebærende lånegjeld

Tabell 3.19 Samlet låneopptak for Oslo kommune

Tall i mill.

	Dok. 3/2021	2022	2023	2024	2025	Sum 2022- 2025
Låneopptak bykassen	6 577	8 141	6 175	7 134	6 530	27 981
Låneopptak kommunale foretak	6 201	6 842	6 710	6 000	4 954	24 506
Samlet låneopptak Oslo kommune	12 778	14 983	12 885	13 134	11 485	52 487

Det foreslås et samlet låneopptak i 2022 på ca 15 mrd. fordelt med 8,14 mrd. på bykassen og 6,84 mrd. for kommunale foretak. For hele økonomiplanperioden foreslås det et samlet låneopptak på 52,5 mrd., hvor 6,4 mrd. gjelder lån i Husbanken til videreutlånsordningen (startlån). Låneopptaket er betydelig lavere siste året i økonomiplanperioden, noe som må ses i sammenheng med at investeringsnivået også er noe lavere dette året men også at finansiering med tilskudd fra andre er relativt sett høyt det siste året i økonomiplanen.

Tabell 3.20 Nærmere spesifisering av samlet låneopptak

Tall i mill.

	Dok. 3/2021	2022	2023	2024	2025	Sum 2022- 2025
Bruk av lån Oslo kommune	12 778	14 983	12 885	13 134	11 485	52 487
Fordelt på:						
Lån i lånefondet til egne investeringer	11 178	13 383	11 285	11 534	9 885	46 087
Lån i husbanken til videreutlånsordningen	1 600	1 600	1 600	1 600	1 600	6 400
Sum bruk av lån Oslo kommune	12 778	14 983	12 885	13 134	11 485	52 487

Tabell 3.21 Netto gjeldsøkning

Tall i mill.

	Dok. 3/2021	2022	2023	2024	2025	Sum 2022- 2025
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	2 083	2 401	2 835	3 060	3 372	11 668
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	827	917	984	1 061	1 114	4 075
Sum avdrag på lån	2 909	3 317	3 819	4 121	4 486	15 744
Sum bruk av lån	12 778	14 983	12 885	13 134	11 485	52 487
Netto gjeldsøkning	9 869	11 666	9 065	9 013	6 998	36 743

Samtidig som kommunens samlede låneopptak øker med 52,5 mrd. i økonomiplanperioden, så er samlet avdrag på lån i drifts- og investeringsbudsjettet på ca. 15,7 mrd. Dette medfører en netto gjeldsøkning i løpet av økonomiplanperioden på 36,7 mrd. Det vises til egen omtale av kommunens gjeldsgrad nedenfor.

Økte investeringer gir økte finanskostnader

Befolkningsvekst og endringer i befolkningssammensetningen innebærer at det må investeres for å sikre tilstrekkelig kapasitet i det kommunale tjenestetilbudet. Det innarbeides også midler til ny storbylegevakt og nytt Tøyenbad med flerbrukshall for å kunne tilby bedre tjenester til befolkningen og

det foreslås et økt omfang av rehabiliteringsmidler for å sikre en god standard på kommunens bygningsmasse. For å kunne finansiere disse investeringene er det nødvendig for kommunen å gjøre låneopptak. Dette medfører igjen økte finanskostnader som må dekkes over kommunens driftsbudsjett.

44,4 mrd. av kommunens planlagte investeringer på 72,3 mrd. vil i kommende økonomiplanperiode bli finansiert med lån. Årlige rente- og avdragsutgifter vil øke fra 3,9 mrd. i 2022 til ca. 5,5 mrd. i 2025. I forslag til økonomiplan 2022-2025 er det lagt til grunn en langsiktig innlånsrente på 2,3 %.

Tabell 3.22 Forventet utvikling i rente- og avdragsutgifter i driftsbudsjettet 2022-2025 Oslo kommune

Tall i mill.

	Dok. 3/2021	2022	2023	2024	2025
Renteutgifter	1 343	1 542	1 785	2 029	2 170
Avdrag på lån	2 083	2 401	2 835	3 060	3 372
Sum finansutgifter	3 425	3 943	4 621	5 089	5 543
Økning fra året før		518	678	468	454
Økning fra året før i %		15 %	17 %	10 %	9 %
Økning fra 2021 akkumulert		518	1 196	1 664	2 118

Gjeldsgraden

Gjeldsgraden viser brutto lånegjeld som andel av driftsinntektene.

$$\text{Gjeldsgrad} = \frac{\text{brutto lånegjeld}}{\text{sum driftsinntekter}}$$

Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene.

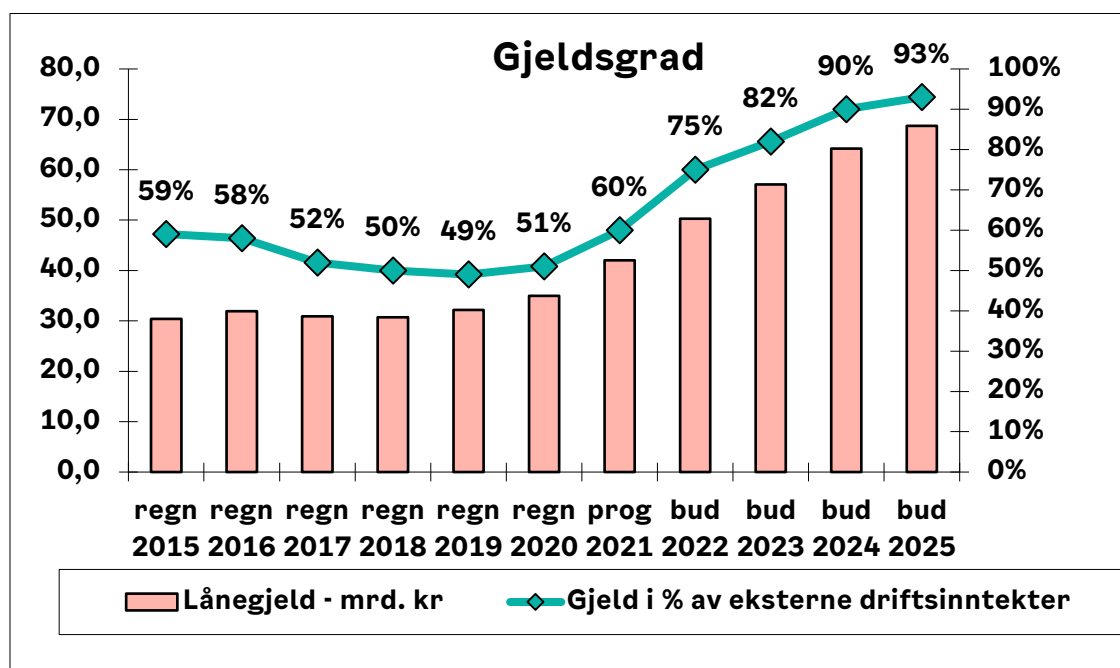
Det er et krav i den nye kommuneloven at det skal redegjøres for kommunens gjeldsutvikling.

Det er ikke noe fasit på hvor stor gjeldsgraden bør være. Til syvende og sist blir det et spørsmål om hvor store finanskostnader man har rom til å belaste driften med.

Hva som inngår i beregningen av gjeldsgrad

Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av kommunens gjeldsgrad. Det ses bort fra pensjonsforpliktelsene som ikke er en rentebærende lånegjeld. Videre ses det bort fra lån for å finansiere investeringer til vann, avløp og renovasjon (finanskostnadene dekkes av VAR-gebyrer), og lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntagere betaler det samme til kommunen som kommunen må betale til Husbanken). Oslo Universitetssykehus sin andel av ny storbylegevakt er trukket ut.

Figur 3.3 Utvikling i gjeldsgrad 2015-2025

Figuren viser at kommunens gjeldsgrad vil øke fra 51 % i 2020 til 93 % i 2025. Veksten i gjeldsgrad er kraftigst i de tre første årene i perioden og flater ut det siste året. Dette skyldes at investeringsnivået er lavere det siste året og at andelen av investeringene som forutsettes finansiert med tilskudd er relativt sett høyt det siste året.

I beregningen av gjeldsgrad er det lagt til grunn at alle budsjetterte investeringer, inklusiv forventet investeringssetterslep ved utgangen av 2021, blir gjennomført som planlagt i løpet av økonomiplanperioden. Erfaringsmessig vil det imidlertid være et visst omfang av investeringene som blir gjennomført noe senere enn budsjettert. Et påregnelig etterslep i 2025 vil isolert sett redusere gjeldsgraden i 2025.

Kommunens finansstrategi med ikke å ta opp lån før det likviditetsmessig er behov for det, gjør også at veksten i gjeldsgraden blir noe forskjøvet ut i tid. I den foreliggende beregningen er det forutsatt at likvide midler reduseres fra dagens ca. 7,5 mrd. til 5,5 mrd. i 2025. Dersom likvide midler i 2025 er mer enn 5,5 mrd. vil dette isolert bidra til en lavere gjeldsgrad enn beregnet.

I beregningen av gjeldsgrad er det forutsatt at de løpende driftsinntektene vil øke med 3 % årlig etter 2022 som følge av at kommunen årlig blir kompensert for forventet lønns- og prisvekst (i kommunens driftsbudsjett er alle driftsinntekter og driftsutgifter i faste 2022-kroner alle årene i økonomiplanperioden 2022-2025).

Strategisk eiendomskjøp i økonomiplanperioden er ikke inkludert i den beregnede gjeldsgraden. Dersom det blir realisert eiendomskjøp på 900 mill. årlig i kommende økonomiplanperiode, vil dette isolert sett medføre at gjeldsgraden økes med anslagsvis 1,5 %-poeng årlig (aggregerende).

Tabell 3.23 Korrigert netto gjeldsøkning

Oslo kommune (bykassen + KF)						mill. kr
	Prognose 2021	Øk.plan 2022-2025				Sum 2022- 2025
		2022	2023	2024	2025	
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	2 196	2 401	2 836	3 060	3 372	11 669
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	1 740	917	984	1 061	1 114	4 076
Sum avdrag på lån	3 936	3 318	3 820	4 121	4 486	15 745
Sum bruk av lån	15 650	14 983	12 885	13 134	11 485	52 487
Netto gjeldsøkning	11 714	11 665	9 065	9 013	6 999	36 742
Tallene inkluderer VAR-sektor, videreutlån, ny storbylegevakt, Oslo Havn og amortiseringslån OPF og utgjør følgende netto gjeldsøkning:						
	4 654	4 319	3 240	2 852	3 461	13 872
Korrigerer man for dette får vi følgende netto gjeldsøkning:						
Korrigert netto gjeldsøkning	7 060	7 346	5 825	6 161	3 538	22 870

I forslag til økonomiplan 2022-2025 er det en netto gjeldsøkning i perioden på 36,7 mrd., hvorav 22,9 mrd. inngår i beregning av gjeldsgraden.

Tabell 3.24 Korrigert lånegjeld

						mill. kr
	regn 2020	prog 2021	Øk.plan 2022-2025			
			2022	2023	2024	2025
Inngående balanse - korrigert lånegjeld	34 985	34 985	42 045	50 345	57 124	64 240
prognose netto økning		7 060				
Korr. netto gjeldsøkning (ny øk.plan 2022-2025)			7 346	5 825	6 161	3 538
Inndekning udekket 2021 (2 av 7,5 mrd.)			500	500	500	500
Innhenting av inv.ettelslep 2021 (ca 61 % lånefin.)			454	454	455	455
Utgående balanse - korrigert lånegjeld	34 985	42 045	50 345	57 124	64 240	68 733

I økonomiplanen er det budsjettet med en innlånsrente på 2,3 prosent. Da majoriteten av kommunens gjeld er i lån med fastrente, er usikkerheten i planperioden relativt liten. På sikt vil utviklingen i renten ha stor påvirkning på renteutgiftene.

3.4 Kommunens pensjonskostnader

3.4.1 Pensjonskostnadens betydning for kommunens økonomiske handlefrihet

Ansatte i stat og kommune er medlemmer i en offentlig tjenstepensjonsordning (OfTP). Ny OfTP fra og med 01.01.2020 medfører at alle årskull født fra og med 1963 tjener opp pensjon etter tilsvarende prinsipper som i Folketrygden og kan ta denne ut fleksibelt fra 62 års alder. Årskullene før 1962 beholder tidligere ytelsesordning med garantert ytelsesnivå. Ytelsesnivået er 70% eller 67,3% av sluttlønn etter 30 opptjeningsår, avhengig av om man var tilsatt før eller etter 01.01.2012.

Fra og med 01.01.2021 er kravet om minimum 20 % stillingsstørrelse for å bli tatt opp som medlem i pensjonsordningen fjernet.

Oslo kommune betaler pensjonspremie til Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) som er kommunens heleide livsforsikringsselskap, og til Statens Pensjonskasse (SPK) for undervisningspersonalet. Den betalte pensjonspremie er kommunens finansiering av de ansattes OfTP. Finansieringen av de to ordningene er grunnleggende forskjellig. I ordningen i OPF er det i henhold til forsikringsvirksomhetsloven et krav om at alle fremtidige pensjonsforpliktelser skal være fullt ut fonderte etter hvert som de oppstår. Dette innebærer at pensjonsmidlene som forvaltes av OPF til en hver tid skal tilsvare pensjonsforpliktelsene kommunen har påtatt seg overfor sine arbeidstakere. Det vil si at kommunen må innbetale pensjonspremie i dag for ytelser som skal utbetales i fremtiden (inntil 80 år for fremtidig etterlattepensjon). Ordningen i SPK er derimot, i all hovedsak, en såkalt «pay-as-you-go-ordning». Foruten å betale engangspremie for årets lønnsvekst til de yrkesaktive, innebærer dette at det er tilstrekkelig at årlig innbetalt premie skal dekke de årlige pensjonsutbetalingene. Som følge av at OfTP finansieres ulikt i OPF og SPK innebærer dette at pensjonspremie til de to ordningene utvikler seg forskjellig. Forenklet sagt har ordningen i OPF forskuddsvis innbetaling av fremtidige pensjonsutbetalinger (sparing), mens ordningen i SPK er refusjon av årlig utbetalt pensjon. Som følge av usikkerhet om størrelsen på de fremtidige pensjonsutbetalingene, varierer årlig premie til OPF vesentlig mer enn premie til SPK. Av denne grunn vil den etterfølgende delen av kapitlet i all hovedsak omhandle tjenstepensjonsordningen i OPF.

3.4.2 Sentrale begreper

Pensjonspremie

Oslo kommunes tjenstepensjonsordning skal til en hver tid være fondert. Dette innebærer at Oslo kommune må innbetale pensjonspremie til OPF slik at pensjonsmidlene kommunen har innbetalt til selskapet tilsvare de fremtidige pensjonsforpliktelsene kommunen har påtatt seg overfor sine arbeidstakere frem til i dag. I en fondert ordning er det arbeidsgiveren som har ansvaret for at avsetningene på pensjonsfondet øker i takt med forpliktelsene overfor nåværende ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene som er tilknyttet ordningen. Premiens størrelse vil avhenge av flere forutsetninger. OPF må benytte premietariffer som tilfredsstiller Finanstilsynets krav. Videre vil den realiserte lønnsveksten og avkastningen på pensjonsmidlene avgjøre hvor stor premieinnbetalingen må være for at fonderingen av pensjonsmidlene skal tilsvare pensjonsforpliktelsene. Pensjonspremie kan følgelig anta stor variasjon fra år til år.

Pensjonskostnad

Kommunen skal, i henhold til forskrift, regnskapsføre en årlig pensjonskostnad. Pensjonskostnaden er kalkulatorisk, og skal gjenspeile et antatt stabilt kostnadsnivå på lang sikt. Det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) som fastsetter de lovpålagte beregningsparameterne som inngår i kostnadsberegningen. Årsaken til at man ikke kostnadsfører pensjonspremie direkte er for å oppnå mer stabilitet i kommunenes regnskap. Det er viktig å merke seg at det er pensjonspremie som skal innbetales til OPF, og ikke den kalkulatoriske regnskapsførte kostnaden.

Premieavvik

Det er en sammenheng mellom pensjonskostnad og pensjonspremie som gjør at den regnskapsførte kostnaden vil utgjøre det samme som den innbetalte premien over tid. Årlig differanse mellom premie og kostnad leder til premieavvik som skal regnskapsføres som et tillegg til årlig pensjonskostnad over de etterfølgende 7 årene i like store årlige andeler. Dette omtales som amortisering og regnskapsmessig tilsvare det avdrag på lån.

Forutsetningene for beregning av pensjonskostnad, fastsatt av KMD, har tidligere undervurdert faktisk utvikling i pensjonspremie ved at man har underestimert forholdet mellom faktisk lønnsvekst og avkastning på pensjonsmidlene. Dette har systematisk ledet til at norske kommuner har hatt en lavere regnskapsført pensjonskostnad i kommuneregnskapet enn den pensjonspremie som er innbetalt til forsikringsselskapene. Dette har medført et stadig økende premieavvik som må avdras etterfølgende år. Når årlige premieavvik overstiger årlige amortiseringskostnader, vil man akkumulere premieavvik. Effekten av det akkumulerte premieavviket synliggjøres gjennom pensjonskostnader som etter hvert blir

langt høyere enn den årlige økningen i pensjonsforpliktelse skulle tilsi. Dette fordi de årlige amortiseringskostnadene etter hvert utgjør en stor andel av den totale pensjonskostnaden.

I ordningen i SPK hvor innbetalingene i all hovedsak tilsvarer de løpende utbetalingene vil man ikke ha tilsvarende premieavvik. KMD har strammet noe inn på parameterne for beregning av pensjonskostnad. Samtidig forventes ny OfTP på noe lengre sikt å kunne gi lavere variasjon mellom innbetalt premie og årlig beregnet kostnad. Disse forholdene vil lede til større samsvar mellom den regnskapsførte kostnaden og de betalte premier i fremtiden.

Fond for avvikling av premieavvik

Det er etablert et eget internt ubundet driftsfond i bykassen for dekking av premieavvik. Dette for å redusere rentekostnaden/slippe å ta opp lån, når likviditetseffekten av å innbetale pensjonspremie er høyere enn hva nivået på pensjonskostnaden i regnskapet tilkjenner.

Premiefond i OPF

I tillegg til avsatte pensjonsmidler har kommunen, som alle øvrige forsikringstakere i OPF, et premiefond tilknyttet tjenstepensjonsordningen. Premiefondet forvaltes av OPF og kan utelukkende anvendes til å finansiere pensjonspremie. Premiefondet tilføres midler i den utstrekning OPF realiserer avkastningsoverskudd på forvaltningen av pensjonsmidlene. I tillegg tilføres fondet eventuelle frigjorte reserver, som følger av systemmessige endringer i tjenstepensjonsordningen. Pensjonsordningen skal til en hver tid være fullfondert. Midler utover det som til en hver tid er nødvendig for å sikre fullfondert ordning, og eventuell styrkning av kapitalbuffer i selskapet, blir satt på premiefond for å finansiere fremtidige premiekrav, når ordningen ikke lenger er fullfondert. Som budsjettforutsetning for kommunens pensjonskostnad er det, som tidligere år, forutsatt at OPF realiserer et slikt overskudd tilsvarende 0,5 % av pensjonsmidlene årlig i ny økonomiplan.

Som følge av godt avkastningsresultat i 2020, og frigjøring av pensjonsmidler i forbindelse med innføringen av ny OfTP, er premiefondet tilført betydelige midler. KMD la i Kommuneproposisjonen for 2022 til grunn at det fremtidige økonomiske rammeverket vil baseres på at kommunene disponerer midlene på premiefond tilknyttet reservefrigjøring jevnt utover en syvårsperiode.

I forslaget til ny økonomiplanperiode er det lagt til grunn at premiefondsmidlene innarbeides i pensjonspolisen ved å disponeres for å dempe veksten i akkumulert premieavvik og dermed veksten i fremtidige pensjonskostnader.

3.4.3 Variasjoner i pensjonsutgifter

Endringer i KMDs beregningsparametere og OPFs premietariffer resulterer i endrede pensjonsutgifter. Disse endringene vil normalt bli varslet et år i forveien. Følgelig er det mulig å predikere premie- og kostnadseffekten av disse. Forhold som fremtidig realisert lønnsvekst og avkastning på pensjonsmidlene, samt usikkerhet knyttet til endringer i ansattebestanden vil systematisk utgjøre en usikkerhet i beregningen av fremtidige pensjonsutgifter.

Usikkerhet knyttet til realisert lønnsvekst og avkastning

Når realisert lønnsvekst og avkastning avviker fra beregningsforutsetningene, påvirkes både pensjonspremie og fremtidig kostnad. Dersom lønnsveksten viser seg å bli høyere enn forutsatt, må dette kompenseres gjennom økt premieinnbetaling. Tilsvarende vil premien måtte økes dersom finansavkastningen på pensjonsmidlene viser seg å være svakere enn forutsetningene som lå til grunn for beregningene. Ettersom økt premie leder til økt premieavvik, vil effekten slå direkte ut i neste års kostnad gjennom amortiseringskostnaden for tidligere års premieavvik.

Usikkerhet knyttet til bestandsendringer

Et annet usikkerhetsmoment ved beregning av pensjonsutgifter er endringer i ansattebestanden. Et av hovedelementene i kostnadsberegningen er årets pensjonsopptjening for de yrkesaktive medlemmene. Årets pensjonsopptjening reflekterer pensjonskostnaden for Oslo kommune ved å ha medlemmene ansatt i ett år til. Kostnadselementet vil avhenge av den ansattes alder, kjønn og lønnsnivå for arbeidstakere

med ny OfTP. For arbeidstakere født 1962 eller tidligere vil også forutgående tjenestetid påvirke pensjonskostnaden. Dette følger av at nødvendig størrelse på årlig opptjening avhenger av disse variablene for å sikre det fastsatte fremtidige pensjonsnivået. Forutsetningene for kostnadsberegningene vil dermed endres når ansatte slutter og erstattes av nytilsatte, også for tilfellet at nytilsatt har samme lønnsnivå som den som avslutter sitt arbeidsforhold.

3.4.4 Økonomiplan

Som følge av den pågående pandemien, er det fremdeles knyttet noe større usikkerhet til utviklingen i de internasjonale kapitalmarkedene enn under normale omstendigheter.

Egenandelsordningen for AFP 62-64

Egenandelsordningen for uføretilfeller ble avvirket i 2020. Ny offentlig AFP blir en ytelse som tas ut av alle som kvalifiserer, og kan fritt kombineres med arbeid. Dette i motsetning til dagens AFP som er en ren tidligpensjonsytelse. Det vil derfor ikke være behov for egenandelsordning med ny AFP. Nåværende AFP vil gradvis utfases frem til den er helt avvirket fra og med 2028. Egenandelsordningen for AFP vil utfases i samme takt. Byrådet vil i tilleggssinnstillingen komme tilbake til fordeling av budsjettramme til virksomhetene som er omfattet av ordningen.

Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF

Nedenstående tabell viser byrådets forslag til budsjett for 2022 og økonomiplanperioden 2022-2025.

Tabell 3.25 Premie- og kostnadsutvikling for ordningen i OPF i planperioden 2022 – 2025

	2021*	2022	2023	2024	2025
Pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	4 137	4 312	4 221	4 278	4 265
Pensjonspremie inkl. arbeidsgiveravgift	4 283	4 011	3 844	4 760	5 431

*Dok3/2021 i 2021-kroner, økonomiplanperioden er i 2022-kroner

Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF og SPK

Nedenstående tabell viser utviklingen i pensjonskostnadene for ordningene i OPF og SPK fra 2017 til 2025. Tallene for 2017 til 2020 er regnskapstall, tall for 2021 er vedtatt budsjett, mens tall for 2022 – 2025 er hva som er budsjettet for økonomiplanperioden.

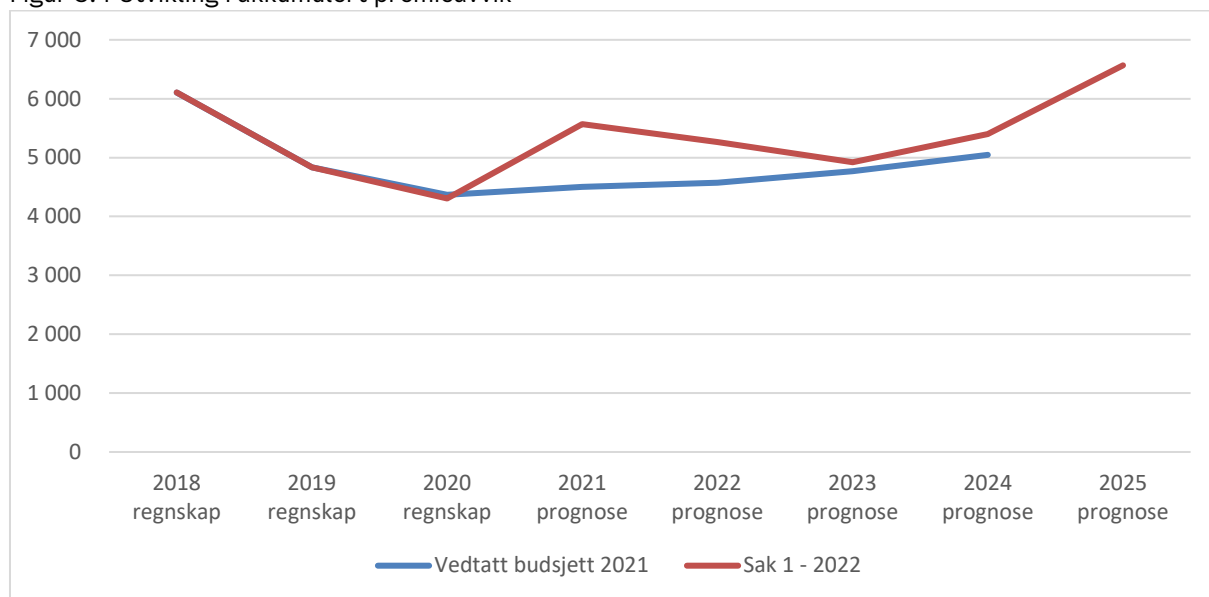
Tabell 3.26 Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF og SPK

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kostnad OPF inkl. arbeidsgiveravgift	3 400	3 479	3 889	4 051	4 137	4 312	4 221	4 278	4 265
Kostnad SPK inkl. arbeidsgiveravgift	706	729	702	628					
Samlet kostnad inkl. arbeidsgiveravgift	4 106	4 208	4 591	4 679					
Kostnadsprosent OPF	25,2 %	23,3 %	20,5 %	21,2 %	21,9 %	21,9 %	22,3 %	22,6 %	22,6 %
Kostnadsprosent SPK	13,8 %	13,7 %	14,1 %						

Utvikling i akkumulert premieavvik

Nedenstående figur illustrerer utviklingen i akkumulert premieavvik for ordningen i OPF. Premieavviket er svært avhengig av hvilken lønnsvekst, G-vekst og avkastning som realiseres. I 2021 ble trygdeoppgjøret i staten særdeles sterkt (4,98 %). Dermed er premieavviket i 2021 økt sammenlignet med forutsetningene for vedtatt budsjett. Det akkumulerte premieavviket blir nivåmessig økt, men veksten avdempes av disposisjoner fra premiefondet hos OPF.

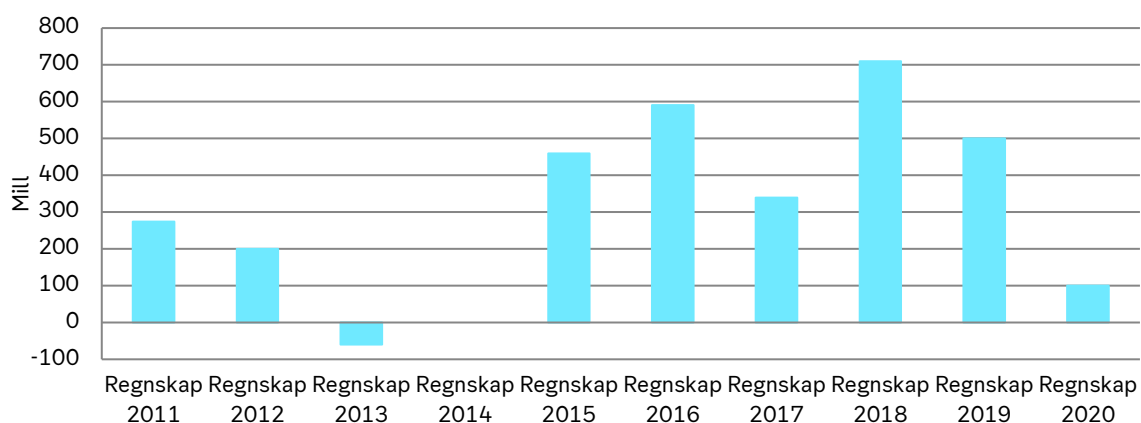
Figur 3.4 Utvikling i akkumulert premieavvik

Utviklingen i premieavviksfondet

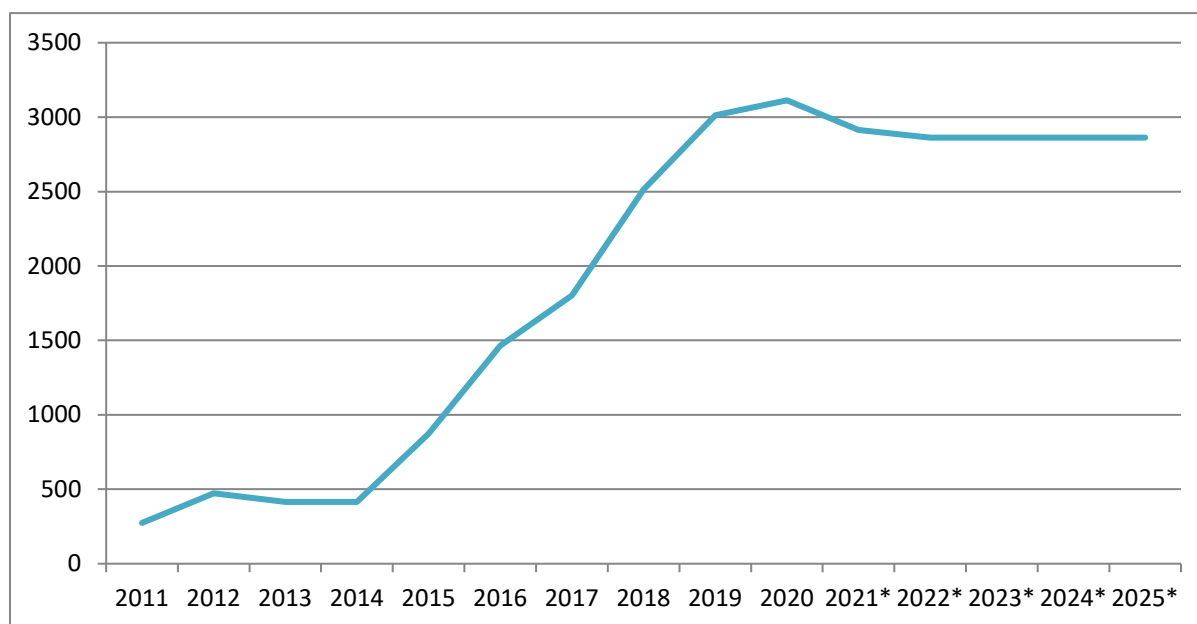
I regnskap 2020 utgjør premieavviksfondet ca. 3,1 mrd. Årlig avsetning til premieavviksfondet fra 2011-2020 er vist i figuren under.

Figur 3.5 Årlig avsetning til premieavviksfondet fra 2011 til 2020

I vedtatt budsjett er 200 mill. av fondet disponert i 2021 for å finansiere ekstraordinære kostnader knyttet til koronahåndtering. Vedtatt økonomiplans forutsetning om disposisjon av ytterligere 50 mill. i 2022 er videreført i forslaget til ny økonomiplanperiode. Fondet utgjør etter dette 2,86 mrd.

Figur 3.6 Utvikling i premieavviksfondet 2011 til 2025

*Dok 3/2021

Utviklingen i premiefondet hos OPF

Premiefondet hos OPF er etter resultatdisponeringen for 2020 tilført 2 005 mill. som følge av frigjøringer av tidligere fonderte reserver i forbindelse med implementering av ny OfTP. I tillegg er overskuddsavkastningen på pensjonsforvaltningen tilført kundene, deriblant Oslo kommune. Selskapets forvaltningsstrategi og gode soliditet, bidro i 2020 til at OPF kunne stå gjennom markedsuroen uten å realisere tap. Dermed var det også mulig å avkastningsmessig bli med på hele den etterfølgende oppgangen i markedene. Total fondsreserve etter 2020 er derfor 5 057 mill.

Når OPF realiserer høyere avkastning enn forventet vil dette redusere fremtidig pensjonskostnad. Samtidig blir ikke pensjonspremien redusert tilsvarende før den realiserte overskuddsavkastningen avsatt til premiefond benyttes til å finansiere pensjonspremien.

I inneværende år anvendes 1 022 mill. av den realiserte overskuddsavkastningen på premiefondet for å motvirke deler av den vesentlige veksten i premieavviket i 2021 som følger av årets lønns- og G-vekst. For pensjonskostnaden i ny økonomiplanperiode er det lagt til grunn at realiserte premiefondsmidler fases inn i pensjonspolisen. Midlene er fordelt over hele økonomiplanperioden. Premiefondsbruken bidrar således til å redusere det akkumulerte premieavviket.

Årlige premieavvik avhenger av realisert avkastning hos OPF. Det innebærer at jo større andel av premieutgiften som kan finansieres med avkastning, desto lavere blir årlig premieavvik. Som nevnt er det knyttet usikkerhet omkring fremtidig avkastning på pensjonsmidlene. Samtidig er OPFs soliditet for tiden svært god. Dette medfører at store deler av fremtidig realisert overskuddsavkastning vil tilføres kundenes premiefond. Forutsetningen om ny årlig tilførsel til premiefond tilsvarende 0,5 % avkastningsoverskudd er derfor videreført i forslaget til pensjonskostnader i ny økonomiplanperiode.

Finansiering av akkumulert premieavvik

Ettersom premiefondet i OPF også er en potensiell finansieringskilde for akkumulert premieavvik, må dette sees i sammenheng med kommunens premieavviksfond for å vurdere midler avsatt til å dekke premieavviket.

Et vesentlig forhold er differansen mellom premieavviket, som kan beskrives som et lån, og hva som er avsatt i fond. Siden både premieavviksfondet er bygget opp fra 2014, og premiefondet i OPF er tilført

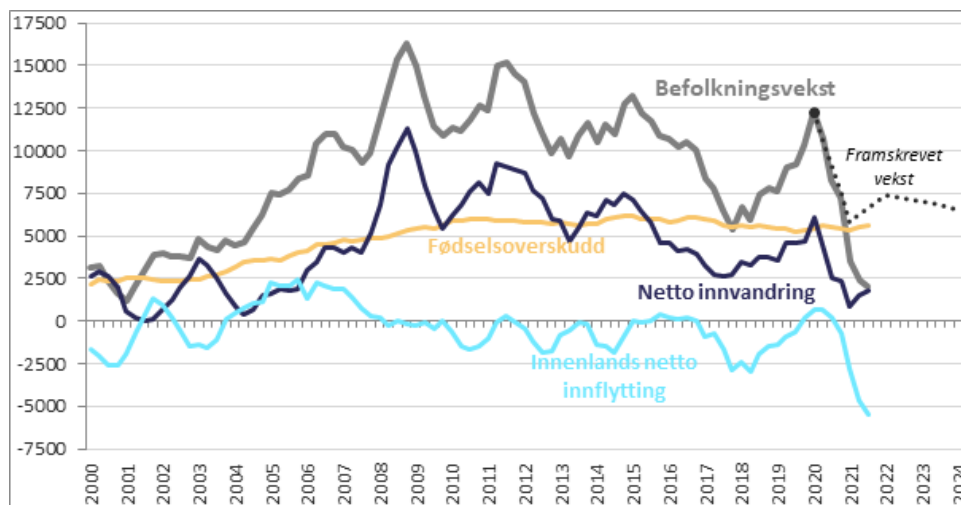
betydelige midler etter 2020 er differansen mellom det som er avsatt i fond, både bykassens driftsfond og premiefond i OPF og premieavviket redusert.

Når man disponerer midler fra premiefond i OPF for å finansiere pensjonspremie vil premieavviket reduseres tilsvarende. Ettersom disposisjoner fra premiefond, vil redusere det akkumulerte premieavviket like mye som disposisjonen, vil finansieringsgraden opprettholdes. Disposisjoner fra premiefond i OPF fungerer dermed som ekstraordinære avdrag på akkumulert premieavvik. Disponeres midler derimot fra premieavviksfondet i bykassen vil premieavviket ikke bli påvirket, og graden av underfinansiering øker.

3.5 Befolkningsutvikling

Per 1. januar 2021 bodde det 697 010 innbyggere i Oslo. Gjennom 2020 økte folkemengden i Oslo med totalt 3 516 innbyggere. Dette var den laveste årlige befolkningsveksten i Oslo siden 2000. Befolkningsutviklingen første halvår 2021 fortsatte der 2020 slapp, med rekordhøy utflytting, noe som resulterte i befolkningsnedgang i løpet av de to første kvartalene. Befolkningsutviklingen gjennom 2020 og første halvår 2021, må sees i lys av koronasituasjonen i samme periode. Etter befolkningsnedgangen på 922 personer gjennom første halvår i 2021, var det ved inngangen til juli 696 088 innbyggere i Oslo.

Figur 3.7 Løpende befolkningsutvikling, fire siste kvartaler summert. 2011–2.kvartal 2021. (Framskrevet befolkningsvekst iht Oslo kommunes befolkningsframskrivning, oktober 2020.)

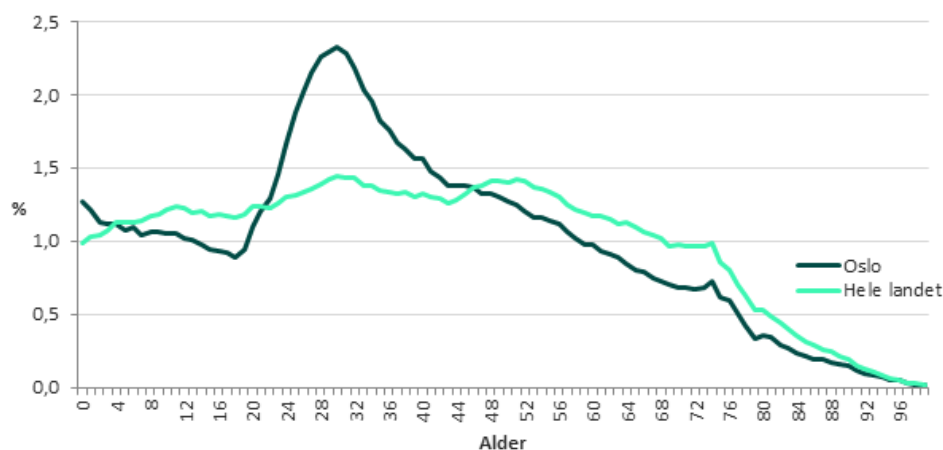
Dersom vi summerer de fire siste kvartalene, og dermed ser ett år tilbake i tid, fra sommeren 2020 til sommeren 2021 (se figur 3.8), har befolkningen i Oslo vokst med 2 002 innbyggere. Vi må tilbake til årtusenskiftet for å finne en periode med lavere befolkningsvekst.

Bak den svake befolkningsveksten finner vi en redusert netto innflytting til Oslo, som i sin tur skyldes en kraftig økning i utflytting fra Oslo til andre kommuner. Oslo opplevde et trendsifte i utflyttingen i 2. halvår 2020. Det høye utflyttingsnivået fra 2. halvår i 2020, fortsatte gjennom første halvår 2021. I løpet av årets to første kvartaler ble det gjort 18 147 flyttinger fra Oslo til andre kommuner, over 3 000 flere utflyttinger enn i første halvår 2020. De 14 221 innflyttingene til Oslo fra andre kommuner var høyere enn fjorårets første halvår, men økningen var ikke på langt nær like kraftig som for antall utflyttinger. På den annen side viste første halvår 2021 en moderat økning i både nettoinnvandringen til Oslo og fødselsoverskuddet. Både antall innvandringer og antall fødte var i høyere i første halvår 2021 enn i første halvår 2020, mens antall døde var lavere.

Sett i et lengre perspektiv har Oslo hatt meget høy befolkningsvekst etter årtusenskiftet. Folkemengden i Oslo har økt med 188 000 innbyggere de siste 20 årene. Det tilsvarer en øking på 37 prosent. Befolkningsveksten i Oslo hadde et kraftig oppsving i årene etter 2004, som følge av høy arbeidsinnvandring, spesielt fra det som da var nye EU-land i Øst-Europa. Befolkningsveksten nådde et toppunkt i 2008, og har etter dette hatt en varierende men likevel noe fallende trend.

Befolkningsutviklingen i Oslo har de senere årene vært preget av et jevnt høyt fødsels-over-skudd (fødte minus døde) på 5 000–6 000. De til dels store svingningene i befolkningsveksten har skyldtes variasjon i nettoinnflyttingen til Oslo, både som følge av variasjon i netto innvandringen og i den innenlandske netto innflyttingen. Den avtagende veksten i perioden 2015-2017 skyldtes økende utflytting fra Oslo, spesielt til Akershus, sammen med jevnt synkende innvandring. Gjennom 2018 og 2019 økte innvandringen til Oslo svakt. Fra og med mars i 2020 har befolkningsutviklingen i Oslo vært preget av koronapandemien. Dette resulterte umiddelbart i mindre flytting over landegrensene, lavere netto innvandring og etter hvert økt innenlands utflytting fra Oslo.

Figur 3.8 Alderssammensetning. Fordeling etter alder i andel av hele befolkningen. Oslo og Norge per 01.01.2021

Oslo har en alderssammensetning som skiller seg betydelig fra alderssammensetningen i landet som helhet. Oslo har en større andel barnehagebarn enn landet, men en lavere andel skolebarn. Videre har Oslo en vesentlig høyere andel unge voksne enn landet og gjennomgående noe lavere andeler i 45-årsalderen og eldre enn landet.

Aldersprofilen til Oslo holdes ved like av et gjentagende livsfasebasert flyttemønster. De høye andelene i ung voksen-alder skyldes kraftig tilflytting i forbindelse med studier og jobb blant unge voksne. Mange unge voksne stifter familie i Oslo, men flytter ut av kommunen mens barna er relativt små. Utflyttingsoverskuddet fortsetter også videre gjennom grunnskolealder og gjør at Oslo har en lavere andel barn i skolealder enn landet.

Både for Oslo og Norge ser vi en topp i andel som er litt over 70 år. Dette skyldes de store etterkrigskullene som ble født i 1946 og senere.

Befolkningsframskrivingene

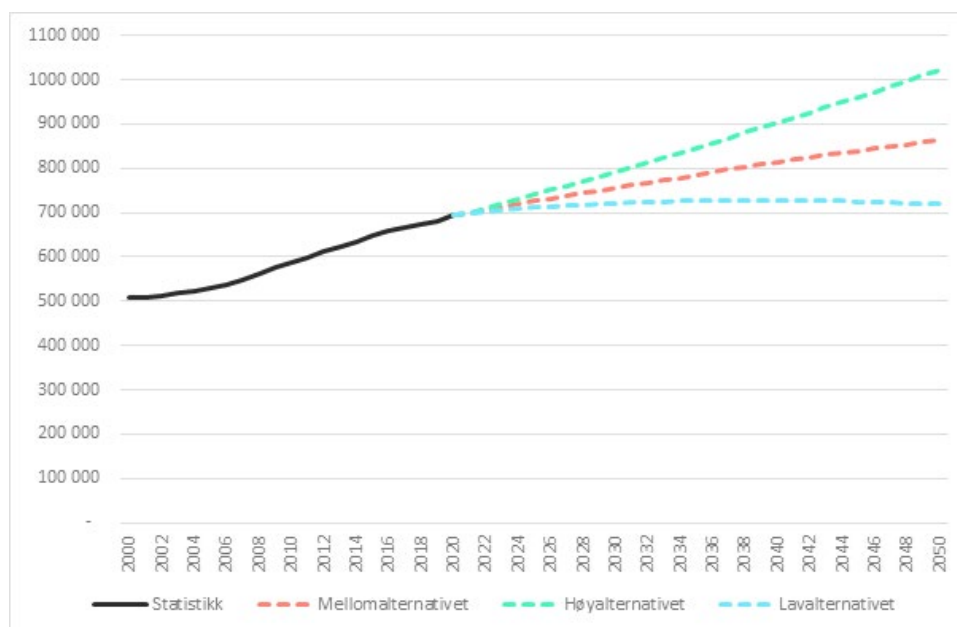
Oslo kommune lager hvert år en framskrivning av befolkningen som benyttes til planlegging av kommunens investeringer, tjenestetilbud og planarbeid. Det er usikkerhet knyttet til alle faktorer som inngår i framskrivingene og det blir derfor laget et høy-, et lav- og et mellomalternativ av framskrivningen. Mellomalternativet blir lagt til grunn i budsjettssammenheng. I figuren nedenfor vises anslag for utviklingen i befolkningen i den siste framskrivningen som er laget i Oslo. Den ble laget høsten 2020. Gitt de forutsetningene som da ble lagt til grunn viste mellom-alternativet en befolkning i 2040 på

over 814 000. Høyalternativet ga om lag 903 000 innbyggere, mens lavalternativet ga 729 000 innbyggere. Anslagene var noe lavere i 2020-framskrivingen enn i framskrivingen fra 2019.

Framskrivninger er alltid beheftet med en betydelig grad av usikkerhet, og usikkerheten øker jo lenger fram i tid det framskrives for. En framskrivningsmodell vil alltid være en forenkling av virkeligheten. I tillegg er det stor usikkerhet knyttet til forutsetningene som legges inn om fruktbarhet, dødelighet og nettoflytting. Utviklingen i nettoflytting varierer betydelig fra år til år. Dette skyldes en kombinasjon av at antall flyttinger i løpet av et år er høyt, samtidig som flyttebalansen er særlig sårbar for endringer i samfunnsmessige forhold som konjunkturer, boligpriser, politisk regulering av innvandring m.m. Usikkerheten for disse forutsetningene vil i år være spesielt stor på grunn av kronapandemien. Selv om utviklingen i den fremtidige nettoflyttingen er svært usikker, tilsier aldersstrukturen i Oslo at den naturlige tilveksten vil medføre vekst i befolkningen også i årene som kommer.

Nye befolkningsframskrivninger vil bli lagt frem i oktober 2021, og byrådet vil komme tilbake med omtale av nye framskrivninger i Tilleggsinnstillingen.

Figur 3.9 Faktisk befolkning (2000-2020) og befolkningsframskrivninger (2021-2040)

Utviklingen i befolkningen er en avgjørende faktor å ta hensyn til ved planlegging av kommunens tjenesteproduksjon. Antall innbyggere og utviklingen av ulike aldersgrupper påvirker både investeringsbehovet i kommunen og den løpende tjenesteytingen. Befolkningsutviklingen vil påvirke det økonomiske handlingsrommet til kommunen både på utgifts- og inntektssiden. Virkningen for kommunen av befolkningsvekst avhenger av hvilke aldersgrupper som vokser. Det er stor forskjell mellom behovet for kommunale tjenester for et barn og en ung voksen i yrkesaktiv alder. Vekst i den yrkesaktive delen av befolkningen kan også bety økte skatteinntekter til kommunen.

Når det for eksempel skal planlegges skoler og barnehager er det også av betydning hvordan befolkningen utvikler seg i ulike deler av byen. Planene må derfor løpende tilpasses utviklingen i befolkningen. Oslo har i en rekke år hatt en svært høy befolkningsvekst som har krevd store investeringer. Det tar tid å øke kapasiteten f.eks. innenfor skolesektoren. Det er derfor viktig at tidsperspektivet i planleggingen strekker seg noe lenger enn økonomiplanperioden. Oslo har derfor lagt stor vekt på å lage oppdaterte framskrivninger hvert år for å fange opp endringer. Små endringer i fødselsrater kan gi relativt store utslag i etterspørselen etter barnehager og på litt sikt også skoler. Her

er det også en utfordring i framskrivingene at mange barn flytter ut av Oslo før de når skolealder. Små endringer i flyttmønsteret kan gi betydelige utslag i størrelsen på barnebefolkningen.

Det er en kontinuerlig prosess å forbedre framskrivingene. Kommunen har kontakt med andre fagmiljøer, bl.a. SSB for å diskutere hvilke forutsetninger som bør legges til grunn. I arbeidet med budsjett og økonomiplan i Oslo kommune lages det på sektorer som skole og eldreomsorg rullerende planer som skal fange opp framtidig behov og endringer som følge av befolkningsutviklingen. Dette er viktige verktøy i planleggingen av tjenestene i kommunen.

Tabell 3.27 Befolkningsframskrivingen fra 2020 fordelt på alder for 2025, 2030, 2035 og 2040

	Statistikk	Framskrivning				Endring i %		
	2021	2025	2030	2035	2040	2021-25	2020-30	2020-40
0-5 år	48 242	48 823	51 912	55 842	59 047	1,2	7,6	22,4
6-15 år	71 631	71 455	69 414	70 955	75 262	-0,2	-3,1	5,1
16-18 år	19 109	21 608	22 105	21 407	21 633	13,1	15,7	13,2
19-29 år	127 188	130 566	134 774	137 280	137 065	2,7	6	7,8
30-49 år	231 091	238 031	243 531	248 228	252 180	3	5,4	9,1
50-66 år	121 770	129 648	136 843	143 010	148 890	6,5	12,4	22,3
67-79 år	56 266	61 142	64 443	70 353	76 142	8,7	14,5	35,3
80-89 år	16 789	20 121	26 942	30 665	33 255	19,8	60,5	98,1
90+ år	4 924	4 975	5 544	7 531	10 803	1	12,6	119,4
I alt	697 010	726 369	755 508	785 271	814 277	4,2	8,4	16,8

Tabellen viser faktisk folketall per 1.januar 2021 og mellomalternativet av befolkningsframskrivingene laget høsten 2020. Gitt forutsetningene i fjorårets framskriving forventes det en vekst i alle aldersgrupper fram mot 2040. Aldersgruppene 0-5 år og 50-66 år antas å få en noe høyere vekst enn Oslo i alt, mens aldersgruppene 6-18 år og 19-49 år antas å få en noe lavere vekst enn for Oslo i alt. Det er likevel befolkningen over 67 år som vil øke mest og befolkningen 80 år over vil antakelig bli fordoblet fram mot 2040. Det skyldes i all hovedsak de store etterkrigskullene. Selv om eldrebefolkningen får en kraftig økning, vil aldersstrukturen på befolkningen bli temmelig lik som i dag ettersom de eldre utgjør en relativt liten del av befolkningen.

4. HOVEDOVERSIKTER

Budsjett 2022 og økonomiplan 2022-2025

4.1 Årsbudsjett 2022

Tabell 4.1 Årsbudsjett drift – bykassen

		Beløp i 1000 kr		
		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Budsjett 2022
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	30 418 944	25 304 801	30 461 356
	Inntekt	-5 282 311	-164 249	-4 402 990
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	7 427 093	6 894 225	7 236 157
	Inntekt	-4 595 985	-4 379 186	-4 526 031
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	3 604 545	3 476 044	3 528 720
	Inntekt	-1 719 905	-1 503 433	-1 527 820
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	16 772 092	16 458 763	17 279 254
	Inntekt	-2 552 274	-1 728 672	-1 780 692
Byutvikling (BYU)	Utgift	919 325	886 380	946 307
	Inntekt	-668 044	-374 471	-384 187
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	6 573 093	4 993 511	5 306 003
	Inntekt	-2 456 274	-1 467 594	-1 511 219
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	2 070 904	2 156 139	2 212 893
	Inntekt	-2 975 982	-3 025 227	-3 159 690
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	539 357	245 911	181 468
	Inntekt	-53 928	-126 376	-77 521
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	2 633 042	2 696 322	2 720 088
	Inntekt	-416 142	-421 783	-433 267
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	769 375	718 183	786 472
	Inntekt	-128 530	-51 815	-52 986
Finans (FIN)	Utgift	1 489 803	1 328 005	1 398 327
	Inntekt	-814 435	-745 193	-762 204
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	236 792	320 092	256 624
	Inntekt	-36 139	-42 046	-34 871
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	-139 959	3 323 454	633 251
	Inntekt	-189 608	-3 124 100	-184 814
Finansposter (FIN)	Utgift	51 909	13 949	1 530
	Inntekt	-2 068 473	-1 830 789	-1 744 957
Sum sektorene	Utgift	73 366 314	68 815 779	72 948 450
Sum sektorene	Inntekt	-23 958 031	-18 984 934	-20 583 249
Sum sektorene	Nettoutgift	49 408 282	49 830 845	52 365 201

Beløp i 1000 kr

	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Budsjett 2022
Rammetilskudd	-14 151 502	-11 020 000	-11 260 000
Inntekts- og formueskatt	-35 169 756	-37 350 000	-39 400 000
Eiendomsskatt	-1 611 421	-1 660 000	-1 750 000
Andre generelle driftsinntekter	-633 476	-361 277	-265 942
Sum generelle driftsinntekter	-51 566 154	-50 391 277	-52 675 942
Sum bevilgninger drift, netto	49 408 282	49 830 845	52 365 201
Avskrivninger	1 587 581	0	0
Sum netto driftsutgifter	50 995 864	49 830 845	52 365 201
Brutto driftsresultat	-570 290	-560 432	-310 741
Eksterne renteinntekter	-656 892	-677 500	-767 500
Konserninterne renteinntekter	-127 134	0	0
Utbytter	-847 531	-777 000	-1 629 000
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0
Eksterne renteutgifter	206 299	155 800	153 000
Konserninterne renteutgifter	276 734	340 000	428 200
Eksterne avdrag på lån	28 211	0	0
Konserninterne avdrag på lån	1 460 000	1 339 432	1 589 510
Netto finansutgifter	339 687	380 732	-225 790
Motpost avskrivninger	-1 587 581	0	0
Netto driftsresultat	-1 818 185	-179 700	-536 531
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering - generell	178 182	6 741	142 730
Overføring til investering - fond	754 400	545 350	466 870
Overføring til investering - virksomhetene samlet	155 535	0	0
Bruk av bundne driftsfond	-1 222 880	-360 697	-471 433
Avsetning til bundne driftsfond	1 833 410	211 794	278 374
Bruk av disposisjonsfond	-1 455 101	-499 400	-392 800
Avsetning til disposisjonsfond	2 230 343	275 912	512 800
Dekning av tidligere års merforbruk	-655 705	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	1 818 185	179 700	536 531
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0

Tabell 4.2 Årsbudsjett investering – bykassen

		Beløp i 1000 kr		
		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Budsjett 2022
Bykasse virksomheter:				
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	53 643	61 375	64 000
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	209 521	251 550	256 950
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	3 084	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	224 882	110 495	157 620
Byutvikling (BYU)	Utgift	247 231	223 500	409 000
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	2 199 651	2 756 065	3 943 345
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	2 572 840	3 454 417	3 988 630
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	0	202 600	224 600
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	364 392	299 950	333 953
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	11 856	3 500	81 450
Finans (FIN)	Utgift	28 303	110 150	210 240
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	6	0	0
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	89 690	0	50 000
Overføringsposter	Utgift	0	0	0
Investering i varige driftsmidler - bykasse	Utgift	6 005 099	7 480 192	9 726 378
Tilskudd til andres investeringer		607 434	229 100	234 400
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		0	0	0
Utlån av egne midler		196 000	444 000	961 000
Investeringsutgifter sektorene - bykasse		6 808 533	8 153 292	10 921 778

Beløp i 1000 kr

	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Budsjett 2022
Investeringer i varige driftsmidler	6 005 099	7 480 192	9 726 378
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	607 434	229 100	234 400
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	196 000	444 000	961 000
Interne utlån av egne midler		0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0
Interne avdrag på lån		0	0
Sum investeringsutgifter	6 808 533	8 153 292	10 921 778
Kompensasjon for merverdiavgift	-495 817	-373 913	-491 295
Tilskudd fra andre	-1 081 681	-1 859 000	-3 124 461
Salg av varige driftsmidler	-146 514	-255 000	-85 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper		0	0
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-174 335	-174 500	-193 000
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0
Bruk av interne lån	-2 153 803	-4 976 768	-6 541 302
Sum investeringsinntekter	-4 052 150	-7 639 181	-10 435 058
Videreutlån	1 562 441	1 606 000	1 606 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 410 243	-1 600 000	-1 600 000
Avdrag på lån til videreutlån	341 045	826 600	916 500
Mottatte avdrag på videreutlån	-722 739	-795 000	-800 000
Netto utgifter videreutlån	-229 495	37 600	122 500
Overføring fra drift - generell	-178 182	-6 741	-142 730
Overføring fra drift - fond	-909 935	-545 350	-466 870
Bruk av bundne investeringsfond	-174	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	581 488	380	380
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	3 800 890	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	3 294 086	-551 711	-609 220
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	5 820 974	0	0

4.2 Økonomiplan 2022-2025

Tabell 4.3 Økonomiplan drift – bykassen

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Nettoutgift	25 140 552	26 058 366	25 947 906	25 805 602	25 899 187
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Nettoutgift	2 515 039	2 710 126	2 887 577	2 921 772	2 924 156
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Nettoutgift	1 972 611	2 000 900	1 914 637	1 878 051	1 872 209
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Nettoutgift	14 730 091	15 498 562	15 661 172	15 695 319	15 658 324
Byutvikling (BYU)	Nettoutgift	511 909	562 120	536 556	530 036	529 720
Miljø og samferdsel (MOS)	Nettoutgift	3 525 917	3 794 784	3 930 337	3 844 401	3 966 641
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Nettoutgift	-869 088	-946 797	-1 134 203	-1 264 478	-1 345 274
Næring og eierskap (NOE)	Nettoutgift	119 535	103 947	98 333	92 051	92 023
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Nettoutgift	2 274 539	2 286 821	2 303 254	2 382 689	2 517 437
Byrådslederens kontor (BLK)	Nettoutgift	666 368	733 486	720 381	711 867	711 808
Finans (FIN)	Nettoutgift	582 812	636 123	627 633	601 981	599 545
Bystyrets organer (BYS)	Nettoutgift	278 046	221 753	274 621	222 277	272 582
Avsetningskapitler (FIN)	Nettoutgift	199 354	448 437	418 237	366 837	327 837
Finansposter (FIN)	Nettoutgift	-1 816 840	-1 743 427	-1 831 427	-1 793 302	-1 755 252
Sum sektorene - bykasse	Nettoutgift	49 830 845	52 365 201	52 355 014	51 995 103	52 270 943
Rammetilskudd		-11 020 000	-11 260 000	-11 250 000	-11 290 000	-11 330 000
Inntekts- og formueskatt		-37 350 000	-39 400 000	-39 450 000	-39 500 000	-39 550 000
Eiendomsskatt		-1 660 000	-1 750 000	-1 950 000	-1 950 000	-1 950 000
Andre generelle driftsinntekter		-361 277	-265 942	-307 742	-362 842	-400 842
Sum generelle driftsinntekter		-50 391 277	-52 675 942	-52 957 742	-53 102 842	-53 230 842
Sum bevilgninger drift, netto		49 830 845	52 365 201	52 355 014	51 995 103	52 270 943
Avskrivninger		0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter		49 830 845	52 365 201	52 355 014	51 995 103	52 270 943
Brutto driftsresultat		-560 432	-310 741	-602 728	-1 107 739	-959 899
Eksterne renteinntekter		-677 500	-767 500	-810 900	-719 400	-747 400
Konserninterne renteinntekter		0	0	0	0	0
Utbytter		-777 000	-1 629 000	-1 434 000	-1 256 000	-1 255 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Eksterne renteutgifter		155 800	153 000	162 800	171 500	178 900
Konserninterne renteutgifter		340 000	428 200	536 409	652 607	709 015
Eksterne avdrag på lån		0	0	0	0	0
Konserninterne avdrag på lån		1 339 432	1 589 510	1 875 487	1 949 673	2 094 532
Netto finansutgifter		380 732	-225 790	329 796	798 380	980 047
Motpost avskrivninger		0	0	0	0	0
Netto driftsresultat		-179 700	-536 531	-272 932	-309 359	20 148
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering - generell		6 741	142 730	74 370	32 667	38 565
Overføring til investering - fond		545 350	466 870	399 990	363 870	239 870
Bruk av bundne driftsfond		-360 697	-471 443	-326 066	-237 214	-118 142
Avsetning til bundne driftsfond		211 794	278 374	112 279	198 167	79 287
Bruk av disposisjonsfond		-499 400	-392 800	-284 300	-289 931	-501 528
Avsetning til disposisjonsfond		275 912	512 800	296 659	241 800	241 800
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		179 700	536 531	272 932	309 359	-20 148
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0

Tabell 4.4 Økonomiplan drift – kommunale foretak

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Kommunale foretak:						
060 Oslo Havn KF (NOE)	Netto driftsresultat	-89 283	-116 377	-125 000	-125 000	-125 000
053 Undervisningsbygg Oslo KF (NOE)	Netto driftsresultat	-100 000	0	0	0	0
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	Netto driftsresultat	0	0	0	0	0
059 Omsorgsbygg Oslo KF (NOE)	Netto driftsresultat	0	0	0	0	0
062 Kultur- og idrettsbygg Oslo KF (NOE)	Netto driftsresultat	0	0	0	0	0
063 Oslobygg KF (NOE)	Netto driftsresultat	0	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Sum kommunale foretak - netto driftsresultat		-189 283	-216 377	-225 000	-225 000	-225 000
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering - generell		189 283	216 377	225 000	211 800	124 500
Overføring til investering - fond		228 247	78 923	199 000	0	0
Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Avsetning til bundne driftsfond		0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond		-228 247	-78 923	-199 000	0	0
Avsetning til disposisjonsfond		0	0	0	13 200	100 500
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		189 283	216 377	225 000	225 000	225 000
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0

Tabell 4.5 Økonomiplan drift – samlet (bykasse og KF)

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Nettoutgift	25 140 552	26 058 366	25 947 906	25 805 602	25 899 187
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Nettoutgift	2 515 039	2 710 126	2 887 577	2 921 772	2 924 156
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Nettoutgift	1 972 611	2 000 900	1 914 637	1 878 051	1 872 209
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Nettoutgift	14 730 091	15 498 562	15 661 172	15 695 319	15 658 324
Byutvikling (BYU)	Nettoutgift	511 909	562 120	536 556	530 036	529 720
Miljø og samferdsel (MOS)	Nettoutgift	3 525 917	3 794 784	3 930 337	3 844 401	3 966 641
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Nettoutgift	-869 088	-946 797	-1 134 203	-1 264 478	-1 345 274
Næring og eierskap (NOE)	Nettoutgift	119 535	103 947	98 333	92 051	92 023
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Nettoutgift	2 274 539	2 286 821	2 303 254	2 382 689	2 517 437
Byrådslederens kontor (BLK)	Nettoutgift	666 368	733 486	720 381	711 867	711 808
Finans (FIN)	Nettoutgift	582 812	636 123	627 633	601 981	599 545
Bystyrets organer (BYS)	Nettoutgift	278 046	221 753	274 621	222 277	272 582
Avsetningskapitler (FIN)	Nettoutgift	199 354	448 437	418 237	366 837	327 837
Finansposter (FIN)	Nettoutgift	-1 816 840	-1 743 427	-1 831 427	-1 793 302	-1 755 252
Sum sektorene - bykasse	Nettoutgift	49 830 845	52 365 201	52 355 014	51 995 103	52 270 943
Sum kommunale foretak - netto utgift ekskl. finanstransaksjoner		-1 764 728	-1 980 617	-2 256 887	-2 526 555	-2 771 766
Sum konsern - bykasse og KF		48 066 117	50 384 584	50 098 127	49 468 548	49 499 177
Rammetilskudd		-11 020 000	-11 260 000	-11 250 000	-11 290 000	-11 330 000
Inntekts- og formueskatt		-37 350 000	-39 400 000	-39 450 000	-39 500 000	-39 550 000
Eiendomsskatt		-1 660 000	-1 750 000	-1 950 000	-1 950 000	-1 950 000
Andre generelle driftsinntekter		-361 277	-265 942	-307 742	-362 842	-400 842
Sum generelle driftsinntekter		-50 391 277	-52 675 942	-52 957 742	-53 102 842	-53 230 842
Sum bevilgninger drift, netto		48 066 117	50 384 584	50 098 127	49 468 548	49 499 177
Avskrivninger		2 117 862	2 185 062	2 280 262	2 409 562	2 409 562
Sum netto driftsutgifter		50 183 979	52 569 646	52 378 389	51 878 110	51 908 739
Brutto driftsresultat		-207 298	-106 296	-579 353	-1 224 732	-1 322 103
Eksterne renteinntekter		-692 093	-775 500	-824 861	-732 944	-760 944
Konserninterne renteinntekter		0	0	0	0	0
Utbytter		-777 000	-1 629 000	-1 434 000	-1 256 000	-1 255 000
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler		0	0	0	0	0
Eksterne renteutgifter		670 986	254 595	218 033	212 508	219 908
Konserninterne renteutgifter		671 709	1 287 745	1 567 024	1 816 398	1 950 517
Eksterne avdrag på lån		0	0	0	0	0
Konserninterne avdrag på lån		2 082 575	2 400 610	2 835 487	3 059 973	3 372 332
Netto finansutgifter		1 956 177	1 538 450	2 361 683	3 099 935	3 526 813
Motpost avskrivninger		-2 117 862	-2 185 062	-2 280 262	-2 409 562	-2 409 562
Netto driftsresultat		-368 983	-752 908	-497 932	-534 359	-204 852
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
Overføring til investering - generell		196 024	359 107	299 370	244 467	163 065
Overføring til investering - fond		773 597	545 793	598 990	363 870	239 870
Bruk av bundne driftsfond		-360 697	-471 443	-326 066	-237 214	-118 142
Avsetning til bundne driftsfond		211 794	278 374	112 279	198 167	79 287
Bruk av disposisjonsfond		-727 647	-471 723	-483 300	-289 931	-501 528
Avsetning til disposisjonsfond		275 912	512 800	296 659	255 000	342 300
Dekning av tidligere års merforbruk		0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		368 983	752 908	497 932	534 359	204 852
Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)		0	0	0	0	0

Tabell 4.6 Økonomiplan investering – bykassen

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	61 375	64 000	60 000	58 000	58 000
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	251 550	256 950	259 950	208 200	196 700
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	6 590	6 590	6 590	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	110 495	157 620	255 760	135 550	231 750
Byutvikling (BYU)	Utgift	223 500	409 000	338 000	138 000	138 000
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	2 756 065	3 943 345	4 133 820	4 670 000	4 430 801
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	3 454 417	3 988 630	3 380 420	3 174 834	3 851 615
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	202 600	224 600	174 600	324 600	324 600
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	299 950	333 953	147 789	117 244	73 553
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	3 500	81 450	81 500	3 500	3 500
Finans (FIN)	Utgift	110 150	210 240	123 950	87 650	52 650
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0	0	0
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	0	50 000	0	0	0
Overføringsposter	Utgift	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler - bykasse	Utgift	7 480 192	9 726 378	8 962 379	8 924 168	9 367 759
Tilskudd til andres investeringer		229 100	234 400	376 300	196 000	24 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		0	0	0	0	0
Utlån av egne midler		444 000	961 000	1 101 000	943 000	0
Sum bevilgning investeringer - bykasse		8 153 292	10 921 778	10 439 679	10 063 168	9 391 759

Beløp i 1000 kr

	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Investeringer i varige driftsmidler	7 480 192	9 726 378	8 962 379	8 924 168	9 367 759
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	229 100	234 400	376 300	196 000	24 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	444 000	961 000	1 101 000	943 000	0
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	8 153 292	10 921 778	10 439 679	10 063 168	9 391 759
Kompensasjon for merverdiavgift	-373 913	-491 295	-365 950	-294 054	-209 754
Tilskudd fra andre	-1 859 000	-3 124 461	-3 631 880	-3 712 960	-3 866 000
Salg av varige driftsmidler	-255 000	-85 000	-85 000	-85 000	-75 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-174 500	-193 000	-1 432 800	-192 800	-191 800
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-4 976 768	-6 541 302	-4 575 069	-5 533 997	-4 930 150
Sum investeringsinntekter	-7 639 181	-10 435 058	-10 090 699	-9 818 811	-9 272 704
Videreutlån	1 606 000	1 606 000	1 606 000	1 606 000	1 606 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Avdrag på lån til videreutlån	826 600	916 500	984 000	1 060 800	1 114 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-795 000	-800 000	-865 000	-915 000	-961 000
Netto utgifter videreutlån	37 600	122 500	125 000	151 800	159 000
Overføring fra drift - generell	-6 741	-142 730	-74 370	-32 667	-38 565
Overføring fra drift - fond	-545 350	-466 870	-399 990	-363 870	-239 870
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	380	380	380	380	380
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-551 711	-609 220	-473 980	-396 157	-278 055
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0

Tabell 4.7 Økonomiplan investering – Kommunale foretak

Beløp i 1000 kr

	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Kommunale foretak:					
060 Oslo Havn KF (NOE)	359 530	314 300	399 000	271 800	184 500
053 Undervisningsbygg Oslo KF (NOE)	2 216 530	0	0	0	0
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	1 345 000	1 102 320	1 155 000	810 000	350 000
059 Omsorgsbygg Oslo KF (NOE)	3 446 000	0	0	0	0
062 Kultur- og idrettsbygg Oslo KF (NOE)	948 100	0	0	0	0
063 Oslobygg KF (NOE)	0	7 708 329	8 337 804	8 102 064	6 607 629
Investeringer i varige driftsmidler - KF	8 315 160	9 124 949	9 891 804	9 183 864	7 142 129
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Investeringsutgifter KF	8 315 160	9 124 949	9 891 804	9 183 864	7 142 129
Investeringer i varige driftsmidler	8 315 160	9 124 949	9 891 804	9 183 864	7 142 129
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	8 315 160	9 124 949	9 891 804	9 183 864	7 142 129
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 117 000	-1 437 000	-1 551 000	-1 516 000	-1 217 250
Tilskudd fra andre	-303 750	-334 100	-1 066 300	-1 230 000	-620 000
Salg av varige driftsmidler	-166 000	-105 000	-76 000	-76 000	-76 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-109 500	-111 500	-65 000	-150 000	-150 000
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-6 201 380	-6 842 049	-6 709 504	-6 000 064	-4 954 379
Sum investeringsinntekter	-7 897 630	-8 829 649	-9 467 804	-8 972 064	-7 017 629
Videreutlån	0	0	0	0	0
Bruk av lån til videreutlån	0	0	0	0	0
Avdrag på lån til videreutlån	0	0	0	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	0	0	0	0	0
Netto utgifter videreutlån	0	0	0	0	0
Overføring fra drift - generell	-189 283	-216 377	-225 000	-211 800	-124 500
Overføring fra drift - fond	-228 247	-78 923	-199 000	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-417 530	-295 300	-424 000	-211 800	-124 500
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0

Tabell 4.8 Økonomiplan investering – samlet (bykasse og KF)

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (HEI, AIS og OVK)	Utgift	61 375	64 000	60 000	58 000	58 000
Helse, eldre og innbyggertj. - byomf. (HEI)	Utgift	251 550	256 950	259 950	208 200	196 700
Arbeid, integrering og sosiale tjen. (AIS)	Utgift	6 590	6 590	6 590	6 590	6 590
Oppvekst og kunnskap (OVK)	Utgift	110 495	157 620	255 760	135 550	231 750
Byutvikling (BYU)	Utgift	223 500	409 000	338 000	138 000	138 000
Miljø og samferdsel (MOS)	Utgift	2 756 065	3 943 345	4 133 820	4 670 000	4 430 801
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	Utgift	3 454 417	3 988 630	3 380 420	3 174 834	3 851 615
Næring og eierskap (NOE)	Utgift	202 600	224 600	174 600	324 600	324 600
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	Utgift	299 950	333 953	147 789	117 244	73 553
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	3 500	81 450	81 500	3 500	3 500
Finans (FIN)	Utgift	110 150	210 240	123 950	87 650	52 650
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0	0	0
FINU	Utgift	0	0	0	0	0
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	0	50 000	0	0	0
Overføringsposter	Utgift	0	0	0	0	0
Investeringer i varige driftsmidler - bykasse	Utgift	7 480 192	9 726 378	8 962 379	8 924 168	9 367 759
Tilskudd til andres investeringer		229 100	234 400	376 300	196 000	24 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		0	0	0	0	0
Utlån av egne midler		444 000	961 000	1 101 000	943 000	0
Tilskudd til KF fra bykasse		-193 750	-209 100	-352 300	-172 000	0
Sum bevilgning investeringer - bykasse		7 959 542	10 712 678	10 087 379	9 891 168	9 391 759
Kommunale foretak:						
Klima og energi Oslo KF (MOS)		0	0	0	0	0
Oslo Havn KF (NOE)		359 530	314 300	399 000	271 800	184 500
Undervisningsbygg Oslo KF (NOE)		2 216 530	0	0	0	0
Boligbygg Oslo KF (NOE)		1 345 000	1 102 320	1 155 000	810 000	350 000
Omsorgsbygg Oslo KF (NOE)		3 446 000	0	0	0	0
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF (NOE)		948 100	0	0	0	0
Oslobygg KF (NOE)		0	7 708 329	8 337 804	8 102 064	6 607 629
Investeringer i varige driftsmidler - KF		8 315 160	9 124 949	9 891 804	9 183 864	7 142 129
Tilskudd til andres investeringer		0	0	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		0	0	0	0	0
Utlån av egne midler		0	0	0	0	0
Tilskudd til bykasse fra KF		0	0	0	0	0
Sum bevilgning investeringer - KF		8 315 160	9 124 949	9 891 804	9 183 864	7 142 129
Bevilgning investeringer - Oslo kommune		16 274 702	19 837 627	19 979 183	19 075 032	16 533 888

HOVEDOVERSIKTER
BUDSJETT 2022

Beløp i 1000 kr

	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Investeringer i varige driftsmidler	15 795 352	18 851 327	18 854 183	18 108 032	16 509 888
Fordelte utgifter/internsalg	0	0	0	0	0
Tilskudd til andres investeringer	35 350	25 300	24 000	24 000	24 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	0	0	0	0	0
Eksterne utlån av egne midler	444 000	961 000	1 101 000	943 000	0
Interne utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Eksterne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Interne avdrag på lån	0	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	16 274 702	19 837 627	19 979 183	19 075 032	16 533 888
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 490 913	-1 928 295	-1 916 950	-1 810 054	-1 427 004
Tilskudd fra andre	-1 969 000	-3 249 461	-4 345 880	-4 770 960	-4 486 000
Salg av varige driftsmidler	-421 000	-190 000	-161 000	-161 000	-151 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	-109 500	-111 500	-65 000	-150 000	-150 000
Mottatte eksterne avdrag på utlån av egne midler	-174 500	-193 000	-1 432 800	-192 800	-191 800
Mottatte interne avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0
Bruk av eksterne lån	0	0	0	0	0
Bruk av interne lån	-11 178 148	-13 383 351	-11 284 573	-11 534 061	-9 884 529
Sum investeringsinntekter	-15 343 061	-19 055 607	-19 206 203	-18 618 875	-16 290 333
Videreutlån	1 606 000	1 606 000	1 606 000	1 606 000	1 606 000
Bruk av lån til videreutlån	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Avdrag på lån til videreutlån	826 600	916 500	984 000	1 060 800	1 114 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-795 000	-800 000	-865 000	-915 000	-961 000
Netto utgifter videreutlån	37 600	122 500	125 000	151 800	159 000
Overføring fra drift - generell	-196 024	-359 107	-299 370	-244 467	-163 065
Overføring fra drift - fond	-773 597	-545 793	-598 990	-363 870	-239 870
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til bundne investeringsfond	380	380	380	380	380
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Avsetning til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-969 241	-904 520	-897 980	-607 957	-402 555
Fremført til dekning i senere år udekket beløp	0	0	0	0	0

Tabell 4.9 Fondsutvikling – bykassen

Beløp i 1000 kr

DRIFTSBUDSJETTET		Kap	Dok 3 2021	2022	2023	2024	2025
Avsetning til fond							
15400	Avsetning til disposisjonsfond	940	0	271 000	54 859	0	0
15419	Avsetning til fond for samferdselsformål	940	226 000	232 800	232 800	232 800	232 800
15421	Avsetning til energigjennvinningsfond husholdninger	940	40 912	0	0	0	0
15425	Avsetning til fond for tap på lånegarantier	940	9 000	9 000	9 000	9 000	9 000
Til ubundne avsetninger			275 912	512 800	296 659	241 800	241 800
15502	Avsetning til skogavgiftsfondet	950	300	300	300	300	300
15507	Avsetning til Klima- og energifondet	950	15 000	13 000	13 000	13 000	13 000
15506	Avsetning til selvkostfond feiervesenet	950	-5 199	-4 926	-1 021	332	380
15508	Avsetning til tapsfond	950	33 000	33 000	33 000	33 000	33 000
15510	Avsetning til selvkostfondet Vann	950	-16 675	0	0	1 380	0
15509	Avsetning til selvkostfondet Renovasjon	950	-19 632	0	0	6 155	12 607
15512	Avsetning til fond Oslopakke 3 Bompenger	950	205 000	237 000	67 000	144 000	20 000
Til bundne avsetninger			211 794	278 374	112 279	198 167	79 287
Sum avsetning til driftsfond			487 706	791 174	408 938	439 967	321 087
Bruk av driftsfond							
19400	Bruk av disposisjonsfond	940	0	0	0	-57 131	-268 728
19419	Bruk av samferdselsformål	940	-260 400	-232 800	-232 800	-232 800	-232 800
19421	Bruk av EGE-fond husholdninger	940	-30 000	-10 000	0	0	0
19424	Bruk av fond for dekning av premieavvik	940	-200 000	-50 000	0	0	0
19425	Bruk av fond for tap på lånegarantier	940	-9 000	-9 000	0	0	0
19427	Bruk av fond for koronareparasjon	940	0	-91 000	-51 500	0	0
Bruk av ubundne avsetninger			-499 400	-392 800	-284 300	-289 931	-501 528
19507	Bruk av Klima- og energifondet	950	-92 497	-92 894	-92 894	-92 894	-92 894
19502	Bruk av skogavgiftsfondet	950	-320	-320	-320	-320	-320
19509	Bruk av selvkostfond renovasjon	950	0	-19 221	-3 863	0	0
19510	Bruk av selvkostfond vann	950	0	-122 008	-48 869	0	-4 928
19512	Bruk av fond Oslopakke 3 bompenger	950	-267 880	-237 000	-180 120	-144 000	-20 000
Bruk av bundne avsetninger			-360 697	-471 443	-326 066	-237 214	-118 142
Sum bruk av driftsfond			-860 097	-864 243	-610 366	-527 145	-619 670
Netto avsetninger i driftsbudsjettet			-372 391	-73 069	-201 428	-87 178	-298 583
INVESTERINGSBUDSJETTET							
Avsetning til fond							
05581	Avsetning til fond for offentlig tilfluktsrom	959	380	380	380	380	380
Sum avsetning til fond			380	380	380	380	380
Bruk av fond							
Sum bruk av fond			0	0	0	0	0
Netto avsetninger i investeringsbudsjettet			380	380	380	380	380
SUM DRIFT OG INVESTERING							
Sum avsetninger			488 086	791 554	409 318	440 347	321 467
Sum bruk av fond			-860 097	-864 243	-610 366	-527 145	-619 670
NETTO DRIFT OG INVESTERING			-372 011	-72 689	-201 048	-86 798	-298 203
Overføring av driftsfond til bruk i investering							
15711	Overføring til investering, Fond for samferdselsformål	940	260 400	232 800	232 800	232 800	232 800
15712	Overføring til investering, Energigjennvinningsfond husholdning	940	30 000	10 000	0	0	0
Bruk av ubundne driftsfond			290 400	242 800	232 800	232 800	232 800
15730	Overføring til investering, Fond for Oslopakke 3	950	254 630	223 750	166 870	130 750	6 750
15731	Overføring til investering, Skogavgiftsfondet	950	320	320	320	320	320
Bruk av bundne driftsfond			254 950	224 070	167 190	131 070	7 070
Sum overføring av driftsfond til bruk i investering			545 350	466 870	399 990	363 870	239 870

Tabell 4.10 Oversikt over bykasseinvesteringer med finansiering

Økonomiplan 2022-2025 Investeringsoversikt for bykassen (tall i 1 000 kroner)								
Prosjektnr.		Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025 Finansiering		
Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)								
Kap. 121 Oslo Origo								
1	19	038	ORIGO-digitalisering	121 700	118 900	144 900	141 400	Generell
Sum kap. 121 Oslo Origo				121 700	118 900	144 900	141 400	
Kap. 313 Sykehjemsetaten								
1	07	006	Inventar og utstyr sykehjem	40 400	8 000	8 000	8 000	Generell
1	07	006	Inventar og utstyr sykehjem	9 600	2 000	2 000	2 000	Statstil.
1	22	013	Bytte utgåtte varslingssystemer	7 000	6 000			Generell
1	22	013	Bytte utgåtte varslingssystemer	1 750	1 500			Statstil.
Sum kap. 313 Sykehjemsetaten				58 750	17 500	10 000	10 000	
Kap. 314 Helseetaten								
1	12	018	Inventar og utstyr	6 000	6 000	6 000	6 000	Generell
1	12	018	Inventar og utstyr	1 500	1 500	1 500	1 500	Statstil.
1	20	005	Tannklinikkplan inventar og utstyr nye klinikker		15 800			Generell
1	20	005	Tannklinikkplan inventar og utstyr nye klinikker		3 950			Statstil.
1	22	014	IKT storbylegevakt	8 560	11 600	2 000	2 000	Generell
1	22	014	IKT storbylegevakt	2 140	2 900	500	500	Statstil.
Sum kap. 314 Helseetaten				18 200	41 750	10 000	10 000	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
<i>Kap. 372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre</i>						
1 14 010	Omsorg+ inventar og utstyr	6 400	6 400	6 400		Generell
1 14 010	Omsorg+ inventar og utstyr	1 600	1 600	1 600		Statstil.
1 15 030	Velferdsteknologi	28 240	28 240	28 240	28 240	Generell
1 15 030	Velferdsteknologi	7 060	7 060	7 060	7 060	Statstil.
1 22 015	Legevaktsentralen - nytt nødnett		12 000			Generell
1 22 015	Legevaktsentralen - nytt nødnett		3 000			Statstil.
1 22 016	Ny storbylegevakt - sentral avsetning IKT-infrastruktur	12 000	18 800			Generell
1 22 016	Ny storbylegevakt - sentral avsetning IKT-infrastruktur	3 000	4 700			Statstil.
Sum kap. 372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre		58 300	81 800	43 300	35 300	
Sum bykasseinvesteringer HEI		256 950	259 950	208 200	196 700	
Finansiering HEI						
1. Generell finansiering		230 300	231 740	195 540	185 640	
2. Særskilte fond		0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten		26 650	28 210	12 660	11 060	
4. Tilskudd fra andre		0	0	0	0	
Sum finansiering		256 950	259 950	208 200	196 700	
Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)						
<i>Kap. 315 Velferdsetaten</i>						
1 12 019	Inventar og utstyr	4 152	4 152	4 152	4 152	Generell
1 12 019	Inventar og utstyr	1 038	1 038	1 038	1 038	Statstil.
Sum kap. 315 Velferdsetaten		5 190	5 190	5 190	5 190	
<i>Kap. 384 Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune</i>						
1 20 006	Digitalisering av hjelpemiddelformidling	1 120	1 120	1 120	1 120	Generell
1 20 006	Digitalisering av hjelpemiddelformidling	280	280	280	280	Statstil.
Sum kap. 384 Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune		1 400	1 400	1 400	1 400	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
<i>Kap. 427 Tap på utlån</i>						
1 06 035	Tap på utlån til boligformål	4 000	4 000	4 000	4 000	Generell
	Sum kap. 427 Tap på utlån	4 000	4 000	4 000	4 000	
	Sum bykasseinvesteringer AIS	10 590	10 590	10 590	10 590	
Finansiering AIS						
	1. Generell finansiering	9 272	9 272	9 272	9 272	
	2. Særskilte fond	0	0	0	0	
	3. Tilskudd fra staten	1 318	1 318	1 318	1 318	
	4. Tilskudd fra andre	0	0	0	0	
	Sum finansiering	10 590	10 590	10 590	10 590	
Bydelene (HEI, AIS og OVK)						
<i>Kap. 307 Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester</i>						
1 21 006	IKT fagsystemportefølje AIS	13 920	10 720	7 600	7 600	Generell
1 21 006	IKT fagsystemportefølje AIS	3 480	2 680	1 900	1 900	Statstil.
	Sum kap. 307 Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tj.	17 400	13 400	9 500	9 500	
<i>Kap. 308 Bydelene - avsetning helse, eldre og innbyggertjenester</i>						
1 13 041	Intern låneordning for kjøp av elbiler	20 000	20 000	20 000	20 000	Generell
1 16 019	IKT fagsystemportefølje/plattform	21 280	21 280	22 800	22 800	Generell
1 16 019	IKT fagsystemportefølje/plattform	5 320	5 320	5 700	5 700	Statstil.
	Sum kap. 308 Bydelene - avsetning helse, eldre og innbyggertjenester	46 600	46 600	48 500	48 500	
	Sum bykasseinvesteringer bydelene (HEI, AIS og OVK)	64 000	60 000	58 000	58 000	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
Finansiering bydelene (HEI, AIS og OVK)						
1. Generell finansiering		55 200	52 000	50 400	50 400	
2. Særskilte fond		0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten		8 800	8 000	7 600	7 600	
4. Tilskudd fra andre		0	0	0	0	
Sum finansiering		64 000	60 000	58 000	58 000	
Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap (OVK)						
<i>Kap. 200 Utdanningsetaten</i>						
1 06 040 Utdanningsetaten - inventar og utstyr		44 936	142 608	46 280	139 560	Generell
1 06 040 Utdanningsetaten - inventar og utstyr		11 234	35 652	11 570	34 890	Statstil.
1 15 023 IKT-utvikling skoler		48 000	40 000	40 000	40 000	Generell
1 15 023 IKT-utvikling skoler		12 000	10 000	10 000	10 000	Statstil.
1 18 021 Fornyelse av utstyr til yrkesfag		4 000	4 000	4 000	4 000	Generell
1 18 021 Fornyelse av utstyr til yrkesfag		1 000	1 000	1 000	1 000	Statstil.
Sum kap. 200 Utdanningsetaten		121 170	233 260	112 850	229 450	
<i>Kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver</i>						
1 06 039 Nye barnehageplasser - inventar og utstyr		4 960	7 760	16 320		Generell
1 06 039 Nye barnehageplasser - inventar og utstyr		1 240	1 940	4 080		Statstil.
1 19 026 IKT fagsystemportefølje/plattform		22 360	8 400			Generell
1 19 026 IKT fagsystemportefølje/plattform		5 590	2 100			Statstil.
Sum kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver		34 150	20 200	20 400	0	
<i>Kap. 360 Barne- og familieetaten - barnevern</i>						
1 06 034 Inventar og utstyr		2 070	1 840	1 840	1 840	Generell
1 06 034 Inventar og utstyr		230	460	460	460	Statstil.
Sum kap. 360 Barne- og familieetaten - barnevern		2 300	2 300	2 300	2 300	
Sum bykasseinvesteringer oppvekst og kunnskap		157 620	255 760	135 550	231 750	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
Finansiering oppvekst og kunnskap						
1. Generell finansiering		126 326	204 608	108 440	185 400	
2. Særskilte fond		0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten		31 294	51 152	27 110	46 350	
4. Tilskudd fra andre		0	0	0	0	
Sum finansiering		157 620	255 760	135 550	231 750	
Byrådsavdeling for byutvikling (BYU)						
<i>Kap.416 Fornebu-utbyggingen</i>						
1 00 165 Fornebu						Generell
Sum kap. 416 Fornebu-utbyggingen		0	0	0	0	
<i>Kap. 425 Andre utbyggingsformål</i>						
1 06 017 Kontraktsforpliktet kjøp		20 000	20 000	20 000	20 000	Generell
1 07 009 Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.		300 000	269 100	100 000	100 000	Generell
1 07 009 Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.			30 900			Tilskudd andre
1 09 004 Opprustning torg og møteplasser		8 000	8 000	8 000	8 000	Generell
1 09 004 Opprustning torg og møteplasser		2 000	2 000	2 000	2 000	Statstil.
1 17 012 Langøyene (fase 1, 2 og 3)	272 500	56 000				Generell
1 17 012 Langøyene (fase 1, 2 og 3)		14 000				Statstil.
1 19 004 Styrket rehabilitering		1 600	1 600	1 600	1 600	Generell
1 19 004 Styrket rehabilitering		400	400	400	400	Statstil.
1 22 002 EBY-Gressholmen-opprydding av forurensing		800				Generell
1 22 002 EBY-Gressholmen-opprydding av forurensing		200				Statstil.
Sum kap. 425 Andre utbyggingsformål		403 000	332 000	132 000	132 000	
<i>Kap. 609 Plan- og bygningsetaten</i>						
1 06 019 IKT-utstyr		5 000	5 000	5 000	5 000	Generell
1 06 019 IKT-utstyr		1 000	1 000	1 000	1 000	Statstil.
Sum kap. 609 Plan- og bygningsetaten		6 000	6 000	6 000	6 000	
Sum bykasseinvesteringer Byrådsavdeling for byutvikling		409 000	338 000	138 000	138 000	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
Finansiering Byrådsavdeling for byutvikling						
1. Generell finansiering		391 400	303 700	134 600	134 600	
2. Særskilte fond		0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten		17 600	3 400	3 400	3 400	
4. Tilskudd fra andre		0	30 900	0	0	
Sum finansiering		409 000	338 000	138 000	138 000	
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS)						
MOS - miljø						
<i>Kap.542 Bymiljøetaten - friluftsliv og nærmiljøanlegg</i>						
1 08 015 Skogavgiftsfin. tiltak		320	320	320	320	Fond inv.bud.
1 17 003 Friluftsliv		51 040		4 800		Generell
1 17 003 Friluftsliv		12 760		1 200		Statstil.
Sum friluftsliv og nærmiljøanlegg		64 120	320	6 320	320	
<i>Kap. 542 Bymiljøetaten - samferdsel</i>						
1 08 035 Utstyr, transportmidler, maskiner		3 000		3 200	4 000	Generell
1 08 035 Utstyr, transportmidler, maskiner		750		800	1 000	Statstil.
1 12 024 Bedre gate- og parkbelysning-krim.bekjempelse		20 000	3 200	6 400		Generell
1 12 024 Bedre gate- og parkbelysning-krim.bekjempelse		5 000	800	1 600		Statstil.
1 13 005 Program gateopprusting		5 000	4 000	4 000	5 000	Statstil.
1 13 005 Program gateopprusting		20 000	16 000			Fond inv.bud.
1 13 005 Program gateopprusting				16 000	20 000	Generell
1 13 009 Universell utforming				8 000	10 000	Generell
1 13 009 Universell utforming		15 000				Fond inv.bud.
1 13 009 Universell utforming		3 750		2 000	2 500	Statstil.
1 15 012 Trafikksikkerhet				6 000		Generell
1 15 012 Trafikksikkerhet		36 000	20 000	2 000		Fond inv.bud.
1 15 012 Trafikksikkerhet		9 000	5 000	2 000		Statstil.
Opparbeidelse						
1 15 013 parkeringsplasser/parkeringsautomater/parkometre		4 000				Generell

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
1 15 013 Opparb. parkeringsplasser/parkeringsautomater/parkometre		1 000				Statstil.
1 15 055 Kollektivprioriteringer		4 779	32 000	66 800	36 185	Fond inv.bud.
1 15 055 Kollektivprioriteringer		11 000	8 000	16 700	9 046	Statstil.
1 15 055 Kollektivprioriteringer		39 221				Tilskudd andre
1 17 006 Bytuviklingsprosjekter				233 584		Generell
1 17 006 Bytuviklingsprosjekter		57 200	43 780	90 646	13 000	Statstil.
1 17 006 Bytuviklingsprosjekter		228 800	175 120	129 000	52 000	Tilskudd andre
1 18 009 Støy- og luftforurensing		4 000	4 000	4 800	6 000	Generell
1 18 009 Støy- og luftforurensing		1 000	1 000	1 200	1 500	Statstil.
1 18 050 Oppgradering Storgata		21 950				Fond inv.bud.
1 18 050 Oppgradering Storgata		5 488				Statstil.
1 19 011 Rehabiliteringsprosjekter		41 200		12 800	16 000	Generell
1 19 011 Rehabiliteringsprosjekter			12 800			Fond inv.bud.
1 19 011 Rehabiliteringsprosjekter		10 300	3 200	3 200	4 000	Statstil.
1 19 012 Røatunnelen		929	3 800			Generell
1 19 012 Røatunnelen		3 021				Fond inv.bud.
1 19 012 Røatunnelen		987	950			Statstil.
1 19 030 Klosterenga park	89 000	13 520				Generell
1 19 030 Klosterenga park		6 260	1 120	1 740		Statstil.
1 19 030 Klosterenga park		11 520	4 480	6 960		Tilskudd andre
1 21 003 Etablere "hjertesoner" rundt skoler i Oslo		8 000	8 000			Generell
1 21 003 Etablere "hjertesoner" rundt skoler i Oslo		2 000	2 000			Statstil.
1 21 008 Bygate Furuset		24 000				Generell
1 21 008 Bygate Furuset		9 580				Statstil.
1 21 008 Bygate Furuset		14 320				Tilskudd andre
1 22 025 Rehabilitering av fontener - forprosjekt		4 000				Generell
1 22 025 Rehabilitering av fontener - forprosjekt		1 000				Statstil.
1 22 026 Eablering av nullutslippssoner		3 200	8 000	8 000	8 000	Generell
1 22 026 Eablering av nullutslippssoner		800	2 000	2 000	2 000	Statstil.
1 22 027 Bygdøy Alle - planting av trær		4 000				Generell
1 22 027 Bygdøy Alle - planting av trær		1 000				Statstil.
1 22 028 Advokat Dehlis plass - forprosjekt		4 000				Generell

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
1 22 028	Advokat Dehlis plass - forprosjekt	1 000				Statstil.
1 22 029	Overvannshåndtering - oppfølging av handlingsplan	2 000	5 000	10 000	10 000	Generell
Sum samferdsel		662 575	364 250	639 430	200 231	
Sum kap. 542 Bymiljøetaten (friluftsliv+samferdsel)		726 695	364 570	645 750	200 551	
<i>Kap. 543 Bymiljøetaten - parkering</i>						
1 08 063	Nye ladestasjoner for el-biler	8 400				Generell
1 08 063	Nye ladestasjoner for el-biler	7 100				Statstil.
1 08 063	Nye ladestasjoner for el-biler	20 000				Fond inv.bud.
1 22 024	Utvidelse av beboerparkering	4 320				Generell
1 22 024	Utvidelse av beboerparkering	1 080				Statstil.
1 22 030	Lading av el-kjøretøy - pakke	12 000	10 080	49 200	24 400	Generell
1 22 030	Lading av el-kjøretøy - pakke		39 120			Fond inv.bud.
1 22 030	Lading av el-kjøretøy - pakke	3 000	12 300	12 300	6 100	Statstil.
Sum kap. 543 Bymiljøetaten - parkering		55 900	61 500	61 500	30 500	
<i>Kap. 761 Sykkelprosjektet</i>						
1 11 013	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering	64 800	28 750			Fond inv.bud.
1 11 013	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering		15 250			Generell
1 11 013	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering	16 200	11 000			Statstil.
1 15 056	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering	196 800	24 800			Fond inv.bud.
1 15 056	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering	49 200	6 200			Statstil.
1 19 037	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering			250	91 635	Generell
1 19 037	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering	74 200	226 200	294 750	203 365	Fond inv.bud.
1 19 037	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering	69 150	109 150	73 750	73 750	Statstil.
1 19 037	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering	202 400	210 400			Tilskudd andre
Sum kap. 761 Sykkelprosjektet		672 750	631 750	368 750	368 750	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
<i>Kap. 650 Brann- og redningsetaten</i>						
1 13 012	Utstyr, transportmidler, maskiner	12 000	12 000	13 600	13 600	Generell
1 13 012	Utstyr, transportmidler, maskiner	3 000	3 000	3 400	3 400	Statstil.
Sum kap. 650 Brann- og redningsetaten		15 000	15 000	17 000	17 000	
<i>Kap. 712 Fornebubanen</i>						
1 20 001	Bygging av Fornebubanen	(P50) 18 500 000	2 473 000	3 061 000	3 577 000	3 814 000 Tilskudd andre
Sum kap. 712 Fornebubanen			2 473 000	3 061 000	3 577 000	3 814 000
Sum bykasseinvesteringer - MOS miljø			3 943 345	4 133 820	4 670 000	4 430 801
Finansiering MOS - miljø						
1. Generell finansiering		223 609	69 330	376 634	203 635	
2. Særskilte fond		456 870	399 990	363 870	239 870	
3. Tilskudd fra staten		293 605	213 500	216 536	121 296	
4. Tilskudd fra andre		2 969 261	3 451 000	3 712 960	3 866 000	
Sum finansiering			3 943 345	4 133 820	4 670 000	4 430 801
MOS - selvfinansierende etater						
<i>Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - selvkost</i>						
1 04 003	Bjørvika	150 000	4 500	6 000	4 000	4 000 Generell
1 16 007	Klosterenga	70 000	34 000	7 376		Generell
1 17 013	Rentvannbasseng Oset	1 346 000	196 231			Generell
1 17 014	Skullerud-Enebakk ny overføringsledning	550 000	245 150			Generell
1 17 047	UV-anlegg Oset	135 000	900			Generell
1 18 051	Oppgradering Storgata	67 000	16 584			Generell
1 19 013	Holmenkollen/Voksenåsen overføringsledning	153 500	50 000	28 500	25 000	24 575 Generell
1 19 014	Holmenkollen/Voksenåsen styrking/sikring vann	145 800	28 800	35 000	35 000	24 540 Generell
1 19 015	Reduksjon overløp AK52 til Akerselva	68 400	30 000	30 000	14 017	Generell
1 19 016	Miljøtiltak Tåsen	126 500	27 131			Generell
1 19 059	Ny vannforsyning til Oslo	(P50) 15 700 000	2 184 334	2 175 844	2 028 917	2 983 000 Generell

Prosjektnr.		Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
1 21 002	Ljanselva-Prinsdalsbekken	150 500	40 000	40 000	67 500		Generell
1 21 010	Sandstuveien - sikre vannforsyning		40 000	26 700			Generell
1 21 013	Ufordelt prosjekter		440 000	382 000	443 000	322 000	Generell
1 21 014	Rehabiliteringsplan vann og avløp		444 000	406 000	326 000	326 000	Generell
1 22 031	Miljøprosjekt-Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien	115 700	3 000	32 000	33 000	16 000	Generell
1 22 032	Miljøprosjekt - Hoffselva Skøyen	92 000	3 000	33 000	34 000	22 000	Generell
1 22 033	Sikre vannforsyning - Fjellhus Breivoll	137 000	3 000	31 000	33 000	34 000	Generell
1 22 034	Sikre vannforsyning - Melkeveien	74 600	3 000	29 000	42 600		Generell
1 22 035	Sikre vannforsyning - Gulleråsveien	48 300	3 000	25 000	20 300		Generell
Sum kap. 620 Vann og avløpsetaten - selvkost			3 796 630	3 287 420	3 106 334	3 756 115	
Kap. 648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten							
1 13 016	Gjenbruk diverse		9 000	9 000	9 000	9 000	Generell
1 13 017	Diverse IT-prosjekter		14 500	9 500	5 000	5 000	Generell
1 13 018	Diverse prosjekter		2 000	2 000	2 000	2 000	Generell
1 17 048	Anskaffelse av renovasjonsbiler		59 500	42 500	22 500	49 500	Generell
1 18 006	Avfallssug diverse	70 000	54 000				Generell
1 19 044	Energigjenvinning diverse		10 000				Fond inv.bud.
1 19 044	Energigjenvinning diverse		43 000	30 000	30 000	30 000	Generell
Sum kap. 648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten			192 000	93 000	68 500	95 500	
Sum bykasseinvesteringer MOS - selvfinansierende etater			3 988 630	3 380 420	3 174 834	3 851 615	
Finansiering MOS - selvfinansierende etater							
1. Generell finansiering			3 978 630	3 380 420	3 174 834	3 851 615	
2. Særskilte fond			10 000	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten			0	0	0	0	
4. Tilskudd fra andre			0	0	0	0	
Sum finansiering			3 988 630	3 380 420	3 174 834	3 851 615	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
Byrådsavdeling for næring og eierskap (NOE)						
<i>Kap. 172 Boligbygg Oslo KF - overføring</i>						
1 20 007	BBY - Boligtilskudd vanskeligstilte (kjøp)	150 000	158 000	63 000		Generell
1 22 036	Tilskudd BBY - Batterikontainer på byggeplass	1 600				Generell
Sum kap. 172 Boligbygg Oslo KF - overføring		151 600	158 000	63 000	0	
<i>Kap. 179 Oslobygg KF - overføring</i>						
1 07 068	Investeringstilskudd - Omsorg+		77 000	79 000		Generell
1 13 021	Boligtilskudd vanskeligstilte (egne prosjekter)	10 000	30 000	20 000		Generell
1 22 037	Tilskudd til klimatiltak	10 500	7 300			Generell
1 22 038	Lokale omsorgsboliger	37 000	80 000	10 000		Generell
Sum kap. 179 Oslobygg KF - overføring		57 500	194 300	109 000	0	
<i>Kap.180 Usikkerhetsavsetning investering</i>						
1 19 005	Risikoavsetning 20 % av P85	44 800	20	300 000	300 000	Generell
1 19 005	Risikoavsetning 20 % av P85	155 200	149 980			Tilskudd andre
Sum kap.180 Usikkerhetsavsetning investering		200 000	150 000	300 000	300 000	
<i>Kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak</i>						
1 06 015	Tilgjengelighetsmidler (universell utforming)	24 600	24 600	24 600	24 600	Generell
Sum kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak		24 600	24 600	24 600	24 600	
Sum bykasseinvesteringer næring og eierskap		433 700	526 900	496 600	324 600	
Finansiering næring og eierskap						
1. Generell finansiering		278 500	376 920	496 600	324 600	
2. Særskilte fond		0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten		0	0	0	0	
4. Tilskudd fra andre		155 200	149 980	0	0	
Sum finansiering		433 700	526 900	496 600	324 600	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet (KIF)						
<i>Kap. 502 Kulturetaten</i>						
1 06 021	Hudøy, rehabilitering av bygninger	3 200	3 200	3 200	3 200	Generell
1 06 021	Hudøy, rehabilitering av bygninger	800	800	800	800	Statstil.
1 07 002	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer	8 000	8 000	4 000	4 000	Generell
1 07 002	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer	2 000	2 000	1 000	1 000	Statstil.
1 13 044	Middelalderbeltet - utviklingsplan	5 200	5 200	5 200	5 200	Generell
1 13 044	Middelalderbeltet - utviklingsplan	1 300	1 300	1 300	1 300	Statstil.
1 18 017	Brannsikring Kirkeristen	-11 200				Generell
1 19 021	Rehabilitering Frogner hovedgård	7 370				Generell
1 19 021	Rehabilitering Frogner hovedgård	1 830				Statstil.
1 19 022	Rehabilitering Øvingshotellet	400				Generell
1 19 022	Rehabilitering Øvingshotellet	100				Statstil.
1 19 040	Kunstnerisk utsmykking	45 553	45 089	81 244	36 053	Generell
1 22 017	Strakstiltak Kirkeristen	15 500				Generell
1 22 018	Manglerud kulturstasjon - inventar og utstyr	1 600				Generell
1 22 018	Manglerud kulturstasjon - inventar og utstyr	400				Statstil.
1 22 019	Voldsløkka kulturstasjon - inventar og utstyr		2 400			Generell
1 22 019	Voldsløkka kulturstasjon - inventar og utstyr		600			Statstil.
1 22 020	Mortensrud kulturstasjon - inventar og utstyr				2 400	Generell
1 22 020	Mortensrud kulturstasjon - inventar og utstyr				600	Statstil.
Sum kap. 502 Kulturetaten		82 053	68 589	96 744	54 553	
<i>Kap. 505 Deichman bibliotek</i>						
1 15 004	Oppfølging av bibliotekmeldingen	1 200				Generell
1 15 004	Oppfølging av bibliotekmeldingen	300				Statstil.
Sum kap. 505 Deichman bibliotek		1 500	0	0	0	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
<i>Kap. 545 Idrett</i>						
1 17 011	Investeringer på idrettsområdet (ufordelt)	61 200				Generell
1 17 011	Investeringer på idrettsområdet (ufordelt)	15 300				Statstil.
1 17 023	Maskiner/biler/utstyr	1 600	1 600	1 600	1 600	Generell
1 17 023	Maskiner/biler/utstyr	400	400	400	400	Statstil.
1 17 024	Rehabilitering idrettsanlegg	4 000	4 000	4 000	4 000	Generell
1 17 024	Rehabilitering idrettsanlegg	1 000	1 000	1 000	1 000	Statstil.
1 20 013	Rehabilitering av kunstgressbaner med miljøvennlig materiale	42 240	41 760			Generell
1 20 013	Rehabilitering av kunstgressbaner med miljøvennlig materiale	10 560	10 440			Statstil.
1 21 012	Undervarme Jordal	15 000				Generell
1 21 017	Skateanlegg og klubbhus Jordal	36 800				Generell
1 21 017	Skateanlegg og klubbhus Jordal	9 200				Statstil.
1 22 021	Anlegg for egenorganisert aktivitet - Hovseter friplass	15 700				Generell
1 22 021	Anlegg for egenorganisert aktivitet - Hovseter friplass	3 000				Statstil.
Sum kap. 545 Idrett		216 000	59 200	7 000	7 000	
<i>Kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn</i>						
Rehabilitering kirker (hvorav 10 mill. i 2021 gjelder kultyrkirken)						
1 10 005	Jacob)	20 000	20 000	20 000	20 000	Generell
1 19 023	Rehabilitering gravkapell (Grefsen og Vestre)	1 300				Generell
Sum kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn		21 300	20 000	20 000	20 000	
<i>Kap. 590 Gravferdsetaten</i>						
1 06 028	Nye graver på eksisterende gravlunder	4 400	4 400	2 800	2 800	Generell
1 06 028	Nye graver på eksisterende gravlunder	1 100	1 100	700	700	Statstil.
1 18 020	Ombygging av krematoriet Alfaset	10 320				Generell
1 18 020	Ombygging av krematoriet Alfaset	2 580				Statstil.
1 19 019	Økt gravplasskapasitet	4 000	3 600			Generell
1 19 019	Økt gravplasskapasitet	1 000	900			Statstil.
1 19 024	Rehabilitering historiske gravminner	800				Generell
1 19 024	Rehabilitering historiske gravminner	200				Statstil.
1 22 023	Nullutslipp - maskiner og kjøretøy	8 000	8 000	8 000	6 800	Generell

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
1 22 023	Nullutslipp - maskiner og kjøretøy	2 000	2 000	2 000	1 700	Statstil.
Sum kap. 590 Gravferdsetaten		34 400	20 000	13 500	12 000	
Sum bykasseinvesteringer kultur, idrett og frivillighet		355 253	167 789	137 244	93 553	
Finansiering kultur, idrett og frivillighet						
1. Generell finansiering		302 183	147 249	130 044	86 053	
2. Særskilte fond		0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten		53 070	20 540	7 200	7 500	
4. Tilskudd fra andre		0	0	0	0	
Sum finansiering		355 253	167 789	137 244	93 553	
Byrådslederens kontor (BLK)						
<i>Kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste</i>						
1 13 024	Rådhuset - diverse rehabilitering	2 800	2 800	2 800	2 800	Generell
1 13 024	Rådhuset - diverse rehabilitering	700	700	700	700	Statstil.
1 22 001	Rehabilitering av tårn, tak, vinduer og fasade	62 360	62 400	0	0	Generell
1 22 001	Rehabilitering av tårn, tak, vinduer og fasade	15 590	15 600	0	0	Statstil.
Sum kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste		81 450	81 500	3 500	3 500	
Sum bykasseinvesteringer Byrådslederens kontor		81 450	81 500	3 500	3 500	
Finansiering Byrådslederens kontor						
1. Generell finansiering		65 160	65 200	2 800	2 800	
2. Særskilte fond		0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten		16 290	16 300	700	700	
4. Tilskudd fra andre		0	0	0	0	
Sum finansiering		81 450	81 500	3 500	3 500	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
Byrådsavdeling for finans (FIN)						
<i>Kap. 122 Diverse virksomheter og prosjek. under FIN</i>						
1 16 020	Investeringsavsetning Sak/arkiv (låneordning)	72 500				Generell
1 16 020	Investeringsavsetning Sak/arkiv (låneordning)	7 500				Statstil.
1 18 011	Oppgradering sentral IKT-infrastruktur	2 120	2 120	2 120	2 120	Generell
1 18 011	Oppgradering sentral IKT-infrastruktur	530	530	530	530	Statstil.
1 22 003	Ny løsning for statistikkbank i Oslo kommune	8 000				Generell
1 22 003	Ny løsning for statistikkbank i Oslo kommune	2 000				Statstil.
Sum kap. 122 Diverse virksomheter og prosjek. under FIN		92 650	2 650	2 650	2 650	
<i>Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten</i>						
1 21 005	Sentrale IKT-sikkerhetsfunksjoner	14 000				Generell
1 21 005	Sentrale IKT-sikkerhetsfunksjoner	3 500				Statstil.
1 22 004	Etablering av felles lønnstjenester i Oslo kommune	4 400	6 300			Generell
1 22 005	Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform	28 000	52 000	28 000		Generell
1 22 005	Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform	7 000	13 000	7 000		Statstil.
1 22 006	Årlig avsetning-forvaltning fellessystemer og felles IKT-infrastruktur	40 000	40 000	40 000	40 000	Generell
1 22 006	Årlig avsetning-forvaltning fellessystemer og felles IKT-infrastruktur	10 000	10 000	10 000	10 000	Statstil.
1 22 007	HR-systemet-arbeidsflyt	700				Generell
1 22 007	HR-systemet-arbeidsflyt	175				Statstil.
1 22 008	Digitalisering av ansettelsesforhold	3 000				Generell
1 22 008	Digitalisering av ansettelsesforhold	750				Statstil.
1 22 009	HR-systemet-reise- og utleggsmodul	1 752				Generell
1 22 009	HR-systemet-reise- og utleggsmodul	438				Statstil.
1 22 010	Anskaffelse av konkurransegjennomføringsverktøy	500				Generell
1 22 010	Anskaffelse av konkurransegjennomføringsverktøy	125				Statstil.
1 22 011	Digital oppfølging av klima- og miljøkrav	600				Generell
1 22 011	Digital oppfølging av klima- og miljøkrav	150				Statstil.
1 22 012	Livssyklusberegningsverktøy-klimafotavtrykk fra materialbruk	2 000				Generell

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
1 22 012	Livssyklusberegningsverktøy-klimafotavtrykk fra materialbruk	500				Statstil.
	Sum kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten	117 590	121 300	85 000	50 000	
	Sum bykasseinvesteringer Finans	210 240	123 950	87 650	52 650	
	Finansiering Finans					
	1. Generell finansiering	177 572	100 420	70 120	42 120	
	2. Særskilte fond	0	0	0	0	
	3. Tilskudd fra staten	32 668	23 530	17 530	10 530	
	4. Tilskudd fra andre	0	0	0	0	
	Sum finansiering	210 240	123 950	87 650	52 650	
	Fellesutgifter og finansposter mv.					
	<i>Kap. 192 Diverse inntekter og tilfældige utgifter</i>					
1 21 039	Avsetning - utslippsfrie kommunale kjøretøy og maskiner	40 000				Generell
1 21 039	Avsetning - utslippsfrie kommunale kjøretøy og maskiner	10 000				Statstil.
	Sum kap. 192 Diverse inntekter og tilfældige utgifter	50 000	0	0	0	
	Sum bykassens investeringer i varige driftsmidler og tilskudd til inv.	TOTALSUM	9 960 778	9 338 679	9 120 168	9 391 759
	Finansiering investeringer i varige driftsmidler og tilskudd til inv.	2 021	2 022	2 023	2 024	
	1. Generell finansiering	5 878 152	4 940 859	4 749 284	5 076 135	
	2. Særskilte fond	466 870	399 990	363 870	239 870	
	3. Tilskudd fra staten	491 295	365 950	294 054	209 754	
	4. Tilskudd fra andre	3 124 461	3 631 880	3 712 960	3 866 000	
	Sum finansiering	9 960 778	9 338 679	9 120 168	9 391 759	

Prosjektnr.	Kostnadsramme	2 022	2 023	2 024	2 025	Finansiering
Utlån, avdrag på lån og avsetninger						
<i>Kap. 920 Utlån egne midler</i>						
1 16 028	Utlån Sporveien - anskaffelse av 87 nye trikker	4 165 000	961 000	1 101 000	943 000	Generell
	Sum kap. 920 Utlån egne midler	961 000	1 101 000	943 000	0	
<i>Kap. 926 Videreutlån</i>						
1 06 067	Videreutlån	1 606 000	1 606 000	1 606 000	1 606 000	Generell
	Sum kap. 926 Videreutlån	1 606 000	1 606 000	1 606 000	1 606 000	
<i>Kap. 927 Betjening av videreutlån</i>						
1 06 068	Betjeningsutgifter videreutlån	916 500	984 000	1 060 800	1 114 000	Generell
	Sum kap. 927 Betjening av videreutlån	916 500	984 000	1 060 800	1 114 000	
<i>Kap. 959 Bundne investeringsfond</i>						
1 16 065	Avsetning bundne investeringsfornd	380	380	380	380	Generell
	Sum kap. 959 Bundne investeringsfond	380	380	380	380	
Sum finansieringsbehov - totalt		13 444 658	13 030 059	12 730 348	12 112 139	
Finansiering av bykassens samlede investeringsbudsjett		2 022	2 023	2 024	2 025	
Lån fra Lånefondet		6 541 302	4 575 069	5 533 997	4 930 150	
Lån fra Husbanken		1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000	
Salgsinntekter		85 000	85 000	85 000	75 000	
Bruk av fond		466 870	399 990	363 870	239 870	
Overført fra driftsbudsjett-generell		142 730	74 370	32 667	38 565	
Mottatte avdrag på utlån egne midler/videreutlån		993 000	2 297 800	1 107 800	1 152 800	
Tilskudd fra staten (mvarefusjon)		491 295	365 950	294 054	209 754	
Tilskudd fra andre		3 124 461	3 631 880	3 712 960	3 866 000	
Sum finansiering		13 444 658	13 030 059	12 730 348	12 112 139	

5. BYDELENE

Dette kapitlet omfatter bydelsøkonomi. Her presenteres økonomiplan 2022–2025 for bydelene samlet og alle sentrale avsetningskapitler. Dette omfatter tjenesteområder under både Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester (HEI), Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap (OVK) og Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS).

Det gis også en overordnet oversikt over årsbudsjett 2022 for bydelene. Dette omfatter:

- fordeling av budsjettet mellom drift og økonomisk sosialhjelp
- fordeling av budsjettet etter funksjonsområde
- fordeling av budsjettet gjennom kriteriebasert tildeling, særskilte tildelinger og sentrale avsetninger.

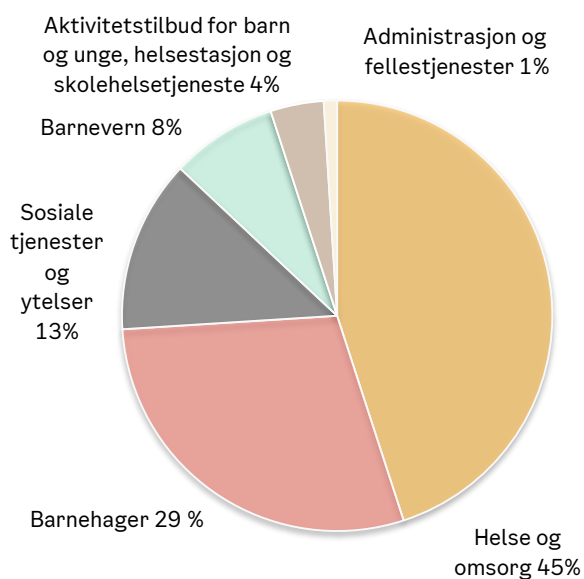
5.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for bydelene

Figur 5.1 Hoved- og nøkkelstørrelser – bydelene

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	29 678,8	30 461,4	30 350,9	30 208,6	30 302,2
Sum inntekter	-4 538,2	-4 403,0	-4 403,0	-4 403,0	-4 403,0
Netto utgifter	25 140,6	26 058,4	25 947,9	25 805,6	25 899,2
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		41,8 %			

Netto driftsutgifter per funksjonsområde:

5.2 Bydelenes økonomiske rammer

Tabell 5.1 Økonomiplanoversikt bydelssektoren (HEI, AIS og OVK)

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	25 140,6	24 924,8	24 723,7	24 681,7	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	25 140,6	25 140,6	25 140,6	25 140,6	25 140,6
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	771,7	771,7	771,7	771,7
+/- Reelle endringer	0,0	146,1	35,6	-106,7	-13,1
=ØKONOMIPLAN (netto)	25 140,6	26 058,4	25 947,9	25 805,6	25 899,2
Endringer i prosent		3,7 %	3,2 %	2,6 %	3,0 %
Sum endringer		917,8	807,4	665,1	758,6

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for demografiske forhold - befolkning	0,0	93,0	216,0	366,0	555,0
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0,0	194,4	186,7	187,4	187,4
+/- Justering for engangstiltak	0,0	-46,0	-33,5	-33,5	-33,5
+/- Justering for oppgaveendring mellom sektorer	0,0	-17,3	-17,3	-17,3	-17,3
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-94,7	-307,8	-602,6	-708,7
+/- Spesifiserte rammeendringer	0,0	16,8	-8,4	-6,7	4,0
Sum reelle endringer		146,1	35,6	-106,7	-13,1

1) 2021 prisnivå

Økonomiplanoversikten omfatter bydelenes budsjettammer og fem sentrale avsetningskapitler (303, 305, 306, 307 og 308). Tabellen viser endring i nettorammen. Det betyr at aktivitetsøkning som er finansiert med skatt og statlig rammetilskudd bidrar til å øke rammen, mens aktivitetsøkning som er finansiert med inntektsøkning på sektoren ikke medfører økning i økonomiplanrammen.

Budsjettet har en reell netto rammeøkning på 146,1 mill. fra 2021 til 2022. Her følger en detaljert gjennomgang av de reelle endringene. Alle tall i 2021-prisnivå.

Justering for demografiske forhold – befolkning

Det er lagt inn en demografikompensasjon i bydelenes rammer på til sammen 93 mill. i 2022, som øker til 555 mill. i 2025. På grunn av stor vekst i eldrebefolkningen er demografikompensasjonen på FO3 Helse og omsorg på 101 mill. i 2022 og øker til 543 mill. i 2025. Det gis 80 % demografikompensasjon.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Budsjettet er reelt styrket med 194,4 mill. i 2022 og fra 2024 med 187,4 mill. Dette skyldes primært følgende:

- I bydelsrammen på FO2A Barnehager er særskilte tildelinger til blant annet kommunal husleie og spesialpedagogiske tiltak prisjustert med til sammen 20,7 mill. Det er også prisjusteringer av særskilte tildelinger på øvrige funksjonsområder.
- Bydelsrammen på FO2B Barnevern er redusert med 9 mill. på grunn av at prisene for kjøp av akutt plasser fra Barne- og familieetaten er redusert.
- Bydelsrammen på FO2B Barnevern er redusert med 2,7 mill. på grunn av færre bosatte enslige mindreårige flyktninger.

- Bydelsrammen på FO3 Helse og omsorg er økt med 5 mill. i 2022 og 10 mill. fra 2023 for å kompensere for at statlig bevilgning til Fact-team i bydelene blir redusert.
- Bydelsrammen på FO3 Helse og omsorg er økt med 3 mill. fra 2022 på grunn av at øremerket særskilt tildeling til treningstilbud ved seniorsentrene er styrket.
- Bydelsrammen på FO3 er økt for å dekke husleieutgifter i Omsorg+ i Bydel Vestre Aker og Bydel Alna. Det er også avsatt midler til å dekke tomgangsleie i 2022 ved oppstart av nye Omsorg+.
- Bydelsrammen er redusert med 10 mill. i 2022 som øker til en reduksjon på 19,9 mill. fra 2023 fordi det forventes innsparinger ved digitalisering av sykelønnsarbeidet og innføring av felles visuell identitet.
- På kapittel 303 er nettorammen økt med 129 mill. på grunn av at øremerket tilskudd til barnevernstillinger i bydelene er innlemmet i det statlige inntektssystemet fra 2022.
- På kapittel 303 er det avsatt 10 mill. i 2022 for å kunne kompensere bydelene i erstatningssaker innen barnevernet.
- På kapittel 306 er avsetningen til likebehandling av kommunale og private barnehager økt med 15 mill. i 2022.
- Kapittel 307 er økt med 5 mill. i 2022 og 25 mill. fra 2023 for å finansiere bosettingstilskudd til bydelene ved mottak av flyktninger.

Justering for engangstiltak og oppgaveendringer mellom sektorene

Tabellen viser en reduksjon på 63,3 mill. i 2022 og en reduksjon på 50,8 mill. fra 2023. Dette handler primært om følgende:

- Engangsbevilget på 11 mill. i bydelsrammen på FO3 til habiliterings- og avlastningstiltak overfor barn og unge med nedsatt funksjonsevne er ikke videreført.
- Bydel Vestre Aker blir trukket med 23 mill. i 2022 på grunn av utsatt krav til inndekking av merforbruk fra tidligere år.
- Bydel Grünerløkka er styrket med en engangsbevilgning på 3 mill. under FO4A Sosiale tjenester til videreføring av tiltaket Human Trafficking Support.
- På kapittel 307 er det avsatt 10 mill. i 2022 til oppsøkende tiltak overfor ungdom og 10 mill. til flere sommerjobber ungdom og til sommeraktiviteter for barn og unge.
- På kapittel 308 er Ruter Aldersvennlig transport (RAT) gjort om fra midlertidig tiltak til varig ordning. Engangsbevilgning på 22 mill. i 2021 blir derfor faset ut og erstattet med en varig aktivitetsøkning på 26,4 mill. i 2022, 29 mill. i 2023 og 34 mill. fra 2024.
- På kapittel 308 øker bevilgningen til bydelsprosjektet med 2 mill. fra 2022.
- Det er flyttet 2,5 mill. fra kapittel 307 og 13,5 mill. fra kapittel 308 til Helseetaten for å gi varig finansiering av stillinger og oppgaver som frem til nå har vært tildelt gjennom årlige budsjettjusteringer. Dette er blant annet styrket ernæringskompetanse og stillinger/tiltak innen IKT og digitalisering, og omfatter blant annet to faste årsverk til oppfølging av fagsystem innen AIS sektor.
- Det er også overført midler til finansiering av stillinger i byrådsavdelingene fra disse avsetningskapitlene til sentralt kapittel 120 under BLK. Fra kapittel 308 – ett årsverk til sektorovergripende beredskapsarbeid. Fra kapittel 307 – ett årsverk.

Uspesifiserte rammeendringer

Den reelle endringen i det økonomiske handlingsrommet fremgår av økonomiplanen og viser en reduksjon på 94,7 mill. i 2022 og som øker til en reduksjon på 708,7 mill. fra 2025. Dette omfatter bydelene samlet (HEI, OVK og AIS) og alle fem sentrale avsetningskapitler.

- På de sentrale avsetningskapitlene er det innarbeidet en generell rammereduksjon på 2,1 mill. i 2022 og som øker til en reduksjon på 10 mill. fra 2024. Konsekvensene av denne reduksjonen er at det blir avsatt mindre til utviklingstiltak i bydelene som er finansiert gjennom sentrale avsetninger.
- I bydelsrammen er det innarbeidet en generell rammereduksjon på 92,6 mill. i 2022 og som øker til en reduksjon på 698,7 mill. fra 2025. Rammereduksjonen i 2022 er fordelt med 6,6 mill. på FO1 Administrasjon og fellestjenester, 26 mill. på FO2A Barnehager, 5 mill. på FO2B Barnevern, 6 mill. på FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjenesten, 42 mill. på FO3 Helse og omsorg, 5 mill. på FO4A Sosiale tjenester og 2 mill. på FO4B Kvalifiseringsprogrammet. For årene 2023–2025 er det ikke foretatt en spesifikk fordeling av rammereduksjonen på de ulike funksjonsområdene.

- I bydelsrammen på FO1 Administrasjon og fellestjenester er det innarbeidet en reduksjon på 1,5 mill. i 2022 grunnet forventning om redusert bruk av konsulenttjenester.

Byrådet forventer at bydelene selv iverksetter tiltak for å dekke innbyggernes behov på en mer effektiv måte. Bydelene har ikke de samme utfordringer på alle områder. Et generelt effektiviseringskrav for bydelene er derfor en mer hensiktsmessig måte å endre budsjettrammen på enn å foreslå de samme konkrete tiltak for alle bydelene.

Noen eksempler på hva bydelene kan vurdere å gjøre selv og hvor de står ulikt i gjennomføring av omstillingstiltak er:

- Mer effektiv arealbruk av kontorlokaler.
- Mer effektiv drift av boliger for yngre brukere med funksjonsnedsettelse.
- Effektivisere støtteprosesser og saksbehandling (RPA-teknologi og LEAN).
- Forsterket innsats for å ta i bruk mer velferdsteknologi.
- Større tempo i digitalisering av innbyggertjenester.
- Mer optimal dimensjonering av tiltakskjeder, herunder gode pasient- og tjenesteforløp innen eksempelvis helse og omsorg.
- Bedre balanse mellom forebyggende innsats og tiltak som krever mer omfattende tiltak.
- Samordning av tjenester mot bruker gjennom mer tverrfaglig tilnærming og samlokalisering.
- Organisere tjenestene med en dør inn og med spesialistkompetanse i front.

Spesifiserte rammeendringer

Dette handler om aktivitetseendringer og kvalitetsforbedringer som ikke er forutsatt å påvirke bydelenes økonomiske handlingsrom. Økonomiplanen viser en rammeøkning på 16,8 mill. i 2021 og som går ned til en økning på 4 mill. fra 2025. De viktigste endringene er:

- Bydelsrammen på FO2A Barnehager er økt med 12 mill. fra 2022 for å styrke spesialpedagogiske tiltak for barn i førskolealder.
- Bydelsrammen på FO2A Barnehager er økt med 26,7 mill. fra 2022 for å kompensere for økt husleie i kommunale barnehager og økt kapitaltilskudd til private barnehager. Midler er flyttet fra kapittel 305.
- Bydelsrammen på FO2A Barnehager er økt med 19,8 mill. fra 2022 for å kompensere for merutgifter knyttet til avtalen om grunnbemanning i barnehagene. Dette er dekket av avsetning på kapittel 306. Midler til ytterligere økning etter 2022 er avsatt på dette kapitlet.
- Bydelsrammen på FO2A er økt med 28 mill. fra 2022 på grunn av behov for å videreføre ordning med pensjonstilskudd til private barnehager på samme måte som i 2021.
- Bydelsrammen på FO2A Barnehager er redusert med 63,3 mill. fra 2022 på grunn av færre barn i ordinære barnehager og familiebarnehager.
- Bydelsrammen på FO2A Barnehager er redusert med 23 mill. fra 2022 på grunn av realnedgang i tilskudd til private barnehager.
- På kapittel 305 er det avsatt kompensasjon for forventet endring i antall barn i barnehager fra og med 2021. I 2022 er det avsatt 53 mill.
- På kapittel 306 er det avsatt 51 mill. i 2022 og 28 mill. i 2023 til forsøk med økt grunnbemanning i utvalgte barnehager.
- Bydelsrammen på FO2C Aktivitetstilbud barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjenesten er økt med en særskilt tildeling på 24 mill. i 2022 og 12 mill. i 2023, og er en del av byrådets satsing på psykisk helse gjennom styrking av helsestasjon, skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom og Oslohjelpa, og er tiltak for å dempe ettervirkninger av koronapandemien.
- På FO2C er bydelsrammen økt med 2 mill. for å sikre økt aktivitet på helsestasjon for kjønn og seksualitet. Dessuten er Bydel Frogner kompensert med 2 mill. på grunn av redusert statlig tilskudd til helsestasjon for gutter.
- På FO2C er engangsbevilget øremerket særskilt tildeling i 2021 på 23 mill. til aktiviteter for barn og unge ikke videreført.
- På kapittel 303 er det innarbeidet 3 mill. årlig til forvaltning og drift av fagsystemer for bydelene.
- Bydelsrammen på FO3 er økt med en særskilt øremerket tildeling på 12 mill. i 2022 og 2023 til ekstra årsverk i lavterskeltiltak psykisk helse, og er tiltak for å dempe ettervirkninger av koronapandemien.

- Bydelsrammen på FO3 Helse og omsorg er økt med 3,6 mill. for å styrke Ung Arena og psykologstillinger i bydelene. Dette er dekket fra kapittel 308.
- Uttrekk i bydelsrammen på grunn av redusert årlig bosetting av flyktninger er reversert med 25 mill. i 2022, 12,5 mill. i 2023 og 11,8 mill. fra 2024.
- På kapittel 307 er budsjettet styrket med 12 mill. til 23 mill. i 2022 og 19 mill. i 2023 til sommerjobber for ungdom. I 2024 og 2025 er det avsatt 15 mill. til dette formålet.
- På kapittel 307 er det avsatt i alt 28,5 mill. i økonomiplanperioden til arbeidsrettede tiltak, 4 mill. til hurtigspor fordelt med 2 mill. i 2022 og 2023, samt 2 mill. til samordning av innsats for å gi flere mulighet til arbeid.
- På kapittel 307 er det innarbeidet 32 mill. til forvaltning, drift og vedlikehold av fagsystemporteføljen på AIS sektor, 4 mill. i 2022, 8 mill. i 2023 og 10 mill. i 2024 og 2025.

5.3 Bydelsfordeling av ordinær drift og økonomisk sosialhjelp

Tabell 5.2 Utvikling av bydelsfordelt ramme og spesifikasjon av rammen for 2022

Beløp i 1 000 kr

Kapittel	Regnskap 2020	Dok.3/2021	Forslag 2022	Herav drifts- ramme 2022	Herav økonomisk sosialhjelp 2022
001 Bydel Gamle Oslo	2 111 761	2 097 597	2 175 536	1 985 793	189 743
002 Bydel Grünerløkka	1 860 022	1 842 412	1 894 558	1 725 348	169 210
003 Bydel Sagene	1 555 871	1 482 491	1 528 450	1 416 128	112 322
004 Bydel St. Hanshaugen	1 154 894	1 123 481	1 161 569	1 073 386	88 183
005 Bydel Frogner	1 646 619	1 643 348	1 708 887	1 613 383	95 504
006 Bydel Ullern	1 177 465	1 181 469	1 246 199	1 220 127	26 072
007 Bydel Vestre Aker	1 660 090	1 606 647	1 661 451	1 628 271	33 180
008 Bydel Nordre Aker	1 817 806	1 817 723	1 850 195	1 802 877	47 318
009 Bydel Bjerke	1 383 902	1 334 610	1 387 279	1 299 306	87 973
010 Bydel Grorud	1 275 321	1 264 824	1 287 283	1 206 472	80 811
011 Bydel Stovner	1 517 192	1 505 802	1 559 255	1 451 308	107 947
012 Bydel Alna	2 264 437	2 184 703	2 238 754	2 106 638	132 116
013 Bydel Østensjø	2 048 252	2 023 338	2 068 515	2 000 656	67 859
014 Bydel Nordstrand	1 899 504	1 847 071	1 903 302	1 860 144	43 158
015 Bydel Søndre Nordstrand	1 752 015	1 660 182	1 732 089	1 605 420	126 669
Sum bydelsfordelt ramme	25 125 150	24 615 698	25 403 322	23 995 257	1 408 065

I tabell 5.2 vises hvordan bydelsfordelt budsjettamme på 25,4 mrd. er foreslått fordelt på de 15 bydelenes driftsrammer og økonomisk sosialhjelp for 2022.

5.4 Spesifikasjon av budsjettammer for bydelene 2022

Bydelssektorens budsjettamme

Av den bydelsfordelte rammen på 25,4 mrd. utgjør 23,7 mrd. kriteriefordelt ramme inklusiv lønns- og priskompensasjon og 1,7 mrd. særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk. Etter å ha lagt til 684 mill. i sentrale avsetninger får man 26,1 mrd. Når anslag for bydelenes inntekter på 4,4 mrd. er lagt til, blir bydelssektorens brutto budsjettamme 30,5 mrd. Anslag for bydelenes inntekter kan endres som følge av bydelenes budsjetter og oppdateres i vedtatt budsjett (Dok.3/22).

Tabell 5.3 Bydelssektorens brutto budsjetttramme

Beløp i 1000 kr	
Rammer	Forslag budsjett 2022
Kriteriefordelt ramme inkl. lønns- og priskompensasjon	23 702 087
Særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk	1 701 235
Samlet bydelsfordelt budsjetttramme i byrådets budsjettforslag	25 403 322
Sentrale avsetninger (jf. spesifikasjon i tabell 5.4)	684 044
Bydelssektorens samlede budsjetttramme ekskl. egenbetaling m.m.	26 087 366
Bydelenes anslåtte inntekter (brukerbetaling, salgsinntekter, statstilskudd mv.)	4 373 990
Bydelssektorens samlede brutto budsjetttramme	30 461 356

Av budsjettet som fordeles bydelene i byrådets budsjettforslag, tildeles det meste gjennom kriteriefordelt ramme. Særskilte tildelinger har sin bakgrunn i særlige satsinger som få bydeler har, eller som må fordeles på annen måte enn gjennom kostnadsnøkler i fordelingssystemet.

Tabell 5.4 Sentrale avsetninger

Beløp i 1000 kr	
Kapittel	Forslag budsjett 2022
303 Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)	83 862
305 Bydelene - etablering av nye barnehager (FO2A) (OVK)	52 987
306 Bydelene - diverse barnehetiltak (FO2A) (OVK)	286 749
307 Bydelene - avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	151 450
308 Bydelene - avsetninger eldre, helse og innbyggertjenester (HEI)	108 996
Sum sentrale avsetninger	684 044

Tabellen over viser at det er avsatt 684 mill. i sentrale avsetninger til senere fordeling og bruk. Hoveddelen av avsetningen vil bli fordelt etter ulike fordelingsnøkler i løpet av budsjettåret. På kapittel 305 fordeles midler til bydelene når antall nye barnehageplasser blir kjent. På kapitlene 303, 306, 307 og 308 er det en rekke tiltak hvor midlene først kan fordeles når ulik bakgrunnsinformasjon er klar. For eksempel inntektsdata som ligger til grunn for kompensasjon for redusert foreldrebetaling i barnehager kap. 306, omfattende barnevernssaker på kap. 303 og bosatte flyktninger på kap. 307.

Bydelssektorens samlede budsjetttramme på 26,1 mrd. fordeles i hovedsak etter kriteriene i bydelenes fordelingssystem mens det resterende fordeles som særskilte tildelinger. Dette er i tråd med byrådets målsetning om at størst mulig andel av midlene skal fordeles etter kriteriene i fordelingssystemet.

Fordeling av rammer til bydelene

Bydelene tildeles midler gjennom et rammebudsjetteringssystem. Hver bydel tildeles en ramme for ordinær drift og en ramme for økonomisk sosialhjelp (jf. tabell 5.2). De danner utgangspunktet for bydelsutvalgenes budsjettfordeling. Bydelsutvalgene er frie til å prioritere rammen til ordinær drift mellom ulike tjenesteområder i egen bydel, men må i opprinnelig lokalt budsjett vedta en ramme for økonomisk sosialhjelp som samsvarer med sentralt vedtatt sosialhjelpsramme.

Innbyggernes behov for bydelenes tjenester varierer mellom bydelene og fordelingssystemet er basert på at det finnes systematiske sammenhenger mellom målbare kjennetegn ved innbyggerne og deres behov for bydelenes tjenester. For eksempel vil ulike aldersgrupper etterspørre ulike tjenester, mens sosioøkonomiske kriterier og andre kjennetegn ved innbyggerne gir ytterligere indikasjoner på behovet for ulike tjenester i bydelen. Eksempel på slike kjennetegn er sivilstand, landbakgrunn, utdanningsnivå og inntektsnivå.

På bakgrunn av statistikk over forbruk av kommunale tjenester, forskning og undersøkelser om behovsskapende forhold hos ulike befolkningsgrupper er det utarbeidet fordelingsnøkler for det enkelte funksjonsområde. Fordelingsnøkkel består av kriterier som er gitt ulik vekt.

For funksjonsområde FO2A barnehage er fordelingen av rammen basert på faktisk produksjon av barnehageplasser, ikke analyser og statistikk. Fordelingsnøkkelen for barnehage framkommer derfor som en sammenvektning av småbarn/storbarn, private og kommunale. Midler til familiebarnehager er lagt som en særskilt tildeling.

For barnevern under FO2B og økonomisk sosialhjelp under FO4C fordeles 20 % av rammen ut fra regnskapsandel og 80 % av rammen ut fra kostnadsnøkler.

For nærmere informasjon om oppbygging av kriteriesettene på funksjonsområder, herunder kriteriedata, kriterievekter og beregning av kostnadsnøkler, vises til vedlegg til byrådets budsjettforslag for 2022 – dokumentasjon av budsjettgrunnlaget for bydelene (Grønt hefte).

Jf. tidligere vedtak i bystyret og forslag i denne sak fordeles bydelsfordelt ramme mellom funksjonsområdene som vist under.

Tabell 5.5 Bydelsfordelt budsjettamme fordelt på ordinær kriteriefordeling og annen tildeling

Beløp i 1000 kr

Funksjonsområde	Ordinær kriteriefordeling samt kompensasjon for lønns- og prisjustering	Særskilte tildelinger og inndekking av merforbruk	Samlet bydelsfordelt budsjettamme
FO1 Administrasjon og fellestjenester	169 767	11 850	181 617
FO2A Barnehager	5 967 442	1 253 788	7 221 231
FO2B Barnevern	2 112 409	5 403	2 117 812
FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste	896 617	106 882	1 003 499
FO3 Helse og omsorg	11 467 008	209 266	11 676 274
FO4A Sosiale tjenester	1 199 869	134 055	1 333 924
FO4B Kvalifiseringsprogram	483 909	0	483 909
FO4 Økonomisk sosialhjelp	1 405 065	3 000	1 408 065
Utsatt dekning av merforbruk	0	-23 009	-23 009
Sum	23 702 087	1 701 235	25 403 322

Tabell 5.6 Den enkelte bydels beregnede budsjettandel gjennom fordelingssystemet på det enkelte funksjonsområde i prosent

Bydel	FO1 Admini- strasjon og felles- tjenester	FO2A Barne- hager (vektede heltids- plasser)	FO2B Barne-vern	FO2C Aktivitets- tilbud barn og unge, helsetasjon og skolehelse- tjenste	FO3 Helse og omsorg	FO4A Sosiale tjenster	FO4 Kvalifi- serings- program	FO4 Økonomisk sosialhjelp
1 Gamle Oslo	7,647	8,811	10,968	8,357	6,548	12,164	13,452	13,504
2 Grünerløkka	7,899	8,504	7,980	7,757	5,553	10,327	11,754	11,829
3 Sagene	6,617	6,979	6,528	5,507	4,938	6,378	7,653	7,994
4 St. Hanshaugen	6,226	5,473	3,452	3,967	3,863	5,151	6,343	6,276
5 Frogner	7,583	6,468	4,233	5,449	7,687	6,625	6,960	6,797
6 Ullern	5,840	5,710	2,380	4,907	5,797	2,398	1,683	1,856
7 Vestre Aker	7,022	8,112	3,305	7,719	7,458	3,439	2,313	2,361
8 Nordre Aker	7,183	9,675	3,803	7,723	7,250	4,354	3,310	3,368
9 Bjerke	5,784	5,257	6,168	5,948	5,077	6,383	6,208	6,261
10 Grorud	5,304	3,283	6,849	4,564	5,627	5,767	5,661	5,751
11 Stovner	5,725	3,775	9,227	6,244	6,367	8,328	8,188	7,683
12 Alna	6,902	6,896	12,146	8,609	9,154	10,008	9,503	9,403
13 Østensjø	6,996	7,430	6,975	7,807	9,737	5,438	4,661	4,830
14 Nordstrand	7,124	8,247	4,661	7,715	8,764	4,081	3,140	3,072
15 Søndre Nordstrand	6,150	5,381	11,324	7,727	6,180	9,159	9,171	9,015
Sum	100	100	100	100	100	100	100	100

Tabell 5.7 Utvikling i bydelsfordelt ramme fra året før

Beløp i 1000 kr	
Bydelsfordelt Dok.3/2021	24 615 698
<i>Reelle endringer</i>	33 502
- herav justering for demografiske forhold	93 000
- herav justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	19 020
- herav justering for engangstiltak	-31 009
- herav justering for oppgaveendringer mellom sektorer	0
- herav uspesifiserte rammeendringer	-92 620
- herav spesifiserte rammeendringer	45 111
<i>Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling</i>	754 122
- herav generell lønns- og priskompensasjon	754 122
- herav kompensasjon for endring i løpende pensjonsutgifter	0
Bydelsfordelt budsjett 2022	25 403 322

For en utførlig opplisting av endringer på bydelssektoren vises til 5.4 Bydelenes økonomiske rammer. Under er omtalt noen endringer som inngår i bydelsfordelt ramme.

Demografi

I bydelsfordelt nettoramme for 2022 er det en demografikompensasjon for FO2B Barnevern på -2 mill., for FO2C Aktivitetstilbud på -6 mill. og for FO3 Helse og omsorg på 101 mill.

Uspesifiserte rammeendringer (rammekutt)

På bydelskapitlene er det innarbeidet en uspesifisert rammeendring på -92,6 mill. i 2022.

Lønns- og prisjustering

Bydelsfordelt budsjetttramme justeres hvert år for forventet utvikling i lønninger og priser (deflator). Kompensasjonen for antatt lønns- og prisvekst i 2021 utgjør 754,1 mill. fordelt med 717,1 mill. til ordinær drift og 37 mill. til økonomisk sosialhjelp.

For 2022 er det en forventet lønnsvekst på 3,0 % og en prisvekst i øvrige driftsutgifter på 2,0 %. I vedtatt budsjettet for 2021 (Dok. 3) er det forutsatt en lønnsvekst på 2,2 %. Resultatet fra årets lønnsoppgjør ga en lønnsvekst på 2,8 % i 2021, dvs. 0,6 prosentenheter høyere enn forutsatt i budsjettet. Endelig prisvekst for 2021 er ikke kjent, men det forventes at veksten på kommunale driftsutgifter blir på 2,8 % i 2021, mens det i vedtatt budsjett er forutsatt en vekst på 3,45 %.

Den økte lønnsveksten i 2021 gir også økte utgifter i kommende økonomiplanperiode, som det korrigeres for. Samtidig korrigeres det for den lavere prisveksten i 2021 som gir lavere utgifter i kommende økonomiplanperiode.

For bydelene og Sykehjemsetaten benyttes det 85 % lønnsandel i deflator og 15 % andel for øvrige kommunale driftsutgifter. For disse justeres nettorammen med 3,263 % som er korrigert budsjettdeflator i bydelsrammen.

Rammen til økonomisk sosialhjelp er justert med kommunal deflator som er 2,6 %. Justering for økonomisk sosialhjelp er fordelt i henhold til nøklene for FO4C Økonomisk sosialhjelp.

Pensjon

Brutto pensjonskostnader til Oslo pensjonsforsikring AS (OPF) i 2022 utgjør 21,9 % av pensjonsgivende lønn og belastes virksomheten ved lønnsutbetaling. Dette er det samme som i 2021 og det er dermed ikke grunnlag for kompensasjon eller trekk i beløp som gjelder pensjon.

Endret vekting av kriterier for yngre og eldre brukere på FO3 Helse og omsorg

Bydelenes fordelingssystem har gjennomgått en hovedrevisjon om lag hvert tiende år. Siste hovedrevisjon skjedde med virkning fra 2017. Da ble alle funksjonsområdene gjennomgått og revidert samtidig.

Det er rimeligvis lang tid mellom hver hovedrevisjon av fordelingssystemet. Derfor har bystyret sluttet seg til at det bør gjøres revisjoner av de enkelte kriteriesett oftere enn dette. Dette er forenklete og mer tekniske justeringer av kriteriesettene, hvor formål å rette opp for skjevheter som har oppstått siden forrige hovedrevisjon og som anses både påkrevet og tilstrekkelige.

På grunnlag av analyser knyttet til behov for ulike aldersgrupper foreslår byrådet at delkriteriesettet for eldre reduseres fra 56 % til 54 %, samt at delkriteriesettet for yngre økes fra 44 % til 46 %.

Justering av kriteriepotter mellom funksjonsområder

Bydelsutvalgene har frihet til å fordele driftsbudsjettet mellom funksjonsområder. Men hvis det skjer en permanent vridning for bydelene samlet sett på grunn av behovs- og kostnadsutviklingen innenfor ulike tjenesteområder, vil det være grunnlag for å vurdere en justering mellom kriteriepottene. De siste årene har bydelene brukt betydelig mer ressurser innen FO3 Helse og omsorg og FO2A Barnehager enn hva som er tildelt av midler fra bystyret og byrådet.

I byrådets budsjettforslag er rammen for FO3 Helse og omsorg oppjustert med 50 mill. Til dekning av dette er 15 mill. redusert på FO1 Administrasjon og fellestjenester, samt 35 mill. fra FO2C som omfatter helsetjenester rettet mot barn og unge. Videre er det på grunn av stabilt høyt mindreforbruk for barnevernet foreslått å flytte 30 mill. fra FO2B til FO2A Spesialpedagogiske tiltak for barn i førskolealder. Dette gir marginal omfordeling mellom bydelene. Med samme begrunnelse er det også foreslått å omdisponere 50 mill. fra FO4C Økonomisk sosialhjelp til FO4A Sosiale tjenester.

Tidligere særskilte tildelinger som foreslås kriteriefordelt i byrådets budsjettforslag

Som en del av barnevernsreformen innlemmes statlige øremerkede midler til stillinger i kommunerammen etter barnevernsnøkkelen i statsbudsjettet fra og med budsjett 2022. Dette følges opp i byrådets budsjettforslag, ved at disse midlene fordeles etter fordelingsnøkkelen for FO2B Barnevern i bydelenes fordelingsystem. På FO3 Helse og omsorg fordeles tidligere kommunalt øremerkede midler til demens og rehabilitering som ordinær kriteriefordeling etter fordelingsnøkkelen på FO3.

5.5 Sentrale avsetninger bydelene

5.5.1 Avsetninger – Oppvekst og kunnskap

Tabell 5.8 Bydelene - Avsetninger barn og unge

Kapittel 303 Bydelene - Avsetninger barn og unge		
Funksjonsområde 2B - Barnevern (FO2B)		Beløp i 1000 kr
23030001	Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern	30 000
23030003	Barnehjernevernet	3 800
23030008	Bufferavsetning erstatningssaker barnevern	10 000
23030007	Kvalitetsreform i barnevernet	3 000
73032100	Oppgradering/vedlikehold fagsystemer	3 000
Sum		83 862

Funksjonsområde 2C - Helsestasjon og skolehelsetjeneste (FO2C)		Beløp i 1000 kr
23030002	Nye Familier	34 062

Tabell 5.9 Bydelene - Etablering av nye barnehager

Kapittel 305 Bydelene - Etablering av nye barnehager		
Funksjonsområde 2A - Barnehager (FO2A)		Beløp i 1000 kr
	Etablering kommunale barnehageplasser 2021	23 550
	Etablering private barnehageplasser 2021	9 420
	Etablering kommunale barnehageplasser 2022	12 775
	Etablering private barnehageplasser 2022	7 242
Sum		52 987

Tabell 5.10 Bydelene – Diverse barnehagetiltak

Kapittel 306 Bydelene - Diverse barnehagetiltak		
Funksjonsområde 2A - Barnehager (FO2A)		Beløp i 1000 kr
23060003	Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning	15 000
23060004	Språkstimulering førskolebarn	24 500
23060005	Etablering av nye barnehageplasser (planlegging og prosjektering)	3 007
23060006	Avvikling av midlertidige lokaler	2 500
23060007	Økonomisk likebehandling private barnehager	38 000
23060010	Økt deltakelse i barnehagen	5 500
23060011	Kvalitet og kompetanse i barnehagen	18 700
23060013	Tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	64 000
	Nasjonal minstesats foreldrebetaling	52 239
	Gratis kjernetid i barnehagen	53 303
	Utgifter til Oslo-barn i utenbys barnehager	10 000
	Inntekter fra utenbys barn i Oslo-barnehager	-29 000
Sum		257 749

5.5.2 Avsetninger – Arbeid, integrering og sosiale tjenester

Tabell 5.11 Bydelene – Avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester

Kapittel 307 Bydelene - Avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester		
Funksjonsområde 2C - Ungdomstiltak (FO2C)		Beløp i 1000 kr
23071000	Forebyggende arbeid barn og unge - sommerjobber	23 000
23071004	Sommerjobber ungdom og ferieaktiviteter barn og unge	10 000
23071001	Byomfattende ungdomstiltak i bydelene	7 000
23071002	Situasjonsbestemte satsinger ungdom (Mortensrud)	5 000
23071003	Tiltak barn og unge	950
Funksjonsområde 4 - Sosiale tjenester og ytelser (FO4)		Beløp i 1000 kr
23071300	Bosettingstilskudd flyktninger (art 11)	37 332
23071300	Bosettingstilskudd flyktninger (art 14)	13 908
23071104	Arbeid til alle - arbeidsrettede tiltak i bydelene	10 000
23071103	Arbeid til alle - målrettet arbeid unge ledige	10 000
23071102	Arbeid til alle - flere i arbeid	4 600
23071105	Arbeid til alle - Hurtigspor	2 000
23071202	Kompensasjon tappt husleie ved husleiefrys	10 000
23071101	Levekår, bolig og sosiale tjenester	9 000
23071201	IKT tiltak	7 125
23071200	Oppfølging - utviklingstiltak	1 535
Sum		151 450

5.5.3 Avsetninger – Helse, eldre og innbyggertjenester

Tabell 5.12 Bydelene – Avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester

Kapittel 308 Bydelene - Avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester		
Funksjonsområde 1 - Administrasjon og fellestjenester (FO1)		Beløp i 1000 kr
230802	Oppfølging av - og prosjekter i bydeler	3 000
230803	Utviklingstiltak bydelene	2 250
230804	Digitalisering	7 000
230805	Felles dokumentssenter i bydelene	17 500
230806	Bydelsprosjektet	6 000
	Ufordelt avsetning	546
Funksjonsområde 3 - Helse og omsorg (FO3)		Beløp i 1000 kr
230807	Kompensasjon for tomgangsleie Omsorg+	2 000
230808	Folkehelsetiltak	6 000
230809	Opptappingsplan - habilitering og rehabilitering	10 000
230810	Ruter aldersvennlig transport	26 400
230811	Trygg og mangfoldig eldreomsorg	9 300
230812	Heltidskultur	8 000
230813	Psykisk helse	4 000
230814	Økt digital kompetanse eldre	2 000
230815	Kompetansehevende tiltak - ren kommunal finansiering	5 000
Sum		108 996

5.6 Forslag til tilskuddsmidler i bydelssektoren

Tabell 5.13 Samlede tilskuddsmidler i bydelssektoren (beløp i 1000 kr)

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Byrådets forslag Sak 1/2022	Sum 2020 - Sak 1/2022
004	Aksept kontaktsenter	12 000	9 500	9 500	31 000
007	Nordmarka vel	150	150	150	450
008	Marka eldresenter	1 700	1 700	1 700	5 100
008	Kløvervegen barnepark	250	250	260	760
Sum		14 100	11 600	11 610	37 310

5.7 Samlet oppstilling av øremerkede midler bydelssektoren

Det vises til oppstillingene under kapittel 303, 305, 306, 307 og 308 for øremerkede midler avsatt på disse budsjettkapitlene. I tillegg fordeles følgende øremerkede midler direkte til bydelene. Omfanget av øremerkede midler er redusert i forhold til 2021:

Tabell 5.14 Øremerkede bydelsfordelte midler (beløp i 1000 kr)

Bydel	Type tildeling	Beløp
Bydel St. Hanshaugen	Aksept kontaktsenter	9 500
Bydel Vestre Aker	Nordmarka vel	150
Bydel Nordre Aker	Kløvervegen barnepark	260
Alle bydeler	Ekstra årsverk lavterskel psykisk helse	12 450
Alle bydeler	Ekstra aktivitetstilbud seniorsentre	26 000
Alle bydeler	Desentraliserte rustiltak i bydelene	21 375

5.8 Klimakonsekvenser – bydelene samlet

Bydelene forventes å oppnå en andel på 90 % nullutslippskjøretøy ved utgangen av 2021 for tjenestebiler under 3 500 kg sammenlignet med 85 % ved utgangen av første kvartal 2021. Tilsvarende tall ved utgangen av 2020 var 84 %.

Det er få tunge kjøretøy i bydelene, og ved årets slutt forventes det at sju av 18 kjøretøy vil være nullutslipp. Det er kun sju av bydelene som har slike kjøretøy.

Løpende leasingavtaler og tilgjengelighet på nullutslippsbiler som dekker transportbehovene når det gjelder rekkevidde og lastekapasitet, ser ut til å være de vesentligste gjenværende hindringene for utskifting av denne type kjøretøy.

6. HELSE, ELDER OG INNBYGGERTJENESTER

Sektorområdet omfatter sykehjem (langtidshjem), helsehus (korttidsplasser og rehabilitering), helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, akuttmedisinsk beredskap/legevakt, offentlig tannhelsetjeneste, arbeid knyttet til folkehelse og smittevern og. Sektoren har ansvar for støtte- og rådgivingsfunksjoner innen helse- og omsorgsområdet.

Tjenestene under sektorområdet helse, eldre og innbyggertjenester er gjensidig avhengig av hverandre. Oppgavene som beskrives i denne delen må ses i sammenheng med de oppgavene som beskrives i Del 5 Bydelene.

6.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for helse, eldre og innbyggertjenester

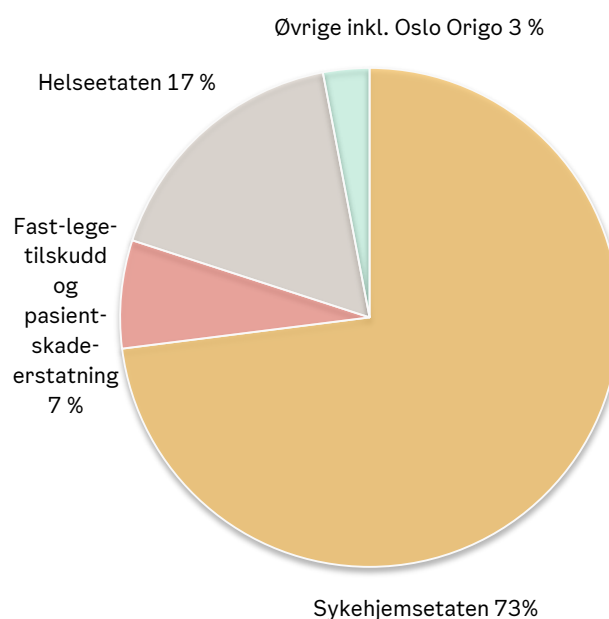
Figur 6.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for helse, eldre og innbyggertjenester (byomfattende)

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	6 894,2	7 236,2	7 413,6	7 447,8	7 450,2
Sum inntekter	-4 379,2	-4 526,0	-4 526,0	-4 526,0	-4 526,0
Netto utgifter	2 515,0	2 710,1	2 887,6	2 921,8	2 924,2
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		9,9 %			

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Daglig, gratis og sunt skolemåltid i videregående skoler og gratis frukt i ungdomsskoler innføres fra 2022 som en fast ordning. I 2023 innføres skolemåltid i ungdomsskolene som en fast ordning.
- Ruter Aldersvennlig transport etableres som en fast ordning fra 2022 i seks bydeler inklusive Marka. Tilbudet utvides med én bydel i 2023.
- I 2023 etableres ny storbylegevakt i samarbeid mellom Oslo kommune og Oslo universitetssykehus.
- Åtte sykehjem tilbakeføres til kommunal/ideell drift i 2022-2023
- Oslo Origos styrkes for å gjennomføre digitaliseringssatsinger rettet mot foreldre og barn og innen aldersvennlig by.

6.2 Byrådets ambisjoner for helse, eldre og innbyggertjenester

I Oslo skal helse- og omsorgstjenestene være tilgjengelig når innbyggerne trenger det, med lav terskel for å få god hjelp og omsorg hele livet. Oslo kommune skal legge til rette for god helse, livskvalitet og mestring, uavhengig av alder og helseutfordring. Ren luft, hverdagsaktivitet, sunn mat og mindre ensomhet, stress og press er viktig for folkehelsen.

Byrådet jobber for å utjevne forskjeller og for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. God folkehelse er grunnleggende og forebygging er sentralt i arbeidet med å oppnå dette. Arbeidet med ny folkehelsestrategi for Oslo er påbegynt og vil bli fremmet for bystyret i 2022.

Oslos innbyggere skal oppleve at de har gode, sammenhengende og tilgjengelige tjenester. Byrådet vil sørge for at kommunehelsetjenestene er bedre rustet til å løse sine oppgaver – i samarbeid med spesialisthelsetjenesten.

Koronapandemien har rammet Oslo hardt. Hele byens befolkning er preget av langvarig sosial nedstenging. For enkeltindivid og sårbare grupper har de negative konsekvensene av smitteverntiltak og covid-19 vært spesielt store. Byrådet vil sikre at helse- og omsorgstjenestene skal være rustet til å møte økt pågang og forventede ettervirkninger av pandemien.

Innbyggernes forventninger til offentlige tjenester øker, og samtidig står vi overfor betydelige endringer i demografi i årene framover. Dette gjør at vi må finne nye og mer effektive måter å levere tjenester på. Derfor vil byrådet fortsette å prioritere innbyggerorientert tjenesteutvikling og digitalisering. Oslo kommune skal være åpen og tilgjengelig, og kommunisere klart og forståelig. Våre digitale tjenester skal understøtte dette. Koronapandemien har vist at vi får til mye innenfor digitalisering når det virkelig gjelder, takket være intern digital kompetanse. Byrådet vil bygge videre på disse erfaringene. Tjenestene skal bli mer sømløse og personlig tilpasset, blant annet gjennom bedre bruk av kommunens egne data. Samtidig skal alle innbyggere ha mulighet til å bruke eller motta offentlige tjenester uavhengig av tilgangen til ny teknologi. Byrådet vil fortsette å bygge opp egne fagmiljøer på digitalisering, og sikre at digital kompetanse blir en kjernekompetanse i alle deler av kommunen.

For at innbyggerne skal få gode, likeverdige og sømløse tjenester uavhengig av bostedsadresse og sykehustilhørighet, vil byrådet styrke kommunens samhandling med spesialisthelsetjenesten gjennom nye samhandlingsmodeller. Helsefellesskap er forankret i avtale mellom Regjeringen, KS og Nasjonal helse- og sykehusplan. Målet med helsefellesskapet er å avtale lokalt tilpassede måter å løse helse- og omsorgstjenestens oppgaver på, til det beste for pasientene og på en måte som ivaretar helsetjenestens bærekraft. Helsefellesskapet i Oslo skal understøtte bedre samhandling, og kommunene og sykehusene har nå en lovfestet plikt til å planlegge utvikling av tjenestene sammen. Videre skal det i fellesskap gis innspill til ny Nasjonal helse- og sykehusplan og Oslo kommune skal delta i arbeidet med sykehusenes utviklingsplaner frem mot 2040. Det er sentralt for kommunen å ivareta en aktiv rolle, slik at ikke oppgaveoverføringer skjer uten at det er planlagt på en måte som ivaretar pasientens beste og utfra kommunens kapasitet og kompetanse.

I det videre arbeidet med planer for helse- og omsorgstjenesten i Oslo vil helsefellesskapsmodellen ligge til grunn. Oslos planer skal ses i sammenheng og sammen danne grunnlaget for en helhetlig utvikling av helse- og omsorgstjenesten.

Satsning på helsefremmende, forebyggende og rehabiliterende tjenester vil bidra til å oppfylle FNs bærekraftsmål om å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. Byrådet vil derfor satse ytterligere på rehabilitering og legge frem en helhetlig plan for rehabiliteringsområdet. Dette arbeidet skal også ses i sammenheng med byrådets nye folkehelsestrategi.

Byrådet ønsker å gå fra en institusjonsbasert eldreomsorg til en aktiv alderdom hvor gode tjenester gis i eget hjem. Samtidig skal alle være trygg på at en sykehjemsplass står klar når den trengs. Organisering av hjemmetjenestene er viktig for opplevelsen av trygg og forutsigbar hjelp. Arbeidet med rehabilitering, både på helsehus og i eget hjem skal styrkes. Byrådet satser på tillitsmodeller med tverrfaglige team, med færre og faste hjelpere og med riktig kompetanse som besøker den enkelte.

Eldreomsorgen skal være best mulig, ikke billigst mulig. Kommunen skal være i førerretet i utvikling av drift av våre tjenester. Samtidig ønsker vi å øke samarbeidet med private ideelle aktører. I 2020 ble byrådets mål om 25 % ideell drift av heldøgns institusjonsplasser i sykehjem nådd. Innen utgangen av 2023 vil alle sykehjem i Oslo være drevet av kommunen eller ideelle aktører.

Byrådet jobber målbevisst med å erstatte eksisterende sykehjemsbygg som ikke tilfredsstiller dagens krav og sørger for å erstatte plassene i en periode hvor behovet for sykehjemsplasser er redusert. Siden 2015 er det ferdigstilt fire langtidshjem og to helsehus med til sammen om lag 740 plasser. I økonomiplanperioden er det planlagt ferdigstilling av til sammen om lag 860 plasser fordelt på syv langtidshjem. Av disse er om lag 240 plasser i to sykehjem i hagebyform for beboere med demenssykdom. I tillegg gjennomfører kommunen en konkurranse om fremskaffelse av bygg for inntil 800 langtidsplasser. Disse skal bygges på privat eller ideelt eide tomter og driftes i ideell regi.

Pårørende er en viktig og nødvendig ressurs. Få er forberedt på å bli pårørende, men de fleste av oss opplever det. Pårørende har viktige kunnskaper som kan bidra til at tjenestene blir bedre for den det gjelder. Barn som pårørende har særskilte utfordringer. Sterk etisk bevissthet og kompetanse på relasjoner er avgjørende for et godt pårørendesamarbeid. Holdningsarbeid og kompetanseheving skjer gjennom bydelenes implementering av Oslostandard for pårørendesamarbeid som ble tatt i bruk i 2020.

Byrådet jobber for at alle barn, unge, voksne og eldre i Oslo skal bli møtt av et tjenesteapparat som samarbeider godt og som har høy kompetanse om seksuell- og reproduktiv helse og stor aksept for seksuelt mangfold. Byrådet vil derfor utarbeide en plan for seksuell og reproduktiv helse i Oslo. Denne vil gjelde for alle bydeler og etater og skal vektlegge tjenester til innbyggerne, økt kunnskap, kompetanse og samhandling mellom tjenestene.

I dag opplever personer med funksjonsnedsettelser barrierer som fører til innskrenket frihet fordi samfunnet i for liten grad er tilrettelagt for dem. Byrådet legger konvensjonen om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelser (CRPD) til grunn for kommunens arbeid. Brukervalg i brukerstyrt personlig assistanse (BPA) blir videreført og sikrer at alle som har rett til BPA skal få tilstrekkelig hjelp til å leve et selvstendig liv og delta i samfunnet. Brukermedvirkning og kompetansehevende tiltak for å sikre utvikling og rettferdig tildeling av tjenestene vil bli vektlagt.

Oslo skal være en aldersvennlig by og blant annet ha gode transportordninger som sikrer at eldre har mulighet til å delta i samfunnet på lik linje med alle andre. Tiltaket Ruter aldersvennlig transport (Rosa buss) er en slik transportløsning som har gitt mange eldre større muligheter til å leve selvstendige og aktive liv. I 2022 etableres tilbudet som en fast ordning i seks bydeler inklusive Marka og fra 2023 utvides tilbudet i ytterligere én bydel.

Oslo kommune skal være en god og attraktiv arbeidsgiver med fokus på å beholde og rekruttere arbeidskraft med riktig kompetanse. Ansatte i tjenestene må ha tilstrekkelig kompetanse til å møte innbyggernes behov med et helhetlig perspektiv for å sikre koordinerte tjenester som samhandler på tvers av systemer og nivåer. Byrådet vil derfor utarbeide en overordnet rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester i Oslo kommune som skal sikre dette.

Byrådet er opptatt av heltidskultur og arbeider kontinuerlig for å få til hele og faste stillinger i kommunen. Oslo kommune har ansatt flere i hele faste stillinger, men fortsatt er det for mange som ufrivillig jobber deltid. I kommunen skal alltid være en rettighet for alle og deltid et valg. Flere prosjekter er allerede iverksatt og flere vil bli satt i gang for å prøve ut ressurspooler og nye arbeidstidsordninger, samt avdelinger eller institusjoner med kun heltidsstillinger.

Tabell 6.1 Byrådets mål for bydelene og de byomfattende tjenestene innen helse, eldre og innbyggertjenester

Mål		Virksomheter som bidrar til måloppnåelse
1	Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid	Bydelene, Sykehjemsetaten, Helseetaten, Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag, Oslo Origo
2	Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv	Bydelene, Sykehjemsetaten, Helseetaten
3	Flere opplever god helse og mestring	Bydelene, Sykehjemsetaten, Helseetaten
4	Levekårsforskjellene er redusert	Bydelene, Helseetaten
5	Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Bydelene, Sykehjemsetaten, Helseetaten
6	Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Oslo Origo, bydelene, Sykehjemsetaten, Helseetaten

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Byrådet er opptatt av at innbyggerne skal motta tjenester der de er og at tjenestene skal være lett tilgjengelige. Innbyggere og samarbeidspartnere som henvender seg til bydelene om helse- og omsorgstjenester skal møte en samlet kommune og der det er «én dør inn» til bydelenes tjenester. Innbyggere skal møte medarbeidere med myndighet og kompetanse som raskt kan avklare behovet for hjelp og tjenester uavhengig av alder og funksjon. Tilbudene skal henge sammen og være dynamiske, og det skal være samarbeid på tvers av bydeler og etater. Tjenestene skal basere seg på innbyggernes behov med utgangspunkt i spørsmålet «Hva er viktig for deg?».

Byrådet vil at medarbeidere i de kommunale tjenestene skal evne å se den enkelte brukers behov, være faglig oppdatert og arbeide tverrfaglig. Samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner og bruk av erfaringskonsulenter i tjenestene, skal bidra til å tenke nytt og gjøre nytt.

Gode kommunikasjonsferdigheter er grunnleggende i dialogen mellom tjenestene, innbyggere og andre samarbeidspartnere. Byrådet mener at alle medarbeidere i helse- og omsorgstjenestene skal ha norskferdigheter tilsvarende nivået som behøves for å utføre oppgavene på en god måte. Virksomhetene skal sørge for at gjeldende språkkrav for helse- og omsorgssektoren følges, og tilby norskopplæring for medarbeidere som trenger å styrke sine norskferdigheter.

Byggingen av ny storbylegevakt er allerede i gang. En ny storbylegevakt etableres i samarbeid mellom Oslo kommune og Oslo universitetssykehus og vil gi Oslos innbyggere omfattende og tverrfaglig akutt hjelp i et nytt og moderne bygg. Dette gir muligheter for å tenke nytt og forbedre tjenestene gjennom blant annet digitalisering og nye arbeidsmetoder.

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Oslo skal være tilrettelagt for en aktiv tilværelse den enkelte skal oppleve likeverd, mestring og kontroll over eget liv. Det skal oppleves trygt og meningsfylt å bo hjemme også når behov for helse- og omsorgstjenester melder seg.

Byrådets styrking av hjemmetjenesten med flere årsverk har bidratt til at flere kan bo lenger i eget hjem. Samtidig skal de som har behov for en tilpasset bolig eller en langtidsplass på sykehjem være trygg på at de får et tilrettelagt botilbud som oppleves som et hjem når de trenger det. Den enkelte beboer skal være i sentrum og få mulighet til å leve etter egne verdier.

Byrådet ønsker en dreining mot flere fleksible boligløsninger for eldre. Fleksible boligløsninger skal gjøre det mulig for eldre å bli boende i samme bolig selv om hjelpebehovet endrer seg. Boligen skal kunne tilpasses den enkeltes endrede behov for hjelpemidler og tjenester. I overkant av 1 000 Omsorg+ boliger er hittil ferdigstilt. I 2022 ferdigstilles ytterligere 87 Omsorg+ boliger i Bydel Alna i regi av Frelsesarmeen.

Digital kompetanse bidrar til at den enkelte kan holde kontakt med andre og løse praktiske oppgaver. Koronapandemien har tydeliggjort dette. Byrådet vil samarbeide med ulike aktører for å utvikle flere velferdsteknologiske løsninger for å gi mer trygghet for eldre som ønsker å bo hjemme lenger.

Byrådet vil styrke ernæringsarbeidet for eldre. Gode måltidsopplevelser, både for hjemmeboende eldre og for de som bor på sykehjem, kan bidra til å forebygge feil- og underernæring. God tann- og munnhelse har betydning for matinntaket, og byrådet styrker samarbeidet mellom tannhelsetjenesten og pleie- og omsorgstjenestene. Det settes derfor av midler for å prøve ut en ordning med spisevenn for hjemmeboende og for å etablere forsøk med tannpleier ansatt i tannhelsetjenesten som jobber brukerrettet mot hjemmeboende.

Byrådet vil videreføre arbeid med å utvikle Aldersvennlig Oslo i tråd med eldrereformen Leve hele livet. Føringer for det videre arbeidet tydeliggjøres i egen byrådssak som fremmes høsten 2021, hvor tverrsektorielt arbeid og innbyggerinvolvering fremheves særskilt. Det tverrsektorielle arbeidet skal bidra til at eldre opplever hverdagsmestring og god livskvalitet, samt opplever at de har mulighet til å leve selvstendige og aktive liv. Bedre belysning, flere benker og tilgang til grøntområder er fortsatt viktig. Medvirkning og dialog med eldre er grunnleggende når gode helsefremmende tiltak for eldre skal utvikles.

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Helsetilstanden til Oslos befolkning er i hovedsak svært god og den forventede levealderen ved fødsel har aldri vært høyere. Oslo er fortsatt en by med stor sosial ulikhet i helse. Koronapandemien vil trolig medføre at vi må tenke nytt i hverdagen – vi må lære å leve med smitte i samfunnet og mange av tiltakene kan bli av varig karakter. I 2022 erstattes nåværende folkehelseplan av en folkehelsestrategi. Strategien skal bygge på bred involvering. Et systematisk folkehelsearbeid og gjennomføring av virkningsfulle tiltak vil fremover gis økt oppmerksomhet for å utjevne forskjeller og sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. Alle kommunens virksomheter har et ansvar i folkehelsearbeidet.

Rehabilitering foregår på flere arenaer og overgangene mellom de ulike tjenestene kan oppleves som lite koordinerte. Innbyggerne i Oslo skal motta gode og likeverdige rehabiliteringstjenester og oppleve at de har en aktiv og medvirkende rolle i rehabiliteringsforløpet. Byrådet vil i 2022 utarbeide en overordnet plan for rehabilitering i Oslo kommune. Planen skal beskrive prioriteringer og framtidig utvikling av fagområdet.

Mål 4 Levekårsforskjellene er redusert

Oslo er en mangfoldig by. Variasjoner i boforhold, sosiale forhold, personlig økonomi, familiesituasjon og helsetilstand gir ulikheter i levekår. Det er nær sammenheng mellom levekår og befolkningens psykiske og fysiske helse. Forskjeller i levekår kan påvirke den enkeltes helsesituasjon, som igjen kan bidra til å forårsake eller forsterke levekårsutfordringer. Koronapandemien har vist at det er de mest sårbare av byens innbyggere som også opplever de største negative konsekvensene av pandemien.

Bydelenes samlede virkemiddelapparat står sentralt i arbeidet med å redusere levekårsforskjeller. Når det gjelder helse- og omsorgstjenestene vil byrådet at tjenestene innrettes slik at de kompenserer for systematiske skjevheter mellom innbyggere fra ulike sosiale lag. Helserelatert informasjon fra kommunen må i større grad ta hensyn til at innbyggerne har ulike forutsetninger for å forstå og dra nytte av denne informasjonen. Lavterskeltilbud og forebyggende tilbud i sektoren skal bidra til at spesielt utsatte personer fanges opp og følges opp med sikte på å redusere de helsemessige konsekvensene av vanskelige levekår. Innbyggerens fokus og den enkeltes livssituasjon skal være utgangspunkt for all tjenesteyting slik at den enkelte får størst mulig utbytte av tjenestene som ytes, uavhengig av levekår.

Et viktig tiltak for å redusere ulikhet og sosiale helseforskjeller er å gi barn og ungdom tilgang på gratis skolemat. Det er enklere å yte mer og holde konsentrasjon og aktivitet oppe når man spiser jevnlig. For at det skal utjevne effekt må alle ha tilgang til skolemat, uavhengig av inntekt og sosiale forhold. Byrådet vil derfor innføre gratis skolemat fra høsten 2022 i videregående skoler og i ungdomsskoler fra andre halvår 2023.

Mål 5 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Oslo skal oppleves som en god by å bo i for alle innbyggere. En manglende opplevelse av tilhørighet og fellesskap kan føre til ensomhet, manglende integrering og en svekket fysisk og psykisk helse. Fellesskap oppnås gjennom deltakelse i arbeidsliv, fritidstilbud og aktiviteter, gjennom gode bomiljø og samhold som skapes på institusjoner. Det er viktig for byrådet at det legges til rette for at alle kan oppleve å være del av et fellesskap og at alle opplever at de kan bidra inn i et fellesskap, uavhengig av hva som er den enkeltes utgangspunkt.

Våren 2021 bevilget byrådet midler til kompenserende tiltak for å redusere ensomhet og sosial isolasjon blant eldre i og etter pandemien. Det ble blant annet gitt midler til etablering av kulturambassadører: frivillige seniorer som tar med andre eldre på kulturelle aktiviteter. Bydelene fått tilført midler som skal stimulere til tiltak innenfor Aldersvennlig Oslo–Leve hele livet, herunder også tiltak for å stimulere digital kompetanse blant eldre.

Mål 6 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

At digitale tjenester er innbyggerorienterte, betyr at vi skal ha innbyggernes behov i fokus når vi utvikler tjenestene våre. Byrådet vil jobbe for at de digitale tjenestene som kommunen tilbyr blir stadig bedre, mer sammenhengende og målrettet. Det krever at vi ser på hvordan arbeidsprosesser, interne rutiner og dagens samarbeidsformer med innbyggerne våre kan endres gjennom å ta i bruk mulighetene teknologien gir. Å omsette dette i bedre tjenester vil ofte innebære mer enn bare teknologi. Det vil også dreie seg om organisasjonsendringer, regelverksendringer og endrede arbeidsprosesser. Det er derfor avgjørende at dette gjøres i tett samarbeid med innbyggere, men også med ansatte og ledere i de tjenestene det gjelder.

Det er definert to overordnede retningslinjer for digitaliseringsarbeidet:

1. Vi forstår innbyggerne våre og tilbyr våre tjenester når de ønsker og trenger det
2. Vi løser innbyggernes behov uavhengig av offentlig sektors organisering

Ny teknologi skal gi innbyggerne bedre muligheter til å mestre egen sykdom, skape sosiale nettverk, være aktive, bidra med egne ressurser og føle seg trygge i eget hjem. Byrådet vil fortsette satsingen på velferdsteknologi for å gi økt trygghet for eldre som ønsker å bo hjemme lenger, og til kronisk syke som ved hjelp av digital hjemmeoppfølging kan mestre sitt hverdag bedre.

Byrådet har etablert og vil videreutvikle «Helsedata i Oslo» - en felles satsing mellom Helseetaten og Oslo Origo som blant annet skal lage en digital plattform for Oslo kommunes helsetjenester. Denne skal legge til rette for at helseinformasjon deles og gjenbrukes på en mer effektiv og sikker måte mellom tjenestene, og med innbygger. Oslos nye storbylegevakt er under bygging – en ny legevakt som skal tilby et sammenhengende og sømløst akuttmedisinsk tjenestetilbud fra både Oslo universitetssykehus og Oslo kommune. Dette forutsetter gode digitale løsninger som snakker sammen, med høyt fokus på pasientsikkerhet og informasjonssikkerhet. Oslos nye storbylegevakt er derfor det første satsingsområdet for «Helsedata i Oslo».

Oslo kommune vil også tilrettelegge for bedre samarbeid mellom egne virksomheter, med næringslivet, gründermiljøer, forskningsmiljøer, utdanningsinstitusjoner, og andre offentlige virksomheter, for i størst mulig grad bidra til at det offentlige kan levere gode, innbyggerorienterte, digitale tjenester. Byrådet vil legge til rette for at løsninger utviklet i Oslo kan gjenbrukes i resten av Norge.

6.3 Økonomiplanoversikt med spesifikasjoner av endringer

Tabell 6.2 Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer (byomfattende)

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	2 515,0	2 525,5	2 680,3	2 681,2	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	2 515,0	2 515,0	2 515,0	2 515,0	2 515,0
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	71,3	71,3	71,3	71,3
+/- Reelle endringer	0,0	123,8	301,2	335,4	337,8
=ØKONOMIPLAN (netto)	2 515,0	2 710,1	2 887,6	2 921,8	2 924,2
Endringer i prosent		7,8 %	14,8 %	16,2 %	16,3 %
Sum endringer		195,1	372,5	406,7	409,1

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for demografiske forhold - befolkning	0,0	3,8	3,8	3,8	3,8
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold (utg.vekst)	0,0	72,6	167,1	174,0	174,0
+/- Justering for engangstiltak	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0
+/- Justering for oppgaveendring mellom sektorer	0,0	16,0	16,0	16,0	16,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-22,0	-41,5	-59,8	-60,7
+/- Spesifiserte rammeendringer (aktivitetsendring)	0,0	48,4	155,9	201,4	204,7
Sum reelle endringer		123,8	301,2	335,4	337,8

1) 2021 prisnivå

Økonomiplanoversikten omfatter Sykehjemsetaten, Helseetaten, Oslo Origo, Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag, fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning, samt avsetningskapittel for byomfattende tiltak. Tabellen viser endring i nettorammen. Det betyr at aktivitetsøkning som er finansiert med skatt og statlig rammetilskudd bidrar til å øke rammen, mens aktivitetsøkning som er finansiert med inntektsøkning på sektoren ikke medfører økning i økonomiplanrammen.

Kompensasjon for forventet lønns- og prisstigning

Kompensasjonen er 71,3 mill. i 2022. For nærmere detaljer vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

I det følgende gjennomgås de enkelte områdene. Alle beløp er i 2021-prisnivå.

Justering for demografiske forhold - befolkning

Helseetaten er kompensert med 3,8 mill. fra og med 2022 på grunn av økt utgiftsbehov som følge av demografisk endring. 1,7 mill. av dette beløpet gjelder Tannhelsetjenesten.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Budsjettet er reelt styrket med 72,6 mill. i 2022 og økende til 174 mill. i 2025. Dette skyldes primært følgende:

- Oslo Origo har fått økt sin driftsramme med 4 mill. i 2022 og 6 mill. fra og med 2023, som er inndeckret med tilsvarende reduksjon i investeringsrammen. En slik omdisponering er påkrevet fordi ved smidig og kontinuerlig og produktutvikling, vil aktiviteten i større grad være å anse som driftsutgifter og i mindre grad som investeringsutgifter.
- I Sykehjemsetaten er det innarbeidet dekning for merutgifter på 9 mill. fra og med 2022 knyttet til konkurranseutsetting av driften ved Sofienberghjemmet til fortsatt ideell drift. I dag driftes sykehjemmet med en lavere bemanningsfaktor enn i kommunale sykehjem.

- Sykehjemsetaten får justert sin kompensasjon for husleie og FDV på grunn av tilgang og avgang på sykehjem. Det er også økt husleie for Midtåsen. Rammen styrkes med 36,3 mill. i 2022 og som øker til 80 mill. fra og med 2024. I perioden går Manglerudhjemmet ut av drift. Nye sykehjem er Lindeberg, Lambertseter og Dronning Ingrids hage.
- I tariffoppgjøret for 2020 ble det enighet om forhøyet lørdag- og søndagstillegg og endring i kombinasjon av antall helger/eller helgetimer for arbeidstaker som har ordinær tjeneste lørdag og søndag. Merutgifter på 13,9 mill. er kompensert fra og med 2022.
- Helseetaten ble tilført midler i revidert budsjett 2021 for å kunne utføre Rettsodontologiske undersøkelser ved Statens barnehus. Denne styrkingen er videreført med 2,2 mill. fra og med 2022.
- I Helseetaten er netto økning i husleie ved opprettelse av ny storbylegevakt inndekket med 16,1 mill. i 2023 og 24,2 mill. fra 2024. Videre er økte FDV kostnader kompensert med 3,2 mill. i 2023 og 4,8 mill. fra 2024.
- Avsetningen til å dekke økt husleie for Sykehjemsetaten er redusert med 19,2 mill. i 2022 og økt med 13,4 mill. fra 2023.
- På kapittel 317 er rammen for fastlegetilskuddet økt med 16,4 mill. fra 2022 på grunn av forbedringer i ordningen. Avsetningen til pasientskadeerstatning er økt med 11 mill. fra 2022. Kapitlet er nedjustert med 3,7 mill. i 2022 og 5,5 mill. fra 2023 på grunn av at enkelte ekstraordinære tiltak i 2021 ikke er videreført.

Justering for engangstiltak

På sentralt avsetningskapittel 372 er det i 2022 avsatt 5 mill. til evaluering av koronapandemien

Justering for oppgaveendringer mellom sektorene

- Innenfor sektoren er kompetansemiljø i Sykehjemsetaten og Helseetaten slått sammen. Det er flyttet 12,2 mill. fra Sykehjemsetaten til Helseetaten.
- Fra sentralt avsetningskapittel 308 er midler til en fast ernæringsstilling overført til Helseetaten med 1,2 mill. fra 2022.
- Fra sentralt avsetningskapittel 308 er driftsmidler til IKT og digitalisering overført med 10 mill. fra 2022. Dette omfatter både nye faste stillinger og driftsmidler.
- Fra sentralt avsetningskapittel 308 er det overført 0,3 mill. til koordinatorfunksjon for Aker helsearena fra 2022.
- Fra sentralt avsetningskapittel 307 er midler til to faste IKT-stillinger overført til Helseetaten med 2,5 mill. fra 2022.
- Fra sentralt avsetningskapittel 308 er overføring av ansvar for å betale HELFO for helsetjenester gitt Osloinnbyggere i EØS-området overført til Helseetaten og budsjettet på kapittel 317 med 2 mill.

Spesifiserte rammendringer

Budsjettet er reelt styrket med 48,4 mill. i 2022 og som øker til 204,7 mill. fra 2025.

- Oslo Origo får økt sin driftsramme med 20,2 mil, i 2022 og som øker til 30 mill. fra og med 2025. Dette gir dekning for å forsterke og utvide arbeidet med Helsedata Oslo. Det er også avsatt midler til nye satsninger rettet mot foreldre og barn.
- Helseetaten er styrket med 5 mill. fra og med 2022 til å øke med en fast stilling i kontakttelefon for psykisk helse, en fast stilling til forvaltning av digital meldingsutveksling, samt midler til å videreføre utvidelsen i FRA fra 23 til 25 senger. Utvidelse av FRA ble vedtatt i revidert budsjett 2021.
- Videre er driftsrammen til Helseetaten styrket med 3,7 mill. i 2022 og økende til 8 mill. fra 2024 for å dekke driftsfølgvirkninger av investering i IKT-portefølje i ny storbylegevakt, og teknisk drift av legevaktsentralen etter overføring av ansvar fra stat til kommune.
- Gratis skolemat i videregående skole innføres høsten 2022, og Helseetaten er styrket med 20 mill. i 2022 og 40 mill. fra og med 2023. Det er også innarbeidet midler til å videreføre ordningen med gratis frukt i ungdomsskolen.
- Forsøk med skolemat på tre skoler i grunnskolen videreføres. Fra høsten 2023 innføres gratis skolemat på ungdomstrinnet. Rammen er styrket med 28 mill. i 2023 og 56 mill. fra 2024.
- På sentralt kapittel 372 er det avsatt midler til å dekke merutgifter ved å erstatte kommersiell drift av sykehjemsplasser med kommunal og ideell drift. Avsetningen er på 30 mill. i 2022 og øker til 103

mill. fra 2024. Avsetning på 20 mill. til sentralt beredskapslager er ikke videreført. Avsetning på 12 mill. til Helsedata Oslo i 2021 er heller ikke videreført, men midler til videreføring av arbeidet er overført til Helseetaten og Oslo Origo.

- Alle etater får en rammereduksjon i 2022 grunnet forventning om å redusere konsulentutgifter med minimum tilsvarende beløp. Til sammen er reduksjonen på 1,2 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Sykehjemsetaten har et innsparingskrav på 9,9 mill. og som øker til 23,6 mill. i 2025. Helseetaten har et innsparingskrav på 11,6 mill. i 2022 og som øker til 29,1 mill. i 2025. Oslo Origo har et innsparingskrav på 0,6 mill. i 2022 og som øker til 1,8 mill. i 2025.

Utover dette er det avsatt en generell rammereduksjon i 2023 og 2024 på 5,3 mill. som øker til 6,2 mill. fra 2025. Disse beløpene er ikke fordelt på etatene.

Tabell 6.3 Netto driftsbudsjett pr kapittel (byomfattende)

						Beløp i mill.
						Endring 2021 - 2022
Netto driftsbudsjett						
	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	
121 Oslo Origo	84,9	111,0	115,8	118,3	121,6	26,1
313 Sykehjemsetaten	1 083,9	1 146,4	1 176,6	1 168,6	1 168,6	62,5
314 Helseetaten	826,3	906,9	963,7	992,4	992,4	80,6
316 Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag	3,5	3,4	3,4	3,4	3,4	-0,1
317 Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning	432,5	470,2	468,4	468,4	468,4	37,7
328 Avsetning husleier sykehjem m.v.	24,4	5,2	37,8	37,8	37,8	-19,2
372 Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester	58,4	66,1	120,8	131,9	131,0	7,6
374 Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertj.	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,0
Sum Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	2 515,0	2 710,1	2 887,6	2 921,8	2 924,2	195,1

Tabell 6.4 Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

					Beløp i mill
Brutto investeringsbudsjett					
	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	
121 Oslo Origo (HEI)	121,7	118,9	144,9	141,4	
313 Sykehjemsetaten (HEI)	58,8	17,5	10,0	10,0	
314 Helseetaten (HEI)	18,2	41,8	10,0	10,0	
372 Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester	58,3	81,8	43,3	35,3	
Sum Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	257,0	260,0	208,2	196,7	

6.4 Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester

6.5 Tabell Funksjonsområde 1 – Administrasjon og fellestjenester

				Beløp i 1000 kr
Funksjonsområde	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022	
Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester (bydelsfordelt)				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		198 962	181 617	
Sum utgifter		198 962	181 617	
Netto utgifter	289 888	198 962	181 617	

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.

Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester er rendyrket til administrasjon, fellestjenester og enkelte nærmiljøoppgaver.

Følgende nærmiljøoppgaver sorterer under Funksjonsområde 1 Administrasjon og fellestjenester: Plan- og byggesaksbehandling, eierseksjonering, boligbygging og fysiske bomiljøtiltak, kommunal næringsvirksomhet, naturforvaltning og friluftsliv, rekreasjon i tettsted, kulturminneforvaltning, kunstformidling, idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg, kulturaktiviteter og kulturbygg.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

De siste årene har det skjedd en klar forbedring av andel faste heltidsstillinger i bydelene. Resultat for 2020 er 72,9 %. Byrådet har som mål at denne andelen øker ytterligere. Målsettingen for bydelene samlet og for hver av bydelene vil være å bli bedre enn hva resultat for 2021 vil være.

Tabell 6.6 Resultatindikatorer bydelene

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel fast ansatte i heltidsstillinger	71,5 %	72,9 %	> 73 %	1)

1) Måltall for 2022 er minst like godt resultat som i 2021 og vil være kjent før bydelene vedtar årsbudsjett 2022

4 Merknader til driftsbudsjettet

Netto budsjetttramme er på 181,6 mill. i løpende priser. Det er innarbeidet en reduksjon på 1,5 mill. grunnet forventet reduksjon i bruk av konsulenttjenester og en generell rammereduksjon på 6,6 mill.

Tabell 6.7 Avsetninger (i tusen kroner)

Funksjonsområde 1 - Administrasjon og fellestjenester (FO1)		Beløp i 1 000 kr
230802	Oppfølging av - og prosjekter i bydeler	3 000
230803	Utviklingstiltak bydelene	2 250
230804	Digitalisering	7 000
230805	Felles dokumentssenter i bydelene	17 500
230806	Bydelsprosjektet	6 000
	Ufordelt avsetning	546

Oppfølging av – og prosjekter i bydeler

Avsetningen gjelder avdelingens egen oppfølging av bydelene.

Utviklingstiltak bydelene

Avsetningen gjelder utviklingstiltak som gjennomføres i bydelene.

Digitalisering

Midlene er avsatt til digitaliseringstiltak i helse- og omsorgssektoren.

Felles dokumentssenter i bydelene

Avsetningen skal dekke utgifter ved etablering av felles dokumentssenter og innføring av Acos Web i bydelene.

Bydelsprosjektet

I behandlingen av budsjettet for 2020 vedtok bystyret å avsette midler i økonomiplanen til å utrede om det er hensiktsmessig å gjennomføre en bydelsreform fra 2024. Som en første fase i dette arbeidet har byrådet gjennomført en intern utredning. Det arbeides nå videre med å utrede bestemte organisatoriske

og styringsmessige grep (fase to). Som følge av koronapandemien er fremdriften i arbeidet forskjøvet. Byrådet legger opp til at utredningene som gjennomføres i fase to skal gi anbefalinger til hvilke eventuelle organisatoriske endringer som kan gjennomføres som en eventuell fase tre.

6.5 Funksjonsområde 3 – Helse og omsorg

6.8 Tabell Funksjonsområde 3 – Helse og omsorg

			Beløp i 1000 kr
Funksjonsområde	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022
Funksjonsområde 3 Helse og omsorg (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		11 196 269	11 676 274
Sum utgifter		11 196 269	11 676 274
Netto utgifter	11 296 322	11 196 269	11 676 274

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.

Netto budsjetttramme er på 11 676,2 mill. i løpende priser. Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på FO3 Helse og omsorg på 42 mill.

1 Ansvarsområde

Helse- og omsorgstjenestene omfatter bydelenes tilbud og tjenester til hjemmeboende uavhengig av alder, diagnose, funksjonsnivå og behov, herunder hjemmebaserte tjenester, aktivisering og servicetilbud, heldøgns helse- og omsorgstjenester, habilitering- og rehabilitering, fastlegetjenester, folkehelse, miljørettet helsevern og smittevern.

Helse- og omsorgstjenestene skal legge til rette for at flere skal kunne leve selvstendige og aktive liv, utsette behovet for helse- og omsorgstjenester, samt tilby tjenester av god kvalitet når det er nødvendig.

2 Situasjonsbeskrivelse

Helsetilstanden til Oslos befolkning er i hovedsak svært god. Samtidig er Oslo en mangfoldig by med store sosiale ulikheter i helse. Helsetilstanden i befolkningen varierer med sosial og økonomisk bakgrunn. Den forventede levealderen ved fødsel har økt de senere år og er nå i Oslo 81 år for menn og 84 år for kvinner. Samtidig er det fortsatt stor forskjell på forventet levealder mellom bydelene. Forskjellen mellom Sagene og Vestre Aker er sju år for begge kjønn.

Nabobydeler og delbydeler kan være ulike med tanke på alderssammensetning, sosioøkonomiske kjennetegn, innvandrerandel og boligtype. Det innebærer at det kan være store sosiale og økonomiske forskjeller innenfor små geografiske områder, og ulike områder i byen har ulike utfordringer og muligheter.

Koronapandemien har utfordret helse- og omsorgstjenestene, og tjenestene må forberede seg på en ny normalsituasjon med tiltak knyttet til økt smittevern. Erfaringer fra pandemien er viktige i videreutviklingen av tjenestene og det videre beredskaps- og smittevernarbeidet. Innenfor hjemmebaserte tjenester har mindre og tverrfaglige team og færre forskjellige som besøker den enkelte vært viktig for å hindre smitte.

Pandemien kan gi langsiktige konsekvenser for byens befolkning og den har bidratt til å tydeliggjøre sammenhengene mellom levekår og befolkningens psykisk og fysisk helse. For noen innbyggere har smitteverntiltakene vært mer inngripende enn for andre og har medført sosial isolasjon, ensomhet og

utenforskap. I revidert budsjett for 2021 ble det bevilget midler til tiltak for å reparere skadevirkningene av koronapandemien, noen av disse med varig virkning. Blant annet er det opprettet én ekstra psykologstilling i hver av de fire bydelsregionene. Satsningsområdene i En psykt bra by, hvor lett tilgjengelige tjenester og «én dør inn» er viktige prinsipper, vil få økt oppmerksomhet.

Helse- og omsorgstjenestene i bydelene har sammen med seniorsentrene, seniorveilederne og frivillige organisasjoner fulgt opp mottakere av helse- og omsorgstjenester på nye måter. Denne innsatsen vil bli videreført. Aktivitetstid kan bidra til at eldre kan være mer aktive og oppleve større frihet i hverdagen. Det er nødvendig med ytterligere innsikt i eldre med minoritetsbakgrunns forventning til omsorgstjenestene og hvordan de kan inkluderes i utvikling av tjenester og tilbud.

Digitale kunnskaper er en forutsetning for å kunne få informasjon og holde seg oppdatert på viktige temaer. Arbeidet med å styrke digitale ferdigheter videreføres gjennom lavterskeltilbudene i bydelene og fra frivillige organisasjoner.

Et systematisk folkehelsearbeid med gjennomføring av virkningsfulle tiltak er sentralt for å utjevne forskjeller og for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. God folkehelse er grunnleggende og forebygging er sentralt i arbeidet med å oppnå dette. Bydelene skal integrere og tilpasse folkehelse tiltak i planer og i det daglige arbeidet. Arbeidet med ny folkehelsestrategi for Oslo er påbegynt og bydelene involveres i arbeidet.

Nasjonal helse- og sykehusplan og avtale mellom Regjeringen og KS gir føringer om å etablere helsefellesskap mellom helseforetakene og kommunene. Helsefellesskap Oslo skal bygge på prinsippene tydeligere samarbeidsstruktur, bedre og forpliktende beslutningsprosesser, tettere samarbeid og felles planlegging, samt felles virkelighetsforståelse. Helsefellesskap involverer alle aktører i helse- og omsorgstjenestene på alle nivåer og skal skje i tråd med samarbeidsavtale inngått mellom kommunen og byens sykehus. Det er de mest sårbare pasientgruppene som skal prioriteres: barn og unge, personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer, skrapelige eldre og personer med flere kroniske lidelser.

Oslo har en solid og variert legetjeneste som utfordres av økende krav til å yte flere oppgaver og å tilby mer omfattende helsehjelp. Legeplan for Oslo skisserer hvordan kommunen skal lede, utvikle og forbedre legetjenestene i tråd med myndighetskrav, befolkningens behov og fremtidige utfordringer. Bydelene skal utarbeide lokale handlingsplaner for sine legetjenester og sikre at innbyggerne har tilgang til fastleger som har kompetanse og tilstrekkelig tid til å gi god og helhetlig helsehjelp. Innbyggerne skal ha mulighet til å velge mellom ulike fastleger.

Helse- og omsorgstjenestene skal videreutvikles i tråd med gjeldende standarder for tjenestene og brukere skal medvirke i utformingen av sine tjenester. Pårørende er en viktig støtte og ressurs både for tjenestemottakere og ansatte i tjenestene. Oslostandard for pårørendesamarbeid skal fremme god praksis for samarbeid med pårørende i alle tjenesteledd.

Rehabilitering foregår på flere arenaer og innsatsen ytes på flere nivåer av ulike aktører både i Oslo kommune og i spesialisthelsetjenesten. Innbyggerne i Oslo skal oppleve å ha en aktiv og medvirkende rolle i rehabiliteringsforløpet. Tjenestene skal være koordinerte og likeverdige med trygge overganger mellom tjenestenivåene. Rehabiliteringstilbudet skal styrkes og byrådet vil i løpet av 2022 fremme en helhetlig plan for rehabiliteringsområdet.

Personer med funksjonsnedsettelse skal motta likeverdige og koordinerte tjenester, uavhengig av alder og bydelstilørighet. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er et viktig bidrag til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for de som har et stort behov for bistand. Nyere kartlegging avdekker at det er behov for å bygge opp intensjonen med BPA og styrke oppfølgingen av ordningen i Oslo.

Antall eldre over 80 år gikk ned i perioden 2006–2018. Fra 2019 er denne trenden snudd til en jevn økning i hele framskrivingsperioden. Flere eldre vil gi økt behov for alle typer omsorgstjenester og det ventes at innbyggere med kognitiv svikt og demenssykdommer vil øke. Ny demensplan for Oslo vil

fremmes og skal bidra til en demensvennlig by med gode og forutsigbare tilbud både til dem som er rammet og deres pårørende.

Tabell 6.9 Eldrebefolkningen i Oslo

	2021	2025	2030	2035	2040	2045	2050
67-79 år	56 266	61 142	64 443	70 353	76 142	80 835	84 798
80-89 år	16 789	20 121	26 942	30 665	33 255	37 288	41 375
90 år og eldre	4 924	4 975	5 544	7 531	10 803	12 749	15 111

Kilde: Oslo kommune/statistikbanken. Middelalternativet. Framskrevet fra 2022, oppdatert oktober 2020 basert på befolkning 01.01.2020.

Omsorg+ er boliger for eldre som har behov for et botilbud med større trygghet, aktivitet og mulighet for sosialt fellesskap. Oslo kommunen har til nå realisert 1 000 Omsorg+ boliger. I tillegg er det i økonomiplanperioden planlagt ferdigstillelse av om lag 360 Omsorg+ boliger og 70 lokale omsorgsboliger for personer med kognitiv svikt. I 2021 vil Omsorg+ konseptet bli evaluert og resultatet av dette blir innarbeidet i neste rullering av Strategisk boligplan for eldre med hjelpebehov.

De hjemmebaserte tjenestene skal baseres på tillit og samskapning med dem som mottar tjenestene, med et mål om at den enkelte skal ha færre og faste hjelpere. Bydelenes erfaringer med tillitsmodeller i hjemmetjenesten evalueres høsten 2021. Resultatene fra evalueringen vil legges til grunn for den videre utviklingen av tillitsmodeller i bydelene. Arbeidet med å få til flere hele og faste stillinger videreføres og bidrar til at den enkelte får faste hjelpere og bedre kvalitet i tjenestene.

Høsten 2021 fremmes byrådssak om Aldersvennlig Oslo – Leve hele livet for å beskrive hvordan kommunen vil gjennomføre regjeringens eldrefor reform Leve hele livet. Tilrettelegging for at eldre skal leve selvstendige og aktive liv forutsetter tverrsektorielt arbeid, god forankring og favner utover helse- og omsorgssektoren. Transport er viktig for å oppnå dette og Ruter aldersvennlig transport er nå et tilbud i seks bydeler og i Marka. Det er stor etterspørsel etter tilbudet i alle bydeler.

Mange eldre hjemmeboende er i risiko for underernæring. Tidlig kartlegging og oppfølging av ernæringssituasjon er viktig for å bidra til å forebygge underernæring eller sykdom som følge av underernæring. Kliniske ernæringsfysiologer i bydelene er nødvendige i dette arbeidet. Helseetaten bistår og følger opp bydelens arbeid for godt kosthold og ernæring til eldre. Det å spise sammen og ha selskap under måltidet kan gi bedre matlyst. Det vil derfor bli gjennomført en prøveordning med spisevenn for hjemmeboende eldre som kan ha nytte av dette.

God munn- og tannhelse er vesentlig for matinntak og riktig ernæring. Samarbeidet mellom Tannhelsetjenesten og helse- og omsorgstjenestene vil styrkes gjennom et prosjekt for å bedre munn- og tannhelsen til hjemmeboende eldre. Tiltaket skal bidra til at brukere av hjemmesykepleie blir bedre kjent med, og får ivarettatt, sin rett til gratis tannhelsetjeneste.

God lindrende behandling og omsorg er vesentlig for personer som ønsker å tilbringe sin siste tid hjemme. Viktig samarbeidspartnere er Fransiskushjelpen, fastlegen, spesialisthelsetjenesten, frivillige og ideelle organisasjoner. Samtidig skal de som trenger institusjonsplass og avlastning få det. Sykehjemsetaten vil teste ut ambulerende palliativt team ved kommunens lindrende enheten ved Solvang helsehus i et samarbeid med et utvalg av bydelene.

Flere innbyggere med omfattende og sammensatte hjelpebehov stiller krav til høy fagkompetanse og tverrfaglighet i tjenestene. Arbeidet med en overordnet rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester pågår. Planen omfatter alle dagens yrkesgrupper i de kommunale helse- og omsorgstjenestene og utarbeides i samarbeid med virksomhetene i sektoren, utdanningsinstitusjoner og fagorganisasjonene.

Utvikling i nøkkeltall:

Oslo kommune deltar i nettverk som består av de største kommunene i Norge: Bergen, Bærum, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Oslo. Nøkkeltallene nedenfor viser utviklingen i Oslo og i ASSS-kommunene de tre siste årene.

Tabell 6.10 Indikatorer for kommunehelse

Indikatorer for kommunehelse	Oslo 2018	Oslo 2019	Oslo 2020	ASSS 2018	ASSS 2019	ASSS 2020
Årsverk fysioterapeuter pr. 10 000 innbyggere	8,7	8,8	8,8	8,8	9,0	8,9
Årsverk ergoterapeuter pr. 10 000 innbyggere 3)	4,9	4,9	5,2	5,3	5,3	5,4
Årsverk leger pr. 10 000 innbyggere	10,4	10,4	9,7	10,5	10,6	10,6
Netto driftsutgifter pr. innbygger til kommunehelsetjenesten (1 000 kr) 1)	1,83	1,86	2,5	1,81	1,93	2,53
Reservekapasitet fastleger 2)	103	103	105	102	100	101

1)Netto driftsutgifter er beregnet med KOSTRA-funksjonene 233 Annet forebyggende helsearbeid 241 Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering

2)Indikatoren angir kapasiteten (listetaket) i forhold til antall pasienter på listene i prosent. En verdi > 100 betyr at det er ledig plass. Data hentes fra Helsedirektoratets Fastlegeregister og gjelder pr. 31.12. Beregning: (kapasitet hos fastlegene (iht. liste)) / (antall pasienter pr. fastlegeliste)) * 100

3)Helse + Omsorg

Fysioterapitjenesten i Oslo viser et stabilt nivå på antall årsverk pr. 10 000 innbyggere, det samme gjelder ASSS. Antallet ergoterapeuter viser en økning i 2020 for Oslo, den samme trenden gjør seg gjeldende for ASSS som har en mindre økning enn Oslo. Dette gjør at Oslo fortsatt er noe under snittet av de øvrige kommunene, men noe nærmere enn tidligere.

Legeårsverk pr. 10 000 innbyggere viser et stabilt nivå, og det samme gjelder for ASSS. Tabellen viser en vesentlig nedgang i 2020. Dette skyldes en endret definisjon ved at leger uten avtale med kommunen, som følgelig ikke fakturerer kommunen, er tatt ut fra og med 2020. Oslo kommunes ressursinnsats i form av legeårsverk er økt og ikke redusert i 2020.

Netto driftsutgifter pr. innbygger til kommunehelsetjenesten øker markant i 2020 både for Oslo og ASSS med henholdsvis 34 % og 31 %. Dette har sammenheng med vesentlig økt ressursinnsats grunnet koronapandemien. Når vi ser dette i sammenheng med det gjennomsnittlige smittetrykket gjennom 2020 har Oslo har en kostnadsøkning som er lavere enn gjennomsnittet for ASSS. Oslo ligger til tross for effektene av smittesituasjonen under pandemien fortsatt under gjennomsnittet for ASSS.

Reservekapasitet for fastleger sier noe om legetilbudet, ettersom høyt tilbud av leger gjør at innbyggerne har flere fastleger å velge mellom og at det er ledig legekapasitet i kommunen. I Oslo kommune har reservekapasiteten vært stabil i perioden, med en økning i 2020 og er noe høyere enn for snittet i ASSS.

Tabell 6.11 Indikatorer for pleie og omsorg

Indikatorer for pleie og omsorg	Oslo 2018	Oslo 2019	Oslo 2020	ASSS 2018	ASSS 2019	ASSS 2020
Andel av innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester (%)	27,9	27,4	26,1	28,1	27,2	26,0
Andel av innbyggere 80 år og eldre som bor i langtidsopphold i institusjon	13,4	12,8	11,9	12,4	11,6	11,3
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år og eldre pr innbygger 67 år og eldre (i 1 000 kr)	15,8	16,1	17,2	17,7	18,1	18,1
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år+ pr. bruker 67 år+ (i 1 000 kr)	126	130	143	141	149	157
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 0-66 år pr bruker 0-66 år (i 1 000 kr)	532	549	576	421	450	460
Andel årsverk i pleie og omsorg (brukerrettede tjenester) med fagutdanning (%)	73,4	74,8	74,3	76,3	76,6	76,8

Felles for Oslo og ASSS-kommunene er en synkende andel av innbyggere 80 år og over som mottar omsorgstjenester. Bruksraten går ned både for hjemmetjenester og langtidsopphold i institusjon. Samtidig skjer en vridning fra institusjon til hjemmetjenester. Endringer i tjenestetilbudet og forbedring i helsetilstanden til hjemmeboende eldre gjør at færre trenger hjelp. Innenfor hjemmetjenestene øker omfanget av hjemmesykepleie mens praktisk bistand er redusert. Utbygging av Omsorg+ boliger, styrking av rehabiliteringstjenester, tilbud om aktivitetsfremmende tiltak og teknologisk utvikling bidrar til økt mestring og selvhjelpenhet for hjemmeboende eldre i Oslo.

I 2020 var netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker 0-66 år 19 prosentpoeng høyere i Oslo enn gjennomsnittet for ASSS, mens det gjennomsnittlige bistanndsbehovet var lik ASSS snittet. Oslo tildeler noen flere timer pr. uke til denne aldersgruppen enn gjennomsnittet for ASSS kommunene.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Delta i utviklingen av Helsefellesskap Oslo i tråd med samarbeidsavtale mellom kommunen og sykehusene

Tiltak 2

Sikre sammenhengende tjenestetilbud fra hjem til hjem i samarbeid med etater og spesialisthelsetjenesten

Tiltak 3

Mindre og tverrfaglige team skal sikre færre og faste medarbeider som besøker den enkelte

Tiltak 4

Utvikle overordnet kompetanse- og rekrutteringsplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester i Oslo kommune i samarbeid med virksomhetene

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Tiltak 1

Oslostandarder og overordnede planer for helse- og omsorgssektoren legges til grunn for tjenesteutviklingen

Tiltak 2

Utarbeide, i samarbeid med tillitsvalgte og brukerrepresentanter, egne lokale handlingsplaner for sine legetjenester basert på føringer gitt i Legeplan for Oslo kommune 2020–2024

Tiltak 3

Følge opp føringer i byrådets sak om Aldersvennlig Oslo – Leve hele livet

Tiltak 4

Videreutvikle og tilpasse aktivitetstid i samarbeid med brukere og virksomhetene

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Tiltak 1

Styrke lavterskel behandlingstilbud til mennesker med psykiske lidelser

Tiltak 2

Videreutvikle likeverdige og sammenhengende rehabiliteringstilbud for tjenester i eget hjem, helsehus og spesialisert rehabilitering

Tiltak 3

Erfaringer fra pandemien legges til grunn for videreutvikling av tjenestene

Tiltak 4

Prøve ut tiltak for bedre munn- og tannhelse i samarbeid med Tannhelsetjenesten

Tiltak 5

Samarbeide om ambulerende palliativt team ved kommunens lindrende enheten ved Solvang helsehus

Mål 4 Levekårsforskjellene er redusert

Tiltak 1

Videreutvikle og synliggjøre frisklivstilbudet slik at dette er i tråd med innbyggernes behov

Tiltak 2

Helse- og omsorgstjenestene skal innrettes slik at de kompenserer for systematiske skjevheter mellom innbyggere fra ulike sosiale lag

Tiltak 5

Helserelatert informasjon fra kommunen skal ta hensyn til at innbyggerne har ulike forutsetninger for å forstå og dra nytte av denne informasjonen

Mål 5 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Tiltak 1

Legge til rette for systematisk involvering av innbyggerne i utvikling av tjenester og tilbud

Tiltak 2

Samarbeide med ideelle aktører, lag, foreninger og organisasjoner om å legge til rette for at flere innbyggerne kan delta i fritidsaktiviteter og selvhjelpstilbud

Tiltak 3

Videreføre og etablerer nye dagaktivitetstilbud til personer med demens

Tiltak 4

Prøve ut spisevenn sammen med frivillige organisasjoner

Tiltak 5

Styrke oppfølgingen av FN- konvensjonen om rettighetene til mennesker med funksjonsnedsettelse (CRPD) i tjenesteutviklingen

Mål 6 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Tiltak 1

Være aktive bidragsytere i å utvikle digitale løsninger i tjenestene

Tiltak 2

Legge til rette for økt bruk av digitale selvhjelpsverktøy i tjenestene

Tiltak 3

Legge til rette for økt digital kompetanse blant eldre i samarbeid med ulike organisasjoner

Tiltak 4

Enkel og lett tilgang til kommunens lavterskeltilbud og omsorgstjenester på nettet

Resultatindikatorer helse- og omsorgstjenester

Tabell 6.12 Resultatindikatorer helse- og omsorgstjenester

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel av bydelenes årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning	74,6 %	74,3 %	80 %	80 %
Antall innbyggere 65 år og eldre innlagt på sykehus med hoftebrudd pr 1 000 innbyggere 2)	8,7	6,9	8,5	8,4
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare psykiatriske sykehusavd.	1 469	864	>860	1)
Antall betalingspliktige liggedøgn etter meldt utskrivningsklare fra somatiske sykehusavd. og rehabiliteringsopphold	2 971	1 431	<2 800	1)
Andel mottagere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	38,4 %	37,9 %	50 %	50 %
Antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring	7 598	6 872	>7 600	>7 600
Antall mottakere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom	924	746	>800	>900
Antall brukere med aktivitetstid	1 292	1 299	>1 300	>1 300

1) Måltall for 2022 er minst like godt resultat som i 2021 og vil være kjent før bydelene vedtar årsbudsjett 2022

2) Ettersom resultatet for 2020 og 2021 er påvirket av koronapandemien, settes måltallet noe lavere enn opprinnelig måltall for 2021.

Andel av bydelenes årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning er noe redusert i 2020 til 74,3 prosent. Resultatet for landet uten Oslo i 2020 var 78 %. Det er et mål at andelen faglært personell over tid skal økes til 80 %.

Det er en markant nedgang i antall sykehusinnleggelser med hoftebrudd fra 2019 til 2020. Denne nedgangen er høyst sannsynlig påvirket av koronapandemien, og tallene i 2021 vil trolig også være påvirket av pandemien om enn i noe mindre grad.

Det er en betydelig reduksjon fra 2019 til 2020 i antall betalingspliktige liggedøgn etter at pasienter er meldt utskrivningsklare fra psykiatriske sykehusavdelinger. Dette må ses i sammenheng med en vesentlig økning fra 2018 til 2019 som et resultat av innføring av betalingsplikt også for disse sykehusinnleggelsene. Det er sannsynlig at koronapandemien kan ha påvirket både inn- og utskrivning fra sykehus for både psykiatriske, somatiske og rehabiliteringsopphold.

Antall mottagere av helsetjenester i hjemmet over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko, antall brukere som har mottatt tjenestene hverdagsrehabilitering og avklaring og mestring samt antall

mottagere av dagaktivitetstilbud for mennesker med kognitiv svikt/personer med demenssykdom er redusert i 2020 grunnet pandemien.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 6.13 Avsetninger (i tusen kroner)

		Beløp i 1 000 kr
230807	Kompensasjon for tomgangsleie Omsorg+	2 000
230808	Folkehelsetiltak	6 000
230809	Opptrappingsplan - habilitering og rehabilitering	10 000
230810	Ruter aldersvennlig transport	26 400
230811	Trygg og mangfoldig eldreomsorg	9 300
230812	Heltidskultur	8 000
230813	Psykisk helse	4 000
230814	Økt digital kompetanse eldre	2 000
230815	Kompetansehevende tiltak - ren kommunal finansiering	5 000

Kompensasjon for tomgangsleie Omsorg+

I henhold til verbalvedtak 10.4.3/2020 gis bydelene kompensasjon for tapte leieinntekter ved førstegangs innflytting i Omsorg+ tilsvarende 80 % dekning av tomgangsleie første fire måneder etter overtagelsesdato. Bydel Alna overtar Teisen Omsorg+ høsten 2022 og det er satt av midler til dekning av dette.

Folkehelsetiltak

Midlene er varige og avsatt til tiltak innen kommunehelse, herunder samarbeidsutvalg/helsefellesskap, drift av folkehelseprogram, folkehelsetiltak og utarbeidelse av folkehelsestrategi.

Opptrappingsplan - habilitering og rehabilitering

Midlene er varige og avsatt til habilitering- og rehabiliteringstiltak i bydeler og etater.

Ruter aldersvennlig transport

Avsatt til Ruter aldersvennlig transport som etableres som en fast ordning i seks bydeler inklusive Marka fra 2022.

Trygg og mangfoldig eldreomsorg

Midlene er varige og avsatt til tiltak innen eldreomsorg i bydelene.

Heltidskultur

Midler til utprøving av prosjekter for å prøve ut ressurspooler og nye arbeidstidsordninger.

Psykisk helse

Midlene er varige og avsatt til arbeidet med psykisk helse, herunder for å gjennomføre tiltak i En Psykt bra by.

Økt digital kompetanse eldre

Midler som tildeles bydelene for å styrke av opplæringstilbud i digitale ferdigheter. Primær målgruppe er eldre og minoritetsbefolkningen.

Kompetansehevende tiltak

Midlene er avsatt til kompetanseutvikling innenfor helse og omsorg.

5 Investeringsbudsjettet

Investeringer innenfor helse og omsorg, sykehjem, Omsorg+ og boliger til mennesker med nedsatt funksjonsevne omtales i Del 6 Byomfattende tiltak under Sykehjemsetaten og i Del 11.1 Næring og eierskap – Eiendomsforetakene.

6 Klimakonsekvenser

Se omtale i del 5 Bydelene.

7 Tilskuddsmidler

Se spesifikasjon og omtale i del 5 Bydelene.

8 Verbale vedtak

Oslo kommune stiller språkkrav ved ansettelse i helse- og omsorgstjenestene. Det er behov for oppdatering og presisering av språkkrav for å sikre at det stilles felles krav til de som utfører helse- og omsorgstjenester i Oslo kommune, og sikre at kravet er i tråd med krav som stilles for å få norsk autorisasjon.

Språkkravet for utdanning på høyskole og universitetsnivå nivå C1 var et tidligere krav knyttet til autorisasjon, dette er endret til B2. Det er heller ingen språkprøve som måler C1 nivå. Bergenstesten måler nivå B2, som er det gjeldende autorisasjonskravet for helsepersonell utenfor EU/EØS. Det samme språkkravet stilles også til helsepersonell med utdanning innenfor EU/EØS, fra andre land enn Norge, Sverige eller Danmark.

Det foreslås derfor endring av gjeldende generelle verbalvedtak:

H74/2020 Krav om at søkere til stillinger innenfor pleie og omsorg i Oslo kommune skal beherske norsk språk skriftlig og muntlig:

Økt fokus på pasientsikkerhet og krav om å ha en kunnskapsbasert tjeneste krever kompetanse, også på språk. Ved ansettelser i helse- og omsorgstjenestene i Oslo kommune skal det for søkere som har fullført og bestått videregående opplæring i andre land enn Norge, Sverige eller Danmark og for ufaglærte, stilles krav om fremvisning av språkprøve som viser at søker behersker norsk på minimum nivå B1 på alle delprøvene. Oslo kommune skal videre jobbe for at det utarbeides norskprøver på et nivå mellom B1 og B2, for å sikre arbeidsgivere muligheten til å stille mer differensierte språkkrav. For sykepleiere, fysioterapeuter, leger og andre med utdanning fra høyskole og universitetsnivå stilles krav om norskferdigheter tilsvarende HN-testen (Bergenstesten) på nivå «godt bestått». Nivå godt bestått på Bergenstesten tilsvarer nivå C1 i Det felles europeiske rammeverket for språk.

Forslag til nytt verbalvedtak:

HX/2022 Krav om at søkere til stillinger innenfor helse og omsorg i Oslo kommune skal beherske norsk språk skriftlig og muntlig:

Økt fokus på pasientsikkerhet og krav om å ha en kunnskapsbasert tjeneste krever kompetanse, også på språk. Alle helsepersonellgrupper med utdanning fra andre land enn Norge, Sverige eller Danmark skal ha bestått en godkjent norsk språkprøve på B2-nivå på Europarådets nivåskala for språk (CEFR) for å få ansettelse i Oslo kommune. Godkjente språkprøver som kan måle språkferdigheter på B2-nivå er «Test i norsk – høyere nivå», også kalt Bergenstesten (bestått både muntlig og skriftlig), og norskprøven til Kompetanse Norge (tidligere VOX) med B2 på alle delprøver. Ved ansettelser av ufaglærte i helse- og omsorgstjenestene skal det for søkere som har opplæring i andre land enn Norge, Sverige eller Danmark stilles krav om fremvisning av språkprøve som viser at søker behersker norsk på minimum nivå B1 på alle delprøvene.

6.6 Oslo Origo

Tabell 6.14 driftsbudsjettet – Oslo Origo

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
121	Oslo Origo (HEI)			
10	Lønn og sosiale utgifter	44 937	55 305	73 796
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	32 368	29 636	37 205
14	Overføringsutgifter	6 852	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	20 865	0	0
Sum utgifter		105 021	84 941	111 001
16	Salgsinntekter	-9	0	0
17	Refusjoner	-8 780	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-20 864	0	0
Sum inntekter		-29 653	0	0
Netto utgifter		75 368	84 941	111 001

1 Ansvarsområde

Oslo kommune har etablert Oslo Origo for å gjøre kommunens tjenester enklere og mer tilgjengelig for innbyggerne og næringslivet i Oslo gjennom å utvikle gode, digitale løsninger for å realisere kommunens visjon for digital transformasjon – «Historien om Tim».

Oslo Origo skal være en drivkraft i kommunens helhetlige arbeid med digitalisering og transformasjon og bidra til å sette en felles retning og øke tempoet i kommunens digitaliseringsarbeid. Oslo Origo skal bidra til økt digital kompetanse og forståelse for digital tjenesteutvikling i kommunens virksomheter.

Sammen med Helseetaten er Oslo Origo sentrale rådgivere i kommunen innen bruken av digital teknologi, transformasjon og endringsprosesser.

Oslo Origo skal jobbe tett på virksomhetene som leverer innbyggertjenestene, og etablere tjenestenære samarbeid med noen virksomheter, med formål om å kontinuerlig forbedre viktige tjenester basert på innsikt om innbyggerbehov. Dette innebærer at Oslo Origo bidrar med spisskompetanse på digitalisering, teknologiutvikling, metodikk for tjenesteutvikling og smidige metoder. Virksomhetene bidrar med sin kompetanse om fag, innbyggerbehov, arbeidsprosesser, tjenesteleveranser, eksisterende systemer og dagens digitale løsninger. Arbeidet med å forbedre brukerreisene for både innbyggere og ansatte vil understøttes av porteføljen med digitale fellesløsninger for å sikre helhet og fart i digitaliseringsarbeidet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Digitaliseringen av samfunnet skjer i et stadig økende tempo – drevet frem både av teknologisk utvikling, nødvendige tilpasninger som følge av uventede hendelser og endrede forventninger og behov hos innbyggere. Kunnskap om hvordan man kan bruke og tilpasse digital teknologi til å løse utfordringer, videreutvikle og forenkle offentlige tjenester og gjøre tjenestetilbudet i Oslo mer tilgjengelig for innbyggerne og næringsliv, er å anse som kjernekompetanse. Det er derfor helt nødvendig å bygge opp slik kompetanse internt gjennom egne ansatte for å sikre at kunnskap og erfaringer blir værende i kommunen.

Under koronapandemien har digitaliseringstempoet økt ytterligere. Kommunen har sett nytteverdien av å ha gode digitale tjenester på plass som et alternativ, og til dels også en erstatning for fysisk tilgang til ulike tjenester. Dette gjelder ikke bare for ansatte gjennom video- og samhandlingsløsninger og hjemmekontor, men også for innbyggerne gjennom digital saksbehandling av økonomisk sosialhjelp,

digitale henvisninger til feberpoliklinikk for prøvetagning og klinisk avstandsoppfølging via app tilgjengelig på mobil og nettbrett. Oslo Origo har sammen med Helseetaten bidratt til organisering av frivillige i en bemanningsdatabase, etablering av feberpoliklinikker, utvikling av digitale verktøy for smittesporing og digital formidling av prøvesvar.

Oslo Origo har i de første årene hatt et ansvar for kommunens digitale fellesløsninger overfor innbyggerne. Fellesløsningene har i denne fasen vært viktige for å skape fart og helhet i digitaliseringsarbeidet. Disse er likevel ikke tilstrekkelig i arbeidet med digital transformasjon av kommunen og dens virksomheter. Det er først når arbeidsprosesser endres og måten tjenester leveres på til innbyggerne, at digital transformasjon lykkes. Oslo Origo vil gradvis vri fokus mot tettere samarbeid med virksomhetene med sikte på utvalgte brukerreiser og arbeidsprosesser knyttet til disse.

Innbyggernes behov dekkes i økende grad av tjenestetilbud fra flere sektorer, og dermed i økende grad på tvers av eksisterende organisatoriske skillelinjer. Tjenestetilbudet til innbyggerne skal være likeverdig uavhengig av hvor i byen man bor. Brukerorienterte metoder og tjenstedesign, gjør det mulig å avdekke hvordan kommunen på en bedre måte enn før, kan tilby likeverdige og sammenhengende tjenester som dekker innbyggernes individuelle behov.

Digitalisering handler om tjenesteutvikling gjennom forbedrede arbeidsprosesser. Arbeidet med digitalisering har derfor en todelt målsetting; oppnå varige endringer i eksisterende arbeidsprosesser samt legge til rette for videreutvikling av disse gjennom kontinuerlige forbedringer. Dette krever derfor at Origo organiserer arbeidet som varige produktsatsinger som realiseres gjennom kontinuerlig utvikling og forbedring basert på innsikt. Dette innebærer blant annet at løsninger ikke defineres på forhånd, men at innsikt om brukerbehov og endringer i disse styrer retningsvalg i utviklingsarbeidet. På denne måten er det mulig å endre kursen når innsikten tilsier det slik at effekter kan realiseres fortløpende. På denne måten sikres at behov forstås, at riktige utfordringer blir løst og at de riktige løsningene blir utviklet.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Etablere og videreføre samarbeid med utvalgte sektorer for å bygge opp tjenestenære digital miljøer, herunder åpen by, aldersvennlig by, foreldre i Oslo og tilgang til barnehage.

Tiltak 2

Gjennom satsingen rundt "Helsedata i Oslo" skal Origo jobbe sammen med tjenestesiden forbedre brukerreisen rundt legevaktsmottak

Mål 6 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Tiltak 1

Jobbe helhetlig med viktige brukerreiser for å sikre at innbyggerbehov blir forstått og kan danne utgangspunkt for utvikling

Tiltak 2:

Forsterke kommunens interne miljø og kompetanse innen utvikling av digitale løsninger og utforming av teknologi for innbyggertjenester

Tabell 6.15 Resultatindikatorer Oslo Origo

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Innbyggertilfredshet målt med sentrale digitale innbyggertjenester utviklet av Origo.	xxx	86 %	>70 %	>70 %

Denne indikatoren ble målt for første gang i 2020. Resultatet for 2020 må ses på bakgrunn av at det ble målt for kun tre produktområder, hvor ett av produktområdene scoret svært høyt.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Oslo Origo har fått økt sin driftsramme med 26 mill. i 2022 økende til 37 mill. i 2025. Av dette er hhv. 4 mill. i 2022 og 6 mill. i 2025 inndekket gjennom omdisponeringer fra investeringsrammen til driftsrammen.

Driftsrammen er økt for å gi rom for nye prioriterte satsinger i planperioden, hvor de viktigste er helsedata i Oslo, aldersvennlig by, foreldre i Oslo og tilgang til barnehage.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,4 mill. Det vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens brutto pensjonskostnadssats er 21,9 % som er uendret fra 2021.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 6.16 Investeringsbudsjett – Oslo Origo

Beløp i 1000 kr				
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
121 Oslo Origo (HEI)				
00 Lønn og sosiale utgifter	48 382	0		0
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	41 494	122 000		121 700
04 Overføringsutgifter	9 859	0		0
Sum utgifter	99 736	122 000		121 700
07 Refusjoner	-11 645	-4 300		0
Sum inntekter	-11 645	-4 300		0
Netto utgifter	88 091	117 700		121 700

Tabell 6.17 Investeringsoversikt – Oslo Origo

Oslo Origo (HEI)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:								
119038	ORIGO - Digitalisering		121 700	118 900	144 900	141 400		
	Sum investeringsutgifter		121 700	118 900	144 900	141 400		
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			121 700	118 900	144 900	141 400		

Netto investeringsramme er økt med 4 mill. i 2022 til 122 mill. og den øker til 141 mill. ved utløpet av planperioden. Midlene brukes til eksisterende og nye prioriterte digitaliseringssatsinger som gjennomføres i regi av Oslo Origo som nevnt under merknader over.

6 Klimakonsekvenser

Oslo Origo har ingen klimagassutslipp av betydning.

7 Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

8 Verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

6.7 Sykehjemsetaten

Tabell 6.18 Driftsbudsjett Sykehjemsetaten

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
313 Sykehjemsetaten (HEI)			
10 Lønn og sosiale utgifter	2 524 133	2 074 378	2 143 820
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	534 299	533 580	537 033
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 169 989	2 417 039	2 535 250
14 Overføringsutgifter	80 163	74 452	76 881
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	28 702	0	0
Sum utgifter	5 337 286	5 099 449	5 292 984
16 Salgsinntekter	-3 890 390	-4 015 563	-4 146 591
17 Refusjoner	-200 414	0	0
18 Overføringsinntekter	-16 589	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-28 550	0	0
Sum inntekter	-4 135 942	-4 015 563	-4 146 591
Netto utgifter	1 201 344	1 083 886	1 146 393

1 Ansvarsområde

Sykehjemsetaten har ansvar for at innbyggere i Oslo får tilbud om sykehjemsplass når vedtak om dette er fattet. Etaten skal utvikle differensierte tilbud, sikre valgfrihet og likebehandling og tilpasse totalvolumet av sykehjemsplasser i tråd med bystyrets vedtak, bydelenes bestillinger og lov og forskrift.

Sykehjemsetaten har ansvar for å gjennomføre tilbakeføring av sykehjem til kommunal eller ideell drift når dette er besluttet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Sykehjemsetaten har ved inngangen til 2022 ansvar for driften av 20 kommunale sykehjem og fire helsehus. I tillegg har etaten kontraktsoppfølging av 17 private langtidshjem, hvor 15 er driftet av ideelle aktører. Totalt tilsvarer dette omlag 3 900 plasser på langtidshjem og helsehus og rundt 450 dagsenterplasser. I 2021 er 35 % av sykehjemsplassen driftet av ideelle.

Tilgang til langtidsplasser i Oslo er god. Som en naturlig konsekvens av at det er færre eldre i målgruppen, at hjemmetjenestene er styrket og at Omsorg+ er bygd ut, er bydelenes etterspørsel av plasser redusert. Dette er i tråd med byrådets ønske om at flere eldre kan bo godt og lenger i eget hjem.

I den neste 10-årsperioden er det lagt en plan for å erstatte mange av dagens bygg som har for dårlig teknisk standard, med nye gode bygg for å møte innbyggernes behov for helsetjenester. I 2022 åpner nye Lamberseterhjemmet og Dronnings Ingrid's hage med til sammen 260 nye plasser.

Flere pasienter som tidligere ble behandlet i sykehus behandles nå i sykehjem og har i større grad behov for mer omfattende og avansert behandling og pleie, både medisinsk og helsefaglig. Pasienter med alvorlige psykiske lidelser er overført fra langtidshjem i spesialisthelsetjenesten til kommunen, hvor mange av dem fortsatt har et behov for heldøgns pleie og omsorg. Det er økende andel eldre med ruslidelser og flere beboere med atferdsproblemer med vold og trusler som får konsekvens både for medpasienter/beboere og medarbeidere. Dette påvirker hvordan vi innretter tjenestene fremover.

Eldre pasienter som trenger rehabilitering og korttidsopphold kan få vedtak om tidsbegrenset opphold på helsehus. Pasientene på helsehus har ofte flere sykdommer samtidig og krever mer avansert medisinsk og pleiefaglig behandling enn før. Sykehjemsetaten ble styrket i 2020 og i 2021 for å kunne øke bemanningen og kompetansen i helsehusene.

Det er vanskelig å rekruttere nok helsefaglig høyskoleutdannede medarbeidere og å sikre at hver enkelt institusjon har spesialisert kompetanse. Samtidig utfører helsefaglig personell på langtidshjem og helsehus i dag mange oppgaver som kunne blitt utført med bedre kvalitet av medarbeidere med annen type kompetanse. Sykehjemsetaten har derfor igangsatt en pilot som tester ut oppgaveglidning og spesialiserte ambulerende team.

Sykehjemsetaten har hatt oppmerksomhet på systematisk ernæringsarbeid og gode måltidsopplevelser i flere år. I budsjett 2020–2022 er det gitt øremerkede midler til å teste ut konseptet med måltidsverter og valgfri middag på flere institusjoner. Målet er å bringe mat og kjøkkenfaglig kompetanse nærmere beboerne, forebygge underernæring, øke kvalitet og gi gode måltidsopplevelser.

Langtidshjemmene er i ferd med å ta i bruk velferdsteknologi og innføre digitale løsninger. Digitalt tilsyn som inkluderer sykesignalanlegg og personalarmer er et satsningsområde som gir mindre forstyrrelser for beboere om natten og dermed bedre søvn. Teknologi prøves også i kommunikasjon mellom beboere, pårørende og medarbeidere.

Det er testet ut en løsning for elektronisk informasjonsdeling om pasienter som har behov for tjenester fra flere kommunale helse- og omsorgsenheter. Digital kommunikasjon mellom disse tjenestene vil gi mer helhetlige pasientforløp og styrke pasientsikkerheten.

Tabell 6.19 Nøkkeltall Sykehjemsetaten

Nøkkeltall	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Beleggsprosent, langtidsplasser i institusjon	98,2 %	98,5 %	98,0 %	98,3 %	97,4 %
Beleggsprosent, korttidsplasser i institusjon	85,7 %	89,4 %	90,7 %	89,4 %	77,6 %
Andel som får oppfylt sitt førstevalg for langtidsoffhold	79,8 %	78,1 %	71,4 %	64,3 %	64,8 %
Andel korttidsplasser i sykehjem	8,3 %	7,5 %	7,7 %	7,5 %	7,4 %
Andel rehabiliteringsplasser	3,3 %	2,9 %	3,5 %	3,9 %	3,6 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demenssykdom	17,8 %	19,6 %	20,8 %	21,5 %	21,5 %

Resultater for 2020 må ses i lys av en svært krevende driftssituasjon knyttet til håndtering av covid-19.

Beleggsprosent for langtidsplasser i institusjon har falt på grunn av delvis nedstenging ved

smitteutbrudd, samt at færre ønsket plass på langtidshjem våren 2020. Redusert belegg på korttidsplass skyldes at færre har blitt lagt inn på korttidsopphold og at plasser har vært stengt på grunn av smitteutbrudd.

Andelen som har fått oppfylt sitt førstevalg for langtidsopphold har gått ned de to siste årene. Årsaken til dette er at når institusjoner flytter eller avvikles vil beboere som bor der bli prioritert til å få plass der de ønsker. Det medfører at andre må vente noe lenger. I 2020 har det vært flere ledige sykehjemsplasser og dermed flere som har fått oppfylt sitt førstevalg.

Andel rehabiliteringsplasser har gått ned. Dette skyldes at tilbudet ble noe redusert som følge av at Solvang helsehus ble omstilt til kommunal covid-19-enhet

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Legge til rette for at sykehjem eller avdelinger kan driftes med kun hele stillinger. Det vil bidra til at den enkelte beboer har få og faste hjelpere som kjenner den enkelte og deres behov.

Tiltak 2

Teste ut oppgaveglidning og ambulerende team på sykehjem for å bidra til at tjenestene har rett og tilpasset kompetanse.

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Tiltak 1

Avlastning- og trygghetsopphold skal være fleksible ut fra brukernes og pårørendes behov og ønsker

Tiltak 2

Langtidshjem og helsehus skal bruke velferdsteknologiske løsninger og innføre digitalt tilsyn i kommunale sykehjem

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Tiltak 1

Bidra i arbeidet med helhetlig plan for rehabiliteringsområdet som fremmes i 2022

Tiltak 2

Teste ut ambulerende palliativt team ved kommunens lindrende enhet ved Solvang helsehus i samarbeid med et utvalg av bydelene. Dette skal bidra til at kompetanse og ressurser er organisert etter den enkeltes pasients behov.

Tiltak 3

Mat- og ernæringsoppfølging skal ivareta den enkeltes behov og ønsker og være i tråd med helse- og miljøfaglige anbefalinger

Tiltak 4

Prøve ut spisevenn ved langtidshjem

Mål 5 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Tiltak 1

Beboere og pårørende skal ha mulighet for medvirkning

Tabell 6.20 Resultatindikatorer Sykehjemsetaten

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel fast ansatte i heltidsstillinger	48,6 %	50,4 %	> 50 %	1)
Andel avtalte årsverk av personell med fagutdanning totalt, sykehjem	82 %	81 %	85 %	85 %
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,51	0,6	> 0,6	>=0,6
Andel beboere på sykehjem over 67 år med legemiddelgjennomgang	89 %	82 %	100 %	>=86 %
Andel beboere på sykehjem over 67 år som er kartlagt for ernæringsmessig risiko	93 %	83 %	> 80 %	>80 %
Andel av pasienter utskrevet fra helsehus til eget hjem	74 %	71 %	> 75 %	>=70,5 %

1) Måltall for 2022 er minst like godt resultat som i 2020

I indikatoren avtalte årsverk av personell med fagutdanning er ikke farmasøyt, klinisk ernæringsfysiolog og faglært kjøkkenpersonell tatt med. Tiltak for å øke realkompetansen blant helsearbeidere er viktig, men påvirker ikke denne indikatoren.

Alle beboere på sykehjem skal ha legemiddelgjennomgang innen tre uker. Det er med dagens målemetode ikke mulig å trekke ut de som vil få, men ennå ikke har fått, denne gjennomgangen. Måltallet settes derfor til minimum 86 %, som gjenspeiler at alle får gjennomgang innen tre uker. Ambisjonsnivået fra budsjett 2021 opprettholdes.

Det er ikke alle beboere som skal kartlegges for ernæringsmessig risiko. Dette kan skyldes helsemessige årsaker (eksempel terminalpasienter) eller at beboeren ikke ønsker dette. Hvor stor andel som vurderes kan dermed variere fra år til år.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Aktivitetsnivået i 2021 er basert på plasser i drift pr. 01.07.2021, planlagte endringer ut året og deretter justert for byrådets forslag til endringer i 2022. Bydelenes etterspørsel etter ordinære langtidsplasser er synkende og det er planlagt for 130 færre ordinære plasser og to færre skjermede plasser. Innenfor rammen er det opprettet 13 dagsenterplasser for demens og det er planlagt med 24 færre ordinære korttidsplasser og 12 færre ordinære dagsenterplasser.

Det er innarbeidet dekning for økt utgifter til husleie på til sammen 34,2 mill. for Lambertseterhjemmet (delårsvirkning), Dronning Ingrid's hage (delårsvirkning) og Lindeberg sykehjem. I tillegg er det innarbeidet dekning for økt husleie på 2,1 mill. årlig ved Midtåsen sykehjem.

Kontrakten med Sofienberghjemmet er fornyet med virkning fra 1.1.2022 og gir en merutgift på 9 mill. årlig.

Det er vanskelig å rekruttere nok helsefaglig utdannede medarbeidere og å sikre at hver enkelt institusjon har riktig spesialisert kompetanse. Med avsatte midler i 2020 og 2021 testes målrettet oppgaveglidning og ambulerende team i sykehjemmene.

Senter for fagutvikling og forskning/Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester er overført fra Sykehjemsetaten til Helseetaten fra 1. januar 2021. Sykehjemsetatens ramme er redusert med 12,2 mill. årlig for dette forholdet.

Budsjettrammen er redusert med 2,8 mill. for ekstraordinære midler innarbeidet i 2021 til dekning for økte ressurser til håndtering og distribusjon av smittevernuttstyr.

Rammen er redusert med 10,7 mill. i 2022 økende til 25,1 mill. i 2025 som følge av effektiviseringsuttak knyttet til digitalt tilsyn på sykehjemmene og øvrige effektiviseringstiltak.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 28,983 mill. Det vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Det er i tillegg innarbeidet 13,9 mill. som følge for høyere lørdags- og søndagstillegg mv. som det ble enighet om i tariffoppgjøret for 2020. Kommunens brutto pensjonskostnadssats er 21,9 % som er uendret fra 2021.

Tabell 6.21 Enhetspris og prisberegning vektet plass 2022

Pris pr vektet plass i 2022 foreslås slik:

Pris per vektet plass 2021	944 607
Lønns- og prisjustering 3,263 %	30 823
Pris pr. vektet plass 2022	975 429

Tabell 6.22 Priser institusjonsplasser

Type plass	Pris SAK 1/2022
Langtidsplasser	
Ordinær langtidsplass	975 429
Plass i skjermet avdeling for demens	975 429
Forsterket plass - psykiatri	975 429
Forsterket plass - annet	975 429
Forsterket plass - MRSA	975 429
Forsterket plass - rusavhengighet	975 429
Andre typer plasser	
Korttidsplass forhåndsbestilt "en bloc" 1) 2)	907 149
Korttidsplass ved kjøp utover "en bloc" 1) 2)	997 864
Rehabiliteringsplass	907 149
Forsterket plass - lindrende behandling	858 378
Aldershjemsplass	653 538
Dagsenterplass - ordinær	136 560
Dagsenterplass - demens	136 560

1) Bydelene forhåndsbestiller et bestemt antall korttidsplasser "en bloc" med mulighet for å justere antallet plasser hvert halvår. Kjøp av korttidsplasser utover dette gis et prispåslag på 10 %.

2) For opphold i helsehus som sammenhengende varer mer enn 40 døgn gis et prispåslag på 10 % pr. døgn etter dette tidspunktet. Kapitaldelen av sykehjemmets husleiekostnad er ikke inkludert i pris og driftskostnad pr plass.

Tabellen viser hva bydelene må betale for de ulike plassene uavhengig av om det er kommunal, ideell eller kommersiell drift. Prisen for ordinær langtidsplass i 2022 er justert med kommunal deflator.

Kostnadsnivået i Sykehjemsetaten er høyere enn dette og dette dekkes gjennom rammefinansiering.

Kostnad (selvkost) for en langtidsplass er dermed høyere enn prisen for en langtidsplass. Samtidig er selvkost for en kommunal og ideell plass høyere enn en kommersiell plass.

Alle langtidsplasser koster det samme for bydelene, og det betyr at spesialplassen har høyere subsidie enn ordinære langtidsplasser.

Pris for en korttidsplass er også subsidiert og er utformet for å stimulere til høy kapasitetsutnyttelse og at oppholdstiden ikke blir lenger enn hva som er formålet med slike plasser.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 6.23 Investeringer – Sykehjemsetaten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
313	Sykehjemsetaten (HEI)			
00	Lønn og sosiale utgifter	0	0	0
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	54 717	50 000	58 750
03	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 148	0	0
04	Overføringsutgifter	12 560	0	0
	Sum utgifter	72 426	50 000	58 750
07	Refusjoner	-12 560	-9 600	-11 350
	Sum inntekter	-12 560	-9 600	-11 350
	Netto utgifter	59 866	40 400	47 400

Tabell 6.24 Investeringsoversikt, kapittel 313 Sykehjemsetaten

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Sykehjemsetaten (HEI)									
Prosjektnummer og navn:									
107006	Inventar og utstyr sykehjem			50 000	10 000	10 000	10 000		
122013	Bytte varslingsystemer			8 750	7 500	0	0		
	Sum investeringsutgifter			58 750	17 500	10 000	10 000		
107006	Inventar og utstyr sykehjem	Investeringsmoms		-9 600	-2 000	-2 000	-2 000		
122013	Bytte varslingsystemer	Investeringsmoms		-1 750	-1 500	0	0		
Sum kapittel finansiering				-11 350	-3 500	-2 000	-2 000		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)				47 400	14 000	8 000	8 000		

Det er satt av 50 mill. i 2022 og 10 mill. i hvert av årene 2023–2025 til inventar, utstyr og til IKT i sykehjem. Det er lagt inn 8,75 mill. i 2022 og 7,5 mill. i 2023 til fornyelse av utgåtte pasientvarslingsystem.

Investeringsmidler til fornying av sykehjem og til generell rehabilitering sykehjem i planperioden
Det vises til omtale under Del 11.1 Næring og eierskap, Eiendomsforetakene under Oslobygg KF.

6 Klimakonsekvenser

Sykehjemsetatens bilpark består av elleve kjøretøy med tillatt totalvekt inntil 3 500 kg. Ti av disse er nullutslipp. Det er forventet at Sykehjemsetaten finner et nullutslippsalternativ for det siste kjøretøyet slik at målet nås senest innen utløpet av 2022.

7 Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

8 Verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

6.8 Helseetaten

Tabell 6.25 Driftsbudsjett Helseetaten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
314	Helseetaten (HEI)			
10	Lønn og sosiale utgifter	969 072	821 848	875 630
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	337 663	215 291	254 617
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	151 558	90 859	92 982
14	Overføringsutgifter	73 311	26 422	26 633
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	23 166	0	0
	Sum utgifter	1 554 770	1 154 420	1 249 862
16	Salgsinntekter	-144 685	-142 422	-146 267
17	Refusjoner	-272 927	-185 685	-190 698
18	Overføringsinntekter	-9 066	0	-6 000
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-23 139	0	0
	Sum inntekter	-449 817	-328 107	-342 965
	Netto utgifter	1 104 953	826 313	906 897

1 Ansvarsområde

Helseetaten har ansvar for å tilby innbyggerne kommunale helsetjenester som allmennlegevakt, overgrepsmottak, akutt psykososial oppfølging, akutt døgntilbud, forsterket rehabilitering og tannhelsetjenester. Etaten har ansvar for utviklingen av folkehelsearbeidet, ivaretar lovpålagte oppgaver i smittevernloven og er delegert myndighet om miljørettet helsevern i saker som gjelder flere bydeler. Helseetaten har en sentral rolle i kommunens smittevern- og beredskapsarbeid. Etaten har en rådgivende og koordinerende funksjon inn mot bydelenes helse- og omsorgstjenester og skal bidra med kompetanseheving fag-, forsknings- og kvalitetsutvikling.

Helseetaten ivaretar det operative ansvaret for anskaffelse, videreutvikling og forvaltning av kommunens fagsystemer på helse- og velferdsområdet. Dette innebærer ansvar for fagsystemer innen barnevern, sosiale tjenester, helse- og omsorg, barnehage, helsestasjon og bolig. Disse eies av sektorene helse, eldre og innbyggertjenester, oppvekst og kunnskap, og arbeid, integrering og sosiale tjenester, innenfor respektive fagområder. Etaten har i tillegg ansvar for kommunens arbeid med velferdsteknologi og er, sammen med Oslo Origo, sentrale rådgivere for kommunen innen bruken av digital teknologi, transformasjon og endringsprosesser.

2 Situasjonsbeskrivelse

Helsetilstanden til Oslos befolkning er i hovedsak svært god, men Oslo er fortsatt en by med stor sosial ulikhet i helse. Et systematisk folkehelsearbeid med gjennomføring av virkningsfulle tiltak er sentralt for å utjevne forskjeller og for å sikre en bærekraftig samfunnsutvikling. God folkehelse er grunnleggende og forebygging er sentralt i arbeidet med å oppnå dette. Det er viktig at folkehelseiltak integreres og tilpasses virksomhetenes planer og daglige arbeid. Helseetaten har påbegynt arbeidet med ny folkehelsestrategi for Oslo. Innbyggere, frivilligheten, organisasjoner og andre virksomheter vil bli involvert i arbeidet.

Koronapandemien har utfordret helse- og omsorgstjenesten og Helseetaten må forberede seg på en ny normalsituasjon med tiltak knyttet til økt smittevern i tjenestene. Erfaringer fra pandemien er viktige i videreutviklingen av tjenestene og det videre beredskaps- og smittevernarbeidet. Pandemien kan gi langsiktige konsekvenser for Oslos befolkning og har bidratt til å tydeliggjøre sammenhengene mellom levekår og befolkningens psykiske og fysiske helse. For enkelte innbyggere har smitteverntiltakene vært mer inngripende enn for andre og har medført sosial isolasjon, ensomhet og utenforskap. Det skal gis økt fokus på satsningsområdene i *En psykt bra by* hvor lett tilgjengelige tjenester og «en dør inn» er viktige prinsipper.

Ny storbylegevakt i Oslo er under bygging og skal sikre både tilstrekkelig kapasitet for legevaktstjenester i et langsiktig perspektiv og god kvalitet og riktig sammensetning av tjenester i den akuttmedisinske kjeden. Legevakten bygges på Aker sykehusområde med innflytting i 2023. Helseetaten skal sikre en trygg innflytting for både pasienter og ansatte og gjennomføre organisasjonsutvikling med vekt på kontinuerlig forbedring av operasjonell drift gjennom digitalisering og nye arbeidsmåter.

Oslo har en solid og variert legetjeneste som utfordres av økende krav til å yte flere oppgaver og å tilby mer omfattende helsehjelp. Legeplan for Oslo skisserer hvordan kommunen skal lede, utvikle og forbedre legetjenestene i tråd med myndighetskrav, befolkningens behov og fremtidige utfordringer. Helseetaten skal bistå virksomhetene i å følge opp og koordinere implementeringen av Legeplan for Oslo.

Nasjonal helse- og sykehusplan og avtale mellom Regjeringen og KS gir føringer om å etablere helsefellesskap mellom helseforetakene og kommunene. Utviklingen av Helsefellesskap Oslo skal skje i tråd med samarbeidsavtale inngått mellom kommunen og byens sykehus. Helsefellesskap skal sikre tettere samarbeid om og med de mest sårbare pasientgruppene: barn og unge, personer med alvorlige psykiske lidelser og rusproblemer, skrøpelige eldre og personer med flere kroniske lidelser. Sekretariatsfunksjonen for helsefellesskapet er lagt til Helseetaten.

Oslo kommune er i en omstillingsprosess der eldre tannklinikker blir erstattet av nye og større enheter. Ett eksempel er ny tannklinikk i Alna bydelshus som ferdigstilles ved årsskiftet 2021/2022. Dette vil gi bedre kvalitet og mer effektiv drift. Omstillingen vil fortsette i kommende økonomiplanperiode.

Under pandemien har etterslepet for lovpålagte grupper i tannhelsen økt, dette gjelder for både yngre og eldre. Gjennom ekstra bevilgninger i revidert budsjett 2021 er etaten tilført ressurser for å redusere etterslepet. Dette arbeidet fortsetter i 2022.

Tannhelsetjenesten fortsetter samarbeidet med Velferdsetaten om å videreutvikle tannhelsetilbudet til personer med rusproblemer slik at tilbudet blir lett tilgjengelig for målgruppen.

God munn- og tannhelse er vesentlig for matinntak og riktig ernæring. Samarbeidet mellom Tannhelsetjenesten og pleie- og omsorgstjenestene vil styrkes gjennom et prosjekt for å bedre munn- og tannhelsen til hjemmeboende eldre. Prosjektet skal bidra til at brukere av hjemmesykepleie blir kjent med og får ivaretatt sin rett til gratis tannhelsetjeneste.

Som følge av stor etterspørsel etter spesialisert rehabilitering er kapasiteten ved Forsterket rehabilitering Aker (FRA) i 2021 utvidet til 25 plasser. Utredning av tilbudet legges til grunn og gir anbefalinger for videre utvikling av tjenesten. Kapasiteten ved Kommunal akutt døgnenhet (KAD) er opprettholdt. Til sammen bidrar dette til at flere kan bo hjemme.

Mange eldre hjemmeboende er i risiko for underernæring. Dette medfører dårligere funksjonsnivå og redusert mulighet for å bo hjemme. Tidlig kartlegging av og oppfølging av eldre er viktig for å forbygge underernæring. Klinisk ernæringsfysiolog er sentral i dette og Helseetaten styrkes for oppfølging av overordnet ernæringsstrategi, og til å bistå og følge opp bydelens arbeid for godt kosthold og ernæring til eldre.

Med flere velferdsteknologiske produkter i bruk hjemme hos innbyggerne øker behovet for infrastruktur og forvaltning av systemene. Dette krever både investering i infrastruktur og ressurser til utvikling av teknologien. Helseetaten arbeider både med å styrke eksisterende systemer og å utvikle framtidsrettede løsninger.

Behovet for vedlikehold og videreutvikling av fagsystemene er stort og det pågår et arbeid med å kartlegge status. Samtidig er tilpasninger, utvikling og fleksibilitet i fagsystemer og IKT en vesentlig forutsetning for arbeidet med forenkling av arbeidsprosesser, tjenesteutvikling og omstilling.

Utbruddet av koronapandemien har vist mulighetene for å skape nye løsninger når man setter sammen ressurser fra flere miljøer med ulik kompetanse. I tillegg har det vist hvor viktig det er at kommunen tar større kontroll over dataene som er lagret i de ulike fagsystemene, slik at de kan tilgjengeliggjøres på nye måter til det beste for tjenestene og innbyggerne.

Flere innbyggere med omfattende og sammensatte hjelpebehov stiller krav til høy fagkompetanse og tverrfaglighet i tjenestene. Helseetaten bidrar i arbeidet med å utarbeide en overordnet rekrutterings- og kompetanseplan for bærekraftige helse- og omsorgstjenester.

Tabell 6.26 Nøkkeltall Helseetaten

Nøkkeltall	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Tannhelse - årsverk pr 10 000 innbyggere under tilsyn	13,9	12,8	13,1	13,5	13,7
Tannhelse - etterslep i innkallinger barn og unge, antall	10 842	16 984	14 605	11 775	14 740
Tannhelse - andel 5-åringer uten karies	71 %	73 %	72 %	74 %	78 %
Kommunal akutt døgnetenhet - beleggsprosent	76 %	83 %	77 %	87 %	64 %
Kommunal akutt døgnetenhet - gjennomsnittlig liggetid, døgn	3,8	4,2	4,3	4,3	4,3
Allmenlegevakt - gjennomsnittlig behandlingstid, min 1)	xxx	82	82	82	92
Legevakt Aker - gjennomsnittlig behandlingstid, min 1)	xxx	38	44	42	48
Forsterket rehabilitering Aker - gjennomsnittlig liggetid, døgn	xxx	20	19	23	22
Forsterket rehabilitering Aker - økning i funksjonsnivå	xxx	40 %	48 %	54 %	50 %

1) Historiske tall er endret fra Sak 1 i fjor, dette skyldes at det er etablert en egen database for uttrekk av tall som gir andre resultater enn uttrekkene som ble brukt i fjor. Tallene vil bli endelig kvalitetssikret innen utgangen av 2021.

I tannhelsetjenesten førte økt behandlingsbehov og endrede retningslinjer til økt etterslep i perioden 2016 til 2018. Fra 2018 til 2019 gikk etterslepet betydelig ned grunnet en kombinasjon av økte bevilgninger og organisatoriske tilpasninger. I 2020 økte etterslepet betydelig i perioden mars 2020 frem til august 2020 grunnet pandemien. Etter en målrettet innsats høsten 2020 ble etterslepet redusert fra 22 361 i august til 14 740 ved utgangen av desember.

I kommunal akutt døgnetenhet (KAD) økte beleggsprosenten i perioden 2016-2019. En viktig årsak til den meget høye beleggsprosenten i 2019 er at kapasiteten midlertidig ble redusert til 60 senger i andre halvår. Koronapandemien har ført til en betydelig nedgang i beleggsprosent i 2020.

De siste årene har liggetiden i KAD vært stabil og er betydelig kortere enn i sykehus for aldersgruppen over 75 år.

Allmenlegevakten har betydelig høyere gjennomsnittlig behandlingstid enn legevakt Aker, men forskjellen er noe redusert i perioden 2017-2019. Forskjeller i liggetid skyldes primært ulik pasientsammensetning ved de to legevaktene, der Allmennlegevakten behandler en høyere andel alvorlig syke pasienter og pasienter med mer komplekse og sammensatte problemstillinger. I 2020 har behandlingstiden ved begge legevakter økt grunnet koronapandemien.

Ved forsterket rehabiliteringsavdeling Aker (FRA) er liggetiden avhengig av hvilke typer pasienter avdelingen har hatt i perioden. Ortopediske pasienter har oftest 14 dager liggetid. Slagpasienter har oftest 28 dager, men av og til 35 dagers liggetid. Det er en sterk økning i funksjonsnivå for pasientene etter gjennomført behandling. Dette skyldes primært at slagrehabiliteringsmetoden FIRST ser ut til å gi gode resultater, en metode som ble innført i 2018.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Sikre at Helseetatens kurs- og kompetansetilbud er i tråd med overordnede planer og bydelenes behov

Tiltak 2

Utvikle Helsefellesskap Oslo i tråd med samarbeidsavtale mellom kommunen og sykehusene

Tiltak 3

Bidra i satsingen rundt "Helsedata i Oslo" for å forbedre brukerreisen rundt legevaktsmottak

Tiltak 4

Sikre trygg innflytting i Oslo storbylegevakt for både pasienter og ansatte

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever frie og selvstendige liv

Tiltak 1

En psykt bra by – Strategi for psykisk helse i Oslo legges til grunn i tjenesteutviklingen

Tiltak 2

Koordinere og følge opp implementering av Legeplan for Oslo

Tiltak 3

Sikre at erfaringskompetanse og brukermedvirkning ligger til grunn for utvikling av tjenestene

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Tiltak 1

Videreutvikle likeverdige og sammenhengende rehabiliteringstilbud for tjenester i eget hjem, helsehus og spesialisert rehabilitering

Mål 4 Levekårforskjellene er redusert

Tiltak 1

Bidra til å fremme sunt og bærekraftig kosthold i tjenestene

- Samarbeide med Utdanningsetaten om innføring av gratis skolemat i videregående skoler
- Bistå og følge opp bydelenes arbeid for godt kosthold og ernæring i bydelenes helse- og omsorgstjenester

Tiltak 2

Erfaringer fra koronapandemien legges til grunn for videreutvikling av tjenestene

Tiltak 3

Jobbe systematisk med effektiv kapasitetsutnyttelse og behovsdekning i Tannhelsetjenesten

- Gjennomføre prosjekt i samarbeid med utvalgte bydeler for bedre munn- og tannhelse i til hjemmeboende eldre
- Redusere etterslepet for lovpålagte grupper

Tiltak 4

Bidra til å videreutvikle og synliggjøre helsefremmende og forebyggende tiltak, samt traumeinformerte praksiser i tjenester rettet mot barn, unge og deres familier

Mål 5 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Tiltak 1

Legge til rette for systematisk involvering av innbygger i utvikling av tjenester og tilbud

Tiltak 2

Legge til rette for at helserelatert informasjon til innbyggerne er i tråd med prinsippene for universell utforming

Tiltak 3

Videreutvikle og gjennomføre kvalitetsmålinger og brukerundersøkelser i pleie - og omsorgstjenestene

Mål 6 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Tiltak 1

Informasjon om kommunens helsetjenester skal være enkel og lett tilgjengelig på nett

Tiltak 2

Legge til rette for økt bruk av digitale løsninger i tjenestene

Tiltak 3

Utvikle teknologisk arkitektur og konsept for forvaltning slik at den er bedre tilpasset spredningen av digitale tjenester og velferdsteknologi

Tabell 6.27 Resultatindikatorer Helseetaten

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel fast ansatte i heltidsstillinger	56 %	56%	>56%	1)
Svartid Legevaktsentralen < 2 minutter	54 %	56%	80%	80%
Andelen lovpålagte grupper innkalt til tannklinikk til planlagt tid	86 %	82%	100 %	100%
Vaksinasjonsdekning meslinger (MMR) 9-åringer	95 %	97%	95 %	95%

1) Måltall for 2022 er minst like godt resultat som i 2021. Dette blir tallfestet i Dok 3 og i tildelingsbrevet til etaten

Legevaktsentralen opplever økt pågang som følge av koronasituasjonen og i 2020 ble 56% av samtalene besvart innen 2 minutter, måltallet er 80 %. Bemanningen er økt og Koronatelefonen gir innbyggerne tilgang til informasjon og svarer på koronarelaterte spørsmål, noe som har avlastet Legevaktsentralen, fastleger og andre helsetjenester.

I Tannhelsetjenesten var 82 % av barn og unge innkalt til planlagt tid ved utgangen av 2020. Tjenesten hadde ca. 56 000 færre konsultasjoner enn i 2019 som følge av at tannklinikken stengte for all planlagt tannbehandling fra mars til medio mai 2020 – etter anbefaling fra nasjonale helsemyndigheter. Dette økte etterslepet blant barn og unge med 10 000 pasienter. I løpet av året ble det iverksatt flere tiltak for å redusere etterslepet, og ved utgangen av året hadde tjenesten tatt igjen 7 500 innkallinger.

Vaksinasjonsdekningen for meslinger er høy og stabil.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Helsetaten er tilført midler med 20 mill. fra og med andre halvår 2022 og 40 mill. årlig fra 2023 for å innføre gratis skolemat for elever i videregående skole som en fast ordning.

Etaten er tilført 6 mill. i 2022, 28 mill. fra 2023 og 56 mill. årlig fra 2024 for å innføre gratis skolemat i ungdomsskolen. Disse midlene skal også dekke videreføring av prøveprosjektet med gratis skolemat ved tre skoler som en permanent ordning fram til andre halvår 2023. Helsetaten er videre tilført ytterligere 2,2 mill. i 2022 for å videreføre gratis frukt til alle ungdomsskoleelever som en fast ordning.

Helsetaten er tilført 3 mill. årlig for å utvide kapasiteten ved Forsterket rehabilitering på Aker (FRA). Etaten er videre tilført 1 mill. årlig for å styrke kontakttelefonen ved Sosial ambulant akuttjeneste på Aker.

Helsetaten er tilført 1,2 mill. til styrket ernæringskompetanse.

For å dekke IKT-kostnader knyttet til etablering av ny storbylegevakt er etaten tilført 1,2 mill. i 2022, 3,9 mill. i 2023 og 5,5 mill. fra 2024. Etaten er også tilført 3,2 mill. i 2023 og 4,5 mill. fra 2024 til dekning av økte kostnader til forvaltning, drift og vedlikehold ved den nye legevakten.

Tannhelsetjenesten styrkes med 1,65 mill. og den øvrige del av etaten med 2,15 mill. i demografikompensasjon. Dette for å møte økt utgiftsbehov som følge av forventet befolkningsvekst. Tannhelsetjenesten er også tilført 2,2 mill. for å kunne gi tilfredsstillende tjenester knyttet til rettsodontologiske undersøkelser ved Statens Barnehus.

Helsetaten er tilført 12,2 mill. årlig fra 2022 som et resultat av flytting av kompetansemiljø innenfor fagutvikling og forskning fra Sykehjemsetaten til Helsetaten. Etaten er videre tilført 6 mill. årlig gjennom flytting av statlige kompetansemidler fra HEI til Helsetaten. Gjennom dette overføres både inntektskrav på 6 mill. og ansvar for oppgaven til Helsetaten.

Helsetaten er tilført 10 mill. årlig fra 2022 for å kunne støtte kommunens arbeid på digitaliseringsfeltet på datadeling, systemutvikling samt informasjonssikkerhet og personvern i HEI sektor. Etaten er videre tilført 2,5 mill. til oppfølging og utvikling av fagsystemer i AIS sektor.

Etaten er tilført 3,5 mill. for å finansiere teknisk drift av legevaktsentralen etter at ansvaret for dette er overført fra stat til kommune.

Rammen er redusert med 11,6 mill. i 2022 og innsparingsbeløpet øker til 18,5 mill. i 2023 og 29,1 mill. årlig fra 2024. Det forutsettes at denne reduksjonen vil kunne realiseres gjennom organisatoriske tilpasninger og effektiviseringstiltak.

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med netto 27,2 mill. Det vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens brutto pensjonskostnadssats er 21,9 % som er uendret fra 2021.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 6.28 Investeringsbudsjett – Helseetaten

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
314 Helseetaten (HEI)			
00 Lønn og sosiale utgifter	10 007	0	0
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	19 192	36 250	18 200
04 Overføringsutgifter	10 693	0	0
Sum utgifter	39 893	36 250	18 200
06 Salgsinntekter	-88	0	0
07 Refusjoner	-10 693	-7 250	-3 640
Sum inntekter	-10 782	-7 250	-3 640
Netto utgifter	29 111	29 000	14 560

Tabell 6.29 Investeringsoversikt, kapittel 314 Helseetaten

Helseetaten (HEI)		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:									
112018	Helseetaten - inventar og utstyr			7 500	7 500	7 500	7 500		3/22-4/23
120005	Tannklinikkplan - Inventar og utstyr nye klinikker			0	19 750	0	0		
122014	IKT storbylegevakt HEL			10 700	14 500	2 500	2 500		3/21-4/22
	Sum investeringsutgifter			18 200	41 750	10 000	10 000		
112018	Helseetaten - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-1 500	-1 500	-1 500	-1 500		
120005	Tannklinikkplan - Inventar og utstyr nye klinikker	Investeringsmoms		0	-3 950	0	0		
122014	IKT storbylegevakt HEL	Investeringsmoms		-2 140	-2 900	-500	-500		
Sum kapittel finansiering				-3 640	-8 350	-2 000	-2 000		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)				14 560	33 400	8 000	8 000		

I perioden blir det gjennomført investeringer i moderne inventar og utstyr i flere nye tannklinikker. Det er planlagt investeringer og utvidet kapasitet ved tannklinikkene på Tøyen og Linderud samt ny tannklinikk på Huseby og Majorstua.

6 Klimakonsekvenser

Helseetaten har totalt seks kjøretøy hvorav fire er nullutslippsbiler. Det er en målsetting at resterende to kjøretøy erstattes med nullutslippskjøretøy i 2022.

7 Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

8 Verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

6.9 Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag

Tabell 6.30 Driftsbudsjett Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
316 Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI)			
10 Lønn og sosiale utgifter	11 440	7 694	7 971
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	20 750	4 377	4 439
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 512	0	0
14 Overføringsutgifter	3 249	12 304	12 402
Sum utgifter	36 951	24 375	24 812
16 Salgsinntekter	-20 104	0	0
17 Refusjoner	-15 733	-20 852	-21 415
18 Overføringsinntekter	-1 016	0	0
Sum inntekter	-36 853	-20 852	-21 415
Netto utgifter	99	3 523	3 397

1 Ansvarsområde

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag har hovedansvar for å formidle læringer innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget til barnehager, skoler, sykehjem og hjemmesykepleie og tilrettelegge for at kvalifiserte søkere får læreplass.

Opplæringskontoret bistår virksomheter som tar inn læringer i helsearbeiderfaget og i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bystyret har vedtatt at alle læringer som er kvalifisert skal få tilbud om læreplass. Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag bidrar til at Oslo kommunes vedtatte måltall på 275 læreplasser innen helse- og oppvekstfag fylles med læringer og til å sikre god kvalitet på opplæringen.

Opplæringskontoret mottok 367 søknader om læreplass i 2020. Det var 110 flere enn i 2019. 202 læringer avsluttet sin lærekontrakt i 2020 hvor 171 av disse (84,7 %) bestod fagprøven og ble godkjent fagarbeider. I 2020 ble det tegnet lærekontrakt med 225. I tillegg er det tatt inn 55 læringer blant ansatte i virksomhetene under ordningen *Fagbrev på jobb*.

En betydelig andel av søkerne fyller ikke kravene til norskkunnskaper, faglig nivå, oppmøte og motivasjon, og tilbys derfor ikke læreplass i helse- og oppveksttjenestene.

Prøvestasjon for fagprøven innen helsefagarbeiderfaget har vært under utprøving siden høsten 2017 og er innført permanent fra 2021. Resultatet er svært godt og har løftet kvaliteten på opplæringen i tjenestene.

Samarbeidet med medlemsbedriftene har som følge av koronapandemien vært krevende.

Karanteneperioder, omprioritering av personell i bedriftene og færre fysiske møteplasser har gjort det vanskelig å møte både læringene og opplæringsansvarlige i bedriftene.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Formidle lærlinger innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget til medlemsbedriftene

Tiltak 2

Bistå medlemsbedriftene for å sikre god kvalitet i opplæringen

Tiltak 3

Øke rekruttering til fagene

Tabell 6.31 Resultatindikatorer Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Kvalifiserte lærlinger som får lærekontrakt	193	225	275	275
Andel avsluttede kontrakter som endte med fagbrev	83,8 %	84,7 %	85 %	85 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med 0,43 mill. brutto, inntektssiden er prisjustert med 0,56 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

5 Investeringsbudsjettet

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag har ingen investeringer.

6 Klimakonsekvenser

Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag har ingen klimagassutslipp av betydning.

7 Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

8 Verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

6.10 Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning

Tabell 6.32 Driftsbudsjett Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
317 Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	3 399	0	0
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	392 357	426 122	453 008
14 Overføringsutgifter	17 547	21 064	32 233
Sum utgifter	413 303	447 186	485 241
16 Salgsinntekter	611	0	0
17 Refusjoner	-22 786	0	0
18 Overføringsinntekter	0	-14 664	-15 060
Sum inntekter	-22 176	-14 664	-15 060
Netto utgifter	391 128	432 522	470 181

Helseetaten overfører basistilskudd til fastlegene. Utbetalingen gjøres i henhold til antall pasienter legen har på sin liste og etter satser fremforhandlet mellom staten og Legeforeningen.

Norsk pasientskadeerstatning (NPE) fakturerer kommunene for erstatningsutbetalinger etter behandling i primærhelsetjenesten. Utgiftene fordeles per innbygger.

Det er lagt inn en økning på 16,4 mill. fra 2022 for å kompensere for økt basistilskudd til fastlegeordningen. Det er videre lagt inn en økning på 11 mill. fra 2022 basert på økte utbetalinger til Norsk Pasientskadeerstatning (NPE). Det er usikkert hvordan ettervirkninger av koronasykdom og pandemien for øvrig vil påvirke utbetalingene i 2022 og senere år.

Det er lagt inn 2 mill. som et resultat av at betaling av helsetjenester i EØS er flyttet fra kap. 308 Bydelene – avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester til kap. 317 Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning.

Det er budsjettert med 452,5 mill. i basistilskudd til fastleger og 32,1 mill. i overføringer til Norsk pasientskadeerstatning (NPE).

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med 11,959 mill. netto, jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

6.11 Avsetninger husleier sykehjem

Tabell 6.33 Driftsbudsjett avsetning husleier sykehjem

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
328 Avsetning husleier sykehjem m.v. (HEI)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	-16 600	0
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	41 000	5 158
Sum utgifter	0	24 400	5 158
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	24 400	5 158

Midler til husleie til fornyede sykehjem i 2022 er innarbeidet i Sykehjemsetatens ramme for 2022. Det er avsatt ytterligere 5,2 mill. i 2022 økende til 37,9 mill. i 2025.

6.12 Bydelene – avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester

Tabell 6.34 Driftsbudsjett bydelene tiltak avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
308 Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	92 568	123 058	108 996
14 Overføringsutgifter	118 848	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	26 157	0	0
Sum utgifter	237 574	123 058	108 996
16 Salgsinntekter	2 260	0	0
17 Refusjoner	-3 004	0	0
18 Overføringsinntekter	-23 566	-6 000	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-25 984	0	0
Sum inntekter	-50 294	-6 000	0
Netto utgifter	187 280	117 058	108 996

4 Merknader til driftsbudsjettet

Se spesifisering og omtale i del 5 Bydelene og omtale under de enkelte funksjonsområdene.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 6.35 Investeringer

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
308 Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	21 991	42 375	46 600
Sum utgifter	21 991	42 375	46 600
07 Refusjoner	0	-4 475	-5 320
Sum inntekter	0	-4 475	-5 320
Netto utgifter	21 991	37 900	41 280

Tabell 6.36 Investeringsoversikt, kapittel 308 Byomfattende avsetninger, eldre, helse og innbyggertjenester

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Bydelene - avsetning helse, eldre, og innbyggertjenester (HEI)									
Prosjektnummer og navn:									
113041	El-biler			20 000	20 000	20 000	20 000		
116019	IKT fagsystemportefølje/ plattform			26 600	26 600	28 500	28 500		
	Sum investeringsutgifter			46 600	46 600	48 500	48 500		
116019	IKT fagsystemportefølje/ plattform	Investeringsmoms							
				-5 320	-5 320	-5 700	-5 700		
	Sum kapittel finansiering			- 5320	-5 320	-5 700	-5 700		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			41 280	41 280	42 800	42 800		

På dette kapitlet avsettes midler til låneordningen for elbiler samt til videreutvikling av fagsystemporteføljen som Helseetaten har utviklingsansvar for på vegne av bydelene. Utviklingsarbeidet er med på å komplettere digitaliseringsarbeidet i regi av Oslo Origo og må ses i sammenheng med dette.

6.13 Byomfattende tiltak – avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester

Tabell 6.37 Driftsbudsjett byomfattende tiltak avsetninger helse, eldre og innbyggertjenester

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
372	Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)			
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	7 587	53 610	61 201
14	Overføringsutgifter	40 560	4 827	4 866
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	642	0	0
	Sum utgifter	48 788	58 437	66 067
17	Refusjoner	-551	0	0
18	Overføringsinntekter	-13 830	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-642	0	0
	Sum inntekter	-15 022	0	0
	Netto utgifter	33 766	58 437	66 067

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 6.38 Avsetninger

		Beløp i 1 000 kr
237201	Spesialistutdanning leger	19 900
237202	Tilskudd til livssyns- og trossamfunn	4 866
237203	Trygg og mangfoldig eldreomsorg	3 000
237204	Utviklingstiltak	3 301
237205	Tilbakeført sykehjem	30 000
237206	Evalueringsprosjektet	5 000

Spesialistutdanning leger

Avsetningen gjelder dekning av utgifter i forbindelse med spesialistutdanning av leger i bydeler og etater.

Tilskudd til livssyns- og trossamfunn

Midlene er satt av til inndekning av kostnader til åndelige og eksistensielle samtaler for mennesker som bor i langtidshjem.

Trygg og mangfoldig eldreomsorg

Midlene er varige og avsatt til tiltak innen eldreomsorg i etatene.

Utviklingstiltak

Midlene er avsatt til utviklingstiltak i etatene.

Tilbakeført sykehjem

Avsetningen gjelder merutgifter for fem sykehjem som tilbakeføres til ideell eller kommunal drift i 2022.

Evalueringsprosjektet

Det er satt av midler til evaluering som omfatter Sykehjemsetaten, Helseetaten, byrådsavdelingen (HEI) og bydelene.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 6.39 Investeringer

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
372	Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)			
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	2 270	43 300	58 300
04	Overføringsutgifter	345	0	0
	Sum utgifter	2 615	43 300	58 300
07	Refusjoner	-345	-8 660	-11 660
	Sum inntekter	-345	-8 660	-11 660
	Netto utgifter	2 270	34 640	46 640

Tabell 6.40 Investeringsoversikt, kapittel 372 Byomfattende avsetninger, eldre, helse og innbyggertjenester

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Byomf. - avsetn. HEI									
Prosjektnummer og navn:									
114010	Inventar og utst. Omsorg +			8 000	8 000	8 000	0		
115030	Velferdsteknologi			35 300	35 300	35 300	35 300		
122015	Nytt nødnett legevaktsentral			0	15 000	0	0		
122016	IKT storbylegevakt HEI			15 000	23 500	0	0		
	Sum investeringsutgifter			58 300	81 800	43 300	35 300		
114010	Inventar og utsty. Omsorg +	Investeringsmoms		-1 600	-1 600	-1 600	0		
115030	Velferdsteknologi	Investeringsmoms		-7 060	-7 060	-7 060	-7 060		
122015	Nytt nødnett legevaktsentral	Investeringsmoms		0	-3 000	0	0		
122016	IKT storbylegevakt HEI	Investeringsmoms		-3 000	-4 700	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-11 660	-16 360	-8 660	-7 060		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			46 640	65 440	34 640	28 240		

På dette kapitlet avsettes midler til inventar og utstyr til private og kommunale Omsorg+ og til velferdsteknologi (digitalisering og IKT-infrastruktur). Det er behov for et nytt nødnett tilknyttet Legevaktsentralen, og forventede kostnader til dette er avsatt på dette kapitlet. Det ligger også avsetninger knyttet til IKT-kostnader ved den nye storbylegevakten i 2022 og 2023.

6.14 Prosjekteringsmidler

Tabell 6.41 Driftsbudsjett prosjekteringsmidler

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
374 <i>Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)</i>			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	363	1 017	1 032
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 894	0	0
14 Overføringsutgifter	91	0	0
Sum utgifter	4 347	1 017	1 032
17 Refusjoner	20 283	0	0
Sum inntekter	20 283	0	0
Netto utgifter	24 630	1 017	1 032

Det er avsatt 1 mill. til utredningskostnader frem til investeringsrammer for konkrete prosjekter er vedtatt.

6.15 Sektorens samlede forslag tilskuddsmidler

Tabell 6.42 Sektorens samlede forslag til tilskuddsmidler (beløp i 1000 kroner)

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Byrådets forslag Sak 1/2022	Sum 2020 - Sak 1/2022
372	Tilskudd til livssyns- og trossamfunn	4 700	4 700	4 866	14 266
Sum		4 700	4 700	4 700	14 100

6.16 Sektorens samlede forslag til verbale vedtak

Det foreslås endring av gjeldende generelle verbalvedtak:

H74/2020 Krav om at søkere til stillinger innenfor pleie og omsorg i Oslo kommune skal beherske norsk språk skriftlig og muntlig:

Økt fokus på pasientsikkerhet og krav om å ha en kunnskapsbasert tjeneste krever kompetanse, også på språk. Ved ansettelser i helse- og omsorgstjenestene i Oslo kommune skal det for søkere som har fullført og bestått videregående opplæring i andre land enn Norge, Sverige eller Danmark og for ufaglærte, stilles krav om fremvisning av språkprøve som viser at søker behersker norsk på minimum nivå B1 på alle delprøvene. Oslo kommune skal videre jobbe for at det utarbeides norskprøver på et nivå mellom B1 og B2, for å sikre arbeidsgivere muligheten til å stille mer differensierte språkkrav. For sykepleiere, fysioterapeuter, leger og andre med utdanning fra høyskole og universitetsnivå stilles krav om norskferdigheter tilsvarende HN-testen (Bergenstesten) på nivå «godt bestått». Nivå godt bestått på Bergenstesten tilsvarer nivå C1 i Det felles europeiske rammeverket for språk.

Forslag til nytt verbalvedtak:

HX/2022 Krav om at søkere til stillinger innenfor helse og omsorg i Oslo kommune skal beherske norsk språk skriftlig og muntlig:

Økt fokus på pasientsikkerhet og krav om å ha en kunnskapsbasert tjeneste krever kompetanse, også på språk. Alle helsepersonellgrupper med utdanning fra andre land enn Norge, Sverige eller Danmark skal ha bestått en godkjent norsk språkprøve på B2-nivå på Europarådets nivåskala for språk (CEFR) for å få ansettelse i Oslo kommune. Godkjente språkprøver som kan måle språkferdigheter på B2-nivå er «Test i norsk – høyere nivå», også kalt Bergenstesten (bestått både muntlig og skriftlig), og norskprøven til Kompetanse Norge (tidligere VOX) med B2 på alle delprøver. Ved ansettelser av ufaglærte i helse- og omsorgstjenestene skal det for søkere som har opplæring i andre land enn Norge, Sverige eller Danmark stilles krav om fremvisning av språkprøve som viser at søker behersker norsk på minimum nivå B1 på alle delprøvene.

6. 17 Sektorens samlede oppstilling øremerkede midler

Det vises til oppstillingen under kapittel 372 Byomfattende tiltak.

7. ARBEID, INTEGRERING OG SOSIALE TJENESTER

Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS) har ansvar for tjenester i bydelene innen arbeid, NAV, rusfeltet, boligsosialt arbeid, fritidsklubber og fritidstilbud rettet mot barn og unge, kriminalitetsforebyggende arbeid ungdom, SaLTo, bosetting og integrering av flyktninger, mangfold og tilrettelagt transport. I tillegg ligger Velferdsetaten, Hjelpemiddelformidlingen Oslo, Fagskolen Oslo og Oslo Voksenopplæring til denne byrådsavdelingen. Rådet for flerkulturelle minoriteter og Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold i Oslo er administrativt lagt til byrådsavdelingen. Hovedprioriteringer og satsinger i bydelene og innen byomfattende tjenester er omtalt i kap. 1 under «En varmere by» og «En by med plass til alle.»

7.1 Hoved- og nøkkelstørrelser arbeid, integrering og sosiale tjeneste

Figur 7.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for arbeid, integrering og sosial tjenester

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	3 476,0	3 528,7	3 447,5	3 420,9	3 415,0
Sum inntekter	-1 503,4	-1 527,8	-1 532,8	-1 542,8	-1 542,8
Netto utgifter	1 972,6	2 000,9	1 914,6	1 878,1	1 872,2

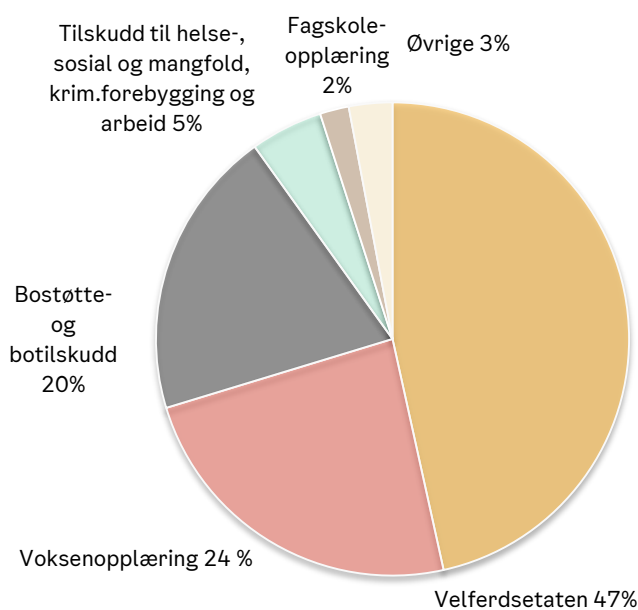
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 4,8 %

Bydelene

- Det settes av 72 mill. til jobber for ungdom i økonomiplanperioden, 23 mill. i 2022.
- Det settes av 10 mill. til flere sommerjobber og til sommeraktiviteter for barn og unge i 2022
- Det settes av 54,5 mill. til styrket innsats for å gi flere muligheter til arbeid i økonomiplanperioden
- Innsatser i rusomsorgen for å vri fra institusjonsbaserte tilbud til helseorientert hjelp i bolig fortsetter

Byomfattende

- Det settes av 20 mill. til forsterket innsats overfor unge som begår gjentatt kriminalitet i økonomiplanperioden
- Oslo Voksenopplæring styrkes med i alt 30 mill. i økonomiplanperioden for å gi flere voksne et opplæringstilbud
- Det fordeles 142,8 mill. i tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner og tiltak innen helse-sosial og mangfoldsfeltet i 2022
- Nye bostøtteordninger innføres i løpet av 2022

7.2 Byrådets ambisjoner arbeid, integrering og sosiale tjenester

Byrådets overordnede visjon er en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

Å øke sysselsettingen vil være en av de største utfordringene kommunen står overfor når pandemien avtar. Det handler både om hvordan vi skal få de som har stått langvarig utenfor arbeidslivet inn i jobb og hvordan de som har mistet jobben i forbindelse med pandemien raskt kan komme tilbake til arbeid.

For byrådet er det viktig at alle som vil og kan, får mulighet til å delta i arbeidslivet.

I 2019 sto nesten 98 000 personer i alderen 20–66 år utenfor arbeid og utdanning i Oslo. Det utgjorde i overkant av 20 prosent av alle i denne aldersgruppen. Over halvparten av disse mottar ikke trygd, og vi har ikke nok kunnskap om årsakene til at de ikke er i jobb eller utdanning. Vi vet imidlertid at mange av de som er arbeidsledige opplever et stort gap mellom egen kompetanse og det arbeidsgiverne etterspør. Byrådet vil bidra til at flere får formalisert kompetanse som svarer på arbeidslivets behov.

Oslo har landets høyeste arbeidsledighet, målt i andel av arbeidsstyrken. Per 7.september 2021 var 3,3 prosent av arbeidsstyrken i Oslo helt ledige, mens 2,1 prosent er delvis ledige. Tilsvarende tall for hele landet er 2,6 og 1,7 prosent. Under hele pandemien har Oslo vært fylket med høyest ledighet.

Byrådet er særlig bekymret for ledigheten blant unge, og styrker innsatsen overfor disse gjennom et målrettet oppsøkende arbeid. Byrådet vil bidra til å øke sysselsettingsgraden gjennom styrking av arbeidsrettede tiltak i bydeler der den er lav. Byrådet fortsetter arbeidet med å gi flere muligheter for tilrettelagt arbeid.

SSB sine framskrivninger av kompetansebehovet viser en forventning om høyere arbeidsledighet blant personer med kun grunnskoleopplæring eller studieforberedende videregående opplæring. Årsaken er nedgang i antallet jobber som ikke stiller formelle utdannings- og kompetansekrav. Vi vet imidlertid at mange arbeidsgivere trenger å få løst arbeidsoppgaver som ikke krever høyere utdanning eller videregående opplæring, men at oppgavene er fordelt på stillinger der det er krav til høyere utdanning eller fagutdanning. Byrådet viderefører prosjektet med kompetansejobber som ble igangsatt i 2021 i Bydel Søndre Nordstrand. Prosjektet skal sørge for at arbeidsoppgaver innenfor kommunens tjenester settes sammen til stillinger som tilpasset personer med lav formell kompetanse. Stillingene som opprettes skal svare på kommunens kompetansebehov og avlaste fagpersoner, samt bidra til at flere får tilgang til livslang læring gjennom deltakelse i arbeidslivet.

Byrådet tester ut en modell for kvalifisering og rekruttering til jobber i Oslo kommune, som er utviklet innenfor delprogram sysselsetting i områdesatsingen. I denne «hurtigspormodellen» går deltakerne gjennom et opplæringsprogram der de lærer norsk og samfunnsfag, samtidig som de får arbeidserfaring i kommunen. Modellen er testet ut med stor suksess hos private arbeidsgivere. Byrådet fortsetter utprøvingen i 2022 og 2023.

Det siste året har det vært en betydelig økning av søkere med rett til videregående opplæring. Det er grunn til tro at deler av økningen kan knyttes til pandemien og høy arbeidsledighet. Voksenopplæringen er styrket og byrådet styrker tilbudet ytterligere slik at flere med rett til videregående opplæring får et tilbud. Byrådet vil følge utviklingen i antall søkere med rett til videregående opplæring nøye.

Bydelene og NAV-kontorene er helt sentrale i å bidra til at mennesker får arbeid og står i arbeid. Gode sosiale tjenester, skal legge til rette for at innbyggerne får mulighet til å være i arbeid og aktivitet, fremfor mottagere av passive ytelser. NAV-kontorene skal bidra til å forebygge sosiale problemer. Partnerskapsavtalen mellom NAV-Oslo og kommunen fornyes.

Sosialt entreprenørskap bidrar til å skape arbeidsplasser og øke sysselsettingen. Byrådet viderefører derfor satsingen på veilednings- og etablerertjenester i Oslo.

Byrådet intensiverer innsatsen med å komme i dialog med personer som ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Bydelene styrkes slik at de gjennom aktivt oppsøkende arbeid særlig rettet mot unge, kan hjelpe disse inn i relevant aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid.

Byrådet vil at alle skal ha et godt sted å bo og vil bidra til at sosiale og økonomiske forskjeller utjevnes og at alle gis mulighet til å leve gode liv. Boligsosiale virkemidler som individuell oppfølging og låne- og tilskuddsordninger, skal bidra til trygge og stabile bo- og oppvekstmiljø.

Bolig er et viktig premiss for arbeid. En trygg og egnet bolig er grunnleggende for livsmestring. Byrådet styrker arbeidet med å fremskaffe boliger til vanskeligstilte. Tiltak i Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021-2030 vil bli fulgt opp, og ny bostøttemodell tilknyttet de kommunale boligene innføres i 2022.

Byrådet jobber for å fremme mangfold, inkludering og fellesskap. Verdigrunnlaget for byens arbeid for mangfold og likeverd er nedfelt i OXLO Extra Large – En by for alle. Byrådet har lagt frem Handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger som skal bidra til en mer robust oppfølging og bruk av virkemidler i innsatsen mot hat, fordommer og diskriminering. Handlingsplanen Stolt og fri, vedtatt i 2020, skal bidra til å øke respekten for kjønns mangfold og gjøre Oslo til en mer inkluderende og mangfoldig by.

Pandemien har rammet befolkningen ulikt og bidratt til å forsterke sosiale og økonomiske forskjeller. Personer fra lavinntektsfamilier og personer med lite eller ingen formell utdanning er overrepresentert blant permitterte og arbeidsledige. Smittetrykket har vært høyere blant innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn. Pandemien har vist oss at samarbeid og god dialog mellom kommunen og sivilsamfunnet er avgjørende for at informasjon og kunnskap skal nå ut til flest mulig i byen vår.

Oslo har gjennom SalTo-samarbeidet og Politirådet et velfungerende nettverk for å forbygge og bekjempe ungdomskriminalitet. Det er gjennom handlingsplanen for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo, opparbeidet viktig kunnskap på feltet. Basert på blant annet denne kunnskapen styrker byrådet innsatsen overfor unge som begår gjentatt kriminalitet. Den situasjonsbestemte satsningen i Mortensrudområdet for perioden 2021 – 2024, videreføres.

Fritidstiltak for barn og unge skal være gode møteplasser. Satsningen på sommerjobb for ungdom har gjennom flere år gitt ungdom i alle bydeler jobberfaring og en forståelse for arbeidslivets forventninger, krav og rettigheter. Det er viktig for videre tilknytning til arbeidslivet at ungdom kommer tidlig inn i arbeidsmarkedet og får jobberfaring. Satsning på sommerjobb for ungdom og aktiviteter fortsetter.

Hovedmålet for ruspolitikken er at færre innbyggere utvikler rusproblemer. Barn og unge som enten står i fare for å utvikle rusproblemer, eller som lever i familier med rusproblemer, skal ha lett tilgang til hjelp gjennom tidlig innsats. Innbyggere med rusproblemer skal få bistand ut fra sine behov til å leve et meningsfylt liv. Somatisk helse, psykisk helse og rus skal i større grad ses under ett. Det er et mål for byrådet at voksne i aktiv rus skal kunne nyttiggjøre seg ordinære helsemessige og sosiale tilbud i bydelen der de bor.

Bystyret vedtok 21. april 2021 sak 90/21 byrådssak 226/20 «Institusjonsplass til rett tid og rett sted – Temaplan for Oslo kommunes rusinstitusjoner 2021 – 2030» med måltall for ulike tjenestekategorier. I perioden vil noen rusinstitusjonsplasser avvikles, noen vil omstilles og noen vil opprettes. Byrådet vil at omstillingen skal legge til rette for helseorientert hjelp i lokalmiljøet, med vekt på aktiviteter og arbeid, egen bolig med bo-oppfølging og bomiljøarbeid. Opphold i rusinstitusjon skal inngå i bydelenes helhetlige tiltakskjede, og bidra til å nå individuelle målsettinger og økt livskvalitet. Det skal være muligheter for å delta i meningsfulle aktiviteter og sysselsetting under oppholdet. For å bo og beholde boligen kan opphold i rusinstitusjon bidra til å utvikle trygghet, styrke og kunnskap. Byrådet vil vedta en to-årig handlingsplan for oppfølging av temaplanen (2022-2023).

Tabell 7.1 Byrådets mål for bydelene og de byomfattende tjenestene innen arbeid, integrering og sosiale tjenester

Mål		Virksomheter som bidrar til måloppnåelse
1	Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid	Bydelene, Velferdsetaten, Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune
2	Flere bor trygt i eget hjem og lever frie selvstendige liv	Bydelene, Velferdsetaten, Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune
3	Flere opplever god helse og mestring	Bydelene, Velferdsetaten, Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune
4	Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i de bydelene med lavest sysselsettingsandel	Bydelene og Oslo Voksenopplæring
5	Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging i arbeid	Bydelene
6	Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger	Bydelene. Oslo Voksenopplæring, Fagskolen Oslo
7	Levekårsforskjellene er redusert	Bydelene og Velferdsetaten
8	Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap	Bydelene, Velferdsetaten, Oslo Voksenopplæring, Fagskolen Oslo
9	Digitale tjenester er innbyggerorienterte	Velferdsetaten, Fagskolen Oslo

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

I Oslo skal alle møte tjenester som tar utgangspunkt i den enkeltes behov. Tjenestene skal utvikles sammen med innbyggerne, medarbeidere, frivilligheten, ideelle og næringslivet. Byrådet er i særlig grad opptatt av at dette skal bidra til at flere gis mulighet til arbeid.

NAV skal være en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, som gir tjenester tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov og basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av lovverket. Brukerne skal møte et NAV som yter integrerte tjenester av høy kvalitet.

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever selvstendige liv

Byrådet vil fortsette å legge til rette for at flest mulig skal kunne bo selvstendig, være deltakende og ta i bruk egne ressurser. En trygg og forutsigbar bosituasjon gir innbyggerne mulighet til å ha fokus på arbeid, mestring og aktiv deltakelse i samfunnet. Det boligsosiale arbeidet i bydelene skal videreføres slik at flere kan bosettes i egen eller leid bolig.

Byrådet vil intensivere arbeidet med å fremskaffe boliger til vanskeligstilte. Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021 – 2030 viser at det er et udekket behov for flere kommunale boliger.

Startlån skal brukes aktivt for å bidra til at personer som har utfordringer med å få lån til bolig i vanlig bank kan kjøpe egen bolig.

I tråd med temaplan Oslo kommunes rusinstitusjoner 2021-2030, fortsetter arbeidet med å vri innsatsen fra institusjonsbasert rusomsorg til boligtilbud i egen bydel med desentraliserte tjenester der folk bor og med oppfølging og tiltak som understøtter folks ressurser og egeninnsats.

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Tjenestene skal ha større fokus på aktiviteter, arbeid og sosial inklusjon. Arbeid er helsebringende. Byrådets satsing på arbeid vil bidra til at flere opplever god helse og mestring.

Tjenestene til personer med rusproblemer skal bidra til flere friske leveår og redusere negative konsekvenser av rusproblemer for den enkelte, familien og for samfunnet. Rusproblemer skal først og fremst møtes som et helse- og sosialproblem. Somatiske, psykiske og rusrelaterte helseforhold må i større grad ses i sammenheng. Medarbeidere skal ha tilstrekkelig kompetanse om brukernes behov. Det skal legges til rette for at medarbeidere får mer kunnskap om rusrelaterte helseforhold. Bydelene tildeles særskilte midler for å drive bydelsnære tilbud til personer med rusproblemer. Kompetansesenter rus Oslo kan tilby relevant opplæring.

Mål 4 Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydelene med lavest sysselsettingsandel

Byrådet vil legge til rette for økt deltakelse i arbeidslivet og bidra til at ledige kommer tilbake i jobb.

Andelen sysselsatte varierer mellom bydelene og innenfor den enkelte bydel. I noen områder i Oslo er sysselsettingsandelen ned mot 50 %. Mange står utenfor arbeid og aktivitet, og mange er heller ikke registrert som arbeidsledige. Byrådet avsetter midler til arbeidsrettede tiltak for å hjelpe flere tilbake og inn i arbeid i bydeler der sysselsettingsandelen er særlig lav.

Oslo Voksenopplæring og NAV-kontorene skal bidra til at flere får motivasjon til å delta i opplæring og arbeid. Arbeidet skal skje i nært samarbeid med næringsliv og arbeidsliv. Arbeidsmarkedsbedriftenes kapasitet og kompetanse skal brukes aktivt.

Byrådet er bekymret for ledigheten blant unge og styrker derfor innsatsen overfor unge ledige for å fange opp de som ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet. Gjennom oppsøkende arbeid i bydelene skal disse hjelpes inn i relevant aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid.

Mål 5 Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Personer som i dag står langvarig utenfor arbeid har ofte lav formell kompetanse, svake norskerferdigheter eller et behov for tilrettelegging. Arbeid er viktig for helse, økonomisk selvstendighet og mulighet til livslang læring. Gjennom å drive de arbeidsrettede og sosialfaglige tjenestene godt, bidra til å skape nye jobber og tilby relevant kompetanseheving til voksne, vil byrådet legge til rette for at flest mulig kan delta i arbeidsfellesskapet. Byrådet fortsetter arbeidet med å gi flere muligheter for tilrettelagt arbeid, og viderefører prosjektet Kompetansejobber i kommunen.

Mål 6 Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Vi må regne med store endringer i kompetansebehovet i Oslo i årene fremover. Mange bedrifter har måttet gjennomføre store omstillinger for å tilpasse seg nye rammebetingelser og sviktende markedsgrunnlag. Mange bedrifter har måttet permittere og si opp ansatte. Fremover blir det viktig at bedriftene får arbeidstakere med rett kompetanse. Byrådet vil at opplæringstilbudene som Oslo Voksenopplæring og Fagskolen Oslo gir skal bidra til å møte arbeidsgiveres kompetansebehov. Tilbud om gratis karriereveiledning ved Karriere Oslo skal bidra til at innbyggerne som ønsker det får økt kunnskap om muligheter for utdanning, omskolering og hvordan man kan håndtere omstillinger i et arbeidsliv i rask endring. Byrådet vil videreføre dialogen med arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene i Kompetanseforum Oslo, om hvordan vi kan samarbeide for å møte byens kompetansebehov.

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

Arbeid er det viktigste virkemiddelet for å bekjempe fattigdom og levekårsforskjeller. En by med små forskjeller er en bedre by å bo i for alle. Byrådet vil føre en aktiv politikk for utjevning av forskjeller. Alle lokalområder i Oslo skal oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp. Oslo kommune bruker områdesatsingene i Groruddalen, Oslo sør og Oslo indre øst aktivt for å løfte nærområdekvaliteter der vi har store utfordringer, og for å prøve ut nye løsninger.

I Oslo bor 17 % av alle barn i husholdning med vedvarende lavinntekt. Det er langt over gjennomsnittet for Norge, på 11 %. Byrådet satser på å sikre at flere voksne får mulighet til å fullføre og bestå videregående opplæring samt å skape flere jobber for personer med lavere formell kompetanse.

Byrådet vil at flere barn og unge skal ha mulighet til å ha en aktiv fritid på ulike arenaer. Ulike ordninger som økonomisk støtte, tilgang til utstyr o.l. bidrar til det. Tilgang til fritidsklubber og aktiviteter gir alle mulighet for deltakelse og utvikling, og er en viktig arena for å styrke barn og unges levekår. Bydelenes fritidstiltak skal være attraktive møteplasser for barn og unge og byrådssak 189/19 Klubben vår! ligger til grunn for innsatsen.

Byrådet viderefører tiltaket NAV i skolen på seks videregående skoler i Oslo, som er ett av flere virkemidler for at flere unge skal fullføre og bestå videregående opplæring.

Mål 8 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i et fellesskap

Oslo er en mangfoldig by. 1 av 3 Osloborger har utenlandsk opprinnelse, 1 av 2 unge Osloborgere har innvandret selv eller har en mor eller far, eller besteforeldre med innvandrerbakgrunn. 1 av 20 har en skeiv identitet, og opp til 1 av 5 har nedsatt funksjonsevne av ulik grad. Byrådet har lagt frem en handlingsplan mot hatefulle ytringer og holdninger. Økningen i hatkriminalitet mot personer på grunn av seksuell orientering, kjønn, kjønnsuttrykk, etnisitet eller religion skal tas på største alvor.

Kompetansemiljøer som kan bistå bydeler og etater med praktisk råd- og veiledning, skal benyttes til å løfte kompetansen om diskriminering og mangfold for ansatte i kommunen. Byrådet vil intensivere den systematiske oppfølging av diskrimineringssaker, og videreføre og støtte opp om frivillige organisasjoner som følger opp ofre for fordommer og diskriminering.

Byrådet vil øke anerkjennelsen av kjønns- og seksualitetsmangfold gjennom iverksettelsen av handlingsplanen Stolt og fri.

Bydelene skal legge til rette for at barn og unge involveres i saker som angår dem, sikre reell medvirkning og sørge for at barn og unge tas med i oppstart og evaluering av aktuelle prosesser. Metodene som benyttes skal tilpasses barnas og de unges alder. Byrådet ønsker forslag fra barn og unge til forbedringer av tilbud gjennom medvirkning.

Mål 9 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Byrådet vil at det skal være enkelt å møte kommunen. Oslo skal være en åpen og tilgjengelig kommune som kommuniserer klart og forståelig. Oslo skal være en lærende kommune med kultur for å prøve ut nye løsninger. Gjennom innovativ tjenesteutvikling, bedre digitale løsninger og ved å ta i bruk flere digitale tilbakemeldingsverktøy skal Oslo bli en bedre kommune for innbyggerne.

Pågående arbeid med utvikling av ny IKT løsning til administrasjon av ordningen med kommunal bostøtte, utvikling og innføring av digitale innsyns- og dialogløsninger til mottakere av økonomisk sosialhjelp, videreføres.

7.3 Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer

Tabell 7.2 Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	1 972,6	1 872,2	1 827,3	1 810,7	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	1 972,6	1 972,6	1 972,6	1 972,6	1 972,6
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	51,5	51,5	51,5	51,5
+/- Reelle endringer	0,0	-23,2	-109,5	-146,1	-151,9
=ØKONOMIPLAN (netto)	1 972,6	2 000,9	1 914,6	1 878,1	1 872,2
Endringer i prosent		1,4 %	-2,9 %	-4,8 %	-5,1 %
Sum endringer		28,3	-58,0	-94,6	-100,4

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0,0	-2,0	-7,8	-17,8	-17,8
+/- Justering for engangstiltak	0,0	2,1	-35,9	-40,9	-45,9
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-10,7	-22,4	-44,0	-44,8
+/- Spesifiserte rammeendringer	0,0	-12,7	-43,4	-43,4	-43,4
Sum reelle endringer		-23,2	-109,5	-146,1	-151,9

1) 2020 prisnivå

Økonomiplanoversikten omfatter Oslo Voksenopplæring, Fagskolen Oslo, Velferdsetaten, midler til kriminalitetsforebyggende tiltak, tilskudd til frivillige og ideelle innen helse, sosial og mangfold, til kriminalitetsforebyggende tiltak og til bedriftsintern opplæring, avsetninger byomfattende tiltak AIS, prosjekteringsmidler, tap på utlån, bostøtte og boligtilskudd. Tabellen viser endring i nettorammen. Det vises til kap. 5 Bydelene og økonomiplanskjema for driftsmidler til Aktivitetstilbud barn og unge (FO2C) og til Sosiale tjenester og ytelser (FO4). Kap. 307 Bydelene – Avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester er omtalt i kapittel 7.6.

Kompensasjon for forventet lønns- og prisstigning

Kompensasjonen utgjør 51,5 mill. i 2022. Det vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader for detaljer.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Kap. 294 Generelle rammereduksjoner fra tidligere år som var plassert på kap. 200 Utdanningsetaten fordelt VO og knyttet til effekt av omorganisering tilsvarer et nedtrekk i rammen på 3,0 mill. fra 2022. Det er foretatt tekniske justeringer knyttet til OPF og SPK. Rammen er redusert med 0,2 mill. i 2022 økende til 0,4 mill. i 2023 som følge av av reduserte utgifter til blant annet porto og digitale sykemeldinger. Innsparingseffekt knyttet til redusert bruk av konsulenter fordelt fra UDE til VO utgjør 0,3 mill. fra 2022.

Kap. 315 Velferdsetaten er kompensert med 8 mill. for bortfall av statlige tilskudd innen rus og psykisk helse. Velferdsetaten er kompensert for inntektstap som følge av redusert etterspørsel etter rusinstitusjonsplasser med 15 mill. i 2022 og 10 mill. i 2023. Tilskuddsmidler i Velferdsetatens ramme med i alt 154,3 mill. i 2022 og 119,0 mill. fra 2023 er overført nytt kap. 319 Tilskudd helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid. Driftsrammen er redusert med 0,3 mill. i 2022 økende til 0,6 mill. i 2023 som følge av reduserte utgifter til blant annet porto og digitale sykemeldinger.

Kap. 319 Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner innen helse- sosial og mangfold er sammen med tilskudd til tiltak for likestilling og kvinnefrigjøring, tilskudd til tiltak overfor tilreisende bostedsløse, tilskudd kriminalitetsforebyggende tiltak og tilskudd til bedriftsintern opplæring, er flyttet til nytt kapittel 319. Velferdsetaten forvalter tilskuddsordningene. I alt 164,6 mill. er flyttet til kapittel 319.

Kap. 428 Bostøtte og boligtilskudd, 20 mill. i 2021 er ikke videreført i 2022.

Justering for engangstiltak

Kap. 294 Oslo Voksenopplæring er styrket med i alt 30 mill. for å gi flere voksne som har søkt videregående opplæring et opplæringstilbud i perioden 2022-2024. Det er innarbeidet 15 mill. i 2022, 10 mill. i 2023 og 5 mill. i 2024.

Kap. 319 Tilskudd, byrådet fordeler 3 mill. mer til frivillige og ideelle på helse- sosial og mangfoldsområdet i Sak1 2022 sammenlignet med Sak 1 2021. Påplusset under bystyrets behandling av budsjettet for 2021 med 14,9 mill. er ikke videreført.

Kap. 371 Avsatt til gjennomføring av innvandrerjubiläum i 2021 er trukket ut med 1 mill.

Spesifiserte rammeendringer

Dette gjelder midler til bestemte aktivitetsendringer som forutsettes å ikke påvirke det økonomiske handlingsrommet i den enkelte virksomhet. Økonomiplanen viser en reduksjon i rammen på 12,7 mill. som øker til 43,4 mill. i 2023.

Kap. 315 Velferdsetaten, det er forventet en reduksjon i Velferdsetatens utgifter knyttet til omstilling i rusomsorgen. Velferdsetatens ramme er redusert med 15 mill. i 2022 økende til 35 mill. i 2023.

Helårsvirkning for opprettelse av 2 årsverk ved Adamstuen omsorgssenter i 2021 utgjør 0,5 mill.

Kap. 362 Innsats overfor unge som begår gjentatt kriminalitet er forsterket med 5 mill. årlig, i alt 20 mill. i økonomiplanperioden. I Tilleggsinnstillingen for budsjett 2021-2024 ble det bevilget 6 mill. i 2021 og i 2022. Disse utgår fra 2023.

Kap. 371 Byrådet styrker tilrettelagt arbeid med 2,5 mill. årlig fra 2022. Styrking av tilrettelagt arbeid i 2021 er 5 mill. og 2 mill. i 2022.

Kap. 371 Fra vedtatt budsjett 2020 ligger et innsparingskrav på 2,3 mill. i 2022 økende til 5 mill. fra 2023. Innsparingskravet i 2023 er ikke fordelt.

Uspesifiserte rammendringer

Velferdsetaten har et innsparingskrav på 10,0 mill. i 2022 som øker til 25,4 mill. i 2024.

Hjelpemiddelformidlingen har et innsparingskrav på 0,7 mill. i 2022 som øker til 1,2 mill. i 2024.

Voksenopplæringen Oslo har et innsparingskrav på 5,6 mill. i 2023 som øker til 16,8 mill. i 2024.

På kapittel 371 Byomfattende tiltak - avsetninger ligger et innsparingskrav på 0,8 mill. i 2025 som ikke er fordelt virksomhetene.

Tabell 7.3 Netto driftsbudsjett pr kapittel - arbeid, integrering og sosiale tjenester

						Beløp i mill.
						Endring 2021 - 2022
Netto driftsbudsjett	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	
250 Fagskoleopplæring (AIS)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
294 Voksenopplæring (AIS)	447,7	471,4	460,6	444,4	439,4	23,6
315 Velferdsetaten (AIS)	898,3	752,5	723,3	703,4	703,4	-145,8
319 Tilskudd helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)	0,0	164,7	122,3	122,3	122,3	164,7
350 Trygdeordninger (AIS)	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	0,0
362 Krim.forebygging blant ungdom (AIS)	14,2	16,1	10,1	10,1	10,1	1,9
371 Byomfattende tj. avsetninger (AIS)	47,6	37,7	40,0	40,0	39,1	-9,9
375 Prosjekteringsmidler (AIS)	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,0
384 Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	37,4	37,7	37,7	37,2	37,2	0,4
427 Tap på utlån (AIS)	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	0,0
428 Bostøtte og boligtilskudd (AIS)	516,0	509,4	509,4	509,4	509,4	-6,6
Sum	1 972,6	2 000,9	1 914,6	1 878,1	1 872,2	28,3

Tabell 7.4 Brutto investeringsbudsjett pr kapittel – arbeid, integrering og sosiale tjenester

		Beløp i mill			
Brutto investeringsbudsjett		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
307	Bydelene - arbeid, integrering og sos.tj (AIS)	17,4	13,4	9,5	9,5
315	Velferdsetaten (AIS)	5,2	5,2	5,2	5,2
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	1,4	1,4	1,4	1,4
427	Tap på utlån (AIS)	4,0	4,0	4,0	4,0
Sum		28,0	24,0	20,1	20,1

7.4 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

Tabell 7.5 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud, helsestasjon og skolehelsetjeneste

		Beløp i 1000 kr		
Funksjonsområde		Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022
Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud og helsestasjon- og skolehelsetjeneste (bydelsfordelt)				
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 014 448	1 003 499
	Sum utgifter		1 014 448	1 003 499
	Netto utgifter	988 010	1 014 448	1 003 499

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.
Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.
For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.

Funksjonsområdet omfatter tilbud og tjenester til barn og unge og er delt inn i to ansvarsområder: Skolehelsetjeneste og helsestasjon samt aktivitetstilbud for barn og unge. Skolehelsetjeneste og helsestasjonene er omtalt i Del 8 Oppvekst og kunnskap, mens driftsbudsjettet over inkluderer alle oppgaver innen dette funksjonsområdet.

Aldersgruppene som tilbudene er rettet inn mot varierer noe, men samlet handler det om barn og unge i alderen 0-22 år. De utgjør i overkant av en fjerdedel av Oslos samlede befolkning som pr 01.01.2021 vil si om lag 170 000 personer.

7.4 A Aktivitetstilbud barn og unge

1 Ansvarsområde

Trygge og inkluderende fritidstilbud i barn og ungdommers nærmiljø er en viktig del av et godt oppvekstmiljø. Tilbudene omfatter i første rekke de mange fritidsklubbene, men også tilbud som motorsentre, media og musikkverksteder og oppsøkende miljøarbeid.

SalTo er samarbeidsmodellen til Oslo kommune og Oslo politidistrikt for å forebygge rusmisbruk og kriminalitet blant barn og unge, samt forebygge hatkriminalitet og voldelig ekstremisme. Arbeidet er nært knyttet til fritidstilbud for barn og unge

Bydelene har ansvaret for å drive og utvikle tilbudene på bakgrunn av kunnskap fra barn og unge selv, erfaringskunnskap fra medarbeidere og fra forskning. Gjennom tverrfaglig samarbeid bidrar alle tjenester til å styrke barn, unge og familiers mulighet til å skape en god oppvekst.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det finnes fritidstilbud i nærmiljøene for barn og unge der de bor i alle bydeler, som ordinære fritidsklubber og en rekke andre aktivitetstilbud. Tilbudene og aktivitetene er i hovedsak gratis for deltakerne, fordi selv små egenandeler kan hindre deltakelse.

På oppdrag fra Oslo kommune arrangerer UngOrg årlig en ungdomshøring for ungdommer fra alle bydeler.

I 2021 er det gjennomført en betydelig satsing på aktiviteter til barn og unge. I revidert budsjett ble det bevilget betydelige midler til sommeraktiviteter for barn og unge i regi av bydelene, Barne- og familieetaten, Utdanningsetaten, Velferdsetaten, Deichmann bibliotek og gjennom idretten. Midlene har gått til opplevelser, turer og aktiviteter for barn og unge, og til en ekstra satsing på sommerjobb for unge.

Hvert tredje år gjennomfører NOVA ungdataundersøkelsen Ung i Oslo på oppdrag fra Oslo kommune, for å kartlegge ulike sider ved ungdoms hverdag og deres levekår. Undersøkelsen ble gjennomført i 2021 og neste er planlagt i 2024.

Sentrale utviklingstrekk knyttet til innhold i tjenestene, kompetanse, kvalitet og kapasitet
Fritidstilbudene og fritidsklubbene er viktige tiltak for barn og unge. Byrådets strategier for gode fritidstilbud for barn og unge i regi av bydelene, er beskrevet i byrådssak 189/19: Klubben vår.

Fritidstilbudene skal dekke hele aldersspennet fra 10 -18 år. I noen bydeler er også behov for å tilrettelegge tilbud til unge over 18 år. De skal være attraktive for både gutter og jenter, og de skal være universelt utformet, slik at også barn og unge med funksjonsnedsettelse inkluderes. Trygge og kompetente medarbeidere er vesentlig for å kunne ivareta barn og unge i fritidstiltakene. Bydelene skal sørge for at medarbeiderne har tilstrekkelig kompetanse til å ivareta også utsatte barn og unge. Kunnskap og erfaringer skal deles på tvers av fag og sektorområder.

Gamle og slitte lokaler og etablering av fritidstilbud kan innebære betydelige behov for oppussing, rehabilitering, om- og nybygging. En kartlegging var planlagt i løpet av 2021, men ble utsatt på grunn av pandemien. Kartleggingen vil fortsette i 2022.

Byrådet har i 2021 avsatt betydelige ressurser for å legge til rette for et variert og allsidig aktivitets- og jobbtilbud til unge gjennom hele sommerferien. Målgruppen er unge i alderen 13 til 19 år. Satsningen på sommerjobber har gjennom flere år gitt ungdom i alle bydeler jobberfaring på CV-en, referanser og attester for senere jobbsøking. Jobb og aktivitet er også et viktig forebyggende tiltak og en arena for mestring og læring, der ungdom får ansvar og lærer å ta ansvar. Alle bydeler har tilbud om sommerjobb til unge, og de fleste bydelene planlegger også jobber for unge gjennom hele året, i skoleferier, helger og deltid. Det er også gitt tilbud om sommerjobb til unge i regi av Uteseksjonen i Oslo.

Innsatsen for å skaffe sommerjobber for ungdom og aktiviteter for barn og unge i ferier, fortsetter i 2022. Idrettslag, lokalt næringsliv og kommunenes egne virksomheter er sentrale samarbeidspartnere og viktige bidragsytere i dette arbeidet.

Trygge og inkluderende fritidstilbud i barn og unges nærmiljø ligger til grunn for det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet som organiseres gjennom SaLTo-modellen. Jobbtiltak for unge er også et viktig verktøy i denne sammenhengen.

Barn og unges kunnskap og meninger er avgjørende for et velfungerende demokrati og for utviklingen av tilbud og tiltak overfor barn og unge. Byrådet ønsker forslag fra barn og unge til forbedringer av tilbud gjennom medvirkning.

Det finnes flere ulike kilder til denne kunnskapen, som for eksempel gjennom ungdomsråd, høringer, involvere unge som samarbeidspart i saker som angår dem. Metodene som benyttes skal tilpasses ulike

aldersgrupper. Ungdomshøringen som UngOrg arrangerer årlig skal særlig sikre medvirkning fra ungdom som ikke normalt deltar i ungdomsråd etc. Ung i Oslo-undersøkelsen gir viktig kunnskap om barn og unges levekår i Oslo. Data fra undersøkelsen er viktig som kompetansegrunnlag for alle som arbeider med eller er opptatt av barn og unge i Oslo. I 2021 inkluderte den for første gang også barn i barneskolealder for hele byen og den har dermed favnet barn og unge fra 5.trinn i barneskolen til og med videregående skole.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

Tiltak 1

Samarbeid på tvers av sektorer for å styrke innsatsen i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet med barn og ungdom

Tiltak 2

Tilrettelegge for jobbtilbud til ungdom

Mål 8 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Tiltak 1

Barn og unges medvirkning skal vektlegges i alle tiltak som påvirker barn og unge

Tiltak 2

Videreutvikle arbeidet med tett oppfølging av de ungdommene som blir registrert for gjentatt kriminalitet og unge det er knyttet stor bekymring til

Tabell 7.6 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Måltall 2020	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Den registrerte barne- og ungdomskriminaliteten, antall anmeldelser med mistenkte 10-17 år blant 1000 innbyggere. 1)	47,4	xx	34,5	xx	<40
Unge som har fått hjelp ved Ungdom og rus på Legevakten 2)	793	< 790	418	< 790	<700
Antall unge på hasj avvenningskurs arrangert av bydelen 3)	xxx	> 200	185	> 200	>200

1) Kilde: Oslo Politidistrikt. Kilde: Oslo Politidistrikt. Tallene er endret pga endring i politiets statistikk, fra antall forhold til antall anmeldelser. Måltall fra 2020 og 2021 er tatt ut pga endringen

2) Kilde: Helseetaten

3) Kilde: Bydelene, indikator fra 2020

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 7.7 Sentrale avsetninger (i tusen kroner)

	Dok 3 2021	Sak 1 2022
Forebyggende arbeid barn og unge, sommerjobb ungdom	23 000	23 000
Flere sommerjobber til ungdom og sommeraktiviteter til barn og unge	-	10 000
Byomfattende ungdomstiltak i bydelene	7 000	7 000
Situasjonsbestemte satsinger ungdom (Mortensrud)	5 000	5 000
Tiltak barn og unge	950	950

Tabell 7.8 Særskilte tildelinger (i tusen kroner)

	Dok 3 2021	Sak 1 2022
Fordelt alle bydeler - SaLTo	8 250	8 550
Bydel Gamle Oslo - Riverside	6 500	6 710
Bydel Sagene - Ung Metro	1 200	1 240
Bydel Stovner - Stovner Rockefabrikk/ Groruddalen motorsenter	4 400	4 545
Bydel Søndre Nordstrand - Hvervenbukta motorsenter	3 500	3 615
Bydel Nordre Aker - Kløverveien barnepark	250	260
Finansiering av Rommen scene (Bydelene Bjerke, Grorud, Stovner og Alna) 1)	-1 000	-500

Tiltakene er prisjustert

1) Ansvar for drift av Rommen scene er overført fra Bydel Stovner til Kulturstaten

7.5 Funksjonsområde 4 Sosiale tjenester og ytelser

Tabell 7.9 Funksjonsområde 4 Sosiale tjenester og ytelser

	Beløp i 1000 kr		
Funksjonsområde	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022
FO4 Sosiale tjenester og ytelser (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 715 696	1 817 833
14 Overføringsutgifter		1 421 116	1 408 065
Sum utgifter		3 136 812	3 225 898
Netto utgifter	3 235 392	3 136 812	3 225 898

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.

Budsjettvedtak for Økonomisk sosialhjelp (KOSTRA-funksjon 281 Ytelse til livsopphold) fremgår av vedtak på artgruppe 14.

7.5 A Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

Tabell 7.10 Driftsbudsjett sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

	Beløp i 1000 kr		
Funksjonsområde	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022
FO4A Sosiale tjenester			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 244 677	1 333 924
Sum utgifter		1 244 677	1 333 924
Netto utgifter	1 518 489	1 244 677	1 333 924

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.

1 Ansvarsområde

Sosiale tjenester ytes i stor grad gjennom NAV-kontorene. Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (sosialtjenesteloven) regulerer det kommunale ansvaret og oppgavene som NAV-kontoret skal utføre eller medvirke til, og inngår i kommunens ansvar for å yte velferdstjenester.

Formålet med loven er å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse i samfunnet.

Sosialtjenesteloven representerer et siste sikkerhetsnett innenfor velferdstjenester, og gir NAV et særlig ansvar for å fange opp og bidra til å løse sosiale problemer. Det skal sikres at tjenestene er tilgjengelige for alle som trenger dem, både digitalt, på telefon og ved fremmøte. Tolk skal benyttes når det er nødvendig.

2 Situasjonsbeskrivelse

Arbeid er avgjørende for å bekjempe fattigdom og dårlige levekår. Deltagelse i arbeidslivet er viktig for å bedre leve- bo- og oppvekstsvilkår, og motvirke sosial eksklusjon.

Arbeidsmarkedets krav om fagkompetanse og norskferdigheter er skjerpet, og det blir færre jobber for arbeidstakere med lav eller ingen utdanning. Ungdom, unge voksne, enslige forsørgere og barnefamilier med innvandrerbakgrunn er de som har størst levekårsutfordringer. Mange i disse gruppene har lave kvalifikasjoner, lite utdanning, marginal tilknytning til arbeidslivet og helseutfordringer.

Sosialhjelp er en sekundær ytelse. Det er grunn til å tro at midlertidig regelverk, som lengre perioder på dagpenger og høyere satser, forlenget periode på arbeidsavklaringspenger og kvalifiseringsprogram uten krav til aktivitet, har motvirket og dempet behovet for økonomisk sosialhjelp. Når de midlertidige statlige ordningene avvikles, kan behovet for sosialhjelp øke.

Det vil ta tid før samfunnet er helt gjenåpnet, arbeidslivet normaliserer seg og ledigheten går ned. Lange perioder uten arbeid øker risikoen for varig å bli stående utenfor arbeidslivet. Byrådet vil derfor gjennomføre oppsøkende tiltak særlig rettet mot unge ledige. For de som var utenfor allerede da arbeidslivet og den økonomiske aktiviteten bremses opp, kan det bli enda vanskeligere å skaffe seg inntektsgivende arbeid. Byrådet vil derfor styrke bydelenes arbeid for å inkludere flere innbyggere i arbeidslivet, noe som skal bidra til å øke sysselsettingsgraden.

I alt 4,8 prosent av husholdningene i Oslo er vanskeligstilte på boligmarkedet, mot 2,8 prosent på landsbasis. Byrådet vektlegger at boligsosialt arbeid i Oslo kommune skal medvirke til at innbyggerne bor i gode og trygge boliger i trygge bomiljøer. Barn skal ha en trygg oppvekst og et godt bomiljø, som ivaretar deres behov og gir rom for aktivitet og deltakelse. Boligsosialt arbeid omfatter alt fra fremskaffelse av bolig, bomiljøtiltak, til individuell oppfølging med tjenester, og tiltak som hjelper den enkelte å beholde boligen og mestre sitt boforhold.

Over 17 prosent av alle barn i Oslo lever i familier med vedvarende lavinntekt. Dette er ofte store, barnerike familier der forsørgerne har svak tilknytning til arbeidslivet. Familier med omfattende hjelpebehov skal gis en helhetlig oppfølging. Det innebærer å følge opp økonomiske forhold, arbeid og kvalifisering, helseutfordringer, bolig og ivaretagelse av barnas behov.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP) er et virkemiddel som skal brukes aktivt for å bistå dem som trenger ekstra oppfølging for å komme arbeid. Innvandrere med forsørgelsesansvar, men med lav kompetanse og lite tilknytning til arbeidslivet, kan ha behov for KVP. Tiltaket kan bidra til å redusere barnefattigdom. Voksne som har lav formell kompetanse og helseutfordringer, skal få tilbud om helseavklaring og kartlegging av ferdigheter og kompetanse, før det legges planer for kvalifiseringsløp.

Pandemien og ledigheten forsterker sosiale forskjeller og gir et økt press på flere tjenester i bydelene blant annet sosiale tjenester. Byrådet er særlig bekymret for ledigheten blant unge og styrker derfor innsatsen overfor unge ledige gjennom oppsøkende arbeid i bydelene. Arbeidsrettede tiltak i bydelene styrkes i bydeler med lav sysselsettingsandel. Innsatsen overfor unge skal bidra til at færre blir stående varig utenfor skole, utdanning og arbeidsliv. NAV sine arbeidsrettede tiltak og tjenester, utdanningssystemet og bydelenes innsats for integrering og kvalifisering må virke sammen. NAV skal samarbeide med skole- og utdanningsinstitusjoner, helsetjenesten og ungdomstiltakene for å motivere for skolegang og unngå at unge blir stående uten utdanning og arbeid.

Gjennom BrukerPlan-kartleggingen er det kartlagt at omlag 4 000 innbyggere mottar tjenester i bydelene på grunn av rusproblemer. Oslostandard for rusfaglig arbeid skal bidra til likeverdige tjenester og kvalitet i rusarbeidet. Bydelene skal bidra til omstillingen på rusfeltet ved å legge til rette for helseorientert hjelp i lokalmiljøet, med vekt på aktiviteter og arbeid, egen bolig med bo-oppfølgning og bomiljøarbeid.

I 2022 vil de første pasientene i det 5-årige forsøket med heroinassistert behandling (HAB) i regi av spesialisthelsetjenesten ha startet behandlingen. Det er planlagt for inkludering av inntil 200 pasienter ved Oslo Universitetssykehus. Bydelene har ansvar for henvising og psykososial oppfølging, herunder bolig. Målgruppa er personer som tidligere har prøvd legemiddelassistert rehabilitering (LAR), men uten å bli værende i behandlingen.

I 2020 ble det registrert en økning i antall overdosedødsfall nasjonalt. Det samme var tilfelle for Oslo, hvor det ble registrert 51 personer som døde av overdose i 2020, mot 36 personer i 2019. Antall overdosefall 2020 er imidlertid omtrent som gjennomsnittet siste 10 årene. Byrådet vil i 2022 gjennomgå Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene.

Tabell 7.11 Nøkkeltall sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

Sosiale tjenester og ytelser	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp i løpet av året	19 168	19 627	20 375	20 401	19 648	20 182
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet i løpet av året 1)	2 602	2 493	2 416	2 363	2 267	2061
Antall deltakere i introduksjonsordningen i løpet av året 1)	1 238	1 598	1 919	1 901	1 604	1 029
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottagere 25-66 år (måneder) 2)	xxx	xxx	6,4	6,6	6,6	6,5
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år 2)	xxx	xxx	5,4	5,3	5,1	4,7
Andel mottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold 3)	54,8	46,3	45,3	43,2	43,5	41,3
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	48,5	2)	52	52	51,4	50,2
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker 1)	83	79	81	82	81	88
Finansiering kjøp av bolig - andel søknader behandlet innen 1 mnd. 1)	72	76	77	80	88	74
Søknad om kommunal bolig - andel søknader behandlet innen 3 mnd. 1)	94	95	95	95	85	96

1) Tall fra Årsstatistikken for bydelene

2) Tall for 2016 knyttet til stønadslengder er ikke sammenliknbare med tilsvarende tall for årene før grunnet omleggingen til nytt fagsystem (Fasit) og tilhørende uttrekk av data til KOSTRA. 2016-tall oppgis derfor ikke.

3) Omlegging til nytt fagsystem i 2016 har også medført at Viktigste kilde til livsopphold nå har et noe lavere og riktigere nivå i forhold til forutgående år. Endringen mellom 2015 og 2016 må derfor tolkes med forbehold. Det er også foretatt en rent språklig korreksjon av nøkkeltallet fra Hovedinntektskilde til Viktigste kilde til livsopphold, for å være i tråd med KOSTRAS begrepsbruk.

Tabell 7.12 ASSS indikatorer sosialtjenesten

Indikatorer for sosialtjenesten	Oslo 2018	Oslo 2019	Oslo 2020	ASSS 2017	ASSS 2018	ASSS 2019	ASSS 2020
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten ¹⁾ pr. innbygger 18-66 år	7 667	7 677	7 953	5 741	6 052	6 234	6 290
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år av innbyggere 18-24 år	3,8	3,6	4,2	4,9	4,7	4,6	4,7
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år av innbyggere 25-66 år	4,2	4,1	4,0	3,8	3,8	3,9	3,6
Stønad (bidrag+lån) pr sosialhjelpsmottaker	67 928	66 634	68 520	56 823	58 773	59 267	60 803
Andel deltakere som gikk til arbeid/utdanning etter fullført KVP	63	67	62	67	66	59	71

¹⁾Sosialtjenesten omfatter i denne sammenheng KOSTRA-kategoriene F242,243,273,276 og 281

I tabellen sammenlignes utviklingen i Oslo på noen sentrale områder med utviklingen (vektet gjennomsnitt) i sammenlignbare kommuner. ASSS-nettverket består av de største kommunene i Norge: Bergen, Bærum, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Sandnes, Stavanger, Trondheim, Tromsø og Oslo.

Oslo kommune har høyere netto driftsutgifter til sosiale tjenester pr. innbygger enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Det høye utgiftsbehovet innenfor sosialtjenesten skyldes hovedsakelig at Oslo har relativt mange flyktninger uten integreringstilskudd, relativ stor opphopning av skilte, arbeidsledige og innbyggere med lav inntekt og relativt mange aleneboende. I tillegg til råd, veiledning, oppfølging og forebygging, og utgifter til økonomisk sosialhjelp, omfatter sosiale tjenester i denne sammenhengen også utgifter til rusomsorg, kvalifiseringsprogram og andre arbeidsrettede tiltak i kommunal regi. Det relativt høye utgiftsnivået i Oslo må sees i sammenheng med at Oslo også har det høyest beregnede utgiftsbehovet for sosiale tjenester pr innbygger i statens inntektssystem for kommunene.

I 2020 var Oslos netto driftsutgifter til sosiale tjenester pr innbygger i aldersgruppen 18–66 år, 26,4 % høyere enn gjennomsnittet for ASSS.

Oslo har en lavere andel personer i aldersgruppen 18–24 år som har mottatt økonomisk sosialhjelp i løpet av året, enn det som er gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Dette er gjenkjennelig fra tidligere år, og reflekterer blant annet Oslos satsning på å gi tett oppfølging og hjelp til ungdom med aktive tiltak, arbeid eller fortsettelse av skolegang, fremfor å bli mottakere av økonomisk sosialhjelp over tid. Det har imidlertid vært en større vekst i andelen sosialhjelpsmottakere i denne aldersgruppen i Oslo i 2020 enn i gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Denne veksten må sees blant annet på bakgrunn av koronapandemien og smittevernstiltakene.

I aldersgruppen 25–66 år er det derimot en litt større andel som mottar sosialhjelp i Oslo enn gjennomsnittlig innenfor ASSS. Oslo har den høyeste andelen i ASSS i 2020, noe som gjenspeiler det høye beregnede utgiftsbehovet i kommunen.

Gjennomsnittlig tilkjent stønad (bidrag og lån) pr. sosialhjelpsmottaker er vesentlig høyere i Oslo enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Dette utgiftsnivået avhenger av flere forhold. Det handler blant annet om stønadslengden, størrelse på husstanden, mottakernes øvrige inntektsgrunnlag, boligmarked og boutgifter, kostnadsnivået lokalt, utmålingspraksisen i kommunen og eksistensen av andre kommunale ordninger.

I Oslo har det vært en oppgang i tilkjent stønad pr. mottaker på om lag 2,8 % fra 2019 til 2020. Gjennomsnittlig økning for ASSS-kommunene var på 2,6 %.

Andelen deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlige arbeidsrettede tiltak etter fullført kvalifiseringsprogram (KVP), er en viktig resultatindikator for NAV. Andelen i Oslo har i flere år ligget godt over gjennomsnittet for ASSS-kommunene, men i 2016 ble Oslo innhentet og passert av gjennomsnittet i ASSS. I 2018 lå Oslos resultater på om lag 3 prosentpoeng under gjennomsnittet for ASSS. I 2019 hadde Oslo et resultat på 67 prosent som var 8 prosentpoeng høyere enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. I 2020 gikk imidlertid resultatet i Oslo ned til 62 prosent, noe som er 9 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Resultatnedgangen i Oslo fra 2019 til 2020 antas å ha sammenheng med nedstengingen i Oslo pga. av koronapandemien.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Sikre rask og helhetlig oppfølging, og god tilgjengelighet til de sosiale tjenestene

Tiltak 2

Gi kvalifisert økonomisk rådgivning og kartlegge privatøkonomi i tidlig fase

Tiltak 3

Organisere familiearbeidet ved NAV-kontorene slik at utsatte barnefamilier sikres en helhetlig oppfølging

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og lever frie og selvstendige liv

Tiltak 1

Legge til grunn Oslostandard for booppfølging og Oslostandard for bomiljøarbeid i tjenesteytingen

Tiltak 2

Bidra til trygge og stabile bo- og oppvekstmiljø gjennom aktiv bruk av boligsosiale virkemidler, låne- og tilskuddsordninger

Tiltak 3

Bidra til at flere med rus- og psykiske helseutfordringer kan etablere seg i egen bolig

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Tiltak 1

Mobilisere innbyggerens egeninnsats, egne ressurser og inntektsevne for økt selvhjelpenhet

Tiltak 2

Bidra til helseavklaring og kartlegging av kompetanse og ferdigheter

Tiltak 3

Legge til grunn Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid og Oslostandard for rusfaglig arbeid

Mål 4: Deltakelsen i arbeidslivet er økt særlig i bydeler som har lavest sysselsettingsandel

Tiltak 1

Tilby kvalifiseringsprogram og andre kompetansehevende tiltak som øker mulighetene for å få og beholde ordinært og relevant arbeid

Tiltak 2

Aktivt oppsøke personer som ikke er i arbeid, utdanning eller annen aktivitet, for å kunne bistå personene inn i relevant aktivitet med mål om kompetanseheving og arbeid

Mål 5 Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Tiltak 1

Legge til rette for at arbeidstrening og opplæring i størst mulig grad skjer på arbeidsplassen og i det ordinære arbeidslivet

Tiltak 2

Forsterket og individuelt tilpasset oppfølging av unge. Egne ungdomsteam og ungdomskontakter med særskilt kompetanse på oppfølging av unge

Tiltak 3

Videreutvikle tiltak for arbeidssøkere med psykiske helseutfordringer eller rusproblemer slik at flere kan få innpass i arbeidslivet

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

Tiltak 1

Bidra til varig inntektssikring for innbyggere med omfattende helseproblematikk og som har lav eller ingen inntektsevne

Tiltak 2

Sikre barnas behov og mulighet til deltakelse i fritids- og sosiale aktiviteter ved utmåling av sosialhjelp

Tabell 7.13 Resultatindikatorer sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Måltall 2020	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 mnd. 1)	89 %	82 %	85 %	90 %	90 %
Antall mottakere av kontantstøtte pr desember hvert år 1)	1 440	< 2 409	1 362	< 1 440	< 1 362
Personer med rusutfordringer bosatt i bolig fra institusjon	350	> 348	340	> 350	> 365
Sysselsettingsandel 25–66 år 3)	77,3 %	> 77,5 %	76,8 %	> 77,5 %	> 76,8 %
Andelen KVP-deltakere som går til arbeid, utdanning eller statlige arbeidsrettede tiltak etter fullført program 1)	66 %	> 69 %	62 %	> 69 %	> 69 %
Andel søknader om økonomisk sosialhjelp - behandlet innen 2 uker 2)	81 %	95 %	88 %	95 %	95 %
Andel av mottakerne som har sosialhjelp som viktigste inntektskilde 4)	43,5 %	< 45 %	41,3 %	< 45 %	< 45 %

1) Kilde: NAV

2) Kilde: Velferdsetaten

3) Kilde SSB

4) Kilde: KOSTRA

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 7.14 Sentrale avsetninger (i tusen kroner)

	Dok 3 2021	Sak 1 2022
Arbeid til alle - flere i arbeid 1)	7 300	4 600
Arbeid til alle - målrettet arbeid unge ledige 2)	-	10 000
Arbeid til alle - arbeidsrettede tiltak 3)	-	10 000
Arbeid til alle - Hurtigspor 4)	-	2 000
Levekår, bolig og sosiale tjenester	9 000	9 000
IKT- tiltak (AIS)	5 625	7 125
Kompensasjon for tapt husleie ved husleiefrys 5)	15 000	10 000
Oppfølging og utviklingstiltak	3 177	1 535

1) Tidsbegrenset aktivitet i 2021, i 2022 inkl. 2 mill. til samordning av satsinger

2) Oppsøkende arbeid i 2022

3) I alt 28,5 mill. i økonomiplanperioden

4) Utpøring av modell i 2022 og tilsvarende i 2023

5) Tilpasset behov

Tabell 7.15 Særskilte tildelinger (i tusen kroner)

	Dok 3 2021	Sak 1 2022
Fordelt alle bydeler - styrket rusomsorg , booppfølging rus og psyk. 1)	57 600	59 500
Booppfølgingstiltak sosiale tjenester 1)	29 800	30 850
Desentraliserte rustiltak i bydelene 2)	20 700	21 375
Fordelt alle bydeler - ruskonsulent for unge 1)	7 500	7 800
NAV-konsulenter i videregående skoler 1)	5 600	5 775
Nettverk etter soning 1)	1 700	1 755
Bydel Ullern - særskilt botilbud 3)	400	300

1) Prisjustert

2) Prisjustert øremerket tildeling

3) Aktivitetstilpasset

7.5 B Kvalifiseringsprogram

Tabell 7.16 Driftsbudsjett kvalifiseringsprogram

		Beløp i 1000 kr		
Funksjonsområde	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022	
FO4B Kvalifiseringsprogrammet				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		471 019	483 909	
Sum utgifter		471 019	483 909	
Netto utgifter	421 787	471 019	483 909	

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.

Midlene som tildeles forventes å dekke et aktivitetsnivå tilsvarende gjennomsnittlig 1 700 deltakere i kvalifiseringsprogram pr mnd. Det vises for øvrig til omtale under FO 7.5 A Sosiale tjenester og arbeidsrettede tiltak.

7.5 C Mottak og integrering av flyktninger

1 Ansvarsområde

Bydelene har ansvar for å bosette flyktninger og tilby introduksjonsprogram. Målet er varig arbeid og samfunnsdeltakelse. Flyktninger skal ha mulighet til å delta sosialt, kulturelt og politisk på linje med resten av befolkningen. Kommunens innsats skal gjøres i samarbeid med flyktningen og sivilsamfunnet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Antall flyktninger som IMDi har anmodet om å bosette, er redusert de siste årene. For de flyktningene som kommer, er det avgjørende at vekten legges på hvordan de kan benytte egne ressurser for å bli integrert i ordinært bolig- og arbeidsmarked på en rask og god måte. En rekke tjenester er medvirkende når flyktninger skal bosettes. Alle skal vurderes med tanke på helse, familiesituasjon, barnehage, skole, deltagelse i lokalsamfunnet i tillegg til utarbeidelse av individuell plan knyttet til introduksjonsprogrammet.

Introduksjonsprogrammet skal styrke flyktningenes deltagelse i yrkes- og samfunnslivet, og bidra til deres økonomiske selvstendighet med mål om varig deltagelse i arbeidslivet. Resultatene introduksjonsprogrammet har over år variert mye mellom bydelene. Gjennomsnittlig gikk 55 % av deltakerne rett over til arbeid eller utdanning i 2020, men resultatet varierte mellom bydelene fra 37 til 88 %. Mindre bydelsvariasjon skal tilstrebes slik at deltakerne kan forvente et likeverdig tilbud. Resultatet av introduksjonsprogrammet er en reduksjon sammenliknet med de siste årene. Det kan stor grad forklares med konsekvenser av pandemien. Den har vanskeliggjort gjennomføring av introduksjonsprogrammet og begrenset mulighetene for praksis.

Utviklingstrekk

IMDi anmodet Oslo om å bosette 210 flyktninger i 2020. Seinere ble anmodningen endret til 136. Bystyret har vedtatt å si ja til anmodningen, som i 2021 har vært å ta imot 206 flyktninger. Etter sju måneder var likevel kun 46 bosatt fordi kommunen ikke er bedt om bosetting av flere. Situasjonen i Afghanistan medfører usikkerhet, men ifølge IMDi sine prognoser forventes det fortsatt lave bosettingstall, også for 2022.

Bosettingsansvaret fordeles til bydelene på bakgrunn av åtte kriterier fastsatt av KMD. Bydeler med lav andel innvandrere og flyktninger skal ha et større ansvar for bosetting. Demografiske forhold gjør at det p.t. er fem bydeler som ikke bosetter flyktninger.

Et flertall av flyktningene som kommer nå er overføringsflyktninger. Det betyr at de ikke har gjennomgått opplæring eller fått erfaringer fra det norske samfunnet gjennom opphold på mottak slik andre flyktninger har. Samlet betyr dette at det er behov for mer omfattende oppfølging for de fleste som skal bosettes.

Ny integreringslov trådte i kraft 01.01.2021. Den vektlegger et langsiktig integreringsperspektiv, med fokus på opplæring og utdanning. Den definerte tidsperioden for introduksjonsprogrammet endrer seg slik at lengden på deltakernes introduksjonsprogram vil variere avhengig av deres tidligere utdanning.

NAV-kontorene og Oslo VO skal sammen stå for én plan til hver deltaker. Både bolig og introduksjonsprogrammet skal bygge opp under integrering. Bydelene skal i tillegg medvirke til at flyktningene tar del i sivilsamfunnet, herunder som ressurser i frivillig arbeid.

Oslostandard for arbeid og med integrering av flyktninger skal ligge til grunn for arbeidet og skal bidra til at det tilbys likeverdige tilbud i bydelene. Denne er videreutviklet i tråd med ny integreringslov. Tilsvarende vil kvalitetsveilederen bli fornyet.

NAV-kontoret skal legge familieperspektivet til grunn når de bidrar til at innbyggerne blir aktive deltakere i samfunnslivet. Barn skal se at de voksne er i arbeid og derav forvente at de selv utdanner seg

og blir økonomisk selvhjulpne. Erfaringer fra flyktningarbeid er nyttig også overfor andre innbyggere som har behov for bistand til å bli selvforsørget og aktive innbyggere. Arbeidet med flyktninger har derfor betydning langt ut over det dagens antall flyktninger tilsier. Erfaringene tas med i øvrig arbeid ved NAV-kontorene sammen med Oslo VO, NAV Oslo og sivilsamfunnet for øvrig.

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Ny Oslostandard for arbeid med integrering av flyktninger skal ligge til grunn for flyktningarbeidet.

Tiltak 2

Sikre helhetlig oppfølging av flyktninger i tverrfaglige bosettingsteam

Tiltak 3

Videreutvikle tilbud om kvalifisering for voksne innvandrere.

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

Tiltak 1

Sikre flyktninger trygge og stabile bo- og oppvekstmiljø gjennom aktiv bruk av boligsosiale virkemidler, låne- og tilskuddsordninger

Tiltak 2

Kvalifisere flyktninger til arbeid og varig deltakelse i arbeidslivet gjennom introduksjonsprogram med utgangspunkt i deltakernes ressurser og med vekt på utdanning

Mål 8 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i felleskap

Tiltak 1

Bidra til at flyktninger som bosettes og innbyggere med store økonomiske levekårsrelaterte utfordringer har mulighet for deltakelse i minst én fritidsaktivitet

Tiltak 2

Frivillige organisasjoner, frivillighetssentraler og nærmiljøsentre skal systematisk trekkes inn i arbeid med integrering.

Tabell 7.17 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Måltall 2020	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andelen som bosettes innen 6 mnd. fra innvilget oppholdstillatelse	85 %	> 92 %	61 %	> 92 %	> 92 %
Andel som tilbys introduksjonsprogram innen 3 mnd. etter bosetting	66 %	> 60 %	44 %	> 66 %	> 66 %
Andel deltakere som er i arbeid eller utdanning ett år etter avsluttet introduksjonsprogram 1)	67 %	> 56 %	XX	> 65 %	> 65 %

Kilde: IMDI

1) Foreligger ikke tall 2020. Tall for 2020 vil bli publisert i februar 2022 av SSB ifølge IMDi.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 7.18 Særskilt tildelinger (i tusen kroner)

	Dok 3 2021	Sak 1 2022
Bydel Grünerløkka - Quo Vadis	3 600	3 700

Prisjustert

Tabell 7.19 Sentrale avsetninger (i tusen kroner)

	Dok 3 2021	Sak 1 2022
Bosettingstilskudd flyktninger	46 200	51 240

Bosetting av inntil 206 flyktninger og 160 selvboettere/familiegjenforente

7.5 D Økonomisk sosialhjelp

Tabell 7.20 Driftsbudsjett økonomisk sosialhjelp

		Beløp i 1000 kr		
Funksjonsområde		Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022
FO4C Økonomisk sosialhjelp (Ytelse til livsopphold)				
14	Overføringsutgifter		1 421 116	1 408 065
	Sum utgifter		1 421 116	1 408 065
	Netto utgifter	1 295 115	1 421 116	1 408 065

Det er budsjetttert med et utgiftsbehov til økonomisk 1,4 mrd. i 2022.

Økonomisk sosialhjelp er en sekundær ytelse. Ytelsen skal ses i sammenheng med andre tiltak som kan fremme overgang til arbeid og aktivitet. For at det skal foreligge rett til økonomisk sosialhjelp, må den enkelte ha utnyttet fullt ut alle reelle muligheter til å forsørge seg selv ved arbeid, egne midler eller ved å gjøre gjeldende trygderettigheter eller andre økonomiske rettigheter.

Ved deltakelse i sysselsettings- eller arbeidstreningstiltak, kan inntil 2 500 pr. mnd. holdes utenfor utmåling av supplerende sosialhjelp. Det skal foretas en konkret og individuell vurdering av den enkeltes situasjon.

Kravet om individuelle vurderinger gjelder for hele søknadsprosessen; fra identifisering av søknader, innhenting av nødvendige opplysninger og saksbehandlingstid, til avgjørelser om hjelpebehov, stønadsnivå, vilkårssetting, stønadsform og utbetaling.

Tabell 7.21 Særskilte tildelinger (tall i tusen)

	Dok 3 2021	Sak 1 2022
Bydel Grünerløkka - Human Trafficking Support Oslo	3 000	3 000

7.6 Bydelene – avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester

Tabell 7.22 Driftsbudsjett Bydelene – avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
307	Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	0	0	-1 300
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	109 712	132 866
14	Overføringsutgifter	0	12 540	19 884
	Sum utgifter	0	122 252	151 450
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	0	122 252	151 450

Tabell 7.23 Avsetninger Bydelene - arbeid, integrering og sosiale tjenester (i tusen kroner)

FO2C Aktivitetstilbud for barn og unge	Sak 1 2022
Forebyggende arbeid barn og unge - sommerjobber	23 000
Sommerjobber ungdom og ferieaktiviteter barn og unge	10 000
Byomfattende ungdomstiltak i bydelene	7 000
Situasjonsbestemte satsing ungdom (Mortensrud)	5 000
Tiltak barn og unge	950
FO4 Sosiale tjenester og ytelser	Sak 1 2022
Bosettingstilskudd flyktninger (art 11)	37 332
Bosettingstilskudd flyktninger (art 14)	13 908
Arbeid til alle - arbeidsrettede tiltak i bydelene	10 000
Arbeid til alle - målrettet arbeid unge ledige	10 000
Arbeid til alle - flere i arbeid	4 600
Arbeid til alle - Hurtigspor	2 000
Kompensasjon tapt husleie ved husleiefrys	10 000
Levekår, bolig og sosiale tjenester	9 000
IKT tiltak	7 125
Oppfølging - utviklingstiltak	1 535
Sum brutto	151 450
Sum netto	151 450

Innsatser barn og unge

Byrådet viderefører innsatser for barn og unge og fortsetter satsingen på sommerjobber til ungdom. Det er avsatt i alt 72 mill. til sommerjobber for ungdom i regi av bydelene i økonomiplanperioden. Det er 12 mill. mer enn det som var satt av i økonomiplan for 2021-2024. Det er avsatt 23 mill. i 2022, 19 mill. i 2023 og innsats i 2024 er videreført i 2025 med 15 mill. Det er i tillegg avsatt 10 mill. til flere sommerjobber til ungdom og til sommeraktiviteter barn og unge i 2022. Den situasjonsbestemte satsingen på Mortensrud i Bydel Søndre Nordstrand fortsetter. Det er videreført 5 mill. årlig til og med 2024. Midler til byomfattende ungdomstiltak og tiltak til barn og unge er videreført med henholdsvis 7 mill. og 0,95 mill. i 2022.

Arbeid til alle - styrket innsats for å gi flere muligheter til arbeid

Byrådet styrker innsatsen for å øke sysselsettingen og gi flere muligheter til arbeid. Det er avsatt i alt 28,5 mill. til arbeidsrettede tiltak for å bidra til å øke sysselsettingsandelen i bydeler der denne er særlig lav, 10 mill. i 2022, 9,5 mill. i 2023 og 4,5 mill. i 2024 og i 2025. Det avsettes i tillegg 10 mill. til målrettet innsats gjennom oppsøkende arbeid overfor unge ledige, i 2022. Utprøving av Hurtigspormodellen for å kvalifisere og rekruttere flere til jobber i Oslo kommune fortsetter. Det er avsatt 2 mill. i 2022 og tilsvarende i 2023. Det er satt av 2 mill. til å samordne innsatser og videreført 2,6 mill. til tiltak som bidrar til å flere arbeid. Midler til tilrettelagt arbeid er satt av på kap. 371.

Utjevning av levekår og sosiale forskjeller

Avsetning til tiltak for å utjevne levekårsforskjeller er videreført med 9 mill. Det er satt av 10 mill. for å kompensere bydelene og Velferdsetaten for tapte inntekter husleie som følge av huseiefrysen i påvente av nye bostøtteordninger som innføres i løpet av 2022.

Det er avsatt tilskudd til bydelene for bosetting av inntil 206 flyktninger og 166 selvboettere/familiegjenforente à kr 0,140 mill. pr bosatte flyktning.

IKT tiltak

Avsetning til utbedring og utvikling av fagsystemene i sektoren styrkes med 10 mill. årlig i alt 40 mill. i økonomiplanperioden. Av disse er 32 mill. avsatt i driftsbudsjettet. Midlene gjelder blant annet utbedringer i Fasit, saksbehandlingssystemet innen sosiale tjenester samt utvikling av funksjonalitet i det nye bostøttesystemet Kombo.

Oppfølgings- og utviklingstiltak bydelene

Det er avsatt 1,5 mill. til oppfølgings- og utviklingstiltak som måtte oppstå gjennom året.

Tabell 7.24 Investeringsbudsjett – arbeid, integrering og sosiale tjenester

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
307 Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)				
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	0	19 000	17 400	
Sum utgifter	0	19 000	17 400	
07 Refusjoner	0	-3 800	-3 480	
Sum inntekter	0	-3 800	-3 480	
Netto utgifter	0	15 200	13 920	

Tabell 7.25 Investeringsoversikt – arbeid, integrering og sosiale tjenester

Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:								
121006 IKT fagsystemportefølje AIS			17 400	13 400	9 500	9 500		
Sum investeringsutgifter			17 400	13 400	9 500	9 500		
121006 IKT fagsystemportefølje AIS	Investeringsmoms		-3 480	-2 680	-1 900	-1 900		
Sum kapittel finansiering			-3 480	-2 680	-1 900	-1 900		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			13 920	10 720	7 600	7 600		

7.7 Fagskolen Oslo

Tabell 7.26 Driftsbudsjett fagskoleopplæring

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
250	Fagskoleopplæring (AIS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	38 237	35 059	36 006
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	16 649	7 829	8 040
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	98	0	0
14	Overføringsutgifter	88 114	36 331	37 312
Sum utgifter		143 098	79 219	81 358
16	Salgsinntekter	-5 562	0	0
17	Refusjoner	-18 250	-79 219	-81 358
18	Overføringsinntekter	-131 685	0	0
Sum inntekter		-155 497	-79 219	-81 358
Netto utgifter		-12 399	0	0

1 Ansvarsområde

Fagskolen Oslo eies av Oslo kommune, og tilbyr opplæring til voksne i tråd med fagskoleloven. Fagskolen Oslo tilbyr høyere yrkesrettet utdanning, primært for personer som allerede har erfaring fra yrkeslivet. Opplæringen er gratis. Fagskolen Oslo tilbyr utdanning innen bygg- og anleggsbransjen, elektro, helsefag, oppvekstfag og ledelse. De ulike utdanningene har en varighet fra halvt år til to år, og tilbys som heltids- eller deltidsstudier, på skole eller som nettstudier.

2 Situasjonsbeskrivelse

Fagskolen Oslo har omtrent 850 studenter. Skolen holder til på Kuben yrkesarena på Økern i Oslo. Fagskolen i Oslo har noe samarbeid med Viken og er en del av nettverket for fagskolene på Østlandet.

Mange arbeidsgivere i Oslo oppgir at de har stort behov for personer med fagskoleutdanning. Høyere yrkesfaglig utdanning skiller seg fra annen høyere utdanning på en del områder, blant annet ved at det ikke er krav om at opplæringen skal være forskningsbasert. Derimot er et viktig krav at utdanningenes innhold er relevante for det enkelte yrket. Tilbudene skal være direkte koblet til arbeids- og næringslivets behov. Fagskoleutdanningene blir derfor utviklet i nær kontakt med arbeidsgivere, og kan således raskt svare på endrede behov.

Fagskolen i Oslo opplever økt pågang som gjør at det er behov for å se på nye løsninger knyttet til lokaler og samarbeid. Eventuell samlokalisering med Construction Cities er blant det som vurderes.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 6: Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Tiltak 1

Kartlegge kompetansebehov og utvikle relevante studier for arbeidslivet

Tiltak 2

Videreutvikle studietilbud som kombinerer fagutdanning med norskopplæring

Mål 8 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Tiltak 1

Vurdere muligheten for å tilby kurs og studier til personer som står utenfor arbeidslivet

Mål 9 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Tiltak 1

Utvikle en strategi for digital læring og bruk av læringsteknologi, for å sikre at studietilbud blir lettere tilgjengelig

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med 2,139 mill.
Bruttobudsjett 2022 er 81,3 mill. Fagskolen Oslo er statlig finansiert.

5 Investeringsbudsjett

Det er ikke investeringsbudsjett for Fagskolen Oslo.

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7.8 Oslo Voksenopplæring

Tabell 7.27 Driftsbudsjett Oslo Voksenopplæring

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
294	Voksenopplæring (AIS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	568 700	583 093	599 560
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	211 507	133 035	149 018
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	72 983	56 201	56 842
14	Overføringsutgifter	24 329	36 235	36 525
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	4	0	0
	Sum utgifter	877 523	808 564	841 945
16	Salgsinntekter	-163 053	-93 197	-95 713
17	Refusjoner	-256 515	-267 629	-274 855
18	Overføringsinntekter	-8 704	0	0
	Sum inntekter	-428 272	-360 826	-370 568
	Netto utgifter	449 251	447 738	471 377

1 Ansvarsområde

Utdanningsetaten ved Oslo Voksenopplæring (Oslo VO) forvalter opplæring til voksne i tråd med opplæringslovens kapittel 4A og introduksjonsloven § 17-20. Opplæring under opplæringsloven innebærer grunnskoleopplæring, spesialundervisning på grunnskolens område, videregående opplæring og realkompetansevurdering. Opplæring under introduksjonsloven innebærer opplæring i norsk og samfunnskunnskap.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo VO består av opplæringssentrene Rosenhof, Helsfyr, Skullerud, Sinsen, Nydalen og Grønland, samt Oslo VO Servicesenter som er inntakskontoret til all opplæring. Nydalen ivaretar mesteparten av spesialundervisningen og Grønland ivaretar undervisning for innsatte i fengsel. Det er til enhver tid godt

over 7 000 deltakere i voksenopplæringen, og gjennom et helt skoleår har omtrent 12 000 personer fått et opplæringstilbud. Mange av deltakerne i voksenopplæringen mottar også tjenester fra NAV. Det er viktig med et tett samarbeid mellom Oslo VO og NAV for å sikre at de voksne får tilbud om kvalifisering som er målrettet deres behov og tilpasset deres muligheter for progresjon. Deltakere i voksenopplæringen skal få likeverdige opplæringstilbud. Det er viktig med et godt profesjonsfellesskap internt på hvert VO-senter, på tvers av sentrene og på tvers av norskopplæringen og grunnopplæringen for å dele god praksis og videreutvikle den gode kvaliteten på opplæringen.

En sentral årsak til langtidsledigheten i Oslo og de lave sysselsettingsandelene vi ser i noen bydeler, er at det er et misforhold mellom kompetansen til de som står utenfor arbeid og arbeidslivets etterspørsel og krav til kompetanse. Levekår har også ofte en sammenheng med utdanningsnivå. Over 60 % av barna som bor i husholdninger med lavinntekt, har foreldre som kun har grunnskoleutdanning eller ingen fullført utdanning. Betydningen av høy kvalitet i voksenopplæringen er derfor stor. Byrådet vil at Oslo VO skal samarbeide tett med NAV, bydelene og Velferdsetaten om å redusere arbeidsledigheten og øke sysselsettingen i Oslo. Foreldre til barn i barnehage- og skolealder skal være en prioritert gruppe. Delprogram sysselsetting innenfor områdesatsingen skal være en motor for innovative samarbeidsprosjekter.

Oslo VO bidrar inn i Utdanningsløftet, som er en statlig finansiert satsing knyttet til håndteringen av konsekvensene av pandemien. Oslo VO har ansvar for tiltaket som skal gi tilbud om opplæring på videregående nivå, til voksne som er permittert og arbeidsledige. I arbeidet med Utdanningsløftet er det nyttig å prøve ut løsninger for samarbeid med NAV og organisering av opplæringsløp som kan videreføres også når Fullføringsreformen blir innført i 2023.

De fleste som deltar i voksenopplæring har selv innvandret til Norge. Voksenopplæringen er derfor en av våre viktigste integreringsarenaer, og er for mange veien inn til norsk samfunns- og arbeidsliv. Byrådet vil at Oslo VO skal gi en opplæring som styrker opplevelsen av et fellesskap på tvers av kulturer, språk og landbakgrunn. Organisasjoner, arbeidsgivere og sivilsamfunn skal inviteres inn i samarbeidsprosjekter for å gjøre opplæringen praksisnær og relevant. Mange får sin første arbeidserfaring mens de er deltakere i opplæring eller rett etter avsluttet opplæring. Voksenopplæringen skal sørge for at deltakere som skal ut i arbeid får innsikt i rettigheter og plikter i arbeidslivet.

Pilotering av ny organisering av grunnskoleopplæringen for voksne ble igangsatt høsten 2021. Målet med omorganiseringen er å sikre at flere får tilbud og at tilbudene som gis er mest mulig tilpasset den enkeltes behov for opplæring.

Søknadstallene til videregående opplæring for voksne har økt betydelig under pandemien. Budsjettet for Oslo VO ble derfor styrket med 20 mill. i 2021 for å gi flere tilbud om videregående opplæring. Det foreslås ytterligere styrking av Oslo Voksenopplæring i 2022.

Karriere Oslo har siden oppstarten i november 2019 hatt stor pågang, og ikke nok kapasitet til å utvikle tjenestene slik det er ønskelig. Karriere Oslo er styrket i 2021 for å kunne utvide tilbudet om karriereveiledning til permitterte, ledige og øvrig befolkning, samt øke mulighetene for bedre kartlegging av behovene for karriereveiledning i byen og sikre samarbeid om informasjonstiltak ut mot permitterte og ledige. Styrkingen gjelder ut 2022.

Oslo VO skal samarbeide med bydelene og NAV Oslo om oppfølging av ny integreringslov og konsekvenser denne har for tilbud på tvers av spesielt NAV og voksenopplæringen.

Det skal gjennomføres en egen vurdering av behov for skolelokaler til voksenopplæringen, sett opp mot økte søkertall og ikke minst implementering av Fullføringsreformen fra 2023. Et prioritert område som skal belyses er tilgangen på gode læringsarenaer for fagopplæring til voksne.

Tabell 7.28 Nøkkeltall for Oslo Voksenopplæring

Oslo Voksenopplæring	Resultat 2015	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall deltakere i grunnskoleopplæring for voksne	1 676	1 701	1 870	1 923	2 067	1 922
Antall deltakere i spesialundervisning for voksne	657	637	585	608	625	536
Antall deltakere i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere	3 508	3 979	4 229	3 851	3 264	2 688
Antall deltakere i videregående opplæring for voksne	1 350	1 378	1 249	1 385	1 609	1 552

Kilde: SITS elevregistreringssystem UDE

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeidere har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Bidra til implementering av ny integreringslov og til videre utvikling av tilbud om kvalifisering for voksne innvandrere i samarbeid med bydelene og Velferdsetaten

Tiltak 2

I samarbeid med NAV, bydeler og Velferdsetaten implementere og videreutvikle ny modell for grunnskoleopplæring for voksne

Tiltak 3

Styrke samarbeidet på tvers av opplæringssentre om utvikling og bruk av læringsressurser

Mål 4: Deltakelsen i arbeidslivet er økt i de bydelene som har lavest sysselsettingsandel

Tiltak 1

Videreutvikle tilbudet om norskopplæring og barnepass til personer som er hjemmевærende med små barn

Tiltak 2

Oslo VO skal ha prosjektansvar for utvikling og uttesting av Kompetansejobber

Mål 6: Arbeidsgivere i Oslo har tilgang på den kompetansen de trenger

Tiltak 1

I samarbeid med NAV, bydeler og arbeidsgivere finne løsninger for at flere voksne kan fullføre og bestå et videregående opplæringsløp som leder til muligheter for varig arbeid

Tiltak 2

Øke kapasiteten ved Oslo Voksenopplæring

Mål 8: Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap

Tiltak 1

Invitere organisasjoner, arbeidsgivere og sivilsamfunn inn i samarbeidsprosjekter for å gjøre opplæringen praksisnær og relevant.

Resultatindikatorer for Oslo Voksenopplæring er under utvikling og skal sees i sammenheng med innføring av fullføringsreformen i 2023 og implementering av ny modell for grunnskoleopplæringen i Oslo.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Byrådet styrker Oslo Voksenopplæring med i alt 30 mill. for å gi flere voksne tilbud om videregående opplæring. Styrkingen fordeler seg med 15 mill. i 2022, 10 mill. i 2023 og 5 mill. i 2024.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 13,7 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er foretatt tekniske justeringer knyttet til utgifter SPK og OPF.

Generelt innsparingskrav fra tidligere år plassert på kap. 200 Utdanningsetaten knyttet til effekt av omorganisering tilsvarer et nedtrekk i rammen til VO på 3,0 mill. fra 2022. Rammen er redusert med 0,2 mill. i 2022 økende til 0,4 mill. i 2023 som følge av av reduserte utgifter til blant annet porto og digitale sykemeldinger. Innsparingseffekt knyttet til redusert bruk av konsulenter fordelt fra UDE til VO utgjør 0,3 mill. fra 2022.

Det er en innarbeidet et generelt rammekutt på 5,6 mill. i 2023 økende til 16,8 mill. i 2024. Oslo Voksenopplæring er skjermet for rammekutt i 2022.

5 Investeringsbudsjett

Det er ikke investeringsbudsjett for Oslo Voksenopplæring

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7.9 Velferdsetaten

Tabell 7.29 Driftsbudsjett Velferdsetaten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
315	Velferdsetaten (AIS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	849 586	787 808	816 169
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	260 491	211 248	196 925
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	441 085	466 279	478 554
14	Overføringsutgifter	338 727	317 413	153 372
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	2 568	0	0
	Sum utgifter	1 892 456	1 782 748	1 645 020
16	Salgsinntekter	-651 365	-671 900	-675 041
17	Refusjoner	-237 761	-135 600	-139 261
18	Overføringsinntekter	-83 216	-76 931	-78 208
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 226	0	0
	Sum inntekter	-973 568	-884 431	-892 510
	Netto utgifter	918 888	898 317	752 510

1 Ansvarsområde

Velferdsetaten (VEL) utvikler og gir byomfattende tjenester som bidrar til gode levekår for innbyggerne i Oslo innenfor sosial- og helseområdet, og som supplerer tjenestetilbudet i bydelene.

Etaten har et betydelig arbeid rettet mot rusfeltet, herunder forebyggende og oppsøkende arbeid mot utsatte grupper, koordinering av sentrumssamarbeidet, lavterskel helsehjelp, ulike spesialiserte bolig- og institusjonstilbud, smitteverntjenester, overdoseforebygging og brukerrom.

Velferdsetaten støtter bydelenes boligsosiale arbeid, i tillegg til forvaltningsoppgaver knyttet til oppfølging av kommunens låneportefølje, bostøtte og boligtilskudd. Etaten er sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd og Klagenemnda for transportsaker for forflytningshemmede.

Velferdsetaten skal levere faglige innspill knyttet til arbeids- og sosialpolitiske spørsmål. Etaten har ansvar for å levere analyser innenfor blant annet økonomisk sosialhjelp, kvalifiseringsprogram, introduksjonsprogram og andre trygde- og støtteordninger. Velferdsetaten skal samarbeide med bydelene, NAV Oslo og Utdanningsetaten i utarbeidelsen av analyser.

Velferdsetaten skal koordinere faglige nettverk og bidra til å gjennomføre kompetansetiltak knyttet til sosiale tjenester i bydelene, hvorav NAV-kontor er et knutepunkt. Velferdsetaten skal aktivt bidra innen mangfold, på rusfeltet og i boligsosialt arbeid.

Velferdsetaten har ansvar for byomfattende oppgaver ved bosetting og integrering av flyktninger, samt administrasjon av statlige tilskudd for flyktninger. Nært samarbeid med NAV-kontorene er viktig både hva gjelder flyktningetjenestene og kompetanse om arbeids- og næringsliv.

Velferdsetaten har det byomfattende koordineringsansvaret for kommunens arbeid på mangfolds- og integreringsområdet, som blant annet omhandler kommunens overordnede innsats for å fremme inkludering og deltakelse i bysamfunnet, og innsats mot diskriminering, homofobi og rasisme.

Velferdsetaten forvalter tilskuddsordninger innenfor helse-, sosial-, integrerings- og mangfoldsområdet. VEL har fra 2022 ansvar for forvaltning av tilskudd for bedriftsintern opplæring (BIO-midler) og tilskudd til kriminalitetsforebyggende tiltak. Etaten har også ansvar for anskaffelser av helse- og sosialtjenester på vegne av bydelene, og følger opp inngåtte rammeavtaler.

2. Situasjonsbeskrivelse

Velferdsetaten har et omfattende ansvarsområde. På oppdrag fra etaten selv har Deloitte AS gjennomført en helhetlig gjennomgang av administrasjons-, forvaltnings- og rådgivingsfunksjonene i Velferdsetaten. Etaten har igangsatt arbeid for å vurdere og iverksette tiltak knyttet til de utfordringene som er avdekket i rapporten.

Arbeidsfeltet

Velferdsetaten driver egne arbeidsrettede tiltak og er samtidig en bidragsyter som understøtter NAV-kontorene og NAV Oslo. Etaten benyttes til ulike utredningsoppdrag og kompetansetiltak, og har forvaltningsoppgaver innen arbeidsfeltet.

Boligsosiale virkemidler

Bolig er et viktig premiss for arbeid. Boligbehovskartleggingen fra 2020 viser at bydelene etterspør ca. 1 000 nye kommunalt disponerte boliger til ulike målgrupper. Flere bydeler har behov for omstilling av egen boligmasse for å kunne dekke det registrerte boligbehovet. Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger 2021-2030 ble lagt frem for bystyret i 2021 med en rekke mål og tiltak blant annet Velferdsetaten skal bidra til å innfri. For øvrig skal Velferdsetaten gi bydelene hjelp til fremskaffelse av tilvisningsboliger, og legge til rette for aktiv bruk av startlån og tilskudd for å bistå vanskeligstilte på boligmarkedet med etablering i egen eid bolig.

Antall låntakere som fikk avdragsutsettelse, økte med 36 prosent fra 2019 til 2020, noe som fordrer aktiv oppfølging av låntakere med betalingsproblemer. Dokumentasjonskrav knyttet mva-refusjon skal følges opp ved innvilgelse av kommunal bolig der det er behov for sosiale eller helsemessige tilrettelegginger i boligen.

Rus

Velferdsetaten koordinerer Program for rusfeltet i Oslo, som er en operasjonalisering av Strategisk plan for rusfeltet. Programmet skal støtte opp under bydelenes arbeid med å etablere boliger og boligløsninger i velfungerende bomiljø, samt legge til rette for erfaringsdeling på tvers av bydelene. Oslostandard for rusfaglig arbeid skal bidra til likeverdige tjenester og god kvalitet, og Velferdsetaten bistår bydelene i dette arbeidet. Tannhelsetilbudet til personer med rusproblemer skal videreutvikles i samarbeid med Tannhelsetjenesten i Helseetaten slik at tilbudet blir lett tilgjengelig for målgruppen.

Gjennom BrukerPlan-kartleggingen er det kartlagt at omlag 4 000 innbyggere mottar tjenester fra kommunen på grunn av rusproblemer. 1 255 personer hadde i 2020 et eller flere opphold ved Velferdsetatens rusinstitusjoner, mot i underkant av 1400 personer i 2019. Bydelenes etterspørsel etter plass i rusinstitusjon har vært synkende over flere år.

Et trygt sted å bo og et meningsfullt innhold i hverdagen i form av arbeid, aktivitet og sosialt samvær er viktige faktorer for økt livskvalitet for personer med rusproblemer. Rusinstitusjonsplasser skal derfor inngå i en helhetlig tiltakskjede, hvor somatiske, psykiske og rusrelaterte helseforhold og funksjonsnivå i større grad sees under ett.

Bystyret har vedtatt temaplan for Oslo kommunes rusinstitusjoner 2021 – 2030 med måltall for ulike tjenestekategorier. I perioden vil noen rusinstitusjonsplasser avvikles, noen vil omstilles og noen vil opprettes. Opphold i rusinstitusjon skal bidra til å nå individuelle målsettinger og til økt livskvalitet. Det skal være muligheter for å delta i meningsfulle aktiviteter og sysselsetting under oppholdet. For å bo og beholde boligen kan opphold i rusinstitusjon bidra til å utvikle trygghet, styrke og kunnskap. Byrådet vil vedta en to-årig handlingsplan for oppfølging av temaplanen (2022-2023). Det har vært en generell nedgang i etterspørsel etter rusinstitusjonsplasser, og antall søknader er redusert med rundt 30 prosent siden 2016. I 2020 var det 1255 personer som hadde opphold ved Velferdsetatens rusinstitusjoner, og dette er en nedgang på om lag ti prosent sammenlignet med året før.

Oslo har i likhet med andre storbyer utfordringer med åpne rusmiljøer i sentrum. En del personer med rusproblemer som bor i boliger i bydelene benytter seg av ulike lavterskeltilbud i sentrum. Etterhvert som bydelene bygger opp tilbud om væresteder og lavterskel helsehjelp lokalt, må Velferdsetaten understøtte bydelenes arbeid ved å bidra til at de som i dag benytter tjenester i sentrum får hjelp til å ta i bruk bydelens lokale tilbud. Det er også registrert en høy andel utenbystilhørende i de åpne rusmiljøene i sentrum. Velferdsetaten har igangsatt en gjennomgang av innsatsen rettet mot de åpne rusmiljøene, der målet er å gi en status på hvordan sentrumsarbeidet som helhet fungerer sett ut fra de opprinnelige målene og strategiene i handlingsplanen, og strategisk plan for rusfeltet.

I 2020 ble det registrert en økning i antall overdosedødsfall nasjonalt. Det samme var tilfelle for Oslo, hvor det ble registrert 51 personer som døde av overdose i 2020, mot 36 personer i 2019. Antall overdosefall 2020 er imidlertid omtrent som gjennomsnittet siste 10 årene. Byrådet vil i 2022 gjennomgå Oslostandard for overdoseforebyggende arbeid i bydelene.

Kriminalitetsforebygging

Velferdsetaten koordinerer det byomfattende SaLTo-samarbeidet, som er Oslos rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid rettet mot ungdom. Arbeidet mot hatytringer, hatkriminalitet og voldelig ekstremisme inngår også i SaLTo. Et viktig arbeidsområde i 2022 vil være den særlige innsatsen rettet mot unge som begår gjentatt kriminalitet.

Integrering

Velferdsetaten skal legge til rette for erfaringsdeling mellom bydelene i oppfølging av Oslostandard for arbeid med integrering av flyktninger. NAV Oslo og Oslo VO skal trekkes inn i dette arbeidet.

Likeverdige tjenester

Etaten skal bidra til å styrke kompetansen om likeverdige tjenester, inkluderende arbeidsmiljø og holdningsskapende innsats mot hatefulle ytringer og holdninger i kommunale virksomheter, følge opp OXLO-kontakter i virksomhetene, og arrangere den årlige OXLO-uka og utdelingen av OXLO-prisen.

Velferdsetaten skal støtte opp om iverksettelsen av handlingsplanen Stolt og fri, deriblant kommunens deltakelse i Oslo Pride og formidling av opplæringstilbud om kjønns- og seksualitetsmangfold.

Tilskudd og rammeavtaler

Velferdsetaten arbeider for en mer enhetlig tilskuddsforvaltning, herunder større forutsigbarhet for organisasjonene med bedre koordinering av utlysningstidspunktene og tidlig fordeling av midlene på flere av ordningene.

Velferdsetaten anskaffer og forvalter en rekke rammeavtaler innen helse- og omsorgstjenester, som skal ivareta både bydelens og brukernes behov. Etaten skal gjennomføre kontroll av lønns- og arbeidsvilkår hos sine tjenesteleverandører. Tidligere kontroller har avdekket mange enkeltkontrakter som må undersøkes nærmere i samarbeid med bydelene.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Innbyggerne møter sammenhengende og tilgjengelige tjenester der medarbeiderne har riktig kompetanse og nok tid

Tiltak 1

Bistå bydelene i bruk av Oslostandard for rusfaglig arbeid

Tiltak 2

Bidra til bedre sammenheng i tjenester til innbyggere med rusutfordringer

Tiltak 3

Bidra til implementering av ny integreringslov og til videre utvikling av tilbud om kvalifisering for voksne innvandrere i samarbeid med bydelene og Oslo Voksenopplæring

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og leve selvstendige liv

Tiltak 1

Følge opp tiltak i Temaplan for Oslo kommunes behov for kommunale boliger

Tiltak 2

Bidra til flere varierte kommunale utleieboliger ved å bistå bydelene i arbeidet med å inngå leie- og tilvisningsavtaler

Tiltak 3

Bistå bydelene i bruk av Oslostandard for booppfølging og Oslostandard for bomiljøarbeid i kommunale boliger

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Tiltak 1

Desentralisere feltpleietjenester og dagtilbud i samarbeid med bydeler og ideelle organisasjoner. til

Tiltak 2

Bistå bydelene i arbeidet med etablering av lavterskel aktivitets- og helsetilbud lokalt, og legge til rette for erfaringsutveksling mellom bydelene.

Mål 5 Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Tiltak 1

Tilby Individual Placement and Support (IPS) ved alle kommunale rusfrie institusjoner og dagtilbud

Tiltak 2

Tilby flere og mer differensierte arbeidsplasser for personer med rusproblemer og andre av etatens brukergrupper

Mål 7 Levekårsforskjellene er redusert

Tiltak 1

Legge til grunn Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom i samarbeid med bydelene

Mål 8 Innbyggerne har mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i felleskap

Tiltak 1

Legge til grunn Oslostandard for pårørendesamarbeid og bidra til at brukere og pårørende i større grad medvirker i tjenesteutviklingen

Tiltak 2

Bidra til å styrke kompetansen i kommunale virksomheter om likeverdige tjenester, inkluderende arbeidsmiljø og holdningsskapende innsats mot hatefulle ytringer og holdninger

Mål 9 Digitale tjenester er innbyggerorienterte

Tiltak 1

Bidra til prosessen med digitalisering av søknad om kommunal bolig og bostøtte

Tabell 7.30 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Måltall 2020	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Personer med rusutfordringer bosatt fra institusjon til bolig med booppfølging 3)	350	>348	340	>350	>365
Andel virksomheter med tilbud tilrettelagt for brukere med minoritetsbakgrunn 4)	45 %	85 %	70 %	85 %	85 %
Sysselsettingsgrad blant innvandrere 25 - 66 år 5)	65,6 %	> 65,6 %	63,6 %	> 65,6 %	> 65,6 %

1) Kilde: Statistikkbanken Oslo kommune

2) Kilde: Velferdsetaten

3) Kilde: Velferdsetaten/bydelene

4) Kilde: Virksomhetenes årsmelding

5) Kilde: SSB

4 Merknader til driftsbudsjett

Velferdsetaten er kompensert med 8 mill. for bortfall av statlige tilskudd innen rus- og psykisk helse. Dette gjelder primært tiltak som ikke inngår i heldøgns institusjonsdrift.

Omstilling på rusfeltet fra institusjonsbasert rusomsorg til hjemmebaserte tiltak fortsetter. Det er forventet at dette vil redusere utgifter i etaten med 15 mill. i 2022 økende til 35 mill. i 2023. Velferdsetatens ramme er som følge av dette redusert tilsvarende.

Bydelene etterspør færre institusjonsplasser. Velferdsetaten kompenseres derfor for reduserte inntekter med 15 mill. i 2022 og 10 mill. i 2023.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 22,3 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet et generelt rammekutt på 10,0 mill. i 2022 økende til 25,4 mill. i 2024.

Tilskuddsordninger etaten forvalter er overført til et eget budsjettkapittel., kapittel 319 Tilskudd innen helse- sosial og mangold, kriminalitetsforebygging og arbeid. Tilskuddsmidler med i alt 154,3 mill. er overført fra kapittel 315 Velferdsetaten og dette budsjettkapitlet.

5 Investeringsbudsjett

Tabell 7.31 Investeringsbudsjett Velferdsetaten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
315	Velferdsetaten (AIS)			
00	Lønn og sosiale utgifter	366	0	0
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	1 704	5 190	5 190
04	Overføringsutgifter	297	0	0
	Sum utgifter	2 367	5 190	5 190
07	Refusjoner	-297	-1 038	-1 038
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 339	0	0
	Sum inntekter	-1 636	-1 038	-1 038
	Netto utgifter	732	4 152	4 152

Tabell 7.32 Investeringsoversikt Velferdsetaten

Velferdsetaten (AIS)		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:									
112019	Velferdsetaten - inventar og utstyr			5 190	5 190	5 190	5 190		
	Sum investeringsutgifter			5 190	5 190	5 190	5 190		
112019	Velferdsetaten - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-1 038	-1 038	-1 038	-1 038		
	Sum kapittel finansiering			-1 038	-1 038	-1 038	-1 038		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			4 152	4 152	4 152	4 152		

Investeringsbudsjettet er styrket med 5 mill. årlig til indre vedlikehold i rusinstitusjonene og til fornying av inventar og utstyr.

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7.10 Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune

Tabell 7.33 Driftsbudsjett Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgnr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
384	Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	32 133	25 446	26 362
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	7 852	13 878	13 368
14	Overføringsutgifter	1 568	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	717	0	0
	Sum utgifter	42 270	39 324	39 730
16	Salgsinntekter	-2 083	-1 967	-2 020
17	Refusjoner	-3 512	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-714	0	0
	Sum inntekter	-6 310	-1 967	-2 020
	Netto utgifter	35 960	37 357	37 710

1 Ansvarsområde

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune er organisert i en byomfattende enhet, administrert av Bydel Bjerke. Hjelpemiddelformidlingen bidrar til at personer med behov for hjelpemidler får dette på en enkel og rask måte. Organiseringen skal sørge for en effektiv utkjøring, retur, montering og demonstrering av hjelpemidler.

2 Situasjonsbeskrivelse

Gode og tidsmessige hjelpemidler på rett plass til rett tid gir bedre forutsetninger for rehabilitering, mulighet til å leve godt i eget hjem og fungere i arbeidslivet. Om lag 50 000 personer, hver trettende innbygger, benytter seg av tjenestene. Mange av disse får utført flere hjelpemiddeltekniske tjenester.

Byrådet vil utvikle en bedre distribusjons- og vedlikeholdsløsning for tekniske hjelpemidler for mennesker med funksjonsnedsettelse. Arbeidet med å øke kvaliteten og effektiviteten i hjelpemiddelformidlingen fortsetter i 2022. Digitalisering av tjenestene bidrar til dette.

Utlevering av hjelpemidler som er nødvendige i yrkeslivet skal prioriteres høyt. Det legges til rette for at de som har anledning til å hente hjelpemidler selv gjør det.

Av hjelpemiddelformidlingens 28 biler hvor av 17 biler som er nullutslippsbiler. Hjelpemiddelformidlingen skal arbeide videre med å gjøre flest mulig til nullutslippsbiler.

Hjelpemiddelformidlingen har en egen servicebil for rullestoler. Den tilbyr akutt eller planlagt reparasjon der rullestolen fysisk er. Dette er et godt eksempel som møter byrådets intensjon om å gjøre tjenestene tilgjengelige og tilpasse de til innbyggerne.

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune deltar sammen med flere bydeler og helsehus i det statlige digitale utviklingsprosjektet DigiHot. Dette skal forbedre tjenestene til innbyggernes beste.

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune er byomfattende og det vurderes om det er mer hensiktsmessig med organisering under en etat som yter tjenester til hele byen enn under en bydel.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 2 Flere bor trygt i eget hjem og leve selvstendige liv

Tiltak 1

Brukere og pårørende inviteres til samarbeid når tjenester skal forbedres

Tiltak 2

Utvikle og vedlikeholde informasjonskanaler som treffer flest mulig brukere og samarbeidspartnere

Mål 3 Flere opplever god helse og mestring

Tiltak 1

Anskaffe hjelpemidler i samsvar med innbyggernes behov

Tiltak 2

Tilrettelegge for at de som mulighet til å hente hjelpemidler selv, kan gjøre det

Tiltak 3

Gi informasjon og opplæring i bruk av hjelpemidler

Mål 5 Det er flere jobber for personer som trenger tilrettelegging inn i arbeid

Tiltak 1

Formidle hjelpemidler som kan bidra til at flere kan beholde og komme i jobb

Tiltak 2

Vurdere hvordan Hjelpemiddelformidlingen i større grad kan bidra overfor arbeidssøkere som har utfordringer med å komme inn i og forbli i arbeidslivet

Tabell 7.34 Resultatindikatorer for Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Levering av hjelpemidler i akutte situasjoner innen 48 timer	100 %	100 %	100 %	100 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,0 mill. netto jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet et generelt rammekutt på 0,7 mill. i 2022 økende til 1,2 mill. i 2024.

5 Investeringsbudsjett

Tabell 7.35 Investeringsbudsjett Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
384 Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)			
00 Lønn og sosiale utgifter	500	0	0
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	173	1 400	1 400
04 Overføringsutgifter	43	0	0
Sum utgifter	716	1 400	1 400
07 Refusjoner	-43	-280	-280
Sum inntekter	-43	-280	-280
Netto utgifter	673	1 120	1 120

Tabell 7.36 Investeringsoversikt Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune

Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:								
120006 Digitalisering av hjelpemiddelformidling	5 600		1 400	1 400	1 400	1 400		
Sum investeringsutgifter			1 400	1 400	1 400	1 400		
120006 Digitalisering av hjelpemiddelformidling	Investeringsmoms		-280	-280	-280	-280		
Sum kapittel finansiering			-280	-280	-280	-280		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			1 120	1 120	1 120	1 120		

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7.11 Kriminalitetsforebygging blant ungdom

Tabell 7.37 Driftsbudsjett Kriminalitetsforebygging blant ungdom

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
362 Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	2	14 208	16 122
14 Overføringsutgifter	3 250	0	0
Sum utgifter	3 252	14 208	16 122
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	3 252	14 208	16 122

Kapitlet omfatter midler til kriminalitetsforebyggende arbeid. Tilskuddsordningen «Midler til kriminalitetsforebyggende tiltak i Oslo i regi av frivillige og ideelle organisasjoner» er flyttet til kap. 319 Tilskudd innen helse og sosiale tjenester, mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid.

Oslo kommune og Oslo politidistrikt samarbeider om det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet overfor unge i SaLTo-modellen. Det er SaLTo-koordinatorer i alle bydelene, i Utdanningsetaten og i Velferdsetaten. Arbeidet mot hatkriminalitet og voldelig ekstremisme følges også opp i SaLTo-modellen, basert på en egen handlingsplan. SaLTo-samarbeidet evalueres i 2021.

Rundt tre prosent av Oslo-ungdom mellom 10 og 17 år er registrert for kriminelle handlinger. De fleste av disse er registrert med én eller to anmeldelser. En liten gruppe unge er registrert for gjentatte lovbrudd og står for nær halvparten av ungdomskriminaliteten i Oslo. Vellykket kriminalitetsforebygging krever langsiktighet og innsats på flere områder. Den årlige SaLTo-rapporten gir god oversikt over og grundig analyse av barne- og ungdomskriminaliteten i Oslo.

SaLTo-rapporten 2021 inneholder også ny og viktig kunnskap om unge som blir registrert for gjentatt kriminalitet. Det er gutter i alderen 15-17 år som står bak den største delen av straffbare forhold blant mistenkte under 18 år. I 2020 ble 120 10-17-åringer registrert for gjentatt kriminalitet i Oslo (registrert for 4 eller flere lovbrudd i ett kalenderår). 110 av disse var bosatt i Oslo kommune. Det er knyttet bekymring til unge som blir registrert for gjentatte lovbrudd og som fanges opp av kriminelle nettverk.

Byrådet setter av 20 millioner kroner i økonomiplanperioden til en styrket innsats med tett oppfølging av unge som begår gjentatt kriminalitet og unge det er knyttet stor bekymring til. Bydeler med større levekårsutfordringer og mange unge i målgruppen skal prioriteres. Det skal også organiseres en byomfattende ordning der andre bydeler kan få bistand til tett oppfølging av unge i målgruppen. Handlingsplan for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo 2019-2021 har gitt verdifulle erfaringer som satsingen bygger videre på.

Ungdom som vokser opp i områder med sammensatte levekårsutfordringer er særlig utsatt for å bli fanget opp av miljøer som vil ha negativ innflytelse på dem. Området Mortensrud har store utfordringer blant annet med opphopning av levekårsproblematikk, kriminalitet og uro i ungdomsmiljøene. Byrådet har derfor avsatt årlige midler i økonomiplanperioden 2021-2024 til forebyggende innsatser i Mortensrudområdet.

Rus og kriminalitet henger ofte sammen. Alle bydeler skal enten alene eller gjennom et samarbeid med andre bydeler, tilby hasjavenningsprogram. Programmet har særlig fokus på forebygging og rask hjelp til de yngste og deres pårørende.

I tråd med russtrategien er byrådetts ambisjon fortsatt en forebyggingsoffensiv og tidligere innsats når rusproblemer oppstår, blant annet gjennom Oslostandard for oppsøkende arbeid med utsatt ungdom. Bydelene tildeles særskilte midler som dekker størstedelen av et årsverk til SaLTo-koordinator.

Se for øvrig bydelene funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge Oppvekst A Forebyggende barne- og ungdomsarbeid for nærmere beskrivelse.

Kapitlet er prisjustert med 0,2 mill. Generelt rammekutt med 0,1 mill. fra 2022 til 2024 er videreført.

7.12 Tilskudd innen helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid

Tabell 7.38 Driftsbudsjett

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
319 Tilskudd til organisasjoner og frivillige på helse-, sosial og mangfoldsfeltet (AIS)			
14 Overføringsutgifter	0	0	164 663
Sum utgifter	0	0	164 663
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	0	164 663

Tilskuddsordninger innen helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid er fra og med 2022 budsjettet på dette kapitlet. Velferdsetaten forvalter tilskuddsordningene.

Kapitlet gjelder følgende tilskuddsordninger:

Tabell 7.39 Tilskuddsordninger innen helse, sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid

Beløp i 1000				
Kap. nr.	Avsetning gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag 2022
319	Tilskudd til frivillige og idelle organisasjoner på helse- og sosialområdet (fra kap.315)	137 062	136 793	126 996
319	Tilskudd til integrerings- og mangfoldstiltak (fra kap. 315)	12 047	14 572	15 858
319	Tilskudd til akuttovernatting og sanitært tilbud for tilreisende bostedsløse (fra kap. 315)	6 211	6 386	6 437
319	Tilskudd til tiltak for likestilling og kvinnefrigjøring (fra kap. 315)	5 000	5 000	5 040
319	Tilskudd til kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner (fra kap. 362)	3 250	3 250	3 276
319	Tilskudd til bedriftsintern opplæring (fra kap. 371)	5 500	7 056	7 056
	Sum	169 070	173 057	164 663

7.13 Byomfattende avsetninger – arbeid, integrering og sosiale tjenester

Tabell 7.40 Driftsbudsjett Byomfattende tiltak – avsetninger arbeid, integrering og sosiale tjenester

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
371	Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)			
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	32 664	22 265
14	Overføringsutgifter	0	14 891	15 010
	Sum utgifter	0	47 555	37 275
16	Salgsinntekter	0	0	405
	Sum inntekter	0	0	405
	Netto utgifter	0	47 555	37 680

Tabell 7.41 Avsetninger byomfattende tiltak - arbeid, integrering og sosiale tjenester (i tusen kroner)

Byomfattende tiltak - avsetninger arbeid, integrering og sosial tjenester	Sak 1 2022
Flere i tilrettelagt arbeid	15 000
Spir Oslo	14 900
Regionreform - innlemming av tilskuddsmidler	4 795
Oppfølging- og utviklingstiltak	2 985
Sum brutto	37 680
Sum netto	37 680

Arbeid til alle - styrket innsats for å gi flere muligheter til arbeid

Byrådet styrker innsatsen for å gi flere med behov for tilrettelegging muligheter til arbeid med i alt 10 mill. i økonomiplan perioden, 2,5 mill. årlig. I 2022 er det avsatt 15 mill.

Tilskudd til Spir Oslo videreføres. Midler overført i forbindelse med Regionreformen videreføres.

Oppfølgings- og utviklingstiltak

Det er satt av nærmere 3 mill. til oppfølging- og utviklingstiltak gjennom året.

7.14 Prosjekteringsmidler

Tabell 7.42 Driftsbudsjett prosjekteringsmidler

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
375	Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)			
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	803	814
	Sum utgifter	0	803	814
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	0	803	814

Her utgiftsføres utredningskostnader for investeringsprosjekter frem til investeringsprosjektet er vedtatt.

7.15 Bostøtte og boligtilskudd

Tabell 7.43 Driftsbudsjett bostøtte og boligtilskudd

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
428	Bostøtte og boligtilskudd (AIS)			
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	349	0	0
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	430	0	0
14	Overføringsutgifter	641 942	692 998	691 169
	Sum utgifter	642 721	692 998	691 169
17	Refusjoner	-158	0	0
18	Overføringsinntekter	-239 192	-176 990	-181 769
	Sum inntekter	-239 350	-176 990	-181 769
	Netto utgifter	403 371	516 008	509 400

Bostøtte og boligtilskudd er personrettede boligvirkemidler som hjelper vanskeligstilte på boligmarkedet og som bidrar til sosial utjevning.

Støtteordningene knyttet til boligtiltak budsjetteres på dette kapitlet, mens administrasjon er ført dels under kapittel 315 Velferdsetaten, dels under bydelene. Budsjettet omfatter midler til støtte til kjøp og tilpasning av bolig, kommunale bostøtteordninger og tilgjengelighetstiltak i tilknytning til bolig. Støtte til finansiering av kjøp og tilpasning av bolig inkluderer videreutlån fra Husbanken og boligtilskudd.

Husleiefastsettelse og bostøtte for leietakere i kommunale boliger

Husleiefastsettelse, i kombinasjon med andre virkemidler for leietakere i kommunale boliger i Oslo, skal ha en sosial profil og bidra til forsvarlig forvaltning og vedlikehold av kommunale boliger, slik at beboerne sikres gode boliger og et godt bomiljø.

Bystyret har besluttet å innføre Oslobostøtta og Kommunal bostøtte, som gis til leietakere i kommunale boliger. Byrådet vil legge frem forslag til ny forskrift for bostøtteordningene, og de nye bostøtteordningene vil bli innført i løpet av 2022.

Administrasjonen av de nye bostøtteordningene krever et nytt saksbehandlingssystem. Det er avsatt midler til å utvikle et nytt fagsystem som skal innføres i løpet av 2022.

I påvente av innføringen, har det i 2021 vært en overgangsordning for leietakere i kommunale boliger. Overgangsordningen videreføres i 2022, frem til nye bostøtter er innført. Overgangsordningen gir leietakere som inngår ny leieavtale 11 % reduksjon på gjengs leie. For leietakere i eksisterende leieforhold vil husleien ikke bli regulert til gjengs leie, men KPI-justert.

På kap. 192 gjenstår etter overføringskravet til foretaket er redusert med 56 mill., 39 mill. i 2022. Det er avsatt 99 mill. årlig fra 2023. Det er avsatt 19 mill. årlig til en overgangsordning.

Husleien for samlokaliserte boliger med bemannet personalbase og fellesarealer ble fra 1.1.2020 satt til en subsidiert leie på kr 1 995 pr. kvm. pr. år. For å unngå urimelig høy boustgift for store leiligheter, skal månedlig husleie fastsett til maksimalt 1/12 av grunnbeløpet i Folketrygden. Husleien for disse boligene skal KPI-justeres årlig.

Ved rentefastsettelse på videreutlån benyttes adgangen til å øke husbankrenten med 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader i bydelene, se kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Budsjettkapitlet er prisomregnet med 18,2 mill. brutto, overføringene fra staten er justert med 4,8 mill. til i alt 181,8 mill.

Tabell 7.44 Tilskuddsordninger (tall i tusen)

Kap. nr.	Avsetning gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag 2022
428	Tilskudd til etablering i bolig	xx	81 000	81 000
428	Tilskudd til tilpassing av bolig	xx	8 000	8 000
428	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak	xx	5 000	5 000
	Sum	xx	94 000	94 000

7.16 Trygdeordninger

Tabell 7.45 Driftsbudsjett trygdeordninger

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgnr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
350	Trygdeordninger (AIS)			
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	13	200	199
14	Overføringsutgifter	6 412	6 425	6 425
	Sum utgifter	6 425	6 625	6 624
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	6 425	6 625	6 624

Ordningene gjelder primært kommunalt frikort.

Utgiftene reguleres i Forskrift om tildeling av kommunalt frikort, Oslo kommune, fastsatt av bystyret 13.06.2012.

Frikortordningen sikrer at personer med inntekt tilsvarende eller mindre enn folketrygdens minsteytelse kan benytte seg av helsetjenester. Gjennom frikortet dekkes egenandel på medisiner, legekonsultasjon mv. for alders- uføre-, etterlattepensjon og for personer med tjenstepensjon regulert i særlov.

7.17 Tap på utlån

Tabell 7.46 Driftsbudsjett Tap på utlån

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgnr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
427	Tap på utlån (AIS)			
14	Overføringsutgifter	88	4 000	4 000
	Sum utgifter	88	4 000	4 000
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	88	4 000	4 000

Kapitlet viser utviklingen i mislighold på Oslo kommunes portefølje for videreutlån. Her regnskapsføres netto avsetninger til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlånsmidler fra Husbanken og egne utlån.

Kommunens utlån er i all hovedsak sikret med pant i bolig, og restanser blir derfor gjort opp enten ved betaling fra låntakerne, ved salg av bolig eller ved friskmelding av lån. Det budsjetteres ikke med reelle tap som må avskrives, men dersom det likevel konstateres tap for ordningen med husbankmidler, vil dette bli finansiert av tapsfondet. Det vises til omtale av videreutlån under kapitlene 926 Videreutlån og 927 Betjening av videreutlån.

Utlånsporteføljen er budsjettert på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Låneporteføljen av videreutlån 31. august 2021 utgjør omlag 8,9 mrd. og fordeler seg på 6 014 lån.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 7.47 Investeringsbudsjett Tap på utlån

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
427	Tap på utlån (AIS)			
04	Overføringsutgifter	28	4 000	4 000
	Sum utgifter	28	4 000	4 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	-2 000	-2 000
	Sum inntekter	0	-2 000	-2 000
	Netto utgifter	28	2 000	2 000

Tabell 7.48 Investeringsoversikt Tap på utlån

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Tap på utlån (AIS)									
Prosjektnummer og navn:									
106035	Tap på utlån			4 000	4 000	4 000	4 000		
	Sum investeringsutgifter			4 000	4 000	4 000	4 000		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			4 000	4 000	4 000	4 000		

7.18 Sektorens samlede tilskuddsmidler

Tabell 7.49 Samlede tilskuddsmidler – arbeid, integrering og sosiale tjenester

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Byrådets forslag Sak 1/2022	Sum 2020 -Sak 1/2022
319	Tilskudd frivillige og ideelle organisasjoner helse- og sosialområdet	137 062	136 793	126 996	400 851
319	Tilskudd til integrerings- og mangfoldstiltak	12 047	14 572	15 858	42 477
319	Tilskudd til akuttovernatting og sanitært tilbud for tilreisende bostedsløse	6 211	6 386	6 437	19 034
319	Tilskudd til tiltak for likestilling og kvinnefrigjøring	5 000	5 000	5 040	15 040
319	Tilskudd bedriftsintern opplæring (BIO-midler)	5 500	7 056	7 056	19 612
319	Tilskudd til kriminalitetsforebyggende tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner	3 250	3 250	3 276	9 776
428	Tilskudd til etablering i bolig 1)	xx	81 000	81 000	162 000
428	Tilskudd til tilpassing av bolig 1)	xx	8 000	8 000	16 000
428	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak 1)	xx	5 000	5 000	10 000
Sum		169 070	267 057	258 663	694 790

1) Ikke øremerket i Dok 3 2020

7.19 Sektorens samlede forslag til verbale vedtak

Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot flyktninger i tråd med IMDIs anmodning.

Kommentar

På grunn av pandemien er det betydelig usikkerhet knyttet til hvor mange flyktninger som skal bosettes i 2022. Det er grunn til å anta en reduksjon i antallet som skal bosettes heller enn en økning. Oslo bosetter flyktninger i tråd med det antall som anmodes. Nærmere informasjon om dette ventes i desember.

TAKSTER, AVGIFTER OG VERBALVEDTAK KNYTTET TIL TAKSTER OG AVGIFTER

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr. mnd. justeres med 2,6 %, og fastsettes slik for 2022:

Enslige aleneboende	7 713
Ektepar/samboere	12 102
Enslige forsørgere	8 777
Barnetillegg 0-10 år	1 739
Barnetillegg 11-18 år	2 303
Unge hjemmeboende 18-23 år	2 303

Bydelsbetaling for opphold i rusinstitusjoner/botiltak i rusomsorgen under Velferdsetaten:

- Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner/botiltak under Velferdsetaten prisjusteres med 2,7 % og utgjør kr. 1 050 pr. døgn pr. beboer.
- For Svingen og i forsterket bolig utgjør bydelsbetalingen 1 822 kroner pr. døgn pr. beboer
- Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for beboere med særlige utfordringer

Bydelsbetaling for øvrige institusjoner og botilbud under Velferdsetaten

Bydelsbetalingen justeres i samsvar med kommunal deflator på 2,7 %

Egenbetaling ved rusinstitusjoner og botilbud under Velferdsetaten

- a) For opphold i omsorgsinstitusjoner under Velferdsetaten med full forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Egenbetalingen kan maksimalt utgjøre kr. 9 149 kroner per måned. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen.
- b) For opphold i rehabiliteringsinstitusjoner under Velferdsetaten med redusert forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen. Hvor mye egenbetaling som kan kreves vil variere som følge av ulik forpleining ved de ulike rehabiliteringsinstitusjonene.

Tabell 7.50 Egenbetalingen ved den enkelte institusjoner er prisjustert med 2,6 % kan maksimalt utgjøre:

Institusjon	Maks egenbetaling
Bjørnerud	6 312
Bygdøy	5 285
Fredensborg Veien videre	5 285
Karlsborg	6 586
Lassonløkken	6 723
Liakollen	6 312
Liakollen Dyretråkket leiligheter	5 285
Østensjøveien hus 1. og 2.etasje	6 174
Østensjøveien hus leiligheter 3.etasje	5 285
Østensjøveien Svingen (5)	7 340
BoSatt H25	5 285
Fredheim	8 368
Haugenstua ressurscenter	6 723
Stensløkka ressurscenter	5 285
Tyrili rehabilitering	8 368
Exit	8 368
Gjennomgangsleilighetene	5 285
Vestli rehabiliteringssenter	5 285

- c) Byrådet gis fullmakt til å fastsette husleie for beboere i private og kommunale boligtiltak under Velferdsetaten.

TT - tjenesten

Egenandelene prisjusteres med 2,6 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt merarbeid. Gjennom de siste årene er denne satt til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 6-18 år.

Tilrettelagt transport: Egenandel for TT-reiser i Oslo

Egenandel for TT-reiser innenfor Oslos grenser settes til kr. 64 for voksne og kr. 32 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Egenandelstak for faste reiser

Det settes et egenandelstak tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for faste TT-reiser. Egenandelstaket gjelder både i Oslo og Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke.

Egenandel for reisende til skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen

Månedlig egenandelen for transporttjenester for reiser til skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for reiser i Oslo.

Transporttjenesten for forflytningshemmede – fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede fra og med 6 år settes kvoten til 150 reiser pr. år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

Tilrettelagt transport: Egenandel for turer til Viken kommunene Lørenskog, Nittedal, Bærum og Nordre Follo geografisk begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: Dersom sterke helse- eller sosialmessige grunner tilsier det, og det foreligger et særskilt reisebehov, kan TT-brukere unntaksvis innvilges rett til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål i kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune.

I Nordre Follo er retten til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Oppegård kommune.

Egenandel for fritidsreise til Viken kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune, settes til kr. 128 for voksne og kr. 64 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Faste reiser i Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke

Egenandel for faste TT-reiser i Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke, settes til kr. 64 for voksne og kr. 32 for barn under 18 år.

Tilrettelagt transport: Fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: TT-brukere kan benytte fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egen flyreise.

Egenandelen for TT-reiser til Oslo lufthavn Gardermoen settes til kr. 242 for voksne og kr. 121 for barn under 18 år.

7.20 Sektorens samlede forslag til øremerkede midler

Tabell 7.51 Øremerkede kommunale midler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

	F02C Aktivitetstilbud for barn og unge	beløp i 1000 kr
23071000	Forebyggende arbeid barn og unge - sommerjobber	23 000
23071004	Sommerjobber ungdom og ferieaktiviteter barn og unge	10 000
23071001	Byomfattende ungdomstiltak i bydelene	7 000
23071002	Situasjonsbestemte satsinger ungdom (Mortensrud)	5 000
23071003	Tiltak barn og unge	950
	F04 Sosiale tjenester og ytelser	beløp i 1000 kr
23071300	Bosettingstilskudd flyktninger (art 11)	37 332
23071300	Bosettingstilskudd flyktninger (art 14)	13 908
23071104	Arbeid til alle - arbeidsrettede tiltak i bydelene	10 000
23071103	Arbeid til alle - målrettet arbeid unge ledige	10 000
23071102	Arbeid til alle - flere i arbeid	4 600
23071105	Arbeid til alle - Hurtigspor	2 000
23071202	Kompensasjon tapt husleie ved husleiefrys	10 000
23071101	Levekår, bolig og sosiale tjenester	9 000
23071201	IKT tiltak	7 125
23071200	Oppfølging - utviklingstiltak	1 535
	Sum	151 450

Tabell 7.52 Øremerkede avsetninger byomfattende tiltak - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

	Byomfattende tiltak - avsetninger (AIS)	beløp i 1000 kr
23711001	Flere i tilrettelagt arbeid	15 000
23711000	Spir Oslo	14 900
23711002	Regionreform - innlemming av tilskuddsmidler	4 795
23711100	Oppfølging- og utviklingstiltak	2 985
	Sum	37 680

Tabell 7.53 Øremerkede tilskudd helse- sosial og mangfold, kriminalitetsforebygging og arbeid (AIS)

	Tilskudd helse- sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid	beløp i 1000 kr
23192200	Tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialområdet	126 996
23192201	Tilskudd til integrerings- og mangfoldtiltak	15 858
23192202	Tilskudd til akuttovernatting og sanitærbidbud for tilreisende bostedsløse	6 437
23192203	Tilskudd til tiltak for likestilling og kvinnefrigjøring	5 040
23192204	Tilskudd til krim.foreb tiltak i regi av frivillige og ideelle organisasjoner	3 276
23192205	Tilskudd til bedriftsintern opplæring	7 056
	Sum	164 663

Tabell. 7.54 Øremerkede midler kriminalitetsforebyggende tiltak (AIS)

		beløp i 1000 kr
23620001	Kriminalitetsforebyggende tiltak	16 122

Tabell 7.55 Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)

		beløp i 1000 kr
23751000	Prosjekteringsmidler AIS	814

Tabell 7.56 Boligtilskudd - tilskuddsordninger bolig (AIS)

		beløp i 1000 kr
24280100	Tilskudd til tilpassing av bolig	8 000
24280130	Tilskudd til etablering i bolig	81 000
24280150	Tilskudd til tilgjengelighetstiltak	5 000
	Sum	94 000

8. OPPVEKST OG KUNNSKAP

Sektoransvaret for oppvekst og kunnskap omfatter barnehage, barnevern, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, grunnskoleopplæring, videregående opplæring, Pedagogisk – psykologisk tjeneste (PPT) og Aktivitetsskolen (AKS).

Driftsbudsjettet for barnehage, barnevern og helsestasjons- og skolehelsetjenesten inngår i bydelsrammen, og nøkkelstørrelser er vist i kapittel 5 Bydelene. Klimakonsekvenser av bydelsbudsjettet er beskrevet samlet i kap. 5 Bydelene.

I kapittel 1 er oppvekst og kunnskap i hovedsak omtalt under *varmere by* og *skapende by*.

8.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for oppvekst og kunnskap

Tabell 8.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren*

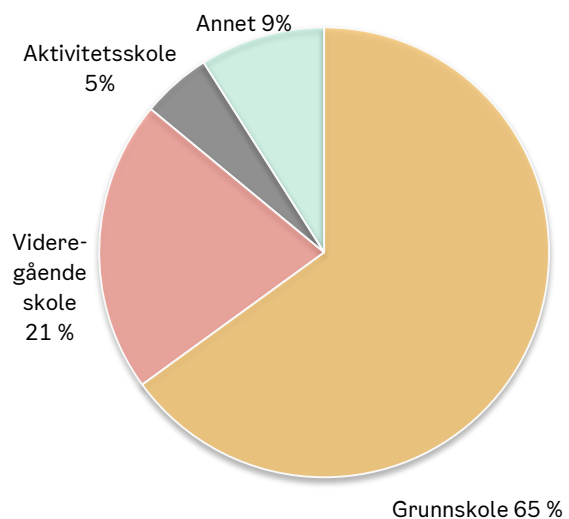
Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	16 458,8	17 279,3	17 441,9	17 476,0	17 439,0
Sum inntekter	-1 728,7	-1 780,7	-1 780,7	-1 780,7	-1 780,7
Netto utgifter	14 730,1	15 498,6	15 661,2	15 695,3	15 658,3

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 23,7 %
 *Budsjettet inkluderer Utdanningsetaten og Barne- og familieetaten. Driftsbudsjettet for barnehager, bydelsbarnevernet og helsestasjons- og skolehelsetjenesten inngår i Hoved- og nøkkelstørrelser for bydelssektoren, kap. 5 Bydelene.

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Gratis deltids plass i aktivitetsskolen (AKS) utvides til 2. trinn på alle skoler i 2022 og til 3. trinn på alle skoler i 2023. Totalt vil over 20 000 elever i Osloskolen få tilbud om gratis AKS til skolestart 2022, økende med ytterligere 3 500 elever i 2023.
- Barne- og familieetaten styrkes med 21 mill. ved å delvis rammefinansiere institusjonstilbudet for hasteflyttinger.
- Det er innarbeidet 21 mill. i økonomiplanperioden til utvikling av en kvalitetsreform i barnevernet.
- Det er innarbeidet totalt 80 mill. til forsøk med økt grunnbemanning i utvalgte barnehager.
- Det er innarbeidet 27 mill. over tre år til byrådets satsing på læringer.
- Det er innarbeidet 119 mill. i 2022 og 2023 til kompensere tiltak i blant annet barnehagene, skolene, Oslohjelpa og innen psykisk helse for å dempe ettervirkningene av koronapandemien.
- Det er innarbeidet 10 mill. i 2022 til vedlikehold og oppgradering av spesialrom i grunnskolen.

8.2 Byrådets ambisjoner for oppvekst og kunnskap

Byrådets visjon for oppvekst- og kunnskapssektoren er:

I Oslo skal alle barn og unge ha en trygg og inkluderende oppvekst med like muligheter. Familiene skal få god støtte og hjelp, så raskt som mulig. Barn og unge skal selv oppleve at hjelpesystemene er nyttige, trygge og samarbeidende. Oslos barnehager og skoler skal ha høye ambisjoner og forventninger til den enkeltes faglige og sosiale utvikling, og motivere til lek, læring, nysgjerrighet, engasjement og kreativitet. Barn og unge skal oppmuntres til å delta i utvikling av et demokratisk og bærekraftig samfunn.

For oppvekst- og kunnskapssektoren er det særlig viktig å bidra i kommunens utjevning av sosiale forskjeller og sikre et likeverdig tilbud til barn og unge uavhengig av familiens inntekt, utdanningsnivå eller bosted. Virksomhetene i oppvekst- og kunnskapssektoren skal ta forpliktende ansvar for å rette ressursbruken mot de som har størst behov. I vurdering av tiltak rettet mot barn og unge skal tidlig innsats, forebygging og helsefremmende arbeid prioriteres. Barn og unge skal være en særlig viktig samarbeidspartner for å finne gode strategier for tidligere innsats. Videre skal medarbeiderne oppleve faglig tillit. Ledere skal gi handlingsrom til sine ansatte og legge til rette for etisk og faglig refleksjon på arbeidsplassene og utprøving av nye arbeidsformer. Det forventes at virksomhetene vurderer effekten av tiltak gjennom dialog med barn og unge og familier, evaluering og måling. Virksomhetene skal forsterke det som fungerer og avvike eller endre det som ikke fungerer.

Byrådet har store ambisjoner for barnevernet i Oslo. Barnevernet skal oppleves som trygt og nyttig for barn og unge og være en hjelpetjeneste som tar utgangspunkt i barns behov og rettigheter slik de kommer til uttrykk i FNs barnekonvensjon. Byrådet vil innen utgangen av 2021 fremme en egen bystyresak om barnevernet. Saken vil presentere en oppdatert situasjonsbeskrivelse av barnevernet i Oslo, identifisere utfordringer og fremme forslag til utviklingsområder eller tiltak. Kjernetema er kvalitet på tjenestene, herunder hvordan organisering og finansiering bør innrettes for å gi et best mulig tjenestetilbud på barnevernområdet i Oslo. Saken om barnevernet vil se hen til nye statlige føringer (oppvekstreformen) og nye krav og føringer som følge av arbeidet med ny barnevernlov. I økonomiplanperioden er det innarbeidet 21 mill. til utviklingstiltak i bydelenes barneverntjenester som blir foreslått i bystyresaken.

Barne- og familieetatens økonomiske situasjon er forverret som en konsekvens av de siste årenes nedgang i bruk av institusjoner. Dette påvirker etatens mulighet til å lykkes med sitt omstillingsarbeid i tråd med byrådets ambisjoner for barnevernet, slik at tilbudet i større grad blir tilpasset barnas behov og at kommunen tar en større del av ansvaret for institusjonstilbudet. For å bedre etatens rammebetingelser og legge til rette for en omstilling av tjenestetilbudet, innføres det fra 2022 en delvis rammefinansiering av etatens institusjonstilbud for hasteflyttinger. Prisen bydelene skal betale for opphold, reduseres til faktisk kostnad ved full utnyttelse av tilbudet, samtidig som Barne- og familieetaten tilføres midler. Dette gjør etaten mindre sårbar for svingninger i etterspørsel av dette tiltaket og reduserer dermed belastningen ved å måtte dekke inn mindreinntekter for dette viktige beredskapstiltaket. I tillegg er Barne- og familieetaten styrket med 2,5 mill. i 2022 for å kunne kartlegge institusjonsbygningene slik at etaten kan legge en plan for å tilpasse bygningene i tråd med barnas behov. Som bidrag til å innfri byrådets ambisjoner om styrking av det kommunale tjenestetilbudet, er etaten i gang med å fase ut bruken av kommersielle leverandører av barneverntiltak.

Koronapandemien har satt store spor i samfunnet. Barn og unge har blitt hardt rammet, med nedstengte barnehager og skoler, lange perioder med fjernundervisning i skolen, avlyste fritidsaktiviteter og mindre sosial kontakt med venner. Nedstengingen og andre nødvendige smitteverntiltak har hatt negativ effekt på mange barn og unges psykiske helse, og elever har hatt tapt læringsprogresjon. I budsjettet for 2022 er det høyt prioritert å redusere de negative effektene av koronapandemien så mye som mulig. Det

handler om å opprettholde stabile og robuste økonomiske rammer for skolene, bydelene og andre virksomheter med tjenester rettet mot barn og unge og å sette i verk kompenserende tiltak.

Parrutvalget, en regjeringsoppnevnt arbeidsgruppe som har foreslått tiltak mot tapt læring og negative konsekvenser av korona-skolen, er tydelig på viktigheten av at tiltakene som iverksettes i skolen er helhetlige og sees i sammenheng med skolens ordinære, systematiske arbeid med oppfølging av elevenes faglige og sosiale læring. Tiltakene de foreslår, knytter seg til å inkludere, identifisere og kompensere. Laget rundt eleven må styrkes. Arbeidet med å kompensere for tapte faglige ferdigheter kan ikke isoleres fra arbeidet med å reetablere og forsterke relasjoner mellom elevene, hjemmet, skolene og andre hjelpetjenester. De forsterkede tiltakene i skolen som følge av koronapandemien, må også ses i sammenheng med kommunens systematiske oppfølging av barn og unge i barnehagene, helsetjenestene og barnevernet.

Det er avsatt betydelige ressurser både nasjonalt og lokalt til å sikre nødvendig forsterket tjenestetilbud for barn og unge og styrket opplæring i skolen som følge av pandemien. I revidert budsjett for 2021 ble det for perioden 2022-2023 avsatt 119 mill. til ulike tiltak for å kompensere for konsekvensene av pandemien for barn og unges psykiske helse, læring, trivsel og motivasjon. I 2022 er det avsatt 20 mill. til tiltak i grunnskolen, 10 mill. til tiltak i videregående skole, 25 mill. til styrket grunnbemannings i utvalgte barnehager og 24 mill. til et styrket helsetilbud til barn og unge, inkludert styrking av *Oslohjelpa*.

Som et av de viktigste tiltakene for å utjevne sosiale forskjeller, fortsetter byrådet utvidelse av ordningen med gratis deltidsplass i aktivitetsskolen. Innføring av ordningen har ført til en sterk økning i deltakelsen og gjort at langt flere elever får delta i fellesskapet etter skoletid. Kvaliteten og tilbudet i AKS har utviklet seg de siste årene, og det blir stadig viktigere at AKS er tilgjengelig for alle. Fra skolestart 2022 vil alle elever på 2. trinn i Oslo skolen få tilbud om gratis deltakelse i AKS. I økonomiplanperioden er det i tillegg innarbeidet midler til å gi alle elever på 3. trinn gratis AKS fra skolestart 2023. Totalt vil over 20 000 elever i Oslo skolen få tilbud om gratis AKS til skolestart 2022, økende med om lag 3 500 elever til skolestart 2023.

Byrådet har store ambisjoner for yrkesfagene og vil at flere søker og gjennomfører yrkesfaglig utdanning. Skal vi få til det, må elevene ha læreplasser tilgjengelig. Byrådet har i økonomiplanperioden innarbeidet 27 mill. til et treårig lærlingprosjekt. Prosjektet skal styrke arbeidet med å fremskaffe læreplasser og skape gode overganger mellom skole og læreplass. Viktige elementer i prosjektet vil være å styrke enkeltskolenes ressurser og kapasitet til å skaffe læreplasser, gjøre elevene kvalifisert til læretiden, f.eks. gjennom styrking av språkferdigheter og trening i ferdigheter som er nødvendig for å møte kravene til arbeidsgiver. Det skal også være en egen «læreplassjeger» som skal skape flere læreplasser i private og offentlige virksomheter.

En satsing på de praktiske og estetiske fagene er et viktig grep for å øke elevenes motivasjon for læring. Byrådet styrker nå satsingen ved at det er innarbeidet 10 mill. i 2022 til opprustning av spesialrom i grunnskolen. På en rekke skoler er det vedlikeholdsettersele og utdatert utstyr i for eksempel naturfagrom, kunst- og håndverksrom, musikkrom, matsaler osv. Midlene til opprustning av disse rommene og nytt utstyr vil bidra til et løft for de praktiske og estetiske fagene.

Det har over flere år vært en økende andel elever i skolen som har behov for omfattende spesialundervisning og barn i barnehage med behov for spesialpedagogisk hjelp. Byrådet styrker oppfølgingen av elever som har behov for omfattende spesialundervisning, både ved at det opprettes nye plasser i spesialgrupper for elever med autisme og styrking av den særskilte tildelingen til ordinære grunnskoler med elever med omfattende behov for spesialundervisning. Totalt er det innarbeidet 37,5 mil. i 2022 til styrking av tilbudet til elever med omfattende behov for spesialundervisning. Videre er det innarbeidet en styrking av bydelenes særskilte tildeling til spesialpedagogisk hjelp og særskilt tilrettelegging i barnehagen med 12 mill.

De siste ti årene har det vært en sterk vekst i antall barn i skolealder. De siste to årene har veksten avtatt, og det er forventet en noe lavere vekst framover enn det har vært tidligere. Det er likevel behov

for å øke antall skoleplasser i Oslo de neste ti årene, særlig i videregående opplæring. Det er også et stort rehabiliteringsbehov i Osloskolen. Byrådet vil fremme skolebehovsplan 2022-2031 i forbindelse med Tilleggsinnstillingen til budsjettet for 2022 og økonomiplan 2022-2025.

I forbindelse med Tilleggsinnstillingen vil byrådet også fremme en barnehagebehovsplan. Planen vil gi en framstilling av barnehagekapasiteten og behovet i hver enkelt bydel. Det vil legges opp til å øke kapasiteten i større byutviklingsområder og i bydelene med lavest barnehagedekning i dag. Dette vil gi grunnlag for å øke deltakelsen og støtte opp under bydelenes rekrutteringsarbeid. Samtidig er det flere barnehager som fortsatt holder til i midlertidige lokaler. Planen vil legge opp til at disse erstattes av nye permanente bygg.

Tabell 8.2 Byrådets mål for oppvekst- og kunnskapssektoren

Mål		Virksomheter som bidrar til måloppnåelse
1	Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep	Bydelene, Utdanningsetaten og Barne- og familieetaten
2	Barnehagebarn og elever skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte	Bydelene og Utdanningsetaten
3	Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring	Bydelene
4	Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser	Bydelene
5	Alle elever skal ha grunnleggende lese- skrive- og regneferdigheter tidlig i skoleløpet	Utdanningsetaten
6	Elevenes grunnleggende ferdigheter, kompetanse i fag og evne til å skape, gå i dybden, tenke kritisk, utforskende, etisk og bærekraftig på tvers av fag skal utvikles gjennom hele skoleløpet	Utdanningsetaten
7	Flere elever og læringer skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv	Utdanningsetaten og alle virksomheter med læringer, bydelene og Barne- og familieetaten
8	Barn og unge skal oppleve et barnevern og en helsestasjons- og skolehelsetjeneste som er trygg, nyttig og samarbeidende sett fra barn og unge selv	Bydelene og Barne- og familieetaten
9	Alle gravide, barselkvinner og nye foreldre skal møtes av en helsestasjonstjeneste som oppleves som tilgjengelig, trygg og samarbeidende	Bydelene og Helsetaten
10	Barnehage- og opplæringskapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn, elever og læringer og bidra til et trygt og godt læringsmiljø	Bydelene, Utdanningsetaten og de aktuelle eiendomsforetakene

I budsjettet for 2018 presenterte byrådet i tillegg til de overordnede målene for kommende budsjettår langsiktige resultatmål for å angi retning for oppvekst- og kunnskapspolitikken i Oslo kommune. Flere av målene strekker seg ut over økonomiplanperioden. Målene videreføres også i 2022.

Elevenes motivasjon for læring og følelse av mestring skal være like høy gjennom hele grunnskolen og videregående opplæring

Elevundersøkelsen viser at elevenes motivasjon for læring synker allerede fra 5. trinn og dette forsterkes fra 7. til 10. trinn. Motivasjonen for læring bør være minst like høy på ungdomstrinnet som på barnetrinnet, også for å sikre at elevene er motiverte for å gjennomføre videregående opplæring. Byrådet følger opp strategien *Motivasjon for læring* med tiltak som gir elevene en mer praktisk, variert og motiverende skoledag. I strategien legges det blant annet opp til en gjennomgang av vurderingspraksis og bruk av karakterer og lekser med mål om å motvirke stress og press. I tillegg vektlegges elevenes psykiske helse. Tiltakene i saken skal også fremme en mer fysisk aktiv skolehverdag og bedre relasjon mellom lærere og elever. Byrådet la i 2021 fram *Strategi for læringsteknologi og digital praksis i barnehager og skoler*. Strategien har blant annet som mål å bidra til en mer variert og motiverende skolehverdag. Byrådet la i 2021 også fram strategien *Elevmedvirkning - Byrådets strategi for elevenes medvirkning og påvirkning i skolehverdagen*. Strategien handler om de demokratiske prosessene i skolen og elevenes eierskap til egen læring og utvikling.

Minst 1 av 3 elever skal søke yrkesfag

For å møte arbeidslivets behov og for at kommunen skal gi tjenester av høy kvalitet, må vi ha flere fagarbeidere. Tradisjonelt har Oslo hatt lav søking til yrkesfagene. Til skolestart i 2016 søkte om lag én av fem elever yrkesfaglige utdanningsprogram. Nå er trenden oppadgående. Til skolestart 2021 har andelen søkere til yrkesfagene økt til godt over én av fire. Viktige innsatser som strategien *Yrkesveien* og *Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv*, har fungert. Det er likevel ikke nok elever som søker yrkesfag. Byrådets langsiktige mål er at en av tre elever skal søke yrkesfag.

85 prosent av elevene skal fullføre og bestå videregående opplæring

Andelen elever og lærlinger som har fullført og bestått videregående opplæring, har økt over de siste årene, og i 2020 var den høyere enn noen gang. 81,1 % av elevene i Oslo fullførte og besto opplæringen sin. Byrådet har en egen strategi for økt gjennomføring i videregående opplæring med en rekke innsatser for å øke gjennomføringen og støtte opp under elever som begynner på videregående skole med et krevende utgangspunkt.

Barnehagedekningen i Oslo skal økes

Barnehagedeltakelsen i Oslo har hatt en positiv utvikling siden 2015 med en økning fra 86,5 % (2015) til 91,4 % (2020) i alderen 1-5 år. Likevel er det fremdeles mange barn som står utenfor barnehagefellesskapet. Det er relativt store forskjeller innad i kommunen, og deltakelsen er betydelig lavere i levekårsutsatte områder og blant minoritetsfamilier, spesielt i aldersgruppen 1-2 år. Byrådet vil rekruttere flere barn til barnehagen gjennom bedre informasjon til foreldrene, prismoderasjonsordninger, styrket samarbeid med andre tjenester som *Oslohjelpa* og *Nye Familier* og mer oppsøkende arbeid. Byrådet legger opp til utbygging av nye barnehager i områder av byen der andelen barn som går i barnehage fortsatt er lav, samt i større byutviklingsområder hvor det er forventet stor innflytting av barnefamilier.

Barnehagene skal ha 50 prosent barnehagelærere

Byrådet inngikk i desember 2016 en bemanningsavtale der det er ambisjon om på sikt å øke andelen barnehagelærere til 50 %. I tillegg skal andelen barne- og ungdomsarbeidere økes til opp mot 25 %. Ved utgangen av 2020 var andelen barnehagelærere og andelen fagarbeidere i kommunale barnehager henholdsvis 39 % og 22 %. I 2015 var til sammenligning andelen barnehagelærere i kommunale barnehager 31 % og andelen fagarbeidere 12 %.

Alle barn 0-5 år skal få tilbud om regelmessige konsultasjoner ved helsestasjonen

Helsekonsultasjoner er viktig for å sikre en positiv helseutvikling hos barn, forebygge og avdekke forhold som påvirker barnet negativt eller som er skadelige for barnet, og for trygge og veilede foreldre i omsorgsrollen. Systematisk gjennomføring av helsekonsultasjoner for små barn er derfor viktig for at barn skal få en god start på livet, og for å avdekke helserelaterte forhold som kan ligge til hinder for utvikling og læring. Byrådet mener helsestasjonstjenestens universelle tilbud og gjennomføring av *alle* de anbefalte helsekontrollene er nødvendig, og at barn som uteblir fra disse må følges opp raskt i tråd med

kommunens rutiner for dette. Helsestasjonene har en sentral rolle i rekruttering av barn til barnehage og oppfølging av barnehagebarn og foreldre, og det er derfor viktig med tett samarbeid mellom helsestasjonene og barnehagene i bydelene. I tillegg til de ordinære helsekonsultasjonene er hjemmebesøkene i *Nye familier* viktig for å styrke foreldreskapet og for en trygg start på livet. Hjemmebesøk skal gjennomføres og tilbys i tråd med programmet og skal bidra til å styrke den universelle og tidlige innsatsen ovenfor barn og deres familier.

Det skal være minst ett helsesykepleierårsverk per 300 elever i barneskolen i Oslo

Bystyret har vedtatt en bemanningsnorm for helsesykepleiere i skolehelsetjenesten. Normen skal sikre et minstekrav til bemanning og gjøre tjenesten mer tilgjengelig for den enkelte. Normen er fullfinansiert og skal oppfylles på alle trinn. Siden 2015 er antallet helsesykepleiere på barnetrinnet økt med over 120 %. Bydelene samlet sett er i ferd med å nå målet om minst ett årsverk pr. 300 elever i barneskolen, det manglet pr. 31.03.21 om lag 12 årsverk på barnetrinnet for Oslo som helhet. Elevene skal oppleve en tilgjengelig skolehelsetjeneste, hvor de raskt får kontakt. Byrådet mener at dette er viktig både for det helsefremmende- og forebyggende arbeidet, og for å styrke elevenes fysiske og psykososiale læringsmiljø. Oppgaver som pålegges helsesykepleier gjennom nasjonale retningslinjer, har økt siden bemanningsnormen ble vedtatt i Oslo. Byrådet vurderer nå om normen er tilfredsstillende og i tråd med elevenes behov og ønsker.

Et jordmorsårsverk i svangerskaps- og barselomsorgen skal kunne gi en god og individuell omsorg til om lag 100 kvinner før og etter fødsel

Det fødes i snitt ca. 10 000 barn i Oslo hvert år. Antall årsverk jordmødre har økt med 150 % siden 2015. Dette betyr at flere gravide og barselkvinner har fått oppfylt sin rett til å kunne velge om hun vil motta omsorg fra jordmor eller fastlege. Byrådet er opptatt av at bydelene sikrer en tilgjengelighet som ivaretar denne retten for kvinnene og mener at en individuell og tilpasset svangerskaps- og barselomsorg som møter kvinnen med de forutsetninger hun har, er et av de viktigste folkehelseiltakene i Oslo. Kvinners fysiske og psykiske reaksjoner på svangerskapet kan si mye om kvinnens fremtidige helse og barnets utvikling. Gjennom basisprogrammet for friske gravide tilbys 8 konsultasjoner, men ved behov skal det tilbys ekstra oppfølging. Kvinner med lave kunnskaper om egen kropp, seksuell og reproduktiv helse og dårlige norskkunnskaper vil kunne ha et utvidet oppfølgingsbehov eller mer tid i møte med jordmor. Mange av disse kvinnene vil også ha behov for råd, veiledning og tilbud om langtidsvirkende prevensjon for å kunne ta godt informerte valg knyttet til egen kropp, helse og reproduksjon.

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Alle barn og unge i Oslo skal få vokse opp og utfolde seg i trygge miljøer og omgivelser, i barnehage, skole eller fritidsaktiviteter. Barn og unge skal bli sett, lyttet til og anerkjent. Tjenester som møter barn og barnefamilier, skal ha et felles verdi- og kunnskapsgrunnlag bygget på et varmt og positivt syn på barn, i tråd med strategien for *Barnehjernevernet*.

Fra 2021 er det innført nye regler i barnehageloven om psykososialt barnehagemiljø. De nye bestemmelsene krever at barnehagene jobber systematisk for å forebygge utestenging og mobbing, og at de skaper et godt miljø der barn trives og er sosialt inkludert. Arbeidet med å sikre et godt og trygt psykososialt miljø i barnehagen skal sees i sammenheng med andre pågående satsinger som *Oslohjelpa*, *Barnehjernevernet* og *Traumeinformert by*.

Byrådet vil fremme en strategi for Oslo som en traumeinformert by. Strategien vil fremheve at barndomsbelastninger er et folkehelseproblem som har både etiske og samfunnsøkonomiske konsekvenser. Barndomsbelastninger kan forebygges, og konsekvensene av disse begrenses gjennom universell innsats rettet mot hele befolkningen i tillegg til mer individrettet innsats.

Byrådet har forsterket innsatsen barnehager, skoler og fritidstilbud gjør for å bekjempe mobbing og krenkelser av barn og unge, gjennom *Tiltaksplan for et trygt psykososialt miljø for barn og unge i Oslo og etablering av mobbeombud*. Skolene skal forebygge mobbing og krenkelser gjennom å styrke

læringsmiljøet, samtidig skal ulike kompetansemiljø i Utdanningsetaten gi nødvendig støtte til skolen og elevene.

Det er under arbeid en handlingsplan for et trygt og godt lærings- og arbeidsmiljø i skolen. Planen vil inneholde konkrete tiltak og verktøy for å støtte opp under skoleeiers system for internkontroll og skolens arbeid med et trygt miljø for elever og medarbeidere. Byrådet vil høsten 2021 også legge fram sak om voldsforebygging i Oslo skolen. Saken skal omfatte både elevenes læringsmiljø og de ansattes arbeidsmiljø. Dette må sees i sammenheng med byrådets satsing på Oslo som Traumeinformert by, noe som innebærer at alle kommunens tjenester skal møte innbyggerne med trygge og varme relasjoner. Samtidig er det satt i gang en rekke helhetlige innsatser hvor ulike kommunale instanser, hjelpetjenester og aktører i nærmiljøet er involvert, og ikke minst med aktiv medvirkning fra barn og unge selv.

Satsingen *Oslohjelpa* er et tverrsektorielt lavterskeltilbud til barn, unge og deres familier. Tjenesten skal tilby hjelp til barn, unge og deres familier, samt veiledning til barnehager og skoler. Medarbeiderne i *Oslohjelpa* skal se de som trenger hjelp i relasjon til sin familie, sitt nettverk og sine tidligere erfaringer. *Oslohjelpa* skal videreutvikles som en operativ, ubyråkratisk tjeneste med høy faglig kvalitet i alle bydelene. I *Oslohjelpa* skal bydelens samlede kompetanse benyttes på best mulig måte, og tjenesten skal utvikles gjennom samarbeid mellom tjenestene i bydelen og være i tråd med innbyggernes behov. For å være sikker på at hjelpen som gis møter behovet, skal tilbakemeldinger fra innbyggerne være styrende for hvordan *Oslohjelpa* utvikles.

I satsingen *Barnehjernevernet* er det utviklet en kompetansepakke og nettside som skal gi alle ansatte i bydelens tjenester grunnleggende kompetanse i å oppdage og hjelpe barn som har vært utsatt for vold, omsorgssvikt og/eller seksuelle overgrep. Utdanningsetaten samarbeider med Korus Oslo om å utvikle et e-læringsverktøy for å implementere *Barnehjernevernet i skolen*. Oslo kommune deltar også i det nasjonale utviklingsarbeidet *Mitt Liv Skole* sammen med åtte andre storbykommuner. Gjennom tett samarbeid mellom elever og fagpersoner utvikles nye arbeidsmåter for å skape trygghet og trivsel på skolen.

For å forebygge vold og sikre et trygt læringsmiljø har byrådet sørget for tettere samarbeid mellom berørte etater og instanser som skoler, bydeler, barnevern, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, NAV, politiet mv. SaLT-modellen er viktig i dette arbeidet. På ungdomstrinnet er det en egen satsing: *Trygge og varme ungdomsskoler*, der utfordringer som utenforskap, kriminalitet, dårlige levekår, rus og frafall møtes med en helhetlig tilnærming og god koordinering mellom skoletilbudet og aktuelle tjenester i bydelen. Gjennom Områdesatsingen tester blant annet Utdanningsetaten sammen med bydelene også ut ulike modeller for *nærmiljøskoler* der skolen, bydelen og lokale aktører går sammen for å koordinere innsatser og styrke nærmiljøet.

Fra 2021 har byrådet satt i gang et større utviklingsarbeid rettet mot skoler i levekårsutsatte områder. Innsatsen retter seg mot skoler som eksempelvis opplever frasøking og høy grad av utflytting før skolestart, og dermed kan få utfordringer knyttet til ustabile elevgrupper og uforutsigbar økonomi. Samtidig er utfordringene skolen møter av en slik karakter, at de ikke kan løses uten en godt koordinert innsats fra flere tjenester og aktører. Innsatsen skal involvere og forplikte ulike tjenester og aktører som er avgjørende for å skape en positiv utvikling, både faglig og sosialt, for elevene i disse områdene.

Mål 2 Barnehagebarn og elever skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

Medarbeidere i barnehagene og skolene har gjort en stor innsats under svært krevende arbeidsforhold i koronaperioden. At barn og unge møter kompetente medarbeidere og får den oppfølgingen de trenger, er av stor betydning for deres læring og utvikling. Det vil i mange år fremover være behov for at vi har spesiell innsats rettet mot å rekruttere og beholde medarbeidere i barnehagene og skolene.

Alle barn skal ha de samme mulighetene til lek, læring og omsorg fra trygge voksne. Byrådet har igangsatt en prøveordning med styrket grunnbemanning i barnehager i spesielt utsatte områder. I budsjettet for 2022 er det innarbeidet 51 mill. til denne prøveordningen som starter opp høsten 2021 og

varer i to år. Formålet er å styrke det allmennpedagogiske tilbudet til alle barn og samtidig øke ansattes mulighet til å være tett på og følge opp det enkelte barn og deres foreldre. Gjennom forsøket vil byrådet også undersøke om økt grunnbemanning kan medføre lavere sykefravær og redusert vikarbruk. Barnehager i bydelene Stovner, Alna, Grorud, Bjerke, Gamle Oslo og Søndre Nordstrand er inkludert i forsøket. Byrådet vil i tillegg videreføre forsøket med ekstra fagpedagog utover grunnbemanningen i utvalgte barnehager i bydelene Gamle Oslo og Grünerløkka. Arbeidet med evaluering av forsøkene starter opp i 2021.

Medarbeidere i barnehagene skal ha høy pedagogisk og barnefaglig kompetanse. I bemanningsavtalen for de kommunale barnehagene som Oslo kommune har inngått med Utdanningsforbundet og Fagforbundet, er det mål om å øke andelen barnehagelærere til 50 %. I tillegg skal andelen fagarbeidere økes til 25 %. Det er realistisk å nå målet om 50 % barnehagelærere for kommunen som helhet i 2024. Den nasjonale pedagognormen, som tilsvarer en pedagogandel på 43 %, er oppfylt i Oslos kommunale barnehager når det tas hensyn til dispensasjoner fra utdanningskravet i barnehageloven. På grunn av manglende statlig finansiering av pedagognormen bruker Oslo kommune 74 mill. årlig av egne midler for å oppfylle det nasjonale kravet.

Barnehagene må organiseres slik at medarbeiderne er mest mulig sammen med barna, og at mindre tid går til administrative oppgaver. Da trengs det god ledelse. Byrådet har innført sentrale retningslinjer for vurdering av styrerressurs i den enkelte barnehage. I 2021 er det satt i gang en ny lederutdanning for pedagogiske ledere. Det legges også til rette for at medarbeidere i barnehagene kan ta arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU), ta fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget gjennom praksiskandidatordningen og det er etablert en egen stipendordning for styrere som tar den nasjonale lederutdanningen for styrere i barnehagene. For at flere medarbeidere med annen treårig pedagogisk utdanning enn barnehagelærerutdanning skal bli kvalifisert for å jobbe som pedagogisk leder, blir det gitt tilbud om tilleggstudning i barnehagepedagogikk.

Høsten 2020 ble det igangsatt et toårig forsøk med ressurspool i kommunale barnehager i bydelene Alna, Grorud og Stovner. Formålet er å sikre faste, stabile vikarer i barnehagene og redusere bruken av private vikarbyråer. Erfaringer fra prosjektet så langt er at barnehagene fortrinnsvis ønsker vikarer fra ressurspoolen og at de syns det er en fordel med vikarer som er kjente og som raskt kan bistå barnehagene.

Alle medarbeidere i barnehager, skoler og aktivitetsskoler i Oslo skal ha gode norskferdigheter. Byrådet har lagt frem strategien *Språk for læring - strategi for å styrke norskferdighetene blant medarbeidere i barnehager, AKS og skoler*. Byrådet har også innført minimumskrav til utdanningsnivå og norskferdigheter som stilles ved ansettelse, og det tilbys norskopplæring for medarbeidere som trenger å styrke sine norskferdigheter.

Det er en nasjonal norm for lærertetthet i grunnskolen. Byrådet har lagt økonomisk til rette for at alle skolene i Oslo kan oppfylle lærernormen. Det er også lagt til rette for at skoler med særskilte behov får ekstra ressurser og muligheter til en lærerdekning utover normkravene. Fra 2022 bidrar Oslo kommune med 320 mill. av egne frie midler til lærernormen som følge av manglende statlig finansiering og for å legge til rette for at skoler med stort behov fortsatt kan få ekstra ressurser.

Byrådet vil i 2022 legge frem en ny strategi som skal gi en langsiktig retning for arbeidet med å rekruttere og beholde ansatte i Oslo skolen. Strategien er også et ledd i arbeidet med sosial utjevning, et likeverdig opplæringstilbud og en god og trygg oppvekst for alle barn og unge. Strategien skal omfatte lærere og ledere i grunn- og videregående skoler. Byrådet vil vurdere om flere yrkesgrupper i skolen skal omfattes i det videre arbeidet med strategien.

Innen 1. august 2025 skal alle lærere som underviser i matematikk, norsk, samisk, tegnspråk og engelsk oppfylle kompetansekravet på 30 studiepoeng i faget på barnetrinn og 60 studiepoeng i faget på ungdomstrinn. I tillegg er det krav om at alle lærere utdannet etter 2014 skal ha 30 studiepoeng i alle

andre undervisningsfag på ungdomstrinn. Det er stort behov for videreutdanning for å oppfylle kravene i tide. Antall lærere som tar videreutdanning, øker for hvert år. Nyutdannede lærere har behov for særlig tett oppfølging, og alle nyutdannede lærere får tilbud om å delta på et introduksjonsprogram som består av seks samlinger, i tillegg til ekstra veiledning på skolen sin.

Byrådet vil videreutvikle skolelederrollen i Osloskolen i tråd med prinsipper for tillitsbasert styring og ledelse. Skoleledere i Oslo tilbys nå flere kurs og moduler i samarbeid med ulike høyere utdanningsinstitusjoner. Dette innebærer at skolelederne i større grad enn tidligere kan velge kurs og moduler etter lokale behov.

Fra høsten 2021 gjelder en ny nasjonal rammeplan for SFO/AKS. Ved implementeringen av nasjonal rammeplan skal også den kommunale rammeplanen justeres for blant annet å konkretisere føringer for hvilket tilbud elevene skal møte i aktivitetsskolen, i tråd med nasjonal plan. Økt kvalitet i AKS krever økt kompetanse hos medarbeiderne. For å videreutvikle kompetansen til medarbeiderne og ledere i AKS gis en rekke tilbud som e-læring, samlinger for baseledere, kursrekker samt etter- og videreutdanningstilbud innen aktivitetspedagogikk.

Mål 3 Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring

Byrådet ønsker å sikre et godt og inkluderende barnehagetilbud til alle barn. Alle barnehager skal bruke *Oslostandard for tilvenning – en trygg barnehagestart for alle barn*. Barnets første møte med Oslobarnehagen skal være preget av omsorg, trygghet og tilknytning og barna skal få utfolde seg gjennom lek, utforskning og kreativitet. Barn uttrykker seg på ulike måter, og det er viktig at alle som jobber i barnehage er observante, lyttende og sensitive overfor barns mange måter å uttrykke seg på.

Det allmennpedagogiske arbeidet i barnehagen skal styrkes slik at barnehagen kan håndtere flere utfordringer innenfor det ordinære tilbudet. Dette innebærer blant annet tiltak som kompetansepakken gjennom *Barnehjernernevernet* og bedre bruk av kompetansen i pedagogiske fagsentrene. Det skal legges til rette for bedre samhandling mellom bydelens tjenester.

Byrådet er opptatt av at de barna som trenger ekstra hjelp og støtte i sin utvikling, får et godt barnehagetilbud. Barnevernøvelser vil bidra til at ansatte i barnehagene skal få økt kompetanse i å håndtere ulike utfordringer hos barna i barnehagen. *Oslohjelpa* som en tverrsektoriell tjeneste i alle bydeler skal gi barn, unge og familier rask og riktig hjelp ved behov. Tjenesten skal også tilby veiledning til barnehager og skoler.

Statistikken for de kommunale barnehagene viser at det er store forskjeller i faktorer som for eksempel pedagogtetthet. Det er grunn til å tro at det også er andre kvalitetsforskjeller mellom de kommunale barnehagene. Byrådet satte derfor i gang en undersøkelse av kvaliteten i kommunale barnehager i 2019. Endelig rapport fra undersøkelsen ble forelagt bystyret våren 2021. I rapporten er det en rekke anbefalinger som kan bidra til å øke kvaliteten i barnehagene. Anbefalingene handler i stor grad om strukturelle forbedringer som gjeninnføring av kjøkkenassistenter og styrking av barnehager i levekårsutsatte områder. Mange av forslagene er i tråd med Oslo kommunes satsinger. Rapporten gir en tydelig indikasjon på at barnehagene må bli enda bedre til å støtte barns utvikling og læring. Byrådet vil legge frem en sak til bystyret om kvalitet i barnehagene i 2022.

I 2021 ble det igangsatt et toårig forsøk med kjøkkenassistenter i utvalgte barnehager i bydelene Østensjø og Nordre Aker gjennom Helseetatens satsing *Flere i tilrettelagt arbeid*. Formålet med forsøket er å tilrettelegge for at flere kan komme i arbeid, styrke mattilbudet i barnehagene og frigjøre tid til at andre medarbeidere i barnehagene kan tilbringe mer tid sammen med barna.

Bydelene er i dag både lokal barnehagemyndighet og barnehageeier. Fra 01.01.2021 er det innført et nytt krav i barnehageloven om at kommunen må organisere oppgavene som barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene som barnehageeier når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet som

barnehagemyndighet. Byrådet har på denne bakgrunn igangsatt en utredning av mulighetene for å sentralisere myndighetsoppgaver på barnehagefeltet. I løpet av høsten 2021 vil byrådet beslutte videre prosess for dette arbeidet.

Mål 4 Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser

Byrådet vil at alle barn skal lære seg norsk i barnehagealder, men at barn også skal få utvikle morsmålet sitt. Språklig mangfold kan være en berikelse for det enkelte barn og for barnegruppen. Barnehagene må støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk.

Oslostandard for et inkluderende leke- og språkmiljø i barnehagen ble implementert i barnehagene våren 2020. Målet med standarden er at barnehagen skal være en arena for godt språkmiljø, og at alle barn får god støtte og hjelp i sin språkutvikling. Standarden skal være et grunnlag for veiledning og refleksjon rundt egen og felles profesjonsutøvelse og må sees i sammenheng med Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS og de andre oslostandardene for innhold og kvalitet i kommunens barnehager. Medarbeidere i barnehagene får tilbud om kurs og kompetanseheving knyttet til språkstandarden.

Oslo kommune inngikk i 2018 en avtale med Naturhistorisk museum ved Universitetet i Oslo om å utvikle innhold og utstillinger ved Klimahuset. Klimahuset er en viktig arena hvor Oslos barnehagebarn og skoleelever får erfaring med og opplevelser knyttet til miljø og natur gjennom lek, læring og utforskning. Det er utviklet et pedagogisk innhold som legger til rette for varierte leke aktiviteter og læringsmuligheter for barnehagebarn.

Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS er revidert og ble implementert i barnehager og skoler i 2020. Alle barn skal være godt forberedt til skolestart. AKS er en viktig pedagogisk arena og er gjerne det første møtet barna har med skolen. Målet er å få flere møter mellom barnehagebarn og skolen før skolestart slik at barns trygghet og forutsigbarhet i møte med skolen blir best mulig.

Byrådet vil legge til rette for å øke barnehagedeltakelsen der behovet er størst. Byrådet vil videreføre ordningen med utvidet gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer i utvalgte bydeler og fortsette satsingen på åpen barnehage og andre lavterskeltilbud i bydeler med lav barnehagedeltakelse. Høsten 2020 ble det etablert et ettårig, sentralt prosjekt som skulle bidra til en mer helhetlig tilnærming til hvordan kommunen jobber med å øke barnehagedeltakelsen. Gjennom prosjektet er det gjennomført kunnskapsinnhenting fra andre storbyer, og det er kartlagt hvordan bydelene jobber med oppsøkende foreldresamarbeid og informasjon om barnehagetilbudet. Prosjektet har også identifisert barrierer for tidlig barnehagestart gjennom en omfattende brukerundersøkelse med foreldre. Prosjektet har utarbeidet en digital ressursbank for arbeid med økt barnehagedeltakelse i bydelene. Det er også laget felles informasjonsmateriell på flere språk, som er rettet mot foreldre. De anbefalte tiltakene fra prosjektet følges opp i tett dialog med bydelene.

Mål 5 Alle elever skal ha grunnleggende lese-, skrive- og regneferdigheter tidlig i skoleløpet

De grunnleggende ferdighetene er avgjørende for at elevene skal utvikle kompetanse i alle fag, og de skal bidra til mestring av et fremtidig utdannings- og yrkesliv. Elever som står i fare for å henge etter i lesing, skriving eller regning, skal få intensiv opplæring. Det gis kompetanseutviklingstilbud til lærere knyttet til begynneropplæring og intensivoppfølging. Nasjonale prøver viser at Osloelevene samlet sett gjør det bedre enn nasjonalt snitt. Det er likevel store forskjeller mellom skolene, og resultatene tyder på at det er behov for forsterket innsats på enkelte områder, for eksempel når det gjelder gutters leseferdigheter. Byrådet vil videreutvikle innsatsen for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter, blant annet gjennom kompetanseutviklingstiltak, erfaringsdeling mellom skoler og videreutvikling og oppdatering av støttmateriell og digitale ressurser.

Byrådet legger også til rette for at alle skoler kan oppfylle kravene i den statlige normen for lærertetthet. Før lærernormen ble innført sørget byrådet for at utvalgte skoler fikk ekstra lærerressurser som følge av ansettelsen av 200 ekstra lærere (*MerLæring-skolene*). Det er viktig at også de øvrige skolene tar med seg erfaringer fra *MerLæring-skolene* om hvordan ressursene til økt lærertetthet kan skape bedre læring og utvikling for elevene.

Gode norskspråklige ferdigheter er en grunnleggende forutsetning for deltakelse og læring. Minoritetsspråklige elever som ikke har tilstrekkelige ferdigheter i norsk til å følge vanlig opplæring, har hatt en ekstra utfordrende situasjon under pandemien og har tapt både språklig, faglig og sosial læring. Utdanningsetaten har igangsatt et utviklingsarbeid knyttet til styrking av norskspråklige ferdigheter. Sentrale innsatser er blant annet kompetanseutvikling, satsing på digitalt støttet språkopplæring og utvikling av verktøy og fagressurser for analyse og oppfølging av elevens faglige utvikling.

En god overgang fra barnehage til skole er viktig og gir et godt utgangspunkt for skolestart og læring. *Oslostandarden for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS* er revidert og denne skal implementeres. Som en del av utviklingsarbeidet har Utdanningsetaten hatt felleskurs for ansatte i barnehagen og AKS hvor målet er felles profesjonsutvikling.

Noen elever har større vanskeligheter med språk, lesing, skriving og/eller matematikk enn andre. Byrådets strategi *Osloskolens tiltak for elever med dysleksi og dyskalkuli* legger til rette for bedre oppfølging av elever med dysleksi og dyskalkuli og at det blir flere dysleksivennlige skoler i Oslo. Det er en forventning om at flere Osloskoler sertifiserer seg til å bli dyskalkuli- og dysleksivennlige skoler.

PPT vil fremover være tettere på barnehager og skoler med vekt på tidlig- og vedvarende innsatser for å sikre et godt utbytte av opplæringen i skolen og tilbudet i barnehagen. Innsatsen forsterkes på sentrale områder som autisme, grunnleggende ferdigheter og psykisk helse. For å gjøre spesialundervisningen mer treffsikker og bidra til bedre ressursutnyttelse vil byrådet også foreta en helhetlig gjennomgang av spesialundervisningen i Osloskolen.

Det pedagogiske opplegget i skolen og i AKS skal bidra til å skape god sammenheng og helhet i barnas skoledag. Ordningen med gratis deltids plass i aktivitetsskolen videreføres og utvides høsten 2022. Det innebærer at alle skoler vil tilby gratis AKS til elever til og med 2. trinn. I bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Sagene, Bjerke, Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand vil skolene fortsette å tilby gratis aktivitetsskole til alle elever på 1.-4. trinn. Fra 2023 vil ordningen utvides ytterligere, slik at skolene som har gratis AKS på 1.-2. trinn i 2022, vil tilby gratis AKS også på 3. trinn.

Siden 2015 har andelen elever som deltar i AKS, økt markant. Samlet for Osloskolen har andelen som deltar i AKS, økt fra om lag 76 % i 2015 til om lag 90 % høsten 2020. Økningen er en direkte konsekvens av tilbudet om gratis deltids plass i AKS og har skjedd i takt med den årlige utvidelsen av gratistilbudet siden 2016. På enkelte skoler som har innført gratis deltids plass på 1.-4. trinn, har andelen som deltar i AKS økt fra 30 % i 2015 til nærmere 100 %. Flere av skolene som har kommet langt i opptrappingen, har meldt om at økt deltakelse kan medvirke til økt kvalitet på tilbudet. Blant annet er det indikasjoner på at gratistilbudet og økt deltakelse har styrket samarbeidet mellom skolen og AKS. Flere elever og ansatte vil gi økt økonomisk og faglig handlingsrom på skoler hvor deltakelsen tidligere var lav. Dette gir muligheter for videreutvikling av tilbudet. De økonomiske konsekvensene for Aktivitetsskolene vil følges nøye, også med tanke på at en større andel enn tidligere potensielt kan etterspørre deltids plass.

Mål 6 Elevenes grunnleggende ferdigheter, kompetanse i fag og evne til å skape, gå i dybden, tenke kritisk, utforskende, etisk og bærekraftig på tvers av fag skal utvikles gjennom hele skoleløpet

Oslo trenger enda flere kreative, kritisk tenkende og skapende borgere for å løse komplekse utfordringer som for eksempel det grønne skiftet. Det betyr at Osloskolens innhold og arbeidsformer må være fremtidsrettet, praktisk og variert.

Det nye læreplanverket (LK20) ble innført høsten 2020 for de fleste trinn i grunnskolen og videregående opplæring. Det nye læreplanverket skal sette barn og unge i stand til å finne løsninger på de utfordringene de vil møte i dagens og fremtidens samfunn og legge til rette for dybdelæring og tverrfaglig læring. Innføringen av læreplanverket skjer gradvis. Våren 2022 uteksamineres de første 10. klassingene og vg2-elevene etter ny læreplan. Høsten 2022 skal nye læreplaner også tas i bruk i lærebedriftene. Det nye læreplanverket har gitt behov for kompetanseutvikling og bevisst bruk profesjonsfellesskapet på skolene for å realisere målene i læreplanen.

Utdanningsetaten skal samarbeide med Helseetaten om innføring av gratis skolemat i videregående skoler. Innføring av skolemat skal sees i sammenheng med innholdet i LK20, med særlig vekt på de tverrfaglige temaene bærekraftig utvikling og folkehelse og livsmestring.

Elevenes skolemotivasjon synker, både nasjonalt og i Oslo. Det er også en økning i antall elever på ungdomstrinnet og i videregående opplæring som opplever for mye press om å gjøre det godt på skolen. Gjennom strategien *Motivasjon for læring* legger byrådet til rette for en mer praktisk og variert skolehverdag, dempe negativt stress og press og sikre trygge og gode relasjoner i skolen. Strategien har flere tiltak, blant annet gjennomgang av vurderingspraksis, bruk av karakterer og lekser. I tillegg vektlegges psykisk helse, stress og press som faktorer som bidrar til demotivasjon. Gjennom motivasjonssaken vil byrådet fremme fysisk aktivitet, bedre relasjoner mellom lærere og elever og jobbe aktivt mot en økende stress- og presskultur.

Skolenes digitale praksis og bruk av læringsteknologi kan bidra til økt motivasjon og en mer praktisk og variert skolehverdag. Allerede i 2016 la byrådet frem en egen strategi for økt bruk av læringsteknologi i Osloskolen. I 2020 og i 2021 ble bruken av digital undervisning i Osloskolen kraftig utvidet som følge av koronautbruddet. Det ble tydelig at likeverdig tilgang på gode digitale verktøy er viktig, både med tanke på beredskap for situasjoner som korona og med tanke på enkeltelever som av ulike grunner har mye fravær. Byrådet har lagt frem en ny strategi for bruk av læringsteknologi i Osloskolen, som blant annet bygger på erfaringene som skolene og elevene nå har gjort seg. Både tidligere og ny strategi legger vekt på at kompetanse hos lærerne er avgjørende for å sikre god bruk av digitale verktøy og læremidler. Byrådet ønsker imidlertid ikke en heldigital skole, men er opptatt av at digitale læremidler må eksistere side om side med bøker og tradisjonelle læremidler.

Byrådet la våren 2021 frem strategien *Elevmedvirkning - Byrådets strategi for elevenes medvirkning og påvirkning i skolehverdagen*. Strategien handler om de demokratiske prosessene i skolen og elevenes eierskap til egen læring og utvikling. Strategien er derfor tett koblet til verdigrunnlaget i overordnet del av læreplanverket og skal styrke elevmedvirkning i Osloskolen som et pedagogisk prinsipp. God elevmedvirkning forutsetter at elevene inntar et aktivt eierskap til egen læring. I dette ligger det også at elevene skal få påvirke og medvirke til hvordan undervisningen legges opp.

Byrådssaken *Motivasjon for læring* uttrykker ambisjoner om å styrke de praktiske og estetiske fagene og aktivitetene i Osloskolen. Dette inkluderer blant annet å styrke spesialrom som kunst og håndverksrom og musikkrom og utstyr m.m. Byrådet har avsatt 10 mill. i 2022 til utbedring av denne typen spesialrom på grunnskolene. Ved utbygging av nye skoler og rehabilitering av eksisterende skoler, legges det vekt på at byggene skal bidra i skolenes pedagogiske arbeid ved at for eksempel spesialrom og fellesarealer bygges på en måte som legger opp til kreativitet og god praktisk undervisning.

Byrådet vil ha et mangfoldig tilbud i Aktivitetsskolen. Noen aktivitetsskoler har samarbeid med ulike lokale lag og foreninger. Det gir økt kvalitet i tilbudet og elevene får mulighet til å bli kjent med ulike kulturuttrykk og idretter, og stimulerer til økt fysisk aktivitet og kreativitet. Denne type samarbeid er ikke minst viktige for de elevene som av ulike grunner ikke har tilgang til kultur- og idrettsaktiviteter på fritiden. Byrådet har satt i gang et pilotprosjekt med samarbeid mellom AKS, Oslo Kulturskole og Oslo Idrettskrets. I 2022 og 2023 utvides prosjektet ytterligere, og det er innarbeidet ytterligere 4 mill. i 2022 og 6 mill. i 2023.

Mål 7 Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv

At flere elever gjennomfører videregående opplæring er avgjørende, for den enkelte og for byen. Andelen elever som gjennomfører videregående opplæring i Oslo, er nå høyere enn noen gang. Det er svært positivt. Samtidig er frafallet fortsatt for høyt.

Byrådets innsats mot frafall handler i stor grad om tidlig innsats, som økt barnehagedekning og deltakelse i AKS og intensivopplæring i grunnleggende ferdigheter på barnetrinnet. Tiltak for økt gjennomføring handler også om å tilby en mer motiverende, praktisk og variert skolehverdag, fleksible opplæringsløp og særskilte innsatser og kompenserende tiltak for elever som kommer til videregående skole med et krevende utgangspunkt.

Byrådssaken *Strategi for økt gjennomføring* har gjennom ulike tiltak styrket tilbudet til de elevene som begynner på videregående skole i Oslo med mye fravær og lave grunnskolepoeng fra ungdomsskolen. De elevene som starter på videregående med 30 eller færre grunnskolepoeng (gjennomsnittskarakterer på 3), har statistisk sett under 50 % sannsynlighet for å gjennomføre videregående opplæring (Deloitte 2018). Barn under oppfølging av barnevernet og elever med kort botid i Norge er særlig sårbare grupper. I denne satsingen legger byrådet opp til skreddersydde tiltak og tett oppfølging på videregående og i overgangen fra ungdomsskole for de sårbare elevene med lave grunnskolepoeng.

Skolene og hjelpeapparatet må se helheten i barn og unges liv, og det må bygges sterke lag i samarbeid med de unge. I byrådets *Strategi for økt gjennomføring i videregående opplæring* legges en slik helhetlig tilnærming til grunn, og strategien inneholder en rekke viktige tiltak. Et eksempel er tilbudet *Fundament*, hvor elever som går ut av ungdomsskolen med store faglige hull, får mulighet til å ta et frivillig ekstra år for å være bedre forberedt på videregående opplæring. Et annet eksempel er OT-Ulven, der elever i alderen 15-23 år, bosatt i utvalgte bydeler og som er en del av bydelenes SaLTo-oppfølging, gis et helhetlig opplæringstilbud. Foreløpige evalueringer viser gode resultater for ungdommen i målgruppa, og tilbudet videreutvikles gjennom fortsatt utprøving ytterligere ett skoleår. Et tredje eksempel er ordningen med NAV-veiledere på seks videregående skoler. NAV-veilederne, som er ansatt i bydelene, er lokalisert på skolen minst tre dager pr. uke og er lett tilgjengelig for elevene til faste kontortider. Tilgjengelighet, fleksibilitet og tett samarbeid med skolen, spesielt kontaktlærerne, har vært bidragsytende for at NAV-veilederne har lyktes i å hjelpe mange elever.

Byrådet har fra det tiltrådte i 2015 satset på yrkesfagene, blant annet gjennom strategien *Yrkesveien* som inneholder en rekke tiltak for å øke søkingen og gjennomføringen i fag- og yrkesopplæringen i Oslo. Gjennom *Oslomodellen for et seriøst arbeidsliv* stilles strenge krav til kommunens leverandører om bruk av faglærte og lærlinger. Det har blitt forhandlet frem læreplassgarantier innen en rekke lærefag. Innsatsen har virket. Søkertallene til yrkesfagene i Oslo har hatt en oppadgående trend, og det er et voksende antall søkere til læreplass.

Byrådet vil fortsette satsingen på yrkesfagene. Selv om de fleste søkere til læreplass får dette, er det for mange som blir stående uten læreplass. Dette kan skyldes en mangel på læreplasser i det aktuelle lærefaget, men ofte skyldes det at søkerne mangler kvalifikasjoner og har f.eks. svake norskferdigheter, lave karakterer og mye fravær. Fra 2022 starter byrådet et treårig lærlingprosjekt for å styrke arbeidet med å fremskaffe læreplasser og skape gode overganger mellom skole og læreplass. Viktige elementer i prosjektet vil være å styrke enkeltskolers ressurser og kapasitet til å skaffe læreplasser, gjøre elevene kvalifisert til læretiden, bl.a. gjennom norskstyrking, karriereveiledning, mentorordninger, tettere oppfølging av elever i praksis og trening i cv/søknadsskriving og jobbintervjuer. Det skal også tilsettes en egen læreplassjeger som skal bidra til å skape flere læreplasser i private og offentlige virksomheter. Det er foreslått 27 mill. til prosjektet. Byrådet vil dessuten legge frem en egen, helhetlig sak om arbeidet med læreplasser i kommunen. Å fremskaffe flere læreplasser i kommunale virksomheter, og å styrke kvalifikasjonene til søkere til læreplass, vil være viktige elementer i saken.

Ikke alle elever har forutsetninger til å gjennomføre ordinære videregående opplæringsløp. Lærekandidatordningen er tilpasset de som ønsker videregående opplæring i bedrift, men som ikke har forutsetninger for å nå kravene til fag- og svenneprøve. Byrådet har bedt Utdanningsetaten i samarbeid med Helseetaten om å sette i gang et forprosjekt som skal utrede muligheten for et eget opplæringskontor for lærekandidater.

Det er store forskjeller mellom de videregående skolene i Oslo. Enkelte skoler har svært høy søkning og høy inntaksgrense, mens en del skoler har lav søking, mange elever med krevende utgangspunkt og lav eller ingen inntaksgrense.

I 2017 igangsatte byrådet satsingen *Utviklingsløyper* på åtte utvalgte videregående skoler der det er mange elever med lav skolemotivasjon, lave grunnskolepoeng og sosiale utfordringer. Gjennom utviklingsløypene har videregående skoler med de laveste inntaksgrensene og færrest søkere blitt løftet faglig og sosialt, og i noen tilfeller også bygningsmessig.

Da byrådet i 2019 la frem en ny ressursfordelingsmodell for videregående skole i Oslo, ble innslaget av stykkprisfinansiering betydelig tonet ned. Det er nå bedre samsvar mellom skolenes tildelinger og faktiske behov, økt forutsigbarhet i tildelingene, samt at skolene med mange elever med krevende utgangspunkt, er satt bedre i stand til å følge opp elevene. Innfasingen av den nye ressursfordelingsmodellen startet i 2020 og vil få full effekt for skolene i 2022.

Byrådet har hatt et eget utvalg som har utredet inntaksordningen til videregående skole i Oslo, bestående av forskere, organisasjoner, elever og medarbeidere i skolene. Utvalget leverte sin rapport i 2020. Rapporten viser at dagens inntaksordning har flere negative konsekvenser, blant annet økt segregering hos elevene i videregående skole i Oslo. Byrådet arbeider nå videre med utredninger rundt en eventuell ny inntaksordning.

Mål 8 Barn og unge skal oppleve et barnevern og en helsestasjons- og skolehelsetjeneste som er trygg, nyttig og samarbeidende sett fra barn og unge selv

Barnevernet skal beskytte barn som er utsatt for vold, seksuelle overgrep og/eller omsorgssvikt. Barnevernet skal ta utgangspunkt i barns behov og rettigheter som beskrevet i FNs barnekonvensjon. Vi har mye kunnskap om at barnevernet må samarbeide med barn og familier på en trygg måte, sett fra barn og familier selv, for at hjelpen som gis skal bli nyttig.

Barn og familiers synspunkter og barnevernets vurderinger skal ligge til grunn for beslutninger og valg av tiltak. Ny barnevernlov setter barnas behov i sentrum og skal bidra til økt forebygging og tidlig innsats i tråd med barnevernreformen. Det skal i større grad bygges på de ressursene som alt finnes rundt barnet, både der barnet bor og i barnets familie og nettverk. Barn og unge skal bli sett, lyttet til og anerkjent. Barneverntjenesten skal i møte med barn og unge ha et felles verdi- og kunnskapsgrunnlag bygget på et varmt og positivt syn på barn, i tråd med strategien for *Barnehjernevernet, Oslohjelpa og Traumeinformert by*.

Barnevernet skal i det forebyggende arbeidet samhandle tett med øvrige tjenester i utvikling og utøvelse av *Oslohjelpa* som en operativ tverrsektoriell tjeneste.

I Oslo kommune har det over tid vært arbeidet med å integrere reelt samarbeid med barn som del av barnevernets praksis. Kommunen er i gang med et arbeid for å utvikle en Oslostandard for trygt samarbeid med barn i barnevernet. Standarden skal redegjøre for de grunnleggende rettigheter barn har til å bli hørt, til å få informasjon, rett til privatliv, og at beslutninger skal være til barnets beste. Standarden skal bidra til ivaretagelse av barns rettigheter og at barn opplever møtet med barnevernet som trygt. Arbeidet vil også være av verdi for andre tjenester sitt samarbeid med barn.

Et viktig ledd i samarbeid med barn er å sørge for at barn får kunnskap om forhold som kan være skadelig for barn, og hvor det er hjelp å få. Oslo kommune har igangsatt et arbeid for å videreutvikle barnevernets praksis og systematikk for gjennomføring av barnevernøvelser med ansatte i barnehager og skoler.

For å sikre implementering, læring, trening og veiledning knyttet til Oslostandarden, samt til barnevernøvelser og informasjonsarbeid/dialog på barn og unges arenaer, utvikler kommunen en kompetansepakke. Kompetansepakken skal kunne benyttes av enkeltmedarbeidere og tjenesteområder og til felles opplæring og trening på tvers av bydeler eller tjenesteområder.

Forsvarlig og trygt barnevernarbeid innebærer bruk av kvalifisert tolk når det er behov for det. Det er utviklet rutiner, veiledere og kurs for å sikre god kommunikasjon begge veier i dialogen, i tillegg til å sikre familienes rettssikkerhet. Kurset skal videreutvikles og legges inn som en del av Barne- og familieetaten sitt opplæringstilbud. Kommunens tolketjeneste skal holde fagkvelder for tolkene med fokus på barnevernstema og begreper der Barne- og familieetaten skal bidra med fagkunnskap og informasjon. Det er et pågående arbeid for å kvalitetssikre maler i barnevernets saksbehandlingssystem vedrørende bruk av tolk. Dette arbeidet knyttes opp til utviklingen av Digibarnevern. Barne- og familieetaten samarbeider med Velferdsetaten om videre utviklingsarbeid knyttet til tolk.

Byrådet har som mål å styrke det kommunale barnevernet og fase ut bruken av kommersielle barnevernaktører. Oslo kommune arbeider med å styrke den kommunale tiltaksporteføljen. Kommunens tilbud til barn og unge skal være fleksibelt og robust slik at barn kan få dekket sine individuelle behov innenfor et stabilt og forutsigbart tjenestetilbud.

Gjennom omstillingsarbeidet skal de fire prinsippene i enigheten mellom byrådet, Fagforbundet, Ideelt barnevernsforum, Landsforeningen for barnevernsbarn og Fellesorganisasjonen ligge til grunn:

- Skreddersøm, ikke standardisering. I samarbeid med barn og unge skal det bli trygt å bo på institusjon.
- Vi skal sikre god opplevd kvalitet. Vi skal gi omsorg som sikrer at barn og unge får det bedre inni seg av å bo på institusjonen. Det betyr tettere samarbeid med barn og unge selv, og mindre vekt på kvantitative indikatorer som ikke nødvendigvis betyr noe for barna.
- Arbeidstidsordninger som er bra for både barn og ansatte, og som sikrer at traumatiserte barn og unge får det trygt. Vi skal basere oss på undersøkelser av barns opplevelser av ulike turnuser, der trygghet skal være avgjørende.
- Fleksible ordninger som ivaretar våre medarbeidere, med vekt på heltidskultur.

Byrådet vil innen utgangen av 2021 fremme en egen bystyresak om barnevernet. Saken vil gi en oppdatert situasjonsbeskrivelse av barnevernet i Oslo, identifisere utfordringer og fremme forslag til utviklingsområder og tiltak. Kvalitet på tjenestene, herunder hvordan organisering og finansiering bør innrettes for å gi et best mulig tjenestetilbud på barnevernområdet i Oslo vil stå sentralt i saken. Saken vil se hen til nye krav og føringer som følger av Oppvekstreformen og arbeidet med ny barnevernlov. Anbefalingene i byrådssaken vil ha som formål å utvikle et trygt barnevern for barn, styrke tidlig innsats og likeverdige tjenester. Det er innarbeidet 21 mill. på sentralt avsetningskapittel i økonomiplanperioden for å utvikle og prøve ut nye samarbeidsformer i barnevernet.

Barne- og familieetatens økonomiske situasjon er forverret som en konsekvens av de siste årenes nedgang i bruk av institusjoner. Dette påvirker etatens mulighet til å lykkes med sitt omstillingsarbeid i tråd med byrådets ambisjoner for barnevernet og slik at tilbudet i større grad blir tilpasset barnas behov. For å bedre etatens rammebetingelser og legge til rette for en omstilling av tjenestetilbudet, innføres det fra 2022 en delvis rammefinansiering av etatens to institusjoner for hasteflyttinger. Prisen bydelene skal betale for opphold, reduseres til faktisk kostnad ved full utnyttelse av tilbudet, samtidig som Barne- og familieetaten tilføres midler. Barne- og familieetaten styrkes med 21 mill. årlig, hvorav 9 mill. overføres fra bydelene som følge av redusert pris. Dette gjør etaten mindre sårbar for svingninger i

etterspørsel av dette tiltaket og reduserer dermed belastningen ved å måtte dekke inn mindreinntekter for dette viktige beredskapstiltaket. I tillegg er Barne- og familieetaten styrket med 2,5 mill. i 2022 for å kunne kartlegge institusjonsbygningene slik at etaten kan legge en plan for å tilpasse bygningene i tråd med barnas behov.

Oslo kommune har ledet arbeidet med utvikling av nye digitale innbyggerløsninger på helsestasjonsområdet gjennom prosjekt DigiHelsestasjon. Basisløsningen for helsestasjonstjenesten ble implementert i 2021, og en egen løsning for ungdom vil piloteres første halvdel av 2022. Tjenesten skal gjøre kommunikasjonen lettere mellom skolehelsetjeneste og ungdom, redusere terskelen for å ta kontakt, samt gjøre tjenesten mer tilgjengelig. Oslo kommune deltar også i DigiBarnevern, som er et samarbeidsprosjekt mellom sju kommuner, Bufdir og KS. Prosjektet består i å utvikle innbyggerløsninger og et nytt fagsystem for barnevern.

Oslo kommunes bemanningsnorm i skolehelsetjenesten er fullfinansiert på alle trinn, og bydelene har doblet antall årsverk i tjenesten siden 2015. Siden bemanningsnormen ble vedtatt i Oslo, har de nasjonale retningslinjene endret seg, og helsesykepleier er pålagt flere oppgaver enn det som ligger til grunn i kunnskapsgrunnlaget for normen. Byrådet gjennomfører nå en vurdering av normen i tett samarbeid med blant annet tjenesten og elevgruppen for å vurdere om nåværende norm er i tråd med elevenes behov og ønsker og pålagte oppgaver for tjenesten.

For elever som møter skolehelsetjenesten, er trygg helsekommunikasjon og god formidlingskompetanse grunnleggende for at hjelp skal bli nyttig og for at konsultasjoner skal virke etter intensjonen. Byrådet er opptatt av at tjenesten øker oppmerksomheten om dette. Bydelene skal videreutvikle helsekommunikasjon i tråd med en traumeinformert tilnærming og i tett dialog med barn og unge.

Byrådet er opptatt av en tverrfaglig skolehelsetjeneste. Samarbeid med spesialisthelsetjenesten er sentralt, og byrådet ønsker at et slikt samarbeid skjer på skolens arena. Et slikt samarbeid vil gi elevene tilgang til lavterskel psykisk helsehjelp før utfordringer utvikler seg til å bli mer alvorlige.

Byrådet har gjennomført en kartlegging av bydelenes Helsestasjon for ungdom. Det er klare indikasjoner på at variasjonene mellom bydelene er store når det gjelder kompetanse, sammenhengende tiltakstjenester og tilgjengelighet. Byrådet har derfor over de tre budsjettårene 2021-2023 styrket bydelene slik at de kan øke både kompetanse og tilgjengelighet i Helsestasjon for ungdom.

Helsestasjon for kjønn og seksualitet (HKS) opplever en økende andel henvendelser fra unge under 30 år. For at tilbudet med HKS skal bli tilgjengelig for flere som tar kontakt, styrker byrådets HKSs særskilte tildeling med 2 mill. i 2022.

Mål 9 Alle gravide, barselkvinner og nye foreldre skal møtes av en helsestasjonstjeneste som oppleves tilgjengelig, trygg og nyttig

Hjemmebesøksprogrammet *Nye familier* er en av byrådets viktigste satsinger for tidlig innsats. Programmets universelle tilnærming bidrar til å skape tillit mellom familier og tjenesten, og familier er selv med å definere hva de trenger hjelp og støtte til. Samme helsesykepleier skal følge barnet fra svangerskapet og frem til skolestart. Tilbud og hjelp vil bygge på relasjonelle bånd som er etablert over tid og gir et unikt utgangspunkt for tidlig innsats. Det er satt av midler til alle bydeler for å gjennomføre hjemmebesøksprogrammet *Nye familier*. Gjennom *Nye familier* gis alle førstegangsfødende, i Oslo som får barn i Norge for første gang og flerbarnsfamilier med ekstra behov, tilbud om hjemmebesøk av helsesykepleier. Tilbudet gis fra svangerskapets uke 28 og frem til barnet er to år.

En individuelt og tilpasset svangerskaps- og barselomsorg bidrar til bedre kvinnehelse, forebygger en negativ utvikling allerede fra fosterlivet av og gir barnet en trygg start på livet. Mors fysiske og psykiske helse under svangerskapet har stor betydning for barnets helse og utvikling senere i livet. Hjerneforskning viser at de 1 000 første dagene i et barns liv er spesielt viktige for utviklingen av barnehjernen, og dette gjelder allerede fra unnfangelsen av. Tilgjengelige jordmødre i alle bydeler er

derfor nødvendig for å legge et godt grunnlag for god helse hos mor og barn, både psykisk og fysisk gjennom livet.

Kvinner har selv rett til å velge om de ønsker å motta omsorg fra jordmor eller fastlege. En reell valgmulighet er derfor nødvendig for å ivareta denne retten, og byrådet har derfor tilført jordmortjenesten i bydelene betydelige ressurser over år. Antall årsverk har økt med 150 % siden 2015. Økte jordmorressurser kan bidra til å redusere sosiale forskjeller, og det er nødvendig at bydelene fortsetter å bygge opp tjenesten i tråd med lokale behov og etterspørsel.

Byrådet er opptatt av at bydelstilørighet ikke skal være avgjørende for hvilken omsorg gravide, barselkvinner og partner har tilgang til, og prinsippet om likeverdige tjenester skal ivaretas i den enkelte bydel. For å gi gravide, barselkvinner og deres familie god og helhetlig hjelp både under og etter svangerskapet, tilpasset den enkeltes livssituasjon og behov, er *Oslohjelpa* og andre lavterskeltilbud viktige bidragsytere. Byrådet legger til grunn at bydelene etablerer et tett samarbeid mellom jordmødre, *Nye familier* og fastleger for å sikre ekstra hjelp og oppfølging til kvinner som har behov for dette.

For byrådet er det viktig å se kvinnehelse i et levekårsperspektiv. En god og tilgjengelig svangerskaps- og barselomsorg er et viktig virkemiddel inn i arbeidet med sosial utjevning og for å forebygge opphopning og overføring av levekårutfordringer og annen problematikk mellom generasjoner. Noen kvinner har lave kunnskaper om egen kropp og seksuell og reproduktiv helse og trenger mer kunnskap, oppfølging og veiledning for å kunne ta informerte valg. Oslo kommune har over år pilotert prosjektet FAFUS2 i alle bydeler og gitt tilbud om gratis langtidsvirkende prevensjon til nevnte kvinner. Fra 2022 skal bydelene videreføre og implementere gode virkemidler og effekter fra arbeidet inn i det ordinære tjenestetilbudet.

Koronapandemien har for mange gravide, barselkvinner og nye familier vært belastende, med endringer i tjenestetilbud, manglende sosialiseringsarenaer og mindre nettverk. Byrådet styrker derfor helsestasjonene i 2022 og 2023, slik at bydelene kan øke oppmerksomheten og arbeidet med psykisk helse og nettverksbygging i svangerskaps- og barselomsorgen.

Mål 10 Barnehage - og opplæringskapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn, elever og læringer og bidra til et trygt og godt skolemiljø

Etter at byrådet etablerte 3 000 nye barnehageplasser i perioden 2016-2019 samtidig som antall barn i barnehagealder gikk ned i samme periode, har kommunen nå totalt sett nok barnehageplasser til å nå målet om en dekningsgrad på 93 %. Til tross for dette vil det likevel være behov for å etablere nye barnehageplasser i årene som kommer. Nye plasser skal erstatte plasser i midlertidige lokaler som må avvikles. I tillegg er det behov for å øke kapasiteten i områder med store byutviklingsprosjekter og i områder med lav barnehagedeltakelse i dag.

Byrådet vil sammen med Tilleggsinnstillingen til budsjettet for 2022 legge fram en barnehagebehovsplan for perioden 2021-2030. Barnehagebehovsplanen vil være et viktig ledd i arbeidet med å sikre tilstrekkelig barnehagekapasitet og bygg med tilfredsstillende kvalitet. I planen vil byrådet redegjøre nærmere for utbyggingsbehovet framover og de konkrete prosjektene som pågår eller er planlagt.

I forbindelse med Tilleggsinnstillingen vil byrådet også legge fram Skolebehovsplan 2022-2031. Planleggingen av skolekapasitet er nært knyttet til de overordnede målene for Osloskolen. Skoleanleggene og skolestrukturen skal sikre tilstrekkelig kapasitet til å møte forventet vekst i antall barn, elever og læringer, bidra til økt læringsutbytte og et trygt og godt læringsmiljø og legge til rette for at flere elever fullfører og består det trettenårige utdanningsløpet.

For grunnskolen er det i Oslo som helhet god kapasitet i planperioden, samtidig som det er kapasitetsutfordringer i noen områder av byen, spesielt gjelder dette for ungdomstrinnet. For grunnskolen vil det fremover hovedsakelig være behov for rehabilitering av eksisterende skoler for å bevare den kapasiteten vi har.

I den videregående skolen er det et stort behov for økt kapasitet. Kapasitetsbehovet kommer tidligere enn etableringen av de planlagte nye skolene. Det arbeides derfor med ulike kortsiktige tiltak ved å leie lokaler knyttet til eller i nærheten av eksisterende skoler.

Skolene vi bygger skal være naturlige møteplasser for lokalmiljøene. Det innebærer at de skal være arena for idrett og fysisk aktivitet, lokale kulturhus og at det skal legges til rette for frivillig aktivitet. Skolene, skolegårdene og fleridrettshallene skal være aktive, levende bygg. Skolebehovsplanen og planlegging av nye skoler skal også være verktøy som bidrar til å utjevne sosiale forskjeller.

For å kunne utvikle gode skolebygg er det avgjørende å få innspill fra elevene, lærerne og skoleledere, samt andre aktuelle aktører og interessenter i skoleplanleggingen i Oslo. Involvering av barn og unge må sikres.

Når det skal etableres nye skoler og barnehager, legges det vekt på nærhet til brukerne for å minimere unødvendig transport. Planleggingen av nye skoler og barnehager inngår i Oslo kommunes helhetlige planer for å drive god områdeutvikling og bidra til en klimavennlig utvikling for Oslo fremover. I tillegg skal bygningene være energi- og miljøvennlig og universelt utformet for å sikre tilgjengelighet for alle grupper. Nye skoler og barnehager etableres med miljøvennlige løsninger som for eksempel bruk av massivtre i hele eller deler av konstruksjonene, utstrakt bruk av solcellepaneler og grønne tak. Under byggeprosessen satses det på fossilfrie byggeplasser, gjenbruk av materialer og grundige vurderinger av om bygningsmasse kan gjenbrukes. Innslaget av trær og naturlige materialer benyttes når nye uteområder rustes opp eller etableres og bruken av gummi-asfalt trappes ned. Det legges til rette for flere humlevennlige prosjekter og det settes av plass til urban dyrking der det er mulig.

Det er satt i gang en rekke tiltak for å øke antallet elever som får læreplass. Det er innført læreplassgarantier innenfor en rekke lærefag og Utdanningsetaten gir kursing og intensivopplæring til søkere til læreplass som ikke er tilstrekkelig kvalifisert. Gjennom saken *Flere lærlinger i Oslo kommunes virksomheter – muligheter og tiltak* ble det etablert et eget måltall om 355 etablerte og klargjorte læreplasser i kommunens virksomheter. Kommunerevisjonen fant i sin rapport *Oslo kommunes arbeid med å få flere læreplasser* at måltallet er overoppfyllt, men at det er utdatert, vanskelig målbart og at det hefter noe usikkerhet rundt tallgrunnlaget. Byrådet arbeider med å videreutvikle måltall for lærlinger i kommunens virksomheter og har bl.a. lagt inn nøkkeltallet *Antall nye lærekontrakter* i kommunens virksomheter i tabell 8.27. Byrådet vil også legge frem en egen sak om læreplasser med nye grep for bl.a. å øke antallet læreplasser i kommunens virksomheter og foreslår 27 mill. til et eget lærlingprosjekt med oppstart i 2022, som også skal bidra til å fremskaffe flere læreplasser.

8.3 Oppvekst- og kunnskapssektorens økonomiske rammer

Tabell 8.3 Økonomiplanoversikt Utdanningsetaten og Barne- og familieetaten

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	14 730,1	14 821,4	14 777,0	14 853,5	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	14 730,1	14 730,1	14 730,1	14 730,1	14 730,1
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	429,0	429,0	429,0	429,0
+/- Reelle endringer	0,0	339,5	502,1	536,2	499,3
=ØKONOMIPLAN (netto)	14 730,1	15 498,6	15 661,2	15 695,3	15 658,3
Endringer i prosent		5,2 %	6,3 %	6,6 %	6,3 %
Sum endringer		768,5	931,1	965,2	928,2

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for demografiske forhold - befolkning	0,0	99,8	162,0	186,7	186,8
+/- Justering for demografiske forhold - husleie	0,0	42,3	22,2	30,0	26,0
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0,0	54,5	48,4	48,4	48,4
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-11,6	-29,1	-141,4	-295,0
+/- Spesifiserte rammeendringer	0,0	154,5	298,6	412,6	533,1
Sum reelle endringer		339,5	502,1	536,2	499,3

Driftsbudsjettet inkluderer Utdanningsetatens og Barne- og familieetatens budsjettkapitler. Det vises til kap. 5 Bydelene for økonomiplanskjema for driftsmidler til barnehager (FO2A), barneverntjenesten (FO2B) og helsestasjons- og skolehelsetjenesten (FO2C). De sentrale avsetningskapitlene kap. 303 Bydelene – Avsetninger barn og unge, kap. 305 Bydelene – Etablering av barnehager og kap. 306 Bydelene – Diverse barnehagetiltak er omtalt i kapittel 7.4 og 7.5.

Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 429 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Justering for demografiske forhold – befolkning

På Utdanningsetatens kapitler 203 PPT, 210 Grunnskolen og 230 Videregående skole er det i 2022 innarbeidet 99,8 mill. for å kompensere for demografiske endringer. Kompensasjonen øker i takt med veksten i befolkningsgruppen og er i 2025 på 186,8 mill.

Justering for demografiske forhold – husleie

Utdanningsetaten er kompensert for økte husleieutgifter for nye, utvidede eller totalrehabilitererte skoler. I 2022 er det innarbeidet 42,3 mill. for å dekke økte husleieutgifter. Økningen skyldes helårseffekt av husleieforpliktelser for nye og rehabilitererte skoler som ble ferdig i 2021 og nye skoleprosjekter som blir ferdige i 2022. Avsetningen varierer årlig i tråd med plan for ferdigstilling av nye skoler.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Utdanningsetatens kapitler er redusert med til sammen 5,6 mill. og kapittel 360 Barne- og familieetaten er redusert med 0,1 mill. som følge av reduserte utgifter til blant annet porto og digitale sykemeldinger. Fra 2023 øker rammereduksjonen til Utdanningsetaten og Barne- og familieetaten til henholdsvis 11,2 mill. og 0,2 mill.

Det er foretatt tekniske korrigeringer mellom Utdanningsetatens kapitler. Blant annet er avsetningen til utgifter til OPF og SPK i 2021 fordelt på alle Utdanningsetatens kapitler. I tillegg er de generelle

rammereduksjonene fra tidligere år som var plassert på kap. 200 Utdanningsetaten fordelt på de øvrige kapitlene. For kapitlene under Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap sitt ansvarsområde medfører de tekniske justeringene at rammene er økt med til sammen 7,2 mill. Tilsvarende er rammene på kapittel 294 Voksenopplæring under Byrådsavdeling for arbeid, inkludering og sosiale tjenester redusert med 7,2 mill.

Kap. 200 Utdanningsetaten er økt med 9,3 mill. fra 2022 som følge av for høyt uttrekk tidligere på grunn av lavere utgifter knyttet til flyktninger.

Kap. 200 Utdanningsetaten er økt med 43,9 mill. årlig som følge av økte utgifter til Statens pensjonskasse.

Kap. 200 Utdanningsetaten er redusert med 0,1 mill. i 2022 og 0,5 mill. fra 2023 som følge av teknisk korrigering mellom kapittel 200 og kapittel 250 Fagskolen.

Uspesifiserte rammeendringer

Kap. 200 Utdanningsetaten er redusert med 11,3 mill. i 2022. Det forutsettes at rammereduksjonen i 2022 ikke medfører reduksjon i budsjetttildelingen til skolene. Rammereduksjonen er foreløpig plassert på kapittel 200, men vil senere bli fordelt mellom Utdanningsetatens budsjettkapitler.

Kap. 306 Barne- og familieetaten er redusert med 0,3 mill. i 2022.

Fram til 2025 øker de generelle rammereduksjonene i Utdanningsetaten og Barne- og familieetaten til 289,4 mill. Det er forventet at de framtidige rammereduksjonene i Utdanningsetaten og Barne- og familieetaten i størst mulig grad dekkes av blant annet effektivisering, økende digitalisering og nye arbeidsformer og omstilling.

Spesifiserte rammeendringer

Utdanningsetatens kapitler er redusert med til sammen 0,7 mill. som følge av forutsetning om redusert konsulentbruk. Kap. 360 Barne- og familieetaten er redusert med 0,03 mill. med samme begrunnelse.

Kap. 200 Utdanningsetaten er økt med 0,7 mill. i 2022, 0,8 mill. i 2023, 0,7 mill. i 2024 og 0,5 mill. i 2025 til finansiering av merkostnader ved anskaffelse av utslippsfrie transporttjenester.

Kap. 200 Utdanningsetaten er økt med 22,6 mill. for å kompensere skolene fullt ut for ekstra utgifter ved utlån og utleie av skolelokaler.

Kap. 210 Grunnskolen er økt med 6 mill. til sommerskolen som følge av at et midlertidig uttrekk fra avsetningen i 2021 er tilbakeført i 2022.

Kap. 210 Grunnskolen er redusert med 0,5 mill. som følge av at engangsbevilgning til Oslo fjordhage i 2021 ikke er videreført i 2022.

Kap. 210 Grunnskolen er økt med 12,5 mill. i 2022 og med 25 mill. fra 2023 for å opprette to nye byomfattende spesialgrupper for elever med autisme.

Kap. 210 Grunnskolen er økt med 25 mill. årlig som følge av økning i andel elever som har behov for omfattende behov for spesialundervisning og økte ekstratildelinger til skolene.

Kap. 210 Grunnskolen er økt med 20 mill. i 2022 og 10 mill. i 2023 til kompenserende tiltak etter koronapandemien.

Kap. 211 aktivitetsskolen er økt med 36 mill. i 2022, 97,4 mill. i 2024, 138,4 mill. i 2024 og 2025 til utvidelse av ordningen med gratis deltids plass i AKS. Fra 2022 innføres gratis AKS på 2. trinn på skolene i bydelene Ullern, Vestre Aker, Nordre Aker, Østensjø og Nordstrand. Fra 2023 innføres gratis AKS på 3. trinn skolene i bydelene St. Hanshaugen, Frogner, Ullern, Vestre Aker, Nordre Aker, Østensjø og Nordstrand.

Kap. 211 Aktivitetsskolen er økt med 2 mill. i 2022 og 4 mill. i 2023 for å videreføre og styrke samarbeidet mellom Kulturskolen og AKS.

Kap. 211 Aktivitetsskolen er redusert med 2 mill. fra 2023 da forsøk med samarbeid mellom idretten og AKS avsluttes.

Kap. 230 Videregående opplæring er økt med 10 mill. i 2022 og 5 mill. i 2023 til kompenserende tiltak etter koronapandemien.

Kap. 231 Fagopplæring er økt med 7 mill. i 2022, 10 mill. i 2023 og 10 mill. i 2024 til byrådets satsing på læreplasser.

Kap. 231 Fagopplæring er redusert med 14,4 mill. fra 2022 som følge av at statlig engangsbevilgning i 2021 til økt lærlingtilskudd ikke er videreført.

Kap. 360 Barne- og familieetaten er økt med 21 mill. årlig som følge av rammefinansiering av etatens institusjonstilbud for hasteflyttinger, samtidig som prisen for bydelene for bruk av plassene blir redusert. Kap. 360 Barne- og familieetaten er økt med 2,5 mill. i 2022 for å kartlegge og utarbeide plan for utvikling av etatens bygningsmasse slik at de blir bedre tilpasset barnas behov.

Tabell 8.4 Netto driftsbudsjett – Oppvekst og kunnskap

Beløp i mill.

	Dok 3	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Endring
Netto driftsbudsjett	2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2022
200 Utdanningsetaten (OVK)	254,2	468,2	479,5	478,0	475,6	214,0
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)	209,3	241,0	241,8	240,4	238,1	31,6
208 Avsetning husleier skoler (OVK)	6,4	12,5	95,2	192,6	318,3	6,1
210 Grunnskolen (OVK)	10 003,3	10 278,1	10 236,7	10 107,9	9 948,7	274,8
211 Aktivitetsskolen (OVK)	588,1	633,8	696,0	736,5	730,5	45,6
230 Videregående skoler (OVK)	3 240,6	3 385,1	3 436,4	3 472,0	3 497,0	144,4
231 Fagopplæring (OVK)	208,8	223,8	226,4	224,8	212,7	15,0
360 Barne- og familieetaten (OVK)	219,4	253,3	247,1	247,1	247,1	33,9
Sum	14 730,1	15 495,6	15 659,2	15 699,3	15 667,9	765,5

Tabell 8.5 Brutto investeringsbudsjett – Oppvekst og kunnskap

Beløp i mill

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Brutto investeringsbudsjett	2022	2023	2024	2025
200 Utdanningsetaten (OVK)	121,2	233,3	112,9	229,5
271 Bydelsoppgaver (OVK)	34,2	20,2	20,4	-0,7
360 Barne- og familieetaten (OVK)	2,3	2,3	2,3	2,3
Sum	157,6	255,8	135,6	231,1

8.4 Barnehager (funksjonsområde 2A)

Tabell 8.6 Driftsbudsjett – Barnehager FO2A

		Beløp i 1000 kr	
Funksjonsområde	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022
Funksjonsområde 2A Barnehager (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		6 992 702	7 221 231
Sum utgifter		6 992 702	7 221 231
Netto utgifter	7 356 163	6 992 702	7 221 231

*Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.
Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.
For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.*

Bydelsrammen på FO2A Barnehager er økt med 12 mill. fra 2022 for å styrke spesialpedagogiske tiltak for barn i førskolealder. Videre er bydelsrammen økt med 19,8 mill. fra 2022 for å kompensere for merutgifter knyttet til grunnbemanningsavtalen i barnehagene. Færre barn i barnehage medfører en reduksjon i bydelsrammen med 63,3 mill. fra 2022.

På kap. 306 er det avsatt 51 mill. i 2022 og 28 mill. i 2023 til forsøk med økt grunnbemanning i utvalgte barnehager.

1 Ansvarsområde

Barnehage er et pedagogisk tilbud som reguleres i lov om barnehager med forskrifter (barnehageloven). Tilbudet omfatter både kommunale og private barnehager.

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har det overordnede ansvaret for barnehager, herunder å etablere tilstrekkelig antall plasser i barnehage for barn i kommunen slik at den lovfestede retten til barnehageplass blir innfridd.

Bydelene har ansvaret for drift av de kommunale barnehagene og er også lokal barnehagemyndighet.

Omsorgsbygg Oslo KF er byggherre og eier av de kommunale barnehagene.

2 Situasjonsbeskrivelse

Utviklingstrekk i deltagelse

Ved utgangen av 2020 gikk om lag 36 400 barn i barnehage i Oslo. Antallet barnehagebarn har gått litt ned de siste årene som følge av mindre barnekull. Dekningsgraden ved årsskiftet for barn 1-5 år var 91,4 %, en økning fra 87,8 % i 2016. Barnehagedeltakelsen i Oslo er fortsatt litt lavere enn gjennomsnittet på landsbasis, men forskjellen er blitt vesentlig mindre de siste årene.

Barnehagedeltakelsen blant minoritetsspråklige barn har økt kraftig de siste årene. I 2020 gikk 90,4 % av minoritetsspråklige barn 1-5 år i barnehage, mot 81,9 % i 2016. Økningen må ses i sammenheng med etableringen av nasjonale moderasjonsordninger for lavinntektsfamilier, den utvidede lokale ordningen med gratis kjernetid for 4- og 5-åringer i enkelte bydeler og det aktive rekrutteringsarbeidet som gjøres lokalt for å øke deltagelsen i barnehage.

Utviklingstrekk i kvalitet, innhold og kompetanse

Andelen barnehagelærere i grunnbemanningen i Oslo kommunale barnehager var i 2020 39 %, mot 38 % året før. I de private barnehagene var andelen barnehagelærere 36 % i 2020. I 2015 var andelen barnehagelærere i kommunale barnehager 31 %. Ved utgangen av 2020 hadde 85,8 % av de pedagogiske

lederne i kommunale barnehagene godkjent utdanning, noe som var litt høyere enn året før. Det er fortsatt en utfordring for mange kommunale og private barnehager å rekruttere nok barnehagelærere til å oppfylle pedagognormen. Opptrappingen mot målet i kommunens grunnbemanningsavtale om 25 % fagarbeidere fortsatte i 2020. Andelen fagarbeidere i de kommunale barnehagene økte fra 20 til 22 %. I 2015 var til sammenligning andelen fagarbeidere i kommunale barnehager 12 %.

Covid 19-pandemien skapte betydelige utfordringer for barnehagene i 2020 og første halvdel av 2021. Sykefraværet i de kommunale barnehagene var i 2020 12,9 %, mot 10,9 % i 2019. I perioder har barnehagene vært stengt eller hatt et redusert tilbud på grunn av pandemien.

Resultatene for Oslos barnehager i den nasjonale foreldreundersøkelsen i regi av Utdanningsdirektoratet viser at foreldrenes tilfredshet med barnehagetilbudet er litt høyere enn året før. Foreldrene er i stor grad ganske eller meget fornøyd med barnehagetilbudet, og svarprosenten er høy. 59 % av foreldrene er totalt sett meget fornøyd med tilbudet, mens 33 % er ganske fornøyd. De private barnehagene har litt høyere foreldretilfredshet enn de kommunale barnehagene, men på de fleste områder er forskjellene marginale, og betydelig mindre enn forskjellene mellom barnehager uavhengig av eierform. På spørsmål om barns trivsel er det ikke noe forskjell mellom kommunale og private barnehager. De største forskjellene er knyttet til spørsmål om mattilbudet, hygiene og leker og utstyr. Høyere tilfredshet med mattilbudet i de private barnehagene må sees i sammenheng med at foreldre som regel betaler en høyere pris for mat i private barnehager enn i kommunale.

Tabell 8.7 Foreldreundersøkelse 2020 - barnehage

Tema	Gjennomsnitt
Ute- og innemiljø	4,0
Relasjon mellom barn og voksen	4,5
Barnets trivsel	4,7
Informasjon	4,4
Barnets utvikling	4,6
Medvirkning	4,3
Henting og levering	4,5
Tilvenning og skolestart	4,4
Tilfredshet	4,5

Skala 1-5, der 5 er best

Tabell 8.8 Nøkkeltall – barnehage

Barnehage	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Kvalitet					
Andel barn 1-5 år fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass, ekskl. utvalgte land ¹	81,9 %	81,4 %	87,8 %	87,5 %	90,4 %
Andel 1. trinns elever som får Særskilt språkopplæring (§2-8 Opplæringsloven)	24,8 %	23,3 %	23,3 %	24,7 %	24,5 %
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen i kommunale og private barnehager	32,1 %	33,0 %	33,3 %	35,3 %	36,3 %
Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale og private barnehager ²	88,5 %	89,3 %	81,0 %	83,0 %	83,2 %
Andel styrere med godkjent utdanning	97,5 %	98,1 %	98,1 %	98,4 %	99,2 %
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunale barnehager	198 028	205 812	213 292	214 505	226 079

Barnehage	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
<i>Deltakelse</i>					
Andel barn 1-2 år med barnehageplass	78,5 %	79,3 %	80,5 %	83,0 %	84,5 %
Andel barn 3-5 år med barnehageplass	94,6 %	94,8 %	95,6 %	95,4 %	96,3 %
Antall barn 1-2 år med barnehageplass	13 961	13 947	13 933	13 855	13 831
Antall barn 3-5 år med barnehageplass	22 830	22 826	22 676	22 749	22 176

1 Ekskl. barn med landbakgrunn fra Danmark, Sverige, Irland, Storbritannia, USA, Australia og New Zealand

2 Nedgangen fra 2017 til 2018 må ses i sammenheng med at pedagognormen ble skjerpet fra 01.08.2018.

Utviklingstrekk i kapasitet

Oslo har totalt sett en god barnehagekapasitet, noe som gjør av vi kan tilby plass til flere barn enn dem med lovfestet rett til barnehageplass. Likevel er det i noen mindre geografiske områder ikke nok plasser til å tilby alle en plass i sitt nærområde. Det er i disse områdene byrådet fremover kommer til å prioritere å bygge nye barnehager. Barnehagekapasiteten og deltakelsen er noe ujevnt fordelt mellom områder og bydeler i byen. Noen bydeler har god kapasitet og høy dekningsgrad, mens andre bydeler har lavere barnehagekapasitet og dekningsgrad.

Det ferdigstilles totalt 6 nye barnehager i løpet av 2021, av disse er to kommunale og fire private. To av de private barnehagene er ideelle, mens de andre to etableres av kommersielle aktører. Det gir oss til sammen 372 nye barnehageplasser i 2021. I bestillingene av ny kapasitet har byrådet vektlagt å utjevne forskjellene i barnehagekapasitet i byen. Det gir mulighet til å rekruttere flere barn til barnehage der dekningsgraden i dag er lav.

Sammenlikningsdata for barnehage (ASSS)

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 10 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Nedenfor følger et utvalg av indikatorer hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS.

Tabell 8.9 ASSS-indikatorer – barnehage

Indikator	Oslo 2019	Oslo 2020	ASSS-snitt 2019	ASSS-snitt 2020
Netto driftsutgifter til barnehage, per innbygger 1-5 år, i kroner	172 495	181 590	167 292	173 494
Ressursbruk, korrigert for forskjeller i utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter	0,988	1,009	1,000	1,000
Dekningsgrad 1-2 åringer	83,0 %	84,5 %	84,8 %	85,9 %
Dekningsgrad 3-5 åringer	95,4 %	96,3 %	96,7 %	96,9 %
Antall barn per barnehagelærer, kommunale barnehager	15,2	14,7	14,4	14,0
Andel ansatte menn i grunnbemanningen	17,0 %	17,3 %	14,0 %	14,0 %

Oslo har høyere netto driftsutgifter til barnehage enn gjennomsnittet av ASSS-kommunene, noe som blant annet skyldes at kommunen fordeler mer av administrasjonsutgiftene ut på tjenestefunksjonene enn andre storbykommuner. Korrigert for forskjeller i utgiftsbehov, arbeidsgiveravgift og pensjonsutgifter er ressursbruken imidlertid omtrent lik gjennomsnittet i ASSS. Barnehagedeltakelsen er fortsatt litt lavere enn gjennomsnittet i ASSS, særlig blant de yngste barna. Pedagogtettheten er litt lavere enn gjennomsnittet, mens andelen menn i grunnbemanningen er høyest i nettverket.

3 Mål, tiltak og indikatorer

Byrådet har ambisiøse mål for barnehagene i Oslo. Til hvert mål er det angitt utvalgte tiltak og indikatorer for måloppnåelse (resultatindikatorer). For nærmere beskrivelse av mål og tiltak vises det til omtale under 7.2 Byrådets ambisjoner for oppvekst- og kunnskapssektoren. Byrådet har fastsatt måltall for utvalgte indikatorer, men vil følge utviklingen også for andre indikatorer og iverksette tiltak for å sikre måloppnåelse.

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Tiltak 1:

Videreføre utviklingsarbeidet med *Barnehjernevernet*, herunder blant annet:

- Tilby styre og pedagogiske ledere kompetanseheving om vold og seksuelle overgrep.
- Gjennomføre barnevernsøvelser i barnehagene.

Tiltak 2:

Gjennomføre byrådets sak *Tiltaksplan for arbeidet mot mobbing og for et godt psykososialt miljø i Oslos barnehager og skoler*, herunder:

- Følge opp at alle barnehager har en egen handlingsplan mot mobbing.
- Styrke barnehagemedarbeidernes kompetanse om hvordan de kan sørge for inkluderende leke- og læringsmiljø.

Tabell 8.10 Resultatindikatorer - mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Foreldreundersøkelse: Barns trivsel	4,7	4,7	4,7	4,7

Mål 2 Barnehagebarn skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

Tiltak 1:

Videreføre tiltak for å øke kompetansen i barnehagene og rekrutteringen av barnehagelærere, herunder;

- Videreutdanning i barnehagepedagogikk for ansatte med annen pedagogisk utdanning enn barnehagelærerutdanning.
- Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU) for ansatte i kommunale barnehager
- Lederutdanning for pedagogiske ledere.

Tiltak 2:

Videreføre pilotprosjektet med ressurspool for de kommunale barnehagene.

Tiltak 3:

Videreføre prosjektet med økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder og forsøket med ekstra ressurspedagog i utvalgte barnehager.

Tabell 8.11 Resultatindikatorer - mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel barnehagelærere i prosent av grunnbemanningen i kommunale barnehager	35,0 %	38,5 %	40,0 %	43,0 %
Andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning i kommunale barnehager	84,5 %	85,5 %	88,0 %	89,0 %
Andelen barne- og ungdomsarbeidere i kommunale barnehager	16,4 %	18,0 %	18,0 %	20,0 %

Mål 3 Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring

Tiltak 1:

Legge fram en sak til bystyret om kvalitet i barnehagene.

Tiltak 2:

Gi barnehagebarn økt kunnskap om miljø og bærekraft gjennom blant annet samarbeid med Klimahuset og videreutvikling av MUV – kreativt gjenbrukssenter.

Tiltak 3:

Gi riktig og rask hjelp til barn og familier gjennom satsingen *Oslohjelpa*.

Tiltak 4:

Videreføre forsøk med kjøkkenassistenter i barnehagene gjennom Helseetatens satsing *Flere i tilrettelagt arbeid*.

Tabell 8.12 Resultatindikatorer - mål 3

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Foreldreundersøkelse: Barnets utvikling	4,6	4,6	4,7	4,7

Mål 4 Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser

Tiltak 1:

Alle kommunale og alle nye private barnehager skal følge Oslostandard for inkluderende leke- og språkmiljø, Oslostandard for tilvenning og Oslostandard for samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS.

Tiltak 2:

Videreføre lavterskeltilbud som åpen barnehage i bydeler med lav barnehagedeltakelse.

Tiltak 3:

Følge opp anbefalinger fra prosjektet *Rekruttering av barn til barnehage*.

Tabell 8.13 Resultatindikatorer - mål 4

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Foreldreundersøkelse: Forberedelse til skolestart	4,2	4,3	4,4	4,4
Foreldreundersøkelse: Språklig og sosial utvikling	4,6	4,6	4,7	4,7

Mål 10 Barnehagekapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn

Tiltak 1:

Etablere nye barnehager og utvide eksisterende barnehager i områdene med lavest barnehagedeltakelse.

Tiltak 2:

Rehabiliterer eldre barnehager for å bevare kapasitet.

Tiltak 3:

Sikre tilstrekkelig areal til nye barnehageplasser i fremtidig byutvikling.

Tabell 8.14 Resultatindikatorer - mål 10

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Dekningsgrad 1-5-åringer	88,2 %	89,2 %	93,5 %	93,0 %

Barnehagebehovsplan

Byrådet vil fremme en barnehagebehovsplanen i forbindelse med Tilleggsinnstillingen til budsjettet for 2022 og økonomiplan 2022-2025.

Barnehagebehovsplanen 2021-2031 viser hvordan byrådet planlegger å møte barnehagebehovet i Oslo i planperioden.

Det er totalt sett god barnehagekapasitet i Oslo. Byrådet bygget i årene 2016-2019 om lag 3 000 nye barnehageplasser samtidig som antall barn i barnehagealder i Oslo ble redusert, det betyr at det totalt sett er nok barnehageplasser i kommunen til å nå byrådets målsetting om en dekningsgrad på 93 %. Samtidig er det behov for å erstatte flere midlertidige barnehageplasser og øke kapasiteten i noen områder i byen. Dette gjelder større utviklingsområder som Ensjø, Ulven og Økern, og i bydeler hvor barnehagedekningen i dag er lav, som i Groruddalen, Bydel Søndre Nordstrand og deler av Bydel Gamle Oslo og Bydel Grünerløkka.

Byrådet har et mål om å øke dekningsgraden til 93 % fra dagens nivå på om lag 91 %. Deltakelse i barnehage er viktig for barns språkutvikling, sosiale og kognitive ferdigheter og for inkludering i samfunnet. En av forutsetningene for å få til dette er å kunne tilby barnehageplasser der folk bor. Derfor er byrådet opptatt av å etablere nye barnehageplasser i områder med lav deltakelse. Samtidig har byrådet styrket rekrutteringsinnsatsen for å gi flere barn mulighet til å gå i barnehage.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 8.15 Driftsbudsjettet Kapittel 305 Bydelene – Etablering av nye barnehager

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
305	Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)			
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	5 530	142 804	52 987
	Sum utgifter	5 530	142 804	52 987
16	Salgsinntekter	-510	0	0
	Sum inntekter	-510	0	0
	Netto utgifter	5 021	142 804	52 987

På kapitlet er det avsatt midler til drift av nye barnehageplasser etablert i 2021 eller senere. Midler knyttet til drift av barnehageplasser etablert før 2021 blir tildelt bydelene gjennom kriteriefordelt ramme på funksjonsområde 2A. Midler som skal dekke bydelenes husleieutgifter for kommunale barnehager og kapitaltilskudd i private barnehager etablert før 2021, blir fordelt til bydelene som særskilte tildelinger.

Kapitlet består av følgende avsetninger:

Nye kommunale barnehageplasser etablert i 2021

Det er avsatt 23,6 mill. på kapitlet til drift av kommunale barnehageplasser etablert i 2021. Tildelingen til bydelene vil være basert på veksten i antall kommunale barnehageplasser i 2021 og vil bli fordelt i løpet av 2022.

Nye private barnehageplasser etablert i 2021

Bydelenes utgifter til likeverdig behandling for private barnehageplasser etablert i 2021 vil bli dekket av denne avsetningen. Det er avsatt 9,4 mill. til formålet i 2022. Tildelingen til bydelen vil være basert på etablering av private plasser i løpet av året og vil bli fordelt i løpet av 2022.

Nye kommunale barnehageplasser etablert i 2022

Det er avsatt 12,8 mill. på kapitlet til drift av kommunale barnehageplasser etablert/avviklet i 2022. Avsetningen reduseres på grunn av avvikling av midlertidige barnehagelokaler. Det er lagt til grunn 5/12 budsjettvirkning i etableringsåret.

Nye private barnehageplasser etablert i 2022

Bydelenes utgifter til likeverdig behandling for private plasser etablert i 2022 vil bli dekket sentralt. Det er avsatt 7,2 mill. til drift av private barnehageplasser etablert i 2022.

Tabell 8.16 Driftsbudsjettet – Kapittel 306 Bydelene – Diverse barnehagetiltak

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
306	Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)			
10	Lønn og sosiale utgifter	2 258	0	0
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	15 892	234 014	271 749
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 065	0	0
14	Overføringsutgifter	30 468	0	15 000
	Sum utgifter	49 683	234 014	286 749
16	Salgsinntekter	-4 281	-29 000	-29 000
17	Refusjoner	-2 902	0	0
18	Overføringsinntekter	-105 368	0	0
	Sum inntekter	-112 551	-29 000	-29 000
	Netto utgifter	-62 868	205 014	257 749

Etablering av barnehager – diverse prosjekter og beredskapsplasser

Byrådet foreslår å avsette 3,0 mill. til prosjekter for etablering av nye barnehageplasser. Avsetningen skal blant annet dekke utgifter til utrednings- og utviklingsprosjekter.

Avvikling av midlertidige barnehagelokaler

I 2022 foreslår byrådet å avsette 2,5 mill. til å dekke utgifter knyttet til avvikling av midlertidige barnehagelokaler.

Eventuell kompensasjon for økte utgifter til tilskudd til private barnehager

Denne avsetningen skal finansiere tildeling av ekstra pensjonstilskudd til private barnehager med særskilt høye pensjonsutgifter og dekke opp for usikkerhet rundt tilskudd til private barnehager som skyldes uforutsett kapasitetsvekst og fastsetting av tilskuddssatser. Byrådet foreslår å øke avsetningen med 15 mill. til totalt 38 mill. for å ta høyde for usikkerhet knyttet til utfallet av rettsprosessen om kommunens tilskuddsberegning for 2018.

Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning (ABLU)

Byrådet foreslår 15 mill. i 2022 til videreføring av eksisterende klasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2022 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med OsloMet-storbyuniversitetet. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden. Bevilgningsbehovet er lavere enn tidligere år grunnet færre studenter fra Oslos kommunale barnehager.

Språkstimulering for barn i barnehagealder

Byrådet foreslår 24,5 mill. til språkstimuleringstiltak for barn i barnehagealder i 2022. Midlene vil bli benyttet til å styrke språkarbeidet i bydelene både for barn i og utenfor barnehagen, og til tiltak for å øke rekrutteringen til barnehage. Midlene vil også bli benyttet til språktiltak for barn som trenger ekstra oppfølging, styrking av barnehagemedarbeideres kompetanse og utredningsarbeid i byrådsavdelingen.

Foreldrebetaling i barnehage

Det er avsatt 52,2 mill. til dekning for tapt foreldrebetaling som følge av nasjonalt minstekrav til inntektsgradert foreldrebetaling og 53,3 mill. til nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen til 2 til 5 år fra familier med lav inntekt. Midlene vil bli fordelt til bydelene.

Økt deltakelse i barnehagen

Byrådet foreslår 5,5 mill. til tiltak for å øke deltakelsen i barnehagen. Midlene skal benyttes til å kompensere bydelene Grorud, Stovner, Alna, Bjerke og Søndre Nordstrand for tapte inntekter som følge av gratis kjernetid i barnehage for 4- og 5-åringer i husholdninger med årlig inntekt under 676 300.

Kvalitet og kompetanse i barnehage

Byrådet foreslår 18,7 mill. til tiltak for økt kvalitet og kompetanse i barnehagene. Midlene vil bli benyttet til ulike kompetansetiltak for barnehageansatte, som bl.a. lederutdanning for pedagogiske ledere og tilleggstudanning i barnehagepedagogikk. Midlene skal også benyttes til andre tiltak for å øke kvaliteten i barnehagene, som stipend for styrere som tar nasjonal lederutdanning og gode systemer for kommunikasjon mellom barnehage og hjem og til utredningsarbeid i byrådsavdelingen.

Barn i utenbys barnehager

Byrådet foreslår å budsjettere med 10 mill. i utgifter til refusjon for Oslobarn i utenbys private barnehager, samt 29 mill. i inntekter fra refusjoner for utenbys barn i Oslos private barnehager. Refusjonsordningen gjelder barn med plass i private barnehager utenfor den folkeregisterregistrerte hjemkommunen.

Tidlig innsats i barnehagen

Byrådet foreslår å bevilge 64 mill. tidlig innsats i barnehagen. 50 mill. av bevilgningen skal gå til å finansiere videreføring av forsøket med økt grunnbemanning i barnehager i levekårsutsatte områder. Deler av midlene skal gå til å videreføre satsingen *Oslohjelpa*. Bydelene skal arbeide mot en mer behovsdrevet arbeidsform i barnehagen med barnet og dets familie i sentrum. Midlene skal benyttes til deltagelse i lærings- og utviklingsarbeid og til stimulering til å endre arbeidsform i arbeidet med tidlig innsats i barnehagen og til forsterket innsats i utvalgte barnehager i levekårsutsatte områder.

Tabell 8.17 Øremerkede midler – Diverse barnehagetiltak

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp (i 1000 kr)
2 306 0003	OVK- arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning	15 000
2 306 0004	OVK – språkstimulering førskolebarn	24 500
2 306 0005	OVK – etablering av nye barnehageplasser	3 007
2 306 0006	OVK – avvikling av midlertidige barnehagelokaler	2 500
2 306 0007	OVK – økonom.likebeh.priv.barnehager	38 000
2 306 0010	OVK – økt deltakelse i barnehagen	5 500
2 306 0011	OVK – kvalitet og kompetanse i barnehage	18 700
2 306 0013	OVK – tidlig innsats i barnehagen, inkludert økt grunnbemanning	64 000

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 8.18 Investeringsoversikt – Kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
271	Bydelsoppgaver (OVK)			
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	16 889	13 600	34 150
03	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	232	0	0
04	Overføringsutgifter	2 670	0	0
	Sum utgifter	19 790	13 600	34 150
07	Refusjoner	-2 670	-2 720	-6 830
	Sum inntekter	-2 670	-2 720	-6 830
	Netto utgifter	17 121	10 880	27 320

Tabell 8.19 Investeringsoversikt – Kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Bydelsoppgaver (OVK)									
Prosjektnummer og navn:									
106039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr			6 200	9 700	20 400	0		
119026	IKT fagsystemportefølge/plattform			27 950	10 500	0	0		
	Sum investeringsutgifter			34 150	20 200	20 400	0		
106039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-1 240	-1 940	-4 080	0		
119026	IKT fagsystemportefølge/plattform	Investeringsmoms		-5 590	-2 100	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-6 830	-4 040	-4 080	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			27 320	16 160	16 320	0		

Inventar og utstyr – nye og rehabiliterte/reetablerte barnehager

Det er i økonomiplanperioden avsatt investeringsmidler som skal benyttes til inventar og utstyr i nye og rehabiliterte/reetablerte barnehager.

IKT fagsystemportefølge/plattform

Det er i økonomiplanperioden avsatt midler til utvikling av nytt fagsystem for barnevern. Oslo kommune deltar i det nasjonale DigiBarnevern-prosjektet, som er et samarbeidsprosjekt mellom sju norske kommuner og staten ved Bufdir for å utvikle og anskaffe nytt fagsystem, samt utvikling av innbyggertjenester og statlige felleskomponenter tilknyttet fagsystemet.

8.5 Barnevern (funksjonsområde 2B)

Tabell 8.20 Funksjonsområde 2B Barnevern

		Beløp i 1000 kr	
Funksjonsområde	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022
Funksjonsområde 2B Barnevern (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		2 101 413	2 117 812
Sum utgifter		2 101 413	2 117 812
Netto utgifter	1 959 160	2 101 413	2 117 812

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.
Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.
For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.

Bydelsrammen på FO2B Barnevern er redusert med 9 mill. i 2022 på grunn av at prisene for kjøp av akutt plasser fra Barne- og familieetaten er redusert. Videre er bydelsrammen på FO2B Barnevern redusert med 2,7 mill. på grunn av færre bosatte enslige mindreårige flyktninger.

På kap. 303 er nettorammen økt med 129 mill. på grunn av at øremerket tilskudd til barnevernstillinger i bydelene er innlemmet i det statlige inntektssystemet fra 2022. På dette kapitlet er det også avsatt 10 mill. i 2022 for å kunne kompensere bydelene i erstatningssaker innen barnevernet.

1 Ansvarsområde

Barnevernets arbeid er hjemlet i lov om barneverntjenester. Oslo kommune har et helhetlig ansvar for barnevernet.

Bydelenes barneverntjenester skal sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barneverntjenestens hovedmålgruppe er barn og unge i alderen 0 – 18 år, men tiltak og bistand kan fortsette som frivillig hjelpetiltak etter fylte 18 år og fram til fylte 23 år. Barne- og familieetaten ivaretar ansvaret tilsvarende det ansvaret det statlige, regionale barnevernet (Bufetat) har ellers i landet. Det vil blant annet si drift av egne institusjoner og kjøp av institusjonsplasser. Bydelene dekker alle kostnader knyttet til opphold i institusjoner.

2 Situasjonsbeskrivelse

FNs barnekonvensjon er forankret i grunnloven og gir nasjonale føringer for arbeidet med barn. Ny barnevernlov og oppvekstreform skal blant annet styrke barns rettssikkerhet. I Oslo kommune har det over tid vært arbeidet med å integrere reelt samarbeid med barn som del av barnevernets praksis. Som et ledd i å sikre at barnerettighetene praktiseres i barnevernets arbeid, er det igangsatt et arbeid med å utvikle en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. Barn og unge skal være medutviklere og oppsummert kunnskap og erfaring fra barn med barnevernerfaring skal ligge til grunn.

Barnevernøvelser er øvelser der barneverntjenesten møter ansatte i barnehage og skole med fiktive case som de drøfter sammen. Øvelsene bidrar til at medarbeidere som er sammen med barn hver dag, blir trygge på å snakke med barn og handler ved bekymring. Øvelsene rigges med lokal tilpasning og i samarbeid mellom tjenestene. Fafo gjennomførte i 2020 en evaluering av *Barnehjernernevernet* der det blant annet ble innhentet kunnskap om hvordan barnevernøvelser gjennomføres i bydelene. I samarbeid med barn og unge med barnevernerfaring og barneverntjenestene, arbeider Barne- og familieetaten med å innhente ytterligere erfaringer fra gjennomføring av barnevernøvelser. Det skal utarbeides forslag til «beste praksis» for bydelene, slik at medarbeidere møter barn med kompetanse og trygghet.

Et av resultatmålene i *Barnehernevernet* er at barn skal vite hva barnevernet er, og at det er hjelp å få. Barneverntjenestene er på ulike måter aktive bidragsyttere til at barn og unge får systematisk og tilrettelagt informasjon og dette skjer i samarbeid med aktuelle tjenester. Det gjennomføres et utviklingsarbeid for å etablere en tilgjengelig beste praksis for gjennomføring av informasjonsarbeid/dialog med barn og unge på deres arenaer. Dette skal blant annet bidra til at barn og unge får kunnskap om forhold som kan være skadelig for barn, og hvor det er hjelp å få.

Når barn ikke kan bo hjemme, samarbeider barneverntjenesten med barnet og familien om å finne det beste alternative bostedet for barnet. Hvis barnet ikke kan bo i egen slekt eller nettverk, må det fremskaffes fosterhjem eller institusjonsplass. Barneverntjenesten skal ta hensyn til barnets etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn, seksuell identitet og kjønnsidentitet. Når barn må bo utenfor hjemmet er dette i utgangspunktet midlertidig, og gjenforening med familien skal være et mål når det vurderes som det beste for barnet.

Barneverntjenesten skal lage en plan med målsetting om gjenforening som blant annet ivaretar barnets rett til samvær med sin familie og dokumentere barnets synspunkter til dette. En vurdering av barnets beste skal alltid ligge til grunn for vurderinger knyttet til gjenforening.

Oslo kommune arbeider med å styrke den kommunale tiltaksporteføljen på barnevernsområdet. I arbeidet med videreutvikling og styrking av tjenestetilbudet vurderes ulike innretninger av institusjonstilbudet, herunder blant annet bygningsmasse, turnusordninger, kompetanse hos ansatte i tiltakene, og prognoser for dimensjonering av tiltak kommende år.

I samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har Oslo kommune etablert tre delprosjekter for å hjelpe unge ut av kriminalitet, særlig unge i alderen 12-15 år - brobyggerteam i Bydel Alna, Innsats Ung i Bydel Søndre Nordstrand og et institusjonstilbud i Barne- og familieetaten, Adamstuen ungdomstiltak. Arbeidet er knyttet til SaLTo handlingsplan for å forebygge og redusere gjentatt kriminalitet blant unge i Oslo.

Krisesenteret er et viktig tilbud for voksne og barn som utsettes for vold i hjemmet. Familiene har ofte behov for oppfølging fra ulike tjenester. Barneverntjenesten og krisesenteret skal samarbeide slik at voldsutsatte barn får god og samordnet hjelp som styrker deres situasjon og videre utvikling.

Oslo kommune deltar i DigiBarnevern, som er et samarbeidsprosjekt mellom sju kommuner, Bufdir og KS. Prosjektet er inndelt i tre delprosjekter; en statlig del, innbyggertjenester og anskaffelse av nytt fagsystem. De to siste delprosjektene ledes av Trondheim kommune. Den første innbyggertjenesten som er utviklet, er en bekymringsmeldingsportal. Portalen ble implementert i Oslo kommune i 2021. Neste leveranse blir nytt fagsystem. DigiBarnevern skal øke kvaliteten til det kommunale barnevernet og sikre raskere og bedre hjelp til barn og unge som trenger det.

Byrådet vil innen utgangen av 2021 fremme en egen bystyresak om barnevernet. Saken vil presentere en oppdatert situasjonsbeskrivelse av barnevernet i Oslo, identifisere utfordringer og fremme forslag til utviklingsområder eller tiltak. Kjernetema er kvalitet på tjenestene, herunder i hvilken grad organisering og finansiering bør innrettes for å gi et best mulig tjenestetilbud på barnevernområdet i Oslo. Saken om barnevernet vil se hen til nye statlige føringer (oppvekstreformen) og nye krav og føringer som følger av arbeidet med ny barnevernlov.

Tabell 8.21 Nøkkeltall og ASSS- indikatorer barnevern

Indikator	Oslo 2018	Oslo 2019	Oslo 2020	ASSS- snitt 2018	ASSS- snitt 2019	ASSS- snitt 2020
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år til barnevernet	11 434 *)	10 544	10 588	11 088	10 704	10 151
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	4,60 %	4,40 %	4,30 %	4,30 %	4,20 %	4,20 %
Andel barn med tiltak som ikke er tiltak utenfor hjemmet	71 %	71 %	71 %	66 %	67 %	68 %
Brutto driftsutgifter per barn i barnevernet (f 244)	60 624	66 513	69 011	54 363	59 355	59 784
Brutto driftsutgifter per barn med tiltak i opprinnelig familie (f. 251)	39 845	44 511	49 635	42 179	46 021	46 858
Brutto driftsutgifter pr barn med tiltak utenfor opprinnelig familie (f. 252)	419 862	407 211	415 129	459 114	452 092	442 926
Andel undersøkelser gjennomført i løpet av 3 måneder	93 %	94 %	94 %	89 %	91 %	92 %

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 10 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenestoområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. I tabellen ovenfor vises indikatoren for barnevernet hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS-kommunene.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Tiltak 1:

Barneverntjenesten skal i samarbeid med andre tjenester gjennomføre barnevernøvelser.

Tiltak 2:

Barneverntjenesten skal sikre trygg kontakt med barn og familier og delta aktivt i samarbeid med andre tjenester på ulike arenaer.

Tiltak 3:

Barneverntjenesten skal delta i videreutvikling av *Barnehjernevernet*, *Oslohjelpa* og *Oslo som Traumeinformert by*.

Mål 8: Barn og unge skal oppleve et barnevern som er trygt, nyttig og samarbeidende, sett fra barn og unge selv

Tiltak 1:

Det skal utarbeides en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet.

Tiltak 2:

Barneverntjenesten skal anvende etablerte rutiner og prosedyrer for bruk av tolk som sikrer god kvalitet på tjenesten.

Tiltak 3:

Barneverntjenesten skal prioritere barnevernssaker der familien bor på Krisesenteret, slik at det tar kortest mulig tid å igangsette tiltak.

Tiltak 4:

Barneverntjenesten skal delta i utvikling av nye arbeidsformer iht. saken om barnevernet
- "Kvalitetsreform i barnevernet".

Tabell 8.22 Resultatindikatorer - mål 8

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	94 %	94 %	100 %	100 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 8.23 Driftsbudsjettet – Kapittel 303 Bydelene – avsetninger barn og unge

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
303	Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)			
10	Lønn og sosiale utgifter	608	0	0
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	15 941	66 975	213 111
14	Overføringsutgifter	421	0	0
	Sum utgifter	16 970	66 975	213 111
17	Refusjoner	-421	0	0
18	Overføringsinntekter	-148 605	-129 249	-129 249
	Sum inntekter	-149 025	-129 249	-129 249
	Netto utgifter	-132 056	-62 274	83 862

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,5 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

Nye familier

Det er avsatt totalt 34,1 mill. til *Nye familier* i 2022. Tilbudet er innført i alle bydeler.

Kompensasjonsordning uforutsett omfattende barnevern

Det er avsatt 30 mill. i 2022 for å kompensere bydeler som får uforutsette omfattende tiltak i barnevernet i løpet av året.

Barnehjernevernet

Det er avsatt 3,8 mill. til videreutvikling av satsingen *Barnehjernevernet* i 2022. Midlene benyttes til blant annet til videreutvikling av kompetanseplattform for barnehjernevernet i barnehager og skoler, samt aktuelle utrednings- utviklingsoppgaver knyttet til *Barnehjernevernet* og *Traumeinformert by* i Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap.

Vedlikehold av fagsystemer for bydelene

Det er avsatt 3 mill. i 2022 til vedlikehold av fagsystemer for bydelene.

Erstatningskrav i eldre barnevernssaker

Det er avsatt 10 mill. i 2022 for å dekke utgifter til eventuelle erstatningskrav i eldre barnevernssaker.

Kvalitetsreform i barnevernet

Det er avsatt 3 mill. i 2022 til arbeidet med kvalitetsreform i barnevernet.

Tabell 8.24 Øremerkede midler – avsetninger barn og unge

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp (i 1000 kr)
2 303 0001	Kompensasjonsordning for uforutsett omfattende barnevern	30 000
2 303 0002	Nye familier	34 062
2 303 0003	Barnehjernevernet	3 800
2 303 0008	Bufferavsetning erstatningssaker barnevern	10 000
2 303 0007	Kvalitetsreform i barnevernet	3 000

8.6 Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste (funksjonsområde 2C)

Tabell 8.25 Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste

			Beløp i 1000 kr	
Funksjonsområde		Regnskap 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022
Funksjonsområde 2C Aktivitetstilbud og helsestasjon- og skolehelsetjeneste (bydelsfordelt)				
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 014 448	1 003 499
	Sum utgifter		1 014 448	1 003 499
	Netto utgifter	988 010	1 014 448	1 003 499

Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløp gjengitt her er funksjonsområdets andel som er lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2021 vises til vedlegg 3 i Dok.3/21.

Funksjonsområdet omfatter aktivitetstilbud for barn og unge og helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Aktivitetstilbud for barn og unge er omtalt under kapittel 5 Bydelene.

Bydelsrammen på FO2C Aktivitetstilbud barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjenesten er økt med en særskilt tildeling på 24 mill. i 2022 og 12 mill. i 2023. Dette er en del av byrådets satsing på psykisk helse gjennom styrking av helsestasjonene, skolehelsetjenesten, helsestasjon for ungdom og Oslohjelpa, og er tiltak for å dempe ettervirkninger av koronapandemien.

1 Ansvarsområde

Formålet til helsestasjon- og skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom er å fremme psykisk og fysisk helse, gode sosiale og miljømessige forhold, samt å forebygge sykdommer og skader. Tjenestetilbudet skal være universelt og lett tilgjengelig, kultursensitivt og tilpasset den enkeltes livssituasjon. Tjenestetilbudet er en lovfestet rett for alle barn og unge, og tjenestene er sentrale i kommunes folkehelsearbeid. Bydelene i Oslo har ansvar for å organisere tjenestene og skal legge Barnekonvensjonens art. 12, «barns rett til å si sin mening og bli hørt» til grunn i tjenesteutøvelsen.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bydelene gir tilbud om helsefremmende og forebyggende tjenester, svangerskaps- og barselomsorg gjennom helsestasjons- og skolehelsetjeneste og helsestasjon for ungdom (HFU). Helsestasjons- og skolehelsetjenestens målgruppe er gravide og barn og unge fra 0-19 år og deres foresatte, mens målgruppen for HFUene er unge i alderen 12-24.

Det er 15 helsestasjoner i Oslo, og samtlige tilbyr skolehelsetjeneste. I tillegg har Oslo to byomfattende helsestasjoner; Helsestasjon for kjønn og seksualitet lokalisert i Bydel Grünerløkka og Helsestasjon for gutter i Bydel Frogner. Disse har et fagspesifikt ansvar for å gi tilbud til utvalgte målgrupper.

Helsestasjon for kjønn og seksualitet har en målgruppe opp til 30 år. HKS har også et særskilt ansvar for å bidra til økt kompetanse om LHBTI- tematikk til øvrig helsepersonell i det ordinære hjelpeapparatet. På grunn av økning i antall konsultasjoner på HKS har byrådet innarbeidet en styrking på 2 mill. årlig. Den

byomfattende helsestasjonen for gutter har målgruppe 12-25 år. Unge gutter oppsøker sjeldnere helsehjelp hos fastlege og helsestasjoner enn jenter. Økte kunnskaper om det byomfattende tilbudet ved Helsestasjon for gutter eller lokale tilpasninger til målgruppen kan bidra til å endre dette. Helsestasjon for gutter har fram til 2022 blitt finansiert av statlige midler. Byrådet har videreført den statlige finansieringen på 1,2 mill. og i tillegg innarbeidet en permanent styrking på 0,8 mill. Totalt er det i budsjettet innarbeidet 2 mill. årlig til drift av Helsestasjon for gutter.

Helsestasjonene skal i tråd med nasjonale retningslinjer gi tilbud om 14 helsekonsultasjoner til barn i aldergruppen 0-5 år, 12 av disse er individuelle, mens 2 er gruppekonsultasjoner. For skolehelsetjenesten foreligger 9 anbefalte konsultasjoner. Konsultasjonsoversikten for 2020 viser at ingen av bydelene gjennomfører tilbudet nøyaktig i tråd med anbefalingene i retningslinjene, men det er en økning i antall faste konsultasjoner fra tidligere år og flertallet av de anbefalte konsultasjonene tilbys.

Alle bydeler tilbyr helsesamtale på 1. trinn, noe som er helt i tråd med nasjonale anbefalinger. Alle 15 bydeler tilbyr vaksinasjon etter anbefalingene i barnevaksinasjonsprogrammet.

Koronapandemien har også i 2021 hatt stor innvirkning på tjenestetilbudet og har påvirket både innholdet i tilbudet og hvordan tilbudet har blitt gitt. I perioder med høyt smittetrykk har konsultasjoner blitt kuttet ned tidsmessig og hjemmebesøk har f.eks. blitt erstattet med besøk på helsestasjonen. Dette har i tråd med smitteutviklingen variert mellom bydeler. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten har aktivt tatt i bruk andre kommunikasjonsformer, som telefon, video eller andre digitale plattformer. Enkelte tjenester, som f.eks. skolehelsetjenester eller barselomsorg, har også tatt i bruk det offentlige rom for samtaler, oppfølging eller gruppetilbud.

Konsekvensene av pandemien er mange, og pandemien har rammet skjevt slik at mange som har hatt det vanskelig fra før, har fått det verre. Tjenestene opplever en økning i henvendelser fra både barn, unge og deres familier knyttet til psykisk helse. Særlig har dette vært fremtredende for ungdom, gravide og barselkvinner med partner. Dette krever ekstra innsats kommende år og en styrking av tjenestetilbudet og dets tilgjengelighet. Byrådet styrket i revidert budsjett 2021 tjenesten med 48 mill. over 3 budsjettår for økt innsats i tjenesten. Byrådet har bedt bydelene om å øke oppmerksomheten om og tilbudet knyttet til psykisk helse for disse målgruppene.

Universelle tiltak og tidlig innsats skal stå sentralt for arbeidet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, og dette er også grunnleggende i tjenestens helsefremmende og forebyggende formål. Dette er viktig for å utjevne helseforskjeller og for å forebygge og avdekke omsorgssvikt og vold og overgrep mot barn og unge. Omsorgssvikt, vold og overgrep har svært negative konsekvenser for barn og unges utvikling og senere funksjonsnivå, og virkningene av dette kan vare i generasjoner. De yngste barna, og barn uten språk, er særlig sårbare for omsorgssvikt, vold og overgrep. De anbefalte kontrollene i helsestasjonsprogrammet skal gjennomføres, og Oslo kommunes rutine for oppfølging av barn som uteblir fra helsekontroller skal følges. Ansatte i helsestasjonstjenesten skal også få tilbud om kompetansestyrking som ledd i *Barnehjernevernet*, og tjenesten skal videreutvikles i tråd med arbeidet med å gjøre Oslo til en traumeinformert by og de prinsipper og innretninger som legges til grunn i dette arbeidet. Byrådet er opptatt av at tjenesten også skal samarbeidet tett med *Oslohjelpa* i den enkelte bydel, slik at hjelp og støtte blir enda mer helhetlig og ubyråkratisk.

Siden 2015 har antall jordmorårsverk i svangerskap- og barselomsorgen økt med om lag 150 %. Dette tilsvarer over 45 nye jordmødre i Oslo. Styrkingen har bidratt til flere kvinner får mulighet til å velge svangerskapsomsorg fra jordmor, og at omsorgen i større grad tilpasses den enkeltes forutsetninger, behov og ønsker. Jordmors kompetanse og tilgjengelighet er et av kommunens viktigste folkehelseiltak. Byrådet har i tillegg gjennomført prosjektet FAFUS2 for å styrke tilbud og informasjon til kvinner med lave kunnskaper om egen kropp og seksuell og reproduktiv helse. Gjennom prosjektet har helsesykepleiere og jordmødre fått opplæring i administrasjon av langtidsvirkende prevensjon (LARC), og kvinner i målgruppen har fått tilbud om LARC og kunnskaper som gjør at hun kan ta informerte valg knyttet til egen livssituasjon, familieplanlegging og helse. Innsatsen vurderes som viktig i et kvinnehelseperspektiv, men også for å forebygge overføring av levekårsutfordringer mellom

generasjoner. Byrådet ber derfor bydelene om å implementere erfaringer og tilbud fra FAFUS2 i ordinær drift i 2022.

For at barn skal få en trygg og god oppvekst, er mestring av foreldrerollen er en viktig faktor. Hjemmebesøksprogrammet *Nye familier* er universelt og tilbys i alle bydeler. Gjennom *Nye familier* gis alle førstegangsfødende, de i Oslo som får barn i Norge for første gang og flerbarnsfamilier med ekstra behov, tilbud om hjemmebesøk av helsesykepleier. Tilbudet gis fra svangerskapets uke 28 og frem til barnet er to år.

Byrådet har styrket skolehelsetjenesten over flere år, og bystyrets bemanningsnorm for tjenesten fra 2015 er fullfinansiert på Oslonivå. Siden bemanningsnormen ble vedtatt for Oslo, har det kommet betydelige endringer med hensyn til oppgaver i nasjonale retningslinjer. I tillegg er det usikkert om unges forventninger til hva skolehelsetjenesten skal være og hvilken kompetanse og tilbud det er behov, kan ivaretas innenfor gjeldende norm. Byrådet vil ferdigstille en vurdering av om normen virker etter intensjonen i løpet av 2022.

Helsestasjonen for ungdom er godt besøkt. I likhet med de øvrige tjenestene har også tilbudet i HFUene i perioder vært preget av pandemien, og drop-in tilbudet har ikke vært operativt etter målsetningene. Det er i dag 15 HFUer i Oslo, én i hver bydel, og unge kan besøke den HFUen de selv ønsker uavhengig av bydelstilthørighet. Felles for alle HFUene er dog en begrenset åpningstid utvalgte ettermiddager/kvelder i uken. Byrådet gjennomførte før pandemien en kartlegging av tilbudet i HFUene, og det er klare funn som viser behov for både økt tilgjengelighet, økt kompetanse og mer informasjon til unge om tilbudet. Byrådet styrket helsestasjonstjenesten og helsestasjonen for ungdom over tre budsjettår i revidert budsjett 2021, og bydelene er bedt om å styrke både kompetansen og tilgjengeligheten i HFUene. I 2021 kom en lovendring som muliggjør at helsesykepleier kan gi tilbud om prevensjon til unge under 16 år, tidligere har denne administrasjonsretten vært forbeholdt leger. Lovendringen legger til rette for at bydelene nå kan gi dette tilbudet.

Oslo kommune leder arbeidet med å utvikle nasjonale digitale innbyggertjenester på helsestasjonsområdet gjennom prosjektet DigiHelsestasjon. Prosjektet er etablert i samarbeid med Bergen kommune, Stavanger kommune, Haugesund kommune, Direktoratet for e-helse og KS. Basisløsningen og tilbud til gravide, barselkvinner og helsestasjonstjenesten 0-5 år er nå operativt i alle bydeler. Prosjektet jobber videre med en egen ungdomsløsning som er planlagt innført i alle bydeler i 2022.

Tabell 8.26 Nøkkeltall – helsestasjons- og skolehelsetjeneste

Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Netto driftsutgifter til forebygging, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, pr. innb.0-19 år	2 792	2 914	3 457	3 823	4 207
Personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten – årsverk totalt	457	517	570	641	658
Helseundersøkelse av spedbarn inn 8. uke	9 232	8 858	8 876	8 918	8 810
Fullførte 2-3 årskontroller	8 146	8 587	8 252	8 120	7 035
Fullførte 4 årskontroller	7 198	7 370	6 802	6 963	6 359
Årsverk jordmødre	31	48	58	69	75
Antall fødte i løpet av året	10 042	9 548	9 309	9 343	9 199
Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – barnetrinn	77	98	117	140	149
Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – ungdomstrinn	33	37	40	42	48
Årsverk helsesykepleier i skolehelsetjenesten – vgs.	27	26	27	29	30

Sammenligningsdata for helsestasjons- og skolehelsetjenesten (ASSS)

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 10 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Her er indikatoren for kommunehelsetjenesten som omhandler helsestasjons- og skolehelsetjenesten hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS-kommunene. Oslo har høy bemanning i helsestasjons- og skolehelsetjenesten sammenlignet med andre ASSS-kommuner, og årsverksinnsatsen har økt markant de siste årene.

Tabell 8.27 ASSS-indikatorer – helsestasjons- og skolehelsetjenesten

Indikator	Oslo 2018	Oslo 2019	Oslo 2020	ASSS- snitt 2018	ASSS- snitt 2019	ASSS- snitt 2020
Årsverk helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år	44,9	47,7	51,4	38,6	41,0	43,4

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Tiltak 1:

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal gi barn og unge god og alderstilpasset informasjon og videreutvikle tjenesten i tråd med verdier og prinsipper i utviklingsarbeidet *Mitt Liv*.

Tiltak 2:

Skolehelsetjenesten skal samarbeide med ansatte og elever ved skolene og spesialisthelsetjenesten om lavterskel psykisk helsetilbud og tiltak.

Tiltak 3:

Samarbeidet mellom skolehelsetjenesten og helsestasjonene for ungdom styrkes, blant annet ved at elevene får god informasjon om tilbudet ved HFUene og styrking av den psykiske helsekompetansen.

Mål 8: Barn og unge skal oppleve en helsestasjons- og skolehelsetjeneste som er trygg, nyttig og samarbeidende, sett fra barn og unge selv

Tiltak 1:

Bydelene skal gi systematisk tilbud om helsekontroller i tråd med nasjonale anbefalinger.

Tiltak 2:

Ansatte i skolehelsetjenesten skal være synlige og oppsøkende i skolehverdagen, samt sikre god informasjon til elevene om kommunikasjon og informasjon via DigiHelsestasjon.

Tiltak 3:

Helsestasjonene for ungdom skal styrke kompetansen på psykisk helse og den generelle tilgjengeligheten i tjenesten skal økes.

Tiltak 4:

Vurdere om bemanningsnormen for skolehelsetjenesten fungerer tilfredsstillende og er i tråd med elevenes behov og ønsker.

Mål 9 Alle gravide, barselkvinner og nye foreldre skal møtes av en helsestasjonstjeneste som oppleves som tilgjengelig, trygg og samarbeidende

Tiltak 1:

Informasjon om seksuell og reproduktiv helse og spørsmål om vold og overgrep skal inngå i fødsel- og svangerskapsomsorgen, og tematiseres i barselomsorgen, konsultasjoner og helsesamtale.

Tiltak 2:

Samarbeidet mellom jordmødre og fastleger styrkes for å gi helhetlig omsorg til kvinner som velger kombinasjonsløp.

Tiltak 3:

Nye Familier videreutvikles i alle bydeler

Tiltak 4:

Samarbeidet mellom svangerskaps- og barselomsorgen og *Osloshjelpe* styrkes.

8.7 Skole og utdanning (Utdanningsetaten)

1 Ansvarsområde

Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap har det overordnede ansvaret for Osloskolen, som omfatter grunnskoleopplæring, videregående opplæring, spesialundervisning, fag- og yrkesopplæring, pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT), Aktivitetsskolen (AKS) og Sommerskolen Oslo. Det faglige, økonomiske og administrative ansvaret er lagt til Utdanningsetaten. Ansvaret for voksenopplæringen og fagskolen er overført til Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Utdanningsetaten har ansvar for drift, utvikling, oppfølging og veiledning av utdanningsvirksomheten hjemlet i opplæringsloven, lov om fagskoleutdanning og introduksjonsloven, samt retningslinjer som Oslo kommune fastsetter.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo har nesten 92 000 elever/studenter fordelt på rundt 180 undervisningssteder og over 3 800 aktive lærekontrakter i løpet av året.

I 2021 har den ekstraordinære situasjonen som følge av koronapandemien fortsatt. Det har preget alle deler av Osloskolen og fortsatt å medføre store endringer og mye uforutsigbarhet i arbeidshverdagen til elever og medarbeidere i Osloskolen.

Det er i underkant av 66 000 elever i grunnskolen i Oslo. Andelen elever i grunnskolen som mottar særskilt språkopplæring, er i underkant av 19 %. Andelen har sunket over de senere årene. Andelen elever i grunnskolen som mottar spesialundervisning, er under 7 %, og også denne andelen har sunket noe de siste årene.

Deltakelsen i AKS har økt fra 76 % i 2015 til rundt 90 % i 2020 for elever ved kommunale grunnskoler. Fra og med skolestart 2016 innførte byrådet 12 timer gratis opphold i uka for elever på et utvalg aktivitetsskoler. I 2021 kan alle skoler tilby gratis deltids plass på 1. trinn. I tillegg kan skolene i bydelene St. Hanshaugen og Frogner tilby gratis deltakelse på 2. trinn. På skolene i indre øst, Groruddalen og Bydel Søndre Nordstrand er det tilbud om gratis deltids plass på 1.-4. trinn. Fra skolestart 2022 utvides ordningen ytterligere til å gjelde til og med 2. trinn på alle skoler.

Også i 2021 ble det arrangert en annerledes sommerskole på grunn av koronapandemien. Årets sommerskole ble planlagt og gjennomført med bakgrunn i de rammer som følger av gult nivå i

trafikklysmoellen. Det ble gjennomført kurs ved 55 ulike lokasjoner gjennom den ordinære sommerskolen. I tillegg tilbød 11 skoler kurs for skolestartere, og det ble gjennomført lokale sommerskoletilbud på 35 skoler.

Som del av implementeringen av *Barnehjernernevet i skolen og Oslohjelpa* er 13 grunnskoler valgt ut som motorskoler. Modellene innebærer forpliktende samarbeid mellom kommunale tjenester i skolens lokaler eller i nærheten av skolen. Flere av motorskolene har kommet langt i samarbeidet med fagtenester som f.eks. barneverntjenesten eller skolehelsetjenesten, og har etablert faste rutiner for samarbeidet.

I 2021 søkte nesten 27 % av elevene i Oslo seg til et yrkesfaglig utdanningsprogram i Vg1. Søkingen til yrkesfagene i Oslo er i en oppadgående trend. I 2016 var tilsvarende tall 21,8 %. En del forlater imidlertid yrkesfagene underveis, enten ved omvalg, overgang til påbygging til generelle studiekompetanse eller ved frafall. Totalt sett øker likevel gjennomføringen, både på yrkesfaglige program og som helhet. 81,1 % av elevene fullfører og består nå opplæringen sin i løpet av fem/seks år.

Tabell 8.28 Nøkkeltall – Skole

Skole	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
<i>Grunnskoleopplæring</i>					
Antall elever totalt	62 668	63 904	64 660	65 208	65 864
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, private og kommunale	7,9 %	7,6 %	7,3 %	6,9 %	6,6 %
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring	21,2 %	20,9 %	19,5 %	18,8 %	18,7 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning per elev	87 761	92 383	95 604	102 671	107 433
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning 1.-4. trinn (prosent)	4,6 %	4,4 %	4,1 %	3,8 %	3,7 %
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning 5.-7. trinn (prosent)	10,0 %	9,5 %	9,2 %	8,5 %	7,9 %
Elever i kommunale og private grunnskoler som får spesialundervisning 8.-10. trinn (prosent)	10,9 %	10,8 %	10,2 %	9,8 %	9,3 %
<i>PP-tjenesten</i>					
Til 2017 - Elever til sakkyndig vurdering	6 934	6 206	***	-	
Til 2017 - Gjennomsnittlig behandlingstid for PPT-vurdering per elev (dager)	60	60,9	***	-	
Til 2017 - Vurderte enkeltbarn/elever per årsverk	38,5	34,6	***	-	
<i>Nye nøkkeltall PPT fra 2019</i>					
Fra 2019 - Ferdigstilte sakkyndige vurderinger (antall) ****				4 799	4 421
Fra 2019 Gjennomsnitt behandlingstid per sakkyndig vurdering (dager) ****				79,7	66,8
Fra 2019 Antall sakkyndige vurderinger (enkeltperson/elever) per årsverk ****				30	27,8
Antall henviste systemsaker ****				398	317
<i>Aktivitetsskolen (AKS)</i>					
Andel innbyggere 6-9 år i kommunale og private AKS	76,0 %	78,4 %	80,6 %	84,5 %	85,9 %
Korrigerte brutto driftsutgifter til AKS, per elev	33 202	35 001	35 173	36 039	38 703
<i>Fagopplæring</i>					

Skole	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall lærlinger, bostedsfylke Oslo	2 227	2 240	2 243	2 413	2 380
herav lærlinger med rett, bostedsfylke Oslo	1 450	1 289	1 469	1 539	1 582
Antall lærlinger, læreplassfylke	3 383	3 519	3 651	3 783	*
Antall beståtte fag- og svenneprøver	1 250	1 399	1 542	1 682	1 548
Antall nye lærekontrakter i kommunens virksomheter	228	189	219	231	313

<i>Videregående opplæring</i>					
Antall elever ved fylkeskommunale videregående skoler	17 551	17 752	17 937	18 276	18 904
Antall elever per lærerårsverk (fylkeskommunale skoler)	11,5	11,4	11,3	11,0	11,3
Korrigerte brutto driftsutgifter i videregående opplæring i skole, per elev	122 984	127 161	*	*	

* Tall publiseres ikke lenger i KOSTRA. UDE og OVK bør drøfte om det skal erstattes av et annet nøkkeltall.

** Tall er hentet fra det tidligere klientbehandlingssystemet DAGNY

*** Nytt klientbehandlingssystem for PPT ble tatt i bruk høsten 2018. Det foreligger derfor ikke fullstendige nøkkeltall for PPT i 2018

**** Nøkkeltall for 2019 er hentet fra fagsystemet Flyt PPT som ble tatt i bruk i august 2018.

Utviklingstrekk i resultater

Hvordan skolen løser sitt samfunnsoppdrag lar seg ikke måle bare gjennom statistikk. Resultater fra viktige indikatorer, som nasjonale prøver, elevundersøkelsen, grunnskolepoeng, eksamensresultater og gjennomføringstall i videregående opplæring er likevel med på å gi en indikasjon på utviklingstrekk i Oslo skolen.

Sammenlignet med resten av landet har Oslo flere elever på de høyeste mestringsnivåene og færrest på de lavere nivåene i nasjonale prøver. Likevel viser resultatene rom for forbedring, som i lesing hos gutter på 5. trinn. Gjennomsnittlig grunnskolepoeng er høyere i Oslo enn landsnittet og var skoleåret 2020/21 på 44,7. Til sammenligning var resultatet for gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Oslo skolen i 2015 på 40,9. Det er variasjon i resultatene. Oslo er en by med stort mangfold. Elevene har ulike svært forutsetninger for læring og utvikling når de begynner på skolen, og forskjellene vedvarer ofte utover i skoleløpet.

Gjennomføring av videregående opplæring måles ved andelen av elevene som har fullført og bestått opplæringen fem/seks år etter at de begynte. Andelen elever og lærlinger som har fullført og bestått videregående opplæring i Oslo, har over de siste fem årene økt fra 76 % (2009-kullet) til 81,1 prosent (2014-kullet), det høyeste nivået som hittil er målt i Oslo. Generelt er gjennomføringen høyest på de studieforberedende utdanningsprogrammene og lavest på de yrkesfaglige utdanningsprogrammene. Forskjellene i gjennomføring må ses i sammenheng med ulikheter i grunnskolepoeng mellom de som velger studieforberedende og de som velger yrkesfag.

Gjennomføringen av videregående opplæring kan også måles som andel av elevene, på alle tre trinn, som fullførte det undervisningsåret de begynte på. Indikatoren som viser andel elever som har bestått det aktuelle opplæringsåret (Vg1, Vg2, Vg3), er inne i en svært positiv utvikling og er nå på 83,8 % i Oslo, også dette det høyeste nivået som er målt.

Oslos resultater på Elevundersøkelsen har ikke endret seg vesentlig fra 2019 til 2020. Resultatene fra Elevundersøkelsen viser at Osloelevene opplever høy trivsel og god støtte fra lærer. Andelen elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere, er 5,5 % i Oslo. Det har over mange år vært store forskjeller mellom skolene, og noen skoler har større utfordringer på dette området.

Lærlingeundersøkelsen viser at de fleste lærlingene trives på arbeidsplassen, men at andelen som oppgir at de trives, er noe fallende. Andelen lærlinger som oppgir å ha blitt mobbet på arbeidsplassen de siste månedene, gikk ned fra 7,6 % i 2019 til 5,7 % i 2020.

Foreldreundersøkelse var planlagt gjennomført i mars-april 2020. På grunn av koronapandemien var imidlertid de fleste skolene stengt og i stor omstilling på det tidspunktet, og undersøkelsen ble avlyst.

Utviklingstrekk i kvalitet, innhold og kompetanse

Innen 01.08.2025 skal alle lærere som underviser i matematikk, norsk, samisk, tegnspråk og engelsk, oppfylle kompetansekravet på 30 studiepoeng i faget på barnetrinn og 60 studiepoeng i faget på ungdomstrinn. I tillegg er det krav om at alle lærere utdannet etter 2014 skal ha 30 studiepoeng i alle andre undervisningsfag på ungdomstrinn. Det er stort behov for videreutdanning for å oppfylle kravene i tide. Antall lærere som tar videreutdanning, øker for hvert år.

Utvidelsen av lærerutdanningen medfører at det blir få eller ingen nyutdannede fra lærerinstitutionene våren 2021. Det vil fra høsten 2021 oppstå utfordringer knyttet til rekruttering av lærere i Osloskolen. Byrådet skal i løpet av 2021/22 utarbeide og legge frem en ny *Strategi for å rekruttere og beholde ansatte i Osloskolen*.

Byrådet har lagt til rette for at alle skolene i Oslo skal kunne oppfylle den nasjonale lærernormen. Det er også lagt til rette for at skoler med særskilte behov får ekstra ressurser og muligheter til en lærerdekning utover normkravene. Byrådet har benyttet 320 mill. av egne frie midler til dette.

I 2018 startet arbeidet med å innføre det nye læreplanverket LK20 da ny overordnet del ble tilgjengelig. Fra mars 2020 har skolene vært sterkt påvirket av smitteverntiltakene knyttet til den pågående koronapandemien, hvilket har redusert skolenes kapasitet til innføringen av de nye læreplanene og forsinket innføringen sammenlignet med hva den ville vært i en normal skolehverdag.

I 2017 ble det ansatt et mobbeombud for alle barnehagebarn og elever i Oslo. Ombudet har bidratt til å styrke arbeidet for barnehagebarn og elevers rett til et trygt og godt psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring. Ombudet har fått tilført økte ressurser for å håndtere en stor pågang av saker.

Byrådet har lagt til rette for å videreutvikle kompetansen til medarbeidere og ledere i Aktivitetsskolen (AKS) i tråd med revidert rammeplan for AKS. Ved innføring av nasjonal rammeplan for SFO (AKS) må Utdanningsetaten revidere den kommunale rammeplanen, for å sikre at denne er i tråd med den nasjonale. Implementering av nasjonal rammeplan krever også kompetanseheving av ansatte som del av et langsiktig utviklingsarbeid.

Oslo er en by med stor befolkningsvekst og fremtidens oppgaver må løses smartere og mer effektivt. Innbyggerne i Oslo skal få et heldigitalt møte med kommunen gjennom smartere og mer samordnede tjenester, og innbyggernes behov skal være førende i utviklingen. Den er gjort betydelige investeringer i skolenes IKT-løsninger de senere årene.

Utviklingstrekk i kapasitet og rehabilitering

Oslos befolkningsvekst er nå mer dempet enn for få år siden. Fødselstallene og innflyttingen til byen har gått ned. En stor andel av kapasitetsutvidelsen i Osloskolen de senere år har vært konsentrert til grunnskolen, og de store årskullene er nå på vei inn i den videregående skolen. Flere prosjekter i den videregående skolen er under planlegging, men behovet for økt kapasitet gjør seg gjeldende før disse prosjektene vil stå ferdig. Parallelt med planleggingen av disse prosjektene leies det derfor i tillegg inn kapasitet.

For å møte elevtallsveksten legger byrådet opp til etablering av nye skoler. I tillegg oppgraderes, rehabiliteres og utvides eksisterende skoler. I 2022 er det lagt opp til en samlet etablering av 406 skoleplasser, av disse er det 196 nye skoleplasser ved Bakås skole. I tillegg gir innleie av midlertidig paviljong på Årvoll skole 210 plasser.

Til skolestart 2021 ble de nye skolene Nordstrand 8-10, Ruseløkka 1-10 og Vika videregående skole tatt i bruk. I tillegg ble utvidelse og rehabilitering av Vestli, Tveita og Østensjø skole ferdigstilt, og det ble satt opp midlertidige lokaler på Ris skole for ungdomsskoleelever fra Skøyen. På Vulkan 19 er det leid inn lokaler for å øke kapasiteten i den videregående skolen. Flere mindre rehabiliteringsprosjekter og tilpasninger stod også ferdig til skolestart.

Sammenlikningsdata for skole (ASSS-indikatorer)

Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner (ASSS) er et nettverk der de 10 største kommunene i landet samarbeider om utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitet. Nedenfor følger et utvalg av indikatorer hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS.

Tabell 8.29 ASSS-indikatorer – Skole

Indikator	Oslo 2019	Oslo 2020	ASSS- snitt 2019	ASSS- snitt 2020
Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning (f202), per elev, konsern (kroner)	97 190	100 381	90 577	93 939
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-10. trinn	14,5	14,1	13,9	13,9
Andel elever som får spesialundervisning	6,9 %	6,6	7,3 %	6,9
Årstimer spesialundervisning per elev med spesialundervisning	128,3	141,0	133,5	136,9
Nasjonale prøver 5. trinn, snitt andel nivå 2-3	82,8 %	81,4 %	78,5 %	77,7 %
Nasjonale prøver 8. trinn, snitt andel nivå 3-5	78,7 %	79,6 %	74,6 %	74,6 %
Nasjonale prøver 9. trinn, snitt andel nivå 3-5	85,8 %	84,3 %	83,1 %	82,6 %
Eksamen snitt engelsk, matematikk og norsk	3,8	-	3,7	-
Elevundersøkelsen, Vurdering for læring	3,7	3,6	3,6	3,6

3 Mål, tiltak og indikatorer

Byrådet vil fastsette utvalgte måltall som bidrar til å lykkes med å nå visjonene og målene for Osloskolen. Byrådet vil følge utviklingen også for andre mål og indikatorer og iverksette tiltak for å sikre måloppnåelse. Nøkkeltall og statistikk vil ikke alene kunne gi et fullstendig bilde av Osloskolens resultater og virksomhet. Det er nødvendig også å legge til grunn et bredere og mer erfaringsbasert kunnskapsgrunnlag, som inkluderer tilbakemeldinger og erfaringene til elever, foreldre og medarbeidere i Osloskolen.

Mål 1 Elever og lærlinger skal ha et trygt og inkluderende læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Tiltak 1

Skolenes arbeid med trygt og inkluderende læringsmiljø skal styrkes ved å:

- Samordne og styrke støtte til skolenes arbeid med å skape et trygt og godt lærings- og skolemiljø.
- Etablere og forankre et felles elev- og læringssyn basert på barnekonvensjonen, læreplanverket, barnehjernevernet og en traumeinformert tilnærming.
- Sikre systematisk elevmedvirkning ved å inkludere elevenes kunnskaper og erfaringer om eget liv i tråd med byrådssaken om elevmedvirkning.

Tiltak 2:

Osloskolen skal samarbeide med bydelene og andre tjenester for å sikre at barn og deres familier får rett hjelp til rett tid.

Tiltak 3:

Følge opp byrådets tiltaksplan for arbeidet mot mobbing og for et trygt psykososialt miljø for barn og unge i Oslo.

Tabell 8.30 Resultatindikatorer - mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Elevundersøkelsen: Mobbing 7.trinn*	1,3	1,3	1	1
Elevundersøkelsen: Mobbing 10.trinn*	1,2	1,2	1	1
Elevundersøkelsen: Mobbing Vg1 *	1,2	1,1	1	1
Foreldreundersøkelsen: Trygt miljø	83,6 %	**	>85,0%	>85,0%

*Skala fra 1-5, der 1 er best

** I hvilken grad foreldre mener medarbeiderne i skolene skaper et trygt miljø for læring for elevene

Mål 2 Elever og læringer skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte

Tiltak 1:

Sikre god rekruttering til skolene slik at lærernormen kan oppfylles på alle skoler og at skoler med ekstra behov har nødvendige lærerdekning.

Tiltak 2:

Utarbeide ny strategi for å rekruttere og beholde ansatte i Osloskolen.

Tiltak 3:

Videreutvikle partnerskap med UH-sektoren for å gi gode profesjonsfelleskap på skolene og kontinuerlig læring og kompetansebygging hos ansatte i Aktivitetsskolen, lærere, skoleledere og skoleeier.

Tabell 8.31 Resultatindikatorer - mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel lærere som har minst 30 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 1-7 og underviser i faget	74,1 %	73,4 %	79,0 %	79,0 %
Andel lærere som har minst 60 studiepoeng i norsk, matematikk eller engelsk på trinn 8-10 og underviser i faget	79,8 %	82,8 %	85,0 %	85,0 %
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 7. trinn	4,4	4,4	>4,5	>4,5
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 10. trinn	4	4	>4,1	>4,1
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer Vg1	4	4,1	>4,1	>4,2

Mål 5 Alle elever skal ha grunnleggende lese-, skrive- og regneferdigheter tidlig i skoleløpet

Tiltak 1:

Sikre rask og egnet intensiv opplæring i lesing, skriving og regning for elever med behov for dette gjennom hele skoleløpet.

Tiltak 2:

Gi et kompetanseutviklingstilbud til lærere knyttet til begynneropplæringen og intensivoppfølging (lese-, skrive-, regneferdigheter og læringsledelse).

Tiltak 3:

Følge opp *Oslostandard om samarbeid og sammenheng mellom barnehage, skole og AKS*.

Tabell 8.32 Resultatindikatorer - mål 5

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Nasjonale prøver regning 5 trinn, andel elever på nivå 1	18,0 %	20,6 %	<15,0%	<16,0%
Nasjonale prøver lesing 5. trinn, andel elever på nivå 1	16,3 %	17,9 %	<15,0%	<16,0%
Andel elever i AKS 1. trinn	95,4 %	96,2 %	98,0 %	99,0 %

*Skala fra 1-3 tre der 3 er best.

Mål 6 Elevenes grunnleggende ferdigheter, kompetanse i fag og evne til å skape, gå i dybden, tenke kritisk, utforskende, etisk og bærekraftig på tvers av fag skal utvikles gjennom hele skoleløpet

Tiltak 1:

Styrke elevenes motivasjon og lærelyst, blant annet gjennom økt elevmedvirkning, utbedring av spesialrom i grunnskolen og mer praktiske, kreative og elevaktive lærings- og undervisningsformer.

Tiltak 2:

Bruke profesjonsfelleskapet på skolene til å utvikle en praksis som ivaretar intensjonene i læreplanen, der elevenes medvirkning, engasjement og eierskap til egne læringsprosesser står sentralt, samtidig med at lærernes evne til å forbedre egen praksis styrkes.

Tiltak 3:

Fremme læring gjennom økt bruk av nye læringsformer, nye former for vurderingspraksis og læringsteknologi.

Tabell 8.33 Resultatindikatorer - mål 6

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Elevundersøkelsen, Motivasjon 7. trinn	3,9	3,8	>4,1	>4,1
Elevundersøkelsen, Motivasjon 10. trinn	3,6	3,5	>3,7	>3,7
Elevundersøkelsen, Motivasjon vg 1	3,7	3,8	>3,8	>3,9
Nasjonale prøver, lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	19,7 %	21,0 %	<17,0%	<17,0%
Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	25,5 %	23,7 %	<22,0%	<21,0%
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 7. trinn	3,9	3,8	> 4,0	> 4,0
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 10. trinn	3,4	3,4	>3,5	>3,5
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring Vg1	3,5	3,5	>3,6	>3,6
Grunnskolepoeng	43,2	*44,7	>44,0	>46,0

* Resultatet for grunnskolepoeng for 2020 er ikke direkte sammenlignbart med tidligere år da eksamen ble avlyst for 2020.

Mål 7 Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring og være godt forberedt til høyere utdanning og arbeidsliv

Tiltak 1:

Styrke skolenes arbeid med elevenes overganger mellom ulike skoleslag, og fra skole til læretid, studier og arbeid.

Tiltak 2:

Følge opp tiltakene i byrådssakene Yrkesveien, Studieveien og Økt gjennomføring i videregående opplæring og se disse i sammenheng.

Tiltak 3:

Gjennomføre kompenserende tiltak for elever som står i fare for å ikke fullføre og bestå.

Tabell 8.34 Resultatindikatorer - mål 7

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel elever som søker yrkesfaglig utdanningsprogram	27,8 %	27,8 %	>29,0%	>29,0%
Fullført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år (%)	78,6 %	81,1 %	82,0 %	82,0 %
Fullført og bestått videregående opplæring årlig(%)**	81,2 %	83,8 %	85,0 %	85,0 %

Mål 10 Skole- og opplæringskapasiteten skal møte forventet vekst i antall barn, elever og lærlinger og bidra til et trygt og godt skolemiljø

Tiltak 1:

Sikre riktig kapasitet ved nye og eksisterende skoler gjennom gode utredninger og presise bestillinger.

Tiltak 2:

Sikre funksjonelle og trygge skoleanlegg, som også møter andre kommunale behov, ved involvering av skolens brukere og andre aktører i utredning og planlegging av nye skoler.

Tiltak 3:

Legge til rette for flere læreplaner i private, kommunale og statlige lærebedrifter.

Tabell 8.35 Resultatindikatorer - mål 10

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall nye elevplasser	1 400	204	1 490	196*
Antall nye opplærings- og lærekontrakter	1 962	1 903	2 050	2 050

*Innleie av skoleplasser i midlertidige lokale på Årvoll skole inngår ikke i måltallet.

Bestillingsoversikten

Bestillingsoversikten viser de prosjektene som har vært gjennom et forprosjekt og ekstern eller intern kvalitetssikring del 2 (KS2), samt mindre prosjekter som ikke omfattes av investeringsregimet, og hvor det under kap. 10.1 Næring og eierskap – Eiendomsforetakene foreslås kostnadsramme for prosjektene. Husleiemidler bevilges over Utdanningsetatens budsjett og fremgår av bestillingsoversikten under. Til prosjekter der KS2 ikke er gjennomført, er det avsatt husleiemidler på sentralt budsjettkapittel 208 Avsetning husleier skole.

Tabell 8.36 – Bestillingsoversikten

Kapittel	Total kapasitet etter utbygging	Netto-økning elev-plasser	Sum årlig husleie - tusen kr	Endret husleie innarbeidet i økonomiplan - tusen kr	Husleie beregnes fra
210 Bakås	392	196	17,5	15,7	3-22
210 Nøkle vann, bygg A og C	588	0	15,0	4,4	3-22
210 Årvoll skole, paviljong u-trinn	210	210	2,0	2,0	3-22

Omtale av skoleprosjektene

Bakås skole, rehabilitering og utvidelse

Rehabilitering og utvidelse av Bakås skole med en klasserekke til B2 skal stå ferdig til skolestart 2022. Skolens kapasitet er allerede utvidet ved å ta i bruk midlertidige paviljonger.

Nøklevann skole, bygg A og C, rehabilitering

Rehabilitering av eksisterende skoleanlegg uten kapasitetsøkning. I 2021 ble skolens kapasitet utvidet med en halv klasserekke.

Årvoll, paviljong u-trinn

Det skal etableres en midlertidig paviljong med -7 klasserom for ungdomsskoleelever fra Løren frem til nye skole på Økern står klar i 2025.

Skolebehovsplan

Skolebehovsplan 2022-2031 fremmes i forbindelse med Tilleggsinnstillingen 2022.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 8.37 Driftsbudsjettet – Kap. 200 Utdanningsetaten

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Beløp i 1000 kr	
		Dok 3 2021	Forslag 2022
200 Utdanningsetaten (OVK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	0	242 739	365 772
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	33 477	101 136
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	22 224	46 753
Sum utgifter	0	298 440	513 661
16 Salgsinntekter	0	-15 146	-15 555
17 Refusjoner	0	-29 137	-29 924
Sum inntekter	0	-44 283	-45 479
Netto utgifter	0	254 157	468 182

Det er foretatt tekniske justeringer mellom Utdanningsetatens kapitler. Justeringene har økt avsetningen på kapittel 200 med 136,6 mill.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 12,6 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Avsetningen på kapitlet er økt med 43,9 mill. som følge av økte utgifter til Statens pensjonskasse i 2022. Midlene vil senere bli fordelt på Utdanningsetatens øvrige kapitler.

Avsetningen på kapitlet er økt med netto 9,3 mill. som følge av tidligere for høyt uttrekk av midler til flyktninger.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 0,1 mill. som følge av reduserte utgifter til porto og digitale sykemeldinger.

Det er innarbeidet 0,7 mill. på kapitlet i 2022 til kjøp av utslippsfrie transporttjenester.

Det er innarbeidet 22,6 mill. på kapitlet til full kompensasjon av skolene for utgifter knyttet til utlån og utleie av skolelokaler.

Det er innarbeidet en uspesifisert rammeendring på kapitlet på 11,3 mill. i 2022. Det forutsettes at de reduserte sentrale avsetningene ikke medfører reduksjon i budsjetttildelingen til skolene.

Rammereduksjonen er foreløpig plassert på kapittel 200, men vil senere bli fordelt mellom alle Utdanningsetatens budsjettkapitler.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 0,2 mill. som følge av forutsetning om reduserte utgifter til konsulenter.

Det er foreslått avsatt 616 000 kroner til Elevorganisasjonen i 2022.

Tabell 8.38 Driftsbudsjettet – Kap. 203 Pedagogisk – psykologisk tjeneste

Kap / Artsgnr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	187 425	195 720	207 862
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	21 790	25 133	45 001
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4	0	0
14 Overføringsutgifter	5 095	3 726	3 756
15 Finansutgifter og finanstansaksjoner	72	0	0
Sum utgifter	214 387	224 579	256 619
16 Salgsinntekter	-372	-270	-277
17 Refusjoner	-17 460	-14 979	-15 383
Sum inntekter	-17 832	-15 249	-15 660
Netto utgifter	196 555	209 330	240 959

Det er foretatt tekniske justeringer mellom Utdanningsetatens kapitler. Justeringene har økt avsetningen på kapittel 203 med 22,3 mill.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 7,4 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet demografikompensasjon på 2 mill. i 2022 (100 % demografikompensasjon). Det vil bli foretatt nye elevtellingene 01.10.2021, og beløpet vil derfor bli justert i Tilleggsinnstillingen.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 0,1 mill. som følge av reduserte utgifter til porto og digitale sykemeldinger.

Tabell 8.39 Driftsbudsjettet – Kap. 208 Avsetninger husleier skoler

Kap / Artsgnr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
208 Avsetning husleier skoler (OVK)			
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	6 363	12 463
Sum utgifter	0	6 363	12 463
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	6 363	12 463

Kapitlet er et rent avsetningskapittel for driftsvirkning av skoleprosjekter som er under planlegging og som er forventet å få husleieeffekt i løpet av økonomiplanperioden.

Under kap. 10.1 Næring og eierskap – eiendomsforetakene foreslås kostnadsramme for planlagte skoleutbyggingsprosjekter. Etter at prosjektene har vært gjennom kvalitetssikring del 2, blir investeringsrammen frigitt til foretakene.

Bestillingsoversikten inneholder prosjekter som har husleievirkning kommende driftsår, og husleie for disse prosjektene er lagt på Utdanningsetatens driftskapitler. Husleiemidlene forblir på sentralt avsetningskapittel inntil prosjektene kommer inn på bestillingsoversikten og denne oppdateres.

Tabell 8.40 Driftsbudsjettet – Kap. 210 Grunnskolen

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
210 Grunnskolen (OVK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	6 427 943	6 879 854	7 163 351
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	1 311 705	674 868	621 625
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 871 700	2 931 708	2 992 786
14 Overføringsutgifter	196 714	184 785	186 263
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	63 555	0	0
Sum utgifter	10 871 616	10 671 215	10 964 025
16 Salgsinntekter	-314 776	-21 346	-21 922
17 Refusjoner	-692 987	-395 888	-406 577
18 Overføringsinntekter	-43 016	-250 701	-257 469
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-14 370	0	0
Sum inntekter	-1 065 149	-667 935	-685 968
Netto utgifter	9 806 467	10 003 280	10 278 057

Det er foretatt tekniske justeringer mellom Utdanningsetatens kapitler. Justeringene har redusert avsetningen på kapittel 210 med 112,9 mill.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 283,3 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Avsetningen er redusert med 0,1 mill. som følge av teknisk justering etter overføring av ansvaret for Fagskolen til Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester.

Det er innarbeidet demografikompensasjon på 28 mill. i 2022 (100 % demografikompensasjon). Det vil bli foretatt nye elevtellingene 01.10.2021, og beløpet vil derfor bli justert i Tilleggsinnstillingen.

Avsetningen på kapitlet er økt med 17,7 mill. til nye husleieavtaler for ferdigstilte nye skoler eller utvidelser av eksisterende skoler.

Avsetningen på kapitlet er økt med 6 mill. som følge av at et midlertidig uttrekk av midler til sommerskolen i 2021 er tilbakeført i 2022.

Avsetningen er redusert med 0,5 mill. som følge av at engangsbevilgning i 2021 til utbedring av Grønland flytende hage ikke er videreført i 2022.

Avsetningen er økt med 12,5 mill. til opprettelse av nye plasser i spesialgrupper for elever med autisme. Det er forutsatt halvårsvirkning i 2022.

Avsetningen på kapitlet er økt med 25 mill. som følge av økt antall elever på nærskolene med omfattende behov for spesialundervisning og som utløser særskilt elevsats i budsjettildelingen til skolene.

Det er innarbeidet 20 mill. til kompensierende tiltak rettet mot ettervirkninger av koronapandemien. Avsetningen på kapitlet er redusert med 3,9 mill. som følge av reduserte utgifter til porto og digitale sykemeldinger.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 0,4 mill. som følge av forutsetning om reduserte utgifter til konsulenter.

Det er foreslått avsatt 590 000 kroner i tilskudd til Kommunalt foreldreutvalg i 2022.

Tabell 8.41 Driftsbudsjettet – Kap. 211 Aktivitetsskolen

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
211 Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	898 026	676 859	692 644
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	77 381	110 547	157 353
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	21 735	7 732	5 887
14 Overføringsutgifter	10 870	9 710	9 788
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1	0	0
Sum utgifter	1 008 014	804 848	865 672
16 Salgsinntekter	-332 734	-150 688	-160 103
17 Refusjoner	-53 203	-66 030	-67 813
18 Overføringsinntekter	-222	0	0
Sum inntekter	-386 158	-216 718	-227 916
Netto utgifter	621 856	588 130	637 756

Det er foretatt tekniske justeringer mellom Utdanningsetatens kapitler. Justeringene har redusert avsetningen på kapittel 211 med 8,5 mill.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 20,4 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet 36 mill. til utvidelse av ordningen med gratis AKS. Avsetningen legger til rette for at gratis Aks på 1.-2. trinn på alle skoler. I tillegg videreføres gratis AKS på 3.-4 trinn på skolene i indre øst, Groruddalen og Bydel Søndre Nordstrand.

Det er innarbeidet 2 mill. til samarbeid mellom kulturskolen og AKS.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 0,2 mill. som følge av reduserte utgifter til porto og digitale sykemeldinger.

Tabell 8.42 Driftsbudsjettet – Kap. 230 Videregående skoler

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
230 Videregående skoler (OVK)				
10 Lønn og sosiale utgifter	2 011 597	2 082 940	2 259 252	
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	463 186	325 332	261 464	
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	781 914	891 450	927 725	
14 Overføringsutgifter	79 744	140 968	142 096	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	32 614	0	0	
Sum utgifter	3 369 055	3 440 690	3 590 537	
16 Salgsinntekter	-120 030	-41 145	-42 256	
17 Refusjoner	-207 092	-158 908	-163 199	
18 Overføringsinntekter	-13 665	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-13 847	0	0	
Sum inntekter	-354 634	-200 053	-205 455	
Netto utgifter	3 014 421	3 240 637	3 385 082	

Det er foretatt tekniske justeringer mellom Utdanningsetatens kapitler. Justeringene har redusert avsetningen på kapittel 230 med 47,7 mill.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 90,3 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet demografikompensasjon på 69,8 mill. i 2022 (100 % demografikompensasjon). Det vil bli foretatt nye elevtellingene 01.10.2021, og beløpet vil derfor bli justert i Tilleggsinnstillingen.

Avsetningen på kapitlet er økt med 23,3 mill. til nye husleieavtaler for ferdigstilte nye skoler eller utvidelser av eksisterende skoler.

Det er innarbeidet 10 mill. til kompenserende tiltak rettet mot ettervirkninger av koronapandemien.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 1,3 mill. som følge av reduserte utgifter til porto og digitale sykemeldinger.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 0,1 mill. som følge av forutsetning om reduserte utgifter til konsulenter.

Det er foreslått avsatt 642 000 kroner til ungt entreprenørskap i 2022.

Tabell 8.43 Driftsbudsjettet – Kap. 231 Fagopplæring

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
231 Fagopplæring (OVK)				
10	Lønn og sosiale utgifter	21 038	11 150	29 560
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	53 836	73 895	67 167
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	266 628	219 603	225 532
14	Overføringsutgifter	1 319	563	568
	Sum utgifter	342 821	305 211	322 827
16	Salgsinntekter	-3 493	-483	-496
17	Refusjoner	-158 705	-95 934	-98 524
18	Overføringsinntekter	-6 000	0	0
	Sum inntekter	-168 197	-96 417	-99 020
	Netto utgifter	174 624	208 794	223 807

Det er foretatt tekniske justeringer mellom Utdanningsetatens kapitler. Justeringene har økt avsetningen på kapittel 231 med 17,3 mill.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 5,2 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet 7 mill. til byrådets satsing på læreplasser.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 0,1 mill. som følge av reduserte utgifter til porto og digitale sykemeldinger.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 8.44 Investeringsbudsjett – Kap. 200 utdanningsetaten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
200 Utdanningsetaten (OVK)				
00	Lønn og sosiale utgifter	10 849	0	0
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	136 849	94 595	121 170
03	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	98 602	0	0
04	Overføringsutgifter	32 517	0	0
	Sum utgifter	278 817	94 595	121 170
07	Refusjoner	-32 906	-18 919	-24 234
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-86 126	0	0
	Sum inntekter	-119 032	-18 919	-24 234
	Netto utgifter	159 785	75 676	96 936

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Utdanningsetaten (OVK)									
Prosjektnummer og navn:									
106040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr			56 170	178 260	57 850	174 450		
115023	IKT-utvikling skoler			60 000	50 000	50 000	50 000		
118021	Fornyelse av utstyr til yrkesfag			5 000	5 000	5 000	5 000		
	Sum investeringsutgifter			121 170	233 260	112 850	229 450		
106040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-11 234	-35 652	-11 570	-34 890		
115023	IKT-utvikling skoler	Investeringsmoms		-12 000	-10 000	-10 000	-10 000		
118021	Fornyelse av utstyr til yrkesfag	Investeringsmoms		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
	Sum kapittel finansiering			-24 234	-46 652	-22 570	-45 890		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			96 936	186 608	90 280	183 560		

Inventar og utstyr – nye skoler

Det er avsatt midler til inventar og utstyr til nye skoleprosjekter og til oppgradering/utvikling av skolegårder. 10 mill. av avsetningen er avsatt til utbedring av spesialrom i grunnskolen og 8,75 mill. til utbedring av uteområder for Sofienberg skole.

IKT-utvikling skoler

Det foreslås bevilget 60 mill. i 2022 og 50 mill. årlig de påfølgende årene til modernisering av Utdanningsetatens IKT-systemer og skolenes infrastruktur. Midlene skal blant annet benyttes til nytt skoleadministrativt system, Skoleplattform Oslo, læringsteknologi og vedlikehold av skolenes lokale infrastruktur.

Fornyelse av utstyr til yrkesfag

Det er innarbeidet 5 mill. til fornyelse av utstyr til yrkesfagene årlig i perioden 2022-2025.

6 Klimakonsekvenser

Det er ingen nye tiltak i 2022 under Utdanningsetatens ansvarsområde som vil ha en vesentlig klimaeffekt.

Utdanningsetatens bidrag i Klima- og miljøarbeidet skjer hovedsakelig gjennom undervisning og bevisstgjøring av elevene om klimakonsekvenser og verdien av kildesortering og gjenbruk. Utdanningsetaten samarbeider med Klimaetaten om nettsiden klimaskolen.no og Klimapilotene, foredragsholdere for elever på ungdomsskolen og ved videregående skole. Samarbeidet skal fremme økt kunnskap om klima og miljø. Arbeidet videreføres også i 2022. Tiltakene finansieres av Klimaetaten.

7 Tilskuddsmidler

På kap. 200 er det foreslått tilskudd til Elevorganisasjonen på 616 000 kroner i 2022.

På kap. 210 Grunnskolen er det foreslått avsatt 590 000 kroner i tilskudd til Kommunalt foreldreutvalg i 2022.

På kap. 230 er det foreslått tilskudd på 642 000 kroner til Ungt entreprenørskap i 2022.

8 Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak knyttet til Utdanningsetatens budsjettkapitler.

8.8 Barne- og familieetaten

1 Ansvarsområde

Barne- og familieetatens oppgave er å skaffe bydelene barneverntiltak til barn og unge som skal bo utenfor hjemmet. Ved siden av og skaffe til veie et tilstrekkelig antall plasser i barneverninstitusjoner har etaten ansvaret for kvalitetskontroll og godkjenning av kommunale og private barneverninstitusjoner.

Barne- og familieetaten rekrutterer og formidler fosterhjem, og gir opplæring og veiledning til fosterforeldre.

Etaten fører saker for Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker på vegne av barneverntjenestene.

Barne- og familieetaten har også en viktig rolle som fagetat for barnevernet i Oslo. Dette innebærer blant annet at etaten skal bistå bydelene med kunnskapsoverføring, samt bidra til bydelenes kompetanse- og metodeutvikling.

Gjennom Barnevernvakten skal Barne- og familieetaten ivareta barneverntjenestens oppgaver utenom ordinær åpningstid.

Barne- og familieetaten tilbyr også avlastningstiltak for barn og unge med funksjonsnedsettelse.

2 Situasjonsbeskrivelse

Etterspørselen etter etatens tjenester har forandret seg de siste årene og bruken av institusjoner går ned. Den markante nedgangen i bruk av institusjoner, kan være en indikasjon på en høyere terskel for å flytte barn og unge til institusjon. En konsekvens av dette kan være at barna som nå bor i institusjon, gjennomgående har omfattende og sammensatte behov. Dette stiller økte krav til kompetanse innen psykisk helse, kriminalitetsforebygging og spesialisert foreldreveiledning. Barne- og familieetaten har fått i oppdrag fra byrådet å omstille sitt tjenestetilbud for bedre å treffe dagens behov.

Med bakgrunn i en markant nedgang i bruk av institusjoner over flere år, og at bydelens behov for tiltak over tid har dreid seg mer mot å hjelpe barn og unge i sitt nærmiljø, har etaten iverksatt flere tiltak for å tilpasse tilbudet til bydelenes behov. Etaten organiserer utviklingsarbeidet i to faser; et kortsiktig løp for tilpasninger som gjennomføres i 2021 og 2022, og et løp for den langsiktige, strategiske utviklingen av tjenestetilbudet. Både på kort og lang sikt er det behov for større grep for å gjøre tjenestene mer robuste og fleksible, slik at de bedre kan møte omfattende og sammensatte behov og tilpasse tilbudet til det enkelte barn både ved innflytting og underveis i oppholdet om behovet endrer seg.

Barne- og familieetatens økonomiske situasjon er forverret som en konsekvens av nedgangen i bruk av institusjoner. Dette påvirker etatens mulighet til å lykkes med sitt omstillingsarbeid, og for å bedre etatens rammebetingelser innføres det en delvis rammefinansiering av etatens institusjonstilbud for hasteflyttinger. Prisen som bydelene betaler for opphold, reduseres til faktisk kostnad ved full utnyttelse av tilbudet. Dette gjør etaten mindre sårbar for svingninger i etterspørsel av dette tiltaket, og reduserer dermed belastningen ved å måtte dekke inn mindreinntekter for dette viktige beredskapstiltaket.

Barne- og familieetaten har endret organiseringen av fosterhjemtjenesten for å styrke og effektivisere arbeidet med å rekruttere, lære opp og veilede fosterhjem. En bedre utnyttelse av kompetansen i fosterhjemtjenesten og andre fagmiljøer er målet med dette. Det er godt belyst at det trengs flere fosterhjem, flere ulike fosterhjem, og solide hjem for å møte nye krav når det gjelder oppfølging og veiledning. Etaten vil styrke samarbeidet med bydelene for å få bedre oversikt over utfordringsbildet på fosterhjem, og hvordan hvilke strategier vi kan møte dette med.

Noen få barn har store traumer som gir seg utslag i så omfattende utageringer og bruk av vold på skolen at omgivelsene ikke greier å avdekke og håndtere selve årsaken til problemet. For disse barna er det behov for ordninger som sikrer samordnet hjelp fra skole, helse og barnevern og på flere arenaer

samtidig. Det er også behov for å sikre kompetanse, råd og veiledning til skole, foreldre og barneverntjenesten som er der for å hjelpe disse barna.

Satsingen på tilbudet til ungdom som begår kriminelle handlinger, fortsetter. Etaten har etablert et godt samarbeid med forebyggende enhet i Oslo-politiet, og dette samarbeidet tydeliggjør at det er viktig å fange opp disse barna og ungdommene tidlig nok. Gjennom blant annet *Oslohjelpa* har Oslo et godt lavterskeltilbud til barn med sammensatte vansker og som sliter på flere arenaer, deriblant skole.

Barne- og familieetaten har fått ansvar for et utviklingsarbeid som skal sikre at FNs barnekonvensjon er implementert i alle deler av barnevernets praksis. Barns rett til å bli hørt, rett til informasjon og rett til privatliv skal være ivaretatt og beslutninger barnevernet tar, skal være til barnets beste. Oslo kommune vil sikre at barns rettsikkerhet ivaretas i alle ledd av barnevernets arbeid og vil på den bakgrunn utvikle en Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet. Et viktig ledd i samarbeid med barn, er å sørge for at barn får kunnskap om forhold som kan være skadelig for barn, og hvor det er hjelp å få. Det er behov for å videreutvikle barnevernets praksis og systematikk for gjennomføring av barnevernøvelser i henhold til *Barnehjernevernet*, og informasjonsarbeid/dialog med barn og unge på deres arenaer.

Tabell 8.45 Nøkkeltall – Barne- og familieetaten

Barne- og familieetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
<i>Oppholdsdøgn</i>					
Barnevernsinstitusjoner (BFE)	23 294	24 275	21 018	17 970	18 204
Beredskapshjem (BFE)	12 213	12 340	11 165	10 991	10 603
Familiehjem (BFE)	5 201	5 458	4 899	4 525	3 485
Hjemmebaserte barneverntiltak (BFE)	1 244	730	0	0	255
Private barnevernsinstitusjoner (barn og ungdom)	31 870	33 153	25 049	18 340	17 180
Private familiehjem	34 173	33 531	33 624	30 128	31 728
Avlastningstiltak (BFE)	8 461	7 896	8 006	7 494	7 227
Gruppeavlastning (BFE)	2 155	1 964	1 755	1 395	1 096
<i>Annet</i>					
Antall barn med barneverntiltak i løpet av året	645	609	572	540	537

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Barn og unge skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep

Tiltak 1:

Rekruttere, lære opp og veilede et tilstrekkelig antall fosterhjem.

Tiltak 2:

Omstille institusjonstilbudet og tilby institusjonsplasser i kommunal regi til bydelene, i tråd med barn og unges behov og intensjonsavtalen for et profittfritt barnevern.

Tiltak 3:

Samarbeide med bydeler, etater og andre eksterne aktører om videreutvikling av kompetansehevede tiltak i tråd med verdiene og kunnskapsgrunnlaget i *Barnehjernevernet* og *Oslo som Traumeinformert by*.

Mål 8: Barn og unge skal oppleve et barnevern som er trygt, nyttig og samarbeidende sett fra barn og unge selv

Tiltak 1:

Sørge for at barn og unge i fosterhjem og institusjon møtes av trygge, omsorgsfulle og kompetente voksne.

Tiltak 2:

Utvikle et forslag til Oslostandard for samarbeid med barn i barnevernet, og sørge for at barn og unge med barnevernerfaring og barneverntjenesten er aktive medutviklere i dette arbeidet.

Tiltak 3:

Sammenstille erfaringer fra barnevernøvelser og informasjonsarbeid/dialog med barn og unge på deres arenaer og utarbeider forslag til god praksis.

Tiltak 4:

Utarbeide eiendomsstrategi og en plan som legger til rette for at institusjonslokalene i barnevernet har nødvendig fleksibilitet og kvalitet til å møte ulike barn og unges behov.

Tabell 8.46 Resultatindikatorer - mål 8

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Hastetilbud framskaffet innen 2 timer	100 %	100 %	100 %	100 %
Oppholdstid i institusjoner for hasteflytting				Maks 6 uker i 75 % av sakene
Ventetid på fosterhjem				Reduksjon fra 2021
Ventetid for barn på tilpasset institusjonstilbud og familiehjem				Reduksjon fra 2021

4 Merknader til driftsbudsjettet

Tabell 8.47 Driftsbudsjettet Barne- og familieetaten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
360	Barne- og familieetaten (OVK)			
10	Lønn og sosiale utgifter	535 502	593 650	636 021
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	62 095	59 913	62 844
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	12 984	46 210	46 880
14	Overføringsutgifter	7 700	7 644	7 705
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 390	0	0
	Sum utgifter	619 671	707 417	753 450
16	Salgsinntekter	-168 121	-86 175	-88 502
17	Refusjoner	-227 266	-401 842	-412 692
18	Overføringsinntekter	-1 260	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 390	0	0
	Sum inntekter	-398 037	-488 017	-501 194
	Netto utgifter	221 634	219 400	252 256

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 9,7 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Avsetningen på kapitlet er økt med 21 mill. som følge av delvis rammefinansiering av etatens to institusjoner for hasteflyttinger.

Det er innarbeidet 2,5 mill. til kartlegging av institusjonsbyggene og utarbeide plan for å tilpasse byggene bedre til barn og unges behov.

Avsetningen på kapitlet er redusert med 0,1 mill. som følge av reduserte utgifter til porto og digitale sykemeldinger og furtsetning om reduserte utgifter til konsulenter.

Det er innarbeidet en uspesifisert rammereduksjon på 0,26 mill.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 8.48 Investeringsbudsjettet – Barne- og familieetaten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
360	Barne- og familieetaten (OVK)			
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	4 937	2 300	2 300
	Sum utgifter	4 937	2 300	2 300
07	Refusjoner	0	-230	-230
	Sum inntekter	0	-230	-230
	Netto utgifter	4 937	2 070	2 070

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Barne- og familieetaten (OVK)									
Prosjektnummer og navn:									
106034	BFE - inventar og utstyr			2 300	2 300	2 300	2 300		
	Sum investeringsutgifter			2 300	2 300	2 300	2 300		
106034	BFE - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-230	-460	-460	-460		
	Sum kapittel finansiering			-230	-460	-460	-460		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			2 070	1 840	1 840	1 840		

Det er avsatt 2,3 mill. årlig i investeringsmidler på Barne- og familieetatens budsjett til investering i inventar og utstyr i institusjoner.

6 Klimakonsekvenser

Det er ingen nye tiltak i 2022 under Barne- og familieetatens ansvarsområde som vil ha en vesentlig klimaeffekt.

Barne- og familieetaten har skiftet ut kjøretøyparken til nullutslippsbiler så langt det har vært mulig, og andelen nullutslippskjøretøy er 95 % i 2021. De gjenstående fossildrevne kjøretøyene har helt spesielle funksjoner, og det fins i dag ikke nullutslippsalternativer til disse.

7 Tilskuddsmidler

Det foreslås ingen tilskuddsmidler relatert til Kap. 360 Barne- og familieetaten.

8 Verbalvedtak

Det foreslås ingen verbalvedtak knyttet til kap. 360 Barne- og familieetaten.

8.9 Oppvekst- og kunnskapssektorens samlede tilskuddsmidler

Tabell 8.49 Oppvekst- og kunnskapssektorens samlede tilskuddsmidler (1 000 kr)

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Byrådets forslag i Sak 1/2022	Sum 2020-2022
200	Elevorganisasjonen	590	600	616	1 806
210	Kommunalt foreldreutvalg	570	575	590	1 735
230	Ungt Entreprenørskap	620	625	642	1 887

9. BYUTVIKLING

Byutviklingssektoren omfatter kommunens planlegging og oppfølging innenfor arealforvaltning, byggesaker, kulturminnevern, byutvikling, eiendomsserverv, eiendomsutvikling og områdepolitikk. Oppgavene innenfor dette området er sektorovergripende og utføres i all hovedsak av Byantikvaren, Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Plan- og bygningsetaten.

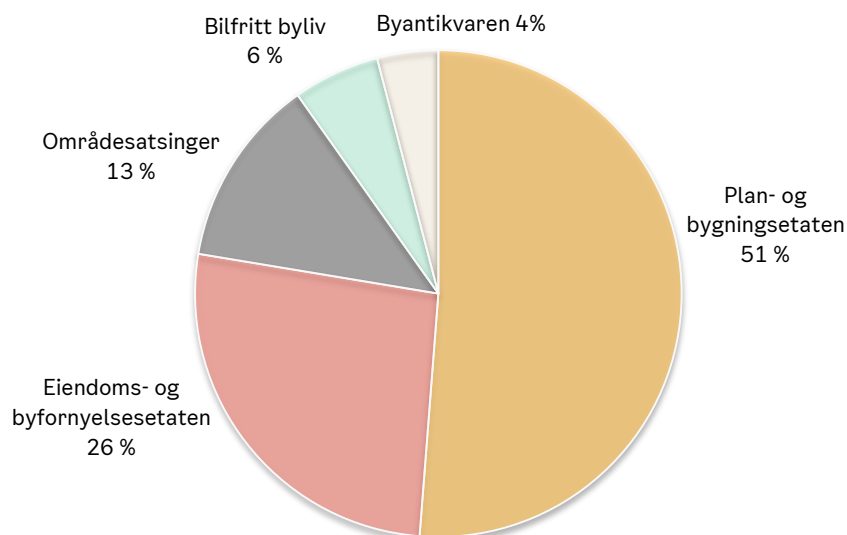
9.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for byutvikling

Figur 9.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for byutvikling

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	886,4	946,3	920,7	914,2	913,9
Sum inntekter	-374,5	-384,2	-384,2	-384,2	-384,2
Netto utgifter	511,9	562,1	536,6	530,0	529,7
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		1,3 %			

Brutto driftsutgifter for 2022 fordeler seg slik:

9.2 Byrådets ambisjoner for byutvikling

Byrådets visjon er en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Basert på dette ønsker byrådet at byutviklingssektoren bidrar til at Oslo blir en grønn nullutslippsby som er god å bo i.

Plan- og bygningsloven er et av de mest langsiktige og viktigste virkemidlene for å påvirke utslipp av klimagasser i Norge i dag. Gjennom arealplanlegging er det mulighet til å påvirke utslippene, særlig fra transport og stasjonær energi. Et sentralt bidrag er en bærekraftig byutvikling med samordnet areal- og transportplanlegging gjennom oppfølging av handlingsprogrammet i regional plan for Oslo og Akershus. Fra 2022 vil Oslo kommune ha sekretariatsfunksjonen for plansamarbeidet. Byrådet er opptatt av å sikre tett samarbeid med Viken slik at det gode samarbeidet over bygrensen om klima- og miljøvennlig areal- og transportplanlegging kan utvikles videre. Oslo og Viken samarbeider om fire prioriterte oppgaver som oppfølging av den regionale planen: Felles areal- og transportstruktur i bybåndet, felles system for måloppnåelse, definere langsiktig grønn grense rundt de prioriterte vekstområdene og videre arbeid med regional struktur for gods og logistikk. Byrådet har økt rammen til Plan- og bygningsetaten slik at etaten kan ivareta dette viktige arbeidet for Oslo-regionen og kommunens oppgaver knyttet til sekretariatsfunksjonen.

Ny kommuneplan (samfunnsdel med byutviklingsstrategi, vedtatt 30.01.2019) legger opp til fortetting i kollektivknutepunkter, langs eksisterende banestruktur, byutvikling innenfra og ut for å redusere bilbruk, og ved å tilrettelegge for økt kollektivbruk, sykkel og gange. Arbeidet med ny arealdel til kommuneplanen pågår. Planprogrammet for ny arealdel ble avgitt av byrådet høsten 2021. Byrådet startet i 2021 opp revisjon av småhusplanen og høyhusstrategien for å ta bedre vare på byens småhusområder og kunne bygge høyere på egnede steder ved kollektivknutepunkt.

Byrådet har utarbeidet en klimastrategi som danner overbygning for klimaarbeidet i Oslo kommune. Strategien ble behandlet i bystyret våren 2020. Byrådet implementerte i 2019 et kriteriesett for vurdering av klimakonsekvenser i planbehandlingen. Formålet med klimakriteriene er å legge til rette for at kommende utbyggingsprosjekter har så lave direkte klimagassutslipp som mulig, ikke bidrar til indirekte klimagassutslipp, er robuste mot klimaendringer og ikke øker klimasårbarheten i området. Kriteriesettet har to funksjoner: Det skal være et verktøy for saksbehandlingen og synliggjøre effekt på klimagassutslipp og konsekvenser for klimatilpassing i plansakene. Verktøyet skal brukes i kommunens egenplanlegging og i dialog med forslagsstillere for innsendte planforslag. Kriteriesettet skal sikre at det gjøres kvalitative vurderinger av klimakonsekvenser i arealplanleggingen. Alle arealplaner skal sikre og bygge opp om Oslos klima- og miljømål, bl.a. vil byrådet i nye reguleringsplaner legge inn bestemmelser om fossilfrie bygg- og anleggsplasser. Ved revisjon av kommuneplanens arealdel ønsker byrådet å legge inn bestemmelse med krav om utslippsfrie anleggsplasser, slik at det etter hvert blir krav til utslippsfrie bygg- og anleggsplasser.

Oslo er en by i vekst, og befolkningsøkningen forventes å fortsette i årene fremover, selv om enkeltår i forbindelse med pandemien ikke har vekst. Befolkningsveksten skaper behov for boligbygging med tilhørende teknisk, sosial, kulturell og grønn infrastruktur. Byutviklingssektoren er en sentral aktør for tilrettelegging for boligbygging slik at byen får et variert og godt boligtilbud, med tilhørende infrastruktur. Byrådet vil at takten i boligbyggingen skal økes og vil legge til rette for at det kan bygges flere tusen nye boliger i Oslo årlig. Byrådets mål om god tilrettelegging for boligbygging, kollektivutbygging, nye skoler, flerbrukshaller, sykehjemsplasser, grøntområder, sykkelvei m.m., fordrer at plan- og byggesaksmyndighetene har tilstrekkelig kapasitet til å ha god fremdrift i sin saksbehandling for kommunale og private prosjekter. Byrådet har derfor gitt økte ressurser til Plan- og bygningsetatens behandling av teknisk og sosial infrastruktur. Byrådet ønsker at formålsbygg og teknisk og grønn infrastruktur kommer på plass så raskt som mulig ved utvikling av nye boligområder.

Byrådet legger til rette for utvikling av nye boliger og sørger for utarbeidelse av nye arealplaner som muliggjør områdeutvikling og sikrer gode kvaliteter. Transformasjon av tidligere næringsarealer er Oslos

store arealreserve, og hovedvekten av nye boliger vil byrådet realisere innenfor de store transformasjonsområdene. Byutviklingen skal ha en aktiv kommunal styring gjennom kommunale egenplaner, som sikrer klimahensyn, kvalitet og stedstilpasning. Byutviklingssektoren er en sentral aktør for tilrettelegging av byutviklingen, og det er viktig å utvikle gode verktøy og arbeide på en godt koordinert måte ved planlegging i samarbeid med andre sektorer.

Byrådet arbeider for å sikre sammenheng mellom omfanget av overordnede planer i utviklingsområdene og nødvendig ressursbehov for gjennomføring av planene. Målsettingen er å sikre koordinert planlegging og gjennomføring og dermed tilrettelegge for økt bolig- og byutvikling. Byrådet styrker byutviklingssektoren og gjennomføringsorganisasjonen med ressurser til nødvendig planlegging- og gjennomføringsaktiviteter for å tilrettelegge for økt gjennomføring av utviklingsområdene i Oslo.

Byrådet er opptatt av god og reell medvirkning. Medvirkningsprosessene må tilpasses oppgaven og den lokale situasjonen. Bydelene er viktige medspillere som bindeledd mellom lokalbefolkning og kommunale etater. Byrådet ønsker en innovativ medvirkning og viser til at Oslo kommune skal være en foregangskommune på medvirkning. Plan- og bygningsetaten reviderer sin handlingsplan for medvirkning og vil også se på digitale alternativer til medvirkning etter erfaringer fra medvirkning under pandemien.

Byrådet ønsker å utvide den kommunale boligpolitikken for å bidra til en mangfoldig by med gode boliger folk flest kan ha råd til. Byrådet la i 2019 frem mål og strategier for byrådets videre arbeid med å utvikle boligpolitikken. Det skal i 2022 arbeides videre med gjennomføring av pilotprosjekter for å teste ut nye boligpolitiske virkemidler.

Byrådet ønsker å tilrettelegge bedre for myke trafikanter og bedre fremkommelighet for kollektivtransport gjennom arbeidet med Bilfritt byliv. Kjerneområdet for innsatsen er fra og med 2020 utvidet fra å gjelde sentrumskjernen til også å omfatte Tøyen og Grønland. Handlingsprogram for økt byliv og områderegulering for gater og byrom i sentrum danner grunnlaget for endringene i bruken av gatearealene byrådet legger opp til – der målet er redusert biltrafikk samt økt aktivitet og uteopphold for alle grupper.

Byrådet samarbeider med staten og privat næringsliv i sentrum, bl.a. gjennom samarbeidsorganet Levende Oslo for å skape gode gater og byrom som både ivaretar publikums og næringslivets interesser, samt bidrar til økt byliv og mer aktivitet.

ByKuben – Oslo senter for byøkologi, skal vise frem Oslo som klimavennlig miljøby, utgjøre et kunnskaps- og innovasjonssenter og fungere som et møtested for arbeid med klimavennlig byutvikling og bærekraftig byliv. Innovasjon innenfor alle områder vil være nødvendig for å virkeliggjøre det grønne skiftet i Oslo, sikre effektivitet og konkurransekraft, og nå Oslos klima- og miljømål. ByKuben har utviklet seg til å bli et viktig kommunalt verktøy som pådriver for en byutvikling som balanserer naturen og menneskenes aktiviteter, i samhandling med byens innbyggere og virksomheter. Byrådet vil fortsette arbeidet med at ByKuben skal være en arena for samarbeid på tvers av fagmiljøer, og slik finne muligheter for byøkologisk innovasjon. Bykuben har også ansvar for prosjektet Oslotrær, som skal sikre økt kunnskap om bytrær både i kommunens egen forvaltning og blant befolkningen, og bidra til at det plantes 100 000 nye trær i Oslo innen 2030.

Byrådet har startet opp en ny ti-års periode for kommunens deltakelse i FutureBuilt-samarbeidet (10-årig program for å utvikle klimanøytrale bygg og byområder med høy kvalitet) med forbildeprosjekter som skal fremme klimasmart innovasjon i ulike bygg, herunder boliger. Byrådet arbeider for at fremtidige kommunale bygg skal omfattes av FutureBuilt og i hovedsak holde plusshus standard.

Økt utbygging og arealknapphet gir et press på den grønne infrastrukturen. Med økt befolkning over tid er Marka og de grønne kvalitetene i byggesonen enda viktigere. Byrådet fremhever at pandemien viste at de nære grøntområdene og Marka er blitt enda viktigere for byens befolkning. Byrådet vil fremme en byutvikling som skaper gode nærmiljøer og som gir livskvalitet og fremmer folkehelse. Byutviklingen skal sikre Oslos blågrønne omgivelser og byens historiske og bevaringsverdige kvaliteter.

Byrådet er opptatt av å gjeninnføre natur i byen, bevare og styrke Oslos blågrønne omgivelser gjennom planlegging og har utviklet en metode (grøntregnskap) som overvåker utviklingen i byggesonen. Plan- og bygningsetaten har utviklet et sett av kriterier «Blå-grønn faktor» for å sikre overvannshåndtering og vegetasjon, og normen som er behandlet av bystyret, vil bli brukt fremover i plan- og byggesaksbehandlingen. Byens blågrønne elementer skal knyttes opp mot urbant landbruk/dyrking, grønne tak, klimatilpasninger, biologisk mangfold og rekreasjon.

Byrådet er opptatt av å legge bedre til rette for fjordnært byliv og å åpne stadig flere områder langs fjorden opp for rekreasjon og bading for byens befolkning. I tillegg til arbeidet som gjøres i Bilfritt byliv, har byrådet startet arbeidet med områderegulering for Akersneset, som skal legge til rette for bl.a. mer byliv på strekningen fra Rådhusplassen til Vippetangen. Byrådet er også i gang med å vurdere fremtidig bruk av Sukkerbiten og hvordan området kan bli et velfungerende friområde for byens befolkning. Bystyret vedtok i 2020 områderegulering for Filipstad, inkludert ny havnepromenade, ny stor park og sjøbad, som vil bidra til å nå de samme målene som er satt for bilfritt byliv. Byrådet vil i samarbeid med Oslo Havn arbeide videre for å åpne området opp for byens befolkning. I 2020 vedtok bystyret også prinsippavtaler mellom Oslo kommune og grunneierne om finansiering og gjennomføring av den offentlige infrastrukturen på Filipstad. Oslo kommune skal i henhold til avtalene bygge ut byrommene gjennom en egen gjennomføringsetat. Det er avsatt 5 mill. til dette arbeidet i 2022. Byrådet vil komme tilbake med nærmere informasjon om etablering av etaten.

Byrådet er opptatt av god forvaltning og etterdrift av kommunens nedlagte deponier, hvor fangst av klimagasser og håndtering av sivevann er viktig. Riktig forvaltning av de nedlagte deponiene er av stor betydning for klimaet, da gassoppsamling utgjør store volum. Byrådet vil tilrettelegge for nødvendig overvåkning, etterdrift og tiltak på deponiene. Midler til forvaltning vil i større grad gi økonomisk forutsigbarhet og økt fleksibilitet for nødvendig oppfølging av kommunens nedlagte deponier.

Det er økt behov for utbygging av teknisk, sosial, kulturell og grønn infrastruktur, som skoler, barnehager, parker og grøntdrag. Byens begrensede byggesone gjør det utfordrende for kommunen å sikre nok arealer til ulike kommunale formål og behov. Byrådet har utarbeidet en eiendomsstrategi for kommunal eiendomsposisjonering som grunnlag for langsiktig kjøpspolicy. Kommunen får på denne måten en langsiktig og kostnadseffektiv arealberedskap for egne behov. I oppfølging av strategien er det nødvendig med god samhandling på tvers av sektorer for at kommunens behov skal avdekkes så tidlig som mulig, for å kunne sikre nødvendig areal, stimulere til økt sambruk og bidra til ønsket byutvikling. Strategisk arealutnyttelse gjennom sambruk og samkjørte utbyggingsprosjekter er viktig for å øke arealeffektiviteten og for at Oslo kommune bedre skal nå sine klimamål. Eiendomsstrategien skal videre bidra til byutvikling og økt boligbygging gjennom strategiske eiendomskjøp og salg. Byrådet øker avsetningen til å dekke finansieringskostnader til økt låneopptak, samt avsetter ytterligere midler til strategiske kjøp. Byrådet vil også tilrettelegge for midlertidighet og kunst/kultur for å stimulere til ønsket byutvikling.

Byrådet har utviklet en områdepolitikk som skal bidra til at alle skal ha like muligheter til å kunne bo og vokse opp i gode og trygge nærmiljøer med god kvalitet. Områdepolitikken skal gi byrådet et samlet grep for å følge opp utsatte lokalområder i Oslo. Politikken skal sørge for at kommunen er i stand til å identifisere de områdene som har behov for et ekstra løft, og igangsette helhetlige og koordinerte innsatser for å sikre en positiv utvikling i de aktuelle områdene. Områdepolitikken skal også motvirke at nye områder utvikler seg i en negativ retning slik at de i fremtiden vil møte tilsvarende utfordringer som de mest utsatte lokalområdene står overfor i dag. Det viktigste virkemiddelet i områdepolitikken er områdesatsinger. Frem til og med 2026 gjennomfører kommunen i samarbeid med staten områdesatsinger i Groruddalen, Oslo sør og Oslo indre øst.

Byrådet har et ansvar for å sikre at Oslo er en barne- og aldersvennlig by som er god for alle. Byrådet har trappet opp innsatsen for å planlegge og utvikle områder på en helhetlig måte, slik at det settes av arealer til gode møteplasser, torg, parker og trygge ferdselsårer for gående og syklende. Dette er byrom som er tilgjengelig for alle, og som særlig er viktig for barn og eldre i byen. På den måten sikres at den

fysiske byen inkluderer og tar vare på alle innbyggere. I arbeidet med de mest utsatte lokalområdene, vil byrådet utvide medvirkning og involvering av eldre i innsatsen i det geografiske området.

Byrådet er opptatt av å lære av og dele erfaringer med andre storbyer i Europa, særlig på områder som klima, miljø, tilrettelegging for rimelige boliger og ikke minst erfaringer med tiltak og planlegging knyttet til Covid-19. Byutviklingssektoren vil samhandle innenfor storbynettverkene innenfor KS, EUROCITIES og METREX, samt norske og EU program for FoU og erfaringsutveksling.

Saksbehandlingen i kommunen skal være effektiv og brukertilpasset. Kommunen har en utfordring med de lovbestemte fristene for innsendte reguleringsplaner. Byrådet har igangsatt ulike tiltak for å redusere saksbehandlingstiden. En pilot i byggesak startet høsten 2020 har gitt lovende resultater og utvides til flere byggesaksenheter. Plan- og bygningsetatens utviklingsenhet søker i samhandling med forslagsstiller innovative løsninger som kan implementeres løpende i øvrig plansaksbehandling. Det er viktig å skape samhandlingsformer som fungerer godt på tvers av sektorene for å sikre raskest og best mulig resultat.

Byrådet vil ha økt fokus på effektivisering, herunder også mulige digitale eller automatiserte løsninger, som bidrar til økt økonomisk handlingsrom, økt kvalitet eller effektiviserer saksbehandling og oppgaveløsning.

Tabell 9.1 Byrådets mål for byutvikling

Mål		Virksomheter som bidrar til måloppnåelse
1	Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter	Plan- og bygningsetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Byantikvaren.
2	Tilrettelegge for økt boligbygging	Plan- og bygningsetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten
3	Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp	Byrådsavdeling for byutvikling
4	Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte innenfor byutviklingssektoren	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
5	Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene	Plan- og bygningsetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Byantikvaren

9.3 Byutviklingssektorens økonomiske rammer

Tabell 9.2 Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	511,9	487,1	477,3	470,8	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	511,9	511,9	511,9	511,9	511,9
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	19,4	19,4	19,4	19,4
+/- Reelle endringer	0,0	30,8	5,2	-1,3	-1,6
=ØKONOMIPLAN (netto)	511,9	562,1	536,6	530,0	529,7
Endringer i prosent		9,8 %	4,8 %	3,5 %	3,5 %
Sum endringer		50,2	24,6	18,1	17,8

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0,0	-7,8	-8,2	-8,2	-8,2
+/- Justering for engangstiltak	0,0	-15,0	-17,0	-17,0	-17,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-2,0	-9,4	-15,9	-16,3
+/- Spesifiserte rammeendringer	0,0	55,6	39,8	39,8	39,8
Sum reelle endringer		30,8	5,2	-1,3	-1,6

1) 2021 prisenivå

Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling

Det vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Det ble innarbeidet økte gebyrinntekter med 7,5 mill. i 2021 (halvårsvirkning), deretter 15,0 mill. årlig fom. 2022. Det er også innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjetttramme med henholdsvis 0,34 mill. i 2022 og 0,68 mill. i 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Justering for engangstiltak

Engangsbevilgning i 2021 på 12,0 mill. til arbeid med tredje boligsektor og 3,0 mill. til arbeid med småhusplanen er ikke videreført.

Uspesifiserte rammeendringer

Det er i budsjettet for 2022 innarbeidet en samlet rammereduksjon på 2,0 mill. fordelt på sektorens etater og kap. 490. Rammereduksjonen er på 9,4 mill. i 2023, 15,9 mill. i 2024 og 16,3 mill. i 2025.

Spesifiserte rammeendringer

Det er i budsjettet for 2022 innarbeidet 10,0 mill. til styrking av behandling av formålsbygg, klimatiltak, sosial og teknisk infrastruktur, 8,0 mill. til styrket oppfølging og tilrettelegging for bolig og byutvikling, 13,6 mill. til nedlagte kommunale deponier (overvåking og etterdrift), samt en rammereduksjon på 0,65 mill. fordelt på sektorens etater som er sektorens andel av forutsatt besparelse som følge av redusert konsulentbruk. Det er også innarbeidet 4,0 mill. til Levende gater, 5,0 mill. til Oslotrær og jobber til ungdom og 10,7 mill. til arbeid med tredje boligsektor.

Det er også innarbeidet 5,0 mill. til utvikling av Filipstad. Bevilgningen til Filipstad er videreført med 15,0 mill. årlig fra og med 2023.

Tabell 9.3 Netto driftsbudsjett per kapittel - Byutvikling

Beløp i mill.

		Dok 3	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Endring
Netto driftsbudsjett		2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2022
400	Eiendoms- og byforny.etaten (BYU)	43,0	68,1	59,1	57,2	57,1	25,1
481	Oslo sør-satsingen (BYU)	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	0,0
482	Groruddalsatsingen (BYU)	57,0	57,0	57,0	57,0	57,0	0,0
483	Oslo indre øst-satsingen (BYU)	33,3	33,3	33,3	33,3	33,3	0,0
490	Bilfritt byliv (BYU)	50,8	54,5	49,7	49,2	49,2	3,7
520	Byantikvaren (BYU)	34,8	35,8	35,4	35,1	35,1	0,9
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	264,5	285,0	273,6	269,8	269,6	20,5
Sum Byutvikling (BYU)		511,9	562,1	536,6	530,0	529,7	50,2

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av driftsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Tabell 9.4 Brutto investeringsbudsjett per kapittel - Byutvikling

Beløp i mill.

		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Brutto investeringsbudsjett		2022	2023	2024	2025
416	Fornebu-utbyggingen (BYU)	0,0	0,0	0,0	0,0
425	Andre utbyggingsformål (BYU)	403,0	332,0	132,0	132,0
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	6,0	6,0	6,0	6,0
Sum Byutvikling (BYU)		409,0	338,0	138,0	138,0

På kap. 416 Fornebu-utbyggingen er det innarbeidet midler i samsvar med oppdaterte planer for utbyggingen av infrastrukturen mv. på Fornebu.

På kap. 425 Andre utbyggingsformål er det innarbeidet 300,0 mill. årlig i 2022 og 2023 til kjøp av arealer/eiendommer som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling (deretter 100,0 mill. årlig), 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktete kjøp, 10,0 mill. årlig til opprustning av torg, møteplasser og økt byliv og 2,0 mill. årlig til mindre rehabiliteringstiltak på eiendommer forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten. I tillegg er det innarbeidet 70,0 mill. til å ferdigstille prosjektet Langøyene og 1,0 mill. til Gressholmen flypass og småbåthavn – utredning av tiltak knyttet til forurenset grunn.

På kap. 609 Plan- og bygningsetaten er det innarbeidet 6,0 mill. årlig til ajourhold og modernisering/IKT.

9.4 Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Tabell 9.5 Driftsbudsjett – Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Beløp i 1000 kr	
		Dok 3 2021	Forslag 2022
400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	143 456	129 784	134 456
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	134 845	78 504	100 483
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	40	0	0
14 Overføringsutgifter	17 055	14 370	14 485
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	25 092	0	0
Sum utgifter	320 489	222 658	249 424
16 Salgsinntekter	-224 276	-118 198	-118 198
17 Refusjoner	-20 116	-59 894	-61 511
18 Overføringsinntekter	-121	-1 559	-1 601
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-23 068	0	0
Sum inntekter	-267 581	-179 651	-181 310
Netto utgifter	52 907	43 007	68 114

1 Ansvarsområde

Eiendoms- og byfornyelsesetaten skal bidra til at Oslo blir en funksjonell og klimavennlig nullutslippsby med flere boliger og bedre bomiljø, i tillegg til å bidra til byutvikling i tråd med gjeldende kommuneplan.

Etaten ivaretar bykassens eierrolle for grunneiendom og er ansvarlig for eiendomsforvaltning, utvikling, kjøp, salg, samt ekspropriasjon til kommunale formål. Etaten bidrar også til gjennomføring av byutvikling gjennom koordinering av utbyggingsprosesser, inngåelse av utbyggingsavtaler, kjøp av eiendom til kommunale formål og strategiske kjøp med hensikt å fremme ønsket byutvikling.

Etaten er pålagt oppgaver etter plan- og bygningsloven, konsesjonsloven, lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder og lov om oreigning av fast eiendom (ekspropriasjon). Etaten skal inneha kompetanse om boligmarkedet og boligbygging, herunder hvordan kommunen kan bruke eiendommer i etatens portefølje til å fremme kommunens boligpolitikk.

2 Situasjonsbeskrivelse

Etatens kjerneoppgave er som grunneier å ha ansvaret for forvaltning, strategisk bruk og utvikling av bykassens eiendommer, eiendomsserverv til kommunale formål og for å fremme ønsket byutvikling, salg av eiendommer for boligutbygging og salg av ledigstilte bygg som ikke skal brukes i kommunal tjenesteproduksjon.

Etaten tilrettelegger for byutvikling på større områder med både kommunal og privat grunn gjennom regulering, eiendomsutvikling og fremforhandling av utbyggingsavtaler med private grunneiere som sikrer gjennomføring av nødvendig offentlig infrastruktur som veier, friområder, idretts-, fritids- og kulturtiltak i utviklingsområder. Etatens arbeid inkluderer markedsanalyser, kartlegging av behov for kommunal infrastruktur og vurdering av gjennomføringsmodeller. Etaten innhenter informasjon fra andre kommunale behovshavere og eiendomsforvaltere, utarbeider oversikter over ledige eiendommer og avklarer alternativ kommunal bruk, utvikling, regulering og/eller salg.

Byutvikling av flere nye områder i byen krever koordinert innsats mellom kommunens sektorer. Etaten samarbeider med andre etater for å kartlegge kommunens muligheter for å oppnå målsetningene til å utløse boligpotensiale i kommuneplanen.

Byutviklingen fører til økt behov for sosial og kommunalteknisk infrastruktur, arealer til idrettsformål og grøntstruktur. Også i årene som kommer må kommunen sikre arealer til kommunale formål som skoler, barnehager, omsorg m.m.

Etatens rolle som strategisk eier er styrket gjennom ansvar for oppfølging av eiendomsstrategi, kommunens strategiske eiendomskjøp og som koordinerende virksomhet for ledigstilt eiendom. Staten fremskaffer eiendommer dels gjennom kjøp i markedet og dels ved omdisponering/utvikling av kommunal eiendom. Etatens eiendomsversikter sammen med behovsversikter fra de ulike sektorene er sentrale verktøy for planlegging og gjennomføring av eiendomsutvikling og kjøp i årene fremover. Strategisk arealutnyttelse gjennom sambruk og samkjørte utbyggingsprosjekter søker å løse flere kommunale arealbehov kostnadseffektivt gjennom å øke arealeffektiviteten og bidra til å nå Oslos byutviklings- og klimamål.

Oslo kommune er en stor grunneier med fokus på god forvaltning og utvikling av kommunal grunneiendom. Gode oversikter over kommunens eiendomsportefølje skal bidra til bedre utnyttelse av eiendommene. Staten står for forvaltning og utleie av bykassens grunneiendommer, tomtearealer og bygninger som ikke forvaltes av annen kommunal virksomhet. Staten er operasjonelt ansvarlig for oppfølging og effektiv gjennomføring av byrådets eiendomsstrategi.

Etaten kartlegger og overvåker forurensset bykassegrunn, har ansvar for etterdrift av nedlagte avfallsdeponier og iverksetter eventuelle tiltak for å hindre uønsket påvirkning av miljøet fra forurensede lokaliteter.

Etaten har ansvar for å sikre at forkjøpsrett på vegne av leietakerne kan benyttes gjennom bruk av kommunal forkjøpsrett i tråd med lov om kommunal forkjøpsrett til leiegårder. Oslo kommune skal også vurdere forkjøp på egne vegne.

Etaten administrerer og koordinerer arbeidet med «Levende Oslo» og arbeidet med tildeling av torg- og møteplassmidler for å ruste opp og etablere nye møteplasser lokalt i bydelene, samt bidrar til arbeidet tilknyttet bilfritt byliv.

Etaten bistår byrådsavdelingen i oppfølgingen av byrådssak 145/2019 «Nye veier til egen bolig». Staten er som del av oppfølgingen bl.a. gitt i oppgave å gjennomføre konseptvalgutredninger og forprosjekter for piloter angitt i byrådssaken.

Som en forløper til en egen gjennomføringsetat for den offentlige infrastrukturen på Filipstad, jf. byrådssak 233/19 «Prinsippavtaler om utbygging av Filipstad» vedtatt av bystyret 24. juni 2020, opprettet byrådet i 2020 et midlertidig prosjekt i Eiendoms- og byfornyelsesetaten som bl.a. arbeider med oppdatering av eksisterende kvalitetsprogram (miljøoppfølgingsprogram) og infrastrukturplan, samt utarbeiding av en mobilitetsplan. Det er avsatt 5 mill. til arbeidet med etablering av etaten i 2022. Inntil videre er midlene avsatt på Eiendoms- og byfornyelsesetatens budsjett.

Tabell 9.6 Nøkkeltall for Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Eiendoms- og byfornyelsesetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Tomtefestekontrakter	623	623	623	619	605
Tomteleiekontrakter	473	479	481	478	495
Antall områdeplaner/reguleringsplaner	0	2	0	5	2

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter.

Tiltak 1:

Regulere egen eiendom til nye grønt- og aktivitetsområder

Tiltak 2:

Redusere utslipp av deponigass

Tabell 9.7 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Regulerte eiendommer med friområde, park, torg eller idrettsareal*		2	2	2
Reduksjon i utslipp av klimagass (metan) *		166 664 m3	160 000 m3	160 000 m3

* Ny resultatindikator fra 2020

Mål 2 Tilrettelegge for økt boligbygging

Tiltak 1:

Utarbeide utbyggingsavtaler

Tiltak 2:

Vurdere behov for rekkefølgekrav i reguleringssaker

Tiltak 3:

Gjennomføre strategiske kjøp for å fremme byutvikling

Tiltak 4:

Regulere og utvikle egne eiendommer

Tabell 9.8 Resultatindikatorer – mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall inngåtte utbyggingsavtaler	13	10	15	15
Rekkefølgekrav - andel saker som blir vurdert	100 %	100 %	100 %	100 %
Fremme saker om strategiske kjøp	3	2	2	2
Antall regulerte eiendommer	5	2	2	2

Mål 4 Sikre nødvendige arealer for kommunale behov og ivareta kommunens eieransvar og eierinteresser på en god og effektiv måte innenfor byutviklingssektoren

Tiltak 1:

Erverv av eiendom til kommunale formål

Tiltak 2:

Ajourføre oversikter over kommunale behov og ledige eiendommer, samt avklare alternativ kommunal bruk eller salg/utleie

Tiltak 3:

Forvalte feste- og utleiekontrakter

Tiltak 4:

Sørge for at aktuelle virksomheter informeres om alle forkjøpssaker for vurdering av forkjøp på vegne av kommunen selv

Tabell 9.9 Resultatindikatorer – mål 4

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Erverv (kjøp) *	630 mill.	953 mill.	1 000 mill.	1 400 mill.
Antall eiendommer avklart kommunal bruk, salg, utleie	11	13	10	10
Oversikt kommunale behov og ledige eiendommer	100 %	100 %	100 %	100 %
Festetomter - inntekter	69 mill.	68 mill.	64 mill.	65 mill.
Utleie - inntekt	143 mill.	141 mill.	142 mill.	150 mill.
Andel forkjøpssaker sendt til vurdering	100 %	100 %	100 %	100 %

* Beslutning og forhandling med ulike eiendomsaktører er tidkrevende. Det er viktig å se måltall/midler til kjøp over flere år.

Mål 5 Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene

Tiltak 1:

Delta i ulike samarbeidsarenaer, herunder være sekretariat, samt lede prosjektgruppe for oppfølging av byrådets eiendomsstrategi

Tiltak 2:

Brukertilpasse, digitalisere og effektivisere rutiner og prosesser for å øke kvalitet og effektivitet i saksbehandlingen

Tabell 9.10 Resultatindikatorer – mål 5

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Videreføre/delta i ulike samarbeidsarenaer, herunder å være sekretariat, samt lede prosjektgruppe for oppfølging av byrådets eiendomsstrategi	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 4,3 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet en forventet besparelse i etatens budsjetttramme med henholdsvis 0,1 mill. i 2022 og 0,3 mill. i 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Det er i budsjettet for 2022 innarbeidet 4,5 mill. til styrket oppfølging og tilrettelegging for bolig og byutvikling, samt 13,6 mill. til nedlagte kommunale deponier (overvåkning og etterdrift). Det er også innarbeidet 10,7 mill. til arbeid med tredje boligsektor. Denne bevilgningen var på 12,0 mill. i 2021. Det er også innarbeidet 5,0 mill. til utvikling av Filipstad. Bevilgningen til Filipstad er videreført med 15,0 mill. årlig fra og med 2023.

Det er i budsjettet for 2022 innarbeidet en samlet rammereduksjon på 2,0 mill. fordelt på sektorens etater og kap. 490. I tillegg er det innarbeidet en rammereduksjon på 0,65 mill. fordelt på sektorens etater som er sektorens andel av forutsatt besparelse som følge av redusert konsulentbruk.

Tabell 9.11 Øremerkede kommunale midler for Eiendoms- og byfornyelsesetaten

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.400.06	Kommunal boligpolitikk	4 000
2.400.07	Tredje boligsektor	10 700
2.400.08	Filipstad	5 000
2.400.09	Kommunale deponier	13 600

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2022 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

5 Investeringsbudsjettet

Det foreslås ingen investeringer.

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7 Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

8 Verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

9.5 Fornebu-utbyggingen

Tabell 9.12 Investeringsbudsjett – Fornebu-utbyggingen

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
416	Fornebu-utbyggingen (BYU)			
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	16	10 000	0
	Sum utgifter	16	10 000	0
06	Salgsinntekter	-2 063	-10 000	-10 000
	Sum inntekter	-2 063	-10 000	-10 000
	Netto utgifter	-2 046	0	-10 000

Investeringene på Fornebu har blitt styrt gjennom et felles infrastrukturprosjekt og et prosjekt for opprydding av forurensing. Prosjektene er gjennomført i regi av staten (v/Statsbygg) og Oslo kommune. Oslo kommune og Fornebu Boligspare AS inngikk i 2001 kjøpekontrakt om overdragelse av Oslo kommunes eiendomsmasse på Fornebu. I henhold til kjøpekontrakten overtar kjøper de enkelte delområder mot betaling. Partene har senere inngått endringsavtaler, oppgjøravtaler mv. til kjøpekontrakten. I henhold til kjøpekontrakten med senere endringer ble siste hovedoppgjør gjennomført ved årsskiftet 2015-2016, med overføring av resten av eiendomsmassen på Fornebu til OBOS. I tillegg er det avtalt at Oslo kommune skal ha tilbakebetalt en andel av OBOS' fortjeneste ved salg av husbankboliger. Beløpet forfaller til betaling i takt med at boligene bygges. De årlige forfallsbeløpene er usikre, da de avhenger av utbyggingsaktivitet og type boliger som bygges. Dette styres av utbygger. Beløpet er begrenset til 125,0 mill. (2005-kr). Antatte innbetalinger i perioden 2022-2024 settes til 10,0 mill. årlig.

Statsbygg og Oslo kommune har avviklet prosjektorganisasjon for infrastrukturutbyggingen på Fornebu. Resterende forpliktelser vil bli fulgt opp gjennom tre avtaler som infrastrukturprosjektet har inngått med utbyggere. Avtalene vil bli fulgt opp av representanter fra Statsbygg og Oslo kommune.

9.6 Andre utbyggingsformål

Tabell 9.13 Investeringsbudsjett – Andre utbyggingsformål

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
425	Andre utbyggingsformål (BYU)			
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	170 858	207 500	403 000
04	Overføringsutgifter	82 478	0	0
	Sum utgifter	253 336	207 500	403 000
06	Salgsinntekter	-123 968	-245 000	-75 000
07	Refusjoner	-65 225	-17 500	-16 600
08	Overføringsinntekter	-97 393	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 000	0	0
	Sum inntekter	-288 587	-262 500	-91 600
	Netto utgifter	-35 250	-55 000	311 400

Tabell 9.14 Investeringsoversikt – Andre utbyggingsformål

Andre utbyggingsformål (BYU)		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:									
106017	Kontraktsforp.kjøp			20 000	20 000	20 000	20 000		
107009	Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transform. m.v.			300 000	300 000	100 000	100 000		
109004	Opprustning torg og møteplasser			10 000	10 000	10 000	10 000		
117012	Langøyene	272 500	202 500	70 000	0	0	0		1/17 - 4/22
119004	Rehabilitering			2 000	2 000	2 000	2 000		
122002	Gressholmen - utredning av tiltak			1 000	0	0	0		1/22 - 4/22
	Sum investeringsutgifter			403 000	332 000	132 000	132 000		
109004	Opprustning torg og møteplasser	Investeringsmoms		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000		
117012	Langøyene	Investeringsmoms		-14 000	0	0	0		
119004	Rehabilitering	Investeringsmoms		-400	-400	-400	-400		
122002	Gressholmen - utredning av tiltak	Investeringsmoms		-200	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-16 600	-2 400	-2 400	-2 400		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			386 400	329 600	129 600	129 600		

Avsetning til strategisk eiendomskjøp ble i 2019 tatt ut av investeringsbudsjettet. Det ble i stedet gjort en avsetning i driftsbudsjettet i kap. 192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter, for å dekke rentekostnader tilsvarende lånefinansiering av eiendomskjøp for 1,1 mrd. i 2022, deretter 900,0 mill. årlig i økonomiplanperioden. Investeringsmidler til strategisk eiendomskjøp vil først komme inn i

budsjettet når det foreligger et konkret kjøp. Disse eiendomskjøpene skal primært være tomter til kommunale formål som skoler, barnehager og omsorgsinstitusjoner, kjøp av grunneiendommer for å utløse boligbygging i transformasjonsområder, fortetting/utbedring i eksisterende boligområder, samt kjøp av tilgrensede eiendommer for å øke eiendomsverdier. Byrådet har utarbeidet eiendomsstrategi for kommunal eiendomsposisjonering som grunnlag for en langsiktig kjøpspolicy, slik at kommunen får en langsiktig og kostnadseffektiv arealberedskap for sine behov.

Dersom etaten erverver eiendommer med et større vedlikeholdsetterslep vil disse normalt ikke kunne settes i stand for midlertidig utleie innenfor etatens ordinære budsjett. Ved erverv av slike eiendommer må nødvendige midler bevilges. Dette for å sikre at kjøpsobjektene kan settes i stand for midlertidig utleie slik at man kan gjennomføre forsvarlig drift og vedlikehold av eiendommene i forvaltningsperioden, inntil eiendommene er utbygget til ønskede kommunale formål. Dette forutsettes vurdert og innarbeidet i de enkelte kjøpsaker.

Det er innarbeidet 300,0 mill. årlig i 2022 og 2023 til kjøp av eiendom som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling (deretter 100,0 mill. årlig), og 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktete kjøp. Midlene brukes til gjennomføring av kontraktsforpliktete kjøp, innløsninger som følge av reguleringsvedtak, makeskifter og erstatninger ved rettssaker og ekspropriasjoner. Det er også innarbeidet 10,0 mill. årlig til opprustning av torg, møteplasser og økt byliv, 2,0 mill. årlig til mindre rehabiliteringstiltak på eiendommer forvaltet av Eiendoms- og byfornyelsesetaten, samt 70,0 mill. til prosjektet Langøyene og 1,0 mill. til Gressholmen flyplass og småbåthavn – utredning av tiltak knyttet til forurenset grunn.

Langøyene fungerte som Oslo kommunes avfallsdeponi i perioden 1908-48. I 2017, ble det satt av midler til Langøyene med investeringsramme på 304,0 mill., hvorav ½-parten ble forutsatt finansiert over bykassen og ½-parten av renovasjonsfondet. Anbefaling fra KS2 tilsa at investeringsrammen ble hevet til 332 mill. Gjennom samspill med leverandør og markedseksponering ble det avklart at tiltakene måtte gjennomføres i faser: fase 1 – gjennomføring av miljøtiltak iht. tillatelse fra miljømyndighetene og fase 2 og 3 med ulik grad av tilrettelegging av Langøyene for friluftsliv og rekreasjon. Fasene blir gjennomført ved å utløse opsjoner i avtale med leverandør. Det ble i sak «Budsjettjustering 2020 – fordeling av statlig tilskudd til vedlikehold og rehabilitering» lagt til grunn gjennomføring av oppgradering av kai, ferdigstillelse av elkraft og VA, etablering av støttemur mellom strand og slette, samt rehabilitering av vegetasjon. Det ble videre bevilget ytterligere 106,5 mill. i budsjett 2021 for å gjennomføre publikumsrettede tiltak bl.a. ny kiosk, toaletter med dusjanlegg og volleyballbane, hvor 70,0 mill. ble lagt til 2022. Miljøtiltak, samt tiltak som sikret åpning av Langøyene for publikum ble sluttført til 1. juli 2021. Resterende arbeid vil gjennomføres i løpet av 2021 og skal etter planen være ferdig til begynnelsen av 2022. Langøyene vil igjen kunne tas i bruk til friluft og rekreasjonsformål i tråd med KS2 og tidligere bystyrevedtak i løpet av 1. halvår 2022.

Eiendomssalg foreslås satt til 75,0 mill. årlig for perioden 2022-2025. Samlet eiendomssalg for økonomiplanperioden blir med det 300,0 mill., i all hovedsak forutsatt realisert ved salg av eiendommer som ikke egner seg til annen kommunal bruk: ferdig klargjorte nærings- og boligtomter, utviklingseiendommer, grunneiendommer mv. Det vurderes å se nærmere på mulighet for økning av salgsinntektene, og da særlig sett opp mot behov for økning av avsetning til kjøp av eiendom. Økning av salgsinntekter og økt avsetning til kjøp begrunnes i behov for å optimalisere eiendomsporteføljen i tråd med kartlagte kommunale behov, samtidig med målsetting om å bidra til å tilrettelegge for økt boligbygging. Det kan også vurderes salg av enkelte bebygde eiendommer utenbys for å redusere kommunens FDV-utgifter, og da bl.a. salg av enkelte utenbyseiendommer på Dikemark.

9.7 Områdesatsinger

Tabell 9.15 Driftsbudsjettet - Områdesatsinger

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
481 Oslo sør-satsingen (BYU)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	28 500	28 500
14 Overføringsutgifter	6 562	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	435	0	0
Sum utgifter	6 997	28 500	28 500
18 Overføringsinntekter	-34 000	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-435	0	0
Sum inntekter	-34 435	0	0
Netto utgifter	-27 438	28 500	28 500

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
482 Groruddalsatsingen (BYU)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	1 661	57 000	57 000
14 Overføringsutgifter	16 185	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	23	0	0
Sum utgifter	17 868	57 000	57 000
16 Salgsinntekter	-240	0	0
17 Refusjoner	-285	0	0
18 Overføringsinntekter	-61 900	0	0
Sum inntekter	-62 425	0	0
Netto utgifter	-44 556	57 000	57 000

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
483 Oslo indre øst-satsingen (BYU)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	33 300	33 300
14 Overføringsutgifter	6 919	0	0
Sum utgifter	6 919	33 300	33 300
18 Overføringsinntekter	-36 900	0	0
Sum inntekter	-36 900	0	0
Netto utgifter	-29 981	33 300	33 300

1 Ansvarsområde

Oslo kommune gjennomfører i samarbeid med staten frem til og med 2026 tre områdesatsinger i Oslo; Groruddalssatsingen, Oslo sør-satsingen og Oslo indre øst-satsingen. Totalt er seks bydeler omfattet av satsingene. De tre satsingene er siden 2019 organisert i en overordnet programstruktur og omtalt som «Områdesatsingene i Oslo».

En områdesatsing er en helhetlig og tverrfaglig innsats som rettes mot et geografisk avgrenset område, som et supplement til ordinære tjenester og virkemidler på statlig og kommunalt nivå. Områdesatsingene gjennomføres med utgangspunkt i de mest utsatte lokalområdene i Oslo, og skal bidra til varige forbedringer i avgrensede nærmiljø samt i kommunale og statlige tjenester innenfor innsatsområdene. I 2022 pågår det områdeløft i følgende lokalområder innenfor de tre områdesatsingene: Trosterud-Haugerud, Furuset, Veitvet-Sletteløkka, Linderud, Romsås, Grorud, Vestli, Stovner sentrum, Haugenstua, Tøyen-Grønland, Bjørnerud (Mortensrud/Rudshøgda) og Holmlia syd.

Områdesatsingene er et sentralt virkemiddel innenfor byrådets områdepolitikk, jf. byrådsak 176/17. Som følge av byrådets vedtak om en egen politikk for utsatte områder, skal kommunen overvåke og identifisere negativ utvikling i byens lokalområder, igangsette innsatser enten i form av områdesatsinger eller andre tiltak, samt sørge for at kommunen arbeider forebyggende for å unngå at nye eller etablerte områder får en negativ utvikling. Videre innebærer vedtaket at de utvalgte lokalområdene som omfattes av satsingene, skal kunne positivt forskjellsbehandles og prioriteres også gjennom andre ekstraordinære satsinger samt over ordinære budsjetter.

Byrådsavdeling for byutvikling har ansvar for overordnet oppfølging og koordinering av arbeidet med områdesatsingene i Oslo. Byrådsavdelingen leder programeiergruppen, som består av involverte byrådsavdelinger og departementer, og ivaretar sekretariatsoppgaver i denne gruppen. Byrådsavdelingen har også ansvar for å følge opp og ivareta sekretariatsoppgaver i Delprogram nærmiljø. I tillegg omfatter ansvarsområdet samordning av de kommunale aktørene i satsingen og samordning og koordinering av samarbeidet med de statlige aktørene. Oppfølging av Delprogram sysselsetting og Delprogram oppvekst og utdanning ligger til henholdsvis Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap, mens det operative ansvaret for delprogrammene ligger til hhv. Utdanningsetaten og Nav Oslo. Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle bydelene og etatene.

2 Situasjonsbeskrivelse

I Oslos mest utsatte lokalområder ser man en befolkningssammensetning der langt flere enn Oslo-snippet har svært svak økonomi, bor trangt, kun har fullført grunnskole, har manglende tilknytning til arbeidslivet, redusert funksjonsevne og kort botid i Norge. Områdene kjennetegnes derfor også av et større press på de lokale tjenestene. I tillegg kjennetegnes ofte de fysiske omgivelsene av et dårligere vedlikeholdt byrom og mangel på møteplasser.

Groruddalssatsingen startet i 2007, og ble fra og med 2017 forlenget med en tiårsperiode. Innretningen av satsingen ble i 2017 endret, ved at tjenesteutvikling har fått større plass, sammen med nærmiljøutvikling, organisert som områdeløft. Handlingsprogram Oslo sør 2007-2017 ble avløst av Oslo sør-satsingen fra og med 2018. Områdeløft Tøyen, som også Grønland ble innlemmet i fra og med 2017, ble avsluttet ved utgangen av 2018 og en ny Oslo indre øst-satsing som også skal vare til og med 2026, startet i 2019. Alle tre områdesatsinger er fra og med 2019 på overordnet nivå samorganisert, med felles føringer og overordnede mål. Områdesatsingene er organisert i følgende tre delprogram:

- Delprogram nærmiljø
- Delprogram sysselsetting
- Delprogram oppvekst- og utdanning

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Hovedmålet for områdesatsingene i Oslo er at programmet skal bidra til varige forbedringer av tjenester og nærmiljøkvaliteter i områder der behovene er størst, slik at flere beboere i disse områdene blir økonomisk selvstendige og aktivt deltagende i lokalsamfunn og storsamfunn. Flere skal sikres gode oppvekstsvilkår, flere skal fullføre videregående opplæring, flere skal komme ut i ordinært arbeid og flere skal få varig tilknytning til arbeidslivet. Overordnede mål innenfor delprogrammene er operasjonalisert i form av delmål eller spesifiserte innsatsområder.

Arbeidet i områdesatsingene gjennomføres som prosjekter, der hensikten er at gode resultater i prosjektene skal implementeres i linjen. Områdesatsingene arbeider med innovasjon, uttesting av nye former for samarbeid og nye måter å gi tjenester på. I denne prosessen kan det også forventes at flere prosjekter ikke vil gi ønsket resultat, men vil kunne gi verdifull erfaring for videre arbeid.

De ekstraordinære midlene til områdesatsingene skal ikke brukes til styrket drift av ordinære tjenester. I Delprogram nærmiljø kan midlene benyttes til fysiske oppgraderinger, bomiljøtiltak, utvikling av sosiale tilbud o.l. i det aktuelle nærmiljøet. I delprogrammene for sysselsetting og oppvekst og utdanning kan midlene benyttes til innsiktsarbeid og pilotering av nye eller forbedrede tjenester rettet mot utfordringer som er felles for de seks bydelene som har er del av områdesatsingene. Tiltak og prosjekter som gjennomføres, skal være forankret i lokalsamfunnet; hos innbyggere, brukere og i tjenestene. Midler tildeles etter innstilling fra programstyrene for de tre delprogrammene, hvor deltagende bydeler, etater og direktorater er representert.

Mål 3 Sikre at lokalområder har gode nærmiljø og oppleves som gode og trygge steder å bo og vokse opp

Tiltak 1:

Sikre en god og effektiv gjennomføring av områdesatsingene

Tiltak 2:

Følge opp og videreutvikle strategiene i områdepolitikken

Tabell 9.16 Resultatindikatorer – mål 3

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel av årlig kommunal og statlig avsetning til områdesatsingene som er fordelt til tiltak i løpet av året	99,8 %	92,5 %	100 %	100 %
Andel statistiske data i monitoreringssystem for å følge med på utvikling i alle lokalområder i Oslo som er oppdatert i løpet av året	100 %	100 %	100 %	100 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det foreslås å bevilge totalt 118,8 mill. årlig til områdesatsingene. I tillegg mottar kommunen årlige statlige tilskudd til områdesatsingene. Foreløpig er midlene lagt på driftsbudsjettet. Byrådet vil avklare fordeling mellom drift og investeringer når handlingsprogrammene med forslag til tiltak er utarbeidet.

Tabell 9.17 Øremerkede kommunale midler for områdesatsingene

Beløp i 1 000		
Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.481.01	Oslo sør-satsingen	28 500
2.482.01	Groruddalssatsingen	57 000
2.483.03	Oslo indre øst-satsingen	33 300

Oppført beløp er årets bevilgning til hver av områdesatsingene. Midlene forutsettes brukt i 2022 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

9.8 Bilfritt byliv

Tabell 9.18 Driftsbudsjett – Bilfritt byliv

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
490 Bilfritt byliv (BYU)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	50 790	54 458
Sum utgifter	0	50 790	54 458
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	50 790	54 458

1 Ansvarsområde

Byrådet fortsetter arbeidet med å skape en grønnere og mer levende by med plass for alle. I perioden 2017-2019 har Program bilfritt byliv blitt gjennomført i Oslo sentrum innenfor Ring 1. I perioden 2020-2023 fortsette arbeidet i sentrum, men satsingen på bilfritt byliv utvides til også å gjelde Tøyen og Grønland.

2 Situasjonsbeskrivelse

Byrådet vil ha en mer levende by. En by hvor menneskene står i sentrum, hvor det er mer plass til barn som leker, grønne lunger, sykkeltilrettelegging og kulturaktiviteter. Program Bilfritt byliv ble opprettet med mål om å skape et bedre bymiljø og økt byliv innenfor Ring 1, hvor et bilfritt sentrum skulle være et virkemiddel. I perioden 2020-2023 er målet for satsingen uendret, men Bilfritt byliv er utvidet til å gjelde Tøyen og Grønland i tillegg til sentrum. Målet for satsningen er knyttet til hovedmålene i Handlingsprogram for økt byliv, jf. bystyrets vedtak i sak 258, av 05.09.2018, (byrådssak 42/18) «Mål og strategier for økt byliv i Oslo sentrum». Handlingsprogrammet har et 10 års perspektiv og inneholder analyser, strategier og forslag til ulike tiltak som i sum vil medvirke til bedre bymiljø og økt byliv i Oslo sentrum, jf. bystyrets vedtak i sak 200, av 19.06.2019, (byrådssak 49/19) «Byliv for alle – Område-regulering med konsekvensutredning for gater og byrom i Oslo sentrum». Tiltakene som gjennomføres på Tøyen og Grønland skal ses i sammenheng med områdesatsingen slik at disse to satsingene kan samspille.

Bevilgningen til satsningen er samlet på kap. 490 Bilfritt byliv (BYU), og midler vil bli budsjettjustert til aktuelle virksomheter på bakgrunn av vedtatte handlingsplaner.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Satsing på økt byliv har som formål å gjøre bylivet i Oslo sentrum, Tøyen og Grønland mer mangfoldig og variert.

Mål 1 Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby; sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

Tiltak 1:

Gjennom fysiske tiltak og samarbeid med bylivsaktørene skape økt byliv og bedre bymiljø

Tabell 9.19 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Hvor godt liker innbyggerne å være ute på gater og plasser i sentrum (snitt skala 1-5)	3,8		>3,9	>3,9
Hvor fornøyd er innbyggerne med folkelivet, stemningen i sentrum (snitt skala 1-5)	3,6		>3,8	>3,8

Utgangspunktet for resultatrapportering på indikatorene vil være oppfølging av «nå-situasjons»-målingen som ble utført i 2017 og hvor årlige resultatrapporteringer vil bli gjennomført på samme måte som «nå-situasjons»-målingen. På grunn av koronasituasjonen ble det ikke gjennomført registreringer og tellinger i 2020 og 2021. Derimot ble rammeverket for Bylivsbarometeret utarbeidet. Bylivsbarometeret er et offentlig/privat samarbeid for innsamling, deling og evaluering av et felles datasett som måler utviklingen av bylivet og bruken av sentrum. De første resultatene fra dette verktøyet vil foreligge i 2022.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det foreslås budsjettert med 50,458 mill. til bilfritt byliv i 2022. Det er i tillegg innarbeidet 4,0 mill. til Levende gater.

Byrådet vil avklare fordeling mellom drift og investeringer når detaljert handlingsplan med forslag til tiltak er utarbeidet.

Tabell 9.20 Øremerkede kommunale midler for bilfritt byliv

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.490.02	Bilfritt byliv	54 458

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2022 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

9.9 Byantikvaren

Tabell 9.21 Driftsbudsjett - Byantikvaren

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
520 Byantikvaren (BYU)				
10 Lønn og sosiale utgifter	29 809	30 896	32 008	
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	4 315	4 522	4 377	
14 Overføringsutgifter	4 359	1 936	1 951	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	280	0	0	
Sum utgifter	38 764	37 354	38 336	
16 Salgsinntekter	-1 476	-1 000	-1 000	
17 Refusjoner	-1 582	-1 537	-1 578	
18 Overføringsinntekter	-2 726	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-25	0	0	
Sum inntekter	-5 809	-2 537	-2 578	
Netto utgifter	32 954	34 817	35 758	

1 Ansvarsområde

Byantikvaren ivaretar de antikvariske interessene i Oslo og er kommunens rådgiver i saker som behandles etter plan- og bygningsloven. Byantikvaren har ansvaret for statlige oppgaver delegert etter kulturminneloven og administrerer tilskuddsmidler til istandsetting av fredede og verneverdige bygninger.

Byantikvaren arbeider for at Oslos lange og mangfoldige historie skal gjenspeiles i utvalget av bevarte bygninger, anlegg, bygningsmiljøer og kulturlandskap.

Etaten utarbeider alternative planforslag der det er nødvendig, saker hvor det er lagt ned midlertidig forbud mot tiltak prioriteres særskilt. Etaten utarbeider verneplaner og fredningssaker, samt yter service, rådgivning til publikum og formidler forståelse av byens historie.

2 Situasjonsbeskrivelse

Hovedmengden av saksbehandlingsressursene hos Byantikvaren er knyttet til uttalelser i plan-, bygge- og rivesaker, samt arbeidet med arkeologiske registreringer i regulerings- og byggesaker og formidling av tilskudd til verneverdige bygninger. Uttalelser til plan- og byggesaker blir prioritert, da disse har lovpålagte tidsfrister. Byantikvaren har over tid opplevd jevnt økende saksmengde, mer krevende sakskomplekser, samt større krav til deltakelse i komplekse byutviklingsprosesser m.v. Dokumentinngangen pr. 1. kvartal 2021 har økt med nær 10 %. Byantikvaren har gjennomført en organisasjonsendring der to geografiske avdelinger er erstattet med en planavdeling og en bygningsavdeling. Endringen vil bli evaluert sammen med de ansatte etter to år.

På grunn av koronasituasjonen har etaten vært nødt til å løse saker som ellers tas som saksbehandling over disk, gjennom en spesialordning med en «fast track» med skriftlig forhåndsuttalelse.

Fra 2020 er flere oppgaver fra Riksantikvaren som en del av Regionsreformen, overført til fylkeskommunen, noe som vil gi forbedringer for brukerne.

Forslag til en ny kulturmiljømelding som skal erstatte Bystyremelding 4/2003 Kulturminnevern i Oslo, som har vært styrende for etaten i 15 år, ble lagt ut på høring i 2. kvartal 2021. Den nye meldingen skal være en strategisk plan for ivaretagelse av kulturminner i hele Oslo inkludert marka og fjorden. I arbeidet med meldingen har det blitt lagt til rette for medvirkning fra innbyggere, frivillige lag og organisasjoner, eiere av bevaringsverdige objekter, arkitekter, eiendomsutviklere og utbyggere. Den brede medvirkningen videreføres i høringen.

Byantikvaren tilbyr publikumsmottak betjent med saksbehandler, hvor publikum gis tilbud om avklaringer over disk og behandling av enklere saker. Ordningen med kundemottak gir gode effekter, herunder effektiv saksbehandling og god brukerservice. Etatens historiske arkiv er digitalisert og lagt inn i felles saksinnsyn med Plan- og bygningssetaten.

Byantikvarens rådgivning om gjenbruk av bygningsmasse og vedlikehold/istandsetting av bygningsdeler støtter opp under arbeidet med å redusere klimautslippene. Etaten er en aktiv formidler av byens kulturminner gjennom foredrag, byvandring, presseinnspill, publikasjoner og sosiale media.

Tabell 9.22 Nøkkeltall for Byantikvaren

Byantikvaren	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020*
Byggesaker etter plan- og bygningslov	1 435	1 591	1 437	1 378	1 561
Disp- og byggesaker etter kulturminnelov	47	63	60	79	74
Rivesaker etter plan- og bygningslov	342	338	289	294	250
Plansaker inkl. konsekvensutredninger	126	111	104	95	82

* Resultatene for saksbehandling 2020 er, grunnet overgang til nytt saksbehandlingssystem i november, basert på de 10 første månedene og justert i forhold til det.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby; sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

Tiltak 1:

Tidlig avklaring av kulturinteresser i aktuelle saker

Tabell 9.23 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
I aktuelle saker	100 %	100 %	100 %	100 %

Mål 5 Saksbehandlingen skal være effektiv, brukertilpasset og sikre involvering på tvers av sektorene

Tiltak 1:

Gi raske tilbakemeldinger til Plan- og bygningsetaten slik at lovens behandlingsfrister kan overholdes

Tiltak 2:

Saksbehandlerbetjent kundemottak

Tabell 9.24 Resultatindikatorer – mål 5

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall dager	24,7	25,3*	30	30
Antall timer per uke	7,5	*	7,5	7,5

* Resultatene for saksbehandling 2020 er, grunnet overgang til nytt saksbehandlingssystem i november, basert på de 10 første månedene og justert i forhold til det. Kundemottaket har grunnet koronapandemien vært stengt.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,1 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet en forventet besparelse i etatens budsjetttramme med henholdsvis 0,01 mill. i 2022 og 0,03 mill. i 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Det er i budsjettet for 2022 innarbeidet en samlet rammereduksjon på 2,0 mill. fordelt på sektorens etater og kap. 490. I tillegg er det innarbeidet en rammereduksjon på 0,65 mill. fordelt på sektorens etater som er sektorens andel av forutsatt besparelse som følge av redusert konsulentbruk.

Byrådet viderefører ordningen med kommunalt tilskudd til verneverdige bygninger i privat eie. Bevilgningen for 2022 er 1,5 mill.

Tabell 9.25 Øremerkede kommunale midler for Byantikvaren

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.520.01	Tilskudd verneverdige bygg i private eie	1 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2022 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

5 Investeringsbudsjettet

Det foreslås ingen investeringer.

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7 Tilskuddsmidler

Byantikvaren har en ordning med kommunalt tilskudd til verneverdige bygninger i privat eie. Bevilgningen for 2022 er 1,5 mill.

Tabell 9.26 Tilskuddsmidler - Byantikvaren

Beløp i 1000				
Kap. nr.	Avsetning gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag 2022
520	Tilskudd til verneverdige bygg i privat eie	1 500	1 500	1 500
Sum		1 500	1 500	1 500

8 Verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

9.10 Plan- og bygningsetaten

Tabell 9.27 Driftsbudsjett – Plan- og bygningsetaten

Beløp i 1000 kr				
Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)				
10 Lønn og sosiale utgifter	455 802	390 817	404 886	
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	48 749	11 958	26 239	
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	30 942	33 839	33 839	
14 Overføringsutgifter	18 625	20 164	20 325	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	11 031	0	0	
Sum utgifter	565 149	456 778	485 289	
16 Salgsinntekter	-238 832	-173 188	-180 688	
17 Refusjoner	-45 550	-19 095	-19 611	
18 Overføringsinntekter	-40	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 517	0	0	
Sum inntekter	-285 939	-192 283	-200 299	
Netto utgifter	279 210	264 495	284 990	

1 Ansvarsområde

Plan- og bygningsetaten er kommunens faginstans for kart-, plan- og byggesakstjenester. Etaten skal ivareta bokvalitet og gode offentlige rom, bevaring av kulturminner, sikre grønt- og utearealer, teknisk og sosial infrastruktur, hensyn gjennom marka- og naturmangfoldlovene samt miljø- og nabohensyn. Etaten har en viktig rolle ved veiledning og opplæring av brukerne og holder bl.a. ulike kurs for bransjen. Etaten skal sikre en riktig balanse mellom rask behandling og forsvarlig kvalitet, i henhold til plan- og bygningslovens og forvaltningslovens krav.

2 Situasjonsbeskrivelse

Prioriterte oppgaver for Plan- og bygningsetaten:

- Overholde lovpålagte frister
- Bidrag til arbeidet med å redusere klimagassutslippene
- Pådriver for god byutvikling, inkl. å styrke byens blågrønne struktur
- Fremme arealplaner som tilrettelegger for økt boligbygging
- Medvirkning og kommunikasjon med brukerne
- Samhandling internt og mellom etater for å oppnå mer effektive tjenester
- Utnytte digitale plattformer

Befolkningsveksten krever planmessig og områdebasert tilrettelegging for fremtidig byutvikling og infrastruktur. Gjennom kommuneplanen er det etablert et overordnet plangrunnlag, som det vil kreve ressurser å følge opp. Kommuneplanen og de større områdeplanene/-programmene vil være grunnsteiner i tilrettelegging for økt boligbygging, og skal sikre en overordnet kommunal styring av byutviklingen. Bolig- og byromskvalitet, samt klimavennlig utvikling står sentralt. Sterk regional vekst gjør det nødvendig med samarbeid om regionale areal- og transportstrukturer for å møte klima- og miljøutfordringene. Kommuneplan 2018 (samfunnsdel med byutviklingsstrategi) ble vedtatt 30.01.2019. Etaten skal følge opp byutviklingsstrategi mot 2040 og bidra i arbeidet med ny arealdel til kommuneplanen.

Byrådet har ambisiøse klimamål; redusere klimagassutslipp med 95 % i 2030 (sammenlignet med 1990-nivå) og redusere bilbruk med 33 % i 2030 (sammenlignet med 2015). Oppdaterte tall fra SSB har vist at klimagassutslipp i Oslo er større enn tidligere antatt, mye på grunn av utslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet. Byrådet har innført krav til fossilfrie bygg- og anleggsplasser i reguleringsplaner og vil arbeide med muligheter for ytterligere reduksjon av klimagassutslipp fra bygg- og anleggsvirksomhet.

For å nå klimamålene, må utvikling av grønn mobilitet der gange, sykkel og kollektivtilretteleggelse prioriteres. Videre er banenettet og kollektivfremkommelighet sentrale tiltak. Både ny jernbanetunnel og ny metrotunnel er prosjekter hvor det er behov for ressurser til byutvikling når prosjektene starter opp. Etaten vil i perioden prioritere nødvendige ressurser til både samarbeid med involverte etater og saksbehandling av planene.

Planlegging for ny byutvikling påvirker både rammene for folks liv og store økonomiske verdier. Etaten legger til grunn at praksisen for medvirkning i planprosesser stadig skal videreutvikles, og at Oslo kommune skal være en foregangskommune på dette feltet. Etaten har de senere årene forsøkt ulike former for forsterket medvirkning og vil jobbe videre med denne tematikken gjennom å vektlegge bedre formidling av planer, flere verktøy i formidlingsarbeidet og å styrke kompetanse på medvirkning i organisasjonen. Pandemien har gitt erfaring med digital medvirkning.

Etaten arbeider aktivt for styrket kommunal planlegging og store egenplanoppgaver pågår over hele byen. Det er pågående prosesser på Smestad, Slemdal, Grorud stasjon, Hauketo, Stubberud, Lambertseter og Karlsrud, Akersneset og Oppsal. Etaten samarbeider med de andre etatene i Grønt-teknisk forum om en årlig rullering av «program for overordnede planer». Hensikten er å ha en oppdatert oversikt over samlede gjennomføringsforpliktelser av vedtatte og igangsatte områdeplaner, samt forutsigbarhet for hvilke nye områder som prioriteres for planlegging. Programmet revideres årlig som underlag til budsjettprosessene.

Saksinngangen av innsendte detaljreguleringer har vært relativt stabil siden 2017 med om lag 50 i året, men i 2020 har det vært en nedgang med 38 saker. Det er ventet at etter hvert som flere utviklingsområder blir overordnet planavklart, vil inkomsten av planforslag øke noe.

Økt tempo i boligbyggingen generelt og i utbyggingen av skoler og barnehager spesielt, er et prioritert saksbehandlingsområde i samarbeid med aktuelle etater og kommunale foretak. Kommunens virksomheter har meldt en rekke behov for sterk forsering av plan- og byggesak både for utbygging av

teknisk og sosial infrastruktur. Samtidig er det økende kompleksitet i mange saker, særlig i indre bydeler og byutviklingsområder.

Etaten mottar og produserer normalt om lag 6 000 byggesaker i året. Etaten ser en koronaeffekt med ønske om å gjøre om-, på- eller tilbygg på boligen og forventer et økt nivå innkommende saker i 2022. Per 31.05.2021 har etaten godkjent om lag tilsvarende antall boenheter som å samme tid i fjor. Antall midlertidige brukstillatelser er langt høyere enn på samme tidspunkt i fjor. Etatens saksbehandlingstid har vært ganske stabil de siste årene, men det har siden høsten 2019 vært en økning av gjennomsnittlig tidsbruk. Dette påvirker etatens mulighet til å produsere innenfor lovbestemte frister, da særlig i kombinasjon med økende porteføljer.

Etatens tilsynsstrategi er at tilsynene og ulovlighetsoppfølgingen skal være synlig. Saker som innebærer fare for liv, helse, miljø og sikkerhet, og større overtredelser/lovbrudd prioriteres, samt oppfølging av gjentatte ulovligheter og regelbrudd for å motvirke useriøsitet i byggebransjen.

Plan- og bygningsetaten har ansvaret for å koordinere implementeringen av handlingsplan for overvannshåndtering i Oslo. Etaten vil øke tilsyn med overvannshåndtering i byggesaker for å sikre at relevant fagkunnskap legges til grunn i overvannsarbeidet. Bystyret har behandlet normen for blå-grønn faktor for Oslo. Normen er et verktøy som skal synliggjøre om enkeltprosjekter klarer å oppfylle kommunens krav om at overvannet skal håndteres åpent og lokalt. Grøntregnskapet settes opp hvert fjerde år, og gir et viktig kunnskapsgrunnlag for planleggingen av byen slik at det gjennom føringer sikres at viktig grøntstruktur ikke bygges ned. Oslo vil fotograferes på nytt i forbindelse med arbeidet med rulleringen av kommuneplanen, og det vil vise hvordan de grønne strukturene har utviklet seg siden 2017.

Arkitekturpolitikken inneholder fire satsingsområder med tilhørende mål og forslag til oppfølging: Etaten skal legge til rette for en attraktiv, grønn og klimanøytral byutvikling med nyskapende prosjekter som er i samspill med byens egenart. Arkitekturdebatten har fått et oppsving. Ikke bare fasader, men uterom mellom husene, kompakt by med levende, fotgjengervennlige gater, ønske om parker, frihet fra støy, muligheter for tett lav bebyggelse mv debatteres. Godt tilrettelagt medvirkning på ulike plannivåer kan bidra til en opplyst debatt der innbyggerne får reell innflytelse på hva slags by vi skal leve i. Etaten skal fremover sammen med en byarkitekt og rådet for byarkitektur, ta en større rolle i den offentlige diskusjonen om arkitektur og urbanisme.

Den digitale kommunen stiller forventninger til Plan- og bygningsetaten, samtidig som digitalisering og økning av etatens digitale kompetanse skal skje innenfor gjeldende rammer. Gjennom etatens digitaliseringsstrategi skal man bruke digitalisering til å fornye, forenkle og forbedre arbeidsprosesser med mål om økt effektivitet, bedre samhandling og bedre produkter enn i dag. Fremdriftsplanen er at implementering av nytt fagsystem skal begynnes i kommende økonomiplanperiode. I første omgang byggesaksbehandling, men trinnvis så til plansaksbehandling, måle/dele, seksjonering m.m. Etaten vil i tillegg jobbe for å gjøre administrativ saksbehandling mer elektronisk.

Revisjon av EUs gjenbruksdirektiv kan få konsekvenser for hjemmelsgrunnlaget for å ta betalt for kart og eiendomsdata. Kommunal- og moderniseringsdepartementet utreder konsekvenser for kommuner og Kartverket ved implementering av endringer i gjenbruksdirektivet. Faller hjemmelsgrunnlaget bort, vil dette gi etaten et inntektstap på om lag 20 mill.

Etatens informasjonskvelder for eiendomsmeglere og privatpersoner med byggeplaner, samt kurs for forslagsstillere er populære tiltak som vil bli videreført i 2021, sammen med dialog- og informasjonsarena som Brukerforum, Bydelsforum og Boligforum.

Byrådet vil i plan- og byggesaksbehandlingen prioritere følgende:

- Større boligprosjekter, herunder studentboliger
- Offentlig infrastruktur: Barnehage, sykehjem, skoler, omsorgsboliger, brannstasjoner, sykehus og større idrettsprosjekter
- FutureBuilt prosjekter

- Tiltak knyttet til økt byliv, grønn mobilitet og styrking av grøntstruktur
- Prosjekter med byøkologisk profil eller som inkluderer medvirkning og alternative boformer

Tabell 9.28 Nøkkeltall for Plan- og bygningsetaten

Plan- og bygningsetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Kommune(del)planer	6	2	4	4	1
Egne reguleringsaker	1	0	2	0	2
Innsendte detaljreg.saker u/sanerte	56	49	53	39	30
Antall regulerte boliger	15 481	3 045	810	2 158	4 561
Byggesaker	5 725	6 285	5 891	5 747	6 018
Godkjente boligenheter	4 610	6 480	3 354	2 840	3 200
Deletillatelse	182	164	151	157	121
Målebrevsaker	386	441	400	411	369
Seksjoneringsaker	453	454	511	533	438

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Utvikle en inkluderende og grønn nullutslippsby, sikre Oslos blågrønne struktur og omgivelser, kulturminner og gode steds-, klima- og miljøkvaliteter

Tiltak 1:

Utvikle klimanøytrale byområder gjennom helhetlig planlegging som sikrer knutepunktutvikling, grønn mobilitet og styrker blågrønn struktur gjennom oppfølging av kommuneplanens arealdel og byutviklingsstrategi

Tiltak 2:

Bidra til arbeid med ny kommuneplans arealdel og gjennomføring av regional plan for Oslo og Akershus

Tiltak 3:

Være pådriver for klimavennlig byutvikling

Tiltak 4:

Følge opp arkitekturpolitikken

Tabell 9.29 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall nye FutureBuilt forbildeprosjekter	1	2	3	3
Andelen plan- og byggesaker hvor klimakriterier er brukt til å vurdere klimakonsekvenser***		50% egne planer, 100% innsendte planer og 0% byggesaker	80 %	100 %
Ant. plantede trær**				2 000
Ant. arrangementer Bykuben (fysisk/digitalt)*			30	30
Antall saker i Rådet for byarkitektur*			16	16

* Ny resultatindikator fra 2021. ** Ny resultatindikator fra 2022. *** Resultatindikatoren om klimakonsekvenser betyr at klimakriteriene skal være vurdert i etatens saksfremlegg eller vedtak.

Mål 2 Tilrettelegge for økt boligbygging

Tiltak 1:

Vurdere om plan- og byggesaker er egnet for boligformål

Tiltak 2:

Sikre at kommunal områderegulering legger til rette for boligbygging

Tabell 9.30 Resultatindikatorer – mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Følgende saker vurderes egnet for boligformål; innsendte reg.planer og søknad om tiltak på min 5 000m ² BRA i indre by**	100 %	100 %	100 %	100 %
Resterende boligpotensial i utviklingsområder som har en vedtatt områdeplan*			36 000	36 000
Antall områdeplaner som oversendes til politisk behandling*			2	2

* Ny resultatindikator fra 2021. ** Resultatindikatoren «vurderes egnet for boligformål» betyr at Plan- og bygningsetaten skal ha vurdert boligformål i etatens saksfremlegg

Mål 5 Saksbehandlingen skal være effektiv, ha fokus på mulige digitale eller automatiserte løsninger og sikre involvering på tvers av sektorene

Tiltak 1:

Overholde lovens saksbehandlingsfrister

Tiltak 2:

Prioritere etatens kjerneoppgaver

Tiltak 3:

Tversektorielle samarbeidsarenaer

Tabell 9.31 Resultatindikatorer – mål 5

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Etablere/videreføre samarbeidsarenaer ved behov	regelmessig	regelmessig	regelmessig	regelmessig
Byggesak - lovbestemt frist 3 uker	1,8 uker	2,8 uker	3 uker	3 uker
Byggesak - lovbestemt frist 12 uker	6,5 uker	8,4 uker	12 uker	12 uker
Innsendt plan - off.etttersyn - lovbestemt frist 12 uker	8,6 uker	10,1 uker	12 uker	12 uker
Deletillatelser - lovbestemt frist 12 uker	9,1 uker	7,3 uker	12 uker	12 uker

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 14,0 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet en forventet besparelse i etatens budsjettramme med henholdsvis 0,2 mill. i 2022 og 0,4 mill. i 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Det er i budsjettet for 2022 innarbeidet 10,0 mill. til styrking av behandling av formålsbygg, klimatiltak, sosial og teknisk infrastruktur, samt 3,5 mill. til styrket oppfølging og tilrettelegging for bolig og byutvikling. Det er også innarbeidet 5,0 mill. til Oslotrær og jobber til ungdom.

Det er i budsjettet for 2021 innarbeidet 3,0 mill. til arbeid med småhusplanen. Denne bevilgningen er ikke videreført i budsjettet for 2021.

Det ble i budsjettet for 2021 innarbeidet økte gebyrinntekter med 7,5 mill. 2021 (halvårsvirkning), deretter 15,0 mill. årlig fom. 2022.

Det er i budsjettet for 2022 innarbeidet en samlet rammereduksjon på 2,0 mill. fordelt på sektorens etater og kap. 490. I tillegg er det innarbeidet en rammereduksjon på 0,65 mill. fordelt på sektorens etater som er sektorens andel av forutsatt besparelse som følge av redusert konsulentbruk.

Tabell 9.32 Øremerkede kommunale midler for Plan- og bygningsetaten

Beløp i 1 000

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.609.04	Fjordbyen	4 000
2.609.07	Bjørvika	3 500
2.609.09	FutureBuilt	2 000
2.609.11	Bykuben - Oslo senter for byøkologi	4 000
2.609.13	Arkeologiske undersøkelser	2 000
2.609.14	Høyhusstrategi	2 000

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2022 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke fullt ut anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

5 Investeringer

Tabell 9.33 Investeringsbudsjettet – Plan- og bygningsetaten

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	7 409	6 000	6 000
04 Overføringsutgifter	1 693	0	0
Sum utgifter	9 102	6 000	6 000
07 Refusjoner	-1 693	-1 000	-1 000
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-9 496	0	0
Sum inntekter	-11 189	-1 000	-1 000
Netto utgifter	-2 087	5 000	5 000

Tabell 9.34 Investeringsprosjekt – Plan- og bygningsetaten

Plan- og bygningsetaten (BYU)		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:									
106019	IKT-utstyr			6 000	6 000	6 000	6 000		
	Sum investeringsutgifter			6 000	6 000	6 000	6 000		
106019	IKT-utstyr	Investeringsmoms		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
	Sum kapittel finansiering			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			5 000	5 000	5 000	5 000		

Det forslås budsjettet med 6,0 mill. årlig til ajourhold og modernisering IKT.

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7 Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

8 Verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

9.11 Samlede tilskuddsmidler – Byutvikling

Tabell 9.35 Samlede tilskuddsmidler - Byutvikling

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Byrådets forslag Sak 1/2022	Sum 2020 - Sak 1/2022
520	Tilskudd til verneverdige bygg i privat eie	1 500	1 500	1 500	4 500

9.12 Samlede øremerkede midler - Byutvikling

Tabell 9.36 Samlede øremerkede midler - Byutvikling

Beløp i 1 000

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.400.06	Kommunal boligpolitikk	4 000
2.400.07	Tredje boligsektor	10 700
2.400.08	Filipstad	5 000
2.400.09	Kommunale deponier	13 600
2.481.01	Oslo sør-satsingen	28 500
2.482.01	Groruddalssatsingen	57 000
2.483.03	Oslo indre øst-satsingen	33 300
2.490.02	Bilfritt byliv	54 458
2.520.01	Tilskudd verneverdige bygg i private eie	1 500
2.609.04	Fjordbyen	4 000
2.609.07	Bjørvika	3 500
2.609.09	FutureBuilt	2 000
2.609.11	Bykuben - Oslo senter for byøkologi	4 000
2.609.13	Arkeologiske undersøkelser	2 000
2.609.14	Høyhusstrategi	2 000

10.0 MILJØ OG SAMFERDSEL

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima, enøktiltak, biologisk mangfold, friluftsliv, landbruk, kollektivtransport, trafiksikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder og skoger, brann og redning, vann og avløp, renovasjon og energigjenvinning.

10.0.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for miljø og samferdsel

Figur 10.0.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for miljø og samferdsel

Beløp i mill.

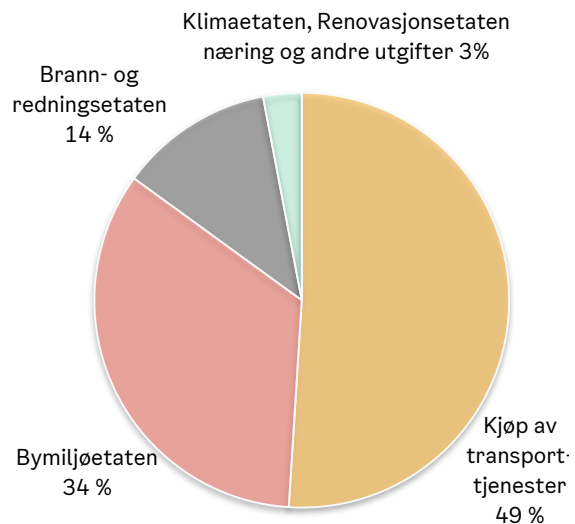
Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	4 993,5	5 306,0	5 279,6	5 270,7	5 268,9
Sum inntekter	-1 467,6	-1 511,2	-1 349,3	-1 426,3	-1 302,3
Netto utgifter	3 525,9	3 794,8	3 930,3	3 844,4	3 966,6

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 7,3 %

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Utvikling og tilpasning av kollektivtilbudet for å sikre at kollektivtransport fortsatt skal være innbyggernes foretrukne valg framfor privatbil.
- Tilnærmet utslippsfri kollektivtransport i Oslo innen utgangen av 2023.
- 10 mill. til å videreføre støtteordningen hvor kommunens virksomheter kan søke om midler for å tilrettelegge for at egne ansatte kan reise mer klimavennlig i tjeneste og til og fra jobb.
- Innsatsen for bedre ladeinfrastruktur økes med 168,5 mill. i økonomiplanperioden.
- Satsingen på redusert plastforurensing, urbant landbruk og bærekraftig og redusert forbruk styrkes med 8 mill. i 2022.
- Sykkelprosjektet styrkes for å bygge ut, tilrettelegge bedre og ivareta komplekse strekninger.

Brutto driftsutgifter for 2022 fordeler seg slik:

10.0.2 Byrådets ambisjoner for sektoren

I 2019 var det globale utslippet av klimagasser 52,4 milliarder tonn CO₂-ekvivalenter. Dette er mer enn dobbelt så mye som i 1970. I august 2021 la FNs Klimapanel, IPCC, frem første del av sin sjette hovedrapport. Rapporten tegner et dystert bilde av fremtiden og det er enda mer tydelig at verdenssamfunnet raskt må få på plass en drastisk snuoperasjon for å begrense dramatiske klimaendringer. Vi må starte med oss selv, med Norge og med Oslo.

Oslos klimapolitikk er viktig for at de nasjonale klimamålene nås, og den nasjonale klimapolitikken er viktig for at Oslos klimamål nås. Klimautfordringene krever tydelige valg og at Oslo bruker de virkemidlene kommunen har. Klimaarbeidet skal ikke overlates til noen andre, et annet sted eller til en annen tid. Bystyrets Klimastrategi for 2020–2030 (sak 109/20) har ambisiøse mål for omstilling av Oslo til en klimatilpasset nullutslippsby. Oslo skal redusere klimagassutslippene med 95 % innen 2030, og Oslos evne til å tåle klimaendringer skal styrkes frem mot 2030. Bystyret har videre satt mål om å ivareta naturlige karbonlagre, redusere energiforbruket og redusere Oslos bidrag til klimagassutslipp utenfor kommunen.

Gange, sykkel og kollektivtrafikk skal være førstevalget for reiser i Oslo. Det er et mål at biltrafikken, inkludert gods- og varetransport, reduseres med en tredel innen 2030, sammenliknet med 2015-nivå. Byrådet øker takstene for parkering for å redusere trafikk og klimagassutslipp, som varslet i budsjett 2021. Koronapandemien har klare konsekvenser for transportsektoren. I sommermånedene har mange brukt sykkel mer enn de gjorde før pandemien, men vi må forvente at syklingen reduseres utover høsten og vinteren. Dersom transporten i større grad flyttes over til privatbiler, vil det gi mer kø, redusert fremkommelighet og økt luftforurensning. Under pandemien har byrådet vært opptatt av å opprettholde kollektivtilbudet som samfunnskritisk infrastruktur for å sikre at de som må reise kollektivt kan gjøre det, og å sikre at kollektivtrafikken overlever krisen.

Et effektivt og attraktivt kollektivtilbud er et av byrådets sentrale virkemidler for å nå mål om redusert biltrafikk og økt grønn mobilitet. Byrådets satsing skal sikre innbyggerne effektive og attraktive kollektivreiser gjennom videreutvikling av kollektivtilbudet, utforsking av nye transportløsninger og utvikling av nye kundetjenester. Byrådets satsing sikrer at Ruter vil kunne legge opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart av kommende busskontrakter i Oslo. Dette innebærer at Oslos bussdrift vil være nær 100 % utslippsfri innen utgangen av 2023, noe som er en forsering av mål om utslippsfri kollektivtransport innen 2028. Byrådet vil også tilrettelegge for elektrifisering av transportsektoren og etablere ladeinfrastruktur til drosjer, personbiler og tunge kjøretøy. Arbeidet med å sikre barna i byen en tryggere skolevei fortsetter, blant annet ved å videreføre satsingen på trafiksikkerhetstiltak og hjertesoner rundt byens skoler. Den store satsingen på å gjøre det enklere og tryggere å gå og sykle i Oslo videreføres.

Byrådets visjon er at Oslo skal bli en renere og grønnere by, og byrådet har de siste årene derfor vedtatt flere strategier og handlingsplaner for redusert plastforurensning, urbant landbruk, overvannshåndtering og bærekraftig og redusert materielt forbruk. En temaplan for sirkulær økonomi er under utvikling, og byrådet jobber med en handlingsplan for å ivareta og stanse tap av biologisk mangfold i byen vår. Disse satsningene følges opp med tiltak som skal bidra til å gjøre det enklere å ta grønne valg, fremme lokale tiltak for en bærekraftig utvikling og ivareta det folkelige engasjementet i byen på disse områdene.

Avfallshåndtering er en viktig del av den sirkulære økonomien og det grønne skiftet. Oslo kommunes kretsløpsbaserte avfallssystem skal videreutvikles for å fjerne klimagassutslipp og møte kommende krav til materialgjenvinning.

Arbeidet for å sikre vannforsyningen til Oslos innbyggere fortsetter med å etablere en fullgod reservevannforsyning. Byrådet vil i 2022 fortsatt prioritere å ruste opp brannstasjoner og samtidig sikre kommunens evne til å holde beredskapen ved like med nye og midlertidige brannstasjoner. I tillegg styrkes brannforebyggende arbeid.

Tabell 10.0.1 Byrådets mål for Miljø og samferdsel

Mål		Virksomheter som bidrar til måloppnåelse
1	Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009	Klimaetaten, Ruter AS, Sporveien AS, Bymiljøetaten, Vann- og avløpsetaten, Renovasjon- og gjenvinningsetaten
2	I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget	Ruter AS, Sporveien AS, Bymiljøetaten, Fornebubanen, Klimaetaten
3	Oslo skal være en grønn og levende by	Bymiljøetaten, Vann- og avløpsetaten, Ruter AS, Sporveien AS, Fornebubanen
4	Oslo skal ha en kretslopsbasert ressurs håndtering	Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Vann- og avløpsetaten
5	Oslo skal være en trygg by med god beredskap	Brann- og redningsetaten, Vann- og avløpsetaten, Bymiljøetaten, Klimaetaten

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009

Den siste offisielle statistikken over norske kommuners klimagassutslipp viser en reduksjon i Oslo på 16 % i perioden fra 2009 til 2019. Det er imidlertid grunn til å anta at utslippsreduksjonen har vært større enn tallene viser, siden Miljødirektoratets utslippsregnskap bare delvis fanger opp effekten av tiltakene i klimabudsjettet. Det pågår et forbedringsarbeid i direktoratet, men det er uten tvil behov for at Oslo fortsetter å skjerpe virkemiddelbruken ytterligere for å nå målene som bystyret har satt. 90 % av klimagassutslippene i Oslo stammer fra tre aktiviteter: Veitrafikk (47 %), avfallsbehandling (23 %) og bygg- og anleggsvirksomhet (20 %). Byrådet vil videreføre, styrke og iverksette nye tiltak for å redusere utslipp særlig fra disse tre aktivitetene. Utslippsstatus og tiltak i alle sektorer er beskrevet i sin helhet i kap. 2 om Klimabudsjettet og under hver virksomhetsomtale.

Byrådet legger frem følgende forslag til klimatiltak i miljø- og samferdselssektoren:

- Byrådet vil fortsette utbyggingen av ladeinfrastruktur, og foreslår å øke bevilgningen til dette med 15 mill. i 2022, total økning på 168,5 mill. i økonomiplanperioden.
- Byrådet foreslår 4 mill. til videre arbeid med nullutslippssoner i 2022 og 10 mill. årlig fra 2023 til 2025. Midlene skal brukes til nødvendige investeringer for etablering av nullutslippssone.
- Byrådet foreslår en pott på 50 mill. til videre utskifting av kommunens tunge kjøretøy og maskiner til nullutslipp. For å nå målet om at alle kommunens tunge kjøretøy og maskiner er på nullutslipp innen 2025, skal alle relevante virksomheter utarbeide konkrete planer for utskifting av kjøretøy og maskiner.
- Byrådet tilrettelegger for tilnærmet utslippsfri kollektivtransport i Oslo innen utgangen av 2023.

Gjennom tilskudd til klima- og energitiltak legger byrådet til rette for at innbyggere og næringsliv i Oslo selv kan gjennomføre tiltak som bidrar til reduserte klimagassutslipp og mer effektiv energibruk. Byrådet er opptatt av at det skal lønne seg å velge miljøvennlig og å gå foran i å ta i bruk nye løsninger og ny teknologi. Byrådet foreslår derfor å videreføre tilsagnsrammen på 120 mill. også i 2022.

Aktive tilskuddsordninger som også er aktuelle tilskuddsordninger i 2022:

- Veitrafikk:
 - o Tilskudd til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier
 - o Tilskudd til ladeinfrastruktur til el-varebiler i bedrifter

- o Tilskudd til hurtiglader til varebil
 - o Tilskudd til ladestasjon for el-drosjer
 - o Tilskudd til kjøp av elektrisk lastesykkel i bedrifter
 - o Tilskudd til klimasmarte jobbreiser i bedrifter
 - o Tilskudd til etablering av trygg sykkelparkering i borettslag og sameier
 - o Tilskudd til lading av tunge kjøretøy
 - o Tilskudd til depotlading for busser (utenom Ruters busser)
- Bygg og anlegg:
 - o Tilskudd for å kartlegge hvordan en anleggsplass kan bli utslippsfri
 - o Tilskudd til elektriske motorredskaper
- Energiforbedring:
 - o Tilskudd til installasjon av solcellepaneler i borettslag, sameier og yrkesbygg
 - o Tilskudd til isolasjon og bytte av vinduer og dører i borettslag og sameier
 - o Tilskudd til energiforbedring i privatboliger
- Alle sektorer:
 - o Tilskudd til pilot- og utviklingsprosjekter for klimakutt og energisparing

Detaljert informasjon om tilskuddsordningene blir fortløpende kunngjort på klimaoslo.no og på kommunens nettsider.

Mål 2: I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget

Prioriterte områder for å bidra til økt grønn mobilitet i 2022 er:

- gjennomføre trafikkreduserende tiltak
- sikre et fortsatt effektivt og attraktivt kollektivtilbud
- innfasing av elektriske øy båter og elektriske bybusser
- videreutvikling av digitale kundetjenester og pilotering av nye mobilitetsløsninger innen kollektivtransporten
- drift av sykkelveier, tilrettelegging av ny og oppgradering av eksisterende sykkelinfrastruktur
- tilrettelegging for god og trygg fremkommelighet for fotgjengere
- utbygging av offentlig ladeinfrastruktur
- 10 mill. til å videreføre støtteordningen hvor kommunens virksomheter kan søke om midler for å tilrettelegge for at egne ansatte kan reise mer klimavennlig i tjeneste og til og fra jobb.

Byrådet vil be alle kommunens virksomheter om å legge frem en plan for at ansatte i egne virksomheter kan reise mer klimavennlig til/fra jobb. I tillegg skal virksomhetene legge frem en plan for hvordan transport i tjeneste (tjenestereiser) skal gjennomføres med klimavennlige transportformer. Virksomhetene vil bli bedt om å vurdere om parkeringsplasser kan fjernes helt og/eller om det kan etableres lademuligheter der dette ikke allerede er etablert.

Oslo har lenge blitt utviklet på bilens premisser, noe som har gått på bekostning av fremkommeligheten til det store flertallet av reiser, som skjer til fots, sykkel eller kollektivtransport. Det har ført til høye klimagassutslipp, helsefarlig luft og utrygge skoleveier, og har hatt en rekke andre negative konsekvenser på byutviklingen og folkehelsen. Den utviklingen har snudd de siste årene, men arbeidet må intensiveres. Byrådet har et mål om å redusere biltrafikken i Oslo med 20 % innen 2023, og med en tredel innen 2030. Det skal gjøres ved å prioritere gange, sykkel og kollektivtransport over bil, og ved å gjennomføre trafikkreduserende tiltak som økte bomtakster og parkeringsavgifter, parkeringsrestriksjoner og innstramminger i kjøremuligheter.

Oslo skal være barnas by, fordi en by som er bra for barna, er bra for oss alle. Redusert biltrafikk gjør at flere barn kan vokse opp uten astma, at folk på bussen slipper å stå i bilkø, og at skoleveiene blir tryggere. Mindre plass til parkerte og kjørende biler frigjør også plass til sykkeltilrettelegging,

lekeplasser, fortausrestauranter og gågater. Byen blir også triveligere å oppholde seg i når det er mindre støyende og forurensende biltrafikk i gatene.

Videreutvikling av kollektivtilbudet har, sammen med oppgradering og vedlikehold av infrastrukturen, gjennom flere år vært et satsingsområde for byrådet. Byrådet ønsker å sikre at flertallet i hovedstadsregionen foretrekker kollektivtransport fremfor bil også når smitteverntiltakene og oppfordringen om ikke å reise kollektivt er opphevet. Kollektivtransporten i Ruterområdet skal være utslippsfri innen utgangen av 2028. Byrådet ønsker en raskest mulig innfasing av utslippsfri kollektivtransport. I inneværende økonomiplanperiode er det oppstart av flere store busskontrakter i Oslo der Ruter legger opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart. Med byrådets budsjettforslag vil dermed båt- og busstilbudet i Oslo være nær 100 % utslippsfri innen utgangen av 2023. Utbruddet av korona og innføring av smitteverntiltak har skapt betydelige utfordringer for kollektivtransporten. For nærmere omtale se kap. 10.0.8.

Trafikantbetalingssystemet er det viktigste virkemidlet for å finansiere utbygging av infrastruktur for kollektivtransport og sykkeltilrettelegging, og for å redusere klimautslippene og biltrafikken. Det bidrar også til å øke fremkommeligheten på veiene. Derfor ønsker byrådet økte bomtakster og økt miljødifferensiering i bomringen. Trafikken over Osloringen ble redusert med 7,7 % i 2020. Reduksjonen skyldes trolig i hovedsak koronapandemien.

I handlingsprogram 2022–2025 for byvekstsamarbeidet og Oslopakke 3 er det for 2022 lagt til grunn 2 950 mill. i inntekter fra bompenger. Av Oslos andel går 99 % til gang-, sykkel- og kollektivtiltak. Av bompengene er ca. 460 mill. satt av til drift av kollektivtransporten, som bl.a. omfatter videreføring av styrket drift av T-bane og busstilbudet i sentrum, drift av holdeplasser og sanntidsinformasjon, ny base for T-banevogner på Avløs og oppgradering av trikkebasene på Grefsen og Holtet. Videre er 154 mill. av bompengene, samt 85 mill. fra Ruters økonomi, satt av til nytt signal- og sikringsanlegg på T-banen. Til planlegging av ny Majorstuen T-baneknutepunkt er det satt av 93 mill. Til videre planlegging av ny sentrumstunnel for T-banen vil tidligere bevilgede, men ikke benyttede, bompenger benyttes. Det er satt av 82 mill. i bompenger og 85 mill. i bidrag fra Ruters økonomi til Fornebubanen, i tillegg til at det er lagt til grunn 1 403 mill. i statsbidrag. Det er satt av 925 mill. i bompenger til oppgraderinger på trikk og T-bane. Prioriterte tiltak i 2022 er fullføring av trikkeprogrammet og innfasing av nye trikker fra 2021, fellesstrekningene Etterstad-Hellerud og Helsefyr-Majorstuen samt Ryen og Etterstad baser på T-banen.

Vedlikeholdsetterslepet for Sporveiens infrastruktur er redusert de siste par årene. Rammene til vedlikehold og oppgradering av infrastrukturen reduseres i planperioden.

I tråd med revidert Oslopakke 3-avtale fra 2016 er det forutsatt at økte billettpriser, eller bidrag fra Ruters økonomi, skal bidra med 150 mill. 2016-kroner til finansiering av øremerkede kollektivprosjekter. Beløpet for 2022 er i handlingsprogram for Oslopakke 3 for 2022-2024 satt til 170 mill. 2022-kroner, og er øremerket Fornebubanen og nytt signal- og sikringsanlegg for T-banen. I 2018 økte billettprisene med en helårseffekt på halvparten av beløpet. Byrådet ønsker ikke å øke billettprisene i 2022 utover ordinær prisjustering, og vil ha dialog med Viken fylkeskommune om dette.

Tempoet i utbygging og oppgradering av sykkelveinettet styrkes ytterligere. Sykkelandelen øker, og i 2020 var det tre ganger så mange som opplevde Oslo som en trygg sykkelby som i 2014. I 2022 legger byrådet opp til at investeringsnivået økes med 253 mill. til 673 mill. Økningen finansieres med midler fra Oslopakke 3 og byvekstavtalen. Et tett, godt utbygget og godt driftet sykkelveinett er nødvendig for å nå målet om vekst i sykkeltrafikken og kutt i bilbruken. Det er viktig å øke sykkeltilrettelegging og gi nettet høyere standard med fysisk adskilte løsninger, gjennom både oppgradering og nybygging.

Byrådet er opptatt av å legge enda bedre til rette for gange. Bedre tilrettelegging for fotgjengere vil ikke minst være viktig for å nå målsettingen om en aldersvennlig by. Snarveiprosjektet ble etablert i 2020 og har til nå kartlagt ca. 700 snarveier. I 2022 videreføres arbeidet. Det ses i sammenheng med tilrettelegging for sykkel, etablering av hjertesoner og trygge skoleveier.

Tilgang til effektiv ladeinfrastruktur med god dekningsgrad er avgjørende for å elektrifisere transportsektoren, og byrådet vil videreføre satsingen på å etablere ladeinfrastruktur for personbiler, drosjer og tunge kjøretøy (som lastebiler, trailere og busser). Gjennom Klima- og energifondet vil byrådet fortsatt gi tilskudd til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier. Bystyret har vedtatt miljøkrav til drosjer. For å tilrettelegge for overgangen, vil byrådet bygge ladeinfrastruktur for drosjer og videreføre eksisterende støtteordninger. Byrådet foreslår å øke bevilgningen til ladeinfrastruktur med totalt 15 mill. i 2022, totalt 168,5 mill. i økonomiplanperioden. Midlene skal blant annet gå til å etablere nye ladepunkt for drosjer og tyngre kjøretøy.

Arbeidet med nullutslippssoner i trafikken fortsetter. Parkeringsreguleringer som stimulerer til redusert trafikk og overgang til nullutslippskjøretøy fortsetter og takstene for fremmedparkerings øker i tråd med tidligere vedtak.

I 2022 vil de aller fleste av kommunens lette kjøretøy være utslippsfrie. Byrådet vil jobbe videre for at kommunes tunge kjøretøy og maskinpark blir utslippsfri eller går på biogass. Det settes av 50 mill. til en pott til formålet.

Mål 3: Oslo skal være en grønn og levende by

Byrådet ønsker at Oslo skal bli en grønnere og mer levende by. Parker, friområder, veier, torg og andre byrom skal ha godt renhold, god avfallshåndtering, godt vedlikehold og stedstilpasset belysning. Oslo sentrum skal tilrettelegges for aktivitet og opphold. Byrådet foreslår å øke Bymiljøetatens ramme med 51,2 mill. i 2022 for å dekke økte driftsfølgevirkninger. Midlene skal blant annet gå til økte kontraktspriser til vei- og vinterdrift, drift av nye vei- og belysningsanlegg og park og byrom.

Oslo skal være godt tilrettelagt for idrett og friluftsliv, spesielt for barn og unge. For å finansiere tiltak i behovsplan for idrett og friluftsliv, foreslår byrådet en økning på 14 mill. til friluftsliv i 2022.

Mål 4: Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurs håndtering

Oslo kommunes ansvar for lovpålagt renovasjon ivaretas av Renovasjons- og gjenvinningsetaten. Det kildesorterte avfallet håndteres som en ressurs. Varmen fra forbrenning av restavfallet brukes i Oslos fjernvarmenett, matavfallet blir til biogjødsel og biogass og plastavfallet gjenvinnes til nye plastprodukter.

En ny avfallsstrategi for Oslo er under arbeid. Endringer i europeiske og nasjonale rammebetingelser har gitt behov for nye vurderinger i dette arbeidet. Oslo har mål om økt materialgjenvinning og en avfallshåndtering tilnærmet uten utslipp innen 2030. Dette krever endring i hvordan husholdningsavfall, kommunalt avfall og næringsavfall håndteres. Byrådet foreslår å bruke ca. 25 mill. på kap. 647 og kap. 648 i 2022 på tiltak knyttet til å øke materialgjenvinningen til minimum 65 %, og samtidig ivareta målet om at avfallshåndteringen skal være tilnærmet uten direkte utslipp av klimagasser i 2030. Byrådet arbeider også med fremtidig organisering av Romerike biogassanlegg og Haraldrud forbrenningsanlegg, herunder vurdering av muligheten for forbrenning av husholdningsavfall med karbonfangst.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Kommunen har et generelt og grunnleggende ansvar for å ivareta befolkningens sikkerhet og trygghet innenfor sine geografiske områder.

Byggingen av en fullgod reservevannforsyning startet høsten 2020 og skal stå ferdig innen 2028. Bystyret vedtok i juni 2021 ny kostnadsramme for prosjektet. For å kunne forsyne hele byen med drikkevann fra nytt vannbehandlingsanlegg på Huseby, må stamnettet (overføringsledningene) oppgraderes og sammenbindes, slik at de kan overføre vann til hele byen fra begge vannbehandlingsanleggene. Investeringsbeslutning for Stamnettprosjektet skal etter planen legges frem for bystyret i løpet av 2021.

Brann- og redningsetatens mannskaper bidrar til en trygg by ved sin døgkontinuerlige innsats rundt om i byen. Etaten legger også stor innsats i brannforebyggende arbeid. Oslo skal ha en beredskap som kan håndtere omfattende branner og ulykker. Ved hjelp av tilstrekkelig bemanning, god kompetanse og driftssikkert materiell, skal liv, miljø og verdier kunne reddes. Byrådet styrker bemanningen på brannforebyggende arbeid, og sikrer nødvendige midlertidige brannstasjoner mens varige løsninger ved fraflytting fra hovedbrannstasjonen utredes.

Mange tiår med bilbasert byutvikling har ført til trafikkfarlige nærområder og utrygge skoleveier for mange av byens barn. Byrådet mener at barnas trygghet bør prioriteres over bilen og at det bør være en selvfølge at det er trygt å sende barn til skolen uten at de må kjøres. Derfor legger byrådet opp til å videreføre satsingen på trafikksikkerhetstiltak og hjertesoner i 2022. Aktuelle tiltak er reduserte fartsgrenser, flere fartshumper og opphøyde gangfelt, innsnevring av kjørebane og andre trafikkreduserende og fartsdempende tiltak. Tiltak på skoleveier er særlig prioritert.

10.0.3 Sektorens økonomiske rammer

Tabell 10.0.2 Økonomiplanoversikt – Miljø og samferdsel

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	3 525,9	3 526,4	3 652,3	3 617,8	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	3 525,9	3 525,9	3 525,9	3 525,9	3 525,9
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	119,4	119,4	119,4	119,4
+/- Reelle endringer	0,0	149,4	285,0	199,1	321,3
=ØKONOMIPLAN (netto)	3 525,9	3 794,8	3 930,3	3 844,4	3 966,6
Endringer i prosent		7,6 %	11,5 %	9,0 %	12,5 %
Sum endringer		268,9	404,4	318,5	440,7

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-38,2	126,7	55,8	179,7
+/- Justering for engangstiltak	144,8	-2,7	-4,9	-6,9
+/- Justering for oppgaveendring mellom sektorer	-4,8	-4,0	-4,0	-4,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer	-13,6	-35,8	-57,6	-58,6
+/- Spesifiserte rammeendringer	61,2	200,7	209,7	211,1
Sum reelle endringer	149,4	285,0	199,1	321,3

1) 2021-prisnivå

Kompensasjon for forventet lønns- og prisstigning

Lønns- og prisjustering utgjør 119,4 mill. Det vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Nettoreduksjonen på 38,2 mill. følger i stor grad av 32 mill. i økte bompenginntekter på kap. 542, 10,5 mill. i økte parkeringsinntekter på kap. 543 samt lavere utgifter til brannstasjoner (8,6 mill. på kap. 650).

Nettoeffekten justeres ned særlig av reduserte inntekter fra piggdekkoblat (8 mill.) og økte utgifter til driftsfølgevirkninger (3,5 mill.) på kap. 542.

Justering for oppgaveendring mellom sektorer

4,8 mill. er justering mellom sektorer ifm. opprettelsen av Renovasjons- og gjenvinningsetaten.

Justering for engangstiltak

Budsjettet endres med 144,8 mill. knyttet til følgende engangstiltak:

Kap. 542:

- Reduksjon på 7,8 mill. knyttet til avsluttet planstrategi, hummerfredning, toalettdrift ved Gamlebyen sport og fritid samt utredning av ladestasjoner for tungtransport og buss.
- Økning på 1,7 mill. til vektere i parker, fyrverkeri nyttårsaften og tilskudd. Områdene fikk engangskutt i 2021.

Kap. 543: Økning på 2 mill. til leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy.

Kap. 650: Økning på 3,9 mill. til brukerutstyr og flyttekostnader ifm. sentrum brannstasjon.

Kap. 711: Økning på 135 mill. for å kompensere for ventede lavere billettinntekter, med sikte på å opprettholde tilbudet etter reiserestriksjoner.

Kap. 771: Økning på 10 mill. til støtteordning til klimavennlige jobbreiser rettet mot kommunens egne virksomheter.

Uspesifiserte rammeendringer

Kap.	542	543	647	650	711	752	761	771	Sum
Mill.	-9,3	-0,6	-0,4	-2,8	-0,2	0,2	-0,3	-0,1	-13,6

Spesifiserte rammeendringer

Kap. 542 økes med 65,9 mill. til følgende:

- 47,7 mill. til ulike driftsfølggevirkninger
- 8 mill. til oppfølging av vedtatte strategier og handlingsplaner
- 6,5 mill. til sykkelprosjektet
- 4 mill. til trafikkreduksjon og fremkommelighet for kollektiv
- 1 mill. til oppfølging av byutviklingsplaner
- 1,3 mill. reduksjon knyttet til eksterne konsulenter

Kap. 543 økes med 1,9 mill. knyttet til utvidelse av beboerparkeringsordningen.

Kap. 647 reduseres med 1,4 ettersom staten ikke innfører CO₂-avgift.

Kap. 650 økes med 7 mill. til drift av Marienlyst brannstasjon og med 3,6 mill. til styrkning av det brannforebyggende arbeidet.

Kap. 711 økes med 80 mill. for å styrke kollektivtilbudet, og reduseres samtidig med 4 mill. pga. reduserte kostnader knyttet til veibruksavgift og 20 mill. pga. omdisponering av midler fra kjøp av transporttjenester til innfasing av utslippsfri kollektivtransport. I tillegg reduseres kap. 711 med 84 mill., som var en avsetning som ble lagt inn i 2021 for å unngå ekstraordinær prisøkning. I 2021 ble beløpet dekket av en midlertidig omdisponering av bompenger. Byrådet vil arbeide for å oppnå tilsvarende løsning i 2022.

Kap. 761 økes med 3 mill. knyttet til driftsfølggevirkninger av nye sykkelhotell og -infrastruktur, med 3 mill. til arbeid med delt mikromobilitet og med 6,5 mill. i økte ressurser i sykkelprosjektet.

Kap. 771 reduseres med 0,2 mill. knyttet til eksterne konsulenter.

Tabell 10.0.3 Netto driftsbudsjett – Miljø og samferdsel

Beløp i mill.

		Dok 3	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Endring
Netto driftsbudsjett		2021	2022	2023	2024	2025	2021 - 2022
542	Bymiljøetaten	656,2	707,8	866,9	763,3	886,7	51,6
543	Bymiljøetaten - parkering	-220,4	-222,8	-228,1	-230,2	-232,3	-2,4
647	Renovasjons- og gjenvinningsetaten - næring	-24,1	-28,9	-28,9	-29,6	-28,3	-4,8
650	Brann- og redningsetaten	460,7	482,4	480,3	478,8	478,5	21,7
711	Kjøp av transporttjenester	2 533,4	2 711,4	2 705,4	2 728,6	2 728,6	178,0
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel	3,1	3,2	3,2	3,2	3,2	0,2
761	Sykkelprosjektet	67,2	80,8	81,6	80,8	80,8	13,5
771	Klimaetaten	49,9	60,9	50,0	49,6	49,5	11,0
Sum	Miljø og samferdsel	3 525,9	3 794,8	3 930,3	3 844,4	3 966,6	268,9

Tabell 10.0.4 Brutto investeringsbudsjett – Miljø og samferdsel

Beløp i mill.

Brutto investeringsbudsjett		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
542	Bymiljøetaten	726,7	364,6	645,8	200,6
543	Bymiljøetaten - parkering	55,9	61,5	61,5	30,5
650	Brann- og redningsetaten	15,0	15,0	17,0	17,0
761	Sykkelprosjektet	672,8	631,8	368,8	368,8
Sum	Miljø og samferdsel	1 470,3	1 072,8	1 093,0	616,8

10.0.4 Bymiljøetaten

Tabell 10.0.5 Driftsbudsjett Bymiljøetaten

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
542 Bymiljøetaten			
10 Lønn og sosiale utgifter	481 534	507 624	533 898
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	1 150 218	739 504	795 336
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	9 865	8 682	8 660
14 Overføringsutgifter	313 427	117 516	118 658
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	301 317	0	0
Sum utgifter	2 256 361	1 373 326	1 456 552
16 Salgsinntekter	-752 792	-390 471	-472 471
17 Refusjoner	-646 358	-419 218	-364 562
18 Overføringsinntekter	-159 328	92 532	88 292
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-300 006	0	0
Sum inntekter	-1 858 484	-717 157	-748 741
Netto utgifter	397 877	656 169	707 811

1 Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvaret for utvikling, forvaltning og drift av kommunale byrom og gater i Oslo.

Bymiljøetaten er Oslo kommunes fagmyndighet for samferdsel og mobilitet. Etaten har ansvar for trafiksikkerhet og for utvikling, drift og vedlikehold av infrastruktur for gående, syklende og motorisert transport. Med infrastruktur menes kommunale veier, fortau, sykkelveier, parkeringsplasser, ladeplasser, trafikkstyringsanlegg og belysning. Bymiljøetaten drifter og forvalter 1 280 km gater og veier, og samarbeider med Ruter og Sporveien om gjennomføring av tiltak for å bedre fremkommeligheten for kollektivtransporten.

Bymiljøetaten legger til rette for rekreasjon, natur- og kulturopplevelser, og har forvaltningsansvar for kommunens øyer i indre Oslofjord og skogeiendommer i Marka, i tillegg til majoriteten av kommunens turveier, parker, badestrender og friområder. Bymiljøetaten skal sikre byens biologiske mangfold og tilrettelegge for urbant landbruk. Etaten har også det koordinerende ansvaret for tiltak mot luftforurensning og et bærekraftig og redusert forbruk.

Etatens bybetjenter utgjør en del av det synlige kommunale trygghetsarbeidet. Etaten har også en rolle i kommunens sikringsarbeid og gjennomfører fysiske sikringstiltak i byrommet i samarbeid med andre virksomheter i kommunen.

Bymiljøetaten er delegert myndighet etter en rekke lover og forskrifter og ivaretar kommunens myndighetsutøvelse på flere områder. Dette gjelder blant annet markaloven, friluftsløven, miljøinformasjonsloven, viltloven, hundeloven, lakse- og innlandsfiskeloven, forurensningsloven, motorferdselloven, jordloven, vassdragsloven, skogbruksloven, odelsloven, konsesjonsloven, vegloven, vegtrafikkloven og yrkestransportloven. Etaten er også delegert myndighet til å håndheve deler av politivedtekten for Oslo og utøver kommunens delegerte skiltmyndighet.

Bymiljøetatens arbeid knyttet til tilrettelegging for sykkel omtales nærmere under kap. 761 Bymiljøetaten Sykkelprosjektet. Inntekter og utgifter til parkering omtales nærmere under kap. 543 Bymiljøetaten Parkering. Fra 2022 flyttes investeringsprosjekter knyttet til parkering fra kap. 542 Bymiljøetaten til 543 Bymiljøetaten Parkering. Etatens arbeid med tilrettelegging for idrett omtales nærmere under kap. 545 Bymiljøetaten/Idrett under Kultur, idrett og frivillighet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Utover den særskilte økningen i bruken av uteområdene som følge av korona, har bruken av byrommene og naturen også økt i takt med befolkningsveksten i Oslo. Fra 2011 til 2021 har Oslos innbyggertall økt med nesten 100 000. Økt bruk er ønskelig, men det fører også til mer slitasje på områdene. De siste årene har Bymiljøetaten overtatt en rekke nye anlegg og byområder til forvaltning og drift. I tillegg er det høye forventninger fra befolkningen til tilrettelegging av tilbud og utvikling av, og standard på, byrommene.

Gjennom utbygging av sykkelveinettet, fremkommelighetstiltak, håndheving av parkeringsrestriksjoner, kollektivprosjekter og etablering av ladepunkter er Bymiljøetaten en viktig bidragsyter til å stimulere til klima- og miljøvennlige transportløsninger og til å redusere klimagassutslippene og biltrafikken. Bymiljøetaten er videre en sentral bidragsyter til gjennomføring av tiltak for økt byliv og områdeløft.

Bymiljøetaten planlegger og gjennomfører flere store gate- og kollektivopprustningsprosjekter for å bedre fremkommeligheten for gående, syklende og kollektivtrafikken. I 2022 ferdigstilles etter planen det siste prosjektet, Storgata, i Samlet plan for trikkeoppgradering. Byrådet foreslår å øke kap. 542 med 1 mill. til Bymiljøetatens oppfølging av byutviklingsprosjekter i 2022, deretter 2 mill. årlig.

Inntektene fra piggeblekkoblat er varierende og synkende. Inntektene ble fra 2019 flyttet fra vintervedlikeholdsfondet til Bymiljøetatens budsjett. Midlene skal benyttes til veidrift. BYMs øvrige bevilgning til veidrift ble tilsvarende redusert, og de ble i 2020 nedjustert i revidert budsjett og videre i økonomiplanperioden som følge av nedadgående salg av oblater. For å redusere risikoen i etatens veidriftsbudsjett reduseres inntektskravet på kap. 542 med 8 mill. fra 2022.

Det skal bygges og oppgraderes sykkelinfrastruktur for 600–700 mill. årlig i de kommende årene, noe som også vil forbedre forholdene for gående i stor grad. For å kunne realisere de planlagte investeringene, må kapasiteten i Bymiljøetaten økes. Byrådet foreslår derfor å øke driftsrammen med 8,5 mill. i 2022, og ytterligere 1,5 mill. årlig resten av økonomiplanperioden.. Det vises også til omtale under kap. 761.

Satsningene på redusert plastforurensing, urbant landbruk og bærekraftig og redusert forbruk fortsetter. Byrådet foreslår at det settes av 10 mill. til tiltak innen disse områdene. 3,6 mill. av disse settes av til Bymiljøetatens oppfølging av arbeidet med redusert og bærekraftig forbruk, herunder å bidra inn i arbeidet med et mer plantebasert kosthold og en 50 % reduksjon av kjøttforbruket i Oslo kommune innen 2023, koordinert av Utviklings- og kompetanseetaten. Det settes av 1 mill. til Utviklings- og kompetanseetatens arbeid med nye samkjøpsavtaler for ombruk, reparasjon, oppgradering og redesign og 0,4 mill. til urbane landbrukstiltak i regi av Deichman bibliotek. Videre er det satt av 3 mill. til tilskuddsordningen for redusert plastforurensning og 2 mill. til tilskuddsordningen for urbant landbruk.

Som vedlegg på nett ligger tiltakslista som viser øvrige tiltak som vil gjennomføres innenfor de forskjellige områdene, og det utarbeides derfor ikke egne handlingsplaner for disse satsningene. Byrådet foreslår at det settes av 20 mill. til oppfølging av satsningene i 2023. Av dette vil 10 mill. benyttes til tiltak for å ivareta og stanse tap av biologisk mangfold, 5 mill. vil benyttes til tiltak for bærekraftig og redusert forbruk, 3 mill. vil benyttes til tilskuddsordningen for redusert plastforurensning og 2 mill. vil benyttes til tilskuddsordningen for urbant landbruk. Økningen i 2022 utgjør 8 mill.

For å videreføre kommunens satsing på økt fremkommelighet for kollektivtransporten og styrke arbeidet med trafikkreduksjon, foreslår byrådet å øke kap. 542 med 4 mill. per år.

Byrådet foreslår å øke rammen på kap. 543 med 2 mill. i 2022, 2023 og 2024 til leie av en ladecontainer. Dette er et strakstiltak for å sikre at tunge elektriske kjøretøy og maskiner har mulighet til å hurtiglade underveis i arbeidsdagen. Det vises også til forslag om økt bevilgning til lading under omtalen av Bymiljøetatens investeringer.

Godt vedlikehold av grøntområdene og å infiltrere, fordrøye og rense overvann er viktig for å sikre god vannkvalitet i elver og bekker. Byrådet foreslår 2 mill. til å følge opp handlingsplan for overvann i 2022, med en gradvis opptrapping i økonomiplanperioden.

Tabell 10.0.6 Nøkkeltall Bymiljøetaten, kap. 542

Bymiljøetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall km. langrennsløyper oppkjørt	16 330	2 683	16 051	15 256	2 165
Antall daa hogst for fleralderskog		1 380	1 368	630	1 825
Antall bytrær ¹⁾	15 241	15 396	15 371	15 689	16 090
Antall besøkende på øyene ²⁾	275 404	309 988	459 301	306 144	n/a
Antall søknader/tilsagn i kommunens tilskuddsordning for landbrukstiltak		192/63	110/48	147/52	123/63

1) Trær i sentrum og bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka, Frogner, St. Hanshaugen og Sagene

2) Tall fra Ruters passasjerstatistikk til Hovedøya, Gressholmen og Langøyene. Feil i systemene til Ruter gjør at sammenlignbare tall for besøkende på øyene ikke kan oppgis for 2020.)

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009

Virksomhetsspesifikt mål 1

Bymiljøetaten skal bidra til vridning av biltrafikken, inkludert næringstrafikk, mot løsninger som gir redusert klimagassutslipp.

Virksomhetsspesifikt mål 2

Bymiljøetaten skal redusere klimagassutslipp fra egen drift og egne prosjekter.

Tabell 10.0.7 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff for tjenestebiler under 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	60 %	97%	100 %	100 %
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3 500 kg, jf. Klimabudsjettet	0 %	100 %	100 %	100 %
Andel nye kontrakter som innebærer transport av masser og avfall hvor det stilles krav til utslippsfrie kjøretøy eller kjøretøy som går på bærekraftig biodrivstoff, jf. Klimabudsjettet		100 %	100 %	100 %
Andel av Bymiljøetatens maskiner som er utslippsfrie/går på bærekraftig biodrivstoff av total maskinpark, jf. Klimabudsjettet		95 %	100 %	100 %
Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport, jf. Klimabudsjettet		100 %	100 %	100 %
Andel nye kontrakter som innebærer bruk av maskiner hvor det stilles krav til utslippsfrie maskiner eller maskiner som går på bærekraftig biodrivstoff, jf. Klimabudsjettet		100 %	100 %	100%

Mål 2: I Oslo skal klima-, og miljø- og helsevennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget

Virksomhetsspesifikt mål 1

Bymiljøetaten skal tilrettelegge for Oslo som gå- og sykkelby.

Virksomhetsspesifikt mål 2

Bymiljøetaten skal bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken.

Virksomhetsspesifikt mål 3

Bymiljøetaten skal arbeide for å redusere biltrafikken i Oslo.

For omtale av måloppnåelse, se 2 Situasjonsbeskrivelse. For omtale av virksomhetsspesifikt mål 1, se kap. 761.

Mål 3: Oslo skal være en grønn og levende by

Virksomhetsspesifikt mål 1

Bymiljøetaten skal sikre byens blågrønne strukturer, det biologiske mangfoldet og tilrettelegge for friluftsliv og urbant landbruk.

Virksomhetsspesifikt mål 2

Bymiljøetaten skal bidra til reduksjon i lokal luftforurensning og støy.

Virksomhetsspesifikt mål 3

Bymiljøetaten skal legge til rette for økt byliv.

Tabell 10.0.8 Resultatindikatorer – mål 3

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår der de bor ¹⁾	83 %	84 %	>80 %	>80 %
Andel innbyggere som er fornøyd med hvordan byrommene fremstår i sentrum ¹⁾	79 %	79 %	>75 %	>75 %
Andel innbyggere som er fornøyd med tilrettelegging for lek, opphold og fysisk aktivitet i byens parker ¹⁾			>80 %	>80 %
NO ₂ - årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <40 µg/m ³)	35 µg/m ³	28 µg/m ³	<40 µg/m ³	<40 µg/m ³
PM ₁₀ - årsmiddel (lovpålagt grenseverdi er <25 µg/m ³)	20 µg/m ³	19 µg/m ³	<25 µg/m ³	<20 µg/m ³ ²⁾
Antall nye kvadratmeter med dyrket urbant landbruksareal som følge av tilskuddsordning for urbant landbruk	7 940 m ²	29 654 m ²	>1 000 m ²	>1 000 m ²
Antall inngrep i naturtypeområder med A-verdi (nasjonal verdi) som har ført til forringelse av kvaliteten i løpet av det siste året ²⁾	-	-	0	0

1) Resultatindikatoren tar utgangspunkt Bymiljøetatens brukerundersøkelse

2) Miljødirektoratet har foreslått skjerpede grenseverdier for svevestøv som vil påvirke årsmiddel for PM₁₀. For å møte de ventede endringer endres måltallet fra 25 til 20 µg/m³.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Virksomhetsspesifikt mål 1

Bymiljøetaten skal bidra til trygge byrom.

Virksomhetsspesifikt mål 2

Bymiljøetaten skal bidra til å realisere nullvisjonen innenfor trafikksikkerhet.

Virksomhetsspesifikt mål 3

Bymiljøetaten skal tilrettelegge for effektiv håndtering av overvann på sine forvaltningsområder.

Tabell 10.0.9 Resultatindikatorer – mål 5

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel av befolkningen som er tilfreds med belysningen ¹⁾	78 %	80 %	>75 %	>75 %
Antall sandfang som tømmes hvert år	6 838	10 267	6 500	6 500
Antall nye hjertesoneskoler	2	15	10	10
Antall km vei med gjennomført trafiksikkerhetsinspeksjon ²⁾	-	-	-	10 km
Antall nye trafiksikkerhetstiltak på veinettet ²⁾	-	-	-	100

1) Målt ved gjennomsnittlig resultat i årlig brukerundersøkelse om opplevd belysning i sentrum og der folk bor

2) Nytt måltall fra 2022

4 Merknader til driftsbudsjettet

Nettobudsjettet foreslås økt med 51,6 mill.

Av økningene foreslås 51,2 mill. for å håndtere økte driftsfølgevirkninger. 8 mill. er knyttet til oppfølging av vedtatte strategier og handlingsplaner og 6,5 mill. er knyttet til styrking av sykkelprosjektet. Arbeidet med trafikkreduksjon og fremkommelighet for kollektiv styrkes med 4 mill., og byutviklingsplaner med 1 mill. Et generelt rammekutt på 10,7 mill. er samtidig innarbeidet.

Midlertidige kutt i 2021 er lagt inn igjen: Offentlig fyrverkeri nyttårsaften, vektore i parker og tilskudd. Midlertidige tiltak er også tatt ut av budsjettet: Utredning av ladestasjoner for tungtransport, hummerfredning, planstrategi-arbeid og bidrag til Gamlebyen sport og fritid.

Bompengeinntektene anslås økt med 32 mill. mens forventet redusert inntekt på piggdekkoblater utgjør 8 mill. Inntekter fra hurtigludere er flyttet til kap. 543.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 20,2 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 10.0.10 Investeringsbudsjett – Bymiljøetaten

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
542 Bymiljøetaten			
00 Lønn og sosiale utgifter	894	0	0
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	947 664	763 075	726 695
03 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	38 999	0	0
04 Overføringsutgifter	187 750	0	0
Sum utgifter	1 175 307	763 075	726 695
06 Salgsinntekter	-12 690	0	0
07 Refusjoner	-182 894	-375 551	-543 195
08 Overføringsinntekter	-86 887	-20 000	-50 741
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-14 800	0	0
Sum inntekter	-297 271	-395 551	-593 936
Netto utgifter	878 037	367 524	132 759

Tabell 10.0.11 Investeringsoversikt – Bymiljøetaten (Reperiodisering av porteføljen vil bli oppdatert i Tilleggsinnstillingen)

Prosjektnummer og navn:	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
108015 Skogavgiftsfondfinansiert tiltak			320	320	320	320		
108035 Utstyr, transportmidler, maskiner			3 750	0	4 000	5 000		
112024 Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)			25 000	4 000	8 000	0		
113005 Program Gateopprustning			25 000	20 000	20 000	25 000		
113009 Universell utforming			18 750	0	10 000	12 500		
115012 Trafikksikkerhet			45 000	25 000	10 000	0		
115013 Opparbeidelse p-plasser/p-automater/parkometre			5 000	0	0	0		
115055 Kollektivprioriteringer			55 000	40 000	83 500	45 231		
117003 Friluftsliv			63 800	0	6 000	0		
117006 Byutvikling			286 000	218 900	453 230	65 000		
118009 Støy- og luftforurensning			5 000	5 000	6 000	7 500		
118050 Storgata oppgradering	366 000		27 438	0	0	0		4/18 - 2/22
119011 Rehabiliteringsprosjekter			51 500	16 000	16 000	20 000		
119012 Røatunnelen			4 937	4 750	0	0		
119030 Klosterenga park	89 000		31 300	5 600	8 700	0		1/19 - 4/22
121003 Hjertesoner	20 000		10 000	10 000	0	0		1/21 - 4/21
121008 Furuset bygate			47 900	0	0	0		
122025 Rehabilitering av fontener, forprosjekt			5 000	0	0	0		
122026 Etablering av nullutslippssone i Oslo			4 000	10 000	10 000	10 000		
122027 Bygdøy Alle - planting av trær			5 000	0	0	0		
122028 Advokat Dehlis plass - forprosjekt			5 000	0	0	0		
122029 Overvannshåndtering - oppfølging av handlingsplan overvann			2 000	5 000	10 000	10 000		
Sum investeringsutgifter			726 695	364 570	645 750	200 551		
108035 Utstyr, transportmidler, maskiner	Investeringsmoms		-750	0	-800	-1 000		
112024 Bedre gate og parkbelysning (kriminalitetsbekjempelse)	Investeringsmoms		-5 000	-800	-1 600	0		
113005 Program Gateopprustning	Investeringsmoms		-5 000	-4 000	-4 000	-5 000		
113009 Universell utforming	Investeringsmoms		-3 750	0	-2 000	-2 500		
115012 Trafikksikkerhet	Investeringsmoms		-9 000	-5 000	-2 000	0		
115013 Opparbeidelse p-plasser/p-automater/parkometre	Investeringsmoms		-1 000	0	0	0		
115055 Kollektivprioriteringer	Investeringsmoms		-11 000	-8 000	-16 700	-9 046		
115055 Kollektivprioriteringer	Statlig overføring		-39 221	0	0	0		
117003 Friluftsliv	Investeringsmoms		-12 760	0	-1 200	0		
117006 Byutvikling	Investeringsmoms		-57 200	-43 780	-90 646	-13 000		
117006 Byutvikling	Tilskudd fra andre		-384 000	-356 000	-129 000	-52 000		
118009 Støy- og luftforurensning	Investeringsmoms		-1 000	-1 000	-1 200	-1 500		
118050 Storgata oppgradering	Investeringsmoms		-5 488	0	0	0		
119011 Rehabiliteringsprosjekter	Investeringsmoms		-10 300	-3 200	-3 200	-4 000		
119012 Røatunnelen	Investeringsmoms		-987	-950	0	0		
119030 Klosterenga park	Investeringsmoms		-6 260	-1 120	-1 740	0		
119030 Klosterenga park	Statlig overføring		-11 520	-4 480	-6 960	0		
121003 Hjertesoner	Investeringsmoms		-2 000	-2 000	0	0		
121008 Furuset bygate	Investeringsmoms		-9 580	0	0	0		
121008 Furuset bygate	Tilskudd fra andre		-14 320	0	0	0		
122025 Rehabilitering av fontener, forprosjekt	Investeringsmoms		-1 000	0	0	0		
122026 Etablering av nullutslippssone i Oslo	Investeringsmoms		-800	-2 000	-2 000	-2 000		
122027 Bygdøy Alle - planting av trær	Investeringsmoms		-1 000	0	0	0		
122028 Advokat Dehlis plass - forprosjekt	Investeringsmoms		-1 000	0	0	0		
Sum kapittel finansiering			-593 936	-432 330	-263 046	-90 046		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			132 759	-67 760	382 704	110 505		

Trafikksikkerhet

Byrådet foreslår å øke kapittelet med 20 mill. i 2022 og i 2023 til arbeidet med trafikksikkerhet. Tiltak rettet mot myke trafikanter skal prioriteres, og omfatter blant annet planlegging og gjennomføring av fartsreducerende tiltak, skilting, fortausanlegg og etablering av trygge krysningspunkter. I tillegg gjøres arbeid med øvrig trafikksikkerhet, for eksempel fartssonearbeid i bydelene, belysning på gangfelt, analyse og utbedring av ulykkesutsatte gang- og sykkelkrysningspunkter, trafikksikkerhetstiltak i signalanlegg og på det kommunale veinettet, og tiltak for universell utforming. For å følge opp videre arbeid med hjertesoner rundt byens skoler settes det av 10 mill. i 2022 og i 2023 til videre arbeid.

Planting av trær i Bygdøy allé

Byrådet foreslår å bevilge 5 mill. i 2022 til videre arbeid med replanting og rehabilitering av trær i Bygdøy allé.

Forprosjekt Advokat Dehlis plass

Byrådet foreslår å bevilge 5 mill. i 2022 til et forprosjekt for omgjøring av Advokat Dehlis plass fra parkeringsplass og rundkjøring til park og møteplass.

Overvannshåndtering

Et målrettet arbeid med å utvikle et klimarobust Oslo er i gang, og en bærekraftig håndtering av overvann og urban flom er sentrale elementer i dette arbeidet. Byrådet foreslår å øke kap. 542 med 2 mill. i 2022 til å følge opp kommunens handlingsplan for overvannshåndtering, og en total økning på 27 mill. i økonomiplanperioden.

Rehabilitering av fontener

Det er nylig avdekket risiko for legionellasmitte fra utendørs fontener. I 2021 er mange fontener derfor stengt, da de ikke møter nødvendige krav for å redusere smitterisiko. Byrådet foreslår å sette av 5 mill. i 2022 til et forprosjekt for å finne driftssikre løsninger for 30 fontener i Bymiljøetatens forvaltning. Formålet er å utbedre i henhold til pålegg fra Vann- og avløpsetaten. Forprosjektet vil gi grunnlag for å anslå investeringsbehovet som trengs for å rehabilitere fontenene til en slik stand at de igjen kan skrus på. Midlene i dette forslaget vil derfor ikke gi vann i fontenene, men det er nødvendig med forprosjekt for å avdekke behovet for investeringsmidler for å gjøre tiltak.

Friluftsliv

Behovsplan for idrett og friluftsliv 2021–2030 inneholder et fireårig handlingsprogram (2021–2024) for friluftslivsinvesteringer i økonomiplanperioden, både nye tilretteleggingstiltak og rehabiliteringstiltak. Byrådet foreslår å øke kapittelet med 14 mill. til å følge opp tiltak i handlingsprogrammet i 2022. Tiltakene inkluderer blant annet nye turveiforbindelser i byggesonen, toalett i Nedre Foss park, vann og avløp til Husbergøya, omregulering av turvei og bekkeløp i Mærradalen og forprosjektering av kyststi mellom Hvervenbukta og Ingierstrand.

Byutvikling

Prosjektene omfatter planlegging og utbygging av offentlig infrastruktur i byutviklingsområder. Det er prosjekter i forprosjekts- eller gjennomføringsfase på flere steder i 2022, blant annet på Ensjø, Vollebekk, Lillo/Storo og Frysja.

Nullutslippssone

Arbeidet med etablering av en nullutslippssone fortsetter i 2022, og byrådet foreslår å sette av 4 mill. i 2022 og 10 mill. de påfølgende årene til investeringer, totalt 34 mill. i økonomiplanperioden. Midlene skal sikre nødvendig utredning, planlegging og medvirkning for etablering av nullutslippssoner. Byrådet vil komme tilbake til ytterligere behov for investeringer når avklaringer rundt etablering og håndheving har kommet lenger.

6 Klimakonsekvenser for kapittel 542 og 543

Bymiljøetaten har skiftet ut alle fossile kjøretøy med nullutslippskjøretøy der dette er mulig, og benytter bærekraftig biodrivstoff på maskiner og kjøretøy der det er mulig. Dette vil medføre reduserte utslipp i Oslo. Det pågår omfattende bygge- og graveaktivitet i regi av Bymiljøetaten og etaten stiller krav til underleverandører om nullutslippsteknologi for kjøretøy og maskiner der dette er mulig. Det er imidlertid noen kjøretøy/maskiner der det ikke er mulig å stille krav til nullutslipp, fordi det er behov for kraftigere kjøretøy enn det som finnes på markedet. I de tilfellene skal biodrivstoff benyttes. Bymiljøetaten jobber med å få på plass de rutiner som er nødvendige for å kontrollere at alle miljøkrav følges opp i hele leddet av kontraktsoppfølging.

Bussparken som betjener ordinær kollektivtrafikk, er i ferd med å byttes ut til nullutslippskjøretøy. Innen 2023 vil tilnærmet 100 % av Ruters busser og båter i Oslo være elektriske. Bymiljøetaten jobber sammen med Ruter for å sikre bedre fremkommelighet for kollektivtrafikken og sikre areal til for eksempel pantografer på endeholdeplasser (for lading av el-busser). Dette er krevende oppgaver i en by der det er begrenset med ledig areal.

Bymiljøetaten er i slutfasen med å anskaffe et nytt system for gravekoordinering. Systemet vil kunne være med å bidra til reduksjon av anleggsutslipp. Målet er at saksbehandling av plassering av ledninger i veigrunn og graving skal bli enklere, både for søker og for kommunen. Samtidig vil datagrunnlaget gi verdifull informasjon om fremkommelighet på veinettet.

Etatens arbeid med utfasing av unødvendig engangsplast og mindre bruk av plast generelt, vil føre til at mindre fossil plast går til forbrenning. Etatens arbeid med å redusere materielt forbruk og redusere matsvinn vil kunne bidra til klimagassutslippsreduksjon, gjennom økt ombruk, gjenbruk, avfallsreduksjon, deling og andre sirkulære løsninger.

Hyppigere og kraftigere nedbør er den konsekvensen av pågående klimaendringer som sannsynligvis vil ramme Oslo hardt i fremtiden. Bymiljøetaten samarbeider bl.a. med Vann- og avløpsetaten om overvannsløsninger for å håndtere overvann åpent og lokalt. Den nye gatenormalen til Oslo inneholder normer for etablering av store og små overvannstiltak for å ta hånd om veivann, og slik sett bidra til mindre flom ved styrtregn. Generelt arbeides det med å bygge solide løsninger og å ta i bruk ny teknologi som vil kunne fungere over lang tid.

7 Tilskuddsmidler

Bymiljøetatens ramme omfatter tilskudd til følgende formål og organisasjoner:

Tabell 10.0.12 Tilskuddsmidler Bymiljøetaten

Beløp i 1000

Kap. nr.	Avsetning gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag 2022
542	Tilskuddordning for friluftsf- og naturvernorganisasjoner	3 070	3 156	3 241
542	Tilskuddsordning Urbant Landbruk	2 000	2 000	2 000
542	Støytiskudd	500	500	500
542	Medlemskontingent Oslofjordens Friluftsråd (OF)	3 923	3 995	4 124
542	Medlemskontingent Oslo og Omland Friluftsråd (OOF)	1 362	1 387	1 394
542	Medlemskontingent Oslomarkas fiskeadministrasjon	648	650	650
542	Skjærgårdstjenesten	1 327	1 365	1 402
542	Redningsselskapet – redningsskøyta "Uni Oslofjord"	100	100	100
542	Naturvernforbundet Oslo og Akershus	500	500	500
542	DNT Oslo og omegn	1 050	900	900
542	Østensjøvannets venner	150	150	150
542	Østmarkas venner	100	100	100
542	Maridalens venner	850	250	250
542	Groruddalen Miljøforum	100	100	100
542	Dyrebeskyttelsen Oslo/Akershus	250	250	250
542	Oslo Elveforum	190	190	190
542	Matsentralen Oslo	400	400	400
542	Dyrenes Hus	100	100	100
542	DNT – Turskiltprosjektet	200	-	-
SUM		17 120	16 039	16 351

Folkemengde og befolkningstall for Oslo pr 1. januar 2021 er 697 010, jf. tall fra SSB og Oslo kommune statistikkbank.

Oslofjordens Friluftsråd (OF): Medlemskontingent utgjør totalt 5,76 kr per innbygger i Oslo. Oslofjordens Friluftsråd (OF) har besluttet å øke kommunens kontingentsats fra 2022. Kommunal deflator (2,7 %) og folketall ligger til grunn for økningen.

Oslo og Omland Friluftsråd (OOF): Medlemskontingenten utgjør totalt 2 kr pr. innbygger i Oslo.

Oslomarkas Fiskeadministrasjon (OFA): Medlemskontingenten utgjør 50 øre per innbygger i Oslo. I tillegg er det satt av tilskudd til ekstra driftsstøtte.

Skjærgårdstjenesten

Det er i tilskuddstabellen lagt til grunn en økning på 2,7 % i forhold til 2021-budsjettet. (Staten finansierer 50 %, kommunene 40 % og Oslofjordens friluftsråd 10 %). Kommunen bidrag er basert på statens bevilgning.

10.0.5 Bymiljøetaten Parkering

Tabell 10.0.13 Driftsbudsjett – Bymiljøetaten Parkering

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
543	<i>Bymiljøetaten - parkering</i>			
10	Lønn og sosiale utgifter	96 889	102 167	105 845
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	98 775	125 185	129 856
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	441	0	0
14	Overføringsutgifter	18 803	18 999	19 151
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	18 189	0	0
	Sum utgifter	233 097	246 351	254 852
16	Salgsinntekter	-413 215	-454 780	-465 380
17	Refusjoner	-14 466	-11 942	-12 264
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-4 187	0	0
	Sum inntekter	-431 868	-466 722	-477 644
	Netto utgifter	-198 771	-220 371	-222 792

1 Ansvarsområde

Kapittel 543 Bymiljøetaten parkering omfatter den budsjettmessige delen av virksomhetsområdet til Bymiljøetaten som defineres som parkeringsvirksomheten. Virksomhetsområdet bidrar med et netto overskudd til bykassen, etter at inntektene finansierer de utgiftene etaten har.

Inntektene fra parkeringsvirksomheten kommer i hovedsak fra parkeringsavgifter, p-gebyrer og kontrollsanksjoner. I tillegg er det også inntekter fra piggdekkgebyr, tilleggsgebyr for piggdekk (sanksjon), miljøgebyr, døgnleie for utplassert container og avgift fra p-plasser for el-motorvogn. Driftsbudsjettet omfatter også inntekter og utgifter knyttet til ladeinfrastruktur, samt inntekter fra salg av beboerparkeringskort og bildelingsordningen og utgifter til drift av ordningene.

Aktivitet over investeringsbudsjettet til planlegging og utrulling av beboerparkering, bildeling og videre utbygging av ladeinfrastruktur flyttes fra kap. 542, og dekkes fra 2022 over dette budsjettkapittelet.

Bymiljøetaten håndhever trafikk- og parkeringsbestemmelsene på offentlig gate og vei, og sikrer tilgjengelighet og fremkommelighet for alle i byen. I tillegg bidrar etatens bybetjenter ved sin tilstedeværelse gjennom hele døgnet, til at Oslo fremstår som en trygg by.

Prioriterte oppgaver på kap. 543 er trafikk sikkerhet, trygghet gjennom tilstedeværelse, kontroll og håndhevingsoppgaver. Bymiljøetaten prioriterer spesielt fremkommelighet for kollektivtrafikk, tilgang til parkeringsplasser for forflytningshemmede og varelevering. Bymiljøetaten utfører drift og vedlikehold av betalingsautomater, trafikkskilt og ladestolper på kommunal vei i Oslo.

Bymiljøetaten er tillagt myndighet til å håndheve deler av politivedtekten som omfatter forsøpling, reklame, gårdeiers særlige plikter til renhold/rassikring av snø/is og containerplassering. Etaten har også i oppgave å kontrollere ordningen med gebyr for piggdekkbruk i Oslo, samt fjerne bilvrak og uregistrerte kjøretøy som opptar plass i gatenettet og har en negativ miljøeffekt.

Bymiljøetaten har en døgnåpen vaktssentral som ivaretar oppgaver knyttet til innlevering, oppbevaring og utlevering av inntauede kjøretøy. Sentralen har også oppgaver som alarmsentral og tar imot henvendelser om feilparkering og meldinger om feil på betalingsutstyr og ladestolper.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bymiljøetaten administrerer i overkant av 40 000 parkeringsplasser i Oslo. Av disse var det ved utgangen av 2020 om lag 28 150 beboerparkeringsplasser, 4 500 avgiftsplasser, 2 100 ladeplasser, 1448 HC-plasser og om lag 6 300 utfartsparkeringsplasser.

Prisen for beboerkort økte med 50 % i 2021, og taksten for parkering i gul sone inkludert fremmedparkering i beboersonene med 25 % i 2021. Som vedtatt i budsjettet for 2021, økes sistnevnte med ytterligere 25 % i 2022. Økte takster for parkering skal bidra til å redusere trafikken og klimagassutslippene. Takstøkningen vil gjelde både for fossilbiler og for elbiler.

Beboerparkering skal sikre beboere best mulig tilgjengelighet til offentlige parkeringsplasser og redusere fremmedparkering. En reduksjon i biltrafikken som følge av mindre letekjøring, er et bidrag til bedre luftkvalitet. Ved utgangen av 2020 var det fem bydeler i Oslo som hadde innført beboerparkering i hele bydelen, og seks bydeler som har innført ordningen i deler av bydelen. En videre utvidelse av ordningen med beboerparkering skjer etter vedtak i bydelene. Innretting av parkeringstakster og plasser vurderes løpende som et virkemiddel for trafikkreduksjon og dermed klimagassutslipp.

Bydel Stovner og bydel Grünerløkka har vedtatt å utvide beboerparkeringsordningen. Byrådet foreslår derfor å nedjustere inntektene på kap. 543 med 1,9 mill. i året. Årsaken til nedjusteringen er at forventet inntekt fra beboerparkeringstillatelsene er lavere enn inntektene fra ordinære avgiftsparkeringsplasser. Det vises også til omtale av investeringsmidler til dette under.

Prøveordningen for parkeringstillatelser for bildelingsbiler på offentlig grunn er godt i gang. Bildelings-selskaper kan også kjøpe allsonetillatelser som gjelder i alle områder der det er innført beboerparkering. Selskapene må oppfylle krav som er satt i en egen forskrift vedtatt av byrådet. Det er også opprettet et bildelingsråd. Ved utgangen av 2020 hadde Bymiljøetaten godkjent 11 bildelingsfirmaer i ordningen.

Tabell 10.0.14 Nøkkeltall for kap. 543

Kap. 543 Bymiljøetaten - parkering	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall miljøgebyrer ¹⁾	665	267	519	607	528
Antall P-kort for forflytningshemmede	4 901	4 992	4 807	4 839	4868
Andel HC-plasser i forhold til alle kommunale P-plasser i prosent	12,1	12,5	3,5 ²⁾	3,4 ²⁾	3,5
Antall HC-plasser	1210	1255	1329	1396	1448
Antall p-plasser for næringsparkering i sentrum		43	84	111	115
Totalt antall ordinære kommunale ladepunkt	1 114	1 276	1 279	1 605	2091
Totalt antall hurtiglادepunkt med kommunal involvering		20	150	35	39
Totalt antall ladepunkt tilrettelagt for drosje		6	14	9	9
Totalt antall ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport med kommunal involvering					136

1) Gebyr som etter politivedtekten kan ilegges gårdeiere innenfor Ring 1 for manglende fjerning av istapper, manglende snørydding og manglende renhold

2) Beregningsgrunnlaget for dette nøkkeltallet er endret som følge av innføring av beboerparkering og tall for 2018 og 2019 er dermed ikke sammenlignbart med tidligere år. Antall beboerparkeringsplasser (27 565 plasser pr 31.12.19) er innlemmet i tall for 2018 og 2019.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Virksomhetsspesifikt mål 1

Bymiljøetaten skal bidra til vridning av biltrafikken, inkludert næringstrafikk, mot løsninger som gir redusert klimagassutslipp.

Virksomhetsspesifikt mål 3

Bymiljøetaten skal arbeide for å redusere biltrafikken i Oslo.

Tabell 10.0.15 Måltall mål 1

Resultatindikator	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall nye ordinære kommunale ladepunkt ¹⁾		576	200	200
Antall nye etablerte hurtiglade punkt med kommunal involvering		4	8	6
Antall nye ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport med kommunal involvering	136 ³⁾	0	0	14
Antall nye ladepunkt tilrettelagt for drosje med kommunal involvering	9		6	6
Antall nye dedikerte parkeringsplasser for utslippsfrie vare- og nyttebiler		25	25	25

Mål 2: I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget

Virksomhetsspesifikt mål 2

Bymiljøetaten skal bedre fremkommeligheten for kollektivtrafikken.

Tabell 10.0.16 Resultatindikator - mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Gjennomsnittlig responstid ved kollektivstans som følge av feilparkering skal være maks	-	15 min	22 min	22 min

1) Resultatindikatoren ble tatt ut i 2020, men ble tatt inn igjen i 2021. Tall fra Oslo Sporveier.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Virksomhetsspesifikt mål 1

Bymiljøetaten skal bidra til trygge byrom.

Tabell 10.0.17 Resultatindikator - mål 5

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall timer bybetjentene har vært i aktiv tjeneste, hele døgnet	103 779 t	108 188 t	100 000 t	100 000 t

4 Merknader til driftsbudsjettet

Nettoinntektene på kap. 543 Bymiljøetaten Parkering foreslås økt med 2,4 mill.

Inntektene anslås økt med 10,6 mill., inkludert utvidelse av beboerordningen og takstendring. Utgiftene øker med 2,9 mill. knyttet til takstendringer, leie av ladecontainer for tyngre kjøretøy.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 5,2 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 10.0.18 Investeringsbudsjett – Bymiljøetaten - parkering

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
543 Bymiljøetaten - parkering			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	1 102	0	55 900
Sum utgifter	1 102	0	55 900
07 Refusjoner	0	0	-11 180
Sum inntekter	0	0	-11 180
Netto utgifter	1 102	0	44 720

Investeringsprosjekter knyttet til parkering flyttes fra kap. 542 Bymiljøetaten til dette kapitlet.

Tabell 10.0.19 Investeringsoversikt – Bymiljøetaten - parkering

Bymiljøetaten – parkering		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
108063	Nye ladestasjoner for el-biler			35 500	0	0	0
122024	Utvidelse av beboerparkering			5 400	0	0	0
122030	Lading av elkjøretøy - pakke			15 000	61 500	61 500	30 500
	Sum investeringsutgifter			55 900	61 500	61 500	30 500
108063	Nye ladestasjoner for el-biler	Invest.moms		-7 100	0	0	0
122024	Utvidelse av beboerparkering	Invest.moms		-1 080	0	0	0
122030	Lading av elkjøretøy - pakke	Invest.moms		-3 000	-12 300	-12 300	-6 100
	Sum kapittel finansiering			-11 180	-12 300	-12 300	-6 100
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			44 720	49 200	49 200	24 400

Etablering av nye ladepunkt for elektriske drosjer

Lovkrav om nullutslipp til drosjer trer i kraft 01.11.2024. Bymiljøetatens utredning «Strategisk veivalg ved utvikling av ladeinfrastruktur» viser at det vil være et stort behov for flere dedikerte ladeplasser for nye miljøkrav innføres. Behovet forventes også å øke med liberalisering av drosjemarkedet og flere nye løyver. Byrådet foreslår derfor å øke kapittelet med 5 mill. til etablering av nye ladepunkt for elektriske drosjer i 2022, og 16 mill. henholdsvis i 2023 og 2024. Forslaget er et tiltak i klimabudsjettet.

Etablering av hurtigladere for elbiler (persontransport)

Hurtigladere utgjør et viktig supplement til dagens gateladere og bidrar til en areal- og kostnadseffektiv løsning på ladebehovet i Oslo. God tilgang på ladeinfrastruktur kan bidra til at flere velger å gå over til nullutslipp. I 2022 er det bevilget investeringsmidler til å tilrettelegge for 6 nye hurtigladepunkt, men det er behov for å styrke dette tiltaket ytterligere. Byrådet foreslår derfor å sette av 6 mill. i 2023 til å videreføre arbeidet med etablering av hurtigladere, total økning på 17,5 mill. i økonomiplanperioden. Forslaget er et tiltak i klimabudsjettet.

Videre utbygging av ordinære kommunale ladepunkt

De kommunale ladepunktene etableres langs kommunal vei og parkeringsplasser og eies og driftes av kommunen. Med økning i antall elbiler er det nødvendig å utvide den kommunale ladeinfrastrukturen slik at overgangen til elektriske personbiler kan fortsette. Det er avsatt 26 mill. i 2022, og byrådet foreslår å sette av tilsvarende fra 2023 for å videreføre utbyggingen av ordinære kommunale ladepunkt, en total økning på 78 mill. i økonomiplanperioden. Tiltaket vil gjøre det mulig for Osloborgere å skifte til elektriske biler, også de om lag 30 % som i dag mangler egen parkeringsplass. Forslaget er et tiltak i klimabudsjettet.

Etablering av nye ladepunkt tilrettelagt for vare- og nyttetransport, tyngre kjøretøy og buss (utenom Ruter)

Oslo kommunes standard klima- og miljøkrav til transport og bygg og anlegg har trådt i kraft. Dette legger stort press på transport- og byggebransjen til å elektrifisere transport. Kostnader og tilgang på ladeinfrastruktur er ansett som de to største barrierene for overgang til elektrisk tungtransport. Dagens ladestasjoner har for lite areal for de større kjøretøyene. Byrådet foreslår derfor å sette av 10 mill. i 2022 til etablering av ladepunkt for blant annet tyngre kjøretøy, totalt 36 mill. i økonomiplanperioden, for å stimulere til raskere overgang til utslippsfri tungtransport. Forslaget er et tiltak i klimabudsjettet.

Beboerparkering

Bydel Stovner og bydel Grünerløkka har vedtatt å utvide beboerparkeringen. Byrådet foreslår derfor å sette av 5,4 mill. til dette i 2022. Midlene skal blant annet benyttes til p-automater og -skilt og prosjektleder for arbeidet.

6 Klimakonsekvenser

Det vises til felles omtale av klimakonsekvenser under kap. 542 Bymiljøetaten.

10.0.6 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring

Tabell 10.0.20 Driftsbudsjett Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
647 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring (MOS)				
10	Lønn og sosiale utgifter	35 679	34 031	35 256
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	24 646	39 009	32 954
13	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	12 511	2 616	2 687
14	Overføringsutgifter	401	448	452
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	11 414	0	0
Sum utgifter		84 651	76 104	71 349
16	Salgsinntekter	-104 182	-100 121	-100 121
17	Refusjoner	-1 212	-63	-65
18	Overføringsinntekter	-23	-31	-32
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-11 406	0	0
Sum inntekter		-116 822	-100 215	-100 218
Netto utgifter		-32 171	-24 111	-28 869

1 Ansvarsområde

Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring skal sikre et godt tilbud til næringsdrivende med mindre mengder avfall. Tilbudet omfatter innsamling av kildesortert avfall (plast-, mat- og restavfall), rest- og

papiravfall og mottak av farlig avfall. Næringsdrivende kan levere hestemøkk og park- og hageavfall på mottaks- og komposteringsanlegget på Grønmo.

2 Situasjonsbeskrivelse

I 2019 ble kildesortering innført på alle Osloskolene. Dette avfallet samles inn av Renovasjons- og gjenvinningsetaten. Innføringen av kildesortering i Osloskolene gir mer matavfall og plastemballasje til materialgjenvinning, og er holdningsskapende for elevene. Etaten har også et tilbud om innsamling av kildesortert avfall i blå og grønne poser fra mindre næringsdrivende.

Næringskunder og privatpersoner som ikke bor i Oslo, må betale for å levere avfall ved gjenbruksstasjonene i Oslo. For lettere å kunne identifisere betalingspliktige kunder på gjenbruksstasjonene, har Renovasjons- og gjenvinningsetaten innført GjenbruksID. GjenbruksID er en del av «Oslo-nøkkelen», som er en ny innbyggertjeneste fra Oslo kommune.

En ny avfallsstrategi med perspektiv frem mot 2030 er under arbeid. Strategien skal omfatte alt avfall som oppstår i Oslo, både i husholdningene og hos næringsaktører.

Tabell 10.0.21 Nøkkeltall – Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring

Kap. 648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Tonn totalt næringsavfall	33 569	31 725	30 382	32 512	30 051
Antall næringsbesøkende på gjenbruksstasjonene	23 643	20 995	18 683	23 233	23 074
Tonn restavfall direkte til forbrenning	12 265	10 614	10 121	8 523	7 884
Tonn kildesortert avfall til sortering	1 516	1 594	1 560	1 645	1 070

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 4: Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurshåndtering

Virksomhetsspesifikt mål 1

Økt andel næringsavfall til materialgjenvinning

Tabell 10.0.22 Resultatindikatorer – mål 4

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel av REGs innsamlete næringsavfall til materialgjenvinning	39 %	43 %	39 %	43 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

Nettoutgiftene foreslås redusert med 4,8 mill. Beløpet er i all hovedsak knyttet til justering etter opprettelsen av nye REG i 2020.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,75 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

5 Investeringsbudsjettet

Det er ikke foreslått nye investeringsmidler på kap. 647 i økonomiplanperioden.

Tabell 10.0.23 Investeringsbudsjett – Renovasjons- og gjenvinningsetaten

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
647 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring (MOS)			
00 Lønn og sosiale utgifter	-422	0	0
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	3 101	0	0
Sum utgifter	2 680	0	0
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	2 680	0	0

6 Klimakonsekvenser

Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring henter kildesortert avfall hos enkelte mindre næringsvirksomheter og hos skolene i Oslo. Med økt kildesortering, bl.a. av plast, reduseres klimagassutslipp fra forbrenning av restavfall.

10.0.7 Brann- og redningsetaten

Tabell 10.0.24 Driftsbudsjett Brann- og redningsetaten

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
650 Brann- og redningsetaten			
10 Lønn og sosiale utgifter	463 442	481 226	498 550
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	148 387	89 420	98 097
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	25 374	34 364	31 389
14 Overføringsutgifter	15 003	15 990	16 118
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	14 057	0	0
Sum utgifter	666 264	621 000	644 154
16 Salgsinntekter	-105 820	-116 584	-116 851
17 Refusjoner	-51 043	-43 762	-44 944
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-14 922	0	0
Sum inntekter	-171 785	-160 346	-161 795
Netto utgifter	494 478	460 654	482 359

1 Ansvarsområde

Brann- og redningsetaten skal verne liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, ulykker med farlig stoff eller farlig gods, i tillegg til å håndtere andre akutte hendelser. Brann- og eksplosjonsvernloven pålegger kommunen ansvaret for etablering og drift av et brannvesen som skal ivareta forebyggende arbeid og beredskapsoppgaver på en effektiv og sikker måte.

Etaten er tillagt en rekke beredskapsoppgaver utover den lovpålagte ordinære brann- og rednings-tjenesten. Blant disse er ambulansetransport med båt, redningsinnsats og kjemikalievern til sjøs samt drukningsberedskap. Etaten bidrar også med hjelpetjenester ved avsporing av trikk og T-bane, heisstopp og innlåsing og med restverdiredning ved brann- og vannskader eller andre skader på bygg.

Brann- og redningsetaten ivaretar Oslo kommunes rolle som vertskommune for interkommunal beredskap mot akutt forurensning i regionen Indre Oslofjord. Etaten drifter også den interkommunale 110-nødmeldesentralen for kommunene Asker, Bærum og Oslo.

Etatens virksomhet finansieres av bykassen og ved salg av tjenester relatert til primæroppgavene. Feievirksomheten fullfinansieres ved innkreving av feie- og tilsynsavgift, og det føres selvkostregnskap for denne tjenesten.

2 Situasjonsbeskrivelse

Etaten gjennomfører risiko- og sårbarhetsanalyser innenfor beredskap og brannforebyggende arbeid på regelmessig basis, som danner grunnlaget for etatens arbeid.

Økt brannsikkerhet for utsatte grupper er hovedprioriteringen i etatens forebyggende arbeid. Kommunen har plikt til å kartlegge grupper som har en særlig risiko for å omkomme i eller bli skadet av brann. Brann- og redningsetaten er pådriver opp mot helsesektoren, bydelene og kommunale foretak. Det er inngått samarbeidsavtaler med bydelene og Boligbygg Oslo KF med fokus på å styrke brannsikkerheten i kommunale boliger, som er overrepresentert i statistikken med antall hendelser. Røyking er hovedårsaken til dødsbranner. Basert på erfaringer fra et pilotprosjekt for tilpassede brannsikringstiltak hos røykere med nedsatt førlighet, gjennomført i samarbeid med en bydel, vil etaten vurdere om denne satsningen skal utvides. Etaten vil i 2022 øke antall tilsyn i særskilte brannobjekter basert på prioriterte områder ut fra risikovurderinger. Byrådet foreslår å styrke etatens brannforebyggende arbeid med fire årsverk.

Brann- og redningsetaten drifter den interkommunale 110-nødmeldesentralen, som ble etablert i 2017 sammen med kommunene Asker og Bærum. Fra januar 2020 ble kommunene Røyken, Hurum og Asker slått sammen til én, noe som har gitt en tilsvarende økning av nødmeldesentralens dekningsområde. Stortinget har tidligere vedtatt samlokalisering av landets 112- og 110-sentraler, men det er ikke plass til at 110-sentralen innlemmes i dagens politihus på Grønland. I februar 2021 ble det besluttet at dagens politihus skal totalrehabiliteres og at det vil gjøres plass til 110-sentralen når bygget er ferdig rehabilitert noen år frem i tid.

Dagens hovedbrannstasjon må fraflyttes på grunn av regjeringens planer for nytt regjeringskvartal. Bystyret vedtok i behandling av revidert budsjett 2021 at hovedstasjonsprosjektet på Bryn stanses. I lys av dette vil etaten utrede nærmere alternative muligheter for å ivareta byens brann- og redningsberedskap i et lengre tidsperspektiv, og sikre nødvendige kontorlokaler for etatens ansatte. På tomten Eikenga 1 er det etablert en midlertidig brannstasjon for dagens Bryn brannstasjon som ivaretar brann- og redningsberedskapen de nærmeste årene. På grunn av krav til innsatstid innen brann- og ulykkesberedskapen, må det også etableres en ny sentrumsstasjon. Ny sentrumsstasjon vil etableres på nabotomten til Havnelageret i Bjørvika. Prosjektet er i rute, og innflytting planlegges sommeren 2023, som er tidspunktet for utflytting fra dagens hovedbrannstasjon ved regjeringskvartalet.

Det er tidligere satt av 250 mill. til Omsorgsbygg Oslo KF for å rehabilitere tre brannstasjoner, hvorav to er ferdigstilte. Briskeby brannstasjon gjennomgår en totalrehabilitering og det ble i slutten av 2020 etablert en midlertidig brannstasjon i Suhms gate – Marienlyst brannstasjon. Totalrehabiliteringen av Briskeby er planlagt ferdigstilt første kvartal 2022. Marienlyst brannstasjon er aktuell å videreføre i en noe lenger periode mens varige løsninger for brann- og redningsberedskapen etableres, dette avhenger av etatens utredninger og eventuelle nødvendige tillatelser.

Tabell 10.0.25 Nøkkeltall – Brann- og redningsetaten

Brann- og redningsetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall omkomne i brann	6	3	6	5	4
Antall bygningsbranner	444	368	379	361	365
Røykvarslerdekning i boliger (nytt)					
Responstid (gjennomsnitt) i 110-sentralen fra nødalarm besvares til utvarsling starter	01:40	01:35	01:50	01:34	01:34
Responstid i utrykning fra utvarsling starter til første bil er fremme på stedet*	06:11	06:36	07:03	06:43	07:00
Antall reddede personer i branner og ulykker	148	138	160	123	105
Antall utrykninger	13 845	13 666	14 700	14 724	12 586
Antall unødige utrykninger (tilknyttet alarmanlegg)	4 970	5 419	5 168	5 214	4 712

*Responstid i utrykning ved branner og ulykker: Gjennomsnittstid er hentet fra BRIS, som igjen henter data fra oppdrags håndteringsverktøyet i 110-sentralen. Registrering av disse tidene gjøres delvis gjennom automatisert registrering i verktøyet, og av manuelle statusmeldinger som sendes av utrykningsleder ved ankomst skadestedet. For å kunne rapportere en tallverdi som i best mulig grad gjenspeiler et korrekt gjennomsnitt, er de fem % høyeste og laveste verdiene fjernet.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Virksomhetsspesifikt mål 1

Økt brannsikkerhet i utsatte gruppers boliger gjennom tett samarbeid med andre kommunale virksomheter og oppfølging av bekymringsmeldinger

Virksomhetsspesifikt mål 2

Økt brannsikkerhet i byens særskilte objekter gjennom økt tilsynsvirksomhet

Virksomhetsspesifikt mål 3

Brann- og ulykkesberedskap med rask respons og høy kvalitet

Tabell 10.0.26 Resultatindikatorer – mål 5 (nye)

Resultatindikatorer	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2022
Andel bekymringsmeldinger om manglende bokompetanse som er fulgt opp med relevante tiltak innen 6 mnd.				50 %
Tilsyn i særskilte brannobjekter etter en risikovurdering			58	400
Responskvalitet – Kompetanse i henhold til kompetansekrav (andel medarbeidere med nødvendig sertifisering)				100 %
Responskvalitet – Bemanning i henhold til fastsatt minimumsnivå (andel vakter med forskriftsmessig bemanning)				100 %
Responskvalitet – Status beredskapsmateriell (andel vakter med foreskrevet førsteinnsatsmateriell disponibelt)				100 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

Nettoutgiftene foreslås økt med 21,7 mill.

Byrådet foreslår en økning på 3,6 mill. til innsats på brannforebygging. Brann- og redningsetatens husleie vil øke vesentlig gjennom økonomiplanperioden. Dette skyldes økte husleiekostnader ved midlertidige brannstasjoner samt husleie for ny sentrum brannstasjon når denne står ferdig. Rehabilitering og husleie på ulike lokasjoner gir samlet en økning på 2,2 mill. i 2022.

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,8 mill. og kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 18,1 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 10.0.27 Investeringsbudsjett – Brann- og redningsetaten

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
650 Brann- og redningsetaten			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	15 137	15 000	15 000
04 Overføringsutgifter	1 686	0	0
Sum utgifter	16 823	15 000	15 000
07 Refusjoner	-1 886	-3 000	-3 000
Sum inntekter	-1 886	-3 000	-3 000
Netto utgifter	14 937	12 000	12 000

Tabell 10.0.28 Investeringsoversikt – Brann- og redningsetaten

Brann- og redningsetaten (MOS)		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:						
113012	Utstyr, transportmidler, maskiner	15 000	15 000	17 000	17 000	løpende
	Sum investeringsutgifter	15 000	15 000	17 000	17 000	
113012	Utstyr, transportmidler, maskiner	Investeringsmoms	-3 000	-3 000	-3 400	-3 400
	Sum kapittel finansiering	-3 000	-3 000	-3 400	-3 400	
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)	12 000	12 000	13 600	13 600	

113012 Utstyr, transportmidler, maskiner

For å opprettholde dagens standard på beredskap må brannbiler og annet utstyr erstattes løpende. I perioden 2022-2023 ligger det inne 15 mill. årlig og i perioden 2024-2025 17 mill. årlig til beredskapsutstyr og transportmidler.

6 Klimakonsekvenser

Brann- og redningsetaten har tre hovedområder for utslipp av CO₂; kjøretøy, bygningsmasse og brann- og redningsbåt.

Etatens budsjett viderefører drift på linje med tidligere år og vil gi klimagassutslipp fra bygningsmasse, bilpark og brannbåt i tilnærmet samme omfang. Bygningsmassen er under fornying, noe som vil kunne redusere klimagassutslipp på sikt. Sentrum brannstasjon, som er under oppføring, bygges i stor grad med elektriske maskiner og de øvrige maskinene på byggeplassen går i hovedsak på biogass eller biodiesel.

Etaten har et pågående prosjekt med innkjøp av en miljøvennlig mannskapsbil med hybriddrift (Concept fire truck fra produsenten Rosenbauer). Denne er forsinket på grunn av korona. Etatens bidrag til utvikling av denne type el-brannbil, tilpasset nordiske forhold, kan på sikt medføre muligheter for at flere utrykningskjøretøy kan elektrifiseres. Eventuell utskiftning av mannskapsbiler og overgang til hybrid drift må imidlertid ses i et lengre tidsperspektiv. Etaten har de senere årene skiftet ut bilparken til nyere euro-klasser, som reduserer etatens utslipp av NO_x og svevestøv og dermed bidrar til renere Osloluft. Etaten

har anskaffet elbiler som erstatning for fossildrevne lette kjøretøy, der det har vært mulig. For etatens utrykningskjøretøyer finnes det foreløpig ingen gode alternativer til diesel. Overgang til biodiesel er utredet og vil vurderes fremover, men det er betydelige utfordringer knyttet til funksjonalitet og tilgjengelighet.

Det er behov for å skifte ut dagens brann- og redningsbåt om noen år og det vil vurderes om en hybridløsning er et hensiktsmessig motoralternativ.

10.0.8 Kjøp av transporttjenester

Tabell 10.0.29 Driftsbudsjett – Kjøp av transporttjenester

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
711 Kjøp av transporttjenester			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	84 000	-242
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 355 332	2 449 351	2 572 995
14 Overføringsutgifter	177 067	0	138 645
Sum utgifter	3 532 399	2 533 351	2 711 398
17 Refusjoner	-177 067	0	0
18 Overføringsinntekter	-442	0	0
Sum inntekter	-177 509	0	0
Netto utgifter	3 354 890	2 533 351	2 711 398

1 Ansvarsområde

Budsjettkapittelet omfatter Oslo kommunes kjøp av kollektive transporttjenester gjennom Ruter AS, som inngår avtaler med operatører om rutegående kollektivtransport i Oslo kommune og Akershus i Viken fylkeskommune. Ruter AS eies av Oslo kommune (60 %) og Viken fylkeskommune (40 %) og er administrasjonsselskap for kollektivtransport. Selskapet har som mål å drive helhetlig, rasjonelt og markedstilpasset kollektivtransport for hele Oslo- og Akershusregionen.

2 Situasjonsbeskrivelse

Et effektivt og attraktivt kollektivtilbud er et av byrådets sentrale virkemidler for å nå målet om å redusere biltrafikken i Oslo med en tredel innen 2030, og 20 % innen utgangen av 2023. Oslo kommune forventer en befolkningsvekst i Osloregionen fremover. Det er derfor behov for å utvikle kollektivtilbudet videre og vedlikeholde infrastrukturen. Det er i tillegg behov for å investere i ny infrastruktur, som T-bane til Fornebu, Majorstua kollektivknutepunkt, ny sentrumstunnel for T-bane, utvidelser av trikkenettet og nytt signal- og sikringsanlegg for T-banen.

Det har i en årrekke vært sterk vekst i antall kollektivreiser, og veksten har vært betydelig høyere enn befolkningsveksten. Over flere år har det vært gjennomført flere kollektive reiser i Oslo, enn reiser med privatbil. Prognosen ved inngangen til 2020 viste en sterk vekst i kollektivtrafikken. Resultatene for 2020 ble imidlertid preget av effekten av koronapandemien, med omfattende tiltak for å begrense smittespredning og en oppfordring om ikke å reise kollektivt hvis det ikke er nødvendig. Koronapandemien har medført redusert motorisert transport generelt, men har spesielt ført til en betydelig nedgang i kollektivreiser. Kollektivtrafikken har tapt markedsandeler mot biltrafikk under pandemien, og var i 2020 på 45 % mot 56 % i 2019. Til tross for restriksjoner for bruk av kollektivtrafikk, er befolkningens tilfredshet med kollektivtilbudet høy. I 2020 svarte 85 % av de spurte i Ruters markedsundersøkelser at de var tilfreds med kollektivtilbudet.

Passasjerbelegget gjennom 2021 har variert mellom 35 % og 79 % av normalt belegg og har vært preget av perioder med gradvis gjenåpning av samfunnet og perioder med nye innstramninger i lokale og nasjonale smittevernrestriksjoner. Ved utgangen av august var antall passasjerer i Oslo ca. 73 % av normalt belegg, og reiserådet var fremdeles å unngå kollektivreiser hvis mulig.

Nedgangen i antall reisende medfører et betydelig bortfall i billettinntekter. Staten har varslet at de vil kompensere for inntektstapet i fylkeskommunenes lokale kollektivtransport så lenge det er smittevernrestriksjoner.

Etter en lang periode med smittevernrestriksjoner, fraråding av kollektivreiser og påbud eller oppfordring til hjemmekontor, forventer Ruter redusert trafikkvolum og bortfall av billettinntekter også i en periode etter smittevernrestriksjonene er opphevet. Det er grunn til å forvente at det også kan ha oppstått noe mer langvarige endringer i reisevaner og reisemønster, som kan innebære redusert trafikkvolum med tilhørende reduserte billettinntekter. Det er stor usikkerhet knyttet til hvilke langsiktige konsekvenser koronapandemien vil ha for trafikkutviklingen og endringer i befolkningens reiseatferd. Ruter forventer langvarig bortfall av billettinntekter, også utover perioden med smittevernrestriksjoner. Det vil ta tid før reisemønsteret er etablert til en "ny normal", og i denne perioden vil det være mindreinntekter i kollektivtransporten.

Byrådet er opptatt av å sikre kollektivtrafikken gjennom pandemien og etter at smittevernrestriksjonene er opphevet. Oslo kommune har lagt opp til å kompensere inntektstapet i en overgangsperiode etter opphør av smittevernrestriksjoner for å sikre opprettholdelse av nivået i ruteproduksjonen. Oslo kommune har ved revidert budsjett 2021 satt av 300 mill. til dette formålet. Avsetningen er gjort overførbart til 2022. Byrådet jobber for at staten kompenserer for bruk av denne avsetningen ved å forlenge statlig kompensasjonsordning for kollektivtrafikken i en overgangsperiode etter koronapandemien.

Kollektivtrafikkens markedsandel er redusert betydelig som konsekvens av smittevernrestriksjoner og vedvarende oppfordring om å unngå å reise kollektivt. Byrådet er opptatt av at kollektivtrafikken må sikres mulighet for å posisjonere seg for å vinne tilbake markedsandeler fra biltrafikk. Dersom kollektivtilbudet nedskaleres i tråd med prognose for redusert trafikkvolum og billettinntekter, vil reduksjonen av tilbudet bli så stort, at det i seg selv kan få trafikkavvisende effekt.

Byrådet foreslår derfor at nivået på kollektivtilbudet opprettholdes i 2022 ved å kompensere for tapte billettinntekter, og foreslår å øke tjenestekjøpet med 135 mill. til dette formålet. Det legges også opp til bruk av Ruters egenkapital. På bakgrunn av oppdatert prognose for utviklingen i billettinntekter, og avklaring av varighet av statlig kompensasjonsordning, vil byrådet vurdere behovet for å komme med nytt forslag til endelig avsetning i Tilleggsinnstillingen for 2022.

Ruter arbeider kontinuerlig med å tilby attraktiv transport gjennom å videreutvikle eksisterende kollektivtilbud. Ruter utforsker og piloterer nye transportløsninger og kundetjenester. Dette er satsingsområder som bidrar til et mer attraktivt kollektivtilbud, og som på lengre sikt skal bidra til et mer effektivt kollektivtilbud. Utviklingen og tilpasningen av kollektivtilbudet i 2022 avhenger av når smittevernrestriksjoner opphører, endring i innbyggernes reisevaner og utviklingen i de økonomiske rammebetingelsene i kollektivtrafikken. Byrådets mål er å sikre et fortsatt attraktivt og konkurransedyktig kollektivtilbud sammenliknet med privatbil, og igjen styrke kollektivtrafikkens konkurranseevne. Utvikling av kollektivtilbudet tar også utgangspunkt i mål om økt samspill mellom gange, sykkel og kollektivtransport.

Oslo har vedtatt mål om at kollektivtransporten skal være utslippsfri innen utgangen av 2028. Trikk og T-bane er allerede utslippsfrie. Omleggingstakten for øvrige driftsarter avhenger av faktorer som kontraktsperioder, teknologiutvikling, utbygging av ladeinfrastruktur, tilgjengelighet i markedet og kostnader. Videre innfasing vil skje løpende frem mot 2028 ved rulling av anbud. For å bidra til raskest mulig reduksjon av klimagassutslipp fra kollektivtrafikken har byrådet stilt krav til Ruter om at det ved

nye anbud og kontrakter skal stilles krav om nullutslippsteknologi dersom driftsmessige og økonomiske rammer tillater dette.

I økonomiplanperioden vil det være oppstart av flere store busskontrakter i Oslo. Inngåelse av nye busskontrakter gir mulighet til å videreutvikle kollektivtilbudet for å sikre effektive og attraktive kollektivreiser, samt å sette økte miljøkrav. I 2022 er det oppstart av nye busskontrakter for Oslo sør der over 95 % av bussmaterialet vil være utslippsfrie elbusser. I 2023 rulleres busskontraktene for Oslo indre by og Oslo vest, samt for Oslo nordøst, Østensjø og linje 25 Majorstuen-Furuset. I arbeidet med de nye busskontraktene legger Ruter opp til tilnærmet utslippsfri drift fra oppstart. Dette innebærer at Oslos bussdrift kan bli nær 100 % utslippsfri innen utgangen av 2023.

Forvaltning av TT-tjenesten (tilrettelagt transport for personer med funksjonsnedsettelse) ble overført fra Velferdsetaten til Ruter fra 2021. Ruter har ansvar for kjørekontor, inngåelse og oppfølging av kontrakter med operatørselskapene. Myndighetsoppgavene knyttet til utstedelse av TT-kort ligger fortsatt under Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester – bydelene.

Aldersvennlig transport er et fleksibelt transporttilbud for eldre og omfatter bydelene Nordre Aker, Sagene, Ullern, Vestre Aker, Bjerke og Alna, samt beboere i Marka.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 2 I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget

Virksomhetsspesifikt mål 1

All kollektivtransport i Ruterområdet skal være utslippsfri innen utgangen av 2028.

Virksomhetsspesifikt mål 2*

All kollektivtransport i Oslo skal være utslippsfri innen utgangen av 2023.

* Nytt fra 2022

Virksomhetsspesifikt mål 3

Tilby attraktiv og effektiv kollektivtransport.

Tabell 10.0.30 Resultatindikatorer – mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i Ruterområdet*	-	-	9 %	17 %
Andel utslippsfri av antall kjørte kilometer med buss og båt i Oslo (buss- og båtkontrakter i Oslo)**	-	-	-	36 %
Markedsandel for kollektivtransporten	56 %	45 %	55 %	55 %

* Resultatindikator innført fra 2021 som erstatter tidligere resultatindikator 'Andel fornybare energi av totalt energibruk av totalt energibruk i kollektivtransporten (Oslo og Akershus).' Trikk og T-bane er allerede utslippsfri, og inngår derfor ikke i resultatindikator.

** Resultatindikator innføres fra 2022. Indikator omfatter ikke spesialtransport. Trikk og T-bane er allerede utslippsfri, og inngår dermed heller ikke i indikator.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Budsjettet inkluderer en avsetning på 135 mill. som tar sikte på å opprettholde nivået på kollektivtilbudet til tross for reduserte billettinntekter, samt 50 mill. for å sikre utslippsfri drift og 18,9 mill. til Ruters oppgaver knyttet til TT-tjenesten. I tillegg innarbeides 26,4 mill. på kap. 308 til pilotprosjektet Aldersvennlig transport. For 2024 og 2025 foreslår byrådet en årlig økning på 75 mill. i tjenestekjøpet for å styrke kollektivtilbudet.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 71,3 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

6 Klimakonsekvenser

Byrådets forslag til bevilgning til kjøp av transporttjenester bidrar til at kollektivtransporten kan gjenopprette konkurranseevnen overfor privatbilen, og fortsatt være innbyggernes foretrukne valg fremfor bil når smittevernstiltakene og dagens reiseråd oppheves. I tillegg sikrer bevilgningen omstilling av Oslo til en nullutslippsby ved innfasing av utslippsfri kollektivtransport.

10.0.9 Fornebubanen

1 Ansvarsområde

Etaten Fornebubanen er organisatorisk plassert under Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS) i Oslo kommune. Etaten har ansvar for planlegging og bygging av Fornebubanen.

Fornebubanen er et felles utbyggings- og samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune og Viken fylkeskommune. Oslo kommune skal være byggherre for prosjektet. Fornebubanen går fra Fornebu senter til Majorstuen, med påkobling til det øvrige nettet. Traséen er ca. 8,3 km og går hovedsakelig i tunnel. Ca. 5,2 km av banen ligger i Oslo og 3,1 km i Bærum kommune. Banen er planlagt for seks stasjoner, der tre ligger på Fornebu og de øvrige på Lysaker, Vækerø og Skøyen.

2 Situasjonsbeskrivelse

Vedtatt styringsramme (P50) for Fornebubanen er 16,2 mrd. 2018-kroner, eks. mva. Akershus fylkesting vedtok styringsrammen 17.06.2019 og bystyret den 04.09.2019. I desember 2020 gikk prosjektet fra prosjekteringsfasen til byggefasen da grunnarbeidene for Fornebu stasjon og base startet. Grunnarbeidene fortsetter i 2021 og arbeidene med entreprisen tunnel Fornebu-Lysaker startet. I 2022 øker byggeaktiviteten med blant annet oppstart av entreprisene for tunnel Vækerø-Lysaker og tunnel Majorstuen-Skøyen. Grunnarbeidene på Fornebu ferdigstilles i 2022 og entreprisen med råbygg Fornebu stasjon og base starter.

Byrådet varslet i mai 2021 bystyret om at forventede kostnader for prosjektet nå ligger over vedtatte styringsramme, men innenfor kostnadsrammen. Byrådet vil gjennomføre en kvalitetssikring av Fornebubanens siste usikkerhetsanalyse i løpet av 2021 og komme tilbake til bystyret med en sak om handlingsalternativ.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Virksomhetsspesifikt mål 1

Være pådriver for grønne anskaffelser

Tiltak 1: Tilrettelegge for utslippsfri anleggsvirksomhet i samarbeid med entreprenørene. Tilføre tilstrekkelig strøm til anleggsplass for å kunne benytte elektrisk anleggsutstyr.

Tiltak 2: Redusere transportavstander på overskuddsmasser av stein. I samarbeid med entreprenører for å benytte gjenbruksstasjoner for stein/og eller lokale massedeponi.

Tiltak 3: Legge til rette for massetransport på sjø.

Tabell 10.0.31 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel nye kontrakter som innebærer transport av masser og avfall hvor det stilles krav til utslippsfrie kjøretøy eller kjøretøy som går på bærekraftig biodrivstoff		100 %	100 %	100 %
Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles krav til utslippsfrie maskiner eller maskiner som går på bærekraftig biodrivstoff		100 %	100 %	100 %
Andel nye kontrakter som innebærer bruk av maskiner hvor det stilles krav til utslippsfrie maskiner eller maskiner som går på bærekraftig biodrivstoff.		100 %	100 %	100 %

Mål 2: I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget

Virksomhetsspesifikt mål 1

Tilrettelegge for bygging av Fornebubanen i samsvar med kvalitetssikret KS2 av forprosjektet.

Tiltak 1: Videreutvikle etablering og mobilisering av byggherre-organisasjonen for anskaffelse og oppfølging av entreprisekontrakter.

Tiltak 2: Fortsette arbeidet med gjenstående reguleringsplaner.

Tiltak 3: Gjennomføre grunnnerverv for entreprisekontrakter med oppstart i 2022.

Virksomhetsspesifikt mål 2

Gjennomføre bygging av Fornebubanen i samsvar med overordnet plan etter kvalitetssikret forprosjekt.

Tiltak 1: Ferdigstille entreprise Grunnarbeider Fornebu stasjon og base

Tiltak 2: Ferdigstille entreprise Forberedende arbeid Lysaker

Tiltak 3: Oppstart entreprise Tunnel Vækerø - Lysaker

Tiltak 4: Oppstart entreprise Råbygg Fornebustasjon og base

Tiltak 5: Oppstart entreprise Forberedende arbeider Madserud

Tiltak 6: Oppstart entreprise Tunnel Majorstuen - Skøyen

Tabell 10.0.32 Resultatindikatorer – mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Oppstart av og ferdigstilling av entrepriser i tråd med kontraktstrategi og fremdriftsplan		100 %	100 %	100 %

Mål 3: Oslo skal være en grønn og levende by

Virksomhetsspesifikt mål 1

Være pådriver for valg av klimavennlige løsninger i anleggsvirksomheten

Tiltak 1:

Utvikle miljøvennlige og fremtidsrettet profilering av prosjektet og vektlegge miljøaspektene i kontakt med media. Arrangere digitale nabomøter og promotere bruk av publikumsmodellen i tilgjengelige kanaler og treffpunkter, for å redusere behovet for trykket materiell.

Tiltak 2:

Kontinuerlig fokus på å redusere materialbruk i prosjekteringen. Vurdere alternative og mer miljøvennlige materialer i konstruksjoner der praktisk mulig.

Tiltak 3:

Reduksjon av indirekte utslipp gjennom å maksimere bruk av lavkarbon-betong A/lavvarme-betong i relevante konstruksjoner på stasjoner/ base som ikke påvirker driftstid og sikkerhet.

Tabell 10.0.33 Resultatindikatorer – mål 3

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Alternative og mer miljøvennlige materialer skal dokumenteres vurdert for alle entreprisenes objekter		100 %	100 %	100 %
Andel nye entreprisekontrakter skal tilrettelegge for bruk av alternative og mer miljøvennlige materialer i relevante konstruksjoner på stasjoner/base som ikke påvirker driftstid og sikkerhet		100 %	100 %	100 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

Fornebubanen er fra 2020 et rent investeringsprosjekt.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 10.0.34 Investeringsbudsjett – Fornebubanen

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
712 Fornebubanen			
00 Lønn og sosiale utgifter	33 963	0	0
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	594 791	1 617 340	2 473 000
03 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	-2 634	0	0
04 Overføringsutgifter	69 071	0	0
Sum utgifter	695 191	1 617 340	2 473 000
07 Refusjoner	-118 211	-1 616 000	-2 473 000
08 Overføringsinntekter	-606 502	0	0
Sum inntekter	-724 713	-1 616 000	-2 473 000
Netto utgifter	-29 522	1 340	0

Tabell 10.0.35 Investeringsoversikt – Fornebubanen (mill. kroner)

Fornebubanen (MOS)		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:									
120001	Fornebubanen	18 500	3 862	2 473	3 061	3 577	1 713	5 575	1/20-1/27
	Sum investeringsutgifter			2 473	3 061	3 577	3 814		
120001	Fornebubanen	Tilskudd fra staten		-1 237	-1 531	-1 789	-1 907		
120001	Fornebubanen	Tilskudd fra andre		-1 236	-1 530	-1 788	-1 907		
	Sum kapittel finansiering			-2 473	-3 061	-3 577	-3 814		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			0	0	0	0		

112001 Fornebubanen

I 2020 startet anleggsarbeidene med grunnarbeider for base og stasjon på Fornebu. I 2021 planlegges byggestart for entreprisene for tunnel Fornebu-Lysaker, anleggsadkomst på Skøyen og forberedende arbeider på Madserud. Hovedaktiviteten i 2022 vil være å:

- ferdigstille grunnentreprise Fornebu
- fortsette tunnelentreprise Fornebu-Lysaker
- fortsette entrepriser for anleggsadkomst/tverrslag på Skøyen
- starte entrepriser for tunnel Vækerø-Lysaker
- starte entrepriser for råbygg Fornebu stasjon og base
- starte entrepriser for tunnel Majorstuen - Skøyen
- gjennomføre grunnerverv for å sikre nødvendig tilgang langs traséen.

Bevilgningen for 2022 og i økonomiplanperioden er basert på at arbeidene med Fornebubanen fortsetter som planlagt i 2021. Fornebubanen gjennomførte i februar 2021 en usikkerhetsanalyse av kostnadene for banen. Denne analysen viser at vedtatt styringsramme (P50) med stor sannsynlighet ikke vil være tilstrekkelig for å realisere prosjektet. Anslag for forventet kostnad er etter usikkerhetsanalysen 17,1 mrd. 2018-kroner. Dette er et avvik på 0,9 mrd. fra vedtatte styringsramme på 16,2 mrd. I den forventede kostnaden på 17,1 mrd. er besparelsene på tunnelstrekningen Lysaker-Vækerø og Skøyen stasjon i berg lagt til grunn.

Bystyret ble informert om situasjonen og mulige handlingsalternativer i mai. Fornebubanen finansieres over med bompenger fra Oslopakke 3 og statlige midler over byvekstavtalen. Usikkerhetsavsetningen i prosjektet, differansen mellom P50 og P85, ligger til Oslopakke 3 og porteføljestyling av pakken. Byrådet i 2022 legge frem en sak for bystyret om alternative løsninger og med en anbefaling om valg.

6 Klimakonsekvenser

Fornebubanen er nå inne i fasen med omfattende bygge- og anleggsaktivitet. Prosjektet har ambisiøse miljømål og tilrettelegger for i stor grad bygge ut med elektriske anleggsmaskiner og miljø- og klimavennlige materialer, men klimautslipp i forbindelse med anleggsgjennomføringen er likevel ikke til å unngå. Når banen er tatt i bruk, vil den legge til rette for klima- og miljøvennlig transport og en bærekraftig og fremtidsrettet byutvikling langs traseen.

Det er utarbeidet en klimabaseline fordelt på objekt/entrepriser, i hovedsak basert på anslag fra KS2. Klimabaseline brukes i hovedsakelig til å identifisere utslippene fra de største innsatsfaktorene i prosjektet. Dette brukes til å iverksette tiltak for å redusere utslippene i prosjekterings- og anleggsfasen. Fornebubanens totale utslipp er estimert til 314 988 tonn CO₂-ekvivalenter, inkludert 60 års drift og vedlikehold av byggematerialer og konstruksjoner. Etaten utarbeider fremover reviderte klimagassbudsjett basert på prosjekterte mengder og innarbeidede klimatiltak på objekt-/entreprisenivå som vil følges opp i anleggsgjennomføringen. Utslipp fra materialproduksjon er i klimabaseline beregnet til 208 365 tonn CO₂-ekvivalenter og utbyggingsaktiviteter til 52 869 tonn CO₂-ekvivalenter.

Materialproduksjon samt en del av utslippet knyttet til utbyggingsaktiviteter skal skje utenfor Oslos grenser, og bør også holdes lavt. Metodikken bak tallene er således ikke lik som for byens klimabudsjett og klimaregnskap som handler om direkte utslipp som skjer innenfor Oslos grenser.

10.0.10 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel

Tabell 10.0.36 Driftsbudsjett – Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
752 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	892	947	1 093
14 Overføringsutgifter	2 341	2 117	2 134
Sum utgifter	3 233	3 064	3 227
17 Refusjoner	-579	0	0
Sum inntekter	-579	0	0
Netto utgifter	2 653	3 064	3 227

1 Ansvarsområde

Utgifter over kapitlet går til Oslo kommunes andel av Regionkontor Landbruk (RKL), medlemsavgift i Trygg trafikk og diverse utredninger og prosjekter i sektoren.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bystyret vedtok 06.05.2020 (sak 114/20) ny avtale om RKL, et felles landbrukskontor for kommunene Rælingen, Oslo og Lørenskog, med Lørenskog som vertskommune. RKL ivaretar Oslo kommunes landbruksfaglige oppgaver, herunder en rekke lovpålagte oppgaver.

Midlene til RKL utgjør 2,2 mill. og skal dekke Oslos andel av driftsbudsjettet, forvaltning av nasjonalt utvalgte kulturlandskap i Nordmarka og Sørkedalen, videre arbeid med kystgeit-prosjektet, tiltak mot *Phytophthora* (plantesykdom) og skjøtsel i Sørkedalen.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 320 000, jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

10.0.11 Bymiljøetaten Sykkelprosjektet

Tabell 10.0.37 Driftsbudsjett – Bymiljøetaten Sykkelprosjektet

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
761 Sykkelprosjektet			
10 Lønn og sosiale utgifter	20 181	21 652	25 931
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	47 726	55 234	64 618
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	162	166
14 Overføringsutgifter	10 575	7 668	7 729
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	16 758	0	0
Sum utgifter	95 240	84 716	98 444
16 Salgsinntekter	-10 270	-10 170	-10 170
17 Refusjoner	-11 175	-7 318	-7 516
18 Overføringsinntekter	692	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-16 745	0	0
Sum inntekter	-37 499	-17 488	-17 686
Netto utgifter	57 742	67 228	80 758

1 Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvaret for å følge opp Sykkelstrategien for 2015–2025 og Plan for sykkelveinettet i Oslo. Ansvaret innebærer å utvikle et finmasket sykkelveinett som er trygt og attraktivt. Plan for sykkelveinettet er utarbeidet av Statens vegvesen og Oslo kommune, og inkluderer både statlige og kommunale veier. Bymiljøetaten skal i tillegg være pådriver for å gjennomføre nye tiltak og ulike pilotprosjekter som bidrar til å fremme økt bruk av sykkel i befolkningen.

Bymiljøetaten har også ansvaret for aktiviteter og tiltak for gange i Oslo. De aller fleste samferdsels- og sykkelprosjekter bidrar også til bedre tilrettelegging for gående. Budsjett for gange og sykkel blir derfor behandlet sammen.

2 Situasjonsbeskrivelse

Hovedvekten av sykkelstrategien består av å planlegge, bygge og oppgradere sykkelinfrastruktur, og å drifte sykkelveinettet med høy standard. Dette skal bidra til å gjøre Oslo til en god sykkelby året rundt. Bymiljøetaten gjennomfører også en rekke tiltak for å få flere til å sykle. Digital ruteveivisning, motivasjon, inspirasjon og oppfordringer i sosiale medier, kampanjer og pilotprosjekter er eksempler på dette. Fra 2022 har byrådet satt av midler slik at sykkelhotell på Ryen og Grorud vil være del av driften, i tillegg til sykkelhotell og miljøpaviljong ved Oslo S.

Sykkelprosjekter som planlegges og gjennomføres fremover er stadig mer komplekse, blant annet fordi gjenstående strekninger i større grad krever omregulering og grunnnerverv samt at medvirkning og lokalt engasjement krever mer tid og kapasitet. Byrådet foreslår å øke rammen med 3,5 mill. i 2022 for å styrke Bymiljøetatens kapasitet til utredning og planlegging av nye prosjekter, samt saksbehandling og analysearbeid. Totalt foreslås en økning på 18,5 mill. i økonomiplanperioden. Videre gir etablering av ny sykkelinfrastruktur driftsfølgevirkninger på 2,5 mill. for å opprettholde standarden på sykkelveinettet.

Byrådet har jobbet for regulering av utleievirksomhet knyttet til elsparkesykler i Oslo. I 2022 følges dette arbeidet opp, slik at utfordringene elsparkesyklene bringer med seg blir minst mulig, samtidig som tilbudet bidrar til bedre mobilitet.

Det foreslås å sette av 3 mill. til oppfølging av arbeidet med delt mikromobilitet i Bymiljøetaten, herunder blant annet koordinering, utredning, plan-, forvaltnings- og saksbehandling og FoU-prosjekt.

Snarveiprosjektet har mål om å få flere til å gå oftere til flere formål hele året. Snarveiprosjektet har kartlagt ca. 700 snarveier. I 2022 videreføres arbeidet, og det ses i sammenheng med etablering av hjertesoner og trygge skoleveier.

Tabell 10.0.36 Nøkkeltall – Bymiljøetaten Sykkelprosjektet

Nøkkeltall	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Totalt antall km sykkelveinett i Oslo (kommunalt og statlig)	190	200	216	234	242
Vekst i sykkeltrafikken (sykkelindeks, basisår 2014=100)	120	116	130	130	177
Prosentandel av befolkningen som synes det er trygt å sykle i Oslo ¹⁾	15	n/a	20	n/a	28
Prosentandel av befolkningen som synes vedlikeholdet av sykkelveinettet er bra om sommeren ¹⁾	34	n/a	49	n/a	62
Prosentandel av befolkningen som synes vedlikeholdet av sykkelveinettet er bra om vinteren ¹⁾	4	n/a	10	n/a	18
Prosentandel av befolkningen som synes sykkelveinettet i Oslo har god standard ¹⁾	9	n/a	19	n/a	31

1) Hentet fra «Holdningsundersøkelse om sykling i Oslo», som gjennomføres annet hvert år.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 2: I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være det naturlige førstevalget

Virksomhetsspesifikt mål 1

Bymiljøetaten skal tilrettelegge for Oslo som gå- og sykkelby.

Tabell 10.0.37 Resultatindikatorer – mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall km ny og oppgradert sykkelinfrastruktur ¹⁾	20	11	28	25
Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i sommerhalvåret	165	180	180	180
Antall km sykkelvei med driftsstandard A (etatens høyeste driftsnivå) i vinterhalvåret	120	120	120	120
Antall nye og oppgraderte sykkelstativ med Oslostandard ²⁾	660	608	300	300

1) Med ny tilrettelegging menes alle strekningsvise tiltak der det ikke fantes sykkeltilrettelegging fra før. Med oppgradering menes kvalitetsheving på strekninger der det allerede finnes sykkeltilrettelegging. Inkluderer både mindre forbedringer som rødt dekke/utvidelse/beskyttelse av eksisterende sykkelfelt og ny type løsning for sykkel.

2) Stativer på Bymiljøetatens egen grunn. Med Oslostandard menes sykkelstativer utarbeidet i henhold til Bymiljøetatens veileder for sykkelparkering.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Nettoutgiftene foreslås økt med 13,5 mill. kroner.

Dette innebærer en styrking av det generelle driftsbudsjettet på 6 mill., økning knyttet til prosjektet delt mikromobilitet på 3 mill., samt driftsfølgevirkning av ny sykkelhotell og -infrastruktur på 3 mill.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med 1,5 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 10.0.38 Investeringsbudsjett – Sykkelprosjektet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
761 Sykkelprosjektet			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	288 827	360 650	672 750
03 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 407	0	0
04 Overføringsutgifter	58 720	0	0
Sum utgifter	350 954	360 650	672 750
07 Refusjoner	-58 720	-72 130	-336 950
Sum inntekter	-58 720	-72 130	-336 950
Netto utgifter	292 235	288 520	335 800

Tabell 10.0.39 Investeringsoversikt – Sykkelprosjektet

		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sykkelprosjektet (MOS)					
111013	Gang-, sykkelveier og sykkelparkering	81 000	55 000	0	0
115056	Gang- og sykkelveier, sykkelparkering	246 000	31 000	0	0
119037	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	345 750	545 750	368 750	368 750
	Sum investeringsutgifter	672 750	631 750	368 750	368 750
111013	Gang-, sykkelveier og sykkelparkering	Investeringsmoms -16 200	-11 000	0	0
115056	Gang- og sykkelveier, sykkelparkering	Investeringsmoms -49 200	-6 200	0	0
119037	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	Tilskudd fra staten -202 400	-210 400	0	0
119037	Gang og sykkelveier, sykkelparkering	Investeringsmoms -69 150	-109 150	-73 750	-73 750
	Sum kapittel finansiering	-336 950	-336 750	-73 750	-73 750
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)	335 800	295 000	295 000	295 000

Investeringsbudsjettet på sykkel økes de kommende årene. Jf. Handlingsprogram 2022-2025 for Byvekstsamarbeidet og Oslopakke 3 (bystyresak 172/21) For 2022 økes investeringsrammen med 253 mill. Disse midlene skal sikre nødvendig fremdrift i arbeidet med 2025-nettet og det fremtidige sykkelveinettet, i henhold til Plan for sykkelveinettet i Oslo. Investeringer i sykkelinfrastruktur planlagt i økonomiplanperioden er finansiert gjennom Byvekstavtalen og Oslopakke 3. Byrådet vil komme tilbake til investeringsmidler for sykkelsatsingen mot slutten av økonomiplanperioden i senere budsjettprosesser.

Sykkelprosjekter, forprosjekt i 2022

Listen under viser større prosjekter som er under planlegging og prosjektering i 2022

- Bryn Fyrstikkbrua
- Skippergata fra Rådhusgata til Biskop Gunnerus gate
- Sykkeltiltak i Maridalen
- Henrik Ibsens gate
- Stavangergata og Lisa Kristoffersens plass
- Ytre ringvei: Stordamveien – Ulsrud vgs.
- Maridalsveien mellom Carl Kjelsens vei og Brekke
- Nordraaks plass til Kuba park
- Grefsenveien fra Åsengata til Grefsenveien 51
- Grefsenveien gateopprustning Storokrysset

Sykkelprosjekter under gjennomføring i 2022

Listen under viser hvilke prosjekter som er forventet å være i gjennomføringsfasen i 2022. Ikke alle prosjekter vil ferdigstilles i 2022.

- Sars gate og Jens Bjelkes gate
- Manglerud Sykkelpark
- Stensberggata og Akersbakken
- Enebakkveien
- Hoffsvaien
- Ytre ringvei: Ulsrud vgs. – Eterveien
- Langbølgen
- Tåsenveien
- Tvetenveien: Ole Deviks vei til Østensjøveien

6 Klimakonsekvenser

Investering i ny og oppgradert sykkelinfrastruktur bidrar til å øke sykkelandelen, og derved redusere utslippene fra persontransport. For øvrige klimakonsekvenser vises det til omtalen for kap. 542.

10.0.12 Klimaetaten

Tabell 10.0.40 Driftsbudsjett – Klimaetaten

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
771 Klimaetaten			
10 Lønn og sosiale utgifter	31 695	30 162	33 774
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	18 332	17 692	25 474
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 534	4 048	3 697
14 Overføringsutgifter	8 891	3 697	3 083
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	8	0	0
Sum utgifter	62 459	55 599	66 028
16 Salgsinntekter	-1 685	0	0
17 Refusjoner	-6 018	-3 238	-3 081
18 Overføringsinntekter	0	-2 428	-2 054
Sum inntekter	-7 703	-5 666	-5 135
Netto utgifter	54 756	49 933	60 893

1 Ansvarsområde

Klimaetaten skal være en pådriver for å nå målet om at Oslo skal bli en klimarobust nullutslippsby. Klimaetaten har ansvar for oppfølging av Klimastrategi for Oslo 2020–2030 (sak 109/20) og forvaltning av ordningen Tilskudd til klima- og energiltak, jf. Kap. 770.

Klimaetaten skal være pådriver for og bidra til kraftfull klimaledelse og -styring i Oslo kommune. Etaten skal koordinere kommunens klimatilpasningsarbeid. Etaten skal være et sentralt fagmiljø i kommunen og skal samarbeide med befolkningen, næringslivet, kunnskapsmiljøer, organisasjoner og andre offentlige myndigheter for å utvikle gode klimалøsninger i Oslo. Etaten skal mobilisere til atferdsendring for å nå Oslos klimamål, og bygge nettverk for gjennomføring av klimatiltak.

For å sikre at klimamålene blir nådd, utarbeider byrådet et årlig klimabudsjett for Oslo kommune jf. kapittel 2 Klimabudsjett. Klimaetaten har ansvaret for det faglige grunnlaget for klimabudsjettet og skal være en rådgiver og pådriver i gjennomføringen av tiltakene i klimabudsjettet. Klimaarbeidet og ansvaret

for gjennomføring av klimatiltak er, gjennom klimabudsjettet, tydelig plassert i styringslinjen og hos dem som er ansvarlige for gjennomføring av tiltak i Oslo kommune. Klimabudsjettet inneholder tiltak som kommunale, statlige og private virksomheter er ansvarlige for å gjennomføre. Klimaetaten har en sentral rolle i å følge opp og videreutvikle klimabudsjettet som styringsverktøy, og i å utvikle nye styringsverktøy i klimapolitikken og klimaarbeidet til Oslo kommune.

2 Situasjonsbeskrivelse

I desember 2020 la Miljødirektoratet frem nye utslippstall for Oslo for årene 2009 til 2019. Den nye statistikken viser at utslippene har gått ned med 16 % i perioden 2009 – 2019. Det er viktig å videreføre og styrke det målrettede arbeidet som pågår for å nå kommunens klimamål i 2030. For omtale av klimabudsjettet vises det til kapittel 2.

Klimaetaten har utarbeidet et sett med indikatorer for å vurdere hvordan klimagassutslippene vil utvikle seg frem mot neste publisering av utslippstall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) og Miljødirektoratet. Oslos klimabarometer ligger på nettsiden klimaoslo.no. Indikatorene gir en situasjonsbeskrivelsen av klimaarbeidet i Oslo. Klimaetaten rapporterer på klimaindikatorene i Klimabarometeret tre ganger i året, i forbindelse med byrådets rapportering til bystyret. I 2021 har Klimaetaten også lansert indikatorer for klimatilpasning. Formålet med disse er å følge hvordan klimaet har endret seg i Oslo, hva kommunen gjør for å bli en klimarobust by og kommunisere dette.

Klimaetaten koordinerer nettverket Næring for klima, som høsten 2021 har 130 medlemmer. Nettverket skal mobilisere en større andel av Oslos næringsliv til å redusere sine klimagassutslipp. I Oslos næringsliv generelt, og i Næring for klima spesielt, er det mange bedrifter som går foran og viser vei i klimaarbeidet. Medlemmer i nettverket har bidratt med innspill til arbeidet med klimatiltak i Oslo, og går foran og viser gjennom sitt eget klimaarbeid hvordan næringslivet kan kutte utslipp. I 2021 og årene fremover skal nettverket bidra til et tettere og mer forpliktende samarbeid mellom kommunen og næringslivet om nye løsninger på klimafeltet.

Klimaetaten gir faglige bidrag i internasjonalt samarbeid på klimafeltet, særlig i tilknytning til bysamarbeidet C40 og dets satsing på utslippsfri bygg og anleggsvirksomhet, samt klimabudsjett og klimastyring. Det internasjonale samarbeidet bidrar til å fremme Oslos klimaløsninger og gir grunnlag for å styrke Oslos egen klimainnsats. C40-arbeidet vil øke den globale etterspørselen etter nullutslippsløsninger og på den måten drive frem teknologiutvikling innenfor bygg og anlegg.

Klimahuset ved Naturhistorisk museum i Botanisk hage på Tøyen skal med moderne virkemidler formidle forskningsbasert kunnskap om klima og klimaendringer. Klimaetaten samarbeider med Klimahuset om klimakommunikasjon, spesielt rettet mot barn og unge i Oslo.

For å løfte klimakompetansen blant elever i Osloskolen, ble det i 2019 etablert en portal for klimakunnskap, klimaskolen.no. I portalen ligger det undervisningsopplegg om klima og miljø, knyttet til konkrete kompetansemål i læreplanene. Ungdomsskoler og videregående skoler kan også bestille besøk av «Klimapiloter». Dette er studenter på masternivå som har fått opplæring for å kunne tilby kunnskapsbaserte foredrag om klima i ungdomsskolen og videregående skoler. Klimaetaten og Utdanningsetaten samarbeider om disse tiltakene.

Klimaetaten fasiliteter årlig kommunens prosess for søknader til Klimasats. I 2021 fikk Oslo kommune innvilget støtte på totalt 27,8 mill. fordelt på 20 søknader som er helt eller delvis innvilget. Klimaetaten fikk 0,4 mill. til Kampanje for fossilfri tungtransport og 0,8 mill. til videreutvikling av nettverket Næring for klima.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Oslos klimagassutslipp skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009.

Virksomhetsspesifikt mål 1

Klimaetaten skal være en pådriver for at Oslo kommune har en kraftfull klimaledelse, og bidra til tilstrekkelige styringsverktøy i klimapolitikken og klimaarbeidet i Oslo.

Virksomhetsspesifikt mål 2

Klimaetaten skal i samarbeid med relevante virksomheter utarbeide forslag til utslippskutt gjennom tiltak og virkemidler slik at klimamålene kan følges opp.

Virksomhetsspesifikt mål 3

Klimaetaten skal som rådgiver og pådriver bidra til gjennomføring av klimastrategien til Oslo kommune og tiltakene i klimabudsjettet.

Virksomhetsspesifikt mål 4

Klimaetaten skal gjennom sine kommunikasjonstiltak bidra til atferdsendring hos innbyggere og næringsliv som reduserer direkte og indirekte klimagassutslipp.

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Virksomhetsspesifikt mål 5

Klimaetaten skal bidra til å forebygge de negative konsekvensene av forventede endringer i klima- og værforhold for å gjøre Oslo til en trygg og klimarobust by.

Tabell 10.0.41 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Utslippsreduksjon i prosent sammenlignet med utslippsnivået i 2009	16 %	*	45 %	43 %
Kvantifiserte utslippsreduksjoner presentert i Klimaetatens innspill til klimabudsjett 2023 (prosent av nødvendige kutt for å nå utslippsrammen)		61 %	100 %	100 %
Antall gjennomførte klimatiltak (tabell 2.2a og 2.2b i klimabudsjett 2022) i samarbeid med Oslo kommunes virksomheter		17	24	27
Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer direkte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)		39 %	55 %	55 %
Andel av befolkningen som allerede har gjort klimatiltak som reduserer indirekte utslipp (målt i den årlige klimaundersøkelsen)		25 %	30 %	35 %
Andel bedrifter som har satt egne mål for reduksjon av klimagassutslipp (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	19 %	≥20 %	≥25 %	25 %
Andel bedrifter som stiller klima- og miljøkrav til sine underleverandører (målt i den årlige næringslivsundersøkelsen)	53 %	53 %	≥55 %	55 %

*Kommunefordelt klimagassregnskap for 2020 forventes publisert ved årsskiftet 2021/2022.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet 10 mill. på artskonto 11 til å videreføre støtteordningen hvor kommunens virksomheter kan søke om midler for å tilrettelegge for at egne ansatte kan reise mer klimavennlig i tjeneste og til og fra jobb.

Det er videre innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,4 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Bystyret vedtok følgende verbal vedtak i revidert budsjett for 2021: «Bystyret ber byrådet om å redusere planlagt konsulentbruk i Klimaetaten med totalt 6 mill. over de fire neste årene.»

Klimaetaten har fra høsten 2021 opprettet to stillinger for å utføre oppgaver på kommunikasjonsområdet som tidligere ble dekket av budsjettmidler til kjøp av konsulentttjenester. Stillingene gir en reduksjon av konsulentkjøp med en helårseffekt på 1,5 mill., som utgjør 6 mill. over fire år. På denne bakgrunn er det flyttet 1,5 mill. fra artsgruppe 11 til artsgruppe 10.

6 Klimakonsekvenser

Klimaetaten er en fagetat som utreder tiltak for utslippskutt og klimatilpasning i samarbeid med andre kommunale og private virksomheter. Etaten er en rådgiver og pådriver i gjennomføring av klimatiltak, og etaten sammenstiller klimarapporteringer og utarbeider fagunderlag til klimabudsjettet. I tillegg har Klimaetaten ansvar for utadrettet virksomhet i form av atferdsendring og kommunikasjonstiltak. Etatens budsjettforslag er i all hovedsak innrettet for å redusere klimagassutslipp i Oslo kommune.

8 Forslag til verbale vedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

10.0.13 Sektorens samlede tilskuddsmidler

Se oversikt under 10.0.4 Bymiljøetaten

10.0.14 Sektorens forslag til verbale vedtak

Det foreslås ingen verbale vedtak.

10.0.15 Sektorens samlede øremerkede midler

Sektoren har ingen øremerkede midler

10.1 MILJØ OG SAMFERDSEL

SELVFINANSIERENDE

10.1.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for miljø og samferdsel – selvfinansierende

Figur 10.1.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for miljø og samferdsel – selvfinansierende

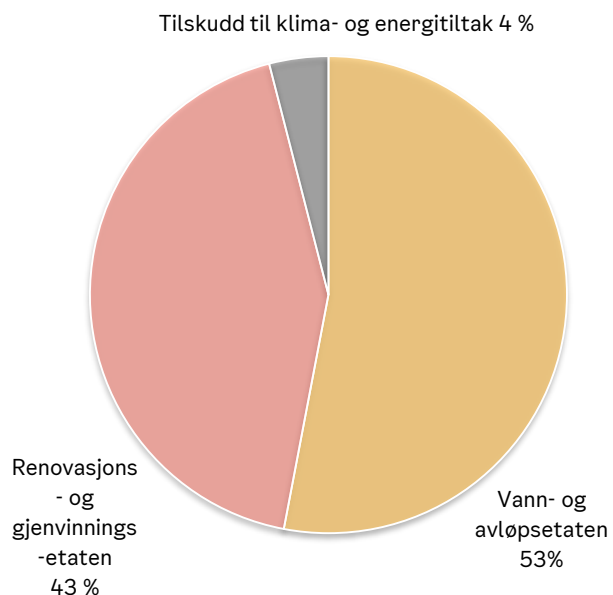
Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	2 156,1	2 212,9	2 208,6	2 206,3	2 206,3
Sum inntekter	-3 025,2	-3 159,7	-3 342,8	-3 470,8	-3 551,6
Netto utgifter	-869,1	-946,8	-1 134,2	-1 264,5	-1 345,3
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		3,0 %			

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- 6 mill. til materialgjenvinning av trevirke
- 2,7 mill. for å etablere minigjenbruksstasjoner på Trosterud/Haugerud, Søndre Nordstrand og Østensjø.
- 12 mill. i utredningsmidler for å redusere mengden restavfall, videreutvikling av REGs tjenestetilbud på Grønmoområdet, mulighetsstudie for etablering av omlastestasjon, planlegging for separat beholder for matavfall, og forprosjekt for nye permanente garderøber Haraldrud.
- 124 mill. til å skifte ut og anskaffe flere renovasjonsbiler for å sikre en god og stabil innsamling av avfall. Renovasjonsbilene som anskaffes skal gå på biogass, og dette har en ekstra kostnad. Dette kommer i tillegg til 50 mill. som er tidligere bevilget i økonomiplanperioden.
- Fem nye investeringsprosjekter med en samlet styringsramme på 467,6 mill. for å redusere sårbarhet i vannforsyningen i utvalgte områder.

Brutto driftsutgifter for 2022 fordeler seg slik:

10.1.2 Sektorens økonomiske rammer

Tabell 10.1.1 Økonomiplanoversikt – Miljø og samferdsel selvfinansierende

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	-869,1	-1 045,8	-1 145,3	-1 219,5	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	-869,1	-869,1	-869,1	-869,1	-869,1
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	54,8	54,8	54,8	54,8
+/- Reelle endringer	0,0	-132,5	-319,9	-450,2	-531,0
=ØKONOMIPLAN (netto)	-869,1	-946,8	-1 134,2	-1 264,5	-1 345,3
Endringer i prosent		8,9 %	30,5 %	45,5 %	54,8 %
Sum endringer		-77,7	-265,1	-395,4	-476,2

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	-12,3	5,1	-5,9	-5,9
+/- Justering for engangstiltak	14,0	5,0	0,0	0,0
+/- Spesifiserte rammeendringer	-134,2	-330,0	-444,3	-525,1
Sum reelle endringer	-132,5	-319,9	-450,2	-531,0

1) 2021-prisnivå

Kompensasjon for forventet lønns- og prisstigning
Det vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold
Det er innarbeidet justering mellom artsgrupper for å gjenspeile realistisk budsjettering.

Spesifiserte rammeendringer
For 2022 legges det opp til en netto reduksjon i spesifiserte rammeendringer på 134,2 mill. Se kap. 19
Beregningsgrunnlag for gebyrer for nærmere redegjørelse av gebyrendringene.

Kap. 620 Vann- og avløpsetaten reduseres med 83,2 mill.:

- Økte gebyrinntekter med 85,6 mill.
- Reduserte utgifter på 4,3 mill. knyttet ferdige tiltak: UBRA-utvidelse av Bekkelaget renseanlegg
- Økte utgifter på 6,7 mill. knyttet til driftsutgifter, VEAS og midlertidig driftsstasjon.

Kap. 648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten reduseres med 51,1 mill.:

- Økte gebyrinntekter med 45,9 mill.
- Reduserte utgifter på 23,3 mill. knyttet til arbeid i 2021 som er avsluttet eller reduseres; reversering av innføring av statlig CO2-avgift, rensing av avløpsvann, optimalisering av innsamlingsløsning, ny farge på avfallsposer, utredning utslippsfri avfallssektor og utredning av logistikkenter for farlig avfall.
- Økte utgifter på 18,2 mill. til materialgjenvinning av trevirke, etablere minigjenbruksstasjoner, videreutvikling av REGs tjenestetilbud på Grønmoområdet, mulighetsstudie for etablering av omlastestasjon, forprosjekt for nye permanente garderobes Haraldrud og økt vedlikehold.

Tabell 10.1.2 Netto driftsbudsjett – Miljø og samferdsel

						Beløp i mill.
						Endring
Netto driftsbudsjett						2021 - 2022
	Dok 3	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	
	2021	2022	2023	2024	2025	
620 Vann- og avløpsetaten – selvkost	-743,5	-808,1	-983,7	-1 104,9	-1 181,4	-64,6
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost	-216,1	-229,6	-241,4	-250,4	-254,8	-13,5
770 Tilskudd til klima- og energiltak	90,5	90,9	90,9	90,9	90,9	0,4
Sum Miljø og samferdsel - selvfinansierende	-869,1	-946,8	-1 134,2	-1 264,5	-1 345,3	-77,7

Tabell 10.1.3 Brutto investeringsbudsjett – Miljø og samferdsel

					Beløp i mill.
Brutto investeringsbudsjett					
	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	
	2022	2023	2024	2025	
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost	3 796,6	3 287,4	3 106,3	3 756,1	
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost	192,0	93,0	68,5	95,5	
Sum Miljø og samferdsel - selvfinansierende	3 988,6	3 380,4	3 174,8	3 851,6	

10.1.3 Vann- og avløpsetaten

Tabell 10.1.4 Driftsbudsjett Vann- og avløpsetaten

				Beløp i 1000 kr
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr	2020	2021	2022	
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost				
10 Lønn og sosiale utgifter	371 786	429 374	444 831	
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	331 025	319 869	321 045	
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	331 367	376 278	392 086	
14 Overføringsutgifter	43 294	4 721	4 759	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	412 738	0	0	
Sum utgifter	1 490 211	1 130 242	1 162 721	
16 Salgsinntekter	-1 848 334	-1 864 858	-1 961 659	
17 Refusjoner	-13 781	-8 877	-9 117	
18 Overføringsinntekter	-206	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-409 065	0	0	
Sum inntekter	-2 271 386	-1 873 735	-1 970 776	
Netto utgifter	-781 175	-743 493	-808 055	

1 Ansvarsområde

Vann- og avløpsetatens kjernevirksomhet er å dekke innbyggernes og næringslivets behov for trygt drikkevann og håndtere avløpsvannet på en måte som er til minst mulig belastning for publikum og det ytre miljøet. Vann- og avløpsetaten betjener daglig ca. 700 000 innbyggere og forvalter samfunnskritisk infrastruktur til en verdi av nærmere 100 mrd. Sentrale drikkevannsinstallasjoner er utpekt som skjermingsverdige objekter av Helse- og omsorgsdepartementet. Etatens virksomhet finansieres av vann- og avløpsgebyrene etter prinsippet om selvkostdekning.

Etaten har ansvar for drift og vedlikehold av Oset og Skullerud vannbehandlingsanlegg, Langlia og Alnsjøen beredskapsanlegg, samt 1 550 km vannledningsnett, 15 høydebassenger, 24 pumpestasjoner og 39 damanlegg i Marka. Videre driftes og vedlikeholdes transportsystemet for avløp med ca. 2 350 km avløpsledninger, 11 fordrøyningsbassenger og omlag 70 pumpestasjoner. Bekkelaget renseanlegg tar

imot og behandler avløpsvann fra Oslos østlige bydeler og fra deler av Nittedal og Oppegård kommuner. Vestfjorden avløpsselskap (VEAS) tar imot og behandler avløpsvann fra vestlige bydeler. VEAS eies av kommunene Asker (8 %), Bærum (21,5 %) og Oslo (70,5 %). Utgiftene til Oslos andel av VEAS dekkes over Vann- og avløpsetatens budsjett.

Vann- og avløpsetaten er en viktig miljøaktør også når det gjelder overvannshåndtering og gjenåpning av bekker og elver. Dette er særlig aktuelt i de store byutviklingsprosjektene. Etaten arbeider i tillegg for økt energiutnyttelse innenfor vann- og avløpssystemet. Ved Bekkelaget renseanlegg produseres biogass som brukes som drivstoff i busser og renovasjonsbiler.

Vann- og avløpstjenester er en lovpålagt oppgave. Lovgrunnlaget for etatens myndighetsutøvelse er vannressursloven, drikkevannsforskriften, vannforvaltningsforskriften, forurensningsloven og dens forskrift, plan- og bygningsloven, damforskriften og lov om kommunale vass- og avløpsanlegg og sikkerhetsloven med tilhørende forskrifter.

2 Situasjonsbeskrivelse

Sårbarheten i Oslo kommunes vannforsyning er i dag uakseptabel høy. Et langvarig bortfall av vann vil være kritisk for liv og helse og utfordre kommunens styringsevne og kontinuitet i tjenesteleveransene. De viktigste tiltakene for å redusere sårbarheten til et akseptabelt risikonivå, er følgende:

- Etablere en fullgod reservevannforsyning for å sikre tilstrekkelige mengder drikkevann også ved svikt i vitale deler i det ordinære vannforsyningssystemet
- Øke robustheten, sikkerheten og beredskapen i eksisterende vannforsyning, slik at den tilfredsstiller de krav myndighetene setter til sikring av nasjonale interesser
- Ta igjen vedlikeholdsetterslepet og holde tritt med forfallet av ledningsnett, slik at Oslo i 2030 har en bærekraftig tilstand på vann- og avløpsnettet

Etablere en fullgod reservevannforsyning

Mattilsynet ga i 2017 Oslo kommune pålegg om å etablere en fullgod reservevannforsyning innen 2028. Bystyret behandlet 13.11.2019 byrådssak 293/19 *Investeringsprosjekt Ny vannforsyning til Oslo – fastsettelse av kostnadsramme* av 16.10.2019, og vedtok gjennomføring av prosjektet med en kostnadsramme på 12,538 mrd. I møte 16.06.2021 behandlet bystyret byrådssak 108/21 *Ny vannforsyning til Oslo – revidert kostnadskalkyle* av 20.05.2021 og vedtok ny kostnadsramme på 17,7 mrd.

Det andre prosjektet som inngår i tiltaket fullgod reservevannforsyning, er *Stamnettprosjektet*. Hovedledningsnettet (stamnettet) skal styrkes med ny overføringstunnel fra Oset til sentrum, ny vannledning mellom Oslo øst og vest og overføringsledning fra Voldsløkka/Sagene til Disen. Stamnettprosjektet er i forprosjektfasen og skal etter planen legges frem for bystyret 4. kvartal 2021.

Øke robustheten, sikkerheten og beredskapen i eksisterende vannforsyning

Vannforsyningen er samfunnskritisk infrastruktur. Det betyr at ledningsnett og vannbehandlingsanlegg må sikres, slik at det tilfredsstiller de krav myndighetene setter til sikring av nasjonale interesser. For å sikre kritiske objekter i vannforsyningen, er det gjennomført et eget objektsikringsprosjekt. I tillegg arbeider etaten kontinuerlig med informasjonssikkerhet, personellsikkerhet, sikkerhetsadministrasjon og sikkerhetsgraderte anskaffelser.

Særskilte tiltak som nå er i slutfasen, er blant annet nye rentvannbassenger ved Oset vannbehandlingsanlegg, utvidet UV-behandlingskapasitet ved Oset, oppgradering av 1920-anlegget ved Oset, ny overføringsledning Skullerud – Enebakk og forbedring av eksisterende reservevanntilførsler.

Ta igjen vedlikeholdsetterslepet og holde tritt med forfallet av ledningsnett

For å opprettholde en forsvarlig leveranse av helsemessig trygt drikkevann til byens befolkning sett i et hundreårsperspektiv, må minst 1 % av ledningsnettets lengde fornyes. Oslo har et av de eldste ledningsnettene for vann og avløp i landet og med stort vedlikeholdsetterslep. For å ta igjen etterslepet

og forhindre nytt etterslep, må ledningsnettets fornyes årlig med 1,2 % for vann og 1,6 % for avløp. Målet er at Oslo i 2030 har en bærekraftig tilstand på vann- og avløpsnettets.

Klimaendringer, byutvikling, fortetting av flater og befolkningsvekst gir økte utfordringer for avløpssystemene. Bekkelaget renseanlegg utvides og skal stå ferdig i 2021. Anlegget vil da få doblet rensekapasiteten. Det utvidede anlegget medfører økte drifts- og vedlikeholdskostnader sammenliknet med dagens nivå. I oktober 2021 overtar Vann- og avløpsetaten driften av Bekkelaget renseanlegg fra Bekkelaget Vann AS (BEVAS).

Klimaendringer, som innebærer hyppigere episoder med intens nedbør i Oslo, øker kapasitetsbehovet i rørsystemet som frakter avløpsvannet til rensing, og i renseanleggene. Der avløpssystemet består av fellessystem for spillvann og overvann, kan ekstrem nedbør medføre at kapasiteten i systemet overskrides. Da går avløpsvannet i overløp med utslipp til bekker og vassdrag, eller inn i kjellere. Økt lokal overvannshåndtering og gjenåpning av bekker bidrar til at kapasiteten i avløpssystemet og ved renseanlegg ikke opptas av overvann og er derfor et viktig arbeid i kommunens arbeid med klimatilpasning. Byrådet har utarbeidet en handlingsplan for håndtering av overvann. Vann- og avløpsetaten bidrar til gjennomføring av handlingsplanen. Det utarbeides en ny veileder for utbyggere om hvordan overvann skal behandles i byggesaker til kommunen. Videre arbeider etaten med å etablere en flomveimodell. Den skal brukes til å vise hvordan store nedbørsmengder kan kanaliseres trygt gjennom byen. Vann- og avløpsetaten legger vekt på energioptimalisering i form av blant annet fornyelse og rehabilitering av pumper, smart pumpestyring og ordinære enøktiltak som for eksempel modernisering av lyskilder og lysstyring. Prosessanleggene optimaliseres fortløpende for å redusere kjemikalieforbruket. Digitaliseringen av overvåkning og drift av ledningsnettets intensiveres. Ny teknologi tas i bruk for innmåling og lekkasjesøk på hovedvannledninger. Nytt måleutstyr og nye metoder gjør overvåkingen av vannkvalitet bedre.

Tabell 10.1.5 Nøkkeltall – Vann- og avløpsetaten

Kap. 620 Vann- og avløpsetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall henvendelser via selvbetjeningsløsninger	1104	1287	1410	1295	1241
Mengde produsert oppgradert biogass i Nm3	1 734 344	1 752 752	1 758 020	1 815 975	1 939 607
Vannproduksjon målt i mill. m ³ per år	95,5	89,5	92,0	91,5	92,6
Antall akutte ledningsreparasjoner på drikkevannsnettet	198	147	201	207	180
Behandlet avløpsvann, mill. m ³ per år på renseanleggene	117,2	118,4	107,6	129,4	130,6
Antall kjelleroversvømmelser pga. kloakkstopp	19	24	19	21	69
Antall kjelleroversvømmelser ifm. nedbør	79	51	18	122	33

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenliknet med 2009

Virksomhetsspesifikt mål 1
Utslippsfrie anleggsplasser

Tabell 10.1.6 Resultatindikator – mål 1

Resultatindikator (ny i 2020)	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel fossilfri massetransport (målt som prosent av totalt kjørte km)		42 %	60 %	70 %
Andel fossilfritt drivstoff i nye kontrakter om utførelse av anleggsarbeid		84 %	100 %	100%

Mål 3: Oslo skal være en grønn og levende by

Virksomhetsspesifikt mål 1

Utslipp innenfor vassdragene og fjordens tålegrenser

Tabell 10.1.7 Resultatindikator – mål 3

Resultatindikator (ny i 2020)	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel vassdrags- og fjordprøver ved tilrettelagte badeplasser i tørrvær innenfor kravene til god badevannskvalitet (målt som e-coli)		43,5 %	95 %	95 %

Merknad: Resultatindikatoren er korrigert for å tydeliggjøre hva som skal måles. Formuleringen som ble benyttet i Sak 1/2020 medførte at måltallet og indikatoren ikke hørte sammen.

Mål 4: Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurs håndtering

Virksomhetsspesifikt mål 1

Vann, avløpsvann og slam skal utnyttes optimalt

Tabell 10.1.8 Resultatindikatorer – mål 4

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Mengde vanntap	33 %	33 %	< 30 %	< 30 %
Mengde utnyttelse av rågass til biogass	73 %	73 %	80 %	80 %

Mål 5: Oslo skal være en trygg by med god beredskap

Virksomhetsspesifikt mål 1

Vannforsyningen og avløpshåndteringen skal ha en kapasitet og kvalitet som er trygg, og som bidrar positivt til helse og samfunn

Tabell 10.1.9 Resultatindikator – mål 5

Resultatindikator (NY i 2020)	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Forsyningssikkerhet		99,98 %	99,98 %	99,98 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet reduserte gebyrinntekter på kapittelet med 85,6 mill. som skyldes at økningen i gebyrer er lavere enn det som lå i vedtatt økonomiplan.

Det er innarbeidet økte kostnader til Vestfjorden Avløpsselskap (VEAS) i økonomiplanperioden. Økningene er knyttet til VEAS investeringer i rehabilitering og oppgradering i vannbehandlingen. I 2022 utgjør økningen 5,3 mill.

Det legges opp til at vann- og avløpsgebyret økes med 4,5 % fra 2021 til 2022. Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 29,8 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022 og er uendret fra 2021.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 10.1.10 Investeringsbudsjett – Vann- og avløpsetaten

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost			
00 Lønn og sosiale utgifter	212 601	0	0
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	2 175 042	3 217 717	3 796 630
03 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	336	0	0
Sum utgifter	2 387 979	3 217 717	3 796 630
06 Salgsinntekter	-21 477	0	0
07 Refusjoner	-11 934	0	0
Sum inntekter	-33 411	0	0
Netto utgifter	2 354 568	3 217 717	3 796 630

Tabell 10.1.11 Investeringsoversikt – Vann- og avløpsetaten

Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	Samlet bevilgning	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:							
104003 Bjørvika		4 500	6 000	4 000	4 000		
116007 Klosterenga (VAV)	70 000	34 000	7 376	0	0	28 624	1/16 - 4/22
117013 Rentvannbasseng Oset	1 346 000	196 231	0	0	0	1 149 769	1/17 - 4/22
117014 Skullerud-Enebakk ny overføringsledning	550 000	245 150	0	0	0	304 850	1/17 - 4/22
117047 Oset beredskapsanlegg - UV-anlegg	135 000	900	0	0	0	134 100	1/17 - 4/22
118051 Oppgradering Storgaten	67 000	16 584	0	0	0	50 416	1/18 - 4/22
119013 Holmenkollen Voksenåsen - overføringsledning	153 500	50 000	28 500	25 000	24 575	25 425	1/19 - 4/23
119014 Holmenkollen Voksenåsen - styrking/sikring vann	145 800	28 800	35 000	35 000	24 540	22 460	1/19 - 4/22
119015 Reduksjon overløp AK52 til Akerselva	68 400	30 000	30 000	14 017	0	-5 617	1/19 - 4/23
119016 Miljøtiltak Tåsen	126 500	27 131	0	0	0	99 369	1/19 - 4/23
119059 Ny vannforsyning Oslo	10 942 000	2 184 334	2 175 844	2 028 917	2 983 000	1 569 905	1/20 - 1/28
121002 Ljanselva-Prinsdalsbekken	150 500	40 000	40 000	67 500	0	3 000	1/21 - 4/24
121010 Sandstuveien - sikre vannforsyning 205		40 000	26 700	0	0		
121013 VAV - Ufordelte prosjekter		440 000	382 000	443 000	322 000		
121014 VAV - Rehabiliteringsplan Vann og avløp		444 000	406 000	326 000	326 000		
122031 Miljøprosjekt Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien	115 700	3 000	32 000	33 000	16 000		
122032 Miljøprosjekt Hoffselva Skøyen	92 000	3 000	33 000	34 000	22 000		
122033 Sikre vannforsyning Fjellhus Breivoll	137 000	3 000	31 000	33 000	34 000		
122034 Sikre vannforsyning Melkeveien	74 600	3 000	29 000	42 600	0		
122035 Sikre vannforsyning Gulleråsveien	48 300	3 000	25 000	20 300	0		
Sum investeringsutgifter		3 796 630	3 287 420	3 106 334	3 756 115		
Sum kapittel finansiering		0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		3 796 630	3 287 420	3 106 334	3 756 115		

Nye investeringsprosjekter

122 031 Miljøprosjekt Sollerud, Skogbrynet og Ombergveien

Tiltaket omfatter utbedring av vann- og avløpsledninger med totalt 1,1 km grøfteanlegg. Det er flere brudd og tærehull på vannledningen. Dårlig brannvannsdekning medfører behov for å øke forsyningskapasiteten. Avløpsledningene må utbedres fordi de er i ferd med å korrodere bort. Det er mange sprekker og enkelte kollapser. De nye ledningene legges som separatsystem. Kostnadsrammen P85 er estimert til 139,8 mill. og styringsrammen P50 til 115,7 mill.

122 032 Miljøprosjekt Hoffselva Skøyen

I avløpsnettet er det flere vassdrag som fungerer som sikkerhetsventiler når nettet går fullt og forurenses vassdragene ved mye nedbør. I nedre del av Hoffselva er det flere overløp. Overløpet i dette prosjektet er kategorisert med høy risiko. I tillegg er det behov for å rehabilitere og oppdimensjonere vannledninger, og transportkapasiteten nord-sør i området må økes. Kostnadsrammen P85 er estimert til 110,7 mill. og styringsrammen P50 til 92,0 mill.

122 033 Sikre vannforsyningen Fjellhus Breivoll

Tiltaket skal sikre vannkvaliteten og kapasitet i vannledningsnettet ved å skille vann- og avløpskomponenter i kum. Eksisterende avløpsledninger må oppgraderes grunnet forurensing av vassdrag og kjelleroversvømmelser. Det er flere brudd på vannledningene. Kostnadsrammen P85 er estimert til 163,0 mill. og styringsrammen til P50 137,0 mill.

122 034 Sikre vannforsyningen Melkeveien

Tiltaket skal sikre vannforsyningen ved å erstatte vannledninger med små dimensjoner eller som har hatt brudd. Vannkvaliteten skal sikres ved å separere vann- og avløpskomponenter i kum. Avløpsledninger skal fornyes og oppgraderes. Tiltaket omfatter ca. 1 800 meter utblokking og inntrekking av nye vannledninger, 1 400 meter strømperehabilitering av avløpsledninger og 300 meter konvensjonell graving. Det bygges 29 kummer. Kostnadsrammen P85 er estimert til 87,9 mill. og styringsrammen P50 til 74,6 mill.

122 035 Sikre vannforsyningen Gulleråsveien

Eksisterende vannledninger har hatt flere brudd og det er identifisert tærehull. Området har dårlig brannvannsdekning. Kostnadsrammen P85 er estimert til 57,2 mill. og styringsrammen P50 til 48,3 mill.

6 Klimakonsekvenser

Vann- og avløpsetatens budsjettforslag for økonomiplanperioden medfører omfattende bygge- og graveaktivitet, men etaten stiller i kontrakter minimumskrav om fossilfritt drivstoff og premierer utslippsfrie løsninger jf. Byrådssak 1091/19. Hele etatens egen bil- og maskinpark er fossilfri, enten ved at etaten har anskaffet el-biler, eller ved at biler og maskiner kjører på bærekraftig biodiesel (HVO 100 v2 palmeoljefri.) Andelen biler i etaten som kjører på el, vil øke etter hvert som bilparken skiftes ut, og når el-motorer blir tilgjengelig på øvrige biltyper som etaten benytter. I 2021 har etaten planer om å anskaffe en elektrisk lastebil med støtte fra ENOVA og Oslo kommune.

Vann- og avløpsetaten arbeider kontinuerlig med å oppnå så gode avtaler som anskaffelsesregimet og markedet gir mulighet for, men selv med gode avtaler vil prisstigning og lønnsutvikling med mer medføre en økning av etatens kostnader på dette området.

10.1.4 Renovasjons- og gjenvinningsetaten

Tabell 10.1.12 Driftsbudsjett - Renovasjons- og gjenvinningsetaten

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Beløp i 1000 kr
			Forslag 2022
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	473 861	511 662	530 082
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	356 030	353 756	367 552
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	66 794	46 811	48 075
14 Overføringsutgifter	3 520	16 835	7 192
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	143 870	0	0
Sum utgifter	1 044 075	929 064	952 901
16 Salgsinntekter	-1 096 776	-1 141 824	-1 179 115
17 Refusjoner	-15 037	-2 967	-3 047
18 Overføringsinntekter	-461	-365	-375
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-143 696	0	0
Sum inntekter	-1 255 970	-1 145 156	-1 182 537
Netto utgifter	-211 895	-216 092	-229 636

1 Ansvarsområde

Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) skal ivareta kommunal renovasjon (innsamling, mottak og behandling av husholdningsavfall) på en miljø- og kostnadseffektiv måte. Dette ansvaret er hjemlet i forurensningsloven.

Etaten samler inn kildesortert avfall i poser (matavfall, plastemballasje og restavfall) og papiravfall hjemme hos innbyggerne, tar imot avfall på gjenbruksstasjoner, minigjenbruksstasjoner, hageavfallsmottak, returpunkter for glass- og metallemballasje, miljøstasjoner for farlig avfall og gjennomfører en årlig innsamling av juletrær. I tillegg mottar etaten tekstiler i utplasserte tekstiltårn i samarbeid med eksterne aktører. Innsamlet restavfall, matavfall og plastemballasje leveres til utsorteringsanleggene, hvor plast og matavfall blir optisk utsortert.

2 Situasjonsbeskrivelse

Innsamling av avfall fra Oslos husholdninger utføres i egen regi, og ukentlig hentes avfall fra 114 000 beholdere. Etaten har arbeidet med å redusere klager og sikre arbeidsforholdene gjennom å optimalisere driftskonseptet. Bedre utnyttelse av teknologi på bilene, stabil drift av anlegg, HMS, oppgradering av driftsstasjonene, tilpasning av bilparken og ruteoptimalisering, er blant de prioriterte tiltakene.

Avfallshåndtering, kildesortering og ressursutnyttelse står sentralt i sirkulærøkonomien. Et hovedmål i økonomiplanperioden er å få Oslos innbyggere til å redusere mengde restavfall gjennom mindre forbruk og økt kildesortering. Alt farlig avfall skal tas forsvarlig hånd om. Utsortert plastemballasje fra avfallet materialgjenvinnes. Restavfallet forbrennes og blir til fjernvarme, mens matavfallet gjenvinnes til fornybart drivstoff (biogass) og biogjødsel.

Det er tilrettelagt for ombruk på alle etatens mottaksanlegg, og etaten arbeider for å forbedre og videreutvikle tilbudet. I forbindelse med ombruksaktiviteten har etaten samarbeid med aktører innen arbeidspraksis og nærmiljøarbeid i enkelte bydeler.

Oslos innbyggere skal sortere matavfall og plastemballasje i grønne og lilla poser. De blå posene byttes ut med lilla i slutten av 2021. Posene utsorteres i kommunens optiske utsorteringsanlegg. For å få flere til å kildesortere enda bedre, økes bruken av digitale tjenester. Digitaliseringssatsingen videreføres ved å

prøve ut ny teknologi i småskalaforsøk, som for eksempel selvbetjente mottak av farlig avfall og grovavfall. Brukerfokus og brukeropplevelser legges til grunn, og innbyggernes behov for tjenester er førende for arbeidet.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten er miljøsertifisert, og jobber for avfallsminimering og avfallsforebygging gjennom anskaffelser og kommunikasjon. Etaten arbeider for å forbedre gjenvinningsløsninger for plast gjennom behandlingskontrakter for innsamlet plastavfall, og gjennom høringsuttalelser og deltakelse i relevante nasjonale og internasjonale fora. For å redusere plastforbruket, forsøker etaten å finne alternative materialer som kan benyttes til å erstatte plast i de grønne kildesorteringsposene til matavfallet.

Avfallsplan for Oslo kommune 2006-2009 (sak 239/06) er førende for etatens arbeid. En ny avfallsstrategi med perspektiv frem mot 2030 er under arbeid. Strategien omfatter alt avfall som genereres i Oslo, og vil være viktig i Oslos videre arbeid med sirkulærøkonomi.

En utfordring for etaten er mangel på arealer til permanente anlegg for tjenesteproduksjon. Gjenbruksstasjonen på Haraldrud er midlertidig, her pågår et reguleringsplanarbeid.

Forbrenningsanlegget på Haraldrud er fra 1967 og anlegget trenger vedlikehold og investeringer for fortsatt å kunne ha en stabil og miljømessig god drift. Etaten skal i 2022 vurdere muligheten for karbonfangst på forbrenning av husholdningsavfall. Biogassanlegget på Nes har behov for oppgraderinger for å ha en stabil og effektiv drift. Det pågår et utredningsarbeid for å se på fremtidige muligheter og organisering av forbrenningsanlegget og biogassanlegget.

De tidligere etatene Renovasjonsetaten og Energigjenvinningsetaten ble sammenslått under korona-pandemien, blant annet med restriksjoner som hjemmekontor. 2022 vil være det første driftsåret der den nye etaten kan være samlokalisert. Det vil være viktig både for å slutføre prosessene internt i etaten og bygge en felles kultur. I de påfølgende årene forventes det effekter ved at verdikjeden samles i én etat, herunder at fagmiljøene styrkes og at organisasjonen blir mer robust. Det legges til grunn at dette vil gi grunnlag for en mer helhetlig og langsiktig styring og prioritering av ressursbruken.

Tabell 10.1.13 Nøkkeltall Renovasjons- og gjenvinningsetaten

Kap. 648	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Andel husholdningsavfall til ombruk fra egne anlegg	0,52 %	0,61 %	0,69 %	0,89 %	0,47 %
Antall husholdningsbesøkende på gjenbruksstasjonene	963 667	1 083 449	1 123 039	1 110 376	1 061 758
Utsortert plast (kg per innbygger)	4,2	4,0	3,5	3,8	3,5
Utsortert matavfall (kg per innbygger)	25	25,9	24,2	27,2	29
Antall kg farlig avfall per innbygger	5,7	5,9	6,0	5,5	6,9
Antall dager med klager på lukt ved Romerike biogassanlegg	14	65	70	39	34
Antall brudd på utslippstillatelser	5	7	10	19	21
Antall tonn NO _x utslipp fra forbrenningsanlegget	74	78	73	92	98

Koronaepidemien har påvirket noen av resultatene fra 2020. Ombruk fra egne anlegg og selve gjenbruksstasjonene har i perioder vært stengt i 2020. I 2020 har det også vært en nedgang i antall kilo utsortert plast per innbygger.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % innen 2023, sammenlignet med 2009

Virksomhetsspesifikt mål 1

Redusere klimagassutslipp fra produksjonsanlegg.

Virksomhetsspesifikt mål 2

Øke antall tonn utsortert plastemballasje.

Virksomhetsspesifikt mål 3

Omlegging til nullutslipp eller bærekraftig biodrivstoff i egen kjøretøypark og på egne anlegg.

Tabell 10.1.14 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall tonn fossile CO ₂ ekvivalenter utslipp fra forbrenningsanlegget	46 211	48 336	46 500	46 500
Antall tonn utsortert plastemballasje til materialgjenvinning	2 850	2 453	2 900	2 900
Andel lette kjøretøy på nullutslipp/ bærekraftig biodrivstoff (<3500 kg)	86 %	98 %	100 %	100 %
Andel tunge kjøretøy på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff (fortrinnsvis biogass) i egen anleggspark (over 3 500 tonn)	66 %	99 %	100 %	100 %
Andel anleggsmaskiner på nullutslipp/bærekraftig biodrivstoff	63 %	70 %	95 %	95 %
Andel nye kontrakter som innebærer transport hvor det stilles standard miljøkrav til transport	50 %	75 %	100 %	100 %

Mål 4: Oslo skal ha en kretsløpsbasert ressurs håndtering

Virksomhetsspesifikt mål 1

Økt materialgjenvinning og redusert restavfall per innbygger.

Virksomhetsspesifikt mål 2

Utnytte ressursene i avfallet på best mulig måte.

Virksomhetsspesifikt mål 3

Oslos innbyggere er fornøyde med tjenestene og er flinke til å kildesortere.

Tabell 10.1.15 Resultatindikatorer – mål 4

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Restavfallsmengde (kg) per innbygger totalt som går til energigjenvinning og deponi	181,7	189	180	180
Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning	39 %	39 %	40 %	40 %
Antall Nm ³ solgt biogass	1 400 000	1 162 719	1 800 000	1 800 000
Antall GWh solgt fjernvarme	225	210	228	228
Antall tonn solgt kompost	29 402	32 059	29 000	29 000
Antall klager (innsamling) i % av antall tømminger	0,24 %	0,12 %	0,20 %	0,20 %

Etatens egne behandlingsanlegg produserer biogass og biogjødsel fra matavfall, fjernvarme fra energigjenvinning av restavfall og kompost fra hageavfall. Resultatindikatorene for etaten gjenspeiler hvordan ressursene ivaretas på etatens egne behandlingsanlegg.

Avfallsinnsamling av husholdningsavfall er en av etatens hovedoppgaver. Innbyggerne skal oppleve tjenesten som robust og forutsigbar. Resultatindikatoren «Antall klager i prosent av antall tømminger» er

det som i dag egner seg best for å se om innbyggerne er fornøyde med tjenesten. Det tas sikte på å erstatte denne indikatoren med en ny kundetilfredsindex.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Byrådet foreslår å øke bevilgningen med 6 mill. til materialgjenvinning av trevirke og 2,7 mill. for å etablere minigjenbruksstasjoner på Trosterud/Haugerud, Søndre Nordstrand og Østensjø. I tillegg foreslår byrådet 12 mill. i utredningsmidler for å redusere mengden restavfall, videreutvikling av REGs tjenestetilbud på Grønmoområdet, mulighetsstudie for etablering av omlastestasjon, planlegging for separat beholder for matavfall, og forprosjekt for nye permanente garderober Haraldrud.

Det legges opp til at renovasjonsgebyret holdes uendret fra 2021 til 2022. Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 24,5 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 10.1.16 Investeringsbudsjett – Renovasjons- og gjenvinningsetaten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
648	Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost (MOS)			
00	Lønn og sosiale utgifter	4 203	0	0
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	180 994	236 700	192 000
	Sum utgifter	185 197	236 700	192 000
06	Salgsinntekter	-25	0	0
	Sum inntekter	-25	0	0
	Netto utgifter	185 172	236 700	192 000

Tabell 10.1.17 Investeringsoversikt – Renovasjons- og gjenvinningsetaten

Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost		Samlet bevilgning	Tidl. bevilgning	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til senere	Byggestart - ferdig kv/år
113016	Gjenbruk diverse			9 000	9 000	9 000	9 000		
113017	Diverse IT-prosjekter			14 500	9 500	5 000	5 000		
113018	Diverse prosjekter			2 000	2 000	2 000	2 000		
117048	Renovasjonsbiler			59 500	42 500	22 500	49 500		
118006	Avfallssug diverse	70 000		54 000	0	0	0	16 000	Løpende
119044	Energigjenvinning diverse			53 000	30 000	30 000	30 000		
	Sum investeringsutgifter			192 000	93 000	68 500	95 500		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			192 000	93 000	68 500	95 500		

113016 Gjenbruk diverse

Prosjektet gjelder i hovedsak utskiftning av maskinpark på gjenbruksstasjonene. Anskaffelsene på prosjektet gjelder bl.a. utvikling av nye minigjenbruksstasjoner og anleggsmidler til gjenbruksstasjonene.

113017 Diverse IT-prosjekter

Prosjektet gjelder bl.a. oppgradering av etatens datasystemer og serverpark. Prosjektet består også av utvikling av etatens abonnementssystem. Prosjektet benyttes også til etatens digitaliseringsprosjekter.

113018 Diverse prosjekter

Prosjektet gjelder i første rekke nødvendig utskiftning av anleggsmidler. Prosjektet består bl.a. av anskaffelse av anleggsmidler som el-biler, trucker samt nødvendig driftsbygninger som f. eks plasthall og brakkerigger. I prosjektet ligger også utbedring av driftsstasjon i Verkseier Furulunds vei 47.

117016 Langøyene opprydning

Prosjektet eies av Byrådsavdeling for byutvikling, kap. 425. Prosjektet går ut på å fjerne forurensede masser etter at Oslo kommune benyttet området som deponi i perioden 1908 til 1948. 50 % av prosjektet skal finansieres over renovasjonsgebyret. REG styrer ikke aktivitet og fremdrift.

117048 Renovasjonsbiler

Anskaffelse av renovasjonsbiler og utbedring av driftsstasjonen for innsamlingen. Tilstrekkelig antall renovasjonsbiler er helt nødvendig for å få gjennomført innsamlingen. Det er stort behov for utskiftning av biler de nærmeste årene, og noe mindre etter hvert.

118006 – Avfallssug diverse

Prosjektet gjelder etatens aktiviteter knyttet til etablering av avfallssug.

119044 – Prosessanleggene diverse

Prosjektet gjelder i hovedsak oppgraderinger og bygningsmessige endringer av utsorteringsanleggene, Romerike biogassanlegg og Haraldrud energigjenvinningsanlegg. HMS og brannsikring er prioriterte områder. Investeringsprosjektet skal sikre at anleggene har tilstrekkelig tilgjengelighet og regularitet. Prosjektet baserer seg på erfaringsverdier gjennom tidligere drift, og fordeler seg på mange mindre investeringer i størrelsesorden fra 0,5 mill. til 10 mill.

Nye investeringsprosjekter vurderes fremmet i tilleggsinnstillingen:

REG har varslet om behov for midler til oppgraderinger på Haraldrud. Dette gjelder to prosjekter som ikke har ferdig forprosjekt på nåværende tidspunkt, men som det arbeides med å fremme i tilleggsinnstillingen. Prosjektene er (i) oppfyllelse av nye utslippskrav og (ii) nøytralisering og gjenvinning av flyveaske.

6 Klimakonsekvenser

En reduksjon i restavfallsmengde, og dermed avfall til forbrenning, gir reduksjon i klimagassutslipp. Det er en målsetting å ta ut mest mulig til ombruk og ha en høy utsorteringsgrad. Det er særlig viktig å ha høy utsortering av plastemballasje.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten arbeider for å nå kommunens mål om at alle kjøretøy og maskiner enten er nullutslipp eller går på bærekraftig biodrivstoff. Alle nye maskiner som anskaffes fremover, vil være utslippsfrie så fremt det tilbys i markedet. I tillegg settes det krav til nullutslipp eller bærekraftig biodrivstoff i etatens anskaffelser av varer og tjenester.

For Renovasjons- og gjenvinningsetaten er satsingsområde 8 særlig viktig:

Oslo skal ha en kretsløpsbasert avfalls- og avløpshåndtering basert på ombruk, materialgjenvinning og energigjenvinning som ikke gir utslipp av klimagasser.

Følgende punkter er særskilte føringer innenfor avfallsområdet i klimastrategien:

- Utrede videre tiltak som kan bidra til avfallshåndtering uten klimagassutslipp og økt materialgjenvinning
- Utrede hvordan utslippene fra kommunens anlegg for avfallsforbrenning på Haraldrud kan bli i samsvar med klimamålet for 2030

7 Tilskuddsmidler

Etter søknad fra foreldre gis tilskudd til kjøp av tøybleier for barn opptil 2 år. Ordningen bidrar til å redusere mengden avfall.

					Beløp i 1000 kr
Kap.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Budsjett 2021	Forslag 2022	Sum 2020-2022
648	Tilskudd kjøp av tøybleier	200	230	230	660

10.1.5 Tilskudd til klima- og energitiltak

Tabell 10.1.18 Driftsbudsjett – tilskudd til klima- og energitiltak

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
<i>770 Tilskudd til klima- og energitiltak (MOS)</i>				
10	Lønn og sosiale utgifter	9 229	10 830	11 220
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	7 713	3 553	3 601
14	Overføringsutgifter	76 285	82 450	82 450
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1	0	0
Sum utgifter		93 229	96 833	97 271
17	Refusjoner	-1 387	-206	-212
18	Overføringsinntekter	0	-6 130	-6 165
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-4 236	0	0
Sum inntekter		-5 623	-6 336	-6 377
Netto utgifter		87 606	90 497	90 894

1 Ansvarsområde

Tilskudd til klima- og energitiltak er tilskudd som utbetales fra Klima- og energifondet (tidligere Enøkfondet, opprettet i 1982). Klimaetaten har fullmakt til å opprette og avvikle tilskuddsordninger, og har ansvar for tilskuddsforvaltningen. Netto driftsutgifter på kap. 770, inkludert tilskuddsutbetaling og administrative kostnader finansieres over kap. 950 Klima- og energifondet.

Fondets midler skal i henhold til vedtektene, brukes til å stimulere tiltak som reduserer klimagass-utslippene i Oslo og tiltak som gir redusert og/eller mer effektiv energibruk. Dersom slike tiltak også har en gunstig virkning på utslipp av lokal luftforurensning, skal dette inngå i vurderingen av tilskuddet. Slike miljøkonsekvenser skal vektlegges høyt.

2 Situasjonsbeskrivelse

Siden Klima- og energifondet ble opprettet har kommunen utbetalt tilskudd på om lag 800 mill. til innbyggere og næringsliv i Oslo for at de selv gjennomfører tiltak som bidrar til reduserte klimagass-utslipp og mer effektiv energibruk. Det er en forutsetning for å nå klimamålene, at innbyggere og næringsliv bidrar med en rask endring i klimavennlig retning. Tilskuddsordningene vil kunne spille en viktig rolle i klimaarbeidet fremover, spesielt fordi utslipp må reduseres på områder hvor kommunen i begrenset grad har myndighet eller eierskap.

Tilskudd til klima- og energitiltak har ikke tilskuddsordninger med samme innretning som statlige Enova, som også gir støtte til klima- og energiformål. I den grad Enova lanserer tilskuddsordninger som er like kommunens ordninger, avvikles ordningene som finansieres over Klima- og energifondet.

Byrådet er opptatt av at det skal lønne seg å velge miljøvennlig og gå foran i å ta i bruk ny teknologi. Det foreslås derfor å videreføre tilsagnsrammen på 120,0 mill. i 2021 også i 2022. Dette signaliserer at byrådet vil videreføre nivået på støtte til klimaomstillingen i Oslos befolkning og næringsliv.

Aktive tilskuddsordninger i 2021 som også er aktuelle tilskuddsordninger i 2022:

- Veitrafikk:
 - o Tilskudd til ladeinfrastruktur i borettslag og sameier
 - o Tilskudd til ladeinfrastruktur til el-varebiler i bedrifter
 - o Tilskudd til hurtiglader til varebil
 - o Tilskudd til ladestasjon for el-drosjer
 - o Tilskudd til kjøp av elektrisk lastesykkel i bedrifter
 - o Tilskudd til klimasmarte jobbreiser i bedrifter
 - o Tilskudd til etablering av trygg sykkelparkering i borettslag og sameier
 - o Tilskudd til lading av tunge kjøretøy
 - o Tilskudd til depotlading for busser (ikke Ruter)
- Bygg og anlegg:
 - o Tilskudd for å kartlegge hvordan en anleggsplass kan bli utslippsfri
 - o Tilskudd til elektriske motorredskaper
- Energiforbedring:
 - o Tilskudd til installasjon av solcellepaneler i borettslag, sameier og yrkesbygg
 - o Tilskudd til isolasjon og bytte av vinduer og dører i borettslag og sameier
 - o Tilskudd til energiforbedring i privatboliger
- Alle sektorer:
 - o Tilskudd til pilot- og utviklingsprosjekter for klimakutt og energisparing

Klimatilskudd.no

I 2020 ble nettsiden klimatilskudd.no lansert. På nettsiden er alle kommunens klimatilskudd samlet på ett sted, i tillegg til enkelte av Enovas tilskuddsordninger som er særlig aktuelle for befolkning og næringsliv i Oslo. Klimatilskudd.no har blitt et viktig verktøy for å gjøre tilskuddsordningene kjent blant innbyggere og næringsliv. Klimaetaten skal sørge for at tilskuddsordningene gjøres kjent blant innbyggere og næringsliv for å sikre at ordningene blir et effektivt verktøy for klimavennlig atferdsendring blant folk flest og i næringslivet.

Tabell 10.1.19 Nøkkeltall for Kap. 770 Tilskudd til Klima- og energitiltak.

Kap. 770 Tilskudd til Klima- og energitiltak	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall normalladepunkt muliggjort gjennom tilskudd	105	420	7 849	15 572	16 202
Antall bedrifter, borettslag og sameier som har tilrettelagt for økt bruk av sykkel eller aktiv jobbreise		153	57	56	97
Antall kWp med lokal energiproduksjon som er installert gjennom tilskudd	150	375	475	522	1 172
Antall borettslag, sameier og privatboliger som har gjennomført energiforbedringstiltak	1 012	909	834	683	572
Antall elektriske motorredskaper som har blitt kjøpt inn til bruk i Oslo 1)					

Kap. 770 Tilskudd til Klima- og energitiltak	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall byggeplasser det blir gjennomført konseptstudie for utslippsfri anleggsplass på 1)					
Antall hurtigladepunkt muliggjort gjennom tilskudd 1)					
Antall FoU/pilotprosjekter som har blitt gjennomført	0	2	0	1	5
Samlet gitt tilsagn for året (mill. kroner)	42	72,1	79,3	62,8	61,5
Utbetalt tilskudd for året (mill. kroner)	28,1	30,9	35,6	52,3	69,4

1) Nye tilskuddsordninger i 2020/2021 - tilskudd er derfor ikke utbetalt p.t.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Klimagassutslippene skal reduseres med 52 % i 2023 sammenlignet med 2009

Virksomhetsspesifikt mål 1

Tilskuddsordninger under Klima- og energifondet skal legge til rette for å redusere klimagassutslipp i Oslo blant byens innbyggere og næringsliv.

Mål 2: I Oslo skal klima-, miljø- og helsevennlige transportløsninger være førstevalget

Virksomhetsspesifikt mål 1

Tilskuddsordninger under Klima- og energifondet skal fremme klima- og miljøvennlige transportløsninger blant byens innbyggere og næringsliv.

Tabell 10.1.20 Resultatindikatorer – mål 1 og 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Summen av tilsagnsbeløp gitt i løpet av budsjettåret som andel av tilsagnsrammen	100 %	52,3 %	100 %	100 %
Andel av gitt tilsagnsbeløp rettet mot transportsektoren	30, %	38 %	40 %	40 %
Andel av gitt tilsagnsbeløp rettet mot bygg- og anlegg	-	2 %	20 %	20 %
Andel av gitt tilsagnsbeløp rettet mot energibesparende tiltak	22 %	12 %	10 %	10 %

Måltallene for 2022 viser en målsetting om at en minimumsandel av gitte tilsagn skal rettes mot en bestemt sektor. Minimumsandelene er satt slik at summen av disse er mindre enn 100 %. Det betyr at det ikke legges føringer på gjenværende andel av gitte tilsagn, som da kan fordele seg fritt på sektorene. Faktisk andel kan derfor ved årets slutt overstige minimumsandelen. Formålet med en slik fordeling er å signalisere forventning om omfanget av innsatsen rettet mot en sektor i et gitt budsjettår. Måltallene for 2021 gjenspeiler de ulike satsingsområdene i Klimastrategi for Oslo og videreføres derfor i 2022.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en økning på 3 mill. for å styrke etatens budsjett med å gjøre tilskuddsordningene bedre kjent blant innbyggere og næringsliv. Økningen er delvis kompensert med redusert lønnsbudsjett på kapittelet. Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,4 mill., jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

6 Klimakonsekvenser

Tilskudd til klima- og energiltak er et viktig virkemiddel for å tilrettelegge for atferdsendring hos privatpersoner og næringsliv for å nå Oslos klimamål. Det vises for øvrig til omtale under 2 Situasjonsbeskrivelse.

8 Forslag til verbale vedtak

Forslag til nytt verbalt vedtak:

S1/2022 Klima- og energifondet

Det kan i 2022 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 120 mill. over ordningen «Tilskudd til klima- og energiltak».

10.1.6 Sektorens samlede tilskuddsmidler

Det utbetales tilskuddsmidler fra kap. 770 Tilskudd til klima- og energiltak. Tilskuddene utbetales etter søknad.

10.1.7 Sektorens forslag til verbale vedtak

S1/2021 Klima- og energifondet

Det kan i 2022 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 120 mill. over ordningen «Tilskudd til klima- og energiltak».

10.1.8 Sektorens samlede øremerkede midler

Sektoren har ingen øremerkede midler

11. NÆRING OG EIERSKAP

Sektoransvaret omfatter områdene næringsutvikling og profilering, forvaltning av kommunens serverings-, salgs- og skjenkebevillinger i tillegg til kommunens oppfølging av eierskapet i aksjeselskaper og foretak. Eiendomsforetakene er ansvarlig for utbygging, drift og vedlikehold av formålsbygg som kulturbygg, idrettsanlegg, skoler, barnehager, brannstasjoner, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, og kommunale boliger. Oslo Havn KF er ansvarlig for havnedrift, oppsyn med trafikken i sjøområdet og forvaltning av havnens eiendommer og innretninger. Sektoren omfatter i 2022 en ordinær etat, tre kommunale foretak og eierskap i 15 aksjeselskaper.

11.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for næring og eierskap

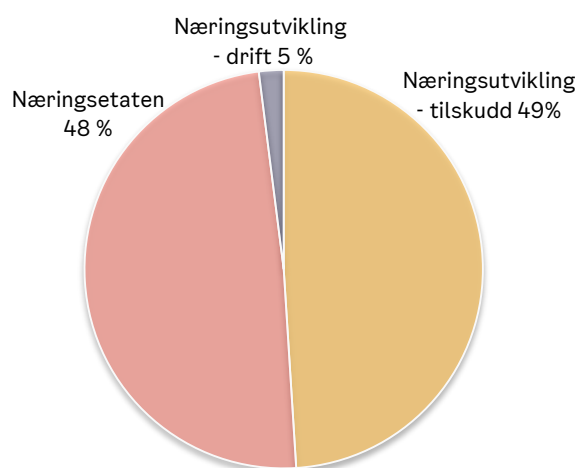
Figur 11.1. Hoved- og nøkkelstørrelser for Næring og eierskap

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	245,9	181,5	175,9	169,6	169,5
Sum inntekter	-126,4	-77,5	-77,5	-77,5	-77,5
Netto utgifter	119,5	103,9	98,3	92,1	92,0
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		0,2 %			

Investeringer i økonomiplanperioden 2022-2025:

- 16,4 mrd. til skoler inkl. flerbrukshaller
- 4,5 mrd. til sykehjem
- 4,7 mrd. til idrettsanlegg
herav 1,46 mrd nytt Tøyenbad
- 1,9 mrd. til omsorg+
- 1,86 mrd. til rehabilitering av boliger
- 1,7 mrd. til kjøp av boliger til vanskeligstilte
- 1,0 mrd. til barnehager
- 1,1 mrd. til ny storbylegevakt
- 0,73 mrd. til lokale omsorgsboliger

11.2 Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets viktigste prioriteringer er arbeid til alle, kampen mot klimaendringer og sosial utjevning. Byrådsavdeling for næring og eierskap vil bidra til god nærings- og byutvikling, og til verdiskaping gjennom bærekraftige og trygge arbeidsplasser. Oslo skal utvikles til å bli en ledende og attraktiv kunnskaps- og næringsregion i Europa.

Oslos nærings- og arbeidsliv står overfor betydelige utfordringer i de kommende årene som følge av digitalisering, omstilling til bærekraftig vekst gjennom det grønne skiftet samt gjenoppbygging av deler av næringslivet etter pandemien. Dette representerer også et stort potensial for å ivareta og utvikle nye næringer og arbeidsplasser. Byrådet ønsker at næringspolitikken skal fremme et omstillings- og konkurransedyktig næringsliv i retning av grønn, rettferdig og bærekraftig produksjon. Samfunnsutfordringene vil være styrende for den næringspolitiske innsatsen.

Parallelt med det grønne skiftet står næringslivet midt oppe i et teknologisk skifte, hvor verden digitaliseres, automatiseres og delingskulturen brer seg. Hvordan vi konsumerer produkter og tjenester, hvordan vi lever våre liv, driver vår virksomhet og produserer våre varer, endres, og det går raskt. Skiftet er drevet frem av digitalisering og banebrytende teknologi, som har og vil endre hele næringer. Endringene vil også i betydelig grad påvirke utformingen av offentlige tjenester og innbyggernes hverdagsliv.

Dette fordrer et forsterket samspill mellom bedrifter, forsknings- og kunnskapsmiljøer, entreprenører, kapital og offentlig sektor – for å oppnå økt verdiskaping, flere arbeidsplasser og bedre konkurranseevne.

Byrådet skal spille på lag med næringslivet og sørge for fremtidsrettede og gode rammebetingelser, samt åpne opp kommunen som testarena for nye produkter og tjenester. Byrådet vil tilrettelegge for enda sterkere samspill mellom næringsliv, oppstartsselskaper og kommunen. Byrådet vil fortsette å føre en aktiv næringspolitikk for å skape flere jobber og for å få ledige inn i arbeidsmarkedet.

Koronakrisen viser tydelig hvor viktig byrådets næringspolitikk og virkemidler er for verdiskaping og sysselsetting. Næringsutviklingen skal bidra til økt aktivitet og verdiskaping, og inntekter for kommunen.

Arbeidsledigheten i Oslo er fortsatt høy, selv om den er på vei ned. Det er svært viktig at arbeidsledigheten ikke biter seg fast og blir værende på et høyt nivå. Den psykiske belastningen av å stå uten jobb kan for mange starte en negativ spiral som gjør det vanskeligere å komme seg i jobb. Byrådet har derfor igangsatt nødvendige tiltak som skaper aktivitet.

I gjenoppbyggingen av Oslos nærings- og arbeidsliv etter pandemien skal byrådet fremme og bidra til grønn omstilling og bærekraftig næringsliv for å nå klimamålene. Næringspolitikken skal brukes til å fremme nullutslippsløsninger i alle næringssektorer, og til å fremme bærekraftig næringsutvikling innen vekstnæringer, som helse og livsvitenskap, fornybar energi, transport, reiseliv og kunnskapsintensive næringer. Byrådet ser fremover og vil bruke krisen til å forsterke omstillingen til grønn og bærekraftig vekst.

Oslo har mange kunnskapsinstitusjoner og et dynamisk, variert og kunnskapsintensivt næringsliv. Det er et stort potensial for utvikling av nye bærekraftige og kunnskapsbaserte næringer og arbeidsplasser. I 2019 ble «Campus Oslo – strategi for utvikling av kunnskapshovedstaden» vedtatt av bystyret. Campusstrategien skal styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som næringsvennlig by. Et hovedgrep i strategien er å se byutvikling i tett sammenheng med kunnskaps- og næringsutvikling, og etablering av tre innovasjonsdistrikter i Oslo er høyt prioritert. Et innovasjonsdistrikt er et område hvor byutvikling sees i sammenheng med næringsliv og hvor det er styrket samarbeid med utdanningsmiljøer og offentlig sektor. Strategien bygger på kommunens mål og

planer og byrådets visjon om at Oslo skal bli en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Til oppfølging av strategien er det i 2022 foreslått avsatt 10,3 mill.

Byrådet viderefører satsningen på veilednings- og etablerertjenesten i Oslo. Det er flere som bør få muligheten til å etablere egen virksomhet. Særlig nå i etterkant av pandemien hvor bedrifter med personlig tjenesteyting har slitt. Samtidig gjenspeiler ikke oppstartsbedrifter i Oslo mangfoldet befolkning har for øvrig. Veilednings- og etablerertjenesten er således et viktig tjenestetilbud bydelene. Oslo trenger flere gründere med minoritetsbakgrunn og å redusere utenforskap. Tjenesten er spesielt rettet inn mot sosialt og grønt entreprenørskap i områder av Oslo med størst sosiale utfordringer. Dette behovet har blitt ytterligere forsterket gjennom halvannet år med pandemi. Etablerertjenesten er viktig tiltak for å lykkes med områdesatsingene og vil bidra til sosial utjevning og jobbskaping. Byrådet foreslår å avsette 4 mill. til etablerertjenesten i 2022.

Byrådet vil videreføre følgende tilskudd og ordninger for å fremme næringsutviklingen:

- o Regionalt innovasjonsprogram rettet mot næringsklynger, inkubatorer, bedriftsnettverk, entreprenørskapsmiljøer, vekstprogrammer og arbeidsfellesskap.
- o Tilskuddsordningen SmartOslo rettet mot innovasjon i kommunal tjenesteyting og vekst i små og mellomstore bedrifter.
- o Tilskudd til profilering av Oslo som reiselivsdestinasjon

I tillegg forvalter kommunen den statlig finansierte tilskuddsordningen Regionalt forskningsfond Oslo.

Regionalt innovasjonsprogram er evaluert til å være et vellykket program både operasjonelt, taktisk og strategisk. Det er et etterspurt virkemiddel fra næringslivet og innovasjonsmiljøene i Oslo. Det har også vist seg å være et treffsikkert virkemiddel for å opprettholde aktivitet i innovasjonsmiljøene i forbindelse med koronasituasjonen. Ordningen vil også være viktig for reetablere og gjenreise deler av næringslivet. Programmet bidrar til å styrke og utvikle det regionale økosystemet for innovasjon og entreprenørskap. Prosjektene representerer konkrete tilbud og tjenester for bedriftene, som koplingsarenaer mellom små og store bedrifter og akseleratorprogrammer for å skape vekstbedrifter. Det forutsettes at prosjektene bidrar til bærekraftig og miljøvennlig næringsutvikling. Byrådet foreslår i 2022 å avsette 13,8 mill. til Regionalt innovasjonsprogram.

I byrådsplattformen står det at byrådet vil «styrke Oslo som testarena, og sammen med næringslivet utvikle metodikk og etablere en varig ordning for testing av nye tjenester og produkter i kommunale virksomheter». For å nå de politiske målene er tilskuddsordningen SmartOslo videreutviklet for å få enda mer fart på å løse utfordringer innen det grønne skiftet og områder som klima, miljø, mobilitet, helse og arbeidsliv. Disse utfordringene må løses i samspill med forsknings- og utdanningsinstitusjonene, næringslivet, frivilligheten og innbyggerne. Byrådet foreslår å avsette 6 mill. til SmartOslo ordningen i 2022.

Arbeidet som gjøres av Oslo kommunes næringsutviklingsselskap Oslo Business Region (OBR) er viktigere enn noen gang. Næringslivet i Oslo gikk bra før pandemien og har klart seg relativt bra gjennom pandemien, men næringslivet står likevel overfor en stor oppgave med omstilling og gjenoppbygging.

For å styrke arbeidet med gjenoppbygging av næringslivet etter pandemien og skape bærekraftige arbeidsplasser skal det satses på å tiltrekke kompetanse og investeringer til Oslos næringsliv, og styrke samarbeidet i Norden og Nord-Europa blant annet for å øke eksporten.

Kapasiteten til å veilede små og mellomstore bedrifter skal økes og OBR skal utvikles til å være et «mottaksapparat» for bedrifter som søker samarbeid med kommunen. Arbeidet for å fremme jobbskaping og bærekraftig utvikling i handel, kulturnæring og entreprenørskap i Oslo skal også styrkes.

Oslo Business Region har hatt viktige oppgaver under hele pandemien som et betydningsfullt kontaktpunkt for næringslivet. Dette arbeidet videreføres for å bidra til gjenoppbygging og sikring av arbeidsplasser. Byrådet foreslår å avsette 14,6 mill. til OBR i 2022. Oslo har oppnådd økt synlighet de

siste fem årene med sitt lederskap innen klima, talentattraksjon, en åpen og vennlig by, og en voksende kunnskapsøkonomi. Pandemien har ført til økt fokus på områder der Oslo gjør det særlig bra; sosialt samhold og sosial kapital, tillit fra innbyggerne, godt styresett og dyktig ledelse. Det er et uoppnådd potensial i utviklingen og synliggjøringen av merkevaren Oslo som kan nås ved å samordne budskapet bedre.

Byrådets ambisjoner for Oslo som reiselivsdestinasjon er å styrke Oslos merkevare og posisjon som reisemål nasjonalt og internasjonalt. For Oslo kommune er merkevarebygging og profilering et økonomisk instrument for å tiltrekke investeringer, besøkende og talenter. Byrådet ønsker å utvikle og styrke merkevaren Oslo i tråd med egne politiske mål og verdier, og bidra til å utvikle byens attraktivitet. Pandemien har tydeliggjort viktigheten av å styrke det lokale og regionale markedet som grunnlag for en bærekraftig handels- service- og reiselivsnæring. Det er i 2022 foreslått å avsette 15 mill. til målrettet profilering av Oslo som bærekraftig reisemål.

Oslo har et trygt, seriøst, attraktivt og inkluderende by- og uteliv. I 2021 skal det vedtas en ny alkoholpolitisk handlingsplan. Denne skal gi føringer for serverings-, salgs- og skjenkenæringen frem til 2024. Byrådet vil fortsette å opprettholde det gode samarbeidet næringen og andre offentlige instanser for å skape gode konkurransevilkår og forhindre etablering av useriøse aktører. Nøkkel til forsvarlig drift er blant annet kompetent arbeidskraft. Dette sikres gjennom gode arbeidsvilkår og allmenngjort tariff lønn. Salgs- og skjenkebevillinger har frem til nylig vært gjenstand for fornyelse hvert fjerde år. Alkoholloven åpner nå for å gi alle bevilling for fire nye år uten søknad. Byrådet ønsker å gi alle byens 1 792 salgs- og skjenkesteder automatisk ny bevilling frem til 2024. Dette vil forenkle det byråkratiske trykket og gi forutsigbarhet for bransjen. Samtidig vil det frigjøre tid og ressurser hos Næringsetaten og høringsinstanser som bydelene, skatt og politimyndigheter. Parallelt skal det foretas en løpende vandelsvurdering av en større andel av bevillingsmassen enn i dag, slik at kommunen kan forsterke sitt arbeid mot blant annet svart økonomi, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Nært samarbeid med Arbeidstilsynet opp mot blant annet tariff lønn er også et viktig element i dette arbeidet.

Serverings- og skjenkenæringen er blant Oslos viktigste hjørnesteinsbedrifter. Før pandemien som traff Norge for fullt i mars 2020, jobbet det i overkant av 17 000 i serverings- og restaurantbransjen i byen. Næringen bidrar til stor lokal verdiskaping, og til byens uttrykk og mangfold ved å gi innbyggerne og besøkende rike opplevelser. Pandemien har truffet serverings- og skjenkenæringen i Oslo hardt. Mange har opplevd situasjonen som økonomisk utfordrende, også i etterkant av at de strengeste smittevern tiltakene ble opphevet før sommeren. Samtidig har pandemien satt fokus på hvor viktig næringen er for bylivet, og betydningen av et godt samarbeid og dialog mellom kommunen og næringen – for å sammen skape god drift av serverings- og skjenkesteder. Dette er et element som byrådet vil bygge videre på også etter pandemien. Utfordringen er imidlertid at godt drevet serveringssteder med seriøse og kompetente drivere ikke nødvendigvis overlever, og blir erstattet av mindre seriøse aktører som får mulighet til å etablere seg. Derfor vil byrådets satsingsområder i alkoholpolitisk handlingsplan være desto mer avgjørende.

Oslo kommune har et omfattende eierskap, blant annet gjennom 15 aksjeselskap og tre kommunale foretak under sektoren Næring og eierskap. Byrådet vil utøve et aktivt og profesjonelt eierskap og gjennom det både øke kommunens inntekter og sikre høy kvalitet i kommunens eiendomsportefølje.

Byrådet har over tid jobbet med å etablere et felles boligselskap med private aktører. Utgangspunktet er at boligselskapet skal være et virkemiddel for å redusere inngangsbarrieren til boligmarkedet i Oslo. Formålet er å øke tilbudet av kjøp av boliger ved bruk av boligkjøpsmodeller.

Kommunen er i forhandlinger med private boligaktører om etablering av et felles selskap. Arbeidet har kommet langt, men forhandlingene er ikke sluttført. Selskapet planlegges etablert med et egenkapitalbidrag på 50 mill. fra hver av deltagerne. Byrådet vil legge frem egen sak for bystyret når forhandlingene er sluttført og foreslår at det innarbeides 50 mill. til etablering av boligselskapet.

Oslo kommune vil investere 34,2 mrd. i økonomiplanperioden gjennom kommunens eiendomsforetak. Investeringsene skal også bidra til innovasjon og utvikling av miljøvennlige løsninger i kommunens eiendomsmasse.

Bystyret vedtok i 2020 å opprette et nytt kommunalt foretak, Oslobygg KF, jf. bystyrevedtak i sak 18/20 og byrådssak 317/19.

Oslobygg KF ble etablert som operativt foretak 01.09.2021 i henhold til bystyrevedtak i sak 168/21, og 2022 blir Oslobyggs første hele ordinære driftsår. Oslobygg KF viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg Oslo KF.

Etter dette har Oslo kommune to eiendomsforetak, Oslobygg KF og Boligbygg Oslo KF. Boligbygg forvalter kommunale boliger, mens Oslobygg forvalter formålsbygg som barnehager, skoler, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, kulturbygg, idrettsanlegg og brannstasjoner, og har ansvaret for all bygging av nye formålsbygg.

Foretakene skal på en kostnadseffektiv måte forvalte og ivareta realverdiene som eiendommene representerer gjennom vedlikehold, drift, forvaltning og utvikling. Videre skal Oslobygg sørge for god kostnadskontroll i utbyggingsprosjektene. Eiendommene brukes av innbyggere i alle faser av livet, og eiendomsforetakene skal tilby gode og brukertilpassende formålsbygg til kommunal tjenesteproduksjon.

Byrådet vil fortsette arbeidet med å redusere vedlikeholdsetterslepet til kommunens eiendomsmasse og opprettholde en økonomisk bærekraftig investeringstakt, slik at kommunen sikrer bygg med god kvalitet og som er egnet til formålene. Det skal legges til rette for integrasjon av ny velferdsteknologi og praktiske løsninger.

Etableringen av Oslobygg innebærer en satsning på egen kompetanse i eiendomsforetakene.

I Oslobygg samles all kompetanse på utbygging, og Oslobygg vil også få sterke fagmiljøer innenfor forvaltning av formålsbygg, teknologi og IKT, miljøfag mv. Vi trenger sterke fagmiljøer som kan håndtere og se kommunens behov i sammenheng, og som har prosjekter som er spennende nok til å beholde de beste. Krav til mer komplekse bygg og effektiv bruk av arealer, kombinert med hurtige samfunnsmessige endringer, påvirker foretakenes kompetansebehov. Større etterspørsel etter kompetanse innen digital teknologi og IKT er sentrale utviklingstrekk, som innebærer at arbeidsplassene utvikles i takt med teknologiutvikling, innovasjon og nye arbeidsmåter.

Oslobygg ble opprettet før sammenslåingen ble gjennomført, for å sikre riktig kompetanse fra gjennomføringsprosjektets start, og kontinuitet i forbindelse med overgangen fra gjennomføringsforetak til operativt sammenslått eiendomsforetak. Foretaket har hatt en unik satsning på egne ansatte i prosjektfasen. De ansatte har medvirket i betydelig grad med tilretteleggingsarbeid og med etablering av ny organisasjonsstruktur for foretaket.

Alle ansatte i virksomhetene som er slått sammen, er innplassert i den nye organisasjonen, og kompetansemiljøene er samlet. Større og sterkere fagmiljøer vil kunne være positivt både for fremtidig rekruttering og for muligheten til å drive med mer utviklingsarbeid ved bruk av egne ansatte. Det ligger nå til rette for felles satsning på digitale løsninger og bedre utnyttelse av både ny og eksisterende teknologi på formålsbyggenes område. Etableringen av Oslobygg innebærer også en mer koordinert byggherrefunksjon med styrket markedsposisjon. Oslo kommune er en av landets største innkjøpere og investerer for 18-19 mrd. årlig. Av dette investerer eiendomsforetakene for 8-10 mrd. per år.

Byrådet ønsker at Oslo skal bruke sin innkjøpsposisjon til å sikre anstendige arbeidsforhold og godt læringsmiljø hos entreprenørene som bygger for kommunen. Derfor har byrådet innført landets strengeste regler mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, og stilt krav til bruk av lærlinger, det vi kaller Oslo-modellen.

Eiendomsforetakene har en viktig rolle i gjennomføring av Oslomodellen som skal hindre kriminelle og useriøse bedrifter å vinne frem i byggenæringen. Foretakene bruker sin innkjøpsposisjon til bl.a. å sikre gode arbeidsforhold og krav til andel lærlinger hos entreprenørene som tildeles kontrakter i Oslo. Dette er et område byrådet fortsatt vil følge tett de kommende årene. Foretakenes betydelige investeringsvolumer gir kommunen mulighet til å være en pådriver og endre utviklingen i byggenæringen samtidig som det gir grunnlag for betydelig sysselsetting i Osloregionen. Oppfølgingen av dette vil bli styrket og mer ensartet gjennom Oslobygg.

Byrådet vil også fortsette å bruke innkjøpsposisjonen for å bidra til å gjennomføre det grønne skiftet. Byrådet ønsker å være en pådriver for stadig mer miljøvennlige bygg. Oslo skal lede an i utslippskutt og trekke hele bransjen i en miljøvennlig retning og ikke minst være ledende på ny teknologi som sørger for både smartere bygging og smartere brukerløsninger. Byrådet vil bruke anskaffelser til å fremme innovasjon. Byrådet vil videre, gjennom kommunens innkjøp, bidra til forutsigbarhet for bransjen, slik at leverandørene kan gjennomføre større investeringer, f. eks knyttet til innkjøp av miljøvennlige maskiner og kjøretøy.

Et større fokus på bærekraft, miljø og klima vil påvirke fremtidens lokalbruk og utbygging i stor grad. Bygg og eiendom står for store klimagassutslipp, og det er allerede et stort fokus på at bygninger skal være miljø- og klimateffektive. Fremtidige bygg må utformes slik at krav til energieffektivitet og kutt i klimautslipp blir ivare tatt.

Eiendomsforetakene bidrar til å nå Oslo kommunes klimamål gjennom å stille krav om fossilfrie byggeplasser og flere utslippsfrie byggeplasser, bygge flere bygg som plusshus og forsterke satsningen på energieffektivisering i eksisterende bygningsmasse. Oslobygg vil ha ansvaret for all bygging av nye formålsbygg for kommunen og gjennom dette bidra til en mer koordinert byggherrefunksjon og forenkle dialogen med markedet.

Andre viktige tiltak er materialombruk og kildesortering på byggeplassene. Videre legges det vekt på å redusere energiforbruket i byggene. Foretakene har allerede i enkelte byggeprosjekter benyttet elementer fra bygg som har vært revet andre steder, og det satses på å øke omfanget av slike løsninger, og i større grad vurdere rehabiliteringer fremfor nybygg. Videre legges det vekt på å redusere energiforbruket i byggene. Kommunen vil gjennom sin innkjøpsmakt bidra til at klimamålene kan nås.

Oslo er en storby i vekst med begrenset plass. Knapphet på areal og høye tomtepriser, tilsier at det i større grad må tilrettelegges for å bygge for flere formål i samme prosjekt og for å benytte samme arealer til flere formål. Den samlede formålskompetansen i Oslobygg vil kunne gjøre det enklere å realisere og drifte sambruksprosjekter.

Samling av foretakene kan også føre til mer ensartet prosjektgjennomføring og forvaltning og forenklet styring. Ensartet forvaltning og prosjektgjennomføring, vil forenkle styring, rapportering og vurdering av samlet måloppnåelse.

Et sammenslått foretak vil få større økonomisk kraft og dermed et større og mer fleksibelt handlingsrom til å prioritere. Det er forventet at det kan hentes økonomiske gevinster blant annet som konsekvens av markedsposisjon, økt kostnadskontroll i byggeprosjektene, bedre prioriteringer i prosjektenes tidlige fase, redusert konsulentbruk og redusert administrasjon.

Boligbygg er et sosialt virkemiddel for å fremskaffe boliger til de målgrupper med boligvedtak kommunen til enhver tid ønsker å tilgodese med boliger. Boligbygg arbeider for å skaffe rett bolig til rett beboer. Boligbyggs boligportefølje besto ved utgangen av 2020 av 11.500 boliger.

Byrådet foreslår 1,48 mrd. til kjøp av boliger i økonomiplanperioden for fortsatt å øke antallet kommunale boliger, men også for å gjennomføre porteføljeforbedringer. Tross betydelig innsats over tid har Boligbygg fortsatt et stort vedlikeholdsetterlep, og vedlikehold, rehabilitering og utvikling av

eiendomsmassen er viktige satsingsområder. Større vedlikeholds- og rehabiliteringsprosjekter kan gjennomføres av Oslobygg etter avtale med Boligbygg, men midlene avsettes i Boligbyggs budsjetter. Byrådet foreslår 1,86 mrd. til rehabilitering i økonomiplanperioden.

Oslo Havn er Oslo Kommunes tredje kommunale foretak. Oslo Havn er Norges største offentlige gods- og passasjerhavn. Det er en målsetting om å øke sjøtrafikken til og fra Oslo. Sjøtransport medfører reduserte utslipp og mer enn halverer klimagassutslippene sammenlignet med transport på vei. Bystyret vedtok i 2018 en handlingsplan for Oslo havn som nullutslippshavn innen 2050. Handlingsplanen består av 17 tiltak som innen 2030 skal bidra til at klimagassutslippene reduseres med 85 %. Flere av tiltakene er allerede implementert og det er ventet at utslippene fra Oslo Havn vil fortsette å falle.

Realisering av Fortum Oslo Varmes karbonfangstprosjekt på Klemetsrud er av stor betydning for Oslo kommune. Klemetsrudanlegget er en av Østlandets største punktutslipp av CO₂, og karbonfangst på anlegget er det største enkelttiltaket i Oslos klima- og energistrategi. Karbonfangstprosjektet er helt avgjørende for at Oslo skal nå sine klimamål, og prosjektet vil ha stor overføringsverdi både nasjonalt og internasjonalt. Prosjektet ble i forbindelse med Regjeringens CCS- satsing, «Langskip», gitt en betinget delfinansiering på 3 mrd. Fratrasket selskapets egenbidrag gjenstår det dermed et restfinansieringsbehov på 3 mrd. for å dekke de resterende investerings- og driftskostnadene i prosjektperioden på 10 år.

Prosjektet har søkt EUs Innovasjonsfond om delfinansiering på 1,8 mrd. EU Innovasjonsfond er en støtteordning for markedsintroduksjon og oppskalering av teknologi i prosjekter som gir store utslippsreduksjoner. Fondet skal i 2021 dele ut 1 mrd. Euro. Av totalt 311 innkomne søknader til fondet i første runde, ble Klemetsrudprosjektet et av de 70 prosjektene som ble invitert med videre til runde to i søknadsprosessen. Endelig svar på søknaden er ventet i fjerde kvartal 2021.

Dersom søknaden fra EUs innovasjonsfondet innvilges, vil det fortsatt gjenstå et restfinansieringsbehov på ca. 1,2 mrd. for å kunne realisere prosjektet. Oslo kommune, Fortum, og Staten har som vedlegg til søknaden utarbeidet støtteerklæringer hvor partene bekrefter sin intensjon om å bidra til å lukke finansieringsgapet forutsatt at det innvilges midler fra fondet. Gitt en fullfinansiering i 2021 vil fangstanlegget kunne være operativt i 2026.

Byrådet mener eierskapet i Hafslund E-CO og Fortum Oslo Varme er viktig for å ivareta verdiskapning for kommunens innbyggere på lang sikt. Energiselskapene er vesentlige i elektrifiseringen av samfunnet, og bidrar til ny teknologi og nye tjenester til innbyggerne. Dette skjer samtidig som Oslo kommune har mottatt rundt 1 mrd. årlig i utbytte fra selskapene. Oslo kommune tar et utbytte på 80 prosent av årsresultatet justert for minoritetsandeler i datterselskaper så lenge dette vurderes som bedriftsøkonomisk forsvarlig av styrene i begge selskapene. 2020 var preget av stor finansiell uro og historisk lave kraftpriser. Dette førte til at Oslo kommune for regnskapsåret 2020 mottok 952 mill. i utbytte. Dette inkluderte et utbytte fra Oslo Energi Holding AS på 80 mill. I 2021 har kraftprisene steget betraktelig sammenlignet med en gjennomsnittlig kraftpris på 12 øre i 2020. Ved utgangen av august 2021 er situasjonen at magasinfyllingene har stanset opp på grunn av en tørr vår og sommer. Dersom det ikke kommer en normal nedbørshøst kan det påvirke produksjonskapasiteten til Hafslund E-CO og påvirke resultatet negativt til tross for høye kraftpriser.

For 2022 er det foreslått et utbytte på 1,6 mrd. fra Hafslund E-CO og Fortum Oslo Varme AS. Byrådet understreker at dette er basert på byrådets egne utbytteprognoser og det forutsettes at styret vurderer det som forsvarlig. Det endelige tallet kan derfor endre seg. Oslo Havn arbeider med å utarbeide en økonomiplan som skal danne grunnlag for en beslutning om utbytte. Denne er ikke slutført og det foreslås at det ikke betales utbytte fra Oslo Havn i 2022. I økonomiplanperioden er det lagt inn et forslag om et årlig utbytte på 70 mill. fra 2023.

Tabell 11.1 Hovedmål for næring og eierskap

Mål		Virksomheter som bidrar til måloppnåelse
1	Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv	Næringsetaten, Oslo Business Region
2	Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet	Næringsetaten
3	Oslo kommune skal ha et aktivt og godt eierskap	Kommunens aksjeselskap og kommunale foretak
4	Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.	Kommunale foretak

Mål 1: Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv.

Byrådet vil tilrettelegge for et omstillings- og konkurransedyktig næringsliv i hovedstaden. Oslo kommune vil bidra til å økt samhandling mellom kunnskapsinstitusjoner, næringsliv og kommunen – med sikte på å utvikle nye næringer, og bidra til eksisterende næringslivs konkurranseevne. Oppfølgingen av «Campus Oslo – strategi for utvikling av kunnskapshovedstaden» (campusstrategien).

Byrådet vil samarbeidet tett med kunnskapsinstitusjoner og -miljøer for å realisere campusstrategiens mål om å videreutvikle Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad – og som næringsvennlig by. Et bedre samspill mellom byutvikling, utdanning, forskning, næringsliv og offentlig sektor skal bidra til økt verdiskaping, innovasjon, omstilling til O-utslippssamfunnet og flere arbeidsplasser. Et hovedgrep er å se byutvikling i nær sammenheng med kunnskaps- og næringsutvikling. Etablering av innovasjonsdistrikter i Oslo er høyt prioritert.

Det vil det være viktig å styrke Oslos merkevare og posisjon som reisemål nasjonalt og internasjonalt. Merkevarebyggingen vil sees i sammenheng med utvikling av Oslo som internasjonalt attraktiv kunnskapsby og innsatsen for å tiltrekke talenter, selskapsetableringer, investeringer og besøkende.

Pandemien har vist at det lokale og regionale markedet er av stor betydning for lokal verdiskaping innen handels-, service og reiselivsnæringen. For å utnytte dette verdiskapingspotensialet vil kommunen legge til rette for et variert og helårlig reiseliv som er geografisk spredt i byen og bidrar til attraktive lokalmiljø i Oslo. Det er også et mål at reiselivsnæringene i større grad tar i bruk relevante virkemidler for å sikre økt verdiskaping og bærekraftig jobbskaping gjennom grønn omstilling. For å oppnå målsetningene om en bærekraftig reiselivsutvikling vil kommunen samordne og koordinere virkemiddelbruk internt og etablere bærekraftige samarbeid med eksterne aktører.

Mål 2: Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet

Hovedstadens mangfoldige restaurant- og uteliv er en berikelse for byen og tilreisende. Utelivsnæringen i Oslo bidrar til stor verdiskaping. I 2021 skal det vedtas en ny alkoholpolitisk handlingsplan som skal sette føringer for serverings-, salgs- og skjenkenæringen frem til 2024. Byrådet vil videreføre det gode samarbeidet mellom næringen og andre offentlige instanser for å skape gode konkurransevilkår og hindre etablering av useriøse aktører.

Satsingsområdene i kommende bevillingsperiode er:

- o Legge til rette for de seriøse i serverings- og skjenkenæringen
- o Automatisk fornyelse av alle bevilninger og flere løpende vandelskontroller
- o Forhindre svart omsetning og arbeidslivskriminalitet
- o Vektlegge folkehelseperspektivet ved å ha en ansvarlig alkoholhåndtering på byens salgs- og skjenkesteder
- o Sikre en god arbeidshverdag for ansatte, herunder allmenngjort tarifflønn
- o Motvirke diskriminering og trakassering

- o Digitalisering og forenkling,
- o Dialog og samarbeid både med næringen og andre offentlige kontrollinstanser og tilgjengelighet for næringen

Gjeldende alkoholpolitisk handlingsplan fra 2016 –2020 har to hovedmål:

- 1) Trygg by, med bedre folkehelse og redusert skadelig alkoholbruk
- 2) Seriøs drift av salgs- og skjenkesteder.

Målet om et trygt restaurant- og uteliv innebærer at det skal være trygt å oppholde seg i byen, både for de som kjøper og skjenkes alkohol, og for de som jobber i næringen. I tillegg skal Oslo ha et uteliv for alle, uten diskriminering og trakassering. Kunnskapsheving og felles forståelse med utelivsbransjen om hva som er god drift og et akseptabelt skjenkenivå, bidrar til en tryggere og mer seriøs drift av byens serverings- og skjenkesteder. Fra mars 2020 har Oslo kommune drevet utstrakt kontroll og veiledning i smittevern for serverings- og skjenkenæringen. Kommunen har også stengt de stedene som ikke har evne eller vilje til å følge smittevernreglene.

Hovedstadens uteliv består i stor grad av gode og profesjonelle næringsdrivende som bidrar til stor verdiskapning. Samtidig er denne delen av næringslivet spesielt utsatt for økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. En viktig del av Oslo kommunes arbeid med å tilrettelegge for rettferdig konkurranse på like vilkår i byens serverings- skjenke- og dagligvarebransje, er å forhindre økonomisk- og arbeidslivskriminalitet. Denne form for kriminalitet er sterkt konkurransevridende og undergraver skatte- og avgiftsregelverket samt de ansattes rettigheter. Kommunen har derfor fokus på å gi informasjon om arbeidstakernes rettigheter. Allmenngjøring av tarifflønn er et viktig tiltak mot sosial dumping i serverings- og skjenkenæringen. Manglende tarifflønn er et moment i kommunens vurdering av å avslå eller inndra serveringsbevillinger. Tarifflønn er et fast punkt på samtlige Salutt-kurs og er jevnlig tema på veiledninger kommunen har med bransjen. Arbeidstilsynet fører tilsyn med at reglene om allmenngjøring og arbeidsmiljø overholdes, og kommunen har i flere år hatt et nært samarbeid med Arbeidstilsynet gjennom faste samarbeidsmøter og samarbeidskontroller. Gjennom løpende vandelsvurderinger kan kommunen kontrollere 250 bevillingshavere i året opp mot Arbeidstilsynet.

Mål 3: Oslo kommune skal ha et aktivt og godt eierskap

Kommunens verdier i aksjeselskaper er betydelig. Byrådsavdeling for næring og eierskap har ansvaret for kommunens eierskap i Hafslund E-CO AS, Fortum Oslo Varme AS, Fjellinjen AS, Spir Oslo AS, Oslo Produksjon & Tjenester AS, Oslo Kollega AS, Fossheim AS, Nordpolen Industrier AS, Unikum AS, Filmparken AS, Oslo Konserthus AS, Rosenkrantzgt. 10 AS, Oslotech AS, Oslo Business Region AS, Nydalsveien 30C AS og Kabelgata 10 AS.

Vi har ambisiøse mål for vårt eierskap. Selskapene får utvikle seg, bidra til høye og stabile utbytteinntekter, og bidra til å nå kommunens målsetninger med eierskapet innenfor områder som det grønne skiftet, arbeidslivsreformer og inkludering. Eierskapsutøvelsen skal skje i tråd med våre egne prinsipper for godt eierskap og beste praksis etter nasjonale og internasjonale standarder.

Byrådet igangsetter arbeidet med en ny Eierskapsmelding slik kommuneloven krever. Målsetningen er å slutføre arbeidet til sommeren 2022. Det er ikke gjennomført transaksjoner i 2021, men arbeidet med å forhandle frem en enighet om etableringen av et felles boligselskap er kommet langt men ikke slutført.

Fortum Oslo Varme har levert sin søknad til EUs Innovasjonsfond. Det arbeides tett med Fortum for å sikre finansiering av karbonfangstprosjektet på Klemetsrud.

Oslo kommune tar et utbytte på 80 prosent av årsresultatet justert for minoritetsandeler i datterselskaper så lenge dette vurderes som bedriftsøkonomisk forsvarlig av styrene i Hafslund E-CO AS og Fortum Oslo Varme AS. Det foreslås et samlet utbytte på 1,6 mrd. i 2022.

Mål 4: Oslo kommune skal bygge, forvalte og drifte kommunale bygg, slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne.

Byens offentlige bygg er i bruk hver eneste dag av Oslos befolkning. Kommunen har to eiendomsforetak, Boligbygg og Oslobygg. Oslobygg er etablert etter en sammenslåing av Undervisningsbygg, Omsorgsbygg og Kultur- og idrettsbygg, samt utbyggingsvirksomheten til Boligbygg.

Eiendomsforetakene skal legge til rette for en best mulig kommunal tjensteproduksjon til det beste for Oslos befolkning. Dette gjøres ved å bygge og forvalte eiendommene, slik at bl.a. skoler, barnehager, idrettsbygg, kulturbygg, omsorgsboliger og sykehjem, er godt tilpasset formålet og innbyggerne i Oslo. Kommunens eiendomsmasse representerer betydelige verdier for fellesskapet og disse skal ivaretas gjennom verdibevarende vedlikehold og nyinvesteringer. Det legges vekt på at byggene skal være miljøvennlige og kommunen er ledende i å stille miljøkrav i anskaffelsesfasen. Videre legges det vekt på å sørge for universell utforming for å sikre tilgjengelighet for alle grupper.

Oslobyggs og Boligbyggs store eiendomsporteføljer er sammensatt av eiendommer med ulik tilstand, ulik alder og ulik levetid. Den gjennomsnittlige tilstandsgraden på eiendommene bedret gjennom systematisk arbeid over tid. I tillegg har flere nye bygg og anlegg, samt omfattende totalrehabiliteringer de siste årene, bidratt til å redusere vedlikeholdsetterslepet og bedre tilstandsgraden. Sammenslåingen til Oslobygg forventes å gi gevinster på flere områder, blant annet gjennom styrking av kompetansemiljøer, jevnere aktivitetsnivå, effektiv arealbruk og en mer koordinert byggherrefunksjon. Styrking av kompetansemiljøer, vil kunne ha positive effekter f. eks for arbeidet med bærekraft- og miljø, teknologiutvikling og internkontroll.

Forventningene til Oslobygg og Boligbygg er at disse skal samhandle og dra veksler på hverandres kompetansemiljøer. I Oslobygg samles all kompetanse på utbygging, og Oslobygg vil også få sterke fagmiljøer innenfor forvaltning av formålsbygg, teknologi og IKT, miljøfag mv, og den samlede formålskompetansen vil kunne gjøre det enklere å realisere og drifte sambruksprosjekter. Boligbygg vil videreutvikle sin kompetanse på forvaltning av boligeiendommer med private leietakere og bidra med sin kompetanse i forbindelse med Oslobyggs bygging av eiendom til boligformål.

11.3 Sektorens økonomiske rammer

Tabell 11.2 Økonomiplanoversikt for næring og eierskap

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	119,5	95,1	89,0	89,7	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	119,5	119,5	119,5	119,5	119,5
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	2,4	2,4	2,4	2,4
+/- Reelle endringer	0,0	-18,0	-23,6	-29,9	-29,9
=ØKONOMIPLAN (netto)	119,5	103,9	98,3	92,1	92,0
Endringer i prosent		-13,0 %	-17,7 %	-23,0 %	-23,0 %
Sum endringer		-15,6	-21,2	-27,5	-27,5

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold		0,0	-0,1	-0,1	-0,1
+/- Justering for engangstiltak		6,5	8,0	1,0	1,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-0,3	-2,0	-2,6	-2,6
+/- Spesifiserte rammeendringer		-24,1	-29,5	-28,2	-28,2
Sum reelle endringer		-18,0	-23,6	-29,9	-29,9

1) 2021 prisnivå

Kompensasjon for forventet lønns- og prisjustering (LPU)

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,4 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold (AAF)

Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjetttramme med 0,1 mill. årlig fra 2023 og ut økonomiplanperioden som følge av overgang til digitale løsninger for sykemeldinger, spart porto og ny visuell identitet.

Justering for engangstiltak (ETB)

Økningen på 6,5 mill. skyldes engangstiltak i 2022. Økningen er knyttet til etablerertjenesten på 1,5 mill., regionalt innovasjonsprogram på 3 mill. og tilskudd til treplanting på 2 mill.

Uspesifiserte rammeendringer (RAM)

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon for sektoren på 0,3 mill. i 2022, økende til 2,0 mill. i 2023 og ca. 2,6 mill. videre i økonomiplanperioden.

Spesifiserte rammeendringer (ADE)

Sektoren har rammereduksjon på 24,1 mill. i 2022 og skyldes et engangsbeløp på 20 mill. til etablering av Oslobygg i 2021, en reduksjon på 3 mill. grunnet samordning av næring og profileringsarbeidet i 2022 og 1 mill. i redusert avsetning til etablererveiledning. Fra 2023 reduseres rammen ytterligere med 5,5 mill. til etableringsveiledning, RIP og innovasjonsdistrikter. Fra 2024 og ut økonomiplanperioden er sektorens rammeendringer årlig på 28,2 mill.

Tabell 11.3 Netto driftsbudsjett pr kapittel for næring og eierskap

Beløp i mill.

		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2021	2022	2023	2024
Netto driftsbudsjett pr sektor					
172	Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	0,0	2,0	0,0	0,0
179	Oslobygg KF - overføring (NOE)	20,0	0,0	0,0	0,0
455	Næringsutvikling (NOE)	68,2	68,8	66,9	60,6
459	Næringsetaten (NOE)	31,2	33,0	31,4	31,4
Sum		119,4	103,8	98,3	92,0

Det vises til nærmere omtale av budsjettpostene under det enkelte kapittel.

Tabell 11.4 Netto driftsbudsjett for Oslo Havn KF

Beløp i mill.

		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat pr KF					
Kommunale foretak:					
	Oslo Havn KF (NOE)	-116,4	-125,0	-125,0	-125,0
Kommunale foretak - netto driftsresultat		-116,4	-125,0	-125,0	-125,0

Tabell 11.5 Brutto investeringsbudsjett pr kapitel for næring og eierskap

Beløp i mill.

		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2022	2023	2024	2025
Brutto investeringsbudsjett					
	180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	200,0	150,0	300,0	300,0
	185 Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	24,6	24,6	24,6	24,6
Sum investeringsutgifter		224,6	174,6	324,6	324,6

Tabell 11.6 Brutto investeringsbudsjett – Oslo Havn, økonomiplanoversikt

Beløp i mill

		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
		2022	2023	2024	2025
Brutto investeringsbudsjett					
	060 Oslo Havn KF (NOE)	314,3	399,0	271,8	184,5
Sum investeringsutgifter		314,3	399,0	271,8	184,5

11.4 Næringsutvikling

Tabell 11.7 Driftsbudsjett Næringsutvikling

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
455 Næringsutvikling (NOE)			
10 Lønn og sosiale utgifter	1 537	0	0
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	6 441	6 604	2 396
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 721	0	0
14 Overføringsutgifter	64 042	61 669	66 500
Sum utgifter	85 741	68 273	68 896
17 Refusjoner	-127	-13	-13
Sum inntekter	-127	-13	-13
Netto utgifter	85 614	68 260	68 883

1 Ansvarsområde

Kapittelet omfatter det primære ansvaret for Oslo kommunes næringsutvikling, entreprenørskap, samarbeid med kunnskapssektoren og næringsklynger, forvaltning av kommunens salgs- og skjenkebevilling og tilsyn med salg av tobakk, reiseliv og profilering av Oslo. Innsatsen på næringsutvikling skal bidra til en innovativ og konkurransedyktig økonomi som skaper bærekraftige, trygge og varige arbeidsplasser for hele samfunnet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Nærings- og arbeidslivet i Oslo ble hardt rammet av pandemien. Per 07.09.2021 var det 13 226 helt ledige og 8 360 delvis ledige i Oslo. Det utgjør hhv. 3,3 % og 2,1 % av arbeidsstyrken. Tilsvarende tall for landet som helhet var 2,6 % og 1,7 %. Til sammenligning var ledigheten i Oslo før pandemien (mars 2020) på 2,6 % helt ledige og 0,8 % delvis ledige. Ungdom under 30 år utgjør 20,8 % av helt eller delvis ledige i Oslo, dvs. 4787 personer. Bydelene med høyeste ledighet er Alna, etterfulgt av Stovner og Søndre Nordstrand. Det er handel, service, reiseliv og transport som er rammet hardest. Dette er store næringer i Oslo.

Restaurant- og utelivsnæringen er viktig for Oslo og som bidrar til stor verdiskaping, og til byens uttrykk og mangfold ved å gi innbyggerne og besøkende rike opplevelser. Under pandemien har mange i denne næringen blitt permitterte. Det er forventet at de fleste permitterte (6 135 per 07.09.2021) vil komme tilbake i arbeid i løpet av året. De permitterte utgjør 28,4 % av alle som er helt eller delvis arbeidsledige i Oslo. Nærings- og arbeidslivsorganisasjonene varsler imidlertid at utfordringene som følge av pandemien vil være langsiktige, og det vil ta noe tid for å få redusert ledigheten til et mer normalt nivå. Krisen viser tydelig hvor viktig byråds næringspolitikk er for verdiskaping og sysselsetting.

Det er svært viktig at arbeidsledigheten ikke biter seg fast og blir værende på et høyt nivå. Byrådet har derfor igangsatt nødvendige tiltak som skaper aktivitet. Den psykiske belastningen av å stå uten jobb kan for mange starte en negativ spiral som gjør det vanskeligere å komme seg i jobb igjen. Slik kan pandemien være starten på varig utenforskap for en del unge¹. Nærings- og arbeidsmarkedspolitikken er derfor et felles anliggende for byrådet.

I gjenoppbyggingen av nærings- og arbeidsliv etter pandemien vil byrådet fremme grønn omstilling og bærekraftig næringsliv for å nå klimastrategiens mål. Næringspolitikken skal brukes til å fremme nullutslippsløsninger i alle næringssektorer, og til å fremme bærekraftig næringsutvikling innen

¹ NEET («Not in Education, Employment or Training»). Unge som faller utenfor både arbeid og utdanning eller arbeidsrettede tiltak.

vekstnæringer, som helse og livsvitenskap, fornybar energi, transport, reiseliv og kunnskapsintensive næringer. Det er et betydelig jobbpotensial innen disse sektorene, som er i rask utvikling i Oslo.

Før pandemien hadde Oslo et variert og kunnskapsintensivt næringsliv i vekst. Oslo ble i 2019 kåret til Norges mest næringsvennlige kommune, og kom på førsteplass blant norske kommuner basert på indikatorer for økonomiske prestasjoner og rammebetingelsene for næringslivet. Erfaring fra tidligere kriser har vist at det kan forventes en ny bølge nystartede bedrifter. Da er det avgjørende at virkemidlene og rammevilkårene tilrettelegger for nye levedyktige norske oppstarts- og vekstselskaper med eksportpotensial.

Innovasjon, FoU og entreprenørskap i næringslivet er viktig for å oppnå omstilling, vekst og produktivitet. Oslo er landets kunnskapshovedstad og fremste senter for høyere utdanning, forskning og utvikling. 28 % av Norges FoU-aktivitet ligger i hovedstaden. Oslo er en kompakt kunnskapsby med mange universiteter og høyskoler lokalisert nær sentrum og i nær tilknytning til hverandre.

Rapporten «State of the City» måler Oslos konkurranseevne og attraktivitet i forhold til sammenlignbare byer internasjonalt. Årets rapport viser at det er behov for forsterket innsats når det gjelder å utvikle innovasjonssystemet, men at potensialet for å tiltrekke investeringer og kompetanse er stort. Den nordiske modellen, likestilling og sosial bærekraft er et viktig konkurransefortrinn som kan bli enda bedre kjent.

«Campus Oslo – strategi for utvikling av kunnskapshovedstaden» (campusstrategien) ble vedtatt av bystyret i 2019. Målet er å styrke Oslo som en internasjonalt attraktiv kunnskapshovedstad og som næringsvennlig by. Et bedre samspill mellom byutvikling, utdanning, forskning, næringsliv og offentlig sektor skal bidra til økt verdiskaping, innovasjon, omstilling til nullutslippssamfunnet og flere arbeidsplasser. Realisering av strategien fordrer et tett samarbeid mellom Oslo kommune, kunnskapsinstitusjonene og næringslivet. Strategien bygger på kommunens mål og planer og byrådets visjon om at Oslo skal bli en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

En prioritert satsing i campusstrategien er etablering av tre innovasjonsdistrikter i Oslo². Innovasjonsdistriktene er områder hvor det i særlig grad skal tilrettelegges for økt innovasjon og kunnskapsbasert næringsutvikling tett på byens sentrale kunnskapsmiljøer. Oslo kommune vil bidra til en helhetlig og flerfunksjonell utvikling av innovasjonsdistriktene, og legge til rette for at dette blir innovative byområder og testarenaer for nye løsninger og ny næring. Det fordrer at byutvikling ses i nær sammenheng med kunnskaps- og næringsutvikling.

Oslo Science City ble etablert som landets første innovasjonsdistrikt i 2019, og har kommet lengst. Utviklingsarbeidet er også i gang i Innovasjonsdistrikt Hovinbyen og Innovasjonsdistrikt sentrum. Innovasjonsdistrikt Hovinbyen tar utgangspunkt i Økern, Ulven og Haraldrud. Dette byområdet er i en rivende utvikling, og preges av boligbygging, utvikling av Økern sentrum og Ulven, samt næringspark-/kretsløpsparkområdene ved Haraldrud. Overgangen til en mer sirkulær økonomi vil gi et stort potensial for å skape flere trygge og grønne arbeidsplasser. Byrådet vil sette fart på denne utviklingen. Sammen med partnerne i Innovasjonsdistrikt Hovinbyen vil Oslo kommune løfte frem området med utgangspunkt i sirkulær økonomi, og utvikle det som en test- og demonstrasjonsarena for bærekraftig byutvikling. I budsjettet for 2022 er det foreslått avsatt. Til oppfølging av strategien er det i 2022 foreslått avsatt 10,3 mill.

Oslo er landets største studieby med sine drøyt 80 000 studenter. Studentene er morgendagens arbeidskraft og en viktig ressurs for byen. Oslo kommune vil fortsette å bidra til samarbeidstiltak som

² Et innovasjonsdistrikt er et område hvor byutvikling sees i sammenheng med næringsliv og hvor det er styrket samarbeid med utdanningsmiljøer og offentlig sektor.

gjør det mer attraktivt å være student i Oslo. Eksempelvis vil kommunen støtte oppunder arbeidet for å gjøre det nye studenthuset i St. Olavs Gate 23 til en attraktiv møteplass for byens mange studenter.

For å skape bedre tjenester til innbyggerne og løse samfunnsutfordringer i årene som kommer er det behov for en satsing på forskning og innovasjon i Oslo kommune. Byrådet skal lage en strategi som peker ut en overordnet og tydelig retning for økt bruk av FoU og innovasjon (FoUol) i Oslo kommunes virksomhetsutvikling. Strategien skal bl.a. vektlegge hvordan vi kan utvikle kultur og kompetanse for innovasjon, og styrke samarbeid på tvers internt og eksternt. Innovative offentlige anskaffelser er et eksempel på et viktig virkemiddel kommunen har som også kan stimulere til økt næringsutvikling.

Betydningen av næringsarbeidet er viktig og har spesielt vist seg å være betydningsfullt gjennom pandemien. Det næringspolitiske arbeidet er styrket de senere årene også ved at Oslo kommune har fått mer innflytelse over statlige regionale midler. Det prioriteres nå også mer innovasjon og nyskaping gjennom tverrsektorielle initiativ som eksempelvis uttesting, utvikling og innovative offentlige anskaffelser. Kommunen tilrettelegger for, og investerer i utviklingen av smarte løsninger som skal bidra til økt verdiskaping for næringslivet og bedre kommunale tjenester til innbyggerne.

Tilskuddsordning for næringslivet SmartOslo har som formål å fremme innovasjon i kommunal tjenesteyting og fremme næringsutvikling gjennom testing og pilotering av nye løsninger. Det er opprettet en fast stilling i Byrådsavdeling for næring og eierskap for å følge opp og videreutvikle SmartOslo ordningen. Tilskuddsordningen skal knyttes opp mot innovasjonsdistriktene med sikte på testing og utvikling i full skala. Næringslivet skal skape nye løsninger basert på reelle behov i kommunal sektor. Ordningen er et viktig virkemiddel for å skape vekstbedrifter, nye arbeidsplasser og samfunnsnyttige smarte og bærekraftige tjenester og løsninger. I budsjettet for 2022 er det avsatt 6 mill. til tilskuddsordningen.

Næringsarbeidet i kommunen skjer i stor grad i samspill med eksterne aktører, nettverks- eller medlemsorganisasjoner, næringsklynger og FoU-organisasjoner. Regionalt innovasjonsprogram er utløsende og forsterkende for jobbskapingen og næringsaktørene i regionen. Programmet er et etterspurt virkemiddel fra næringslivet og innovasjonsmiljøene og har vært helt avgjørende for opprettelsen av viktige næringsmiljøer og inkubatorer. Byrådet vil bruke dette programmet til å fremme næringsutvikling og omstilling til et grønt og bærekraftig næringsliv. I budsjett for 2022 er det foreslått avsatt 13,8 mill. til Regionalt innovasjonsprogram.

I byrådserklæringen (2019 – 2023) er det satt mål om å gjøre det enklere å etablere nye virksomheter gjennom en egen veilednings- og etablerertjeneste. Oslo trenger flere gründere med minoritetsbakgrunn og få flere fra utenforskap inn i varig arbeid. Byrådet vil derfor videreføre og utvikle satsningen i 2022 på etablerertjenesten som er rettet mot blant annet grønt entreprenørskap i områder av Oslo med størst sosiale utfordringer. Etablerertjenesten er organisert innenfor en samarbeidsmodell, hvor veiledning og bistand til å lage bærekraftige forretningsplaner, skjer samtidig med introduksjon og nettverksbygging til potensielle lokale kunder, leveringskjeder og markeder. Tjenestene er allerede etablert i bydelene Stover, Gamle Oslo og Søndre Nordstrand med Grorud som en følge bydel. Tjenesten skal primært prekvalifisere etablerere før videre oppfølging ved andre etablerte veiledningstjenester. Dette behovet har blitt ytterligere forsterket i forbindelse med korona-situasjonen. For 2022 er det foreslått å avsette 4 mill. til veilednings- og etablerertjenesten.

Oslo er Norges mest besøkte reisemål. Reiselivet i Oslo opplevde sterk vekst de siste årene før pandemien med om lag 40 000 sysselsatte og en årlig verdiskaping på over 20 mrd. (Menon Economics 2019).

Oslo ble hardest rammet av nedgangen i reiselivet som en konsekvens av pandemien i 2020/2021. Sommeren 2020 var preget av at Oslo ble oppfattet som episenter for pandemien, som medførte en generell frykt for å besøke byen. Restriksjoner knyttet til skjenkenæringen og antall deltakere på arrangementer har også i 2021 slått hardt ut for byens konsert- og arrangementsaktører. Til tross for

avlyste kulturarrangementer, få cruiseanløp og svært begrenset antall internasjonale tilreisende, melder flere av aktørene innenfor reiselivsnæringen om en vesentlig bedre sesong i 2021.

Sett opp mot 2020 viser tall fra serveringsbransjen for årets sommer en til vekst på nærmere 50 %. Museer og attraksjoner kan vise til en vekst på enn 20 %. Overnattingsbedriftene har hatt et belegg på nærmere 50 %. 95 % av alle hotellene var operative og kan vise til 30 % bedre belegg enn fjoråret. Det har også vært økt etterspørsel innen kurs- og konferansemarkedet. Selv om utviklingen har gått i positiv retning i sommer er det fremdeles et godt stykke igjen for å komme opp på 2019-nivå. (Kilde: VisitOslo).

Som følge av pandemien er det knyttet stor usikkerhet til utviklingen i reiselivsnæringen fremover. Næringen var en av de første som ble rammet. Den er i tillegg hardt rammet gjennom hele pandemien, til tross av ulike kompensasjonsordninger. Tall for 2020 viser en kraftig reduksjon i antall gjestedøgn, cruisepassasjerer og internasjonale kongresser. Dette vil få store konsekvenser i lang tid fremover, og kreve omstillinger i bransjen.

Reiselivsnæringen (overnatting og servering) har vært prioritert i den lokale kompensasjonsordningen. Lokale og nasjonale kompensasjonsordninger, i tillegg til kommunens 10 mill. i tilskudd til Restart Oslo vil ha effekt inn i 2022. Byrådet har i 2022 satt av 15 mill. til målrettet profilering av Oslo som bærekraftig reisemål.

Tabell 11.8 Nøkkeltall næringsutvikling

Kap. 455 Næringsutvikling og reiseliv	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall bedrifter	84 984	86 048	88 488	89 324	91 139
Sysselsatte med arbeidssted i Oslo	457 177	468 374	482 569	491 194	485 787
Antall nyetableringer	13 071	13 682	13 214	14 322	15 362
Antall studenter	76 793	80 263	77 803	80 983	85 777
Antall gjestedøgn	4 938 554	5 083 166	5 170 157	5 610 934	2 287 452
Cruiseanløp, skip	82	101	98	124	11
Antall cruisepassasjerer	169 616	197 886	187 698	229 068	934
Internasjonale kongresser	64	72	73	67	14
Besøk ved turistinformasjonene 1)	393 313	430 000	433 007	443 000	55 000

1) Besøkende til Oslo Visitor Centre og sykkelverter

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Oslo skal være en nasjonalt og internasjonalt attraktiv kunnskapsby som fremmer et grønt og innovativt næringsliv

Tiltak 1:

Videreutvikle det regionale partnerskapet i Oslo og Viken.

Tiltak 2:

Implementere og videreutvikle tilskuddsordningen for næringsutvikling – SmartOslo.

Tiltak 3:

Implementere tiltak i Campus Oslo – strategi for utvikling av kunnskapshovedstaden (campusstrategien).

Tiltak 4:

Profilere Oslo som et attraktivt og miljøvennlig besøksmål, etableringssted og fortrukket studiested

4 Merknader til driftsbudsjettet

Etablerer- og veiledningstjenesten er økt med 1,5 mill. i 2022 og med 4 mill. i 2023. Regionalt innovasjonsprogram er økt med 3 mill. i 2022 og i 2023. Samordning av næring og profileringsmidlene medfører et innsparingstiltak på 3,0 mill. årlig fra og med 2022.

Det er videre innarbeidet et rammekutt på 0,297 mill. i 2022, 0,365 mill. i 2023 og 0,947 mill. i 2024 og 2025.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,4 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Øremerkede midler

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2022 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Tabell 11.9 Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
245500003	SmartOslo prosjektledelse	500
245500 005	SmartOslo tilskudd	6 000
245500 007	Campusstrategi Del B Innovasjonsdistrikter	6 500
245500 008	Campusstrategi Del A	3 800
245500 010	Etablerertjeneste	4 000

Tabell 11.10 Tilskuddsmidler Næringsutvikling

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Byrådets forslag Sak 1/2022	Sum 2020 - Sak 1/2022
455	Regionalt innovasjonsprogram, kommunale midler	9 000	12 400	13 800	35 300
455	Regionalt innovasjonsprogram, statlige midler	2 000	0	0	2 000
455	Profilering av Oslo som reiselivsdestinasjon	15 000	14 000	15 000	44 000
455	Oslo Business Region	14 600	13 600	14 600	42 800
455	Etablerertjeneste		3 500	4 000	7 500
455	Digital vertskapstjeneste Welcome to Oslo	300	0	0	300
455	Ungt Entreprenørskap	950	1 000	1 000	2 950
455	Tilskuddsordning for innovasjon i kommunale virksomheter - Smart Oslo	8 000	8 000	6 000	24 000
455	Innovasjonsdistrikter/Oslo som kunnskapshovedstad - oppfølging av campusstrategi Del A og Del B	7 300	10 300	10 300	27 900
455	MIT-REAP	600	0	0	600
455	Forregion	500	2 000	1 800	2 500
Sum	Tilskudd Næringsutvikling	58 250	63 128	66 500	

11.5 Overføring av statlig næringsrettede midler

Tabell 11.11 Driftsbudsjett Overføring av statlig næringsrettede midler

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
456	Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)			
10	Lønn og sosiale utgifter	528	0	0
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	864	3 700	1 800
14	Overføringsutgifter	60 353	93 639	46 639
	Sum utgifter	61 744	97 339	48 439
17	Refusjoner	-5	0	0
18	Overføringsinntekter	-105 261	-97 339	-48 439
	Sum inntekter	-105 266	-97 339	-48 439
	Netto utgifter	-43 521	0	0

1 Ansvarsområde

Oslo kommune har i forbindelse med Regionreformen som trådte i kraft fra 2020 fått ansvar for forvaltning og fordeling av flere statlige regionale virkemidler for næringsutvikling. Dette er midler som i helhet går til oppdragsaktører som Innovasjon Norge og Selskapet for industrivekst (SIVA), med unntak av Regionale forskningsfond (RFF) og bredbåndsmidler som Oslo kommune også har overtatt det operative forvaltningsansvar for.

2 Situasjonsbeskrivelse

Fra 01.01.2020 har Oslo kommune overtatt oppdragsgiveransvaret for enkelte statlige næringsrettede virkemidler (SIVAs inkubasjonsprogram og Innovasjon Norges bedriftsnettverksprogram). Oslo kommune har også fra 01.01.2020 eget forvaltningsansvar for Regionalt forskningsfond Oslo (RFF Oslo), som lyser ut midler til forskning og innovasjon for å mobilisere til økt FoU-innsats i næringsliv og offentlig sektor.

Regjeringen har nylig varslet at ansvaret for FORREGION³ som nå ligger hos Forskningsrådet skal overføres fylkene⁴ i løpet av 2021, og at dette bør ses i sammenheng med Regionalt forskningsfond. FORREGION skal mobilisere næringsliv og offentlig sektor til mer forskningsbasert innovasjon. Regjeringen har videre varslet at overføring av SIVAs eierskap i innovasjonsselskaper til aktuelle kommuner eller fylkeskommuner. Oslo kommune kan dermed få overført mer ansvar og oppgaver i forbindelse med regionreformen og gjennomgang av virkemiddelapparatet. Oslo kommune vil i så måte få større innflytelse over hvorledes midler som bevilges av Innovasjon Norge og SIVA regionalt forvaltes. Gjennom kombinasjonen av RFF Oslo og mobiliseringsaktivitetene i FORREGION får kommunen ytterligere virkemidler for å mobilisere næringsliv og offentlig sektor til mer aktiv bruk av forskning og innovasjon.

3 FORREGION skal bidra til å øke verdiskaping, konkurransekraft og omstillingsevne i næringslivet, og det er hver regions unike muligheter og utfordringer som ligger til grunn. FORREGION er forankret i Forskningsrådets vedtekter.

4 Nye oppgaver – oppfølging av regjeringen Områdegjennomgang av virkemiddelapparatet og Regionreformen

11.6 Næringsetaten

Tabell 11.12 Driftsbudsjett Næringsetaten

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
459 Næringsetaten (NOE)			
10 Lønn og sosiale utgifter	51 055	49 093	50 860
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	17 281	8 008	8 041
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	462	474
14 Overføringsutgifter	4 986	2 736	2 758
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	80	0	0
Sum utgifter	73 401	60 299	62 133
16 Salgsinntekter	66 511	-27 370	-27 370
17 Refusjoner	-4 246	-1 654	-1 699
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-80	0	0
Sum inntekter	62 185	-29 024	-29 069
Netto utgifter	135 586	31 275	33 064

1 Ansvarsområde

Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens søknadsbehandling og kontroll av bevillinger etter serveringsloven og alkoholloven. Etaten fører også tilsyn med salg av tobakk etter tobakksskadeloven. Næringsetaten skal utøve profesjonell og brukerorientert forvaltning innenfor sitt myndighetsområde, og skape forutsigbarhet ved at beslutninger og vedtak har god kvalitet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo har utviklet seg til en internasjonalt anerkjent kulturby og reisemål i Europa. Det gjør det attraktivt for både innbyggere og tilreisende å besøke byens serverings- og skjenkesteder. Besøkende kommer ikke bare for å beskue tradisjonelle turistattraksjoner. De kommer også for å oppleve byens mangfoldige kulturliv. Oslos restaurant- og uteliv er en vekstnæring som er svært betydningsfull for byen vår. Både med henblikk på musikk- og kulturtilbud, nærings- og byutvikling, sysselsetting samt verdiskaping. Oslo har gjennomgående gode og profesjonelle aktører – med unike, nyskapende og varierte konsepter.

Imidlertid har koronapandemien rammet serverings- og skjenkenæringen særlig hardt. Med strenge smitteverntiltak for serverings- og skjenkesteder over en lengre tidslinje er det sannsynlig at flere går konkurs, eller legger ned driften. Det er usikkert hvilket tilbud som vil bestå i hovedstaden i etterkant av at de strengeste smitteverntiltakene er opphevet, og publikum begynner å benytte seg av byens uteliv igjen. Selv med en solfylt sommer i 2021 med større aktivitet og mindre begrensninger, vil næringen fortsatt være påvirket av situasjonen i en tid fremover. Dette kan resultere i lavere inntekter for Næringsetaten på grunn av inntektssvikt fra bevillingsgebyr for alkoholomsetning. Hvor store konsekvenser dette vil få i 2022 er vanskelig å forutsi.

Bredden i restaurant- og utelivsnæringen bidrar til at det er et tilbud for alle deler av Oslos mangfoldige befolkning. Oslo skal være en åpen og inkluderende hovedstad. Det er derfor viktig at alle gis samme muligheter.

Byrådet vil gi serverings- og skjenkenæringen gode og forutsigbare rammebetingelser. Alkoholpolitikk frem til 2024 skal vedtas av bystyret høsten 2021. Oslo kommunes alkoholpolitiske plan favner videre enn alkoholovens formål, som er å begrense skadevirkningene av alkohol. Byrådet ønsker derfor at både planens tittel og hovedmål gjenspeiler at den er en næringspolitisk handlingsplan, som ser bransjen som et viktig element i byrådets visjon om en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

Samtlige salgs- og skjenkebevillinger må fornyes hvert fjerde år. Loven åpner for å gi bevilling for fire nye år uten søknad. På grunn av pandemien har alle salgs- og skjenkebevillinger fått forlenget bevilling ut 2021. Byrådet ønsker etter dette å innvilge alle 1 792 salgs- og skjenkebevillinger automatisk ny bevilling frem til 2024. Dette vil lette det byråkratiske trykket og gi forutsigbarhet for bransjen. Samtidig vil det frigjøre tid og ressurser hos Næringsetaten og høringsinstanser som Kemneren, bydelene, skatte- og politimyndigheter. Parallelt skal alle salgs- og skjenkebevillinger vandelsvurderes i løpet av bevillingsperioden. Det skal gjennomføres 250 vandelsvurderinger av eksisterende bevillinger hvert år. Disse vil sendes på høring til de vanlige høringsinstansene, herunder Arbeidstilsynet som fører tilsyn med arbeidsmiljø og tarifflønn.

Serverings-, salgs- og skjenkebevillinger er et prioritert område i kommunens helhetlige satsning på elektroniske tjenester. Næringsetaten tilrettelegger for digitalt førstevalg i kommunikasjon med innbyggerne og næringslivet. Selvbetjening, mer presis og raskere kommunikasjon og enklere tilgang til informasjon for interessenter og allmenheten har gitt økt brukertilfredshet. Digitale løsninger hever kvalitetsnivået på søknadene og gir raskere saksbehandlingstid.

Oslo skal ha et trygt, attraktivt og inkluderende uteliv. Salg og skjenking av alkohol skal skje på like konkurransevilkår og med seriøse drivere. Det har de senere årene vært en nedgang i overskjenking, skjenking og salg til mindreårige og utelivsrelatert vold. Næringsetatens årlige trygghetsundersøkelse gjennomført i 2021 viser at 79 % av respondentene opplever Oslo sentrum som trygt i helgen og på kvelds- og nattestid. Dette er en oppgang på 3 prosentpoeng fra året før. Forrige undersøkelse ble gjennomført før koronapandemien i 2020, og økningen kan være påvirket av at situasjonen har vært annerledes under pandemien.

Kommunen har de siste årene vektlagt veiledning og tett dialog med utelivsnæringen, både i søknadsprosessen og videre i den løpende driften. Metodikken blir godt mottatt av næringen og erfaringer fra Salutt-prosjektet tilsier at en slik tilnærming gir god resultatmessig effekt. Fra 2018 er arbeidsmetodikken utviklet i Salutt-prosjektet implementert i kommunens kontrollvirksomhet. Dette gjenspeiles i både søknadsprosess og i kontroll av bevillinger. Metoden gir også kommunen mulighet til å avdekke steder med utfordrende drift på et tidlig stadium, og vil gi grunnlag for målrettede kontroller og oppfølging tilpasset det enkelte sted. Det gjennomføres egne veiledningskontroller. Denne typen kontroller er mindre avviksfokusert, det benyttes mer veiledning og dialog under kontroll med oppfølging i etterkant av gjennomført kontroll. Veiledning og dialog er en sentral del av kommunens kontrollstrategi, og anvendes også ved ordinære kontroller.

Et stort trykk på kontroller og veiledning har også vært kommunens strategi under pandemien. Næringsetaten har siden midten av mars 2020 benyttet kontrollørene og saksbehandlere til å kontrollere at skjenke- og serveringssteder har overholdt de til enhver tid gjeldende smittevernregler. Etaten har også observert trengsel og munnbindbruk på offentlig transport, publikumsansamlinger på utfartssteder i helgene, tettheten av mennesker i parker, overholdelse av smittevernregler hos handelsstanden og andre forhold i bybildet. Etaten har videre bidratt i utforming av veiledere, risikovurderinger og annet informasjonsmaterieell ut til bransjen. De stadige endringene i rammebetingelser for utelivsbransjen har resultert i et betydelig og antall henvendelser fra publikum, media og bransjen selv.

Utelivsnæringen i Oslo består i stor grad av gode og profesjonelle næringsdrivende som bidrar til betydelig verdiskapning. Samtidig er denne delen av næringslivet spesielt utsatt for økonomisk kriminalitet, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. En viktig del av kommunens arbeid med å tilrettelegge for rettferdig konkurranse på like vilkår i byens serverings- skjenke- og dagligvarebransje, er å forhindre økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet. Denne typen kriminalitet er sterkt konkurransevridende og undergraver skatte- og avgiftsregelverket samt de ansattes rettigheter. Oslo kommune har derfor fokus på å gi informasjon om arbeidstakernes rettigheter.

Allmenngjøring av tarifflønn er et viktig tiltak mot sosial dumping i serverings- og skjenkenæringen. Tarifflønn er et fast punkt i Salutt-kurs og er jevnlig tema på veiledninger kommunen har med bransjen. Manglende tarifflønn er et moment i kommunens vurdering av å avslå eller inndra serveringsbevillinger på

bakgrunn av dårligandel. Praksis for Oslo kommunes vurdering avandel for serverings- og skjenkebevillinger har blitt vedtatt av bystyret. Sist «vandsak» ble vedtatt av bystyret i 2015. Da var verken manglende personallister, brudd på arbeidsmiljøloven eller manglende minstelønn særskilt vurdert i saken. Arbeidet med å revidere vandskravet påbegynnes i 2022. Denne gjennomgangen skal også gå inn på problematikken rundt svart økonomi og stråmannsvirksomhet.

Oslo skal være en åpen, inkluderende og tolerant by med likeverd, likestilling og feminisme som viktige verdier. Tiltak for å bekjempe diskriminering og seksuell trakassering er avgjørende for å nå dette målet. Herunder er tilgjengelighet og universell utforming et viktig fokusområde. Kommunen har siden 2010 gjennomført omlag 440 diskrimineringskontroller. Oslo er den eneste kommunen i landet som har egne diskrimineringskontroller, og som har inndratt bevillinger på bakgrunn av diskriminering.

Måltallet for diskrimineringskontrollene ble innført i 2016 med et måltall på 20 kontroller. Dette måltallet ble økt til 40 i 2018. Bakgrunnen for økningen var fokus på å avdekke diskriminering i utelivet, og for å følge de stedene hvor det var avdekket diskriminering i første runde av kontroller. Ved diskrimineringskontroller benyttes metoden «parvis testing» – At to kontrollørpar, med samme antall personer og lik alder, bekledding og oppførsel, forsøker med kort mellomrom å komme inn på et skjenkested. Det eneste som skiller de to lagene er personenes etniske opprinnelse. Hvis kun ett av lagene ikke kommer inn, er det derfor sannsynlig at dette skyldes etnisiteten til lagets kontrollører. Kontrollene er både ressurskrevende og det kan være vanskelig å rekruttere personer til å være med på disse.

I tillegg er det med innføringen av det nasjonale prikktildelegssystemet i 2016, ikke lenger anledning til å inndra skjenkebevilling på bakgrunn av diskriminering alene. Først når det er avdekket diskriminering to ganger, kan det legges to prikker. Det er 12 prikker for å inndra en uke. Dette vil ikke avhjelpe av flere kontroller, fordi antallet må være så stort for å kunne føre til inndragning. Erfaringen fra pandemien har vist at dialog og veiledning er en viktig strategi opp mot utelivsnæringen, og dette vil også være gjeldende for å motvirke diskriminering. Kommunen er derfor avhengig av et godt samarbeid med andre relevante offentlige aktører og utelivsnæringen selv, i tillegg til de som har opplevd diskriminering, eller de organisasjonene som representerer dem. Aktørene må ha tillit til hverandre som etableres gjennom felles forståelse og aksept av de utfordringene Oslo står ovenfor. Dialog og felles kompetanseheving med næringen selv, kommunen og andre offentlige og private organisasjoner er derfor avgjørende.

Tabell 11.13 Næringsetaten

Nøkeltall for kap. 459 Næringsetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Salgsbevillinger	424	440	443	444	458
Skjenkebevillinger	1 114	1 185	1 221	1 281	1286
Serveringsbevillinger ¹⁾	2 690	2 793	2 903	2 944	2988
Vedtak fattet av Næringsetaten	4 268	4 360	4 177	3 991	3928
Kontroller av salgs- og skjenkebevillinger 2)	4 458	4 838	4 837	4 828	5111
Inndragninger pga skjenkeovertredelser	1	6	8	2	-
Inndragninger pga vandel	3	6	7	20	2
Klager på vedtak	17	17	13	15	16
Klager på vedtak om prikktildeleg	14	11	15	8	3

1) Det kreves serveringsbevilling for å ha skjenkebevilling

2) Resultat for 2020 reflekter både skjenkekontroller og etatens observasjoner, kontroller og veiledninger på serveringssteder og ellers i byrommet siden pandemiens utbrudd.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 2: Oslo skal ha et trygt og seriøst uteliv som styrker byens attraktivitet

Tiltak 1:

Avdekke useriøse aktører i bransjen gjennom samarbeid med andre kontrollinstanser

Tiltak 2:

Øke veiledning og dialog med bransjen, blant annet gjennom implementering av SALUTT-metoden

Tiltak 3:

Gjennomføre kurs for ansatte på skjenkesteder

Tabell 11.14 Resultatindikatorer – mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall kontroller i samarbeid med andre kontrollinstanser	200	31	150	150
Antall samarbeids- og koordineringsmøter med andre kontrollinstanser	30	12	30	30
Forebyggende veiledning i søknadsprosessen, i tillegg til ordinær løpende veiledning	100	27	100	100
Forebyggende veiledning som en del av skjenkekontrollen	400	0	400	400
Antall veiledningsbesøk ved veiledningsteamet	300	144	600	600
Antall løpende vandelsvurderinger i bevillingsmassen	100	252	250	250
Andel søknader om serverings-, salgs- og skjenkebevillinger behandlet innen 90 dager 1)	90 %	80 %	90 %	90 %
Antall diskrimineringskontroller	40	0	40	40

1) Det følger av serveringsloven at søknader om servering skal behandles innen 60 dager. Kravet ivaretas selv om det samlede måltallet for alle saker er 90 dager.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en besparelse som følge av overgang til digitale løsninger for sykemeldinger og spart porto, samt ny visuell identitet på 0,04 mill. i 2022. Det er videre innarbeidet et rammekutt på 0,034 mill. i 2022.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,863 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

5 Klimakonsekvenser

Næringsetaten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Kommunale foretak

11.7 Oslo Havn KF

Tabell 11.15 Netto driftsresultat for kap. 060

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Art	Regnskap 2020	DOK 3 2021	Forslag 2022	
060 Oslo Havn KF (NOE)				
Netto driftsresultat	-26 546	-89 283	-116 377	

1 Ansvarsområde

Oslo Havn KF skal sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift, tilrettelegge for miljøvennlig sjøtransport og havnedrift, føre oppsyn med trafikken i havnedistriktet, samt forvalte havnens eiendommer og innretninger på en økonomisk og miljømessig god måte. Virksomheten i Oslo Havn reguleres av lov om havner og farvann, lokal forskrift om bruk av og orden i Oslo havnedistrikt, samt vedtekter fastsatt av Oslo bystyre. Oslo Havn har ansvar for at internasjonale krav til havnesikkerhet for godkjente havner og havneavsnitt overholdes. De økonomiske forutsetningene for havnevirkksomheten er gitt gjennom havne- og farvannsloven, som blant annet fastsetter at havnekapitalen skal holdes regnskapsmessig adskilt fra kommunens øvrige midler. Ny havne- og farvannslov åpner for at det kan utbetales utbytte eller utdeling fra havnekapitalen dersom det er avsatt tilstrekkelige midler til drift, vedlikehold og investeringer til havnedriften. Det er et lovkrav at utbytte/utdeling bare kan besluttet etter forslag fra styret.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo Havn er definert som stamnetthavn i Nasjonal transportplan, med terminalene Sydhavna, Vippetangen og Hjortnes. Oslo Havn har en sentral rolle som tilrettelegger for gode miljøløsninger. Hovedarealene til Oslo Havn kalles hhv. Byhavna og Sydhavna. Byhavna omfatter området fra Hjortnes til Alnaelvas utløp og omfatter også byutviklingsområdene i Bjørvika/Bispevika /Lohavn /Grønli som forvaltes av HAV Eiendom AS. Det andre geografiske området er Sydhavna som omfatter området fra Kongshavn til og med Nedre Bekkelaget som i hovedsak skal benyttes til godstrafikk.

Iht. bystyrets vedtak 24.06.2020, sak 201, pågår det arbeid med utredning av fergeterminalstrukturen i Oslo. Dagens to utenriksfergeterminal, ses i forhold til ev. samlet løsning på Hjortnes eller Vippetangen eller ev. at en eller begge terminalene flyttes til Kongshavn. Arbeidet ledes av byrådsavdeling for næring og eierskap. Byrådsavdeling for byutvikling, Plan- og bygningsetaten og Oslo Havn deltar i styringsgruppen. Oslo Havn og Plan- og bygningsetaten representerer arbeidsgruppen for denne utredningen. Plassering av fergeterminal har stor betydning for alternativ utvikling av de aktuelle områdene. For Oslo Havn vil spesielt økonomi og miljømessige mål om å legge til rette for økt sjøtransport, preges av konklusjonen for fergeterminalstruktur.

Bystyret vedtok i 2018 handlingsplan for Oslo havn som nullutslippshavn. Målet er at alle skip som anløper Oslo havn på sikt benytter nullutslippsteknologi ved kai, samt ved inn- og utseiling. I 2017 utgjorde klimagassutslippene fra havnen 4 prosent av de samlede klimagassutslippene i Oslo. I handlingsplanen er det foreslått 17 tiltak som skal bidra til at 85 prosent av disse utslippene kan reduseres innen 2030. Samtidig som det arbeides for å øke sjøtransporten til og fra Oslo som et miljøtiltak, arbeides det også for at sjøtransporten og havnevirkksomheten skal bli mer miljøvennlig. Videreutvikling av en ny, moderne og arealeffektiv havn er et viktig ledd i arbeidet med å overføre mer av godstrafikken fra vei til sjø.

I 2020 ble det gjennomført en konseptutredning for å konkretisere hvilke tiltak og tilhørende investeringskostnader som vil være nødvendig i Sydhavna for å oppnå målet i Nullutslippsplanen. Konseptutredningen har kartlagt behovene, vurdert mulige løsninger, nødvendige investeringskostnader, og belyst fordeler og ulemper med ulik teknologi og løsninger som kan gjøre havnen utslippsfri med pålitelige, langsiktige og kostnadseffektive løsninger. Det er fastsatt hovedprinsipper for videre utbygging og forslag til prioriteringer basert på best miljøeffekt pr investerte krone.

Virksomheten i havna må ses i sammenheng med havne- og byutvikling. Etter hvert som havnearealer fristilles og avgis til annen anvendelse, reduseres foretakets inntekter fra havnedrift. For å kunne opprettholde investeringene for å utvikle, modernisere og oppgradere Oslo havn miljømessig, forutsettes det at salg av byutviklingseiendommer finansierer omstruktureringen. Inntektsreduksjonen vil skje gradvis utover i økonomiplanperioden, og finansiering av investeringene vil i økende grad måtte skje ved uttak fra datterselskapet HAV Eiendom AS.

I 2019 ble det vedtatt ny Havne- og farvannslov som trådte i kraft 1. januar 2020. Utgangspunktet for arbeid med ny havnelov var bl.a. å legge til rette for mer markedsorienterte havner, og for at havnenes økonomiforvaltning og havnevirksomheten kunne forvaltes på en mest mulig effektiv og økonomisk lønnsom måte. Havnens verdier skal fortsatt holdes adskilt fra bykassen. Kommunen kan etter ny lov etter nærmere bestemte vilkår ta uttak av havnens kapital.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Oslo Havn har fire resultatmål i sin strategiplan, men disse er ikke periodisert for strategiperioden som er 2019-2034. Gitt de operasjonelle utfordringene som korona-pandemien har medført for Oslo Havn, blir resultater for 2020 og 2021 ikke representative for det strategiske arbeidet med resultatmålene. Havnestyret har bedt om en revisjon av Oslo Havns strategiplan, og med bakgrunn i dette også utarbeidelse av resultatindikatorer som reflekterer resultatmålene i den reviderte strategiplanen for Oslo Havn. Aktivitetene vil skje parallelt og vil sluttføres før utgangen av inneværende år.

Oslo Havn har derfor ikke innarbeidet resultatindikatorer i 2022-budsjettet.

4 Investeringsbudsjettet

Tabell 11.16 Investeringsbudsjett Oslo Havn KF

eløp i 1000 kr			
Kap / Art	Regnskap 2020	DOK 3 2021	Forslag 2022
060 Oslo Havn KF (NOE)			
Sum investeringsutgifter	143 516	359 530	314 300
Sum finansiering	-143 516	-359 530	-314 300

Tabell 11.17 Investeringer i økonomiplanen Oslo Havn KF

		Beløp i 1000 kr			
Prosjektnr /art		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
060	Oslo Havn KF (NOE)				
120910	Hjortnes-Fillipstad	4 500	2 500	2 500	2 500
120920	Pipervika-Revier-Vippetangen	43 700	125 100	109 100	38 200
120930	Sydhavna	219 600	249 900	89 400	66 000
120940	Hele Havna inkl. sjøområdet og øybryggene	13 500	11 000	23 800	23 800
120950	Udisponert/Forprosjekter	33 000	10 500	47 000	54 000
Sum investeringsutgifter		314 300	399 000	271 800	184 500
06700	Salg av eiendom	-39 000	-10 000	-10 000	-10 000
09750	Overføring fra driftsbudsjettet	-116 377	-125 000	-111 800	-24 500
09760	Overføring fra driftsbudsjettet - fond	-47 423	-199 000	0	0
09050	Utbytte fra HAV Eiendom AS	-111 500	-65 000	-150 000	-150 000
Sum finansiering		-314 300	-399 000	-271 800	-184 500

Investeringene er inndelt i følgende prosjektporteføljer:

- Filipstad (inkl. Hjortnes)
- Pipervika/Vippetangen
- Sydhavna
- Hele havna (inkl. sjøområdene/øybryggene)
- Udisponert

Oslo Havn praktiserer budsjettering av P85 i investeringsprosjektene.

Pipervika/Vippetangen

Ved Rådhusplassen er det nødvendig å erstatte eksisterende kai med ny, «Rådhusbrygge 5». I økonomiplanperioden forøvrig er det lagt inn investeringer i utbedring og fornyelse av Skur 32, som benyttes av Christian Radich. Administrasjonbygget til Oslo Havn (Skur 38) er under totalrehabilitering og administrasjonen vil flytte tilbake høsten 2022. I økonomiplanperioden er det nødvendig å oppgradere Vippetangkaien foran Fiskehallen, som er i kritisk dårlig tilstand og per i dag avsteng. Det er også lagt inn investeringer i katodisk beskyttelse av Revierkaia og etablering av landstrøm til cruise i økonomiplanperioden. Investeringene foreslås til 43,7 mill. i 2022.

Sydhavna

I containerhavna blir den eldste STS-kranen (ship-to-shore) skiftes ut med en ny, miljøvennlig kran. Ved Kneppeskjær skal det bygges ny kai og takkonstruksjonen på Skur 97 ved denne kaien må byttes ut. Her blir ulike alternativer med og uten solceller vurdert. Siste del av buffersonen (lokal aktivitetspark) ferdigstilles i 2022. Omlegging av havnevei og spor samt flytting av fyllestasjon for flydrivstoff gjennomføres i økonomiplanperioden som et samarbeidsprosjekt mellom oljeselskapene og havna. Det er avsatt midler til oppgradering Ekeberghallene i fjellet under Ekeberg. Investeringene foreslås til 219,6 mill.

Hele havna inkludert Oslo kommunes sjøareal og øybryggene

Ruter har som følge av nytt anbud for øybåt inngått en avtale om oppgradering av øybryggene som Oslo Havn eier på festet grunn. Arbeidene er igangsatt og avsluttes i 2022. Oslo Havn vil stå for investeringene, og Ruter vil nedbetale investeringen som en del av leien. Investeringene foreslås til 13,5 mill. i 2022.

Hjortnes-Filipstad og udisponert

Under kategoriene Hjortnes – Filipstad og Udisponert, er det foreslått avsatt henholdsvis 4,5 mill. og 33 mill.

Finansiering av investeringer

I perioden 2022 – 2025 er følgende plantall lagt til grunn for uttak fra HAV Eiendom AS

Tabell 11.18 Uttak

Årstall	2022	2023	2024	2025
Uttak inntil	111,5 mill.	65 mill.	150 mill.	150 mill.

5 Klimakonsekvenser

Bystyret vedtok i november 2018 «handlingsplan for nullutslippshavn» med mål om 85 % reduksjon av klimautslipp innen 2030. Samtidig er det slik at dersom mer gods flyttes fra vei til sjø vil det halvere det globale klimautslipp knyttet til transport mellom kontinentet og godsnavet Oslo. Samtidig som det jobbes med reduserte utslipp fra havnevirksomheten, er det således miljøtjenlig at havnetransporten økes.

I tillegg bygger HAV infrastruktur og tilrettelegger for en innfasing av nullutslippsløsninger i Sydhavna. Investeringsbehovet i Sydhavna for nullutslippsløsninger vil være omtrent 200 mill. de neste ti årene.

Oslo Havn vil også i 2022 sette av 3 mill. i tilskudd for å motivere kunder i Oslo havn til å gjennomføre miljøtiltak som gir energibesparelser og tiltak som reduserer lokal luftforurensning og klimagassutslipp.

Største andelen av klimautslippene i Oslo havn er knyttet til skip og havnedrift som utføres av private aktører i et konkurranseutsatt marked. HAV fortsetter å utarbeide løsninger i samarbeid med brukerne. Når løsningene tas i bruk oppnås miljøgevinster som vil redusere utslipp langt utenfor havnas areal. En framtidig nullutslippshavn kan bidra til transportvekst på sjø uten økte utslipp. Det er avgjørende for at Oslo kommune skal bli en utslippsfri by i 2030.

Eiendomsforetakene

11.8 Økonomiplanramme 2022 – 2025

Tabell 11.19 Netto driftsresultat pr kommunalt eiendomsforetak

Beløp i mill.				
Netto driftsresultat pr KF	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Kommunale foretak:				
Boligbygg Oslo KF (NOE)	0,0	0,0	0,0	0,0
Oslobygg KF (NOE)	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
Kommunale foretak - netto driftsresultat	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av investeringsbudsjettet under det enkelte foretak.

Tabell 11.20 Brutto investeringsbudsjett pr kommunalt eiendomsforetak

Beløp i mill.

	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Brutto investeringsbudsjett				
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)	1 102,3	1 155,0	810,0	350,0
063 Oslobygg KF (NOE)	7 708,3	8 337,8	8 102,0	6 607,6
Sum investeringsutgifter	8 810,6	9 492,8	8 912,0	6 957,6

I økonomiplanperioden er det avsatt totalt 34,2 mrd. til investeringer i eiendomsforetakene. For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av investeringsbudsjettet under det enkelte foretak.

Tabell 11.21 Netto driftsbudsjett – overføringer kommunale foretak

Beløp i mill.

		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Netto driftsbudsjett pr sektor	2021				
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0
179 Oslobygg KF - overføring (NOE)	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum	20,0	2,0	0,0	0,0	0,0

I 2022 er det under Boligbygg oslo KF foreslått å avsette 2,0 mill. til treplanting

Tabell 11.22 Brutto investeringsbudsjett – overføringer kommunale foretak

Beløp i mill.

	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Brutto investeringsbudsjett				
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	200,0	150,0	300,0	300,0
185 Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	24,6	24,6	24,6	24,6
Sum investeringsutgifter	224,6	174,6	324,6	324,6

For nærmere informasjon vedrørende avsetninger vises det til særskilt omtale av investeringsbudsjettet under det enkelte kapittel nedenfor.

11.9 Oslobygg KF – overføring drift

Tabell 11.23 Driftsbudsjett - overføring Oslobygg KF

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
179 Oslobygg KF - overføring (NOE)			
14 Overføringsutgifter	10 000	20 000	0
Sum utgifter	10 000	20 000	0
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	10 000	20 000	0

11.10 Boligbygg Oslo KF – overføring drift

Tabell 11.24 Driftsbudsjett – overføring kap.172

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)			
14 Overføringsutgifter	91 700	0	2 000
Sum utgifter	91 700	0	2 000
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	91 700	0	2 000

I 2022 foreslås det avsatt et driftstilskudd på 2 mill. til treplanting.

11.11 Boligbygg Oslo KF – overføring investering

Tabell 11.25 Investeringsbudsjett – overføring kap.172

Beløp i 1000 kr			
Kap / Art	Regnskap 2020	DOK 3 2021	Forslag 2022
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)			
Sum investeringsutgifter	103 893	193 750	151 600

Tabell 11.26 Investeringsoversikt – overføring kap. 172

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)									
Prosjektnummer og navn:									
120007	Kjøp av boliger til vanskeligstilte, komm. tilskudd			150 000	158 000	63 000	0		
122036	Klimatiltak Boligbygg			1 600	0	0	0		
	Sum investeringsutgifter			151 600	158 000	63 000	0		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			151 600	158 000	63 000	0		

Tabellen viser kommunale tilskudd fra bykassen til kjøp av boliger til vanskeligstilte. Byrådet foreslår 371 mill. i investeringstilskudd til kjøp av boliger til vanskeligstilte i økonomiplanperioden. Videre foreslås 1,6 mill. til battericonteiner på byggeplass.

11.12 Oslobygg KF – overføring investering

Tabell 11.27 Investeringsbudsjett – overføring kap.179

Beløp i 1000 kr			
Kap / Art	Regnskap 2020	DOK 3 2021	Forslag 2022
179 Oslobygg KF - overføring (NOE)			
Sum investeringsutgifter	0	0	57 500

Tabell 11.28 Investeringsoversikt – overføring kap. 179

	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Oslobygg KF - overføring (NOE)								
Prosjektnummer og navn:								
107068	Investeringstilskudd - Omsorg+		0	77 000	79 000	0		
113021	Boligtstilskudd vanskeligstilte		10 000	30 000	20 000	0		
122037	Klimatiltak Oslobygg		10 500	7 300	0	0		
122038	Investeringstilskudd lokale omsorgsboliger		37 000	80 000	10 000	0		
	Sum investeringsutgifter		57 500	194 300	109 000	0		
	Sum kapittel finansiering		0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		57 500	194 300	109 000	0		

Tabellen viser kommunale tilskudd fra bykassen til finansiering av boliger til vanskeligstilte og omsorgsboliger. Det settes av en andel på 25% av prosjektets investeringskostnader, og midlene utløses når prosjektet ferdigstilles. Sammen med statlige investeringstilskudd bidrar dette til å redusere husleienivået i kommunale omsorgsboliger og sykehjem. Byrådet foreslår 156 mill. i investeringstilskudd til Omsorg+-prosjekter i økonomiplanperioden. Videre foreslås det i økonomiplanperioden 60 mill. i investeringstilskudd til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne. Og 127 mill. i investeringstilskudd lokale omsorgsboliger. I tillegg er det avsatt 17,8 mill. til klimatiltak i Oslobygg.

11.13 Usikkerhetsavsetning investering – overføring

Tabell 11.29 Investeringsoversikt – overføring kap. 180

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	0	100 000	200 000
Sum utgifter	0	100 000	200 000
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	100 000	200 000

Tabell 11.30 Investeringsoversikt kap. 180 – Usikkerhetsavsetning investering

Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:								
119005 Risikoavsetning P85 - 20%			200 000	150 000	300 000	300 000		
Sum investeringsutgifter			200 000	150 000	300 000	300 000		
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			200 000	150 000	300 000	300 000		

Byrådet foreslår 950 mill. i økonomiperioden til sentral risikoavsetning for foretakenes investeringsprosjekter. Avsetningen utgjør 20 % av prosjektenes samlede usikkerhetsavsetning som er definert som differansen mellom kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50). Avsetningen gjelder for nye prosjekter som er innarbeidet fra og med budsjett 2019. Nye prosjekter vil, etter kvalitetssikring (KS2), bli innarbeidet i foretakenes budsjetter på P50 nivå.

11.14 Forskjellige utbedringstiltak

Tabell 11.31 Investeringsbudsjettet kap. 185 – forskjellige utbedringstiltak

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
185	Forskjellige utbedringstiltak (NOE)			
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	0	102 600	24 600
04	Overføringsutgifter	55 097	0	0
	Sum utgifter	55 097	102 600	24 600
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	55 097	102 600	24 600

Tabell 11.32 Investeringsoversikt kap. 185 – forskjellige utbedringstiltak

Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:								
106015 Tilgjengelighetsmidler			24 600	24 600	24 600	24 600		
Sum investeringsutgifter			24 600	24 600	24 600	24 600		
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			24 600	24 600	24 600	24 600		

Byrådet foreslår å avsette 24,6 mill. eks. mva. årlig i økonomiplanperioden til å bedre tilgjengelighet i kommunale bygninger for orienterings- og bevegelseshemmede. Midlene er budsjettetert under Oslobygg og kan søkes av alle kommunens virksomheter. Tiltakene planlegges og gjennomføres i nært samarbeid med brukerne.

11.15 Boligbygg Oslo KF

Tabell 11.33 Netto driftsresultat for Boligbygg Oslo KF

Kap / Art	Regnskap 2020	Beløp i 1000 kr	
		DOK 3 2021	Forslag 2022
055 <i>Boligbygg Oslo KF (NOE)</i>			
Netto driftsresultat	203 648	0	0

1 Ansvarsområde

Foretaket skal være et sosialt virkemiddel for å fremskaffe boliger til de målgrupper med boligvedtak i kommunen til enhver tid ønsker å tilgodese med boliger. Foretaket skal eie og forvalte boliger på vegne av Oslo kommune etter forretningsmessige prinsipper. Foretaket skal ivareta bygningsmassen gjennom forsvarlig drift, forebyggende vedlikehold, kontinuerlig utvikling og god forvaltning. Foretaket har en målrettet satsning på gode driftstjenester og bygg tilpasset brukergruppene.

2 Situasjonsbeskrivelse

Boligbygg forvalter rundt 11 500 boliger, dette inkluderer 23 presteboliger og 123 Ungbo-porteføljen. Av boligmassen utgjør drøyt 60 % i ca. 250 heleide gårder, mens oppunder 40 % er borettslag- og sameieleiligheter. Ordinære utleieboliger til vanskeligstilte utgjør den største boligkategorien med ca. 85 % av leilighetene. Øvrige boliger er forbeholdt ulike grupper, herunder for eksempel Omsorg+ boliger, rus og psykiatri, Ungbo, personer med funksjonsnedsettelse og kognitiv svikt.

Over tid har rehabilitering og vedlikehold har vært prioritert i ulike budsjettprosesser, og foretaket har jobbet jevnt med å redusere vedlikeholdsetterslepet, gjennom vedlikeholdstiltak og utskiftninger i boligporteføljen. Foretaket har kartlagt eiendomsmassen som likevel viser et betydelig vedlikeholdsetterslep i den heleide kommunale eiendomsmassen. For å oppnå en ytterligere reduksjon av vedlikeholdsetterslepet, økes investeringsrammen for rehab-/utviklingsprosjekter, slik at den utgjør 475 mill. i 2022 og 1,86 mrd. i økonomiplanperioden.

Utbyggingsvirksomheten til Boligbygg er overført til Oslobygg KF i forbindelse med at Oslobygg er opprettet som operativt foretak. Boligbygg vil med dette få et mer konsentrert faglig fokus mot vedlikehold, rehabilitering og utvikling av eiendoms-massen. Større rehabiliteringsprosjekter vil kunne gjennomføres av Oslobygg etter bestilling fra Boligbygg.

Verdibevarende vedlikehold og kontinuerlig oppgradering og utvikling av eksisterende eiendom er en forutsetning for at foretaket skal kunne utnytte eksisterende eiendommer bedre framfor å måtte rive og bygge nytt. Rehabilitering skal også bidra til betydelige tekniske miljøgevinster så som energieffektivisering i byggene foretaket forvalter. Ved større rehabiliteringer skal materialer og bygningsdeler kartlegges for ombruk, og det skal så langt som mulig gjenbrukes i prosjektet eller i andre bygg. Byrådet foreslår å avsette 1,48 mrd. til fremskaffelse av boliger til vanskeligstilte i økonomiplanperioden. Kjøpsrammen vil bidra til bedre behovsdekning og anskaffelse av flere boliger tilpasset bydelenes behov. Avhengig av boligprisutviklingen og det til enhver tid gjeldende behovet for tilpassede boliger, vil avsatte budsjettmidler kunne gi ca. 100 nye boliger per år i 2022 og 2023, ikke justert for avsetning for porteføljeforbedringer, dvs. at ukurante boliger kan selges mens det kan kjøpes nye boliger tilpasset foretakets behov. Det er i budsjettssammenheng ikke tatt hensyn til eventuelle kjøp knyttet til utøvelse av kommunal forkjøpsrett.

Den største andelen fremskaffede boliger i budsjettet for 2022 forventes kjøpt i markedet. I tillegg til kjøp av boliger, vurderes mulighetene for kommunal utbygging av ordinære boliger for vanskeligstilte. Det arbeides med å identifisere egnede tomter i kommunens portefølje som kan benyttes til slik bygging.

Byrådet foreslår å videreføre budsjettrammen på 25 mill. til brannsikring. Sprinkling og detektering har god effekt, og de senere års satsing på dette området har bidratt til færre personskader/dødsfall og lavere materielle ødeleggelser. Brannsikring ivaretas også gjennom Boligbyggs rehabiliteringsbudsjetter.

Fastsetting av mva-kompensasjon

Oslo kommune v/Boligbygg har de siste to årene krevd årlig mellom 128 - 160 mill. i kompensasjon av merverdiavgift for utgifter til boliger særskilt tilrettelagt for helseformål og sosiale formål. Skatteetaten foretok i 2019 to kontroller av kommunens kompensasjonsmelding, avgrenset til konkrete boliger på adresser i tre av kommunen bydeler. I 2020 fattet Skatteetaten vedtak om endring av fastsetting av kompensasjonen og krav om tilbakebetaling og tilleggsskatt i begge sakene. Oslo kommune har klaget på begge vedtakene, da kommunen ikke er enig i den rettsoppfatningen som vedtakene legger til grunn. Saken skal behandles av Skattedirektoratet som er klageinstans i saken.

Tabell 11.34 Nøkkeltall for Boligbygg Oslo KF

Nøkkeltall	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Produksjonsmidler:			
Boliger	11 060	11 231	11 355
Presteboliger	34	29	23
Ungbo	123	124	123
Totalt antall boliger	11 217	11 384	11 501
Næringslokaler/parkering	1 632	1 869	2 180
Totalt antall objekter	12 849	13 253	13 681
Produksjon (volum):			
Operasjonell ledighet (%)	3,6	3,8	3,6
Tildelte boliger etter boligvedtak	1 484	1 533	1 649
Kontraktsfornyelser	1 446	1 677	1 704
Salg av boliger	4	32	29
Kjøp og tilgang av boliger	69	151	146
Produktivitet:			
Leieinntekt pr m2 bta	1 398	1 492	1 521
Total FDV pr m2	815	908	921

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Styret i Boligbygg Oslo KF rapporterer til byråden for næring og eierskap. Foretaket skal realisere følgende mål:

Mål 4 Oslo kommune skal bygg, forvalte og drifte kommunale bygg og anlegg slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne

Tabell 11.35 Resultatindikatorer – mål 4

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel nye bygg som tilfredsstiller passivhusstandard	100 %	100 %	100 %	100 %
Andel ledighet 1)	3,8 %	3,6 %	4,0 %	4,0 %
Antall fossilfrie byggeplasser/totalt antall byggeplasser jf. Klimabudsjettet	0 %	100 %	100 %	100 %
Andel nullutslipps tjenestebiler under 3500 kg jf. Klimabudsjettet	94 %	95 %	100 %	100 %
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3500 kg, jf. Klimabudsjettet	100 %	100 %	100 %	100 %

1) Operasjonell ledighet. Boligbygg rapporterte fra 2019 operasjonell ledighet. Årsberetningen tok med årene 2017-2019. De er oppdatert her. Tallet for 2016 var 4,8 %, men er ikke sammenlignbart siden det er total ledighet.

4 Merknader til driftsbudsjettet

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsette størrelsen på overføringskravet. For Boligbygg Oslo KF er det innarbeidet et overføringskrav på 307,1 mill. i 2022. I forbindelse med utredning av ny husleiemodell og i påvente av en ny bostøtteordning, ble det i 2019 vedtatt å fryse husleienivået i de kommunale boligene. Frysvedtaket ble opphevet pr. 1.1.2021, men varslingskravene i forbindelse med husleiereguleringer medfører at det vil ta tid før flere av husleiene vil kunne bli justert som følge av frysingen. Boligbygg kompenseres for husleietapet som følger av frysvedtaket og overføringskravet er derfor redusert med 56 mill. budsjettet for 2022. Samtidig økes overføringskravet med 0,73 mill. knyttet til redusert konsulentbruk. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF mv. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Kravet til netto driftsresultat for 2022 settes til 0 kroner.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 11.36 Investeringsbudsjett for Boligbygg Oslo KF

Kap / Art	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	DOK 3 2021	Forslag 2022
055 Boligbygg Oslo KF (NOE)			
Sum investeringsutgifter	741 958	1 345 000	1 102 320
Sum finansiering	-741 958	-1 345 000	-1 102 320

Tabell 11.37 Investeringer i økonomiplanen for Boligbygg Oslo KF

		Beløp i 1000 kr			
Prosjektnr /art		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
055	Boligbygg Oslo KF (NOE)				
106600	Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter	475 000	500 000	535 000	350 000
114601	Brannsikring kommunale boliger	25 000	25 000	25 000	0
118605	Kjøp av boliger for vanskeligstilte	600 000	630 000	250 000	0
122600	Klimatiltak	2 320	0	0	0
Sum investeringsutgifter		1 102 320	1 155 000	810 000	350 000
78820	Tilskudd fra bykassen	-151 600	-158 000	-63 000	0
08199	Tilskudd fra staten	-125 000	-150 000	-157 000	-62 000
79110	Lån i Lånefondet	-671 720	-689 000	-426 000	-160 750
06700	Salg av eiendom	-66 000	-66 000	-66 000	-66 000
07290	Refundert investeringsmva.	-88 000	-92 000	-98 000	-61 250
Sum finansiering		-1 102 320	-1 155 000	-810 000	-350 000

Budsjettet for 2022-25 er utarbeidet med forutsetning om mva.-kompensasjon.

Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter (prosj. nr. 106600)

Byrådet foreslår å øke avsetningen i 2022 med 95 mill. til 475 mill. Avsetningen er videre økt med 120 mill. til 500 mill. i 2023, og med 185 mill. til 535 mill. i 2024. Totalt er det 1,86 mrd. til rehabilitering av boliger som vil bidra til å redusere vedlikeholdsetterslepet. Det vil blant annet foretas oppgradering av enkelte eiendommer som har store skader og betydelig vedlikeholdsetterslep.

Brannsikring (prosj. nr. 114601)

Det foreslås å avsette 25 mill. i 2022, totalt 75 mill. i økonomiplanperioden til brannsikring.

Boligbygg har anledning til å benytte rehabiliteringsavsetningen til brannsikring.

Kjøp av boliger (prosj. Nr. 118605)

Byrådet foreslår 600 mill i 2022 til kjøp av boliger til vanskeligstilte, totalt 1,48 mrd.i økonomiplanperioden.

Klimatiltak (prosj.nr. 122600)

Byrådet foreslår å avsette 2 mill. til batterikonteinere for å bidra til å nå målet om utslippsfrie byggeplasser på alle kommunens bygge- og anleggsanskaffelser innen 2025. I tillegg er det foreslått 0,32 mill. til luft til luft varmepumpe til prosjekter som er i regi av av Boligbygg.

6 Klimakonsekvenser

Fra og med 01.01.2020 trådte Oslo kommunes krav om miljø i anskaffelser i kraft, og Boligbygg har implementert de nye kravene i nye kontrakter for både bygg og anlegg og varer og tjenester. Alle byggeplasser skal som minimumskrav være fossilfrie, og i flere tilfeller benytte utslippsfrie løsninger.

Verdibevarende vedlikehold og kontinuerlig oppgradering og utvikling av eksisterende eiendom er en forutsetning for at foretaket skal kunne utnytte eksisterende eiendommer bedre framfor å måtte rive og bygge nytt. Det innebærer vesentlige oppgraderings- og bærekraftstiltak som energieffektivisering. Ved større rehabiliteringer eller avhending av bygg skal materialer og bygningsdeler kartlegges for ombruk, og det skal så langt som mulig gjenbrukes i prosjektet eller i andre bygg. I fremtidige prosjekter vil det være fokus på sirkulærøkonomi. Foretaket vektlegger samarbeid og dialog med bygg- og anleggsbransjen og med Oslo kommunes øvrige virksomheter.

På eksisterende eiendommer gjenstår det et utviklingsarbeid, i arbeidet med overvannshåndtering.

Oslo kommunes standard klima- og miljøkrav som ble innført i 2020 benyttes i de anskaffelsene der det er relevant, og sørger for at man premierer særlig utslippsfri teknologi på byggeplass i byggeprosjektene, samt utslippsfri transport i anskaffelsene av varer og tjenester på eiendommene.

7 Tilskuddsmidler

På kap. 055 er det ikke foreslått tilskudd.

8 Verbalvedtak

Husleie for samlokaliserte boliger

I forbindelse med behandling av budsjett 2020 (Sak 1) ble det vedtatt følgende:

Husleie for samlokaliserte boliger med bemannet personalbase og fellesarealer får en subsidiert leie på kr 1 995 pr. kvm. pr. år. For å unngå urimelig høy boutgift for store leiligheter, fastsettes månedlig husleie til maksimalt 1/12 av grunnbeløpet i Folketrygden. Omsorg+ boliger er ikke omfattet av dette.

Ved en feil ble det ikke presisert at dette beløpet skal KPI-reguleres. Det foreslås derfor at det presiseres at husleien for samlokaliserte boliger indeksreguleres med virkning fra 01.01.2022 på lik linje med øvrige husleiekontrakter i Boligbyggs forvaltning.

Vedtaket foreslås endret til:

Husleie for samlokaliserte boliger med bemannet personalbase og fellesarealer får en subsidiert leie på kr 1 995 pr. kvm. pr. år. Leien indeksreguleres årlig fra 01.01.2022 og i tråd med varslingsmekanismene som er angitt i husleieloven. For å unngå urimelig høy boutgift for store leiligheter, fastsettes månedlig husleie til maksimalt 1/12 av grunnbeløpet i Folketrygden. Omsorg+ boliger er ikke omfattet av dette.

11.16. Oslobygg KF

Tabell 11.38 Netto driftsresultat for Oslobygg KF

Kap / Art	Regnskap 2020	DOK 3 2021	Forslag 2022
063 Oslobygg KF (NOE)			
Netto driftsresultat	-1 954	0	-100 000

1 Ansvarsområde

Foretakets formål er å eie, forvalte, utvikle og bygge formålsbygg for kommunen slik at de er tilrettelagt for effektiv tjenesteproduksjon. Foretaket skal forvalte realverdiene som eiendommene representerer gjennom kostnadseffektivt vedlikehold, drift, forvaltning og utvikling av eiendommene. Foretaket skal være bransjeledende innenfor formålene sine, herunder bærekraft- og miljø, teknologiutvikling og teknisk kvalitet, sambruk og arealeffektivitet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslobygg KF ble etablert som operativt foretak 01.09.2021 i henhold til bystyrevedtak i sak 168/21, og 2022 blir Oslobyggs første hele ordinære driftsår. Oslobygg KF viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg Oslo KF. Undervisningsbygg, Omsorgsbygg og Kultur- og idrettsbygg er avvirket med virkning fra samme dato, dvs. 01.09.2021.

Oslobygg har ansvar for forvaltning av ca. 2,7 mill. kvadratmeter eiendom og for bygging av nye formålsbygg. I foretakets portefølje av formålsbygg inngår blant annet barnehager, skoler, sykehjem, øvrige omsorgsbygg, brannstasjoner, idrettsanlegg og kulturbygg. Dette er bygg og anlegg som betyr noe for mennesker i alle livets faser.

Som et resultat av sammenslåingen vil Oslobygg få en mer ensartet forvaltning og prosjektgjennomføring.

Byggene er en viktig innsatsfaktor i kommunal tjenesteyting. Foretaket skal sørge for at forvaltning, drift og vedlikehold av kommunens bygg og anlegg utføres på en kostnadseffektiv og verdibevarende måte, og skal hindre at nytt vedlikeholdsetterslep opparbeides. Standardiserte løsninger sammen med felles kravspesifikasjoner, skal sikre nye kostnadseffektive bygg med god kvalitet til rett tid.

Oslobyggs primære kunder er bydelene og andre kommunale virksomheter i kommunen som leier bygg og anlegg fra foretaket, mens foretakets brukere er alle Oslos innbyggere. Byens yngste borgere bruker disse byggene gjennom barnehagene og etter hvert i skolegang gjennom flere år. Flerbrukshallene, badene og isflatene benyttes av både store og små, og i livets siste faser gir omsorgsbyggene trygghet. Oslobygg har også ansvar for kommunens brannstasjoner og bygging av ny storbylegevakt. Dette er viktige bidrag til god beredskap for byens innbyggere. Med bygg som Bislett stadion, Holmenkollen Nasjonalanlegg, Vigelandmuseet og Munchmuseet i Bjørvika har foretaket også ansvar for anlegg som har interesse langt utover byens og landets grenser. Foretaket har også ansvar for nye Deichman hovedbibliotek i Bjørvika som var nytt i 2021. Bygget kan benyttes av alle innbyggerne i Oslo og første driftsår viser økt publikumsinteresse for biblioteket etter flytting fra Hammersborg.

Oslobygg har en viktig rolle i gjennomføring av Oslomodellen og bruker sin innkjøpsposisjon til bl.a. å sikre gode arbeidsforhold og krav til andel lærlinger hos entreprenørene som tildeles kontrakter i Oslo.

Oslobygg er en viktig aktør for å bidra til at klimamålene nås. Byrådet ønsker å være en pådriver for stadig mer miljøvennlige bygg. Nybygg skal ha passivhusstandard og det arbeides for at flere nybygg skal være plusshus. Andre viktige tiltak er fossilfrie og flere utslippsfrie byggeplasser, samt materialombruk og kildesortering på byggeplassene. Videre legges det vekt på å redusere energiforbruket i byggene. Kommunen vil gjennom sin innkjøpsmakt bidra til at klimamålene kan nås.

Byrådet ønsker å redusere energibruken i byggene og foreslår å avsette 18 mill. til solceller. Flere av Oslobyggs eiendommer har stort potensial for produksjon av lokal elektrisitet via solceller. Lokalprodusert energi vil benyttes i den daglige driften av anleggene, samt redusere etterspørselen etter elektrisitet fra det offentlige strømmettet. Reduksjon i årlig etterspørsel etter energi fra nettet er forventet å ligge på ca. 815 000 kWh/år.

Teknologisk utvikling og brukernes behov fører til krav om mer avanserte bygg. Etableringen av Oslobygg innebærer en styrket satsning på egen kompetanse. Samling og styrking av kompetansemiljøer vil bidra til innovasjon og bidra til mer effektiv forvaltning og utvikling.

Knapphet på areal og høye tomtepriser, kan tilsa at det i større grad bør tilrettelegges for å bygge for flere formål i samme prosjekt og for å benytte samme arealer til flere formål. Den samlede formålskompetansen i Oslobygg vil kunne gjøre det enklere å realisere og drifte sambruksprosjekter.

Oslobygg har i 2022 et samlet investeringsbudsjett på 7,7 mrd.

Tabell 11.39 Nøkkeltall for Oslobygg KF

Tjeneste	Resultat 2018			Resultat 2019			Resultat 2020		
	UBF	KID	OBY	UBF	KID	OBY	UBF	KID	OBY
FDV pr kvm	599		581	531		622	408	266	597
Antall forvaltningsenheter, herav	208	40	588	210	41	580	209	44	604
- skoler	172			172			168		
- barnehager, idrettshaller og svømmeanlegg	36			38			41		
- kulturbygg		4			4			6	
- badeanlegg		6			6			5	
- flerbrukshaller		13			14			16	
- helårs skistadion		1			1			1	
- ishaller		5			5			6	
- isflater		7			7			6	
- skøytestadion		2			2			2	
- signalanlegg		2			2			2	
- administrasjonslokaler			3			3			4
- barnehagelokaler/skyss			352			357			364
- kommunale kultur- og idrettsbygg			47			46			37
- forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste			1			2			3
- aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og funksjonshemmede			10			11			12
- diagnose, behandling, re-/habilitering			4			4			3
- råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid			2			2			2
- tilbud til personer med rusproblemer			23			21			23
- bistand, pleie, omsorg til hjemmeboende			1			1			2
- institusjonslokaler sykehjem og omsorgsboliger			37			39			52
- institusjonslokaler andre			22			17			45
- kommunalt disponerte boliger			42			41			1

Tjeneste	Resultat 2018			Resultat 2019			Resultat 2020		
	UBF	KID	OBY	UBF	KID	OBY	UBF	KID	OBY
- kommunal næringsvirksomhet			13			14			8
- beredskap mot branner og andre ulykker			9			9			9
- andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg									5
- kommunale kulturbygg			8			1			11
- ledige barnepark									
- ledig lokaler/tomme bygg			14			12			22
- delvis ledig areal									1
Antall kvm	1 362 227	162 518	872 048	1 394 739	164 284	884 630	1 560 000	225 957	949 288

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Styret i Oslobygg KF rapporterer til byråden for næring og eierskap. Foretaket skal realisere følgende mål:

Mål 4 Oslo kommune skal bygg, forvalte og drifte kommunale bygg og anlegg slik at de er godt egnet til formålet og for brukerne

Tabell 11.40 Resultatindikatorer – mål 4

Resultatindikatorer	Resultat 2019			Resultat 2020			Måltall 2021	Måltall 2022
	KID	OBY	UBF	KID	OBY	UBF		
Sluttkostnad delt på samlet styringsramme for samlet portefølje av ferdigstilte bygg 1)	0,97	0,99	0,94	1	0,95	0,97	≤1	≤1
Andel prosjekter ferdigstilt innen avtalt tid	100 %	100 %	91 %	82 %	50 %	33 %	100 %	100 %
Andel nye bygg som tilfredsstiller passivhusstandard	100 %			100 %			100 %	100 %
Andel ledighet	0 %	1,70 %	0,82 %*	0 %	1,70 %	0,93 %*	**	1,50 %
Antall fossilfrie byggeplasser/totalt antall byggeplasser, jf. Klimabudsjettet	100 %	100 %	100 %	100 %	90 %	100 %	100 %	100 %
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff under 3500 kg, jf. Klimabudsjettet	100 %	100 %	89 %	100 %	100 %	89 %	100 %	100 %
Andel nullutslippskjøretøy og kjøretøy på biodrivstoff over 3500 kg, jf. Klimabudsjettet	Ingen kjøretøy			Ingen kjøretøy			100 %	100 %

1) Samlet sluttkostnad for prosjektene skal ikke overstige samlet styringsramme for porteføljen, det vil si at samlet sluttkostnad delt på samlet styringsramme er for porteføljen. Prognose for sluttkostnad benyttes dersom sluttrapport ikke er ferdig utarbeidet.

Resultatindikatorerne gjelder overleverte prosjekter siste tre år.

Vestli skole – forsinket ca. 2 mnd. på grunn av corona-pandemien. Overlevert februar 2021.

* Tall for ledighet er ekskludert Sogn erstatningslokale

** KID 0%, UBF 1%, OBY 2%

4 Merknader til driftsbudsjettet

I henhold til Oslo kommunens økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsette størrelsen på overføringskravet. For Oslobygg KF er det innarbeidet et overføringskrav på 1,4 mrd. i 2022. Overføringskravet er redusert med 12,6 mill. knyttet til bortfall av husleieinntekter. Samtidig økes overføringskravet med 6,54 mill. knyttet til redusert konsulentbruk. Det

vises til kapittel 898 Overføringer fra KF mv. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Kravet til netto driftsresultat for 2022 for Oslobygg KF settes til 100 mill.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 11.41 Investeringsbudsjett for Oslobygg KF

Kap / Art	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	DOK 3 2021	Forslag 2022
063 Oslobygg KF (NOE)			
Sum investeringsutgifter	0	0	7 708 329
Sum finansiering	0	0	-7 708 329

Tabell 11.42 Investeringer i økonomiplanen for Oslobygg KF

		Beløp i 1000 kr			
Prosjektnr /art		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
063	Oslobygg KF (NOE)				
106500	Rehabilitering skoleanlegg	150 000	500 000	500 000	500 000
106520	Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	845 300	764 000	63 500	0
106730	Rehabilitering barnehager	206 000	100 000	100 000	100 000
109500	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	603 310	1 315 200	2 835 600	3 255 600
109700	Rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger	70 000	70 000	70 000	70 000
111710	Ufordelt sykehjem	49 900	532 000	645 000	500 600
111711	Ufordelt Omsorg+	325 000	701 675	599 900	275 625
113605	Ufordelt boliger vanskeligstilte	63 000	101 500	51 500	0
114705	Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	1 510 900	834 600	166 800	0
114725	Ufordelt barnehager	152 600	160 100	176 600	20 000
115810	Rehabilitering idrettsanlegg	72 600	72 600	72 600	72 600
116503	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	264 600	653 000	1 178 500	1 249 100
116510	Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	411 500	500 000	540 000	231 200
116810	Idrettsanlegg - rehab/nybygg	1 218 180	484 000	223 850	0
116820	Idrettsanlegg - ufordelt avsetning	33 410	343 600	337 300	330 000
116830	Biler og maskiner	2 904	2 904	2 904	2 904
117700	Ufordelt lokale omsorgsboliger	79 500	353 800	287 600	0
119502	Skoleanlegg - div. mindre investeringer	31 500	0	0	0
119771	Ny storbylegevakt	900 000	176 400	0	0
120700	Sentrum brannstasjon	100 000	58 300	0	0
122400	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	605 000	605 000	250 410	0
122401	Klimatiltak	13 125	9 125	0	0
Sum investeringsutgifter		7 708 329	8 337 804	8 102 064	6 607 629
78820	Tilskudd fra bykassen	-57 500	-194 300	-109 000	0
08199	Tilskudd fra staten	0	-564 000	-901 000	-558 000
79110	Lån i Lånefondet	-6 170 329	-6 020 504	-5 574 064	-4 793 629
09750	Overføring fra driftsbudsjettet	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
09760	Overføring fra driftsbudsjettet - fond	-31 500	0	0	0
07290	Refundert investeringsmva.	-1 349 000	-1 459 000	-1 418 000	-1 156 000
Sum finansiering		-7 708 329	-8 337 804	-8 102 064	-6 607 629

Mortensrud-prosjektet (prosj. nr. 109500, 111710, 116820)

Byrådet har satt av midler på ufordelt til utbygging på Mortensrud. Mortensrud-prosjektet er et flerformålsprosjekt som bl.a. inneholder sykehjem, omsorg+-boliger, bibliotek, fritidsklubb og frivillighetssentral, en ny skole med kulturstasjon, en flerbrukshall m.m.

Forprosjektering er ferdigstilt og det foreligger ekstern kvalitetssikring (KS2) av forprosjektene. Kvalitetssikrers anbefalte kostnadsramme er 4,2 mrd. inkl. mva. for hele utbyggingen på Mortensrud. Byrådet vil understreke at dette ikke kan anses som en endelig kostnadsramme. Plan- og bygningsetaten er i gang med detaljregulering av området, men forsinkelser i planarbeidet innebærer at politisk behandling av reguleringen først er forventet i 2023. Kostnadsrammen forutsatte derimot en fremdriftsplan med investeringsbeslutning i revidert budsjett 2021, og kostnadene vil med stor grad av sannsynlighet ligge høyere enn anbefalt kostnadsramme på grunn av lønns- og prisstigning. I tillegg kan det komme kostnadsøkende endringer som følge av reguleringsprosessen samt prisendringer i byggmarkedet m.m. Hva kostnadsrammen vil være ved tidspunktet for investeringsbeslutning er derfor usikkert. Byrådet vil sørge for oppdatering av kalkyleunderlaget etter at reguleringsprosessen er ferdigstilt og før prosjektet legges fram for bystyret.

Før byggstart på feltene vil teknisk infrastruktur, vann-, avløps-, fjernvarme- og høyspentledninger, bli lagt om i bakken mm. samt at bl.a. klubbhus og fritidsklubb, vil bli erstattet med midlertidige lokaler. Videre vil den eksisterende landhockeybanen bli erstattet med ny permanent bane.

Skoler

Byrådet legger opp til at skolebehovsplan for 2022-2031 legges frem samtidig med Tilleggsinnstilling budsjett 2022. På bakgrunn av prioriteringene i skolebehovsplanen vil det trolig bli endringer i avsetninger i til skoleprosjekter. Byrådet vil komme tilbake til dette i Tilleggsinnstillingen budsjett 2022.

Tabell 11.43 Investeringer i skoler

		Beløp i 1000 kr			
Prosjektnr	Prosjektnavn	2 022	2 023	2 024	2 025
106500	Rehabilitering skoleanlegg	150 000	500 000	500 000	500 000
106520	Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	845 300	764 000	63 500	
109500	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	603 310	1 315 200	2 835 600	3 255 600
116503	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	264 600	653 000	1 178 500	1 249 100
116510	Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	411 500	500 000	540 000	231 200
119502	Øvrige inv. Skolebygg	31 500			
	Sum skolebygg	2 306 210	3 732 200	5 117 600	5 235 900

Skoleanlegg kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg. (prosj.nr. 106520)

Prosjektkategorien «Kapasitetsutvidelse/rehabilitering/nybygg mv.» inneholder midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2) og fått vedtatt kostnadsramme. Dette gjelder følgende prosjekter/skoler:

Tabell 11.44 Prosjektnr. 106520 Skoleanlegg – kapasitetsutv./rehab/nybygg fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 106520 Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	Nybygg/- rehab	Type bygg/- skole	Ferdig- stillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
Nøkle vann	Nybygg + rehab	1-7	3-21/3-22	354 000	377 000	312 000	42 000		-	
Bakås	Nybygg + rehab	1-7	3-22	305 000	345 000	195 700	109 300			
Refstad skole - nybygg	Nybygg	1-7	4-23	716 000	820 000	233 000	217 000	266 000		
Voldsløkka	Nybygg + rehab	8-10	3-23	820 000	882 000	345 000	227 000	248 000		
Bentsebrugata (tidl. Treschowgate)	Nybygg	8-10	1-24	651 000	698 000	87 500	250 000	250 000	63 500	
Sum				2 846 000	3 122 000	1 173 200	845 300	764 000	63 500	

Skolene rehabiliteres og utvides som følge av elevtallsvekst, eventuelt bygges ny skole.

Prosjektporteføljen består av skolene Nøkle vann, Bakås, Rustad, Voldsløkka, og Bentsebrugata, der de to førstnevnte planlegges ferdigstilt i 2022. Prosjektet på Rustad skole er utsatt som følge av detaljregulering og behov for økt ramme. I påvente av formell beslutning om hva som skal skje videre med prosjektet er midler fra 2022 tatt ut av prosjektet. Porteføljen har en samlet bevilgning på 845,3 mill. i 2022 og en total bevilgning i økonomiplanperioden på 1,67 mrd.

Investering avsetning – ikke fordelt (prosj. nr. 109500)

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning. I økonomiplanperioden settes det av om lag 8 mrd. til dette formålet, hvorav 603,3 mill. i 2022. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som følger av skolebehovsplanen, jf. omtale under kapittel 8 Oppvekst og kunnskap. Prosjektene innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført.

Byrådet tar sikte på å fremme forslag til kostnadsramme for skoleprosjektene Hovseter og Nordstrand i Tilleggsinnstillingen budsjett 2022. Midler til disse prosjektene vil da flyttes fra prosj. nr. 109500 til prosj. nr. 106520.

Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak (Kapasitetsbevarende tiltak – fordelte prosjekter) (prosj.nr. 116510)

Prosjektkategorien består av midler til investeringsprosjekter til skoler som har gjennomgått kvalitetssikring (KS2). Skolene har kort gjestående levetid og må erstattes av nybygg eventuelt totalrehabiliteres.

Tabell 11.45 Prosjektnr. 106510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 116510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	Nybygg/rehab	Type bygg/- skole	Ferdig- stillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
Ruseløkka	Nybygg	1-10	3-21	548 200	589 700	548 200	41 500			
Haukåsen	Nybygg	vgs	1-25	750 000	872 000	22 200	140 000	250 000	250 000	87 800
Hartvig Nissen	Nybygg+rehab	Vgs	2-25	954 000	1 110 000	40 600	230 000	250 000	290 000	143 400
Sum				2 252 200	2 571 700	611 000	411 500	500 000	540 000	231 200

Prosjektporteføljen består av skolene Ruseløkka, Bolteløkka, Haukåsen og Hartvig Nissen. Førstnevnte ble åpnet til skolestart 2021, mens prosjektet på Bolteløkka skole er utsatt da tilstanden på skolebygget vurderes til å være bedre enn først antatt, og at det ved mindre tiltak vil være mulig å forlenge levetiden på eksisterende bygg med minimum ti år. Av den grunn er Bolteløkka tatt ut av tabellen over. Porteføljens budsjett i 2022 er 411,5 mill. og 1,68 mrd. i resten av økonomiplanperioden.

Kapasitetsbevarende tiltak - ikke fordelt (prosj. nr. 116503)

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning, for 2022 er det avsatt 264,6 mill. I økonomiplanperioden settes det av 3,3 mrd. til dette formålet. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført.

Rehabilitering skoleanlegg (prosj.nr. 106500)

Det er innarbeidet 150 mill. i 2022 samt 500 mill. årlig i perioden 2023-2025 generell rehabilitering av skolebygg, dvs. totalt 1,65 mrd. til bl.a. ventilasjon, elektrisk anlegg, m.m. Høyeste prioritet er mangler som innebærer umiddelbar sikkerhets-/helserisiko for elever og lærere/ansatte, dernest forhold som gir følgeskader.

Øvrige investeringer i skolebygg (prosj.nr. 119502)

Tabell 11.46 Prosjektnr. 119502 Øvrige invset. Skolebygg fordeles på følgende:

Beløp i 1000 kr

Kap. 063, Prosjnr. 119502 Øvrige invset. Skolebygg	Ferdigstillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
Varmegjenvinnere mv.	4-22			114 100	19 000			
Utvikling av grøntområder	4-22				12 500			
Sum				114 100	31 500			

Tiltakene dekkes av foretakets eget disposisjonsfond og gjelder varmegjenvinnere, ventilasjonsanlegg og utvikling av grøntområder. Det er avsatt 31,5 mill. i 2022.

Barnehager

Tabell 11.47 Investeringer i barnehager

Beløp i 1000 kr

Prosjektnr	Prosjektnavn	2 022	2 023	2 024	2 025
106730	Rehabilitering barnehager	206 000	100 000	100 000	100 000
114725	Ufordelt barnehager	152 600	160 100	176 600	20 000
	Sum barnehager	358 600	260 100	276 600	120 000

Rehabilitering barnehager (prosj. nr. 106730)

Det budsjetteres med 206 mill. i 2022 og for øvrig 100 mill. årlig i økonomiplanperioden i denne porteføljen. Samlet bevilgning i økonomiplanperioden er 506 mill. Midlene benyttes til reetableringer, oppgraderinger og rehabiliteringer av barnehagebygg og prioriteres i samarbeid med bestiller. Budsjettet i 2022 innebærer i hovedsak to større rehabiliteringsprosjekter ved Frogner barnehage og Sjokoladefabrikken som har antatt ferdigstillelse i 2022.

Ufordelt barnehager (prosj.nr. 114725)

For prosjektkategorien « Barnehager ufordelt», er det kun angitt en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring er gjennomført. Porteføljens avsetning i 2022 er 152,6 mill. og samlet 509 mill. i økonomiplanperioden. Det er i økonomiplanperioden planlagt bygget eller kjøpt åtte barnehager med til sammen 48 avdelinger.

Sykehjem

Satsingen på sykehjem utgjør ca. 4,5 mrd. i økonomiplanperioden.

Tabell 11.48 Investeringer i sykehjem

Beløp i 1000 kr

Prosjektnr	Prosjektnavn	2 022	2 023	2 024	2 025
109700	Rehabilitering sykehjem og omsorgsboliger	70 000	70 000	70 000	70 000
111710	Ufordelt sykehjem	49 900	532 000	645 000	500 600
114705	Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	1 510 900	834 600	166 800	
	Sum sykehjem	1 630 800	1 436 600	881 800	570 600

Sykehjem – kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg

Tabell 11.49 Prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg fordeles på følgende sykehjem:

Beløp i 1000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	Nybygg/ rehab	Ferdig- stilling	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
Tåsenhjemmet	Nybygg	4-23	750 000	803 000	120 900	384 700	244 400		-
Dronning Ingrid's hage	Nybygg	3-22	896 000	988 000	658 200	237 800			-
Lambertseter sykehjem	Nybygg	4-22	815 000	842 000	605 600	209 400			-
Furuset Hageby	Nybygg	2-23	825 000	872 000	351 400	281 200	192 400		-
Majorstuhjemmene	Nybygg	4-24	1 030 000	1 213 000	67 600	397 800	397 800	166 800	
Sum			4 316 000	4 718 000	1 803 700	1 510 900	834 600	166 800	-

Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg (prosj. nr. 114705)

Prosjektkategorien inneholder midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2) og vedtatt kostnadsramme. Prosjektporteføljen består av Tåsenhjemmet, Dronning Ingrid's Hage, Lambertseter sykehjem, Furuset Hageby og Majorstuhjemmene. Investeringen vil medføre bygging av totalt 622 sykehjemsplasser. Dronning Ingrid's Hage og Lambertseter sykehjem planlegges ferdigstilt i 2022, mens de resterende prosjektene forventes ferdigstilt i 2023 og 2024. Porteføljen har en samlet bevilgning på 1,5 mrd. i 2022 og en total bevilgning i økonomiplanperioden på 2,5 mrd.

Ufordelt sykehjem (prosj.nr. 111710)

Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når kvalitetssikring (KS2) er gjennomført.

Rehabilitering sykehjem (prosj.nr. 109700)

Det budsjetteres med en videreføring av 70 mill. årlig i økonomiplanperioden, samlet 280 mill. til rehabiliteringstiltak ved sykehjem og omsorgsboliger. Rehabiliteringstiltakene har hovedvekt på videreføring av arbeidet med rehabilitering av heiser, oppgradering av postkjøkken, etterisolering og tiltak for oppgradering av lys. For omsorgsboligene planlegges en rekke prosjekter innenfor blant annet ventilasjon og kjøling, oppgradering av uteområder og brannsikkerhet.

Omsorgsboliger

Tabell 11.50 Investeringer i omsorgsboliger

Beløp i 1000 kr

Prosjektnr	Prosjektnavn	2 022	2 023	2 024	2 025
111711	Ufordelt Omsorg+	325 000	701 675	599 900	275 625
113605	Ufordelt boliger vanskeligstilte	63 000	101 500	51 500	
117700	Ufordelt lokale omsorgsboliger	79 500	353 800	287 600	
	Sum omsorgsboliger	467 500	1 156 975	939 000	275 625

Ufordelt Omsorg+ (prosj.nr. 111711)

Avsetningen «Ufordelt Omsorg+» omfatter midler til omsorg+-prosjekter som tidligere var gjennomført i regi av Boligbygg og Omsorgsbygg. Prosjektkategorien angir en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. Etter hvert som nye prosjekter har gjennomgått kvalitetssikring (KS2) og vedtatt kostnadsramme, blir prosjektene finansiert av denne avsetningen. Det er avsatt 1,9 mrd. i økonomiplanperioden hvorav 260 mill. er rebevilgning av midler inndratt i revidert budsjett. Dette er omtrent på samme nivået som er innarbeidet i vedtatt økonomiplan for perioden 2021-2024.

Ufordelt boliger vanskeligstilte (prosj. nr. - 113605)

For prosjektkategorien «Ufordelt boliger vanskeligstilte», er det kun angitt en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. Etter hvert som nye prosjekter har gjennomgått KS2 og fått vedtatt kostnadsramme blir prosjektene finansiert av denne avsetningen. Det er innarbeidet totalt ca. 216 mill. i økonomiplanperioden.

Ufordelt lokale omsorgsboliger (prosj. nr. 117700)

For prosjektkategorien «Ufordelt lokale omsorgsboliger», er det kun angitt en overslagsavsetning basert på forventet kostnad. Etter hvert som nye prosjekter har gjennomgått KS2 og fått vedtatt kostnadsramme, blir prosjektene finansiert av denne avsetningen. Det er innarbeidet totalt ca. 720 mill. i økonomiplanperioden.

Ny storbylegevakt (prosj.nr. 119771)

Bygging av ny storbylegevakt i Oslo på tomten til Aker sykehus ble vedtatt av bystyret i februar 2020 med kostnadsramme på 3,1 mrd. og styringsramme på 2,89 mrd. Prosjektet er i gjennomføringsfase med planlagt ferdigstillelse i 2023.

Tabell 11.51 Prosjektnr. 119771 Ny storbylegevakt

						Beløp i 1000 kr			
Kap. 063, prosjektnr. 119771 Ny storbylegevakt	Nybygg/-rehab	Ferdigstillelse	Styringsramme P50	Kostnadsramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
119771 Ny storbylegevakt	Nybygg	2-23	2 890 000	3 100 000	1 813 600	900 000	176 400		

Idrettsanlegg

Tabell 11.52 Investeringer i Idrettsanlegg

		Beløp i 1000 kr			
Prosjektnr	Prosjektnavn	2 022	2 023	2 024	2 025
115810	Rehabilitering idretts- og kulturanl	72 600	72 600	72 600	72 600
116810	Idrettsanlegg - rehab/nybygg	1 218 180	484 000	223 850	
116820	Ufordelt idrettsanlegg	33 410	343 600	337 300	330 000
116830	Rehabilitering biler og maskiner - idrett	2 904	2 904	2 904	2 904
122400	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	605 000	605 000	250 410	
	Sum idrettsbygg	1 932 094	1 508 104	887 064	405 504

Ved etablering av Kultur- og idrettsbygg i 2015 ble lagt til grunn at foretaket ville få fradrag for inngående merverdiavgift etter merverdiavgiftsloven for alle eiendommer. Kultur- og idrettsbyggs investeringsprosjekter ble derfor budsjettert uten merverdiavgift, og foretaket kunne kreve fradrag for inngående merverdiavgift for de investeringsprosjekter som faller inn under lov om merverdiavgift og merverdiavgiftkompensasjon for de investeringsprosjekter som faller inn under merverdiavgiftskompensasjonsloven.

Fra og med budsjettåret 2022 vil Kultur- og idrettsbyggs investeringsportefølje, i likhet med de øvrige investeringene i Oslobygg, være budsjettet inkl. mva. Dette vil medføre at investeringenes bruttoutgifter øker, men som følge av at investeringskompensasjonen økes tilsvarende, vil netto kostnad være lik null for kommunen.

Idrettsanlegg – rehab/nybygg (prosj.tnr. 116810)

Prosjektkategori «Idrettsanlegg rehab/nybygg» består av midler til investeringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring og fått vedtatt en kostnadsramme. Dette gjelder følgende prosjekter:

Tabell 11.53 Prosjektnr. 116810 Idrettsanlegg – rehab/nybygg fordeles på følgende anlegg:

Beløp i 1000 kr

Kap. 063, projektnr. 116810 Idrettsanlegg – rehab/nybygg	Nybygg/rehab	Ferdig- stillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
Korsvoll flerbrukshall	Nybygg	3-22	258 940	296 450	186 340	72 600	-	-	-
Majorstuen flerbrukshall	Nybygg	3-22	254 100	285 560	147 620	106 480	-	-	-
Tokerud flerbrukshall	Nybygg	1-22	160 400	175 100	105 400	55 000	-	-	-
Manglerud bad	Nybygg	2-22	658 000	682 000	533 000	125 000	-	-	-
Valle Hovin isbane	Nybygg + rehab	3-23	393 250	442 860	66 550	254 100	72 600	-	-
Dælenenga flerbrukshall	Nybygg	2-24	382 360	448 910	31 460	242 000	108 900	-	-
Mortensrud landhockey- og kunstisbane	Nybygg	3-22	103 334	121 968	30 734	72 600	-	-	-
Stovner bad	nybygg	1-25	840 950	992 200	24 200	290 400	302 500	223 850	-
Sum			3 051 334	3 445 048	1 125 304	1 218 180	484 000	223 850	-

Prosjektporteføljen består av ulike idrettsanlegg som flerbrukshallene Korsvoll, Majorstuen, Dælenenga, Valle Hovin isbane, Manglerud bad og Stovner bad. Flerbrukshallene Korsvoll og Majorstuen samt Manglerud bad har forventet overlevering i løpet av 2022. Overlevering av Tokerud flerbrukshall er utsatt fra opprinnelig plan grunnet utfordringer med regulering, hallen forventes overlevert i første kvartal 2022.

Porteføljen har en samlet bevilgning på 1,2 mrd. i 2022, og en total bevilgning i økonomiplanperioden på 1,9 mrd.

Tabell 11.54 Prosjektnr. 122400 Nytt Tøyenbad med flerbrukshall:

Beløp i 1000 kr

Kap. 063, projektnr. 122400 Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	Nybygg/rehab	Ferdigstillelse K-åå	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	Nybygg	2-24	2 000 130	2 170 740	539 720	605 000	605 000	250 410	-

Investeringsprosjekter i tidligere Kultur- og idrettsbyggs portefølje, inkludert nye Tøyenbadet med flerbrukshall, er lagt inn i budsjettet inkl. mva. Det er benyttet satser for beregning av mva. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen komme tilbake til endelig beregning av mva. for nye Tøyenbadet og ev. justering av mva. for øvrige idrettsprosjekter.

Ufordelt idrettsanlegg (prosj.nr. 116820)

Avsetningen omfatter midler til idrettsprosjekter som tidligere var gjennomført i regi av Undervisningsbygg og Kultur- og idrettsbygg. Prosjektkategorien består av midler til investeringsprosjekter som ikke har gjennomgått kvalitetssikring og hvor det er innarbeidet en foreløpig avsetning basert på forventet kostnad. Det er innarbeidet en rund-sum til rehabilitering av Løren ishall og Frognerbadet basert på et grovt kostnadsanslag. Prosjektene er i en tidlig utredningsfase

og det er betydelig usikkerhet knyttet til hva arbeidene vil koste. Byrådet vil komme tilbake til bystyret når prosjektene er ferdig utredet og kvalitetssikret.

Rehabilitering idrett og kultur (prosj.nr. 115810)

Byrådet foreslår å videreføre satsingen på rehabilitering med 72,6 mill. årlig i økonomiplanperioden, samlet 290,4 mill. Bevilgningen vil bidra til å ta igjen deler av vedlikeholdsetterslepet i foretakets portefølje av idrettsanlegg. Budsjettposten kan også benyttes til rehabilitering av kulturbbygg.

Oslobygg vil ha særskilte driftsoppgaver i Holmenkollen nasjonalanlegg som snøproduksjon, løypekjøring og preparering av hoppbakker. Driften innebærer behov for biler, prepareringsmaskiner og snøkanoner. Byrådet foreslår et årlig budsjett på 2,9 mill. i økonomiplanperioden.

Brannstasjoner

Tabell 11.55 Prosjektnr. 120700 Sentrum brannstasjon:

Beløp i 1000 kr									
Kap. 063, prosjektnr. 120700 Sentrum brannstasjon	Nybygg/rehab	Ferdigstillelse	Styringsramme P50	Kostnadsramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
Sentrum brannstasjon	Nybygg	2-23	273 000	314 000	114 700	100 000	58 300		

Sentrum brannstasjon (prosj. nr. 120715)

Prosjektet fikk vedtatt kostnadsramme på 314 mill. inkl. mva i budsjettet for 2021. Byggeprosessen er i gang og prosjektet arbeider med sikte på ferdigstillelse i 2023.

Klimatiltak

Tabell 11.56 Prosjektnr. 122401 Klimatiltak

Beløp i 1000 kr								
Kap. 063, prosjektnr. 122401 Klimatiltak	Ferdig- stillinge	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2 022	2 023	2 024	2 025
Strømforsyning for lading på byggeplass	4-22				4 000			
Solceller	4-23				9 125	9 125		
Sum					13 125	9 125	-	-

Klimatiltak (prosj. nr. 122401)

Byrådet foreslår å avsette 4,0 mill. i 2022 til strømforsyning for lading på byggeplass(battericontainer). Tiltaket knytter seg til to byggeprosjekter hvor det foretas en utredning av utslippsfri byggeplass i tidligfase/ forprosjekt. Basert på anbefaling i denne utredningen leies det inn en battericontainer på byggherres regning til byggeplassen. Utredningen skal videre gi premissene og informasjonen som totalentreprenør behøver for å gjennomføre en utslippsfri byggeplass.

Byrådet foreslår også å installere solceller ved flere av Oslobyggs eiendommer og foreslår å bevilge 9,1 mill. hvert av årene 2022 og 2023 til tiltaket. Gjennom tiltaket vil man kunne utnytte takflatene på eiendommene på en gunstig og klimamessig riktig måte. Lokalprodusert energi vil benyttes i den daglige driften av anleggene, samt redusere etterspørselen etter elektrisitet fra det offentlige strømmettet. Reduksjon i årlig etterspørsel etter energi fra nettet er forventet å ligge på ca. 815.000 kWh/år.

6 Klimakonsekvenser

Miljø og bærekraft er et av Oslo kommunes og Oslobyggs satsingsområder. Virksomhetene som videreføres gjennom Oslobygg har i flere år arbeidet målrettet og strategisk med ulike problemstillinger

knyttet til klima og miljø. I alle foretakene har det vært utarbeidet strategier for feltet. Disse retter seg mot både foretakenes drift og byggeprosjekter og tar hensyn til sentrale føringer fra kommunen, herunder kommunens klimastrategi.

Sentrale innsatsområder er bærekraftig vedlikehold og rehabilitering, overgangen til helt utslippsfrie byggeplasser, samt ombruk og sirkulærøkonomi. Dette er viktig både av ressurs- og klimahensyn. Foretaket vektlegger samarbeid og dialog med bygg- og anleggsbransjen og med Oslo kommunes øvrige virksomheter.

Oslobygg vil igangsette prosesser for sertifisering innen ulike ledelsesstandarder knyttet til klima og miljø (bla. ISO 14001). I byggeprosjektene benyttes i dag ulike indikatorer og oppfølgingssystemer knyttet til miljø. Det jobbes med harmonisering av data fra prosjektene for bedre porteføljestyling, for eksempel relatert til klimagassberegninger gjennom livsløpet. I alle prosjekter benyttes miljøoppfølgingsplaner som detaljerer miljømålene i henhold til miljøstrategier og sentrale føringer i det enkelte prosjekt.

Oslobygg vil forvalte en stor eiendomsportefølje og foretaket har fokus på ENØK, digitalisering og automasjon. Bærekraftig vedlikehold og rehabilitering prioriteres.

Oslobygg vil videreutvikle arbeidet med miljø og klima i anskaffelser og vil ha et særlig fokus på kontraktsoppfølging. Oslo kommunes standard klima- og miljøkrav som ble innført i 2020 benyttes i de anskaffelsene der det er relevant. Kravene sørger for at man særlig premierer utslippsfri teknologi på byggeplass i byggeprosjektene, samt utslippsfri transport i anskaffelsene av varer og tjenester på eiendommene. Oppfølging av kontraktskravene gjennom hele gjennomføringsfasen i prosjektene vil bli viktig i årene fremover.

Det føres klimagassregnskap på flere byggeprosjekter. Dette fremmer bruk av materialer med lave klimagassutslipp, blant annet bruk av ombruksmaterialer, tre og lavkarbonbetong. Foretaket vil fremover forbedre sine klimagassvurderinger i KVVU-fasen, blant annet for å synliggjøre behovet for bedret vedlikehold og økt grad av rehabilitering fremfor riving og nybygg i kommunen.

12. KULTUR, IDRETT OG FRIVILLIGHET

Sektoren omfatter kultur, idrett og frivillighet, samt gravferd og tilskudd til Den norske kirke.

12.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for kultur, idrett og frivillighet

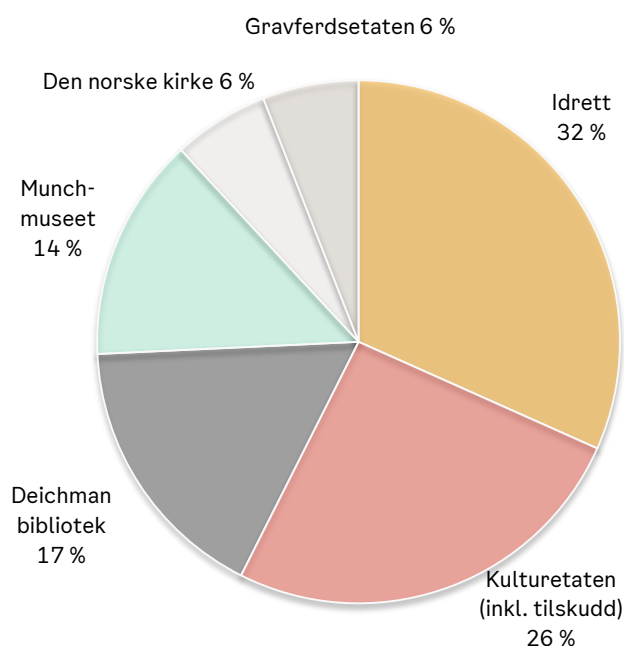
Figur 12.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for kultur, idrett og frivillighet

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	2 696,3	2 720,1	2 736,5	2 816,0	2 950,7
Sum inntekter	-421,8	-433,3	-433,3	-433,3	-433,3
Netto utgifter	2 274,5	2 286,8	2 303,3	2 382,7	2 517,4
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		3,7 %			

Utvalgte satsinger i økonomiplanperioden:

- Investeringer for 5,5 mrd. i idrettsanlegg i årene 2022-2025
- 327 mill. i kulturtilskudd i 2022
- 10 prosent økt størrelse på driftstilskuddsordninga for kunst og kultur i 2022 (totalt 159,9 mill.), sammenlignet med byrådets forslag for 2021 (real-økning)
- Første hele driftsår for det nye Munchmuseet i Bjørvika i 2022
- Åpning av kulturstasjon på Manglerud i 2022, på Voldsløkka i 2023, og på Mortensrud i 2025. Disse vil inneholde totalt 5 000 nye plasser i kulturskolen
- 38,5 mill. til nullutslipps-maskiner og -kjøretøy i Gravferdsetaten

12.2 Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådets ambisjon er at alle skal ha tilgang til et bredt tilbud innen kultur, idrett og frivillighet i Oslo. Gjennom kulturpolitikken skaper vi et varmere samfunn med plass til alle. Det er gjennom felles opplevelser, og gjennom samarbeid i frivillige lag og organisasjoner at samfunnet bindes sammen. Deltakelse i felles møteplasser er med på å skape tilhørighet, og har stor betydning for tillit mellom folk. På det individuelle plan gir kunst og kultur, og deltakelse i fysisk aktivitet og frivillig arbeid personlig utvikling, mental og fysisk styrke, og en bredere horisont. Det gir ferdigheter og sosial kapital, og kan være et viktig redskap til livsendring.

Arenaer og tilbud skal være tilgjengelig uavhengig av den enkeltes bakgrunn. Et bredt tilbud og høy grad av deltakelse bidrar til å jevne ut sosiale forskjeller og hindre utenforskap. Det er et mål å engasjere dem som ikke bruker kulturtilbudene i dag, og å utvide det etablerte tilbudet med et mangfoldig innhold og nye fortellinger. For å få til dette må vi vite mer om hvem tilbudene når ut til, hvilke barrierer som hindrer deltakelse, og hvilke tiltak som fungerer. Eksempelvis har det nye hovedbiblioteket i Bjørvika trukket til seg svært mange besøkende, og byrådet ønsker kunnskapsdeling for å inkludere nye publikumsgrupper også i andre deler av sektoren.

Byrådet vil legge til rette for et mangfoldig kunst- og kulturliv som speiler byen, og der nye stemmer slipper til. Kultur bidrar med nyanser i samfunn der debatten ofte blir polarisert, og kulturpolitikken har en rolle å spille for å ivareta både ytringsfrihet og ytringsansvar. Kunst i offentlige rom gir en mer demokratisk tilgang til gode kulturopplevelser. Oslos kunstordning og kunstsamlinger er en viktig kilde til kunst i det offentlige rom.

Oslo spiller en viktig rolle som nav for landets kunst og kulturtilbud, og er tyngdepunktet for kreative næringer, og attraktiv for store kulturarrangementer. Mange sterke kulturinsitusjoner ligger i byen vår. Det nye Munchmuseet i Bjørvika åpner høsten 2021, med kunst i verdensklasse. De nye kulturbyggene har bidratt til et stadig økende fokus internasjonalt på Oslo som kulturby.

Oslos kunstnere skal ha gode arbeids- og rammevilkår, og byrådet vil legge til rette for at det produseres kunst og kultur i Oslo, også etter pandemien. De tunge og store institusjonene som Munchmuseet skal videreutvikles, samtidig som byens små og mellomstore visningssteder og institusjoner styrkes. Det er her kunsten vokser og utvikles.

Byrådet vil legge til rette for flere filmproduksjoner, flere visningssteder for film og nye filmer om Oslo. Det er opprettet et regionalt filmfond for Oslo. Fondet skal stimulere til aktivitet som fremmer tilknytning til regionen, bærekraftige og klimavennlige produksjoner, samt mangfold, likestilling og inkludering. Filmfondet vil bidra til økt aktivitet og arbeidsplasser i Oslo og regionen rundt, i en sektor som har hatt utfordringer knyttet til pandemien.

Byrådets ambisjon er å styrke den kulturelle grunnmuren med tilbud som når ut til alle. Med den kulturelle grunnmuren menes særlig bibliotek, kulturskole og kulturtilbud til barn og unge. Bibliotekene er møteplasser som er gratis og for alle. Kunnskap og leseglede er et viktig fundament for demokrati. Det nye hovedbiblioteket er en stor satsing som sammen med utvidede åpningstider og meråpne bibliotek lokalt har ført til at både utlånet av bøker og publikumstilstrømningen øker.

Oslo kommune har som mål å ha 100 prosent nullutslipp for maskiner og tunge kjøretøy innen 2025. Dette er en krevende ambisjon, spesielt når det gjelder større kjøretøy og anleggsmaskiner. De er foreløpig lite utbredt, og Oslo kommune som innkjøper bidrar til innovasjon. Det gjør Oslo til en rollemodell og bidrar til interesse fra andre kommuner og byer nasjonalt og internasjonalt, som igjen bidrar til å skape et marked. Slik blir kommunen pådriver for utvikling hos leverandørene. Gravferdsetaten er en av kommunens frontløpere i slik omstilling, og byrådet utvider den eksisterende innsatsen i etaten for utslippsfrie maskiner på 8,9 mill. med ytterligere 38,5 mill. i de neste fire år.

Byrådet vil at Oslo skal kjennetegnes av tilgjengelige og attraktive idrettsanlegg og kulturinstitusjoner, og gode tilbud til barn og unge. Først og fremst trengs det flere breddetilbud, innen både kultur og idrett. Flere barn og unge må få muligheten til å drive med idrett og egenorganisert aktivitet, til å lære seg å spille instrumenter, og bli glad i å tegne og male – og det må legges til rette for at de kan gjøre det i sitt lokalmiljø. Byrådet vil styrke kulturskolen slik at flere barn får lære og utfolde seg kreativt, og høsten 2022 åpner den første av tre nye kulturstasjoner, Manglerud kulturstasjon.

Byrådet ønsker at kommunen skal være en støttespiller og tilrettelegger for frivillig sektor. Frivilligheten er en viktig arena for inkludering og involverer Oslofolk i alle samfunnslag, også de som har spesielle behov. Byrådet ønsker å samarbeide med frivillig sektor i gjenåpningen av samfunnet. 2022 er Frivillighetens år, og det blir viktig å samarbeide med frivillig sektor om hvordan flere kan inkluderes og engasjeres.

Byrådet har siden 2016 foretatt et vesentlig temposkifte i bygging av idrettsanlegg i Oslo. Oslo har likevel fortsatt for få idrettsanlegg, og det gjøres store investeringer i nye anlegg og rehabilitering av eksisterende anlegg i tiden framover. Dette inkluderer bad, flerbrukshaller og fotballbaner, samt nærmiljøanlegg og anlegg for egenorganisert aktivitet som er viktige møteplasser. Vi har om lag 100 kunstgressbaner i Oslo, og den nye handlingsplanen for utfasing av løst plastholdig innfyll i slike baner setter ambisiøse mål for mer bærekraftige anlegg. Samtidig legges det stor vekt på å gi et inkluderende tilbud med plass til flere barn og unge. Dette krever et målrettet arbeid for å gjøre det lettere og rimeligere for unge å delta, og Oslo kommune samarbeider tett med idretten i byen for å få resultater.

Respekt for andres religiøse tilhørighet og praksis, ulike livssyn eller ikke-tro skal prege Oslo. Mangfoldet skal ønskes velkommen. Byrådet ønsker å utvikle en trospolitikk for Oslo der det legges vekt på å bygge bro og forene innbyggerne i et felles ansvar for byen. Byrådet har mottatt rapporten *Tro det eller ei* fra Tros- og livssynsutvalget. Rapporten tar opp flere punkter der kommunen kan gi et bedre tjenestetilbud basert på økt kunnskap om tro og livssyn.

Utfordringer

Det bor snaut 700 000 mennesker i byen vår. Vi har en relativt høy andel barn og unge, og en økende andel seniorer. Vi har størst levekårsutfordringer i landet. Samtidig er vi hovedstad med landets rikeste kulturtilbud og tyngdepunkt for kreative næringer.

I forbindelse med covid-19 pandemien har Oslos kulturliv opplevd lange perioder med nedstenging. Tall fra Virke viser at Oslo ble særlig hardt rammet av nedstengte tilbud, permitteringer og risiko for konkurser i bransjen. De negative ringvirkningene for leverandører og andre næringer er betydelige, også for de deler av sektoren som er tett knyttet til turisme. Blant de største utfordringene er å hindre kompetanseflukt fra sektoren, og ikke minst å gjenskape unges tro på en framtid for kulturfeltet som et sted for eget kulturuttrykk og som arbeidsplass.

Statlige krisepakker har dekket opp en del av det økonomiske tapet, men tilbakemeldinger fra bransjen er at mange har falt utenfor disse ordningene. Tett dialog med sektoren har lagt grunnlaget for kommunens særskilte tiltak for sektoren under pandemien.

Fortsatt er det slik at folks inntekt og utdanning har stor betydning for bruk av enkelte kulturtilbud. De med høy utdanning bruker tilbudene i betydelig større grad enn personer med lav utdanning. Dette gjelder alle former for kulturtilbud, unntatt besøk på folkebibliotek, idrettsarrangement og tros- og livssynsmøter.

Alle barn og unge som ønsker det skal kunne delta i fritidsaktiviteter. Samtidig vet vi at barn bruker fritidstilbudene i ulik grad. Et sentralt spørsmål er hva det skal koste å delta. Mindre synlig er alle de andre barrierene. Noen av barrierene handler rett og slett om hvilke valgmuligheter man kjenner til, men en nøkkel er å sikre at alle føler seg inkludert uansett bakgrunn og identitet. Både idrett og kulturskole har opplevd frafall blant barn og unge under pandemien.

Oslo kulturskole har lavere dekningsgrad enn de aller fleste kommuner i landet og det er store variasjoner mellom bydelene. Bare litt over 8 000 barn og unge er elever i den kommunale kulturskolen. 24 000 barn og unge får opplæring i private kulturskoler eller ideelle tilbud. Opplæringen som gis i privat regi varierer mer i pris, og de dyreste tilbudene koster fire ganger så mye som kommunens tilbud. Flere må oppleve at tilbudene er for dem, og hindringer for deltakelse må bygges ned.

Frivilligheten i Oslo har også merket pandemien. Rekruttering er utfordrende, og mye må gjøres på nye måter. Fortsatt er tilgang til lokaler en stor utfordring for byens økende antall frivillige organisasjoner. Kommunens satsing på meråpne skoler og arbeid med digitale løsninger for bestilling og bruk av lokaler er viktig for å imøtekomme disse utfordringene. Frivillig sektor opplever fortsatt at det er vanskelig å finne fram til rett person og tjeneste når de har behov for kontakt med kommunen.

Over tid har eiendom og utstyr i Oslo kommune fått et betydelig etterslep i vedlikehold. Manglende vedlikehold er kostnadsdrivende og kan være en utfordring for sikkerhet og effektivitet. Å innhente et slikt etterslep er en stor og langsiktig oppgave. Det er god ressursforvaltning å ta vare på idrettsanlegg, kirkebygg og kulturhistoriske bygninger, samt å forvalte kommunens kunstsamlinger på en god måte.

Tabell 12.1 Mål for kultur-, idretts- og frivillighetssektoren

Mål for kultur, idrett og frivillighet		Virksomheter som bidrar til måloppnåelse
1.	Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle	Kulturetaten, Munchmuseet, Deichman bibliotek
2.	Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet	Kulturetaten, Munchmuseet, Deichman bibliotek
3.	Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte	Kulturetaten, Munchmuseet, Deichman bibliotek
4.	Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser	Deichman bibliotek
5.	Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge	Bymiljøetaten
6.	Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo	Kulturetaten, Bymiljøetaten, Deichman bibliotek
7.	Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn	Gravferdsetaten

Mål 1: Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Oslo skal være en attraktiv og tilgjengelig kunst- og kulturby for alle som bor her, og for alle som kommer på besøk. Først og fremst er nye kulturbygg og et kulturtilbud i verdensklasse en berikelse for byens befolkning, men de vil også bidra til å tiltrekke kunstneriske krefter og internasjonale gjester. Det nye Munchmuseet gir oss muligheter til å få oppleve enda mer kunst i verdensklasse her i Oslo.

I kommuneplanen vektlegges betydningen av kulturell infrastruktur for å utvikle Oslo som kulturby. For at Oslo skal ha de beste forutsetningene for sine profesjonelle kunstnere, er det behov for økt satsing på utvikling av gode arenaer og tilrettelagte produksjonsrom i form av verksteder, atelier og øvingslokaler. Gjennom strategisk arbeid for tilrettelegging for arrangementer skal Oslo bli mer arrangementsvennlig, mer miljøvennlig og oppnå økt bruk av offentlige arealer til arrangementer.

Kulturtilskuddene er viktige bidrag til kvalitet, mangfold og nyskaping. Hvert år er det et stort tilfang av nye aktiviteter og aktører som kunne fått støtte, og det er et potensial her for å få til positive ringvirkninger for lokalmiljø og kreative næringer.

Når kulturlivet skal være tilgjengelig for alle, må oppmerksomheten om hvem som deltar øke, og hindringer for deltakelse må identifiseres og motvirkes.

Mål 2: Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Barn og unge i Oslo trenger arenaer for kreativ og kunstnerisk utfoldelse. Det er lettere for barn å delta nær der de bor, og det bør utvikles et bedre tilbud på lokale arenaer som skoler, lokalbibliotek og lokale kultureiendommer. Det bør utvikles flere tilbud i aktivitetsskolen, og innen profesjonell kultur for barn. Det er viktig å bygge opp den kulturelle grunnmuren i form av kulturskole, folkebibliotek og lokale kulturhus.

Barn bør få oppleve kunst på et høyt nivå. Oslos kulturaktører må oppmuntres til å utvikle bedre tilbud for barn på barns premisser, og Oslo kommune vil styrke dette arbeidet i våre egne kulturinstitusjoner. Det er viktig å skape mer inkluderende opplevelser.

Mål 3: Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Oslo kommune har betydelige materielle og immaterielle kulturelle verdier, både i institusjoner som Munchmuseet og Vigeland-museet, kommunens kunstsamling og kulturhistoriske eiendommer, men også i Byarkivet og annet verdifullt kildemateriale. Middelalderbeltet er også en særdeles viktig del av Oslos historie.

Oslo har kunst i byens parker og andre offentlige rom som er lett tilgjengelig for innbyggerne. Vigelandsanlegget er blant byens viktigste turistattraksjoner, og er populær som park for byens innbyggere. De senere år har Ekebergparken kommet til. Oslo kommunes kunstordning skal fremme kunst i det offentlige rom, bidra i nye bystrøk og spre kunst over hele byen, og det jobbes aktivt med formidling og tilgjengeliggjøring av kunst. Det er en egen satsing på gatekunst.

Den dokumentasjonen av innbyggernes og kommunens rettigheter og de kildene til byens historie som nå kommer inn til Byarkivet, er i voksende grad digital. Dette må kommunen planlegge for slik at innsamling, forvaltning og formidling av digitalt materiale gjøres på en forsvarlig måte.

Mål 4: Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser

Deichman er byens folkebibliotek og er landets best besøkte kulturtilbud. Bibliotekets hovedoppdrag er å fremme kunnskap, peke på sammenhenger og oppfordre til kritisk refleksjon. Deichman har en viktig oppgave i å fremme leseglede, øke utlånet og inspirere nye lånere til å ta større del i litteraturens verden. Biblioteket er en viktig støttespiller for at kunnskap og gode bøker deles mer rettferdig uavhengig av innbyggernes økonomiske og sosiale bakgrunn.

Biblioteket er en kulturinstitusjon som lager arrangement for publikum, en debattarena som utvikler og utvider demokratiet, og en læringsarena som sprer og deler kunnskap. Bibliotekene går fra å være bygninger for bøker til å bli samlingspunkt for mennesker.

Den positive utviklingen i utlån og besøkstall viser at bibliotekene i Oslo har et stort potensial. Det nye hovedbiblioteket i Bjørvika og meråpne lokale bibliotek er en viktig satsing for å nå ut til flere med et bedre tilbud.

Mål 5: Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge

Idretten er den mest populære organiserte fritidsaktiviteten blant barn og unge i Oslo. Det er et mangfoldig aktivitetstilbud i Oslo, og mange unge og voksne driver også trening og fysisk aktivitet på egen hånd. Samtidig har Oslo Norges dårligste dekning av idrettsanlegg. Dette fører til et stort press på byens anlegg. Stor aktivitet medfører også høy slitasje og mange anlegg trenger vedlikehold og rehabilitering. For å legge til rette for økt fysisk aktivitet og fortsatt høy idrettsdeltakelse hvor alle som vil kan delta, er det behov for å bygge nye idrettsanlegg over hele byen også de kommende årene.

Byrådet vil i tiden fremover sørge for å holde tempoet oppe slik at nye anlegg prosjekteres og gjennomføres i tråd med behovsplanen for idrett og friluftsliv. Byrådet legger stor vekt på gjennomføring og vil prioritere nøkterne og breddetilpassede anlegg for å bøte på det store etterslepet. Ikke minst er det en stor satsing på badeanlegg, herunder nye Tøyenbadet, Manglerud bad og Stovner bad i økonomiplanperioden. Vedlikehold og rehabilitering av eksisterende anlegg er også et prioritert område.

Byrådet samarbeider med Oslo idrettskrets om å legge til rette for et mer inkluderende idrettstilbud til barn og unge. Treningstid og tilskudd til idrettslag skal i større grad premiere lag og klubber som jobber aktivt for å inkludere flere.

Mål 6: Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Det skal være lett å drive med frivillig aktivitet i Oslo og kommunen skal styrke rollen som støttespiller og tilrettelegger for frivilligheten. Byrådet vil gjennom økt satsning på lokalmiljø, koordinering, forenkling og samhandling bedre vilkårene for frivillig sektor, og bidra til bedre å utnytte potensialet for frivillighet som ligger i befolkningen. Byrådet vil bidra til en variert og levende frivillig sektor som eksisterer og utvikles på egne premisser. Det innebærer forenklede kommunale prosesser, bedre samhandling, og tilgjengeliggjøring av lokaler og kommunal grunn.

Byens byrom og uterom, dvs. torg, gater, parker og friluftsområder skal i større grad stilles til rådighet for frivillige og frivillige arrangement. Det er viktig å se på hvordan den kommunale eiendomsmassen og investeringene som gjøres i denne, kan utnyttes på en måte som gir mest mulig tilbake til byens innbyggere. Merbruk, flerbruk, samlokalisering og tilgangsløsninger basert på ny teknologi er viktige tiltak for å realisere dette.

Mål 7: Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Oslo preges av et stort trosmangfold, og skal være en livssynsåpen by. Befolkningssammensetningen og tros- og livssynsmangfoldet har noe å si for hvordan vi lever sammen. Livssynsåpenhet er noe annet enn nøytralitet, det er å ta på alvor viktige verdier i innbyggernes liv. Det å dele tro eller ikke-tro med andre er gjerne blant de større fellesskapene vi mennesker inngår i, og som betyr noe for samhold eller for splittelse i et samfunn.

Byens mangfold i kultur, tro og livssyn skal gjenspeiles i gravferdsvirksomheten. Det innebærer at byens innbyggere skal gravlegges med respekt for deres tro eller livssyn. Oslos gravplasser utgjør en del av vår felles kulturarv, og styrker mangfoldet og verdien i byens grøntstruktur. Mange bruker dem til gjennomgang og rekreasjon. I tillegg har de som grøntområder en viktig funksjon for klima og miljø.

Gravlundene i Oslo skal være gode grønne møteplasser i byen, som gir en god og verdig ramme rundt gravferdene. De skal være vakkert utformet med respekt for miljø og kulturminner i takt med byen og befolkningens behov for grønne byrom. Det skal føles godt å gå hit både alene og sammen med andre.

12.3 Sektorens økonomiske rammer

Tabell 12.2 Økonomiplanoversikt med spesifikasjoner av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	2 274,5	2 144,6	2 264,3	2 357,8	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	2 274,5	2 274,5	2 274,5	2 274,5	2 274,5
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	46,2	46,2	46,2	46,2
+/- Reelle endringer	0,0	-33,9	-17,5	62,0	196,7
=ØKONOMIPLAN (netto)	2 274,5	2 286,8	2 303,3	2 382,7	2 517,4
Endringer i prosent		0,5 %	1,3 %	4,8 %	10,7 %
Sum endringer		12,3	28,7	108,2	242,9

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0,0	-0,9	-1,5	-1,5	-1,5
+/- Justering for engangstiltak	0,0	-105,6	-164,5	-168,6	-168,6
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-3,3	-26,3	-40,5	-41,2
+/- Spesifiserte rammeendringer	0,0	75,9	174,8	272,6	408,1
Sum reelle endringer		-33,9	-17,5	62,0	196,7

1) 2021-prisnivå

Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling

Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling utgjør 46,2 mill. for 2022.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Det er innarbeidet en forventet besparelse i sektorens budsjettamme med 0,6 mill. i 2022 og 1,2 mill. fra 2023 knyttet til omlegging til digital sykemelding og ny visuell identitet.

Kap. 500 styrkes med 1 mill. fra 2022 for tilskudd til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, flyttet fra kap. 581. Kap. 500 styrkes videre med 0,2 mill. fra 2022 for tilskudd til Østlandsutstillinga, flyttet fra kap. 126.

Kap. 545 reduseres med 0,5 mill. fra 2022 for energieffektiviseringstiltak i KID.

Kap. 581 reduseres med 1 mill. fra 2022 for tilskudd til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn, flyttet til kap. 500.

Justering for engangstiltak

Kap. 500 er redusert med 0,4 mill. fra 2022 for forskjellige tilskuddsmottakere.

Kap. 502 styrkes med 0,8 mill. i 2022 og kuttes 6,4 mill. fra 2023 for midlertidige arbeidslokaler for kunstnere i Myntgata 2 og Ila hybelhus. Kapittelet er også styrket med 1,7 mill. i 2022 for prosjekt Meråpen skole/kommune (tilgjengeliggjøring av lokaler for frivilligheten).

Kap. 504 reduseres med 30,9 mill. fra 2022 grunnet at drift på Tøyen opphører.

Kap. 505 styrkes med 3 mill. i 2022 for pop-up-bibliotek i bydel St. Hanshaugen.

Kap. 545 reduseres med 53 mill. i 2022 tilknyttet midlertidige anlegg på Mortensrud som ble finansiert i 2021. Kapittelet reduseres med 16 mill. til utredninger og forprosjekt i 2022, som innebærer at det ligger 4 mill. til dette formålet i 2022. Kapittelet reduseres med 3,6 mill. fra 2024 for midlertidig bad på Økern. 2 mill. til istandsetting av cricketbaner utgår fra 2022.

Kap. 548 reduseres med 9 mill. tilknyttet avsetning for drift av nye idrettsanlegg.

Uspesifiserte rammeendringer

Samlede uspesifiserte rammekutt for sektoren er 3,3 mill. i 2022, økende til 41,2 mill. fra 2025.

Spesifiserte rammeendringer

Kap. 500 reduseres med 5 mill. fra 2022 for fondsmidler til filmfond i 2021. Kutt på frivillighetsfeltet utgjør 1 mill. fra 2022. Kapittelet er styrket med 1,5 mill. fra 2022 for overførte tilskuddsmidler fra Kulturrådet.

Kap. 502 styrkes med 1,4 mill. fra 2022 grunnet utvidelse av kulturskoletilbudet. Kapittelet styrkes med 7,0 mill. i 2022 for driftsdelen av kunstordninga. Styrkes videre med 1 mill. fra 2022 for kompensasjon for el-utstyr i kulturskolen. Styrkes også med 2 mill. i 2022 for strakstiltak på Kirkeristen (i tillegg 15,5 mill. på investering).

Kap. 504 reduseres med 4 mill. i 2022 og 9 mill. fra 2023 for redusert husleie til foretaket. Styrkes med 3,3 mill. i 2022 og 6,6 mill. fra 2023 for midlertidig reduksjon i åpningstidene.

Kap. 505 styrkes med 5 mill. fra 2022 til utvidede åpningstider ved det nye hovedbiblioteket. Styrkes videre med 2,5 mill. fra 2022 for drift av skolesamlinga, og 2 mill. i 2022 for tilbud til barn og unge.

Kap. 508 styrkes med 10,9 mill. fra 2022, økende til 75,9 mill. fra 2025, for drift av kommende kulturstasjoner og bibliotek.

Kap. 545 styrkes med 11 mill. i 2022 og '23, og 15 mill. fra 2024 for økt tilskudd til realisering av idrettsanlegg i samarbeid med private. Nordbyen (Stovner) turnhall får nye (utvidede) lokaler for 6,2 mill. i 2022 og 5,8 mill. per år fra 2023.

Kap. 548 styrkes med 32,6 mill. i 2022, økende til 312,3 mill. fra 2025, for husleie og drift av nye idrettsanlegg.

Tabell 12.3 Netto driftsbudsjett per kapittel

Beløp i mill.

Netto driftsbudsjett	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Endring 2021 - 2022
500 Kulturtilskudd m.m. (KIF)	322,2	320,3	266,3	262,3	262,3	-1,9
502 Kulturetaten (KIF)	240,1	259,9	245,2	242,6	239,8	19,8
504 Munchmuseet (KIF)	326,4	300,3	297,0	295,0	294,9	-26,1
505 Deichman bibliotek (KIF)	394,9	417,3	407,7	405,4	405,3	22,4
508 Avsetning husleier kulturbygg (KIF)	0,0	10,9	41,9	59,6	75,9	10,9
545 Idrett (KIF)	762,3	720,2	705,3	695,0	694,8	-42,1
548 Avsetning husleier idrettsprosjekter (KIF)	2,6	26,2	109,4	193,1	314,9	23,6
581 Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	148,3	151,8	152,1	152,1	152,1	3,5
590 Gravferdsetaten (KIF)	77,8	79,9	78,3	77,5	77,4	2,1
Sum Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 274,5	2 286,8	2 303,3	2 382,7	2 517,4	12,3

Tabell 12.4 Brutto investeringsbudsjett per kapittel

Beløp i mill

Brutto investeringsbudsjett	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
502 Kulturetaten (KIF)	82,1	68,6	96,7	54,6
505 Deichman bibliotek (KIF)	1,5	0,0	0,0	0,0
545 Idrett (KIF)	216,0	59,2	7,0	7,0
581 Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	21,3	20,0	20,0	20,0
590 Gravferdsetaten (KIF)	34,4	20,0	13,5	12,0
Sum Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	355,3	167,8	137,2	93,6

12.4 Kulturtilskudd m.m.

Tabell 12.5 Driftsbudsjettet for kap. 500

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
500 Kulturtilskudd m.m. (KIF)			
10 Lønn og sosiale utgifter	840	0	0
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	22 993	0	0
14 Overføringsutgifter	332 455	328 175	326 628
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	382	0	0
Sum utgifter	356 670	328 175	326 628
16 Salgsinntekter	-53	0	0
17 Refusjoner	-7	0	0
18 Overføringsinntekter	-6 017	-6 000	-6 319
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-382	0	0
Sum inntekter	-6 459	-6 000	-6 319
Netto utgifter	350 210	322 175	320 309

1 Ansvarsområde

Kapittelet omfatter tilskudd og andre overføringer til det profesjonelle og frivillige kulturfeltet. Kapittelet administreres av Kulturetaten.

2 Situasjonsbeskrivelse

Rundt to tredjedeler av midlene på kapittel 500 gis som driftstilskudd til kunst- og kulturaktivitet i Oslo. Tilskuddene går til hele spekteret av Oslos kulturliv, fra store etablerte kulturinstitusjoner, kulturarrangement og festivaler til små og mellomstore organisasjoner og arrangører. I tillegg tildeles det også tilskudd til blant annet kunst- og kulturtiltak, konserter og forestillinger, tilskudd til innovasjon innen kultur- og kulturnæringer, frivilligsentraler, mediestøtte, konsertstøtte til frivillige musikktiltak og tilskudd til kor, korps og orkestre, og barne- og ungdomsorganisasjoner. Avsetningene omfatter også kunst- og kulturstipend, kultur i barnehager, den kulturelle spaserstokken, spillemidler til kulturbygg, ferieleirer og ungdomsråd. Avsetning til kommunens filmfond ligger også på dette kapitlet.

Nytt fra 2022 er at Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn innvilges driftsstøtte. Midlene er lagt på dette kapitlet. Det forutsettes at driftsstøtten blant annet benyttes til dialogarbeid i Oslo.

I statsbudsjettet for 2021 ble midler fra den statlige tilskuddsordningen for regional bransjeutvikling, kreativ næring, overført til fylkeskommunene gjennom rammetilskuddet. Fra 2022 er disse midlene lagt til den kommunale tilskuddsordningen *Tilskudd til innovasjon innen kultur og kulturnæringer*. Fra 2015 til 2020 har antall behandlede søknader økt fra 703 til 1703. Veksten har særlig vært stor de siste tre årene, hvor antallet har mer enn doblet seg. Særlig har økningen vært stor i stipendordningen og i løpende tilskudd til kunst- og kulturtiltak.

En detaljert fordeling av byrådets forslag til fordeling av tilskudd vil bli gitt i et notat til bystyrets organer.

Koronapandemien har hatt stor innvirkning på kulturfeltet og mange av tilskuddsmottakerne fra kommunens tilskuddsordninger til kunst og kultur. I 2021 ble det i avsatt til sammen kr. 33,2 mill. i stimuleringsmidler til henholdsvis kulturfeltet (17,5 mill.), barne- og ungdomsaktiviteter (8,7 mill.) og frivillig sektor (7 mill.) som følge av koronapandemien. Disse avsetningene er av midlertidig karakter.

Kulturdepartementet gjennomfører en høring på ny forskrift om frivilligsentraler høsten 2021, og det er derfor ikke avklart hvordan tilskuddet forvaltes fra 2022. Eventuelle endringer i kommunens ansvar, samt eventuelle beløp avsatt i Statsbudsjettet for 2022, vil framkomme i Tilleggsinnstillingen.

Tabell 12.6 Nøkkeltall for Kulturtilskudd m.m. (kap. 500)

Kulturtilskudd m.m.	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Driftstilskudd kultur - antall søkere	129	152	160	183	191
Driftstilskudd kultur - antall tildelinger	98	106	119	132	148
Løpende kunst- og kulturtiltak - antall søkere	357	327	374	498	596
Løpende kunst- og kulturtiltak - antall tildelinger	146	218	234	275	352
Kunst- og kulturstipend - antall søkere	200	167	222	363	520
Kunst- og kulturstipend - antall tildelinger	30	32	45	68	64
Innovasjon kultur og kultur næringer - antall søkere	45	50	40	58	35
Innovasjon kultur og kultur næringer - antall tildelinger	24	18	16	20	8
Tilskudd friv. barne- og ungdomsorg., antall org.	46	38	36	37	36
Tilskudd kor, korps, orkestre - antall org./kor/korps/ork.	226	232	248	245	251
Tilskudd til kulturbygg (spillemidler), antall prosjekter	8	6	6	3	5
Tilskudd kultur i barnehager - antall søknader				118	100
Tilskudd kultur i barnehager - antall tildelinger				22	25
Den kulturelle spaserstokken, antall søknader	115	103	140	138	159
Den kulturelle spaserstokken, antall tildelinger	12	21	38	41	46
Tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier - antall søknader				9	7
Tilskudd til nyhets- og aktualitetsmedier - antall tildelinger				5	6
Tilskudd til frivilligsentraler - antall søknader				33	33
Tilskudd til frivilligsentraler - antall tildelinger		31	32	33	32
Antall deltakere ferieleiren Camp Hudøy	1 370	1 345	1 368	1 360	0
Deltakere hos andre leietakere på Hudøy	4 847	4 762	3 529	4 039	118
Antall overnattingsdøgn på Hudøy, totalt	31 094	32 440	27 127	29 520	760

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Som grunnlag for anvendelsen av midlene på kapittelet legges målene:

Mål 1 Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Mål 2 Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Mål 6 Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,4 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Ut over dette er kapittelet svekket med 4,3 mill. sammenlignet med vedtatt budsjett for 2021.

5 Tilskuddsmidler

Tabell 12.7 Tilskuddsoversikt for Kulturtilskudd m.m. (kap. 500)

Beløp i 1000

Avsetningen gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag 2022
Driftstilskudd kunst og kultur og andre avsetninger	143 347	154 425	159 859
Driftstilskudd Oslo Nye Teater ¹⁾	84 500	85 500	79 500
Løpende kunst- og kulturtiltak	7 000	6 750	7 000
Løpende kunst- og kulturtiltak - Bilfritt Byliv ²⁾	5 000	2 000	
Tilskudd til mindre bylivstiltak - Bilfritt Byliv ²⁾	2 000		
Innovasjon innen kultur og kulturnæring ³⁾	1 500	1 500	3 000
Kunst- og kulturstipend, kulturpriser	2 500	2 500	5 000
Tilskudd til kulturbygg ⁴⁾	5 397	6 000	6 319
Mediestøtte i Oslo	3 000	3 000	3 000
Konsertstøtte frivillige tiltak	1 000	1 000	1 000
Frivilligsentraler ⁵⁾	13 670		
Filmfond		9 000	4 000
Kultur til barnehagebarn	3 000	3 000	3 000
Den kulturelle spaserstokken	4 000	4 000	4 000
Frivillighetsmelding, oppfølging ⁶⁾	2 000	2 000	1 000
Besøkgårder/aktivitetshus, byomfattende innhold	10 050	10 050	10 050
Frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner	10 400	10 400	10 400
Skolekor, korps, orkestre	11 000	11 000	11 000
Ferieleirer frivillige, barn/unge	6 800	6 900	6 900
Musikkråd, råd for ungdom.org., Unginfo, mv. ⁷⁾	8 250	8 650	8 100
Lokale kulturtiltak via lokale ungdomsråd	2 500	2 500	2 500
Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn ⁸⁾			1 000
SUM	326 914	330 175	326 628
Ekstraordinære krise- og stimuleringspakker i 2020 og 2021:	19 100	51 592	

Beløp 2020 og 2021 er budsjetterte beløp, inkludert endringer i årlig justerte budsjett.

1) Avsetningen for Oslo Nye Teater er for 2022 justert iht. teaterets prognose for egenkapital etter pandemiperioden. Justeringen gjelder kun for 2022, og salderer rammen for driftstilskudd for øvrig.

2) Løpende tilskudd til kultur - Bilfritt Byliv er særskilte avsetninger i Bilfritt Byliv-satsingen, som er fordelt i løpet av det aktuelle året.

3) Beløpet er styrket for å ivareta den overførte statlige ordningen for regional bransjeutvikling av kreativ næring.

4) Budsjettall for kulturbygg er prognose for statlig tilskudd. Prognose for 2022.

5) Avsetning for frivilligsentraler har i 2020 og 2021 fulgt føringer gitt i statsbudsjettet. For 2021 ble det i statsbudsjettet opplyst at ordningen vil skje som øremerket statstilskudd, for overføring via kommunene. Da nivået og beløpet foreløpig var ukjent, ble avsetningen trukket ut av rammen for kap. 500.

6) 2 mill. av tidligere ramme på 4 mill. for oppfølging av Frivillighetsmeldingen, ble fom. 2020 overført til drift i kap. 502.

7) Avsetningen er justert med 0,55 mill. for sekretariat Sentralt ungdomsråd, som er overført kap. 120.

8) Beløpet er overført fra kap. 581.

12.5 Kulturetaten

Tabell 12.8 Driftsbudsjettet for Kulturetaten (kap. 502)

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
502 Kulturetaten (KIF)			
10 Lønn og sosiale utgifter	108 585	208 754	216 269
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	86 536	109 689	124 145
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	9 858	18 388	18 884
14 Overføringsutgifter	7 572	6 466	6 518
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	20 997	0	0
Sum utgifter	233 548	343 297	365 816
16 Salgsinntekter	-52 124	-71 071	-72 990
17 Refusjoner	-12 485	-21 376	-21 953
18 Overføringsinntekter	-1 523	-10 728	-10 956
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-20 957	0	0
Sum inntekter	-87 088	-103 175	-105 899
Netto utgifter	146 460	240 122	259 917

1 Ansvarsområde

Kulturetaten omfatter Vigelandsmuseet med skulpturene i Vigelandsparken, Oslo kulturskole, Byarkivet, Oslo kommunes kunstsamling og kunstordning, Popsenteret, Øvingshotellet, Rommen Scene og kultursenter, og Oslo ladegård. Etaten forvalter kulturbygg, kulturminner og historiske gårdsanlegg, og skal skaffe gode lokaler til ulike kunst- og kulturformål i Oslo. Dette innebærer blant annet tildeling av atelier og produksjonslokaler innen kunst- og kulturfeltet. Til sammen forvalter etaten 43 kultureiendommer med 95 bygninger, Middelalderbeltet med store kulturminneareal og ruiner, samt feriekolonien på Hudøy med 64 ulike bygninger. Kulturetaten følger også opp deler av frivillighetsfeltet i byen. Kommunens veiledningsfunksjon for arrangører i Oslo (arrangementskontoret) er plassert i Kulturetaten.

2 Situasjonsbeskrivelse

Etaten skal bidra i kulturutviklingen i Oslo, og legge til rette for bedre kulturell infrastruktur i en by med stadig større behov. Med *kulturell infrastruktur* menes blant annet bibliotek, øvingslokaler, kulturstasjoner, atelier og produksjonslokaler for kunstnere. Det omfatter også visningssteder, undervisningslokaler til kulturskolen og kulturelle møteplasser som kultursaler på skoler og formidlings- og museumstilbud. Kulturetaten bidrar inn i planprosesser i kommunen, i områdesatsninger og med utvikling av kommunens eiendomsstrategi.

Kultureiendommene er en del av Oslos kulturelle infrastruktur og er kulturhistoriske eiendommer. Disse tilbys til subsidiert leie til kunstnere og kulturinstitusjoner. Produksjonslokaler som leies ut til subsidierte leiepriser er et viktig kulturpolitisk virkemiddel for kunstnernes arbeidsvilkår, jf. *Kunstbyen – Oslo kommunes kunstplan* hvor et av hovedmålene er at Oslo skal ha gode vilkår for kunstproduksjon og visningssteder.

Det er utarbeidet driftsplaner og gjennomført tilstandskartlegging for alle kultureiendommer. Disse danner grunnlag for vedlikeholdsplaner for den enkelte eiendom. Som følge av eiendommenes karakter og historiske status, er vedlikeholdsetterlepet betydelig for deler av bygningsmassen. Sentrale eiendommer som Frogner hovedgård, deler av Frysja kunstsenter, samt Lokomotivverkstedet i Bispegata 16 har rehabiliteringsbehov. Kirkeristen er i en særlig prekær situasjon og må prioriteres, og byrådet har satt av midler til strakstiltak i 2022.

Kulturetaten arbeider også med viktige utviklingsprosesser bl.a. i Middelalderbyen, Kvadraturen og for ulike Aker-gårder.

Rommen scene og kultursenter er en del av Kulturetaten. I tillegg til scenen omfatter kultursenteret også musikkavdeling og dansesal. Rommen scene benyttes både av lokalt frivillig kulturliv og profesjonelle aktører, og har inngått et samarbeid med Det Norske Teatret om bruken av scenen.

Oslo kulturskole underviser på rundt 80 undervisningssteder i nærmere 200 ulike disipliner innenfor kunstfagene dans, teater, musikk og visuelle kunstfag, med egne talenttilbud innenfor musikk, dans og teater. Kulturskolen har mange søkere, men har samtidig en av de laveste dekningsgradene i landet. Gjennom koronapandemien har frafallet økt med nærmere 1000 elever. En viktig oppgave i 2022 blir derfor å få barn og unge tilbake til kulturskolen.

Høsten 2022 åpner Manglerud kulturstasjon med 1500 elevplasser. I 2022 fortsetter også prosjektet med kulturskoletilbud i AKS, og i 2022 vil tilbudet dobles sammenliknet med 2021.

Oslo kommune har en omfattende kunstsamling, og store deler av den er tilgjengelig i det offentlige rom. Kommunens kunstordning gir muligheter for kunstproduksjon både til nybygg, uterom, innkjøp av ny kunst til utplassering og midlertidige kunstprosjekt.

Vigelandmuseets samling inneholder rundt 1 600 skulpturer, 12 000 tegninger og 400 tresnitt, samt pasteller, smijernsarbeider og treskjærerarbeider. I dag viser museet en fast samlingsutstilling, og skiftende utstillinger med tredimensjonal kunst.

Virksomheten til Byarkivet preges i stor grad av implementeringen av nytt sak- og arkivsystem i kommunen, og arbeidet med etablering av dokumententertjenester for stadig flere av kommunens virksomheter. Det er behov for infrastruktur til digitalt depot og større magasinkapasitet. Utredning av fremtidige lokaler for Byarkivet pågår.

Kulturetaten legger til rette for frivilligheten, særlig gjennom hovedsatsingen om økt tilgang for frivillige i kommunale lokaler, og som kontaktpunkt for informasjon om lån og leie av lokaler. Kulturetaten jobber også for å gjøre egne lokaler tilgjengelige for frivillig aktivitet, blant annet gjennom bruk av digitale løsninger som booking på nett, og digital nøkkel. I 2022 fortsetter arbeidet med å gi frivillig sektor økt tilgang til lokaler, særlig gjennom å gjøre byens skoler mer åpne. Kulturetaten vil ha en koordinerende rolle i dette arbeidet.

Koronapandemien har hatt stor innvirkning på driften av Kulturetaten og etatens publikumstilbud i 2021. Selv om publikumstilbudene trolig kan brukes som normalt i 2022, vil det være en sentral jobb å få publikum tilbake.

Tabell 12.9 Nøkkeltall for Kulturetaten (kap. 502)

Kulturetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall kultureiendommer 1)	45	42	45	43	43
Antall bygninger	83	95	95	95	95
Antall leieobjekt 2)	240	240	395	465	465
-herav antall atelier	223	223	378	378	378
- herav antall boliger	7	7	7	7	7
- herav antall fellesverksted	3	3	3	3	3
- herav antall gallerier/visningssteder	7	7	7	7	7
Hudøy leir – kap. ant. ukesbesøkende barn	425	425	425	425	425
Kultureiendommer bebygd areal m ² 3)	73 124	73 124	80 286	80 478	80 478
- herav andel kulturlokaler (%)	32 %	32 %	37 %	37 %	37 %
- herav andel atelier (%)	46 %	46 %	46 %	46 %	46 %
- herav andel museum (%)	22 %	22 %	17 %	17 %	17 %
Kulturminneareal, park og ruiner m ² 4)	109 922	109 922	111 244	110 870	110 870
Byarkivet:					

Kulturetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Oppbevart arkiv i hyllemeter 5)	22 100	22 423	22 533	23 055	23 345
Tilvekst papirarkiv, i hyllemeter	157	1 023	369	470	290
Antall digitale uttrekk fra virksomheter 6)					
Antall virksomheter tilknyttet Byarkivets dokumentcenter					
Antall ansatte i kommunen som benytter Byarkivets dokumentsentertjeneste	0	0	0	289	1 014
Antall sider gjort tilgjengelig digitalt					
Popsenteret:					
Gj.sn. antall åpningstimer per uke	48	46	46	46	41
Antall klassebesøk per år	186	200	209	201	89
Øvingshotellet:					
Gjennomsnittlig åpningstimer per uke	72	72	72	72	54
Antall brukte øvingstimer	46 729	50 475	52 548	51 606	37 819
Antall brukere	9 849	11 399	11 862	12 528	12 500
Vigeland-museet:					
Gjennomsnittlig åpningstimer per uke	30	30	30	32	24
Antall utstillinger per år	4	3	3	4	3
Arrangement barn og unge	3	10	2	11	0
Kunstordninga:					
Størrelse på kunstordninga i 1000 kr.	53 000	57 000	52 000	58 000	62 700
Antall kunstprosjekt ferdigstilt	17	19	10	11	9
Antall kunstprosjekt under arbeid	30	30	43	36	34
Kulturskolen:					
Antall elever totalt	7 108	6 892	7 395	7 898	8 468
Antall elever i grunnskolealder	6 198	5 968	6 427	7 102	6 529
Antall elevplasser på venteliste	3 233	3 159	2 150	2 638	2 054
Antall elever på venteliste	2 358	2 237	1 592	2 027	1 542
Ant. elever i gr.skolealder på venteliste	1 876	1 779	1 302	1 640	1 177
Antall av etatens lokaler som brukes av frivillige aktører	20	19	20	22	22
Antall leietakere av kunstneratelier og -verksted i kultureiendommene 7)	274	274	445	415	419
Antall leietakere av kultureiendommer som ikke benyttes som atelier eller verksted 8)	76	49	81	78	81

* Det gjøres oppmerksom på at Kulturetaten i 2019 gjennomførte en helhetlig gjennomgang av eiendomsporteføljen som har medført endringer i rapporteringsgrunnlaget fra dette året.

1) Tomme kommunale eiendommer med midlertidig brukslånsavtale er ikke medregnet.

2) Antall leieobjekt omfatter i tillegg blant annet næringsarealer, forsamlingslokaler og museer. Enkelte eiendommer faktureres samlet uavhengig av antall brukere.

3) Samlet bygningsareal i Kulturetatens eiendomsportefølge inkl. tomme kommunale bygg med midlertidig brukslånsavtale.

4) Samlet tomteareal for Middelalderparken, Minneparken, Ladegårdshagen m.fl

5) Deler av arkivet avhendes/kasseres hvert år. Mengden arkivert material er derfor ikke summen av fjorårets mengde pluss tilvekst.

6) Et arkivuttrekk er det datainnholdet som skal hentes ut av et system i bruk av en eller flere virksomheter i kommunen og overføres til Byarkivet for langtidsbevaring.

7) Enkelte eiendommer faktureres samlet, uavhengig av antall brukere. Estimert for hvor mange brukere utleieforholdene omfatter. Fra og med høsten 2018 er det lagt til midlertidig utleie av 158 atelier og produksjonslokaler i Ila pensjonat (88 stk.) og i Myntgata 2 (70 stk.)

8) Eksempelvis Frogner hovedgård som leies ut til Oslo Museum og flere Akergårder som benyttes til ulike kulturaktiviteter.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål, tiltak og resultatindikatorer for kapittelet:

Mål 1 Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig alle

Mål 2 Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Mål 3 Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Mål 6 Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Tiltak 1

Støtte det frivillige og profesjonelle kulturfeltet i gjenoppbyggingen etter koronapandemien.

Tiltak 2

Gjennomføre strakstiltak i Kirkeristen knyttet til byggets stand og høye nivåer av radongass.

Tiltak 3

Planlegge for en fremtidsrettet utvikling av nye kulturskoleplasser i forbindelse med de kommende nye kulturstasjonene.

Tiltak 4

Utvide prosjektet med kulturskole i AKS.

Tiltak 5

Åpne Manglerud kulturstasjon.

Tiltak 6

Koordinere det tverrsektorielle meråpentteamet knyttet til innføring av meråpne skoler, samt utvikle modellen for utlån av kommunale lokaler videre.

Tiltak 7

Videreutvikle Schous kulturbryggeri.

Tiltak 8

Videreføre rehabiliteringen av Frogner hovedgård.

Tiltak 9

Videreføre midlertidig utleie av atelierer og arbeidslokaler i Ila pensjonat og Myntgata 2.

Tabell 12.10 Resultatindikatorer for Kulturetaten (kap. 502)

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall av etatens lokaler som bruker Oslonøkkel	-	-	3	5
Antall av etatens lokaler som bruker bookingløsning	-	-	3	5
Andel av etatens kultureiendommer som benyttes til frivillig aktivitet				42 %
Antall tomme kommunale bygg/eiendommer for øvrig midlertidig utleid til kultur/ kulturnæring	5	5	5	5
Vigelandmuseet, antall besøk	30 775	8 700	30 000	30 000
Popsenteret, antall besøk	55 100	23 300	50 000	50 000

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Popsenteret, antall arr. i samarbeid m frivillige aktører	-	-	-	25
Øvingshotellet, antall besøk	109 900	67 978	110 000	110 000
Byarkivet, antall besøk	5 348	2 225	5 000	5 000
Ladegårdsarrangement, deltakere 1)	5 882	695	7 000	6 000
Antall deltakende barn og unge på arrangement ved Popsenteret	7 104	2 037	7 000	7 000
Ant. delt. klassebesøk (Popsenteret)	6 450	2 170	5 900	5 900
Ant. delt. klassebesøk (Vigeland-museet)	1 362	230	1 500	1 500
Ant. delt. klassebesøk (Ladegården) 1)	1 210	106	1 500	500
Rommen scene: antall publikum	-	-	28 000	28 000
Rommen scene: Antall arr. for barn og unge	-	-	-	20
Rommen scene: antall arr. i regi av frivillige aktører	-	-	30	30 000
Antall elevplasser kulturskolen	9 202	8 468	9 500	11 200

1) Tidligere års måltall for antall deltakere på ladegårdsarrangement omfattet både voksne og klassebesøk samlet. Fom. 2017 rapporteres klassebesøkene separat. I måltall for totalt besøk ble klassebesøkene feilaktig ikke trukket ut av måltallet for besøkende på ladegårdsarrangementene. Fra 2019 er dette rettet opp.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 6,9 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021. Det er innarbeidet generell rammereduksjon på 0,7 mill. Ut over dette styrkes kapittelet med 13,6 mill., og gjelder hovedsakelig driftsdelen av kunstdordninga, strakstiltak på Kirkeristen, meråpen skole, og flere plasser i kulturskolen.

Tabell 12.11 Øremerkede kommunale midler på Kulturetaten (kap. 502)

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp i 1000 kroner
35010002	Konservering av middelalderruiner	3 100

Avsetningen til ruinkonservering utgjør 3,1 mill., hvorav 1 mill. dekkes av Riksantikvaren. Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2022 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

5 Investeringer

Tabell 12.12 Investeringsbudsjettet for Kulturetaten (kap. 502)

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
502 Kulturetaten (KIF)				
00 Lønn og sosiale utgifter		7 503	0	0
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod		40 579	63 950	82 053
04 Overføringsutgifter		1 644	0	0
Sum utgifter		49 725	63 950	82 053
06 Salgsinntekter		-100	0	0
07 Refusjoner		-1 764	-6 030	-6 430
Sum inntekter		-1 864	-6 030	-6 430
Netto utgifter		47 861	57 920	75 623

Tabell 12.13 Investeringsoversikt for Kulturetaten (kap. 502)

Kulturetaten (KIF)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:							
106021 Hudøy, rehabilitering av bygninger			4 000	4 000	4 000	4 000	løpende
107002 Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer			10 000	10 000	5 000	5 000	løpende
113044 Middelalderbeltet - utviklingsplan			6 500	6 500	6 500	6 500	løpende
118017 Brannsikring Kirkeristen, Dronningens gate 27			-11 200	0	0	0	avsluttes
119021 Rehabilitering av Frogner hovedgård	34 000	24 800	9 200	0	0	0	1/19 - 4/22
119022 Rehabilitering av installasjoner ved Øvingshotellet	2 000	1 500	500	0	0	0	1/19 - 4/22
119040 Kunstnerisk utsmykking			45 553	45 089	81 244	36 053	løpende
122017 Kirkeristen - strakstiltak			15 500	0	0	0	1/22 - 4/22
122018 Manglerud kulturstasjon - inventar og utstyr			2 000	0	0	0	1/22 - 4/22
122019 Voldsløkka kulturstasjon - inventar og utstyr			0	3 000	0	0	1/23 - 4/23
122020 Mortensrud kulturstasjon - inventar og utstyr			0	0	0	3 000	1/25 - 4/25
Sum investeringsutgifter			82 053	68 589	96 744	54 553	
106021 Hudøy, rehabilitering av bygninger	Investeringsmoms		-800	-800	-800	-800	
107002 Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer	Investeringsmoms		-2 000	-2 000	-1 000	-1 000	
113044 Middelalderbeltet - utviklingsplan	Investeringsmoms		-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	
119021 Rehabilitering av Frogner hovedgård	Investeringsmoms		-1 830	0	0	0	
119022 Rehabilitering av installasjoner ved Øvingshotellet	Investeringsmoms		-100	0	0	0	
122018 Manglerud kulturstasjon - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-400	0	0	0	
122019 Voldsløkka kulturstasjon - inventar og utstyr	Investeringsmoms		0	-600	0	0	
122020 Mortensrud kulturstasjon - inventar og utstyr	Investeringsmoms		0	0	0	-600	
Sum kapittel finansiering			-6 430	-4 700	-3 100	-3 700	
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			75 623	63 889	93 644	50 853	

Strakstiltak i Kirkeristen

Det er i 2022 satt av 15,5 mill. til gjennomføring av strakstiltak i Kirkeristen, som følge av byggets dårlige stand og høye nivåer av radongass. Midlene er blant annet satt av til strakstiltak på fasader og sikring av branntårn, vinduer og takstein. 11,2 mill. av avsetningen er en omdisponering av midler opprinnelig avsatt til brannsikring av Kirkeristen (prosjektnr. 118017). De øvrige 4,3 mill. er lagt inn som nye investeringsmidler.

Hudøy - rehabilitering av bygninger

For rehabilitering og utvikling av skjøtelsplan inneholder budsjettet et løpende prosjekt på 4 mill. fra 2022. Tiltakene gjennomføres i samarbeid med Stiftelsen Hudøy.

Kultureiendommer – rehabilitering og brannsikring

Kultureiendommene har regulert leienivå, med en fastsatt subsidiefaktor. Utgifter til rehabilitering utover løpende vedlikehold dekkes derfor i mindre grad inn gjennom husleie. Det er årlig satt av 10 mill. t.o.m. 2023, deretter 5 mill. årlig til rehabilitering og brannsikring. Prioriterte tiltak er brannsikring, tak-, vindu- og fasaderehabilitering og el-sanering, blant annet for fredede og bevaringsverdige eiendommer som Kirkeristen, Frysja kunstsenter, Kuskeboligen, og eiendommer i Kvadraturen; Garmannsgården, Rådmannsgården og Anatomibygget.

Middelalderbeltet - utviklingsplan

Dette er et prosjekt for tiltak i utviklingsplanen for Middelalderbeltet på 6,5 mill. årlig. Prosjektet har løpt siden 2014 og er videreført ut økonomiplanperioden.

Rehabilitering av Frogner hovedgård

Frogner hovedgård er en av de største og eldste gårdene i Oslo. Leietaker er Oslo Museum, Bymuseet. Vedtatt budsjetttramme er 34 mill. til rehabiliteringsarbeider, 9,2 mill. i 2022.

Rehabilitering av tekniske installasjoner ved Øvingshotellet

Øvingshotellet har nær 110 000 besøk årlig, noe som gir stor slitasje på utstyr og installasjoner. Det er satt av totalt 2 mill. til prosjektet, hvor det gjenstår 0,5 mill. i 2022.

Kunst i offentlige bygg og uterom i Oslo

Ordningen for kunstutsmykking i kommunale bygg og uterom innebærer at 0,4 prosent av kommunens samlede investeringsbudsjett, unntatt avgiftsfinansierte investeringer i VAR-sektoren og Oslo Havn KF, avsettes til kunstprosjekt i 2022. Satsen ble redusert fra 0,5 til 0,4 prosent i 2021. Avsetningen er et løpende prosjekt som skal benyttes til både midlertidige og permanente prosjekter i uterom, skoler, barnehager, sykehjem mv. Ordningen administreres av Kulturetaten etter fastsatt regelverk. Investerings- og driftsvolum for ordninga i 2022 utgjør 60,7 mill., hvorav 45,6 mill. i investeringer og 15,1 mill. i drift.

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

12.6 Munchmuseet

Tabell 12.14 Driftsbudsjett for Munchmuseet

Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Beløp i 1000 kr	
		Dok 3 2021	Forslag 2022
504 Munchmuseet (KIF)			
10 Lønn og sosiale utgifter	112 067	84 616	91 081
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	104 816	214 088	185 012
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 285	99 408	97 881
14 Overføringsutgifter	423	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	401	0	0
Sum utgifter	227 992	398 112	373 974
16 Salgsinntekter	-20 364	-70 241	-72 138
17 Refusjoner	-3 619	-1 499	-1 539
18 Overføringsinntekter	-25 200	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-399	0	0
Sum inntekter	-49 583	-71 740	-73 677
Netto utgifter	178 409	326 372	300 297

1 Ansvarsområde

Munchmuseet forvalter noen av Norges viktigste kunstsamlinger. De testamentariske gavene etter Edvard Munch og Rolf Stenersen omfatter en av verdens største monografiske kunstsamlinger (fra en og samme kunstner), og inneholder mer enn 26 000 kunstverk av Edvard Munch, fordelt på nær 1 200 malerier, over 7 000 tegninger og skisser, mer enn 18 000 grafiske blad og 14 skulpturer. I tillegg

forvalter museet Edvard Munchs originale fotografier, hans trykkplater og litografiske steiner, mange tusen tekster og brev, samt rundt 10 000 personlige eiendeler.

Munchmuseet forvalter også kunst donert av Rolf E. Stenersen, og donerte verk av Amaldis Nielsen og Ludvig O. Ravensberg. Dette utgjør nærmere 900 kunstverk, hvorav cirka 600 malerier.

Etaten har ansvar for å forvalte samlingene i Munchmuseet på en best mulig måte gjennom bevaring, forskning og formidling. Samlingene representerer en stor kunstnerisk, museal og økonomisk verdi for Oslo. Edvard Munchs kunst regnes som Norges viktigste bidrag til den internasjonale kunsthistorien.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune har et viktig ansvar i å forvalte arven etter Edvard Munch på best mulig måte. Munchmuseet tiltrekker seg stadig et nytt publikum, samtidig som museet når bredere ut også blant byens hjemmepublikum. Munchmuseet skal styrke interessen for og kunnskapen om Edvard Munch og hans kunstnerskap lokalt, nasjonalt og internasjonalt gjennom bevaring, forskning og formidling. Museet skal være synlig og relevant i samfunnet og kunstlivet gjennom en sterk satsing på utstillinger basert på Munchs kunst, modernisme og samtidskunst. Munchmuseet skal produsere et attraktivt program til barn og unge som skal tilby deltakelse, egenproduksjon og opplevelse av kunst. Museet har satset på moderne formidling, et program med attraktive utstillinger av egne samlinger, og samarbeids-, inn- og utlånsutstillinger av modernisme og samtidskunst.

Munchmuseet overtok det nye museet i Bjørvika våren 2021, og administrasjonen og kunsten flyttet inn i løpet av våren og sommeren. Museet åpner for publikum 22. oktober 2021. Museet har nærmere 5 000 kvadratmeter utstillingsarealer hvor det vil vises vesentlig mer av Edvard Munchs kunst, og Munchs kunst satt inn i nye mer omfattende kontekster og i relasjon til samtidskunst, andre kunstuttrykk og en større presentasjon av kunstneren og mennesket Edvard Munch. Samarbeid med andre museer om utstillinger og gjensidige byttelån av kunst kan bidra til å skape et utstillingsprogram som kan bli av de beste i Europa. Museet vil også bidra til å løfte frem norske kunstnere og skape muligheter for unge kunstnere innen flere sjangere også innenfor digitale uttrykksbehov. På en av byens aller beste tomter og med hensiktsmessige romløsninger, har museet blitt verdig den viktige oppgaven det er å huse Edvard Munchs testamentariske gave til Oslo.

Til åpningen er det planlagt en rekke utstillinger. Av disse vil fem være faste; *Inntil*, samt Edvard Munch *Uendelig*, *Monumental*, *Stenersen* og *Skygger*. Sistnevnte er en multimedial installasjon av Munchs hjem på Ekely, som ble revet i 1960. Midlertidige utstillinger som vises fra åpningsdagen, er Tracy Emin/Edvard Munch *Sjelens ensomhet*, om hvordan Munch har påvirket og formet den britiske kunstneren Emins arbeid, og *Alt er liv*. Utenfor museet, på den såkalte museumsutstikkeren, vil Emins monumentale verk «The Mother» komme på plass i løpet av 2021. I 2022 åpner flere nye, midlertidige utstillinger; *I villskapens øye*, *Satyricon* og Munch og Solo Oslo *Sandra Mujinga* og *Zeenat Amiri*, hvor sistnevnte er del av museets satsning på samtidskunst.

Munchmuseet har også til nå en lang suksesshistorie med utstillinger som har vist Edvard Munchs kunst i nye sammenhenger, eksempelvis kombinert med andre kunstnerskap. Utstillingsserien +Munch er et viktig eksempel på dette. Slike utstillinger har også skapt en velkommen debatt og et offentlig engasjement knyttet til Munchmuseets fremtidige profil og rolle i norsk samfunns- og kunstliv. Besøktallet i 2019 på 283 452 var det høyeste i museets historie noensinne, med bl.a. utstillingene *EXIT!* som oppsummerte hele museets historie, og *Alt det vi eier* med verk fra alle samlingene som museet forvalter.

I 2020 og 2021 har koronapandemien hatt stor innvirkning på driften av Munchmuseet, noe som bl.a. viser seg gjennom svært lave besøkstall i 2020. Museet på Tøyen holdt stengt fra 11. mars til 14. juni 2020, og deretter fra 9. november 2020 til 26. mai 2021. Sommeren 2020 åpnet to nye, mindre utstillinger; *På vei ut – Edvard Munch og naturen*, og *Det eksperimentelle selvet – Edvard Munchs fotografier*. Fotoutstillingen kunne også oppleves digitalt. Etter nedstengningen i 2021 åpnet museet med enda en ny utstilling; *Gi meg et navn*, med Munchs bilder av Sultan Abdul Kareem. Utstillingen tar opp

spørsmål om identitet, rasisme og mangfold, og inviterer publikum til å foreslå nye titler til bilder som i dag kan oppfattes som rasistiske og diskriminerende.

Under nedstengningen har museet lansert og testet ut en rekke digitale tilbud, som har oppnådd en høy rekkevidde og engasjement. Museet har opplevd en fantastisk respons på ulike digitale initiativ som direkte sendte omvisninger fra utstillingene, kjente artisters tolkninger av Munch og guidede turer fra Ekely, samt ulike tilbud til barn og unge. Satsingen på de digitale kunstopplevelsene har vært viktig for museet. Museet har videre en rekke samarbeid om utstillinger internasjonalt, og benytter dessuten alternative visningssteder som eksempelvis Oslo lufthavn Gardermoen til å vise frem enkelte Munch-verk.

Det antas at koronapandemien vil begrense antall tilreisende og turister til Oslo også i 2022, noe som kan ha konsekvenser for museets besøkstall.

Tabell 12.15 Nøkkeltall for Munchmuseet

Munchmuseet	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall følgere på sosiale medier	375 870	391 735	407 614	417 134	451 516
Antall arrangement*	56	66	57	36	0
Antall unge på omvisninger og verksted (inkl. Den kulturelle skolesekken)	7 739	7 727	11 981	12 793	7 191

* Grunnet koronapandemien og pågående flytteprosjekt var det ingen arrangement i museet i 2020.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål, tiltak og resultatindikatorer for kapittelet:

Mål 1 Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Mål 2 Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Mål 3 Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Tiltak 1

Formidle Edvard Munchs kunst til Oslos befolkning.

Tiltak 2

Arbeide for å tiltrekke nye publikumsgrupper og herunder styrke barn og unge-satsingen.

Tiltak 3

Sørge for et attraktivt program og høy aktivitet i museets første hele åpningsår i Bjørvika.

Tabell 12.16 Resultatindikatorer for Munchmuseet

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall besøkende	283 452	44 947	350 000	500 000
Antall barn og unge som besøker museet	30 194	9 096	15 000	30 000

Fom. høsten 2021 skal museet være i full drift i Bjørvika og besøkstallene antas med dette å øke betydelig. Samtidig skaper koronapandemien fortsatt stor usikkerhet knyttet til forventet besøk, bl.a. mht. kapasitet og antallet tilreisende og turister.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 6,2 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021. Det er innarbeidet generell rammereduksjon på 0,5 mill. Ut over dette svekkes kapittelet med 31,8 mill. i 2022, som skyldes at driften på Tøyen opphører.

5 Investeringer

Ingen investeringer i kommende økonomiplan.

12.7 Deichman bibliotek

Tabell 12.17 Driftsbudsjettet for Deichman bibliotek (kap. 505)

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
505 Deichman bibliotek (KIF)			
10 Lønn og sosiale utgifter	198 993	190 656	202 700
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	136 667	124 631	132 791
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	116 294	110 582	113 568
14 Overføringsutgifter	21 554	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	5 770	0	0
Sum utgifter	479 279	425 869	449 059
16 Salgsinntekter	-20 385	-30 521	-31 345
17 Refusjoner	-27 536	-429	-441
18 Overføringsinntekter	-17 217	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-5 770	0	0
Sum inntekter	-70 907	-30 950	-31 786
Netto utgifter	408 371	394 919	417 273

1 Ansvarsområde

Deichman bibliotek er byens folkebibliotek og Norges største kulturinstitusjon. Deichman bibliotek består av et hovedbibliotek, 14 lokalbibliotek, 3 kombinasjonsbibliotek (ligger i tilknytning til skoler) og et eget lokalbibliotek for barn og ungdom, Biblo Tøyen. Deichman bibliotek driver også spesialavdelingene Deichman OUS Rikshospitalet, Deichman Oslo fengsel og Deichman Bredtveit, som alle er statlig finansiert. I tillegg leveres bibliotektenester til skoler og barnehager.

Folkebiblioteket er en lovpålagt tjeneste som ligger i skjæringspunktet mellom kultur og utdanning, og som er forankret i det demokratiske prinsippet om lik og gratis tilgang på informasjon og kunnskap. Lov om folkebibliotek slår fast at folkebibliotekets oppgave er å «fremme opplysning, utdanning og annen kulturell virksomhet gjennom aktiv formidling.» Videre skal folkebiblioteket «være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt». Biblioteket skal legge vekt på «kvalitet, allsidighet og aktualitet».

Biblioteket legger til rette for inspirasjon, innsikt og kunnskap gjennom moderne bibliotektenester og arrangementer, en rikholdig samling, og rom som er gode å være i. Biblioteket skal fylle den tradisjonelle bibliotekrollen som utlanssted for bøker og andre medier, kulturarena og som tilrettelegger for frivillig aktivitet, arena for kunnskapsdeling og demokratibygging og skal være en motvekt mot polarisering. Tilbudet skal være bredt, relevant og kvalitativt godt i form av fysiske og digitale samlinger. Deichman har mange basistjenester som dekker grunnleggende behov i dagens samfunn, for eksempel et sted å være, tilgang til internett eller kurs, språkkafé og boksamlinger. I tillegg skal biblioteket drive aktiv

formidling i form av utstillinger, arrangementer og samarbeid med relevante innholdsleverandører. Biblioteket skal være gratis og for alle.

Gjennom Deichman som landets største folkebibliotek har Oslo kommune en viktig rolle som premissgiver og partner for bibliotekutvikling både nasjonalt og internasjonalt.

2 Situasjonsbeskrivelse

Byrådet vil gjennom oppfølgingen av Bibliotekplan for Oslo kommune 2019-2022 videreføre det gode arbeidet som gjøres av Deichman bibliotek sentralt og i lokalbibliotekene. Det blir i 2022 utarbeidet ny bibliotekplan for perioden 2023-2026.

Det nye hovedbiblioteket, Deichman Bjørvika som åpnet i juni 2020, markerer Oslos satsing på folkeopplysning og tidsmessige tjenester. Hovedbiblioteket utvikler tjenester til lokalbibliotekene, noe som legger til rette for at lokalbibliotekene får frigitt ressurser og tid til mer publikumsrettede oppgaver.

Koronapandemien har hatt stor innvirkning på driften av Deichman bibliotek både i 2020 og i 2021. Åpningen av det nye hovedbiblioteket i Bjørvika, som var planlagt til slutten av mars 2020, ble utsatt til 18 juni. Tross inngripende smitteverntiltak i Oslo, har bibliotekene i all hovedsak vært åpne fra forsommeren 2020, med kun kort tid der bibliotekene var stengt for besøk, med tilbud om «Bestill og hent.» Meråpent har vært stengt hele pandemiperioden. Det har vært viktig både for byrådet og Deichman å gi Oslos innbyggere et tilbud når så godt som alle andre kulturtilbud og fysiske møteplasser var stengt. Det viste seg å bli godt mottatt.

Deichman var inne i en svært positiv utvikling før pandemien satte en stopper for fortsatt vekst i både besøk og utlån av medier. I 2020 var besøket i underkant av 2,5 millioner, en nedgang på 18 % fra 2019. I perioden 2015 til 2019 steg samlet besøk med 35 %. Økningen i besøkstillatene fram til 2019 var et resultat av flere meråpne bibliotek, nye og oppgraderte lokaler og økt antall arrangementer og aktiviteter. Det nye hovedbiblioteket i Bjørvika har gitt stor publikumstilstrømning i 2020. Her var antall besøk etter et halvt års drift 915 000, til tross for store begrensninger på antall samtidig besøkende, noe som viser et stort potensiale i publikumsutviklingen.

Deichman snudde nedgang i utlån til vekst mellom 2017 og 2019. I 2020 sank samlet førstegangsutlån med nær 11 % sammenlignet med 2019, og utlånet av bøker sank med 8 %. Deichman satset sterkt på e-bøker dette året, og utlånet ble mer enn fordoblet (132 %) fra 2019 til 2020. Særlig har utlån av e-lydbøker økt. Deichman har i flere år sett en nedgang i utlån til ungdom i alderen 14-18 år, men mellom 2019 og 2020 lå utlånet til denne gruppen stabilt.

Deichman har siden utbruddet av pandemien styrket det digitale tilbudet, og også framskyndet utviklingen og lanseringen av en rekke tjenester på nett, som webinarer, debatter, opplesninger, forfatterintervjuer og annen formidling. Deichmans digitale tjenestetilbud er nå langt mer omfattende og av høyere kvalitet på et tidligere stadium enn planlagt. Samtidig vet vi at de fysiske møtene og bibliotekrommet er veldig viktig for brukerne, og digitale tjenester kan ikke erstatte dette behovet.

Barn og unge er en viktig brukergruppe for biblioteket. Byrådet ønsker at Deichman bibliotek skal kunne ta en enda mer aktiv rolle i barn og unges bruk av fritid og jobbe mot barns utenforskap, noe som er særlig viktig etter pandemien. Ett tiltak er at Deichman ansetter ungdommer i bibliotekene som er med på planlegge og gjennomføre aktiviteter som kreative verksteder, filmklubber, spillkvelder og lesestunder for barn og unge. Målet med Lesefrø er å bidra til god språkutvikling hos små barn gjennom høytlesing. I 2020 var det en økning på 350 barn til i alt 7 500 barn.

Deichman bibliotek vil i 2022 videreføre satsingen på lokalbibliotek. Bystyrevedtakene om bibliotek i bydel St. Hanshaugen, bydel Ullern (planlegges på Hoff/Skøyen) og på Mortensrud følges opp videre. I bydel St. Hanshaugen er det et mål at det i 2022 er etablert en midlertidig løsning inntil et permanent bibliotektilbud kommer på plass. På Tøyen er biblioteket en sentral møteplass, og et sted for kulturutveksling, deltakelse og opplevelser, men har et lokale som er for trangt for å dekke behovet. Arealet blir derfor utvidet våren 2022. Deichman har en svært viktig oppgave i 2022 med å oppgradere, utvide og meråpne dagens bibliotek på Holmlia, og etablere Biblo - et eget bibliotek for barn og unge. En helhetlig vurdering av bibliotekdekningen i Groruddalen vil inngå i arbeidet med ny bibliotekplan i 2022.

Det var ikke plass til skolesamlingen i det nye bygget i Bjørvika etter at man i forbindelse med kostnadsutt i byggeprosjektet i 2011-2012, kuttet ut de avsatte arealene til samlingen. En permanent løsning for samlingen med årlig finansiering er på plass fra 2022. Deichman har etablert et omfattende nettverk av samarbeidspartnere som bidrar til aktiviteter og arrangementer. Etter flere år med sterk økning i antall arrangementer, ble antall arrangementer mer enn halvert (57 % ned) fra 2019 til 2020. Ca. 20 % av arrangementene på Deichman var ved eksterne aktører.

Tabell 12.18 Nøkkeltall for Deichman bibliotek

Deichman bibliotek	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Antall besøk per innbygger	3,7	3,9	4,2	4,4	3,5
Antall nye registrerte lånere	32 708	29 123	26 188	25 859	39 265
Antall førstegangsutlån (alle medier)	1 621 068	1 501 068	1 588 677	1 678 754	1 488 758
Totalt utlån inkl. fornyelser (alle medier) ¹	2 482 273	2 179 215	2 303 854	2 371 355	2 095 094
Førstegangsutlån per innbygger	2,4	2,2	2,3	2,5	2,1
Antall utlån til ungdom, 14-18 år ²	53 059	46 569	46 217	39 538	39 734
Antall arrangement samlet, inneholder:	5 848	6 655	9 186	10 548	4 488
- Klassebesøk	1 328	1 415	1 386	1 586	778
- Barnehager	2 660	529	448	565	201
- Andre arrangement barn og unge	-	2 290	3 731	4 895	2 333
- Øvrige arrangement	1 860	2 421	3 621	3 502	1 176
Antall barn som omfattes av LeseFrø	3 306	4 764	6 085	7 151	7 500

¹Medier sendt til andre bibliotek er ikke inkludert. Antall utlån 2019 er korrigert.

²E-bøker er ikke inkludert

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Måltallene er basert på normal drift. Pandemien kan få konsekvenser også for 2022. Noen måltall er usikre siden Deichman ikke har erfaring med normal drift i nytt hovedbibliotek.

Mål 1 Oslo skal være en attraktiv kunst- og kulturby som er tilgjengelig for alle

Mål 2 Barn og unge skal tilbys gode kulturopplevelser og inspireres til egen kulturaktivitet

Mål 3 Oslo kommunes kunstsamlinger, kultureiendommer, historie og kilder skal forvaltes og formidles på en god måte

Mål 4 Biblioteket skal være en terskelfri møteplass for litteratur, debatt og kulturopplevelser

Mål 6 Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Tiltak 1

Styrke aktivitetstilbudet og arrangementsprogrammet for og med barn og unge i bibliotekene.

Tiltak 2

Oppgradere, utvide og meråpne Deichman Holmlia, og etablere et eget bibliotek for barn og unge.

Tabell 12.19 Resultatindikatorer for Deichman bibliotek

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Publikumsbesøk	2 983 102	2 441 381	4 100 000	4 500 000
Antall utlån av bøker samlet 1	1 474 731	1 365 224	1 900 000	1 800 000
Antall digitale arrangement 2	-	-	-	500
Totalt ant. deltakere på arrangement samlet 3	245 622	92 288	285 000	285 000
- Klassebesøk med program	43 076	18 439	60 000	60 000
- Barnehagebesøk med program	12 072	4 299	14 600	14 600
- Andre arrangement barn og unge	118 066	48 507	123 000	123 000
- Øvrige arrangement	72 408	21 043	88 000	88 000
Antall nye barn omfattet av Lesefrø	1 066	349	1 200	1 000
Antall meråpne bibliotek	13	13	13-	14

¹Bøker er definert som papirbøker, tegneserier, periodika, lydbøker og e-bøker.

² Resultatindikatoren er ny.

³ Oppsettet og tallene korrigert iht. Nasjonalbibliotekets inndeling og Kostras.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 10,8 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Det er innarbeidet generell rammereduksjon på 0,6 mill.

Ut over dette styrkes kapittelet med 12,2 mill. i 2022, og gjelder utvidet åpningstid ved hovedbiblioteket (5 mill.), pop-up-bibliotek i bydel St. Hanshaugen (3 mill.), drift av skolesamlinga (2,5 mill.), og nye tilbud til barn og unge (2 mill.).

5 Investeringer

Tabell 12.20 Investeringsbudsjettet for kap. 505

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
505 Deichman bibliotek (KIF)			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	18 556	0	1 500
04 Overføringsutgifter	3 935	0	0
Sum utgifter	22 491	0	1 500
06 Salgsinntekter	-3 864	0	0
07 Refusjoner	-3 935	0	-300
Sum inntekter	-7 799	0	-300
Netto utgifter	14 692	0	1 200

Tabell 12.21 Investeringsoversikt for kap. 505

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Byggestart - ferdig kv/år
Deichman bibliotek (KIF)								
Prosjektnummer og navn:								
115004	Biblioteksmeldingen 2014	29 600	28 100	1 500	0	0	0	1/15 - 4/22
	Sum investeringsutgifter			1 500	0	0	0	
115004	Biblioteksmeldingen 2014	Investeringsmoms		-300	0	0	0	
	Sum kapittel finansiering			-300	0	0	0	
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			1 200	0	0	0	

6 Klimakonsekvenser

Kapittelet har ingen klimagassutslipp av betydning

12.8 Avsetning husleie kulturbygg

Tabell 12.22 Driftsbudsjettet for kap. 508

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
508 Avsetning husleier kulturbygg (KIF)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	0	6 400
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	4 500
Sum utgifter	0	0	10 900
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	0	10 900

Kapittelet er et rent avsetningskapittel for fremtidig husleie og drift av nye kulturbygg, som nye eller utvidede bibliotek, og kulturstasjonene på Manglerud, Voldsløkka og Mortensrud.

12.9 Idrett

Tabell 12.23 Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
545 Idrett (KIF)			
10 Lønn og sosiale utgifter	66 049	100 853	104 484
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	167 571	398 699	336 907
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	403 862	248 698	255 413
14 Overføringsutgifter	151 424	137 471	150 159
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	70 183	0	0
Sum utgifter	859 090	885 721	846 963
16 Salgsinntekter	-46 740	-77 424	-79 514
17 Refusjoner	-22 539	-46 043	-47 286
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-70 158	0	0
Sum inntekter	-139 437	-123 467	-126 800
Netto utgifter	719 653	762 254	720 163

1 Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvar for planlegging, utvikling og drift av kommunale idrettsanlegg. Etaten har videre ansvar for bygging og forvaltning av markaanlegg, anlegg for vinteridrett, mindre bygg som klubbhus og garderobeanlegg, samt mindre nærmiljøanlegg til egenorganisert aktivitet. I tillegg har etaten driftsansvaret for anlegg som Oslobygg KF disponerer, deriblant idrettsanlegg, badeanlegg og skolenære idrettshaller.

Bymiljøetaten skal i samarbeid med idretten skape gode muligheter for barn, ungdom og voksne til å utøve idrett og fysisk aktivitet. Tilbudet innen fysisk aktivitet skal videreutvikles ved å øke kunnskapen om og bruken av de eksisterende tilbudene og arealene, prioritere tilbudet til barn og ungdom og styrke samhandlingen med andre offentlige og private aktører.

Bymiljøetaten utarbeider kommunale planer og foreslår strategier og målsettinger for kommunens arbeid med idrett og fysisk aktivitet. Etaten har ansvaret for forvaltning av tilskudd på idrettsområdet. Dette omfatter både rammetilskuddet til Oslo Idrettskrets, tilskudd for å stimulere til bygging av private idrettsanlegg, tilskudd til ridesentre, samt tilskudd til store og små idrettsarrangementer og tiltak.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo har et stort mangfold av idrettsanlegg og mange deltar i idrett eller utøver fysisk aktivitet på egenhånd. Likevel har Oslo den dårligste anleggsdekningen (innbyggere pr. idrettsanlegg) av fylkene i Norge, og også dårligere dekning enn de andre store kommunene i Norge. Det er i tillegg et stort behov for vedlikehold og rehabilitering av eksisterende kommunale idrettsanlegg.

Oslo kommune har de siste årene fått et løft med ferdigstilte og pågående idrettsprosjekter. Anleggsporteføljen hvor Bymiljøetaten har driftsansvaret øker og det settes krav til organisasjonens effektivitet, ressurser og administrativ kapasitet. I inneværende økonomiplanperiode vil det være en stor satsing på offentlige badeanlegg. Manglerud bad ferdigstilles i 2022 og nye Tøyenbadet (inkludert permanent flerbrukshall) er planlagt ferdig i 2024. Fram til de nye badene åpner vil Oslos innbyggere få et redusert svømme- og badetilbud. Et midlertidig bad på Økern åpnet i 2021 og vil avhjelpe tilbudet noe, særlig for svømmeidretten og skolesvømming.

Bymiljøetaten har et godt samarbeid med idretten i Oslo, hvor kommunen og Oslo Idrettskrets jobber sammen for at flere skal få muligheten til å drive med idrett og fysisk aktivitet. Det har blitt etablert et godt forhold til idrettslagene rundt om i byen og inngått driftsavtaler med mange av disse. I alt har etaten nå inngått ca. 125 slike avtaler av varierende størrelse og omfang, hvor de minste innebærer avfallshåndtering og tilsynsoppgaver tilknyttet idrettsanleggene, mens de større avtalene omfatter tyngre driftsoppgaver som drift av kunstisbaner, ishaller, bad og stadionanlegg.

Kommunens behovsplan for idrett og friluftsliv 2021-2030 ble vedtatt sammen med budsjettet for 2021. Bymiljøetaten skal i årene fremover prioritere å gjennomføre tiltak i de områder som har størst kapasitetsutfordringer. Videre gjennomføres tiltak som er vurdert som modne for gjennomføring. Frem mot neste rullering av behovsplanen i 2025 utarbeides det nye forslag til tiltak som er i tråd med målene i planen.

Heving av standarden på anleggsmassen er et uttalt mål i behovsplanen for idrett og friluftsliv. Vedlikeholdsetterslepet på anleggsporteføljen som Bymiljøetaten har forvaltningsansvaret for er omfattende. Bymiljøetaten jobber systematisk med å kartlegge tilstanden på alle anlegg som etaten forvalter, og tiltak på anlegg med størst vedlikeholds- og rehabiliteringsbehov skal prioriteres i økonomiplanperioden.

I 2022 har byrådet innarbeidet 4 mill. i utredningsmidler for å utarbeide gode prosjekter som grunnlag for nye idrettstiltak. Det er avsatt midler til leie og drift av ytterligere lokaler i Idrettens Hus i Nordbyen (Stovner) for å tilrettelegge for kampidretter og dans. I økonomiplanperioden er det totalt innarbeidet om lag 5,5 mrd. i investeringsmidler til rehabiliteringer, gjennomføring av vedtatte prosjekter og til nye

idrettsanlegg i samme periode. Med dette fortsetter byrådet arbeidet med å styrke idrettstilbudet gjennom å bygge nye idrettsanlegg, samt vedlikeholde og rehabilitere.

Følgende idrettsanlegg er ventet å bli ferdigstilt i 2022:

- Rehabilitering av 11 kunstgressbaner og ny 7er bane på Manglerud
- Manglerud bad
- Korsvoll flerbrukshall med forsamlingshus og barnehage
- Majorstuen flerbrukshall
- Tokerud flerbrukshall
- Betongskateanlegg på Jordal

Følgende idrettsanlegg er vedtatt igangsatt og vil være under bygging/gjennomføring i 2022:

- Nye Tøyenbadet med flerbrukshall
- Stovner bad
- Dælenenga flerbrukshall med kampsport
- Valle Hovin kunstis forberedt for fremtidig hall
- Hovseter friplass

Følgende prosjekter er under planlegging/prosjektering og er aktuelle for oppstart i 2022 og 2023:

- Mortensrud landhockeybane
- Løren ishall
- Løren flerbrukshall og aktivitetspark
- Kalbakken servicebygg
- Forprosjekt rehabilitering av Frognerbadet

Oslobygg KF bygger idrettsanlegg etter bestilling fra Bymiljøetaten i henhold til kommunens etablerte bestiller-utfører modell. Unntakene er markanlegg, snøanlegg og andre mindre anlegg hvor Bymiljøetaten selv har utføreransvaret, og flerbrukshaller i tilknytning til skoler. Idrettsanlegg i regi av Oslobygg KF er omtalt under kapittel 10.1 Eiendomsforetakene.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 5 Oslo skal være godt tilrettelagt for fysisk aktivitet, spesielt for barn og unge

Mål 6 Det skal bli enklere å drive frivillig aktivitet og organisasjonsvirksomhet i Oslo

Tiltak 1

Rehabiliterer kunstgressbaner uten plastholdig løst fyllmateriale

Tiltak 2

Bygge flere flerbrukshaller

Tiltak 3

Videreføre lav pris for barn og unge ved badene

Tabell 12.24 Resultatindikatorer for kap. 545

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Antall kunstgressbaner	94	98	99	100
Rehabiliterte kunstgressbaner per år	5	1	6	11
Antall kunstgressbaner med granulattiltak	14	17	17	60
Antall kunstgressbaner uten plastholdig løst fyllmateriale	7	8	12	17
Antall flerbrukshaller (håndballflater)	61	63	66	68
Antall besøkende ved publikumsbadene	1 020 157	299 992	650 000	850 000
Andel innbyggere som er fornøyd med mulighetene for å utøve organisert idrett i Oslo	-	78 %	75 %	75 %

4 Merknader til driftsbudsjett

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 12,5 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021. Det er innarbeidet generell rammereduksjon på 0,9 mill.

Ut over dette svekkes kapittelet med 53,7 mill. i 2022, og gjelder finansiering av midlertidige i anlegg på Mortensrud på 53 mill. i 2021. Leie av større areal tilknyttet Nordbyen (Stovner) turnhall kommer til, med 6,2 mill. i 2022. Det er satt av 0,5 mill. i 2022 og 2023 til forskning på fremtidens bærekraftige kunstgressbaner.

Byrådet foreslår øremerking av nye prosjekteringsmidler på 4 mill.

5 Investeringer

Tabell 12.25 Investeringsbudsjettet for kap. 545

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
545 Idrett (KIF)				
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	83 194	168 000	216 000
04	Overføringsutgifter	17 822	0	0
	Sum utgifter	101 016	168 000	216 000
07	Refusjoner	-23 172	-31 600	-39 460
08	Overføringsinntekter	-5 090	0	0
	Sum inntekter	-28 262	-31 600	-39 460
	Netto utgifter	72 754	136 400	176 540

Tabell 12.26 Investeringsoversikt for kap. 545

Idrett (KIF)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:							
117011	Investering på idrettsområdet		76 500	0	0	0	løpende
117023	IDR Maskiner/biler/utstyr		2 000	2 000	2 000	2 000	løpende
117024	IDR Rehabilitering av idrettsanlegg		5 000	5 000	5 000	5 000	løpende
120013	Rehab nye kgb med miljøvennlig matr.	131 000	52 800	52 200	0	0	1/20 - 4/23
121012	Undervarme Jordal	15 000	15 000	0	0	0	3/21 - 4/22
121017	Skateanlegg og klubbhus Jordal	46 000	46 000	0	0	0	3/21 - 4/22
122021	Hovseter friplass/egenorganisert aktivitet	18 700	18 700	0	0	0	1/22 - 4/22
	Sum investeringsutgifter		216 000	59 200	7 000	7 000	
117011	Investering på idrettsområdet	Investeringsmoms	-15 300	0	0	0	
117023	IDR Maskiner/biler/utstyr	Investeringsmoms	-400	-400	-400	-400	
117024	IDR Rehabilitering av idrettsanlegg	Investeringsmoms	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	
120013	Rehab nye kgb med miljøvennlig matr.	Investeringsmoms	-10 560	-10 440	0	0	
121017	Skateanlegg og klubbhus Jordal	Investeringsmoms	-9 200	0	0	0	
122021	Hovseter friplass/egenorganisert aktivitet	Investeringsmoms	-3 000	0	0	0	
	Sum kapittel finansiering		-39 460	-11 840	-1 400	-1 400	
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		176 540	47 360	5 600	5 600	

Hoveddelen av anleggsinvesteringene på idrettsområdet budsjetteres på og gjennomføres av Oslobygg KF under byrådsavdeling for næring og eierskap. De totale investeringene på idrettsfeltet utgjør 5,5 mrd. i økonomiplanperioden 2022-2025, hvorav 289,2 mill. på kap. 545 Idrett, og resten på Oslobygg KF.

Prosjekt 117011 Investering på idrettsområdet

Prosjektet finansierer deler av tiltakene i behovsplanen for idrett og friluftsliv, som ble lagt ved som vedlegg til byrådets budsjettforslag i 2021. Avsetningen i 2022 utgjør i all hovedsak midler til ferdigstillelse av kunstgressbaner som ble påbegynt i 2021. Dette gjelder banene på Manglerud, Jordal, Kringsjå 2, Ullern 2 og 3, Heming 2, Øvre Foss og på Bjøråsen.

Maskiner og utstyr til driften

Bymiljøetaten er driftsansvarlig for kommunale idrettsanlegg og det er foreslått 2 mill. til maskiner og utstyr knyttet til driften. Midlene skal dekke erstatningskostnader for utgående kapasitet og omlegging til miljøvennlige alternativer i maskinparken.

Rehabilitering av idrettsanlegg

Det er avsatt 5 mill. til generelle rehabiliteringstiltak av idrettsanlegg, utover det som er foreslått til rehabilitering for kunstgressbaner.

Rehabilitering av kunstgressbaner med miljøvennlig innfyll

Byrådet vedtok 12. november 2020 Byrådssak 1103/20 *Handlingsplan for å fase ut bruk av plastholdig løst innfyll på kunstgressbaner i Oslo*, og foreslår bevilgning på 52,8 mill. i 2022 og 52,2 mill. i 2023 til rehabilitering av kunstgressbaner. Midlene skal bidra til å realisere handlingsplanen ved å legge om til miljøvennlige alternativer til gummigranulat ved rehabilitering. Samtidig skal midlene bidra til å opprettholde god kvalitet på kunstgressbanene, som er en prioritert anleggstype i Oslo.

Undervarme Jordal kunstgress

I 2022 skal Jordal kunstgress reetableres med undervarme for vinterbruk og bystyret vedtok 15 mill. til prosjektet i budsjettet for 2021.

Skateanlegg og klubbhus Jordal

Det er foreslått 16 mill. til restfinansiering av nødvendig rehabilitering av Jordal klubbhus, som kommer på toppen av de 30 mill. bystyret innarbeida i budsjettet for 2021. Klubbhuset er i dårlig forfatning. Prosjektet inneholder også investering i skateanlegget på Jordal. Prosjektet planlegges i sammenheng med etablering av undervarme og rehabilitering av kunstgressbanen på Jordal.

Hovseter friplass/egenorganisert aktivitet

Det er i budsjett for 2022 foreslått 18,7 mill. til egenorganisert aktivitet, som skal gå til bygging av Hovseter friplass, hvor det er gjennomført forprosjekt.

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7 Tilskuddsmidler

Tabell 12.27 Tilskudd til idrettsformål

beløp i 1000 kr

Avsetningen gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag 2022
Rammetilskudd Oslo Idrettskrets *	48 200	47 900	48 900
Særskilte tiltak OIK	4 500	6 000	6 000
Seniorprosjektet OIK	2 800	2 800	2 800
Big-Air Wyller	1 750	1 500	1 500
Bogstad Vinterparadis	700	700	700
Tilskudd til ridesentre	1 000	1 000	1 000
Realisering av idrettsanlegg i samarbeid med idrettslag	40 000	5 000	16 000
Tilskudd til idrettstiltak	9 364	9 661	9 661
Tilskudd til Furuset IL (leie av treningstid)		2 100	2 100
Tilskudd til Oslo stupeklubb (anleggsleie)			200
SUM	108 314	76 861	88 861

* Vedtatt rammetilskudd til OIK i 2020 var på 48,2 mill. Beløpet var inkludert et energitilskudd til Furuset Forum på 1,6 mill.

Energitilskuddet ble vedtatt i vedtatt budsjett økt med 0,5 mill. og det totale energitilskuddet til Furuset Forum er fra og med budsjett 2021 trukket ut som et eget tilskudd i tabellen.

12.10 Avsetning husleie idrettsprosjekt

Tabell 12.28 Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
548 Avsetning husleier idrettsprosjekter (KIF)			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	0	-9 000
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	2 623	35 218
Sum utgifter	0	2 623	26 218
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	2 623	26 218

Kapittelet er et rent avsetningskapittel for fremtidig husleie og drift av nye idrettsanlegg. Eksempel er Tøyenbadet og Stovnerbadet.

12.11 Tilskudd til Den norske kirke

Tabell 12.29 Driftsbudsjettet for Den norske kirke

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
581 Tilskudd til Den norske kirke (KIF)			
14 Overføringsutgifter	228 323	148 278	151 823
Sum utgifter	228 323	148 278	151 823
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	228 323	148 278	151 823

1 Ansvarsområde

Oslo kommune utbetaler tilskudd til Den norske kirke. Stortinget vedtok 24. april 2020 den nye loven for tros- og livssynssamfunn som trådte i kraft 1. januar 2021. Lovendringen innebærer at det kommunale finansieringsansvaret for tros- og livssynssamfunn ble endret fra å gjelde alle tros- og livssynssamfunn med medlemmer bosatt i kommunen, til å kun omfatte Den norske kirke.

Kommunen har ansvar for å finansiere Den norske kirke ved Kirkelig fellesråd i Oslos utgifter til blant annet bygging, drift og vedlikehold av kirker, og fellesrådets og menighetsrådenes administrasjon. Det økonomiske ansvaret er regulert i lov om Den norske kirke av 07.06.1996 nr. 31 (kirkeloven) § 15.

Overføring av tilskuddet til Den norske kirke administreres av Gravferdsetaten.

Tilskudd til religionsdialog har tidligere vært ført på dette kapitlet, og ordningen har vært forvaltet av Gravferdsetaten. Ordningen avvikes fra 2022, og midlene omgjøres til driftsstøtte til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn Oslo. Det er en forutsetning for tildelingen at deler av støtten benyttes til dialogarbeid i Oslo. Fra 2022 er midlene lagt på kap. 500.

2 Situasjonsbeskrivelse

Ved inngangen til 2021 hadde Den norske kirke 323 115 medlemmer i Oslo. Dette tilsvarer i underkant av halvparten av Oslos befolkning.

Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO) ivaretar administrative og økonomiske oppgaver på vegne av menighetene i Oslo, og har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av totalt 64 kirker og kapell. Fellesrådet sørger for at kirkebyggene unngår forfall og at det er trygge forhold for brukerne av byggene.

Kirkebyggene er viktig for manges trosutøvelse og er samtidig en sentral del av vår kulturarv. Oslo er en livssynsåpen by, og kirkene er åpne for alle. Kirkene er for mange et naturlig samlingspunkt i lokalmiljøet, og brukes også til kulturarrangement og andre aktiviteter. Kirkelig fellesråd i Oslo viser til et stort vedlikeholdsetterlep i kirkene. Prioritering og valg av rehabiliteringsprosjekter foretas av Kirkelig fellesråd etter føringer gitt i bystyrets vedtak om budsjetttramme for kirkeinvesteringer. En del av bygningsmassen som fellesrådet har ansvaret for, er gravkapell. Byrådet setter av øremerkede midler til rehabilitering av gravkapell på 1,3 mill. i 2022. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva.-kompensasjon slik at total bevilgning vil være 1,6 mill.

Byrådet nedsatte i april 2019 et kommunalt offentlig utvalg som skulle gjennomgå kommunens tros- og livssynspolitik og gi anbefalinger til fremtidens politikk på dette området. Tros- og livssynsutvalget overleverte rapporten *Tro det eller ei. Fremtidens tros- og livssynspolitik i Oslo* til byrådet i mai 2020, rapporten var på høring høsten 2020. Byrådet vil komme tilbake til oppfølging av rapporten.

3 Merknader til driftsbudsjett

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 4,8 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Det er innarbeidet generell rammereduksjon på 0,3 mill. 1 mill. i tilskudd til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn er flyttet til kap. 500 fra 2022.

Tabell 12.30 Tilskuddsoversikt for Den norske kirke (kap. 581)

Kap.	Avsetningen gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag 2022
581	Den norske kirke, driftstilskudd (iht. trossamfunnsloven) ¹⁾	140 078	136 778	140 823
581	Den norske kirke, tilskudd for løpende vedlikehold (iht. trossamfunnsloven) ²⁾	10 500	10 500	11 000
581	Tilskudd til religionsdialog ³⁾	1 000	1 000	0
581	Tros- og livssynssamfunn, tilskudd (iht. lov om trdomssamfunn mv.) ⁴⁾	78 575	0	0
Sum		230 153	148 278	151 823

1) Beløpene for 2020 og 2021 er budsjetterte beløp, ikke regnskapstall.

2) Mva-refusjon for vedlikehold inntektsføres direkte i Kirkelig Fellesråd regnskap til samme formål. Det innebærer at tilskuddet fra Oslo kommune og mva.-refusjon utgjør til sammen 13,1 mill. til løpende vedlikehold i 2022.

3) Ordningen avvikles fra 2022, og midlene omdisponeres til driftsstøtte til Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn Oslo.

4) Kommunene har ikke lenger finansieringsansvar for tros- og livssynssamfunn utenfor Den norske kirke, i hht. Trossamfunnsloven, som trådte i kraft 1. januar 2021.

4 Investeringer

Tabell 12.31 Investeringsbudsjettet for Den norske kirke (kap. 581)

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
581	Tilskudd til Den norske kirke (KIF)			
04	Overføringsutgifter	37 366	31 350	21 300
	Sum utgifter	37 366	31 350	21 300
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	37 366	31 350	21 300

Tabell 12.32 Investeringsoversikt for Den norske kirke (kap. 581)

Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:							
110005 Rehabilitering kirker			20 000	20 000	20 000	20 000	løpende
119023 Gravkapell (Grefsen + Vestre)	9 000	7 700	1 300	0	0	0	1/19 - 4/22
Sum investeringsutgifter			21 300	20 000	20 000	20 000	
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0	
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			21 300	20 000	20 000	20 000	

Rehabilitering kirker

Det budsjetteres med 20 mill. i 2022 til rehabilitering av kirker og kapell. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva.-refusjon, slik at den foreslåtte bevilgningen er på totalt på 25 mill. i 2022 til kirkerehabilitering. Gjennomføring og aktiviteter innen bevilget ramme forutsettes å skje i samsvar med en årlig rullert plan for rehabilitering, som Kirkelig fellesråd har ansvar for.

Rehabilitering gravkapell

Prosjektet for vedlikeholdsetterslep ved byens gravkapell/bårehus er på til sammen 9 mill. (brutto 11,25 mill.), blant annet Grefsen kapell og Vestre kapell. Beløpet var netto 5 mill. i 2019, og til sammen netto 4 mill. i årene 2020-2022. Det budsjetteres i 2022 netto 1,3 mill. (brutto 1,6 mill.).

12.12 Gravferdsetaten

Tabell 12.33 Driftsbudsjettet for Gravferdsetaten (kap. 590)

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
590 Gravferdsetaten (KIF)				
10 Lønn og sosiale utgifter		115 577	119 103	123 391
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon		49 074	42 456	42 606
14 Overføringsutgifter		5 578	2 688	2 710
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner		11 965	0	0
Sum utgifter		182 194	164 247	168 707
16 Salgsinntekter		-81 201	-77 687	-79 785
17 Refusjoner		-8 643	-8 371	-8 597
18 Overføringsinntekter		-2 713	-393	-404
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner		-3 997	0	0
Sum inntekter		-96 554	-86 451	-88 786
Netto utgifter		85 640	77 796	79 921

1 Ansvarsområde

Gravferdsetaten skal gravlegge byens innbyggere med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn. Begravelser og kremasjoner er regulert i lov om gravplasser, kremasjon og gravferd, gravferdsforskriften og vedtekter for kirkegårder og gravlunder i Oslo. Gravferdsetaten skal ivareta kommunens lovpålagte ansvar for begravelser ved dødsfall hvor ingen andre sørger for gravferden. Anlegg, drift og forvaltning av gravplasser og gravferdsdrift er regulert i lov, forskrift og vedtekter. Kirkelig fellesråd i Oslo (KfiO) og Oslo kommune har hatt en tiårig avtale fra 2002 om kommunal gravferdsdrift. I en tilleggsavtale godkjent av byrådet i sak 1128/17 av 14.12.2017 er avtalen fornyet for nye ti år, til 31.12.2027. Gravferdsetaten har administrative oppgaver for tilskudd til Den norske kirke.

2 Situasjonsbeskrivelse

Koronapandemien har i 2020 hatt innvirkning på driften av gravferdstjenestene, og gitt noe redusert tjenestetilbud. Mål og tiltak for Gravferdsetaten er ikke justert for eventuell fortsatt koronakrise.

Gravferdsdriften i Oslo omfatter 20 kirkegårder og gravlunder samt Alfaset krematorium. Museumskirkegården Krist kirkegård er ikke i ordinær bruk.

Den strategiske planen *Fremtidens gravplass – gode, grønn byrom* fra 2018 ligger til grunn for utviklingen av gravferdstjenesten i Oslo. Oslos gravlunder fungerer på flere måter som en del av byens overordnede grøntstruktur, med gode urbane grønne byrom som også brukes til gjennomgang, rekreasjon og har en viktig funksjon for klima og miljø. Alle kremasjoner i Oslo foregår i Alfaset krematorium, og er avgiftsfri. Krematoriet på Alfaset har hatt utslipp av forurensing og behov for et styringssystem og antall renselinjer som kan gi mer effektiv drift. Derfor gjennomføres en ombygging i 2020-2022 for å redusere utslippene og effektivisere drift og kapasitet.

Gravplasskapasiteten er totalt sett god, men ujevnt fordelt. Gravferdsetaten har i flere år jobbet med å utvide gravkapasiteten flere steder i byen, og særlig for graver tilrettelagt for muslimer.

Tabell 12.34 Nøkkeltall for Gravferdsetaten (kap. 590)

Gravferdsetaten	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Vedlikeholdt areal (dekar)	1 831	1 861	1861	1 861	1 861
Antall kremasjoner	3 455	3 656	3 593	4 178	3 721
Antall graver med sommerstell	48 780	48 464	48 150	46 782	45 778
Antall graver med høstpynt	44 798	44 262	44 227	42 469	42 510
Antall nedsatte kister	803	805	818	746	693
Antall nedsatte urner	2 867	2 987	2 894	2 827	2 079
Ant. nedsatte barnekister i minnelunder	153	158	168	163	78
Antall nedsatte urner i minnelund	369	346	319	388	402

1) Årsverk inklusive sesongansatte 2019

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 7 Oslo skal være en livssynsåpen by, og byens innbyggere skal gravlegges med verdighet og med respekt for den enkeltes tro eller livssyn

Tiltak 1

Ferdigstille ombygging av krematoriet for å gi en sikrere og mer effektiv drift, og for å redusere miljøskadelige utslipp.

Tiltak 2

Øke rehabilitering av historiske gravminner og gravlunder.

Tiltak 3

Oppnå effektiv gravplasskapasitet og raskere etablering av retningsbestemte graver.

Tabell 12.35 Resultatindikatorer

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Kremasjonsprosent	79	80	82	82

4 Merknader til driftsbudsjett

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 2,5 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021. Det er innarbeidet generell rammereduksjon på 0,3 mill.

Ut over dette svekkes kapittelet med 0,1 mill. i 2022, og gjelder besparelser tilknyttet sentralisering av tjenester og redusert konsulentbruk.

6,4 mill. av kostnadene for Den norske kirke er knyttet til gravferdsrelaterte formål. Beløpet budsjetteres i kap. 590 Gravferdsetaten. Kapittelet omfatter avsetning til vedlikehold av kirkegårder og gravlunder på netto 2,8 mill. (brutto 3,5 mill.). Anvendelse av denne avsetningen skal skje etter et samråd med Kirkelig fellesråd, dersom anvendelsen også får betydning for kirkelig virksomhet.

5 Investeringer

Tabell 12.36 Investeringsbudsjettet for Gravferdsetaten (kap. 590)

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
590 Gravferdsetaten (KIF)			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	32 020	68 000	34 400
04 Overføringsutgifter	7 481	0	0
Sum utgifter	39 500	68 000	34 400
07 Refusjoner	-7 481	-13 600	-6 880
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-7 761	0	0
Sum inntekter	-15 242	-13 600	-6 880
Netto utgifter	24 259	54 400	27 520

Tabell 12.37 Investeringsoversikt for Gravferdsetaten (kap. 590)

		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Byggestart - ferdig kv/år
Gravferdsetaten (KIF)								
Prosjektnummer og navn:								
106028	Nye graver på eksisterende gravlunder			5 500	5 500	3 500	3 500	løpende
118020	Ombygging av krematoriet	81 400	68 500	12 900	0	0	0	1/19 - 4/22
119019	Økt gravplasskapasitet	19 500	10 000	5 000	4 500	0	0	1/20 - 4/23
119024	Rehabilitering historiske gravminner og allé	4 000	3 000	1 000	0	0	0	1/19 - 4/22
122023	Nullutslipps-maskiner og -kjøretøy	38 500	0	10 000	10 000	10 000	8 500	1/22 - 4/25
	Sum investeringsutgifter			34 400	20 000	13 500	12 000	
106028	Nye graver på eksisterende gravlunder	Investeringsmoms		-1 100	-1 100	-700	-700	
118020	Ombygging av krematoriet	Investeringsmoms		-2 580	0	0	0	
119019	Økt gravplasskapasitet	Investeringsmoms		-1 000	-900	0	0	
119024	Rehabilitering historiske gravminner og allé	Investeringsmoms		-200	0	0	0	
122023	Nullutslipps-maskiner og -kjøretøy	Investeringsmoms		-2 000	-2 000	-2 000	-1 700	
	Sum kapittel finansiering			-6 880	-4 000	-2 700	-2 400	
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			27 520	16 000	10 800	9 600	

Nye graver på eksisterende gravlunder

Midlene benyttes til klargjøring og ferdigstilling av områder på eksisterende kirkegårder/gravlunder i hele Oslo hvor nye graver kan tas i bruk, herunder nødvendig utskifting av leirholdig jord mv. Avsetningen er i årene 2020-2023 økt med 2 mill. hvert år, til totalt 5,5 mill.

Nullutslipps-maskiner og -kjøretøy

For å oppnå kommunens mål om ha 100% nullutslipp for maskiner og tunge kjøretøy skal Gravferdsetaten skifte ut sitt utstyr. Dette gjelder mindre og mellomstore arbeidsmaskiner, traktorer, anleggsmaskiner og andre tyngre kjøretøy. Tilgang på denne typer maskiner er begrenset og forutsetter en innovativ utvikling i markedet. I tillegg til et eksisterende prosjekt for utslippsfrie maskiner, avsettes 38,5 mill. fordelt over årene 2022-2025. Anskaffelsene forutsettes å tilpasses hva markedet kan levere, og for å skape etterspørsel for markedsutvikling og leveranse i økonomiplanperioden.

Ombygging av Alfaset krematorium

Krematoriet bygges om for å gi en sikrere og mer effektiv drift, og for å redusere utslipp av miljøskadelig kvikksølv. Ombyggingen omfatter utvidelse fra to til fire renselinjer, ombygging av kjølesystemet, effektivisering av varmegjenvinning og oppdatering av styringssystemet. Forprosjekt ble fullført i 2019, og ga grunnlag for endret prosjekt. Kremering må opphøre i deler av prosjektperioden, og stans i driften håndteres ved kjøp av kremasjon utenbys for Oslos innbyggere. Prosjektramme ble i budsjett 2020 satt til 81,4 mill., fordelt med 0,5 mill. i 2019, 12 mill. i 2020, 56 mill. i 2021 (hvorav 11,5 mill. for utenbys kremasjonskjøp unntatt mva-beregning) og 12,9 mill. i 2022. Prosjektavslutning er 4. kvartal 2022.

Rehabilitering historiske gravmonumenter og gravlunder

Gravferdsetaten har ansvar for vedlikehold av en rekke historiske gravmonument og gravminner med et sterkt rehabiliteringsbehov. I samarbeid med Byantikvaren prioriteres fire av landets eldste monument fra middelalderen ved Gamle Aker kirke, og deretter historiske gravmonument og rammegraver, med verneverdige steindeler og smijernselementer. Prosjektet utgjør 1 mill. årlig i 2019-2022, og omfatter også belysningstiltak i Østre gravlund og Gamlebyen gravlund, og nyplanting av en spesiell allé i Vår Frelses gravlund. Dette vil bidra til å gjøre gravplassenes funksjon som gode urbane, grønne byrom til en bedre opplevelse for befolkningen.

Økt gravplasskapasitet

Det tidligere investeringsprosjektet 119 019 Klemetsrud kirkegård ble i budsjett 2020 omdøpt til prosjekt Økt gravkapasitet. Målet med det tidligere prosjektet var å øke kapasitet på graver, og i særlig grad retningsbestemte graver, noe som bedre oppnås gjennom en omdisponering av midlene. Av midlene på til sammen 27,5 mill. ble 8 mill. omdisponert til prosjekt 106028 Nye graver på eksisterende gravlunder, mens de resterende 19,5 mill. ble beholdt i prosjektet (med nytt navn). Disse midlene omdisponeres til strategisk kapasitetsutvidelse på både Klemetsrud, Nordstrand, Ris, Voksen og andre steder der det raskere kan oppnås mer effektiv kapasitetsutnyttelse og økning av retningsbestemte graver. Prosjektet omfatter også utprøving av nye gravferdsformer og etablering av digitale kart. Ramme for prosjekt 119019 Økt gravplasskapasitet er 19,5 mill., fordelt med 5 mill. i årlig 2020-2022, og 4,5 mill. i 2023.

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

12.13 Sektorens samlede tilskuddsmidler

Tabell 12.38 Sektorens tilskuddsmidler

i 1000 kr.

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Byrådets forslag Sak 1/2022	Sum 2020 - Sak 1/2022
500	Kulturtilskudd	326 914	330 175	326 628	983 717
545	Tilskudd til idrettsformål	108 314	76 861	88 861	274 036
581	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	230 153	148 278	151 823	530 254
Sum		665 381	555 314	567 312	1 788 007

12.14 Sektorens samlede forslag til verbale vedtak

TAKSTER, AVGIFTER OG VERBALVEDTAK KNYTTET TIL TAKSTER OG AVGIFTER

Egenbetaling for elevplasser ved Oslo kulturskole

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo kulturskole økes med 2,6 % til kr 4 178 per elev per år fra 01.01.2022. Byrådet gis fullmakt til å fastsette avgifter utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

Administrasjonsgebyr for kommunale gravferder

Sats for administrasjonsgebyr for kommunale gravferder (gravferder uten pårørende) videreføres med kr 2000 fra 2022.

Leiepris for utenbys brukere for kapell og seremonirom

For utleie av kapell og seremonirom for utenbys brukere videreføres leiepris på kr 3000 fra 2022.

12.15 Sektorens samlede øremerkede midler

Byrådet foreslår øremerking av følgende nye midler i 2022:

Tabell 12.39 Sektorens øremerkede midler

		Beløp i 1 000
Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
35010002	Konservering av middelalderruiner	3 100
25450010	Prosjekteringsmidler idrettsanlegg	4 000

13. Byrådslederens kontor

Sektoransvaret for Byrådslederens kontor (BLK) omfatter drift av byrådet og byrådsavdelingene, Rådhusets forvaltningstjeneste, Kommunadvokaten og Beredskapsetaten. Byrådets ambisjoner for sektoren er beskrevet innledningsvis i sektoromtalen.

13.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

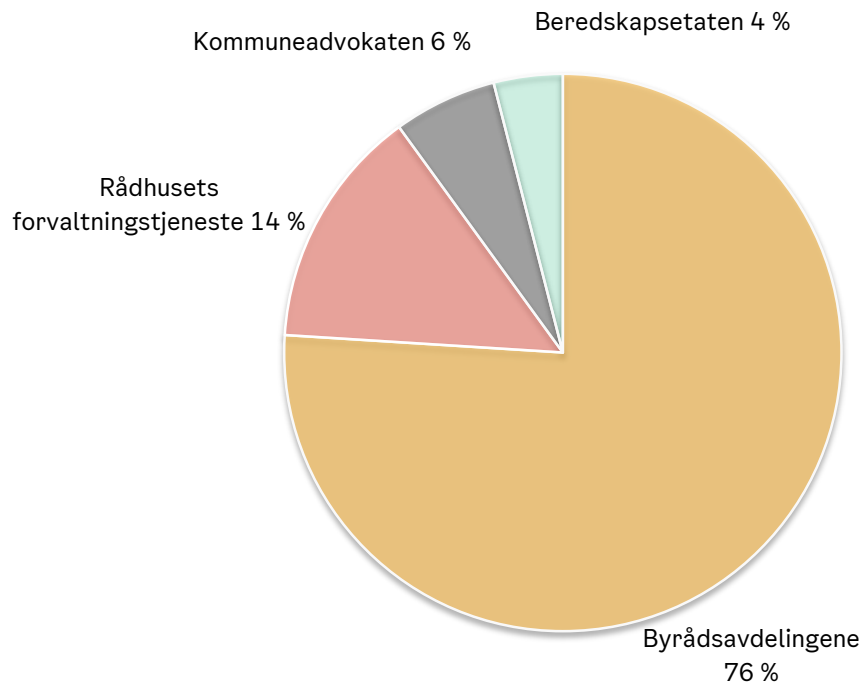
Figur 13.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett – økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	718,2	786,5	773,1	764,9	764,5
Sum inntekter	-51,8	-53,0	-52,7	-53,0	-52,7
Netto utgifter	666,4	733,5	720,4	711,9	711,8

Beløp i mill.

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 1,1 %

Brutto driftsutgifter for 2022 fordeler seg slik:

13.2 Byrådets ambisjoner for sektoren

BLK har ansvar for utvikling av kommunens politiske og administrative styringssystem, virksomhetsstyring og ledelses- og kompetanseutvikling, topplederrekruttering, koordinering og utvikling av kommunens deltakelse i internasjonalt og regionalt samarbeid, beredskap, kommunikasjon, innsyn og offentlighet samt internrevisjon.

Målene nedenfor er sektorovergripende. BLK har en særlig rolle som tilrettelegger og pådriver for gjennomføring av byrådets politikk, og for å samordne byrådets arbeid og aktiviteter.

Tabell 13.1 Byrådets mål for sektoren

Mål	
1	En åpen og demokratisk kommune for innbyggerne
2	En effektiv, omstillingsdyktig og attraktiv kommune
3	En trygg by med god beredskap
4	Et regionalt og internasjonalt samarbeid som styrker byen

Mål 1 En åpen og demokratisk kommune for innbyggerne

Tillit skal prege styring og ledelse i Oslo kommune og reflekteres i styringsdialogen mellom byrådsavdeling og virksomhet, på den enkelte arbeidsplass og i samhandling med de tillitsvalgte. Med tillit som strategi og arbeidsform skal tjenestene utvikles sammen med innbyggerne.

Bystyret har vedtatt at Oslo skal være en foregangskommune på medvirkningsprosesser. Byrådet vil prioritere tiltak som kan øke medvirkning i de områdene av byen hvor andelen av befolkningen som deltar i medvirkningsprosesser er lavest.

Byrådet vil styrke demokrati, åpenhet og tilgjengelighet i kommunen. Dette forutsetter at informasjonen som retter seg mot innbyggere og andre relevante målgrupper er helhetlig og profesjonell.

På oppdrag fra BLK leder Utviklings- og kompetanseenheten (UKE) en klarspråksatsing i kommunen. Gjennom høsten 2020 og våren 2021 tilbød UKE kurs for henholdsvis språkkordinatorer, saksbehandlere og ledere. Dette arbeidet vil fortsette i 2022.

Felles visuell identitet for Oslo kommune er tatt i bruk i kommunens virksomheter, tilbud og tjenester, og har gjennom håndteringen av koronapandemien vært avgjørende for å lykkes med kommunikasjonsarbeidet. Gjennom samarbeid med aktuelle virksomheter har kommunen utarbeidet det meste av det visuelle materialet kommunen har brukt i sitt informasjonsarbeid. Dette har gjort at Oslo kommune har blitt oppfattet som én aktør og kommunisert helhetlig, i tråd med kommunens kommunikasjonsstrategi. Det har også vært kostnadsbesparende i en situasjon der det har vært behov for omfattende informasjonsmateriell på kort tid.

Implementeringen av felles visuell identitet fortsetter fram til 2023. Det er utviklet en designmanual med maler og verktøy som gjør ansatte i stand til å produsere enkle trykksaker og digitale produkter, uten grafisk kompetanse og underleverandører.

Byrådet arbeider for bedre innbyggerdialog og vil være tilstede i de kanalene der folk er. BLK jobber også for å styrke samhandlingen på sosiale medier på tvers av kommunens virksomheter, og å enda bedre utnytte mulighetene sosiale medier gir til å løfte nye måter byens innbyggere kan samhandle med kommunen på.

Byrådet vil også tilgjengeliggjøre og systematisere informasjon digitalt om politiske prosesser og beslutninger. Byrådet foreslår derfor å styrke arbeidet med kommunens nettsted, oslo.kommune.no, med en stilling som webredaktør slik at dette ansvaret ivaretas.

Mål 2 En effektiv, omstillingsdyktig og attraktiv kommune

Byrådet er opptatt av styring, organisering og ledelse som virkemidler for å skape bedre tjenester til innbyggerne. Utvikling av virksomhetsstyringen og styringsdialogen mellom byrådsavdeling og virksomhet, men også koordinering og samhandling mellom byrådsavdelinger, har høy prioritet. Sentrale tiltak bidrar til å sette dagsorden, bevisstgjøre og motivere til endring, erfaringsutveksling og samarbeid. Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor ble gjennomført i alle kommunens virksomheter i 2020-2021. Resultatene fra undersøkelsen skal i 2022 og frem til en ny undersøkelse gjennomføres, følges opp på den enkelte arbeidsplass/svarutvalg.

Mål- og resultatstyring ligger til grunn for styring og oppfølging av byrådets overordnede mål. Tillit som strategi og arbeidsform har betydning for praktiseringen av mål- og resultatstyringen. Det skal legges mer vekt på tydelige mål og forventninger til resultater og effekter enn på detaljrapportering og måling av aktiviteter, tiltak og virkemidler. Tillitsbasert styring og ledelse betyr ikke fravær av kontroll, men å finne en annen balanse mellom styring og ledelse, kontroll og oppfølging. Ledere må også ta i bruk det handlingsrommet de har til å utnytte kompetansen i organisasjonen, økt involvering av innbyggere, bedre samhandling på tvers og ikke minst å utnytte teknologi.

En videreføring av tilbud til toppledere og deres ledergrupper starter høsten 2021. Formålet er økt strategisk samhandling for effektive innbyggerrettede tjenester, i tråd med mål og prinsipper for utvikling av tillitsbasert styring og ledelse. Tilbudet til toppledere skal bidra til økt felles forståelse av sammensatte samfunnsutfordringer, både i og mellom virksomheter og byrådsavdelinger. Videre skal det bidra til styrket kompetanse i håndteringen av sammensatte utfordringer. I tillegg vil BLK prioritere tiltak som støtter opp om de styringsmessige kjennetegnene ved tillitsbasert styring og ledelse.

Oslo kommune skal utøve god virksomhetsstyring og arbeide kontinuerlig med kvalitetsforbedringer. Rapporteringskrav skal gjennomgås med sikte på forenkling. Styrings- og kontrollsystemer på prioriterte risikoområder skal vurderes. Sammen skal dette bidra til forbedring og videreutvikling av kommunens virksomhetsstyring, risikostyring og internkontroll. Arbeidet med forebygging av korrupsjon står på dagsorden i hele kommunens organisasjon. Byrådet vil prioritere nettverksmøter for kommunens virksomheter og følge opp varsler om korrupsjon, misligheter og andre kritikkverdige forhold.

Internkommunikasjon er et sentralt virkemiddel for å forbedre organisasjonens effektivitet, omstillingsevne og samhandling. Kommunens verktøy for internkommunikasjon, Workplace, har vist seg å være en effektiv kanal under koronapandemien, både for å nå alle ansatte og for å kunne gi informasjon i en tid der mange har sittet, og sitter, på hjemmekontor. I 2022 vil det bli jobbet videre med å forbedre støtten på Workplace for kommunens ledere og medarbeidere. Det vil bli utviklet en ny kanalveileder for å støtte kommunens virksomheter i hvilke kanaler det er hensiktsmessig å bruke til ulike formål, noe som har blitt spesielt aktualisert etter innføringen av Office365.

Virksomhetene skal utføre oppgaver på en måte som bidrar positivt til kommunens tillit i befolkningen. For å stimulere det kontinuerlige arbeidet med etikk og verdier i den enkelte virksomhet utarbeides det sentralt relevante tiltak som etiske case, som er tilgjengelige på KS-læring og på kommunens intranett. Casene er ment som utgangspunkt for refleksjon og diskusjon omkring ulike etiske problemstillinger.

Mål 3 En trygg by med god beredskap

Oslo er en trygg by å bo og ferdes i. Det er likevel viktig med et planmessig arbeid for å forebygge og forberede håndtering av uønskede hendelser, kriser og katastrofer. Kommunen skal jobbe helhetlig, tverrsektorielt og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap.

Beredskapsarbeidet i Oslo kommune skal være en integrert del av den daglige virksomheten i kommunen og bygge på de nasjonale beredskapsprinsippene om ansvar, nærhet, likhet og samvirke. Byrådet er opptatt av at alle kommunale virksomheter skal ha god grunnberedskap og være rustet til å ivareta sine oppgaver dersom en uønsket hendelse skulle inntreffe. Oslo kommune skal jobbe systematisk for å avdekke risikoer og sårbarheter, og skal jobbe forebyggende for å hindre at uønskede hendelser inntreffer. Samtidig skal kommunen planlegge for å håndtere hendelser og situasjoner som likevel oppstår, og kunne iverksette konsekvensreducerende tiltak.

Den enkelte virksomhets risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) skal være tilpasset Oslo kommunes overordnede ROS-analyse som er revidert i 2021. Alle virksomheter skal ha oppdaterte beredskapsplaner og jevnlig gjennomføre beredskapsøvelser tilpasset virksomhetens risikobilde, egenart og portefølje. Beredskapsplaner skal være samordnet med andre relevante aktører og overordnet planverk for Oslo kommune.

Samfunnssikkerhet skal inngå som en del av kommunens planleggingsarbeid. Gjennom 2020 og store deler av 2021 har Oslo vært episenteret for koronapandemien. Byrådet er opptatt av at kommunen systematisk skal høste erfaringer fra håndtering av krisesituasjoner slik at kommunen er bedre rustet neste gang en krise inntreffer. Det påbegynte arbeidet med å evaluere kommunens håndtering av pandemien skal fortsette i 2022. Evalueringen skal være bred og åpen, og bidra til at kunnskapen og innsikten implementeres i det løpende beredskapsarbeidet og i den videre utviklingen av kommunen.

Pandemien har understreket betydningen av å jobbe kunnskapsbasert og ha gode data for å utvikle treffsikre tiltak på beredskapsfeltet. Byrådet vil videreutvikle TRIO-samarbeidet (Trygg i Oslo). Måltrettet forebyggende arbeid gir resultater, slik eksempelvis samarbeidet mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt i SaLTo-prosjektet (Sammen lager vi et trygt Oslo) har vist. Byrådet vil fortsatt styrke det forebyggende arbeidet blant unge i Oslo, med tiltak både på kort og lang sikt. Forebygging er viktig, og det gode samarbeidet mellom Oslo kommune og statlige, private og frivillige aktører skal videreutvikles for å sikre en trygg by.

Mål 4 Et regionalt og internasjonalt samarbeid som styrker byen

Det regionale samarbeidet skal bidra til gode felles løsninger og til at Osloregionen fremstår med større tyngde i dialogen med nasjonale myndigheter, og i arbeidet med å profilere Osloregionen internasjonalt. Oslo har et omfattende samarbeid med Viken fylkeskommune. Dette gjelder eksempelvis felles eierskap til Ruter AS, regional plan for areal og transport og Oslopakke 3. Oslo kommune deltar i de regionale organisasjonene Østlandssamarbeidet, Osloregionen og Osloregionens Europakontor.

Byrådet er opptatt av at kommunens internasjonale samarbeid skal bidra til å bedre det kommunale tjenestetilbudet. Internasjonalt samarbeid er et virkemiddel til å nå byrådets mål og skal bidra til å fremme Oslos interesser internasjonalt. Det internasjonale arbeidet er sektorovergripende og en integrert del av kommunens virksomhet som skal bidra til å øke kompetansen for kommunens ansatte. Det internasjonale samarbeidet foregår gjennom bilateralt samarbeid med andre byer, deltakelse i internasjonale nettverk og organisasjoner og deltakelse i EU/EØS-prosjekter og profileringsaktiviteter.

13.3 Sektorens økonomiske rammer

Tabell 13.2 Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av rammer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	666,4	657,8	648,7	640,1	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	666,4	666,4	666,4	666,4	666,4
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	23,1	23,1	23,1	23,1
+/- Reelle endringer	0,0	44,1	30,9	22,4	22,4
=ØKONOMIPLAN (netto)	666,4	733,5	720,4	711,9	711,8
Endringer i prosent		10,1 %	8,1 %	6,8 %	6,8 %
Sum endringer		67,1	54,0	45,5	45,4

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0,0	0,5	0,2	0,2	0,2
+/- Justering for engangstiltak	0,0	1,6	-4,6	-6,6	-6,6
+/- Justering for oppgaveendring mellom sektorer	0,0	28,8	28,8	28,8	28,8
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-2,9	-9,8	-16,0	-16,3
+/- Spesifiserte rammeendringer	0,0	16,1	16,4	16,1	16,4
Sum reelle endringer		44,1	30,9	22,4	22,4

1) 2021 prisnivå

Fra budsjettåret 2022 er kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene og kap. 126 Diverse tiltak og tidsbegrensede tiltak under byrådsavdelingene slått sammen til ett kapittel, kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene. Sammenslåingen er begrunnet i praktiske hensyn.

Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling
Det vises til kapittel 18 Budsjettekniske merknader.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammen for sektoren er redusert med 0,32 mill. som følge av gevinster av ny visuell identitet, samt effektivisering som følge av innføring av digital sykmelding. Midler til Østlandsutstillingen, 0,2 mill, er overført til kap. 500. I forbindelse med innføring av ny kommunestruktur er det tatt ut en effektiviseringsgevinst av regionalt samarbeid på 1 mill. fra 2022. Sektoren er styrket med midler til C40-kontoret, 1 mill.

Justering for engangstiltak

Følgende bevilgninger er engangsbevilgninger og går ut av rammen for 2022:

På kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene trekkes det ut lønnsmidler til et treårig engasjement i NOE.

På kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneneste, var det i 2021 lagt inn 1,1 mill. til prosjektering og kalkulering i forbindelse rehabilitering av tårnene på Rådhuset.

På kap. 184 Beredskapssetaten, er det trukket ut 1,5 mill. til kjøp av mobilitetsdata.

Midler til byrådsavdelingenes internasjonale deltakelse har blitt trukket ut av budsjettammen som en konsekvens av redusert aktivitet under koronapandemien. Disse midlene er nå tilbakeført. Beløpet er 700 000 kroner.

Globaliseringskonferansen gjennomføres i partallsår, og det er lagt inn 1 mill. til dette formålet på kap. 120.

Det er lagt inn 4 mill. til evaluering av kommunens håndtering av koronapandemien. Det påbegynte arbeidet med å evaluere kommunens håndtering av pandemien skal fortsette i 2022. Evalueringen skal være bred og åpen, og bidra til at kunnskapen og innsikten implementeres i det løpende beredskapsarbeidet og i den videre utviklingen av kommunen. Beredskapsetaten skal i forlengelsen av evalueringen blant annet gjennomgå kommunens bruk av digitale verktøy for krisehåndtering. Bevilgningen gjøres overførbart.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

På Kap. 120 er det gjort følgende justeringer:

Fra kap. 307, Bydelene, Avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester, er det overført ressurser til en stilling i byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester for å styrke byrådsavdelingens arbeide med boligspørsmål.

Fra kap. 308 Bydelene, Avsetning helse, eldre og innbyggertjenester er det overført ressurser til en stilling i Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester for å styrke det overordnede beredskapsarbeidet for HEI sektor og for å ivareta rollen som beredskapskoordinator.

Fra kap. 771 Klimaetaten er det overført ressurser til en stilling til Byrådsavdeling for miljø og samferdsel for å styrke det overordnede og tverrsektorielle arbeidet med miljø- og klimakommunikasjon.

Det er opprettet en stilling i Byrådsavdeling for miljø og samferdsel for å følge opp prosjektet «Ny vannforsyning til Oslo». Stillingen finansieres over investeringsprosjektets vedtatte ramme på Vann- og avløpsetatens budsjett.

Det er overført 700 000 kroner fra kap. 120 til kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste i forbindelse med overføring av dokumentsentertjenester for RFT fra dokumentsenderet i BLK til Byarkivet.

Fra kap. 122 Div. virksomheter og prosjekter under FIN er det overført 21,7 mill. til dekning av kommunens medlemskontingent i KS, og FoU-kontingenten i samme organisasjon.

Uspesifiserte rammeendringer

Samlet rammereduksjon for sektoren er på 2,9 mill. i 2022, økende til 16,3 mill. i 2025.

Spesifiserte rammeendringer

På kap. 120 er det gjort følgende endringer:

Det gis støtte på 3 mill. årlig til C40-kontoret i Oslo.

Midler til prosjektet «Oslomodellen – Innsats mot ensomhet blant eldre» går ut av rammen på kap. 120.

Midler til lønn til prosjektleder og til driftsmidler, 2 mill., har vært bevilget til Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet.

Som følge av vedtak i bystyresak 42/21 Nytt reglement for Sentralt Ungdomsråd er rådet blitt formelt etablert som kommunens femte brukerråd ihht. Kommunelovens krav. Dette innebærer økonomiske konsekvenser, endring i oppnevning, sekretariatsfunksjon og formell status. I likhet med øvrige kommunale brukerråd, budsjetteres dette på eget koststed på kap. 120. Kapittelet er økt med 1,39 mill. Oslo kommune deltar aktivt i C40, verdens største klimanettverk for byer. Byrådslederen har tatt initiativ til et eget program i C40 knyttet til utslippsfrie byggeplasser (Clean Construction), og Oslo har støttet programmet med 1 mill. årlig siden 2019. Støtten videreføres i økonomiplanperioden.

Byrådet vil tilgjengeliggjøre og systematisere informasjon digitalt om politiske prosesser og beslutninger. Det opprettes derfor en stilling som webredaktør i kommunikasjonsseksjonen i BLK for å styrke arbeidet med kommunens nettsted, oslo.kommune.no

Det er behov for spisskompetanse innenfor organisasjon og arbeidsrett, og økt bistand til byrådsavdelingene i personalsaker. HR-området styrkes med en stilling.

Det overføres 200 000 kr fra kap. 120 til kap. 500 Kulturtilskudd i forbindelse med at tilskuddet til Østlandsutstillingen skal utbetales som et særskilt tilskudd, og ikke som en del av kontingenten til Østlandssamarbeidet.

Finansieringen av elnnsyn endres fra at den belastes kommunens virksomheter gjennom den årlige debiteringssaken, til at den rammefinansieres over kap. 120.

På kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste (RFT) er det gjort følgende endring:

COWI har gjennomført en risikoanalyse for Oslo rådhus på oppdrag fra RFT. Denne viser blant annet at trusselbildet for politikere er endret og sårbarhet for enkeltpersoner knyttet til bl.a. politiske

beslutninger er økt. Adgangskontrollen vil bli forsterket ved at det innføres en bedre sikkerhetskontroll. I 2021 gjøres det bygningsmessige endringer for dette formålet. RFTs budsjetttramme økes med 9,2 mill. fra 2022 til dekning av lønns- og driftskostnader knyttet til sikkerhetskontrollen. Staten er gitt kompensasjon for inntektsbortfall i valgår med 250 000 kr i 2025.

På kap. 184 Beredskapsetaten er det gjort følgende endringer:

OPSAM-prosjektet skulle i utgangspunktet avsluttes 31.12.2021, og 1,4 mill. trekkes ut av Beredskapsetatens budsjetttramme. Prosjektet er avsluttet, men OPSAM-samarbeidet videreføres permanent fra 2022 innenfor en ramme på 1,3 mill.

Etaten er styrket med midler til utvikling av analysekapasitet og kompetanse innenfor TRiO-arbeidet. Det etableres en permanent, tverrgående funksjon tilsvarende en stilling i Beredskapsetaten som skal koordinere kommunens arbeid med sikring av bygninger, gater og byrom. Det er lagt inn 1,3 mill. i etatens budsjetttramme til dette formålet.

Tabell 13.3 Netto driftsbudsjett per kapittel – sektor

Beløp i mill.

Netto driftsbudsjett		Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Endring 2021 – 2022
120	Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	458,1	561,2	550,8	544,1	543,8	103,0
140	Kommuneadvokaten (BLK)	40,5	41,7	41,2	40,7	40,7	1,2
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	89,5	100,5	99,8	98,6	98,9	11,0
184	Beredskapsetaten (BLK)	27,3	28,6	27,2	26,9	26,9	1,3
191	Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	0,0
Sum		617,0	733,5	720,4	711,9	711,8	116,5

Tabell 13.4 Brutto investeringsbudsjett per kapittel

Beløp i mill

Brutto investeringsbudsjett		Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	81,5	81,5	3,5	3,5
Sum	Byrådslederens kontor (BLK)	81,5	81,5	3,5	3,5

13.4 Byråd/byrådsavdelingene

Tabell 13.5 Driftsbudsjett kapittel 120

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	399 129	440 317	478 742
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	101 590	29 842	75 472
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	352	0	15 460
14 Overføringsutgifter	10 227	0	8 259
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	5	0	0
Sum utgifter	511 304	470 159	577 933
16 Salgsinntekter	-48 953	-291	-299
17 Refusjoner	-17 194	-11 720	-16 458
Sum inntekter	-66 148	-12 011	-16 757
Netto utgifter	445 156	458 148	561 176

Ansvarsområde

Oslo skal være en foregangskommune for god brukerservice og effektiv oppgaveløsning. Det skal arbeides for tillit og godt samspill mellom byens befolkning, kommunale virksomheter, ansatte og folkevalgte organer. Gjennom aktivt kommunikasjonsarbeid skal kommunens omdømme som tjenesteyter og arbeidsplass styrkes.

Oslo kommunes parlamentariske styringssystem er hjemlet i kommuneloven. Byrådet er kommunens utøvende organ og øverste ledelse for kommunens administrasjon. Den enkelte byråd har direkte instruksjonsmyndighet og parlamentarisk ansvar på sitt område, og er den øverste leder av sin byrådsavdeling.

Byrådsavdelingene utgjør kommunens sentrale administrative apparat og har tre hovedfunksjoner:

- Å være faglig sekretariat for politisk ledelse
- Å føre tilsyn, utøve styring og kontrollere underliggende virksomheter
- Å være forvaltningsorgan innenfor definerte ansvarsområder

Kapitlet skal dekke utgifter til utrednings- og evalueringsoppgaver i forbindelse med byrådsavdelingenes arbeid med å gjennomføre byrådets og bystyrets vedtak, herunder utgifter til ekstraordinære og tidsbegrensede tiltak. Videre dekkes visse formål og fellesfunksjoner som gjelder hele kommunen og som ikke naturlig hører hjemme på andre kapitler. I tillegg kommer midler til ulike formål som påløper ved avvikling eller omstilling i kommunale virksomheter, og hvor ansvaret blir overført til den sentrale administrasjonen. Utgifter til leie av lokaler til byrådsavdelingene utenfor Rådhuset, kontingenter og tiltak i forbindelse med kommunens internasjonale engasjement ligger også her. Erstatninger ved saksanlegg og andre forhold hvor Oslo kommune ved byrådsavdelingene er partsrepresentant dekkes på dette kapitlet.

Merknader til driftsbudsjettet

Øremerkede prosjekter med ekstern finansiering overføres i sin helhet som øremerkede fra kap 126 til kap 120. Av de øremerkede prosjektene med rene kommunale midler under kap 126 overføres kun prosjekt 212632 Regionale utviklingsprogrammer under EU/EØS som øremerket til kap 120. Disse midlene gjøres øremerket på kap 120, prosjektnummer 212032. Øvrige midler på kap 126 overføres til kap 120 uten øremerking i 2022.

I driftsbudsjettet er det midler til lønn og drift av byrådsavdelingene. Fra 2022 er det innarbeidet midler til to nye stillinger i BLK, henholdsvis for styrket innbyggerkommunikasjon ved å opprette en stilling som webredaktør, og en stilling for styrking av HR-arbeidet i byrådsavdelingene.

I tillegg er det opprettet fire stillinger gjennom omdisponeringer fra andre sektorer. Det vises til oversikt under punktet «Justering for oppgaveendringer mellom sektorer».

På kapitlet er det også midler til enkelte drifts- og utviklingstiltak som gjelder hele kommunen, tiltak på kommunekonsernnivå som etatsjefssamlinger, kommunikasjon, internrevisjon og kommunens fellessystemer. Drifts- og tilskuddsmidler vedrørende kommunens fem sentrale brukerråd er lagt til kap. 120.

Kapitlet dekker kontingenter for medlemskap i Osloregionen og Østlandssamarbeidet.

Det er også satt av midler til Oslo kommunes internasjonale engasjement som deltakelse i Osloregionens Europakontor samt delegasjonsbesøk og deltakelse i andre internasjonale fora. Der er satt av 3 mill. til deltakelse i EU/EØS' regionale utviklingsprogram. Byrådet foreslår at det gis tilskudd til Oslo Freedom Forum, Oslo Business for Peace, Xynteo, Nobelinstituttet, Globaliseringskonferansen og Oslo Peace Week, internasjonale tiltak, samarbeidsbyer og -avtaler.

Kapitlet inneholder for øvrig midler til utvikling av nye kanaler for innbyggerkontakt samt Tryggere by-arbeidet.

Det er også satt av midler til Lokal Agenda 21-arbeidet. Det er budsjettert med 0,5 mill. til gjennomføring av Oslo miljøfestival. Tiltaket er delvis finansiert ved støtte fra Oslo Havn KF med 0,075 mill., Vann- og avløpsetaten med 0,075 mill. og Renovasjonsetaten med 0,150 mill.

Oslo kommune har tatt på seg ansvaret for å drifte sekretariatet for Osloregionen. Utgiften til driften fordeles mellom medlemmene.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 17,178 mill., jf. Kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Følgende prosjektmidler anses som kommunalt øremerket for 2022:

Tabell 13.6 Øremerkede kommunale midler – Byrådslederens kontor

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.120.32	Regionale utviklingsprogrammer under EU/EØS	3 000
2.120.01	Evalueringsprosjektet	4 000

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet/prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2022 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Over kapitlet fordeles det tilskudd til Oslo Freedom Forum, Oslo Business for Peace, Xynteo, Nobelinstituttet, Globaliseringskonferansen og Oslo Peace Week, internasjonale tiltak, samarbeidsbyer og -avtaler.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

13.5 Kommuneadvokaten

Tabell 13.7 Driftsbudsjettet kap. 140

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Beløp i 1000 kr	
		Dok 3 2021	Forslag 2022
140 <i>Kommuneadvokaten (BLK)</i>			
10 Lønn og sosiale utgifter	43 075	45 632	47 275
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	4 912	3 945	3 764
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 799	0	0
14 Overføringsutgifter	676	1 121	1 130
Sum utgifter	51 461	50 698	52 169
16 Salgsinntekter	-5 954	-5 533	-5 682
17 Refusjoner	-6 545	-4 652	-4 778
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-7	0	0
Sum inntekter	-12 505	-10 185	-10 460
Netto utgifter	38 956	40 513	41 709

Ansvarsområde

Kommuneadvokatens oppgaver og organisering framgår av Oslo kommunes rettsinstruks. Kommunale virksomheter som i eller utenfor rettssak trenger advokatbistand, har etter rettsinstruksen som utgangspunkt rett og plikt til å benytte Kommuneadvokaten.

Etaten står i en særstilling i kommunen, idet den organisatorisk både hører inn under bystyret og byrådet/Byrådslederens kontor, som etaten rapporterer til i administrative spørsmål. I faglige spørsmål har etaten en uavhengig stilling, og er i denne sammenheng ikke underlagt instruksjonsmyndighet.

Det fremgår av rettsinstruksen at kommunens brukere og ansatte skal sikres riktig og effektiv myndighets- og tjenesteutøvelse, at enkeltmenneskers lov- eller konvensjonsfestede rettigheter ikke krenkes, samt at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas best mulig. Rettsinstruksen er videre basert på at utredning av rettslige problemstillinger skal inngå som ledd i kommunens saksforberedelse, og at juridisk rådgivning og prosedyre skal sikres på en profesjonell måte.

Kommuneadvokaten prosederer kommunens rettssaker samt skatte- og innkrevingssaker for staten. Etter anmodning gir Kommuneadvokaten råd og betenkninger til bystyrets organer, byrådet og byrådsavdelingene, etater, bydeler, kommunale foretak og kommunalt eide aksjeselskaper. Kommuneadvokaten bidrar også til opplæring innenfor det juridiske fagområdet internt i kommunen og engasjeres også tidvis som foredragsholdere på juridiske kurs utenfor kommunen.

Kommuneadvokatens virksomhet reguleres for øvrig av den generelle advokatlovgivningen.

Situasjonsbeskrivelse

Kommuneadvokaten legger stor vekt på å ha høy kompetanse blant de ansatte for å kunne dekke det behov for bredde og kvalitet innen juridisk bistand som en stor kommune som Oslo har. Blant annet er advokatenes faglige utvikling og deltakelse på juridiske kurs høyt prioritert i etaten.

Kommuneadvokaten hadde i 2021 i snitt 25 advokater (årsverk) i arbeid. Antall fast ansatte er noe høyere, 26, som følge av behov for inndekking ved lengre fravær. I tillegg er det sju ansatte i administrasjonen. Av disse er tre jusstudenter som arbeider som kveldssekretærer fire dager i uken. Som et ledd i profilering og rekruttering til Kommuneadvokaten er målet å ha totalt fire juridiske studenter på 4-5 ukers traineeopphold i året. Etaten har også en ordning med hospitering av jurist fra annen virksomhet. Denne ordningen ble avlyst i 2020 og har vært redusert i 2021.

Det vil over tid være noe variasjon i saksmengde og sakstyper. Antall innkomne rettssaker har årlig økt fra 150-170 på midten av 2000-tallet til hhv. 192 og 191 i 2019 og 2020. Årsaken til variasjonen og nedgangen er ukjent. Enkelte av kommunens rettssaker de senere årene har vist seg å være såpass omfattende at det er behov for å sette flere advokater på samme sak. Det er også økt etterspørsel etter mer løpende rådgivning i en del av kommunens forskjellige prosjekter, noe som i perioder legger beslag på store ressurser i etaten.

Av de 163 avsluttede rettssakene vant kommunen 36,2 %, 6,1 % ble dels vunnet/dels tapt, mens 6,8 % ble tapt. I tillegg ble 25 saker trukket (15,3 %), 33 saker forlikt (20,3 %) og 25 saker fikk annet utfall (15,3 %). Annet utfall inkluderer blant annet saker som blir innstilt i forliksrådet.

Tabell 13.8 Nøkkeltallstabell

Nøkkeltall	Resultat 2016	Resultat 2017	Resultat 2018	Resultat 2019	Resultat 2020
Innkomne rettssaker	216	173	232	192	191
Avsluttede rettssaker	145	61	211	228	163
Samlet tvistesum innkomne rettssaker	1 066 mill.	331,5 mill.	665,8 mill.	587 mill.	19,9 mrd.
Innkomne rådgivningssaker	376	376	430	397	418
Avsluttede rådgivningssaker	278	175	397	473	435
Andel rådgivningssaker besvart innen 3 dager i %	-	19 %	20 %	19 %	20 %
Andel rådgivningssaker besvart innen 14 dager i %	-	31 %	29 %	35 %	26 %
Andel rådgivningssaker besvart innen 6 uker i %	-	26 %	28 %	21 %	21 %
Andel rådgivningssaker besvart etter 6 uker i %	-	6 %	8 %	7 %	10 %
Andel besvart rådgivningssaker	-	6 %	1 %	3 %	12 %
Andel rådgivningssaker som venter på klient (fortsatt ubesvart)	-	4 %	2 %	3 %	1 %
Andel rådgivningssaker hvor besvart ikke er relevant	-	8 %	12 %	13 %	10 %

Grunnet manglende rapportmodul i nytt elektronisk saks- og arkivsystem, rapporteres det ikke på besvartfordeling for 2016.

Merknader til driftsbudsjettet

For 2022 har etaten har fått et rammekutt på 279 000 kroner. Rammekuttet er lagt til lønnsposten i budsjettet.

Timeprisen ble økt med 50 kroner, fra 1 575 kroner til 1 625 kroner i 2021. Etaten vil gjøre en ny vurdering av behovet for å øke denne ytterligere i 2022.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,476 mill., jf. Kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

13.6 Rådhusets forvaltningstjeneste

Tabell 13.9 Driftsbudsjettet kap. 150

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Beløp i 1000 kr
			Forslag 2022
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	60 653	75 086	77 789
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	30 773	35 421	44 126
14 Overføringsutgifter	6 811	4 294	4 328
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	8 466	0	0
Sum utgifter	106 703	114 801	126 243
16 Salgsinntekter	-6 850	-17 714	-18 108
17 Refusjoner	-9 909	-7 600	-7 661
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-6 758	0	0
Sum inntekter	-23 516	-25 314	-25 769
Netto utgifter	83 186	89 487	100 474

Ansvarsområde

Rådhusets forvaltningstjeneste (RFT) har ansvaret for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av Oslo rådhus (heretter kalt Rådhuset) som bygning, herunder sikkerhetsoppgaver, servicefunksjoner i Rådhuset og innleide lokaler for byrådsavdelingene og Bystyrets sekretariat.

RFT skal innenfor sitt ansvarsområde yte profesjonell rådgivning, god service og effektive tjenester overfor publikum, Rådhusets ansatte og politikere, samt kommunens virksomheter.

Etaten bistår med saksforberedelser og har ansvar for gjennomføring av representasjonsarrangementer og øvrige arrangementer i Rådhuset og Heftyevillaen. Etaten har videre ansvar for borgerlige velser for Oslo kommune.

Etaten har oppgaver knyttet til flagging, banneroppheng og utsmykking av byen etter oppdrag fra Bystyrets sekretariat. Etaten har også ansvaret for omvisninger i Rådhuset.

Etaten administrerer den vedtatte transportordning for politisk ledelse i Rådhuset.

Situasjonsbeskrivelse

Rådhuset er en viktig kultur- og museal arena, et demokratisk symbol for byens befolkning og et administrativt senter som bygningsmessig må ivaretas med et forsvarlig og bevarende vedlikehold. Dette innebærer at rådhusforvalter skal holde bygget i god stand og samtidig utvikle vedlikehold i takt med endrede behov enten det er i forhold til sikkerhet, universell utforming, energi eller miljø.

Koronapandemien har ført til at Rådhuset har vært stengt for turister i deler av 2021, og det har ikke vært gjennomført styrt guiding for turister sommeren 2021. Arrangementer har i all hovedsak vært avlyst.

I tråd med mål om å styrke samarbeidsrelasjoner både internt og eksternt, har det vært arbeidet aktivt med organisasjonen og utviklingen av denne.

Merknader til driftsbudsjettet

RFT har i 2022 en netto driftsramme på 100,5 mill. Det er lagt inn et uspesifisert rammekutt på 0,45 mill. sammenlignet med budsjett 2021. Etaten vil skjerme vedlikeholdsbudsjettet og innarbeider rammekuttet ved å redusere lønnskostnader og bemanning.

Det er lagt inn 9,2 mill. til styrket sikkerhet og adgangskontroll i Rådhuset.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 3,675 mill., jf. Kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Investeringsbudsjettet

Tabell 13.10 Investeringsbudsjett – Rådhusets forvaltningstjeneste

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	9 638	3 500	81 450
04 Overføringsutgifter	2 218	0	0
Sum utgifter	11 856	3 500	81 450
07 Refusjoner	-2 218	-700	-16 290
08 Overføringsinntekter	-25	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 706	0	0
Sum inntekter	-3 949	-700	-16 290
Netto utgifter	7 907	2 800	65 160

Tabell 13.11 Investeringsoversikt – Rådhusets forvaltningstjeneste

Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)		Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:								
113024	Rådhuset - diverse rehabilitering			3 500	3 500	3 500	3 500	
122001	Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade			77 950	78 000	0	0	
	Sum investeringsutgifter			81 450	81 500	3 500	3 500	
113024	Rådhuset - diverse rehabilitering	Investeringsmoms		-700	-700	-700	-700	
122001	Rehabilitering Rådhuset, tårn og fasade	Investeringsmoms		-15 590	-15 600	0	0	
	Sum kapittel finansiering			-16 290	-16 300	-700	-700	
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			65 160	65 200	2 800	2 800	

Merknader til investeringsbudsjettet

Oslo rådhus er ett av Norges viktigste og mest kjente bygg. Med sin sentrale plassering i bybildet er Rådhuset et svært synlig og viktig symbolbygg for Oslo kommune. Bygget er et demokratisk senter for byens befolkning, et administrativt senter og et sted for arrangementer med mange gjester samt turister. Oslo rådhus har høy kulturminneverdi, og er ført opp på Byantikvarens gule liste.

Grunnsteinen til Oslo rådhus ble lagt ned i 1931, og råbygg støpt i armert betong og forblendet med håndbanket tegl sto ferdig i november 1936. Siden den gang har Rådhusets fasade i liten grad vært omfattet av vedlikeholdstiltak. Vedlikehold har primært vært knyttet opp til tekking av tak samt vedlikehold av vinduer. Både vinduer og beslag har hatt lavere vedlikeholdsfrekvens enn anbefalt. Det er gjennomført midlertidige reparasjoner av blant annet beslag og betongskader, men dette er ikke lenger tilstrekkelig til å hindre utvikling av større bygningsmessige skader.

I 2021 har det blitt gjennomført et forprosjekt for å utrede og kalkulere rehabiliteringsarbeider knyttet til tårn, tak, fasade og vinduer. Det konkluderes med at det er behov for totalrehabilitering av øvre del av begge tårn for å hindre ytterligere skadeutvikling i form av eskalerende betongskader og vanninntrenging, samt sikring av bygningsdeler. Vinduer må totalrehabiliteres med nytt glass, reparasjon av rammer og pakninger samt sikring av lekkasjer rundt vinduskarm. I tillegg må det gjennomføres en rekke andre reparasjons- og vedlikeholdstiltak som krever stillasinstallasjon og som utføres parallelt med øvrig rehabilitering. Renhold og reparasjon av tegl- og natursteinsfasade, vedlikehold av rekkverk og rammeverk til klokkespillet kan nevnes i denne sammenheng.

Det er i investeringsbudsjettet lagt inn midler til rehabilitering og vedlikehold av tårnene. Det arbeides med kvalitetssikring av kostnader knyttet til samme type rehabilitering av festbygget.

I tillegg til midler til dette prosjektet, ligger den årlige bevilgningen på 3,5 mill. i investeringsbudsjettet til reparasjoner og vedlikeholdsarbeider.

Det arbeides også med tiltak for å bedre tilgjengeligheten ved adkomst til Oslo rådhus. Rådhuset er bygget i en tid der forhold knyttet til universell utforming er mangelfulle sett opp mot dagens lov- og forskriftskrav. Det er betydelige utfordringer ved dagens adkomst til Rådhuset, primært for forflytningshemmede og synshemmede. Det er i samarbeid med relevante interesseorganisasjoner og myndigheter utarbeidet en utredning for bedret tilgjengelighet til Rådhuset fra alle omkringliggende gater og plasser, både med inngang fra Borggården og fra sjøsiden. I 2022 videreføres arbeidet med et forprosjekt hvor løsninger skal detaljplanlegges og kostnadsberegnes.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

13.7 Beredskapsetaten

Tabell 13.12 Driftsbudsjettet kap. 184

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
184 Beredskapsetaten (BLK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	15 428	13 514	16 591
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	18 646	13 828	12 036
14 Overføringsutgifter	4 609	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	265	0	0
Sum utgifter	38 947	27 342	28 627
16 Salgsinntekter	-3 718	0	0
17 Refusjoner	-9 161	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-265	0	0
Sum inntekter	-13 144	0	0
Netto utgifter	25 803	27 342	28 627

Ansvarsområde

Beredskap er et linjeansvar i Oslo kommune. Beredskapsetaten (BER) skal være en fremtidsrettet og aktiv pådriver i det helhetlige og kunnskapsbaserte beredskaps- og samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen, og for å sikre samvirke internt og mot eksterne aktører. BER skal bidra til at kommunen har god beredskap, med omfattende fagkunnskap, erfaring og risikoforståelse, godt planverk og jevnlige øvelser. BERs aktivitet og kompetanse skal bidra til at kommunen er forberedt på å håndtere situasjoner som kan påvirke tjenesteproduksjonen og skade liv, helse og verdier.

BER skal være en strategisk rådgiver, pådriver og premissgiver for øvrige kommunale virksomheter på beredskaps- og samfunnssikkerhetsområdet, og skal gjennomføre opplæring i kommunalt krise- og beredskapsarbeid. Etaten skal gjennomføre tilsyn med de kommunale virksomhetene etter kravene i sivilbeskyttelsesloven, og benytte funn etter tilsyn som kunnskapsgrunnlag inn i det øvrige arbeidet i etaten.

BERs ansvarsområde fremgår av Reglement for Oslo kommunes arbeid med samfunnssikkerhet, beredskap og sikkerhet, jf. Bystyresak 182 av 22.06.2016, og av instruks: Overordnet beredskapsplan Oslo kommune (Byrådssak 1116/16).

Situasjonsbeskrivelse

BERs oppgaver og drift er tett knyttet opp mot Kommunalt Risikobilde samt at Oslo er en by i vekst og utvikling. Delanalyser til Kommunalt Risikobilde 2021 peker på nye utfordringer og risiki. Etaten vil fremover ha forsterket behov for å håndtere større uønskede hendelser i tillegg til trender i samfunnsutviklingen som kan forsterke eksisterende sårbarheter og forstyrre ro og orden. BERs oppgaver innenfor øvelser, tilsyn, veiledning og annen bistand til kommunens øvrige virksomheter prioriteres ut i fra risiko og sårbarhet.

En viktig endring i tilnærming for å bygge kommunens beredskapssystem for fremtiden har skjedd i samvirke med nødetatene og i det å arbeide enda mer kunnskapsbasert med trygghet og samfunnssikkerhet i forebyggende øyemed. Blant annet videreutvikler etaten digitale verktøy i TRiO (Trygg i Oslo) som gjør det mulig å fange opp trender og utvikling over tid. Sammen med det tverrsektorielle og -faglige samarbeidet i KOSS (Kommunenes koordineringssentral) bidrar dette til relevante kunnskapsgrunnlag i kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsarbeid.

Oslo kommune satte Sentral kriseledelse (nivå 3) for håndtering av koronapandemien i mars 2020. BER har hatt ansvaret for å koordinere kommunens håndtering, og vil fortsatt ha en aktiv rolle i dette arbeidet fremover uansett nivå på kommunens pandemihåndtering. Også i koordineringen av eventuelle andre større uønskede hendelser som kan berøre kommunen vil BER ha en sentral rolle. I den forbindelse vil etaten kunne være avhengig av å skalere opp med egne ressurser og samtidig benytte ressurser fra andre kommunale virksomheter for å opprettholde nødvendige funksjoner.

Det påbegynte arbeidet med å evaluere kommunens håndtering av pandemien skal fortsette i 2022. Evalueringen skal være bred og åpen, og bidra til at kunnskapen og innsikten implementeres i det løpende beredskapsarbeidet og i den videre utviklingen av kommunen. BER skal i forlengelsen av evalueringen blant annet gjennomgå kommunens bruk av digitale verktøy for krisehåndtering.

Mål, tiltak og resultatindikatorer

Byrådet har som overordnet målsetting at Oslo skal være en trygg by med god beredskap. BER følger opp sitt beredskapsmessige arbeid gjennom tett samarbeid med en rekke offentlige etater, frivillige organisasjoner, andre statlige og private beredskapsaktører, i regionalt samarbeid og gjennom storbysamarbeidet og nordisk hovedstadssamarbeid.

Merknader til driftsbudsjettet

Etatens ramme er redusert med 138 000 kroner sammenlignet med 2021, og etaten tar sin del av det fordelte rammekuttet. Beredskapsetaten vil tilpasse seg ny budsjetttramme ved å justere arbeidsmetodikk. Kommunenes koordineringssentral (KOSS) opprettholdes og videreføres med en stilling. Prosjekt Sikring av gater og byrom avvikles, men det etableres en permanent, tverrgående funksjon tilsvarende en stilling i Beredskapsetaten som skal koordinere kommunens arbeid med sikring av bygninger, gater og byrom. Etaten er styrket med midler til utvikling av analysekapasitet og kompetanse innenfor TRiO-arbeidet.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,738 mill., jf. Kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

Verbalvedtak

Det foreslås ingen nye verbalvedtak under kapitlet.

13. 8 Tilfeldige utgifter etter byrådets bestemmelse

Tabell 13.13 Driftsbudsjettet kap. 191

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
191 Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)			
14 Overføringsutgifter	250	1 500	1 500
Sum utgifter	250	1 500	1 500
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	250	1 500	1 500

Avsetningen er uspesifisert og kan benyttes til ulike formål der det oppstår et finansieringsbehov for mindre tiltak i løpet av året. Det er i utgangspunktet ingen begrensninger for hva som kan dekkes av avsetningen, og det er også praksis for at den benyttes til å yte mindre tilskudd til ulike formål og organisasjoner. Sakene behandles enkeltvis og fortløpende gjennom året. Avsetningen anses imidlertid ikke som en tilskuddsordning som er omfattet av «Regler for tilskuddsforvaltningen.»

13.9 Tilskuddsmidler – byrådslederens kontor

Tabell 13.14 Tilskuddsmidler – byrådslederens kontor Beløp i 1000 kr

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag Sak 1/2022	Sum 2020 - Sak 1/2022
126	Internasjonale tiltak, samarbeidsbyer og avtaler	3 550	2 550	3 550	9 650
191	Tilskudd etter byrådets bestemmelse	1 500	1 500	1 500	4 500
Sum		5 050	4 050	5 050	14 150

14. FINANS

Byrådsavdeling for finans (FIN) er ansvarlig for kommunens overordnede økonomistyring og finansforvaltning, samt sentrale regler og retningslinjer på arbeidsgiverområdet. Avdelingen koordinerer arbeidet med kommuneplan, budsjett og økonomiplan og har ansvar for kommunens anskaffelsesstrategi, Oslomodellen og metodikk for gode investeringsprosesser. Konsernovergripende IKT, informasjonssikkerhet og forvaltning av eiendomsskatteområdet inngår også i avdelingens ansvarsområde. FIN driver bydelenes fordelingssystem, kommunens statistikkbank og utarbeider befolkningsframskrivninger til bruk i kommunal planlegging.

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) og Innkrevingsetaten (INE) utfører oppgaver som ligger under FINs ansvarsområde. FIN har i tillegg ansvaret for eierstyringen av Oslo Pensjonsforsikring AS.

14.1 Hoved- og nøkkelstørrelser for finans

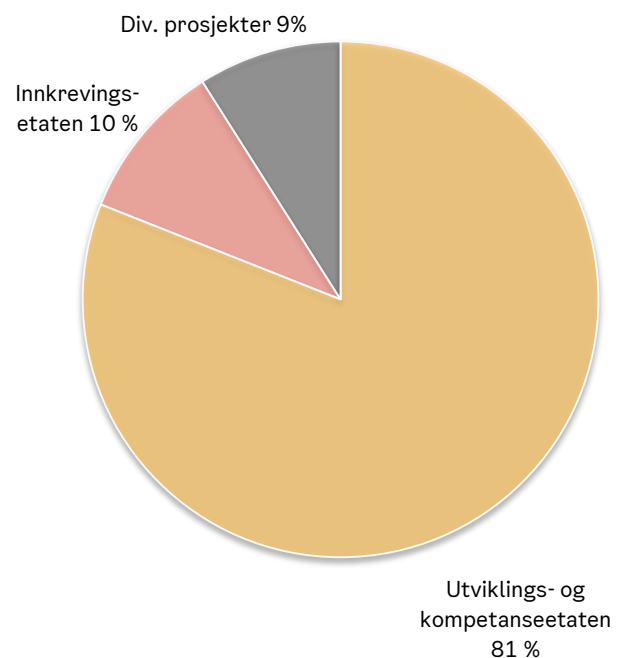
Figur 14.1 Hoved og nøkkelstørrelser for finans

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett - økonomiplan			
		2022	2023	2024	2025
Sum utgifter	1 328,0	1 398,3	1 388,4	1 362,7	1 360,3
Sum inntekter	-745,2	-762,2	-760,8	-760,8	-760,8
Netto utgifter	582,8	636,1	627,6	602,0	599,5
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		1,9 %			

I 2022 skal kommunen bruke:

- 64 mill. årlig til ny kontorstøtteløsning, totalt 256 mill. i økonomiplanperioden
- 7 mill. i 2022 og 8,3 mill. i 2023 til etablering av felles lønnsjenester i Oslo kommune
- 1,5 mill. i 2022 og 4 mill. årlig fra 2023 til satsning på bærekraftig mat i Oslo kommune
- 2,5 mill. årlig i økonomiplanperioden til digital oppfølging av klima- og miljøkrav
- 0,5 mill. i 2022 og deretter 1 mill. årlig fra 2023 til Mobilitetsansvarlig
- 1 mill. årlig i økonomiplanperioden til redusert klimafotavtrykk fra materialforbruk
- 1 mill. årlig i økonomiplanperioden til styrket oppfølging av Oslomodellens reviderte sosiale krav

14.2 Byrådets ambisjoner for sektoren

Byrådet ønsker at Oslo skal bli en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle. Dette danner grunnlaget for de viktigste styringsdokumentene, som kommuneplanens samfunnsdel, budsjett med økonomiplan og rapporteringsarbeidet. Alt planarbeid skal være i tråd med og bidra til å nå FNs bærekraftsmål.

Byrådet ønsker gjennom en bærekraftig, omfordelende og ansvarlig økonomisk politikk å skape gode tjenester for dagens- og framtidens innbyggere, utjevne økonomiske forskjeller, og sørge for at vårt fotavtrykk er innenfor planetens bæreevne. Byrådet styrer byen etter et klimabudsjett med konkrete og forpliktende tiltak for å nå målet om 95 prosent kutt i klimagassutslippene i 2030. Kommunens finansielle plasseringer gjennom Oslo pensjonsforsikring skal holde høy etisk standard. Selskapets investeringsstrategi skal aktivt redusere karbonintensiteten i investeringene.

Kommunens innkjøpsmakt skal brukes til å sikre gode, effektive og samfunnsansvarlige løsninger for byens innbyggere og næringsliv og skape tillit til Oslo kommune som tjenesteyter, byutvikler og samfunnsaktør. Aktiv bruk av anskaffelseskriterier i kommunens anbud skal bidra til å sikre et seriøst arbeidsliv og nå byrådets ambisiøse klimamål, samt tilrettelegge for bærekraftig og sunn mat som når målet om redusert kjøttforbruk og et mer plantebasert kosthold.

Kommunen skal være en seriøs og attraktiv arbeidsgiver. De ansatte skal ha ryddige og gode arbeidsforhold i tråd med kravene i arbeidsmiljøloven og kommunens overenskomster. Kommunen skal ha gode systemer for oppfølging av arbeidstid i den enkelte virksomhet og ha en systematisk dialog med ansattes organisasjoner. Byrådet jobber aktivt for å etablere en heltidskultur i Oslo kommune. Gjennom pandemien er nye arbeidsformer etablert og digitale verktøy har fått en mer sentral rolle i mange ansattes arbeidshverdag. Det er tilrettelagt for å jobbe fra andre steder enn kontoret. Nødvendig sikkerhet ivaretas og forsterkes de nærmeste årene.

En viktig brikke er på plass gjennom implementeringen av Office 365 som verktøy for samhandling og kontorstøtte i kommunen. Dette er likevel bare begynnelsen. For å hente ut de ønskede effektene av investeringen må virksomhetene ta dem i bruk og utvikle nye, effektive og sikre måter å jobbe på, til beste både for den enkelte virksomhet og for kommunen som helhet.

Tabell 14.1 Byrådets mål for finans

Mål	Virksomheter som bidrar til måloppnåelse	
1	Effektive og sikre fellestjenester	Utviklings- og kompetanseetaten Innkrevningsetaten
2	Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver	Utviklings- og kompetanseetaten
3	Kunnskapsbasert styring og planlegging	Innkrevningsetaten, Utviklings- og kompetanseetaten
4	Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet	Utviklings- og kompetanseetaten
5	Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser	Utviklings- og kompetanseetaten

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

Oslo kommune trenger kostnadseffektive og sikre IKT fellestjenester. Koronasituasjonen og utstrakt bruk av hjemmekontor har tydeliggjort viktigheten av arbeidet med å tilby IKT-løsninger på en sikker måte, selv om man ikke jobber fra kontoret. Dette sammen med et endret digitalt trusselbilde (som beskrevet av NSM, PST og flere) krever at vi sikrer fellestjenestene slik at de kan brukes på en god måte. For å kunne fortsette å levere gode fellestjenester er det nødvendig at disse vedlikeholdes over tid. Både i 2022 og i årene som kommer, er det planlagt et betydelig løft for å tette et vedlikeholdsetterslep i kommunens felles IKT-plattform. Dette vil også gi et løft for Oslo kommune, gjennom bedre tilrettelegging for den digitale transformasjonen og økt sikkerhet i løsningene. Pålogging skal skje i to trinn (tofaktor). Ansatte som ikke kan bruke mobiltelefonen til dette, må utstyres med alternativ løsning.

IKT fellestjenester omfatter IKT driftstjenester, infrastruktur, samt plattformkomponenter som ivaretar pålogging, tilgangsstyring og andre sikkerhetsfunksjoner, samt moderne sluttbrukertjenester. Kontorstøtte, samhandlingsverktøy, arbeidsflater mv. er viktige sluttbrukertjenester hvor arbeidet vil fortsette i 2022 og flere år fremover.

Det foregår en omfattende modernisering av kommunens IKT fellestjenester, en prosess som startet med den nye systemdriftsavtalen i 2018. Flytting av systemer og applikasjoner fra egne datasentre til systemdriftsleverandørens driftsplattform vil fullføres i 2022. En slik flytting vil også bedre sikkerheten og gjør at kommunen kan spille på et enda større fagmiljø hvis vi skulle ha behov for det.

For alle pågående moderniseringsaktiviteter er det en sentral målsetning å legge til rette for samordning på tvers av kommunens IKT driftsmiljøer. Dette for å sikre et godt grunnlag for gode fellesløsninger og for nye digitale prosesser på tvers av virksomheter og sektorer. Dette forutsetter at de ulike driftsmiljøene konsolideres.

I 2022 vil arbeidet med kommunens nye løsning for tilgangsstyring fortsette. Kjøre- og integrasjonsmiljøet for digitale felleskomponenter videreføres og det er ønskelig med en overgang til egne ansatte for forvaltning og utvikling.

Digital transformasjon og utvikling av nye brukerrettede innbygger- og fellestjenester forutsetter bedre forvaltning av kommunens informasjon enn i dag. Dette er også viktig for å ivareta tilstrekkelig informasjonssikkerhet og personvern. Byrådet styrker derfor arbeidet med informasjonsforvaltning. Kommunen er en del av det nasjonale økosystemet og det er viktig for byrådet at aktiviteter og tiltak i størst mulig grad bygger på nasjonale standarder, verktøy og tiltak. Slik vil kommunen legge til rette for best mulig samhandling både mellom kommunens virksomheter, og med resten av offentlig, frivillig og privat sektor.

Mål 2: Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver

Finans har ansvar for sentrale retningslinjer og regelverk på arbeidsgiverområdet og har en overordnet koordinerende rolle. Arbeidsgivermyndigheten er i stor grad delegert fra byrådet på vegne av den enkelte byråd til virksomhetene.

Oslo kommune må kontinuerlig sørge for å ha kompetanse og ressurser til å kunne utvikle og levere tjenester hvor innbyggernes behov skal være førende i utviklingen. Dette krever samhandling på tvers mellom virksomheter, og det skal tilrettelegges for innovasjon og nytenkning.

Virksomhetene i kommunen etterspør digitale løsninger innenfor HR-området som gir gevinster i form av redusert tidsbruk for ledere og ansatte.

Byrådsavdeling for finans har i 2021 hatt fokus på å kunne legge til rette for mulig sentralisering og effektivisering av lønntjenestene i kommunen. I 2020/2021 ble det gjennomført et utredningsarbeid for

å skaffe bedre innsikt i brukernes behov innen HR-området og muligheten for å etablere en felles lønnstjeneste i Oslo kommune. Erfaringene og innsikten fra utredningen viser at det kan være betydelige gevinster å hente fra en bedre samordning av administrative oppgaver. Det startes derfor opp et arbeid i 2022 for å etablere en felles obligatorisk lønnstjeneste for alle virksomhetene i kommunen. Det tas sikte på at dette arbeidet sluttføres i 2023. Arbeidet organiseres som et prosjekt hvor en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom fellesenheten og virksomhetene utformes i dialog med virksomhetene som en del av det forberedende arbeidet. Det vil ikke oppstå overtallighet som følge av etableringen, og det vil tilrettelegges for gode og trygge prosesser for involverte ansatte.

I 2021 startet arbeidet med implementering av nytt tids- og timeregistreringssystem for dagarbeidende. Arbeidet vil fortsette i 2022. Det vil legges til rette for bedre systemstøtte for arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser. Dette innebærer bedret varslings- og brudd på arbeidstidsbestemmelsene i systemet som kan gjøre det mulig å unngå at brudd oppstår. Planen er at systemet skal være obligatorisk for alle virksomhetene og ferdig implementert i løpet av 2022.

Oslo er, som eneste norske kommune, eget tariffområde. Tariffoppgjørene skal bidra til at kommunen kan tiltrekke og beholde den beste kompetansen på alle nivåer og være en god og ansvarlig arbeidsgiver. I tariffrevisjonen 2020 kom partene i Oslo kommune fram til enighet om at pensjonsvedtektene skulle tariffest. I løpet av høsten 2021 vil partene foreta en teknisk gjennomgang av pensjonsregelverket med sikte på å etablere en særavtale gjeldende fra 1.1.2022.

Byrådet har i byrådserklæringen flere punkter om å etablere flere hele og faste stillinger.

For å få flere hele stillinger, uten omfattende økning i bemanning og økonomiske rammer, må de ansatte jobbe noen flere helgetimer pr. år. Partene i Oslo kommune ble i hovedtariffrevisjonen enige om økonomiske incitament gjennom forhøyede- og nytt nivå for lørdags- og søndagstillegg for de som jobber noe mer helg. For å lykkes i arbeidet med å få flere hele stillinger må alle ansatte og tillitsvalgte delta i prosessen fra starten, og alle deltidsansatte skal årlig tilbys heltidssamtaler. På denne bakgrunn ble også partene enige om en utvidelse av prosedyre-/drøftingsbestemmelser for å legge til rette for redusert bruk av deltid. Dette er virkemidler som virksomhetene må ta i bruk for å kunne nå målsettingene om å etablere en heltidskultur i Oslo kommune.

Utgangspunktet er at ansatte i Oslo kommune skal være fast ansatte. Midlertidige ansettelser skal kun benyttes der det foreligger et klart behov og er innenfor rammene av arbeidsmiljøloven. Hver enkelt virksomhet skal ha en handlingsplan for å unngå ulovlige midlertidige ansettelser (jf. bystyrets vedtak i sak 8/2020). Den enkelte virksomhet må også ha en bemanningsplan som står i forhold til ressursbehovet (jf. bystyrets vedtak i sak 322/20). Det følger av arbeidsmiljøloven og kommunens tariffavtale (Dok. 25) at virksomhetene årlig skal drøfte bruken av midlertidige stillinger. Drøftingene bør benyttes aktivt for å bidra til korrekt bruk av midlertidige ansettelser.

Ansatte i Oslo kommune skal ha et godt og forsvarlig arbeidsmiljø. Den enkelte virksomhet skal med utgangspunkt i byrådets HMS-instruks og lovgivningen på HMS-området, utarbeide egne HMS-systemer. Byrådsavdeling for finans har en overordnet koordinerende rolle, og den enkelte byrådsavdeling har ansvar for å følge opp sine virksomheter innen HMS-området. Brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser er en særskilt risiko. Byrådsavdeling for finans har tilrettelagt for at virksomhetene kan redusere brudd på arbeidstidsbestemmelsene bl. a. gjennom innspill til fellesføringene i mal for tildelingsbrev, opplæring, rapportering og forsterkning av overordnede retningslinjer. Bystyret har vedtatt at virksomhetene skal offentliggjøre antall brudd i sine årsberetninger og at samlet antall brudd for Oslo kommune skal fremgå av Byrådets årsberetning. Rundskriv 31/2020 redegjør for hvilke forhold den enkelte virksomhet må sikre i forhold til overvåking og oppfølging av arbeidstid på alle nivå i egen virksomhet samt for byrådsavdelingenes ansvar i virksomhetsstyringen.

Oslo kommune gjennomførte medarbeiderundersøkelsen 10-faktor i 2021¹. Undersøkelsen er medarbeider- og ledelsesorientert, og vektlegger ansattes mestring, motivasjon og bruk av kompetanse i jobbutførelsen. Resultatene fra undersøkelsen skal i 2022 og frem til en ny undersøkelse gjennomføres, følges opp på den enkelte arbeidsplass/svarutvalg.»

Oslo kommune skal ha et mangfoldig og inkluderende arbeidsmiljø. Utviklings- og kompetanseetaten har på oppdrag fra Finans i 2021 utarbeidet en veileder i systematisk arbeid med likestilling og mangfold på arbeidsgiverområdet. Den gir veiledning til Oslo kommunes virksomheter i utøvelsen av aktivitets- og redegjøringsplikten i likestillings- og diskrimineringsloven.

Virksomhetene i Oslo kommune skal bl. a. arbeide systematisk for å:

- være en motiverende og forutsigbar arbeidsgiver
- etablere en heltidskultur med flest mulig faste og hele stillinger
- videreutvikle en mangfolds- og inkluderingskultur som vektlegger åpenhet og tillit
- sikre bedre representativitet med tanke på kjønn, funksjonsevne og etnisitet ved rekruttering av lederstillinger
- sikre et godt og ansvarlig arbeidsmiljø herunder tilrettelegge for at virksomhetene kan redusere brudd på arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser.
- redusere andelen midlertidige stillinger
- videreutvikle tillit som bærende prinsipp for styring og ledelse i kommunen, herunder et godt og tillitsfullt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene
- sikre god etisk praksis blant ansatte og ledere i kommunen

Mål 3: Kunnskapsbasert styring og planlegging

Byrådet ønsker at alle beslutninger og planer skal baseres på oppdatert og korrekt informasjon og at økonomiske konsekvenser skal være godt belyst i alle saker.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for å koordinere kommuneplanarbeidet og legge frem kommuneplanens samfunnsdel. Dette er kommunens øverste styringsdokument og angir de langsiktige visjonene for byens utvikling.

I de årlige årsbudsjettene (inkludert klimabudsjett) og økonomiplanene konkretiseres hvordan byrådet følger opp sin plan for byens utvikling og hvordan kommunens økonomiske handlingsrom benyttes for å gi tjenester til befolkningen.

Kommunens sentrale rapporteringsdokumenter som byrådets årsberetning, kvartals- og tertialrapport beskriver utviklingen og tilstanden i kommunen og er viktige dokumenter for styringen av byen. Byrådsavdeling for finans lager retningslinjer for virksomhetenes årsberetninger, har ansvar for kommuneregnskapet og fungerer som regnskapsfaglig instans i Oslo kommune. FIN har også ansvaret for å kommentere de økonomiske elementene i alle byrådssaker/-notater med økonomiske konsekvenser.

Byrådsavdeling for finans koordinerer, drifter og vedlikeholder kommunens statistikkbank og årlige befolkningsframskrivninger sikrer at planleggingen av kommunens tjenestetilbud og drift og forvaltning av bydelenes fordelingssystem skjer på et oppdatert og godt kunnskapsgrunnlag. Deltakelse i ulike forskningssamarbeid bidrar til at relevant og nyttig forskning formidles og tas i bruk.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for sentral finans- og gjeldsforvaltning på vegne av hele Oslo kommune og sørger for effektiv håndtering av pengestrømmer inn og ut av kommunen. Arbeidet inkluderer å sørge for kredittvurdering av Oslo kommune, som for tiden gjennomføres av Standard &

¹ Grunnet håndtering av pandemien ble frist for gjennomføring utvidet til 31.03.2021.

Poor's og skal legge til rette for at kommunen også i fremtiden vurderes som like kredittverdig som staten, gjennom høyeste kredittkarakter AAA, Stable Outlook.

Oslo kommunes tjenstepensjonsordning forvaltes i det heleide livsforsikringsselskapet Oslo Pensjonsforsikring AS. FIN utøver det overordnede eieransvaret for selskapet og representerer også kommunen som kunde. Utgifter til pensjonsordningen legger beslag på store andeler av kommunens tilgjengelige frie midler. Effektiv drift av selskapet og god dialog om prognoser for fremtidige utgifter til pensjon, er viktig slik at det ikke bindes opp mer midler enn nødvendig for å dekke kommunens pensjonsforpliktelser. Samtidig har selskapet et viktig samfunnsansvar. Klimahensyn og bærekraft er en viktig del av forvaltningsstrategien for pensjonsmidlene.

På forsikringsområdet har Oslo kommune som hovedprinsipp å være selvassurandør for forsikringsrisiko. Det tegnes kun forsikring med tredjepart der dette følger av lovverk, eller der risikoen for økonomisk tap anses som uforholdsmessig større enn økonomisk bæreevne. Kommunens forsikringsgiver er Oslo Pensjonsforsikring AS og datterselskapet Oslo Forsikring AS. Byrådsavdeling for finans skal være en aktiv pådriver for å holde skadeomfanget lavt i kommunens virksomheter slik at utgifter til forsikringer ikke blir større enn nødvendig.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for kommunens prosjektmodell og -metodikk som skal anvendes for større investeringsprosjekter. Formålet med modellen er å sikre gode prosesser og styringsgrunnlag i prosjektene, gjennom en helhetlig prosjektmetodikk og en definert beslutningsprosess hvor det stilles krav til beslutningsunderlaget og til en gjennomført og dokumentert utredningsprosess.

Mål 4: Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet

Byrådet er opptatt av at kommunens innbyggere, næringsliv og ansatte skal kunne ha tillit til at behandling av informasjon og personopplysninger skjer på en god måte, i tråd med gjeldende lover og regler. Skjerpingen i trusselbildet de siste årene medfører at også Oslo kommune er et attraktivt mål for angrep. Dette gjør det nødvendig å avklare i hvilken grad kommunens sikkerhetstiltak fremdeles er hensiktsmessige, og identifisere områder hvor det er behov for styrking av tiltak eller iverksetting av nye tiltak.

Det er viktig at kommunen evner å tilpasse seg digitaliseringstakten i samfunnet ved utvikling av nye digitale tjenester. En forutsetning for digitalisering er at kommunen fortsetter arbeidet med å etterleve lovpålagte krav til personvern og informasjonssikkerhet. Videreutvikling av felles føringer, veiledere, maler mv. er viktig for å støtte virksomhetene på dette området. Et sentralt område er kravet om at alle som behandler personopplysninger må ha en dokumentert oversikt over all slik behandling. Etablering og innføring av et felles system for dette formålet fortsetter i 2022. Byrådet forventer at kompetanse- og ressursbehovet innen personvern og informasjonssikkerhet vil være sterkt økende med endringene i det eksterne trusselbildet og det samtidige økende digitaliseringen.

For å lykkes med tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet må det jobbes med sikkerhetskulturen i kommunens virksomheter. Dette innebærer å heve kunnskapsnivået, øke bevissthet og endre holdninger og atferd. Sentralt i arbeidet med informasjonssikkerhet og personvern er informasjonssikkerhets- og personvernkoordinatorer og deres arbeid i virksomhetene. Det sentrale fagmiljøet vil fortsette å utvikle et læringsprogram for koordinatorene for å styrke arbeidet med personvern og informasjonssikkerhet i virksomhetene.

Tre år etter at det nye personvernregelverket trådte i kraft ser vi at det fremdeles er behov for å forbedre etterlevelsen i kommunen, kanskje særlig knyttet til vurdering av personvernkonsekvenser og

avvikshåndtering. Byrådet ser at det har vært økt fokus og satsing på personvern i en rekke av kommunens virksomheter, men ser samtidig at det fortsatt er behov for å styrke kompetansen og innsatsen.

Første versjon av kommunens overordnede styringsrammeverk for personopplysnings- og informasjonssikkerhet ferdigstilles tidlig i 2022. Dette rammeverket vil være et viktig hjelpemiddel i virksomhetenes arbeid med videreutvikling av sine egne styringssystemer innen informasjonssikkerhet og personopplysningssikkerhet.

Oslo kommune behandler store mengder personopplysninger i mange systemer og prosesser. I en så kompleks virksomhet som Oslo kommune ser vi at plasseringen av ansvar ved behandling av personopplysninger kan være uklar. Dette har bidratt til utfordringer i gjennomføringen av lovpålagte aktiviteter, særlig ved gjenbruk av personopplysninger. Dette er forhold det er viktig å bringe klarhet i. Det er også en viktig forutsetning for å realisere kommunens ambisjon om fremtidige sammenhengende tjenester som setter innbyggeren i sentrum.

Det er behov for en god oversikt over status på personvern- og informasjonssikkerhetsområdet i kommunen. Arbeidet med å etablere et rammeverk for modenhetsmåling basert på harmoniserte og objektive kriterier fortsetter i 2022. Formålet er at kvaliteten på styringsinformasjonen økes og at rammeverket vil gi kommunen mer pålitelig styringsinformasjon på alle nivåer. I 2022 vil den årlige statusrapporteringen fra virksomhetene og sektorene bli utvidet for å få et bedre bilde av

- ressursituasjonen i forhold til dagens behov i virksomhetene
- status for kontinuitets- og beredskapsplaner
- ev. etterslep på tekniske investeringer og vedlikehold

Det er behov for å harmonisere metodikk og å styrke kompetansen innen både risikovurdering og informasjonssikkerhet i mange virksomheter. Byrådet vil fortsette arbeidet med harmonisering av risikometodikk og heving av sikkerhetskompetanse for bl.a. ledere, systemeiere, forvaltere og ansatte.

Mål 5: Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Oslo kommune er en av Norges største innkjøpere og anskaffer årlig for i underkant av 30 mrd. kroner (inkludert investeringer). Kommunens innkjøpsmakt skal brukes til å sikre gode, effektive og samfunnsansvarlige løsninger for byens innbyggere og næringsliv, og skape tillit til Oslo kommune som tjenesteyter, byutvikler og samfunnsaktør.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for Oslo kommunes overordnede anskaffelsesstrategi. Strategiens hovedmål er at Oslo kommune skal gjennomføre formålstjenlige og kostnadseffektive anskaffelsesprosesser - som gir gode og samfunnsansvarlige løsninger både på kortere og lengre sikt. Strategien inneholder felles målsettinger og overordnede føringer som skal sørge for at anskaffelser blir et godt virkemiddel for å realisere byrådets mål og ambisjoner om en grønnere, varmere og mer skapende by med plass til alle.

Byrådsavdeling for finans har ansvar for at kommunens konsernovergripende rammeavtaler (samkjøpsavtaler) legger til rette for kvalitativt gode, kostnadseffektive og samfunnsansvarlige innkjøp i kommunens virksomheter. Samkjøpsporteføljen dekker ca. 75 avtaleområder, har en årlig verdi på i underkant av 2,5 mrd. kroner og utgjør i underkant av 9% av kommunens årlige innkjøpsbudsjett.

Anskaffelser er et viktig verktøy i arbeidet for å realisere byrådets mål om å akselerere det grønne skiftet. Byrådet vil videreutvikle bruken av Oslo kommunes innkjøpsmakt for å nå målene om å bli en utslippsfri by med et sunt og bærekraftig matforbruk.

For å nå byrådets mål om å bli en utslippsfri by, stiller Oslo kommune strenge klima- og miljøkrav til kommunens bygg- og anleggsplasser og transporten av kommunens vare- og tjenesteanskaffelser. Kravene skal også bidra til at trafikkbelastningen i Oslo reduseres og at lokal luftkvalitet forbedres. I 2022 vil byrådet fortsette å arbeide aktivt for å følge opp og stramme inn kravene. Kravene vil også bli fulgt opp i kommunens samkjøpsavtaler. Byrådet vil sørge for veiledning, kompetansebygging og dialog, slik at virksomhetenes innkjøpere og leverandører får nødvendig støtte til å aktivt kunne bidra til å realisere kommunens mål. Standard kravspesifikasjoner for formålsbygg vil også utvikles for å ivareta strenge klima- og miljøkrav til kommunens bygg.

Kommunens anskaffelsesvirksomhet skal være en sterk pådriver for teknologiutvikling, innovasjon og grønn verdiskapning i leverandørmarkedet. Det skal gjennomføres innovative anskaffelsesprosesser som skal fremme nytenking og nyskaping og dekke kommunens behov på en mer klima- og miljøvennlig måte. Byrådet vil forene og utnytte krefter i egne rekker, byens forsknings- og kunnskapsmiljøer og leverandørmarkedet for å prøve ut og sette i verk grønnere løsninger.

Oslo kommune har svært høye ambisjoner for bærekraftig og sunn mat. FIN skal være en pådriver, tilrettelegger og koordinator i arbeidet med å fremme et sunt og bærekraftig matforbruk i kommunens virksomheter og blant innbyggerne. Målene inkluderer blant annet å halvere matsvinn og kjøttforbruk, samt å øke andelen plantebasert mat. Gjennom kommunens samkjøpsavtaler skal det legges til rette for at dyrevelferdshensyn tillegges vekt ved kommunale virksomheters kjøp av animalske produkter.

Kommunen har gjennom Oslomodellen for et anstendig arbeidsliv etablert noen av landets strengeste seriositetskrav for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Kontraktskrav som sikrer et tilstrekkelig antall faglærte og lærlinger og lønns- og arbeidsvilkår som er i henhold til tariff for de som bidrar til å oppfylle kommunens kontrakter, er en viktig del av Oslomodellen og vil bli videreført i 2022. Oslomodellen omfatter også sosiale krav som skal benyttes i hele leverandørkjeden ved varekjøp der det er risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner eller folkerettens bestemmelser. Byrådet vil i 2022 videreutvikle Oslomodellen.

I 2021 ble det innført en ny versjon av HMSREG (kommunens digitale leverandør- og kontraktsoppfølgingssystem). I 2022 vil det ikke bare være fokus på at kommunens virksomheter viderefører bruken av HMSREG, men også at de tar i bruk et større spekter av de funksjonaliteter for leverandør- og kontraktsoppfølging som ligger i systemet.

14.3 Sektorens økonomiske rammer

Tabell 14.2 Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	582,8	592,8	582,8	574,1	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	582,8	582,8	582,8	582,8	582,8
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	10,3	10,3	10,3	10,3
+/- Reelle endringer	0,0	43,0	34,5	8,9	6,5
=ØKONOMIPLAN (netto)	582,8	636,1	627,6	602,0	599,6
Endringer i prosent		9,1 %	7,7 %	3,3 %	2,9 %
Sum endringer		53,3	44,8	19,2	16,8

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0,0	1,3	5,4	5,4	5,4
+/- Justering for engangstiltak	0,0	12,7	5,1	-0,7	-0,7
+/- Justering for oppgaveendring mellom sektorer	0,0	-21,7	-21,7	-21,7	-21,7
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-7,3	-20,3	-28,9	-29,3
+/- Spesifiserte rammeendringer	0,0	57,9	66,0	54,7	52,7
Sum reelle endringer		43,0	34,5	8,9	6,5

1) 2021 prisnivå

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Økningen i sektorens driftsramme relaterer seg i hovedsak til lavere budsjetterte inntekter knyttet til utleie av lokaler hos Innkrevingsetaten fra 2022. I tillegg er det innarbeidet noen mindre reduksjoner av rammen knyttet til besparelser ved innføring av digitale sykemeldinger.

Justering for engangstiltak

Det er innarbeidet 6 mill. i 2022 og 5 mill. i 2023 til anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet. Det er innarbeidet 6,1 mill. i 2023 og 0,7 mill. til diverse tiltak/lisenser knyttet til økonomisystemet, samt 0,6 mill. i 2022 til oppgradering av Oracle database.

Justering for oppgaveendringer mellom sektorer

Det er overført 21,7 mill. årlig i økonomiplanperioden fra FIN til BLK som gjelder midler til kommunens KS medlemskontigent og FoU kontingent.

Uspesifiserte rammeendringer

Samlede uspesifiserte rammereduksjoner for sektoren utgjør 7,3 mill. i 2022, 20,3 mill. i 2023 og 28,9 mill. i 2024 og 29,3 mill. i 2025.

Spesifiserte rammeendringer

Sektorens budsjettamme økes i økonomiplanperioden grunnet at det er innarbeidet midler til følgende tiltak:

- 6,1 mill. i 2022 og 6,36 mill. årlig fra 2023 til forvaltning av tids- og timeregistreringssystem
- 9 mill. årlig i økonomiplanperioden til vedlikehold av felles IKT-plattform
- Det ble i budsjett 2021 innarbeidet 44 mill. til ny skybasert kontorstøtteløsning. Beløpet økes med 20 mill. til 64 mill. årlig fra 2022.
- 4,2 mill. i 2022 og 8,4 mill. årlig fra 2023 til forvaltningsorganisasjon IKT-tjenester
- 7 mill. i 2022 og 8,3 mill. i 2023 til etablering av felles lønnstjenester i Oslo kommune

- 2 mill. årlig i økonomiplanperioden til drift av ny løsning for statistikkbank i Oslo kommune
- 4,1 mill. i 2022 og 6, 3 mill. årlig fra 2023 til styrking av informasjonssikkerhet og personvernområdet
- 2 mill. i 2022 og 0,24 mill. årlig fra 2023 til refusjonsmodul og HMS modul i HR-systemet
- 2,5 mill. årlig i økonomiplanperioden til digital oppfølging av klima- og miljøkrav
- 0,5 mill. i 2022 og deretter 1 mill. årlig fra 2023 til Mobilitetsansvarlig
- 1 mill. årlig i økonomiplanperioden til redusert klimafotavtrykk fra materialforbruk
- 1 mill. årlig i økonomiplanperioden til styrket oppfølging av Oslomodellens reviderte sosiale krav
- 1,5 mill. i 2022 og 4 mill. årlig fra 2023 til satsning på bærekraftig mat internt i Oslo kommune.

Sektorens budsjetttramme reduseres i økonomiplanperioden grunnet følgende forhold:

- 2 mill. årlig fra 2022 knyttet til digitalisering/ redusert konsulentbruk
- 1 mill. årlig fra 2022 grunnet tilpassing til normal drift for eiendomsskattkontoret
- 1,1 mill. årlig fra 2023 pga. at midler til digital vertskapsjeneste ikke videreføres etter 2022
- 3 mill. i 2024 og 5 mill. i 2025 grunnet forventet effektiviseringsgevinst knyttet til etablering av sentralisering av kommunens lønns tjenester.

Tabell 14.3 Netto driftsbudsjett per kapittel – Finans

						Beløp i mill.
Netto driftsbudsjett						Endring 2021 - 2022
	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	121,0	122,2	120,9	119,9	119,9	1,3
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	392,8	443,8	435,2	411,7	409,3	50,9
130 Innkrevingsetaten (FIN)	69,0	70,1	71,5	70,4	70,3	1,1
Sum Finans (FIN)	582,8	636,1	627,6	602,0	599,5	53,3

For nærmere omtale vises det til særskilt omtale under det enkelte kapittel.

Tabell 14.4 Brutto investeringsbudsjett per kapittel – Finans

					Beløp i 1000 kr
Brutto investeringsbudsjett					
	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	92 650	2 650	2 650	2 650	
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	117 590	121 300	85 000	50 000	
Sum investeringsutgifter	210 240	123 950	87 650	52 650	

For nærmere omtale vises det til særskilt omtale under det enkelte kapittel.

14.4 Div. virksomheter og prosjekter under Byrådsavdeling for finans

Tabell 14.5 Driftsbudsjett – Div. virksomheter og prosjekter under Byrådsavdeling for finans

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	553	27 342	28 326
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	50 993	79 098	79 290
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	15 901	0	0
14 Overføringsutgifter	19 019	16 055	16 178
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	115 944	0	0
Sum utgifter	202 410	122 495	123 794
17 Refusjoner	-15 869	-1 520	-1 561
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-115 944	0	0
Sum inntekter	-131 813	-1 520	-1 561
Netto utgifter	70 597	120 975	122 233

1 Ansvarsområde

Det er på dette kapitlet avsatt midler til utgifter til fastlønte tillitsvalgte, Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet), KS forskningsmidler og Tono/Kopinor avgift. Utgifter til diverse tiltak på IKT-området dekkes også av dette kapitlet, jf. omtale under investeringer.

2 Situasjonsbeskrivelse

På kapitlet er det avsatt midler til lønns- og kontorholdsutgifter for fastlønte tillitsvalgte. Disse gjenspeiler den enkelte forhandlingssammenslutnings størrelse og mangfold. Den enkelte sammenslutning utpeker selv sine tillitsvalgte. De fastlønte tillitsvalgte skal være et koordinerende ledd for samtlige tillitsvalgte i kommunen, og skal ivareta den direkte kontakten mellom kommunen sentralt og den enkelte organisasjon.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 2: Seriøst og ansvarlig arbeidsliv

Sykefraværet i Oslo kommune har de seneste år hatt en nedadgående trend med et historisk lavt sykefravær i 2017, 2018 og 2019 på 8,0 %. I 2020 endte kommunes samlede sykefravær på 8,3 % (måltall 7,8 %). Av dette var 0,8 % koronarelatert sykefravær.

Målet på 7,8 % i 2022 understøtter målene i ny IA-avtale. Hver enkelt virksomhet skal sette egne ambisiøse mål og utarbeide aktivitetsplaner for å nå målene. I dette arbeidet står samarbeid med tillitsvalgte og vernetjenesten sentralt.

Hovedregelen i Oslo kommune er at man skal ansette personer i hele og faste stillinger.

Tabell 14.6 Resultatindikatorer – mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Sykefravær i Oslo kommune	8,00 %	8,30 %	7,8 %	7,8 %
*Andel heltid (fast ansatte)	71,6 %	72,7 %	-	74,0 %

* Tall pr. sept. (Statistikkbanken)

Mål	Frist
Etablering av felles lønnstjeneste	2023

4 Merknader til driftsbudsjettet

Driftsbudsjett omfatter midler til fastlønte tillitsvalgte og avsetninger til OU-fondet og Tono/Kopinor avgift. Dette er avsetninger som gjelder hele kommunen, men som i sin helhet forvaltes av Byrådsavdeling for finans.

Det ble i 2021 innarbeidet 44 mill. i forbindelse med innføring av ny skybasert kontorstøtteløsning. Dette beløpet er økt til 64 mill. årlig fra 2022.

Det er innarbeidet 2 mill. årlig i økonomiplanperioden knyttet til driftskostnader for ny løsning for statistikkbank i Oslo kommune.

Kapitlets budsjetttramme reduseres med 1 mill. årlig fra 2022 knyttet til digitalisering/redusert konsulentbruk.

Det er avsatt 0,65 mill. som gjelder tilskudd til Fair Play Bygg.

Midler til KS medlemskontingent og FoU-kontingent som utgjør 21,7 mill. årlig er overført fra FIN til BLK.

Effektiviseringsuttaket på kapitlet utgjør 0,4 mill. i 2022, 1 mill. i 2023 og 2 mill. årlig i 2024 og 2025.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 14.7 Investeringsbudsjett – Div. virksomheter og prosjekter under Byrådsavdeling for finans

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	16 846	92 650	92 650
04 Overføringsutgifter	0	0	0
Sum utgifter	16 846	92 650	92 650
06 Salgsinntekter	17 776	0	0
07 Refusjoner	0	-11 030	-10 030
Sum inntekter	17 776	-11 030	-10 030
Netto utgifter	34 622	81 620	82 620

Tabell 14.8 Investeringsoversikt – Div. virksomheter og prosjekter under byrådsavdeling for finans

Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:								
116020	Avsetning Sak-/arkiv system		80 000	0	0	0		
118011	Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur	40 600	2 650	2 650	2 650	2 650	30 000	
122003	Ny løsning for statistikkbank i Oslo kommune		10 000	0	0	0		1/22-4/22
	Sum investeringsutgifter		92 650	2 650	2 650	2 650		
116020	Avsetning Sak-/arkiv system	Investeringsmoms	-7 500	0	0	0		
118011	Oppgradering av sentral IKT-infrastruktur	Investeringsmoms	-530	-530	-530	-530		
122003	Ny løsning for statistikkbank i Oslo kommune	Investeringsmoms	-2 000	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering		-10 030	-530	-530	-530		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		82 620	2 120	2 120	2 120		

Det er avsatt 80 mill. i 2022 til virksomhetenes investeringer i sak-/arkivsystem.

Det er avsatt 10 mill. i 2022 til anskaffelse av ny løsning for statistikkbank i Oslo kommune

Det er avsatt 2,65 mill. årlig i økonomiplanperioden til oppgradering av sentral IKT-infrastruktur.

6. Tilskuddsmidler

Tabell 14.9 - Tilskuddsmidler

Beløp i 1000				
Kap. nr.	Avsetningen gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Forslag 2022
122	Fair Play Bygg	150	650	650
SUM		150	650	650

7. Forslag til verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

14.5 Utviklings- og kompetanseetaten (UKE)

Tabell 14.10 Driftsbudsjettet – Utviklings- og kompetanseetaten

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Beløp i 1000 kr	
		Dok 3 2021	Forslag 2022
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	0	325 916	338 149
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	0	606 875	658 213
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	3 760	3 862
14 Overføringsutgifter	0	137 921	139 024
Sum utgifter	0	1 074 472	1 139 248
16 Salgsinntekter	0	-521 142	-530 660
17 Refusjoner	0	-160 503	-164 837
Sum inntekter	0	-681 645	-695 497
Netto utgifter	0	392 827	443 751

1 Ansvarsområde

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) er kommunens interne tjenesteleverandør. Etaten ivaretar konsernovergripende utviklings-, forvaltnings- og driftsoppgaver, som skal støtte Oslo kommunes serviceytelser til virksomheter, innbyggere og næringsliv.

Fellestjenestene inkluderer webportaler for innbyggere og ansatte, e-post, HR- og økonomisystemstøtte, fakturabehandling og oppgjør, kontroll og avstemming av utbetalinger knyttet opp mot HR- og økonomisystemet, samt kontaktsentertjenester mot innbyggerne. UKE ivaretar det sentrale arbeidet med omstilling av overtallige i kommunen, og gir støtte til omstillings- og endringsprosesser. Etaten drifter også basiskomponenter til kommunens felles IKT-plattform samt applikasjons- og integrasjons-plattformen som blant annet understøtter kommunens digitaliseringsetat, Oslo Origo.

UKE er kommunens kompetansesenter innen offentlige anskaffelser og statsstøtte, og inngår og forvalter kommunens samkjøpsavtaler. Etaten er operativt nav for kommunens tiltak knyttet til bekjempelse av arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Etaten leder kommunens lovlighetsteam.

UKE leverer tjenester på bestilling som lønns- og regnskapstjenester, samt ulike typer konsulentbistand til systemnære tjenester som sak- og arkiv, virksomhetsmobilitet (EMM), kontorstøtteplattform og prosessautomatisering.

Etaten leverer applikasjonsdrift og IKT-infrastruktur til kommunens virksomheter, i henhold til inngåtte tjenesteavtaler. UKE tilbyr bistand og kompetanseutvikling innen bl.a. HR, kommunikasjon, rekruttering, anskaffelser, organisasjonsutvikling, lederutvikling og lederstøtte.

UKE har spesialkompetanse innenfor prosjektgjennomføring, interaksjonsdesign og brukertesting, IKT-arkitektur, systemutvikling, testing, analyse og tjenesteforvaltning.

Etaten har spesialkompetanse på Oslomodellen, og hvordan kommunen kan bruke anskaffelser som et effektivt virkemiddel for å forebygge arbeidslivskriminalitet, fremme etisk og rettferdig handel samt klima og miljøhensyn, herunder sirkulærøkonomi og sunn og bærekraftig mat.

2 Situasjonsbeskrivelse

UKE har fra mars 2020 vært en aktiv part i kommunens krisehåndtering. UKE har etablert og rullet ut løsninger som har muliggjort at de fleste kontoransatte i kommunen kan arbeide og samhandle fra hjemmekontor.

Det pågår et viktig arbeid for å modernisere kommunens felles IKT-plattform, som også i 2022 og årene fremover skal sikre kommunens ansatte moderne digitale verktøy og samhandlingsløsninger. Driftsmodellen stiller økte krav til bestillerkompetanse og leverandøroppfølging. Utrulling av nye løsninger, og migrering av systemer og applikasjoner til leverandørens driftsplattform, samt forvaltning av dette, vil være krevende prosesser de neste årene.

Med utgangspunkt i kommunens behov for moderne digitale arbeidsverktøy for kommunens ansatte, fortsetter UKE arbeidet med å utarbeide og realisere et overordnet målbilde for kommunens sluttbrukertjenester og IKT-plattform. Målbildet har tre til fem års tidshorisont, og inkluderer økt fleksibilitet, mobilitet, kostnadseffektivitet og skybasert kontorstøtte.

Byrådet skal enkelt tilgjengeliggjøre og systematisere informasjon digitalt om politiske beslutningsprosesser, ref. byrådserklæringen kapittel 2/21 politiske beslutningsprosesser. Kommunens nettsted, oslo.kommune.no får nå en webredaktør slik at dette ansvaret ivaretas. Redaktøren vil blant annet styrke arbeidet med å tilgjengeliggjøre informasjon om politiske beslutningsprosesser mot innbyggerne, og vil samtidig avlaste øvrige byrådsavdelinger med oppdatering av sine områder på oslo.kommune.no.

Til nå har byrådet årlig fastsatt omfanget av og kriterier for fordeling av de utgiftene i Utviklings- og kompetanseetaten som skal belastes virksomhetene. Siden 2018 har en rekke tjenesteområder blitt finansiert gjennom ordinær budsjettprosess. Byrådet vil ferdigstille overgangen til rammefinansiering i 2022.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1: Effektive og sikre fellestjenester

For bedre å kunne ivareta sikkerhet, legge til rette for digitalisering og kostnadseffektive løsninger vil det bli en sterkere styring av fellestjenestene i årene som kommer. Dette bl.a. for å redusere kompleksiteten og antall varianter av løsninger. Kompleksiteten gjør det krevende og dyrt å forvalte fellestjenestene. Det vanskeliggjør også fremdrift i digitaliseringen, da det er tidkrevende å hensynta de mange ulike løsningene i virksomhetene.

Trusselbildet på IKT-området er forsterket og i stadig endring. Det er nødvendig å sikre at vi har en hensiktsmessig og fremtidsrettet felles IKT plattform som kan støtte fellestjenestene på en god og sikker måte.

For å ivareta dette prioriterer byrådet å redusere vedlikeholdsetterslepet på fellesplattformen. Dette arbeidet starter for fullt i 2022 og vil fortsette i flere år fremover. Dette inkluderer økte drifts- og investeringsmidler. Dette vil bedre sikkerheten og lette forvaltningen bl.a. gjennom å redusere eksisterende kompleksitet. Denne satsningen skal også støtte kommunens arbeid med modernisering og digital transformasjon.

Kommunen anskaffet i 2020 lisenser til en kontorstøtte- og samhandlingsløsning. Office 365 er innført i 2021. Arbeidet med forvaltning og videreutvikling av løsningen vil fortsette i 2022. UKE skal bidra til opplæring og endring av arbeidsprosesser i kommunens virksomheter.

Det foregår nå en omfattende modernisering av kommunens IKT fellestjenester, en prosess som startet med ny systemdriftsavtale i 2018. Flytting av systemer og applikasjoner fra egne datasentre til systemdriftsleverandørens driftsplattform vil fullføres i 2021, og nedstenging/avvikling av eksisterende datahaller vil fullføres i 2022. En slik flytting vil også bedre sikkerheten og gjør at kommunen kan spille på et enda større fagmiljø hvis vi skulle ha behov for det. Det blir også viktig at denne nye driftsplattformen er fremtidsrettet. Den skal bl.a. støtte fremtidige behov som økt bruk av skytjenester, herunder nødvendige sikkerhetsløsninger, og gjennom dette skape ytterligere verdi for kommunen.

Det blir viktig å tilrettelegge for å arbeide sikkert utenfor kontoret og med flere typer enheter. Det kan da være nødvendig å anskaffe sikkerhetsløsninger som gjør at vi er sikre på hvem som logger på og med hvilken enhet de logger seg på med. Dette er særlig viktig da det digitale trusselbildet er i stadig endring og vi må hele tiden bruke riktige løsninger for å støtte virksomhetenes behov.

UKE ivaretar forvaltning av fellessystemer på vegne av FIN som systemeier. I 2021 er det etablert styringsdialoger basert for de fleste systemene. Gjennom 2022 skal denne prosessen forbedres og standardiseres.

I forbindelse med en sterkere sentral styring vil arbeidet med å modernisere og samordne sikkerhetsløsninger på tvers av kommunens virksomheter fortsette i 2022. UKE vil i samarbeid med virksomhetene utrede muligheter for en teknisk samordning på områdene identitet, organisatorisk tilhørighet og tilganger katalog/AD, noe som i dag er fordelt på ulike tekniske driftsmiljøer i kommunen. UKE skal bidra aktivt til at antall driftsmiljøer i kommunen reduseres, og dermed redusere kompleksitet. Videre startes et arbeid på brukerlisensområdet for å identifisere potensielle økonomiske gevinster. En tredje aktivitet er etablering av et nytt identitets- og tilgangssystem, delvis til erstatning for dagens person- og ressurskatalog (PRK). Løsningen vil på sikt støtte automatisering av denne type prosesser for alle virksomheter. Dette vil effektivisere dagens prosesser for tilgangsstyring og identitetshåndtering på tvers av systemer, og gi en sikrere og til enhver tid oppdatert håndtering av korrekte brukerrettigheter og tilganger til systemer. Dagens prosjekt vil håndtere fellessystemene så det er viktig at UKE planlegger neste fase der også sektorenes fagsystemer kan koble seg opp til denne tjenesten. Det vil gi en betydelig gevinst både for den enkelte virksomhet og kommunen.

Kjøre- og integrasjonsmiljøet "Marvin" er sentralt for å kunne støtte digitaliseringen av kommunen. Kommunen vil i årene fremover ha økt behov for deling av data både internt og eksternt. Det er også ønskelig med økt bruk av nasjonale fellestjenester og sektorstandarder der dette er fornuftig.

Som intern leverandør og forvalter av kommunens fellestjenester er det viktig at UKE legger til rette for deling av data. UKE skal aktivt delta og bidra i kommunens arbeid med informasjonsforvaltning. Herunder igangsette nødvendige aktiviteter for tilgjengeliggjøre oversikt over data i form av felleskataloger.

Prosjektet for innføring av nytt sak- og arkivsystem er delvis i forvaltning og det er fortsatt noen virksomheter som må få dette implementert. Dette ferdigstilles i 2022. Forvaltningen er etablert og vil ytterligere forbedres i 2022.

Det er ønskelig at UKE bygger kompetanse og tar i bruk smidig tilnærming i større grad.

Workplace er Oslo kommunes felles kanal for internkommunikasjon, informasjon og dialog. I samarbeid med FIN og Byrådslederens kontor (BLK) vil det i 2022 jobbes videre med å forbedre støtten på Workplace for kommunens ledere og medarbeidere. Lederes tilstedeværelse på Workplace skal styrkes, og intranett og Workplace skal samordnes for mest mulig effektiv utnyttelse. Det vil også tydeliggjøres hvilke kanaler som benyttes til hvilke formål, slik at kanalbruken blir mest mulig forutsigbar i kommunen.

Tabell 14.11 Resultatindikatorer – mål 1

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel som svarer "godt fornøyd" i årlige kundeundersøkelser knyttet til: Fellestjenester, systemdrifttjenester og konsulenttjenester			90 %	80 %
Antall virksomheter med egne IKT-driftsmiljøer	*	11	5	4
Andel elektroniske lønsslipper	76 %	81,7 %	85 %	98 %
Andel leverandørfakturaer i EHF-format	91 %	92,9 %	95 %	95 %
Andel utgående e-fakturaer 1)	58 %	61 %	65 %	85 %
Antall telefonsamtaler til 2180 2180	768 000	684 974	552 000	500 000
Andel som svarer at de fant det de lette etter på oslo.kommune.no	73 %	75 %	85 %	85 %

1) Mottaker kan velge mellom EHF, eFaktura, Vipps-faktura, faktura via Digi-post

Mål 2: Seriøs og ansvarlig arbeidsgiver

Kommunen må til enhver tid ha effektive prosesser på HR-området. Det fordrer kontinuerlig forbedring av funksjonelle og teknologiske løsninger, og automatisering av prosesser.

Et utrednings- og innsiktsarbeidet vedr. brukernes behov innen HR-området, samt muligheten for å etablere en felles lønnstjeneste i Oslo kommune ble gjennomført i 2020/2021. UKE vil i samråd med FIN nedsette et eget prosjekt for etablering av en felles obligatorisk lønnstjeneste for alle virksomheter i kommunen i 2022. Prosjektet vil legge til rette for en hensiktsmessig arbeidsdeling mellom en ny felleseenhet og virksomhetene i dialog med virksomhetene. Standardisering av prosesser og roller med tilhørende systemstøtte i HR-systemet, samt organisering av produksjonen, vil være en viktig del av dette prosjektet. En viktig føring for etableringen vil være at det ikke skal oppstå overtallighet, samt at det tilrettelegges for gode og trygge prosesser for involverte ansatte. Det tas sikte på at prosjektet slutføres i 2023.

Arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid har blitt aktualisert de siste årene. UKE jobber i 2021 med å innføre et nytt felles system for registrering av arbeidstid, som vil gi ansatte og ledere i kommunen forbedret mulighet til å kontrollere og forebygge brudd på arbeidstidsbestemmelsene. Systemet vil også eliminere dagens behov for at ansatte registrerer ferie og fravær i to ulike systemer. Implementeringen ferdigstilles i løpet av 2022.

UKE vil i 2022 fortsette arbeidet med å fornye og utvikle porteføljen av kompetansetiltak for å understøtte sentrale politiske føringer og virksomhetenes behov. UKE vil utarbeide moderne kompetansetiltak og innarbeide sentrale politiske føringer i tilbud til ledere og medarbeidere som understøtter kommunens overordnede mål.

Etaten vil være en aktiv pådriver for utvikling av ledere og medarbeidere gjennom målrettede tilbud innen relevante, strategiske kompetanseområder som stimulerer kommunens virksomheter til å videreutvikle en mangfolds- og inkluderingskultur og hvor det også rekrutteres flere ledere og styremedlemmer med minoritetsbakgrunn. UKE vil bidra til at ledere, medarbeidere og andre nøkkelpersoner er pådrivere for tillitsbasert styring og ledelse, bygge en tillitskultur, og sikre de ansattes ytringsfrihet med en god ytringskultur både i egen virksomhet og kommunen som helhet.

Mål 4: Tillitsskapende personvern og informasjonssikkerhet

Som kommunens leverandør av fellestjenester har UKE en viktig rolle i kommunens etterlevelse av personvern og informasjonssikkerhet. UKE forutsettes å ha meget god etterlevelse av lover og regler på dette området internt, og skal i 2022 styrke sin kompetanse og innsats på personvern- og

informasjonssikkerhetsområdet. UKE skal fortsette arbeidet med etablering av et felles system for dokumentasjon av behandling av personopplysninger elektronisk, i tråd med gjeldende regelverk og kommunens behov.

UKE forvalter avtaler på vegne av Oslo kommune og har en sentral rolle i oppfølging av leverandører. UKE skal ivareta informasjonssikkerhet og personvern i forvaltning og leverandør oppfølging. Systemeiere og systemforvaltere må jobbe tett sammen, og UKE må ha gode rutiner og retningslinjer i hht forvaltningsavtalen.

UKE har en sentral rolle i håndtering av hendelser og avvik, og arbeidet som utføres av responsteamet (CSIRT) videreføres og utvikles slik at UKE kan bistå virksomhetene best mulig på dette området.

Mål 5: Samfunnsansvarlige og grønne anskaffelser

Anskaffelser er et virkemiddel for å realisere byrådets mål og ambisjoner. Oslo kommune skal bruke sin innkjøpsmakt til å sikre gode og effektive løsninger for byens innbyggere og næringsliv – som skaper tillit til Oslo kommune som tjenesteyter, byutvikler og samfunnsaktør. UKE har en viktig rolle i dette arbeidet.

Gjennom utvikling og forvaltning av kommunens samkjøpsportefølje skal UKE legge til rette for kvalitativt gode, kostnadseffektive og samfunnsansvarlige innkjøp i kommunens virksomheter. UKE forvalter rundt 75 avtaleområder med ca. 200 leverandører. Avtalene har en samlet årlig omsetning på rundt 2,5 mrd. kroner. Kommunen oppnår store besparelser ved å inngå samkjøpsavtaler fordi kommunens innkjøpsvolum samles i færre, men større avtaler. Dette gir reduserte transaksjonskostnader og innkjøpspriser. Avtalene for elektrisk kraft, renholdstjenester, vikartjenester, konsulenttjenester, møbler og mat- og drikkevarer er for tiden de største målt i omsetning.

Anskaffelser er et viktig verktøy i arbeidet for å realisere det grønne skiftet. UKE kartlegger miljøbelastningen fra transportandelen i kommunens anskaffelser og CO₂-utslippet fra kommunens bilpark. Det er innført standard klima- og miljøkrav til Oslo kommunes bygg- og anleggsplasser og til transporten av kommunens vare- og tjenesteanskaffelser, for å nå byrådets mål om å gjøre disse utslippsfrie innen 2025. I 2022 vil videre utvikling og implementering av disse kravene bli viktige aktiviteter for å bidra til å nå ambisjonene om utslippskutt. Byrådet har videre høye ambisjoner knyttet til området bærekraftig og sunn mat. I 2022 vil arbeidet med å tilrettelegge for at kommunens virksomheter kan redusere kjøttforbruket og øke det plantebaserte kostholdet styrkes.

UKE jobber målrettet for å sikre at Oslomodellens krav og bruk av HMSREG er hensiktsmessige tiltak i arbeidet for å forebygge arbeidslivskriminalitet og sosial dumping, og jobber for at tilsvarende systemer skal tas i bruk i hele Norge. UKE gjennomfører jevnlig stedlige kontroller på kommunens oppdragslokasjoner for å forebygge arbeidslivskriminalitet og sosial dumping. Arbeidet for å bidra til å sikre tilstrekkelig antall lærlingplasser gjennom kontraktskrav er en viktig del av Oslomodellen, og vil bli videreført i 2022.

Tabell 14.12 Resultatindikatorer – mål 5

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel fagarbeidere innen håndverksfagene registrert i HMSREG	28 %	31 %	50 %	50 %
Andel timer i relevante fag utført av lærlinger iht. HMSREG	5 %	7 %	10 %	10 %
Andel nye, relevante vare- og tjenesteanskaffelser der det er stilt krav til klimanøytral transport.			100 %	100 %
Avvik på HMS-kort	2 %	5 %	3 %	3 %

4 Merknader til driftsbudsjettet

UKE er finansiert etter en tredelt modell bestående av grunnfinansiering, prosjektf finansiering og aktivitetsbasert finansiering. Grunnfinansieringen fra bykassen omfatter de midlene som tildeles etaten og skal dekke basisoppgaver etaten skal ivareta.

Den aktivitetsbaserte finansieringen er basert på de tjenester virksomhetene kjøper, for eksempel kompetanseutviklingstiltak som tilbys ansatte og ledere i kommunen, faktura-, lønn- og regnskapstjenester samt viderefordeling av kostnader knyttet til drift og forvaltning av fellessystemer.

UKE fordeler utgifter til virksomhetene etter de debiteringsmodeller som er vedtatt i Oslo kommune. Utgiftene på de ulike områder synliggjøres slik at kostnadene kan dokumenteres overfor virksomhetene.

Den tredje finansieringsformen er knyttet til prosjektf finansiering og brukes i første rekke ved sentralt fastsatte prosjekter.

Det er i økonomiplanperioden innarbeidet midler til følgende tiltak:

- 6,1 mill. i 2022 og 6,36 mill. årlig fra 2023 til forvaltning av tids- og timeregistreringssystem
- 9 mill. årlig i økonomiplanperioden til vedlikehold av felles IKT-plattform
- 4,2 mill. i 2022 og 8,4 mill. årlig fra 2023 til forvaltningsorganisasjon IKT-tjenester
- 7 mill. i 2022 og 8,3 mill. i 2023 til etablering av felles lønnstjenester i Oslo kommune
- 4,1 mill. i 2022 og 6,3 mill. årlig fra 2023 til styrking av informasjonssikkerhet og personvernområdet
- 2 mill. i 2022 og 0,24 mill. årlig fra 2023 til refusjonsmodul og HMS modul i HR-systemet
- 2,5 mill. årlig i økonomiplanperioden til digital oppfølging av klima- og miljøkrav
- 6 mill. i 2022 og 5 mill. i 2023 til anskaffelse av ny drifts- og vedlikeholdsavtale for HR-systemet.
- 6,1 mill. i 2023 og 0,7 mill. til diverse tiltak/lisenser knyttet til økonomisystemet
- 0,6 mill. i 2022 til oppgradering av Oracle database
- 0,5 mill. i 2022 og 1 mill. årlig fra 2023 til Mobilitetsansvarlig
- 1 mill. årlig i økonomiplanperioden til redusert klimafotavtrykk fra materialforbruk
- 1,5 mill. i 2022 og 4 mill. årlig fra 2023 til satsning på bærekraftig mat internt i Oslo kommune
- 1 mill. årlig i økonomiplanperioden til styrket oppfølging av Oslomodellens reviderte sosiale krav

Kapitlets budsjettramme er redusert med 3 mill. i 2024 og 5 mill. i 2025 som gjelder forventet effektiviseringsgevinst knyttet til sentralisering av kommunens lønnstjenester.

Effektiviseringsuttaket på kapitlet utgjør 6,2 mill. i 2022, 15,6 mill. i 2023 og 22,1 mill. i 2024 og 22,5 mill. i 2025.

Kapitlets budsjettramme reduseres med 0,78 mill. årlig fra 2022 knyttet til redusert konsulentbruk.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 6,43 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

5 Investeringsbudsjettet

Tabell 14.13 Investeringsbudsjett – Utviklings- og kompetanseetaten

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
125 <i>Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)</i>			
01 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	0	17 500	117 590
04 Overføringsutgifter	0	0	0
Sum utgifter	0	17 500	117 590
07 Refusjoner	0	-3 500	-22 638
Sum inntekter	0	-3 500	-22 638
Netto utgifter	0	14 000	94 952

Tabell 14.14 Investeringsoversikt – Utviklings- og kompetanseetaten

Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	Samlet bevilgning	Tidligere bevilget	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Til 2026 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnummer og navn:								
121005 Sentrale IKT-sikkerhetsfunksjoner	35 000		17 500	0	0	0	17 500	1/21 - 4/22
122004 Etablering av felles lønnstjenester i kommunen			4 400	6 300	0	0		
122005 Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform			35 000	65 000	35 000	0		
122006 Avsetn. til forvaltning av fellessystemer og felles IKT - infrastruktur			50 000	50 000	50 000	50 000		
122007 HR-systemet - arbeidsflyt			875	0	0	0		
122008 Digitalisering av ansettelsesforhold			3 750	0	0	0		
122009 HR-systemet - Reise- og utleggsmodul			2 190	0	0	0		
122010 Anskafelse av konkurransejennomføringsverktøy			625	0	0	0		
122011 Digital oppf. av klima- og miljøkrav			750	0	0	0		
122012 Livssyklusberegningsverktøy			2 500	0	0	0		
Sum investeringsutgifter			117 590	121 300	85 000	50 000		
121005 Sentrale IKT-sikkerhetsfunksjoner	Investeringsmoms		-3 500	0	0	0		
122005 Ekstraordinære midler til felles IKT-plattform	Investeringsmoms		-7 000	-13 000	-7 000	0		
122006 Avsetn. til forvaltning av fellessystemer og felles IKT - infrastruktur	Investeringsmoms		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000		
122007 HR-systemet - arbeidsflyt	Investeringsmoms		-175	0	0	0		
122008 Digitalisering av ansettelsesforhold	Investeringsmoms		-750	0	0	0		
122009 HR-systemet - Reise- og utleggsmodul	Investeringsmoms		-438	0	0	0		
122010 Anskafelse av konkurransejennomføringsverktøy	Investeringsmoms		-125	0	0	0		
122011 Digital oppf. av klima- og miljøkrav	Investeringsmoms		-150	0	0	0		
122012 Livssyklusberegningsverktøy	Investeringsmoms		-500	0	0	0		
Sum kapittel finansiering			-22 638	-23 000	-17 000	-10 000		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			94 952	98 300	68 000	40 000		

Det er i økonomiplanperioden avsatt investeringsmidler til følgende tiltak:

- 50 mill. årlig i økonomiplanperioden til forvaltning av fellessystemene og felles IKT-infrastruktur.
- 35 mill. i 2022, 65 mill. i 2023 og 35 mill. i 2024 til felles IKT-plattform.
- 17,5 mill. 2022 til sentrale IKT-sikkerhetsfunksjoner
- 4,4 mill. i 2022 og 6,3 mill. i 2023 til prosjekt for etablering av felles lønnstjenester i kommunen
- 3,75 mill. i 2022 til digitaliserings av ansettelsesforhold
- 2,19 mill. til anskaffelse av reise- og utleggsmodul i HR-systemet
- 0,75 mill. HR-systemet -arbeidsflyt
- 0,62 mill til anskaffelse av konkurransegjennomføringsverktøy
- 0,75 mill. til digital oppfølging av klima- og miljøkrav
- 2,5 mill. Livssyklusberegningsverktøy

6 Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7 Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

8 Forslag til verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

14.6 Innkrevningsetaten (INE)

Tabell 14.15 Driftsbudsjett - Innkrevningsetaten

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
130 Innkrevningsetaten (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	184 625	59 235	67 001
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	66 094	60 347	58 537
14 Overføringsutgifter	9 893	11 456	9 747
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	3 081	0	0
Sum utgifter	263 693	131 038	135 285
16 Salgsinntekter	-60 932	-49 229	-53 884
17 Refusjoner	-14 815	-12 799	-11 262
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-3 030	0	0
Sum inntekter	-78 777	-62 028	-65 146
Netto utgifter	184 916	69 010	70 139

1 Ansvarsområde

Byrådet vedtok i byrådssak 1044/20 å endre navnet på etaten fra Kemnerkontoret til Innkrevningsetaten (INE), med virkning fra 1. november 2020. INEs hovedoppgave er innkreving av ulike krav som kommunen har overfor innbyggere og næringsliv i Oslo. De største kravene omfatter eiendomsskatt, kommunale avgifter og parkeringsgebyrer.

Innkrevningsetaten ivaretar forvaltning og drift av eiendomsskatt i Oslo, herunder utskrivning, innkreving og regnskapsføring samt saks- og klagebehandling.

Innkrevingssetaten forestår innkreving og regnskapsføring av kommunale avgifter og parkeringsgebyrer. Dette omfatter ajourføring og vedlikehold av kunde- og eiendomsdata som er grunnlag for fagetatene/eiendomsskattekontoret. Innkrevingssetaten har inkassofunksjonen for Oslo kommune og krever inn ubetalte krav for bydeler, etater, kommunale foretak og byrådsavdelinger.

Innkrevingssetaten har også forvaltningsoppgaver knyttet til kommunens 15 legater. Det innebærer behandling av søknader på ulike legater, utdeling av midler og regnskapsføring. Legatenes kapital forvaltes hos en aktør utenfor kommunen og følges opp av Innkrevingssetaten. Legatene er organisert som selvstendige stiftelser og en vesentlig oppgave er administrasjon av styrets arbeid. Kontantstrømmen som gjelder ansvarsområdene til Innkrevingssetaten var 5,2 mrd. kroner i 2020. De største brukergruppene er eiere/forvaltere av fast eiendom, personlige skyldnere og legatsøkere.

2 Situasjonsbeskrivelse

Budsjettåret 2022 vil bli preget av arbeidet med å etablere og videreutvikle en effektiv etat. Det første driftsåret har hatt sikker og stabil drift som høy prioritet, i tillegg til å berede grunnen for å utvide fakturerings- og innkrevingstjenester til flere bydeler og etater i kommunen. Hovedfokus i 2022 blir å levere på vårt oppdrag om å bli en innkrevingsetat for hele kommunen.

Digitalisering og videreutvikling av tjenestetilbudet blir en viktig del av INEs arbeid også i 2022, og effektivisering og automatisering av prosessene i innkreivingsarbeidet er en sentral del av dette arbeidet. Innkrevingssetaten er pilot for innføringen av MS365 i Oslo kommune og vil i 2022 ha fokus på gevinstrealisering og god brukeroppfølging internt. Systemet for risikostyring og internkontroll vil også videreutvikles.

Eiendomsskattekontoret er nå over i en fase med normalisert drift, etter de første innføringsårene med omfattende klagesaksbehandling. I takt med at restansene har blitt redusert, er ressurser og kompetanse gradvis dreid over til kontrollvirksomhet, taksering av eiendommer og forbedringsarbeid med innbyggerne i fokus. Kommunikasjon og Klart språk i de ulike kanalene tillegges stor vekt.

Innkrevingssetaten vil kommende år gjennomgå enkelte legaters statutter og tildelingskriterier for å harmonisere disse med legatenes formål. Dette har sammenheng med at samfunnets velferds- og finansieringsordninger har endret seg etter at de testamenterte midlene i sin tid ble gitt til et spesifikt formål. Etaten vil også se på hvilke kanaler som benyttes for å markedsføre de ulike legatene.

3 Mål, tiltak og resultatindikatorer

Mål 1 Effektive og sikre fellestjenester

INE har som mål at brukerne skal bli stadig mer selvhjulpne og vil videreutvikle brukertjenestene i samarbeid med Origo og UKE. Dette omfatter ytterligere bruk, utvikling og oppgradering av informasjon og tjenester på www.oslo.kommune.no, Min Side, Meglerweb, elektroniske skjema mv. Arbeidet med «klart språk» skal prioriteres; brev, dokumenter og tjenester skal ha et enkelt, klart og tydelig språk.

Tabell 14.16 Resultatindikatorer – mål 2

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Andel telefonsamtaler som besvares innen 20 sekunder	68,5 %	74,0 %	70 %	70 %
Andel ferdigbehandlede telefonhenvendelser i førstelinje	1)	1)	70 %	70 %
Digitale kontaktskjema/chat som andel av totale skriftlige henvendelser	39,0 %	34,0 %	45 %	40 %
Andel ferdigbehandlede klager på eiendomsskatt for gjeldende år per årsskifte, første instans	99,0 %	99,0 %	99,5 %	99,5 %

Mål 3 Kunnskapsbasert styring og planlegging

INE krever inn ulike krav kommunen har overfor innbyggere og næringsliv i Oslo. En effektiv innkreving er sentralt for å sikre en viktig del av kommunens inntektsgrunnlag.

Tabell 14.17 Resultatindikatorer – mål 3

Resultatindikatorer	Resultat 2019	Resultat 2020	Måltall 2021	Måltall 2022
Kommunale avgifter og eiendomsskatt, andel innbetalt per årsskifte	99,3 %	99,3 %	99,1 %	99,1 %
Parkeringsgebyr inkl. miljøgebyr, andel innbetalt per årsskifte	87,0 %	88,1 %	90,0 %	90,0 %
Vilkårsparkering, andel innbetalt per årsskifte	87,5 %	89,9 %	85,0 %	90,0 %
Foreldrebetaling barnehage, andel betalt av det som er overført til INE for innfordring per årsskifte	65,8 %	64,4 %	70,0 %	67,0 %

4. Merknader til driftsbudsjettet

Husleiekontrakten, som Oslo Kemnerkontor (nå INE) inngikk i Nydalsveien 24, videreføres i Innkrevingsetaten. Leieavtalen løper frem til mars 2028 uten mulighet for oppsigelse. For å fylle de ledige lokalene, som oppsto på grunn av statliggjøringen av skatteoppkrevingen, er det inngått flere framleieavtaler av ulik varighet. Omfanget av fremleie vil i stor grad påvirke Innkrevingsetatens økonomi. For 2022 er alle arealer fremleid som ikke benyttes selv.

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,47 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Etatens budsjetteramme reduseres med 1 mill. årlig fra 2022 som følge av tilpasning til normal drift eiendomsskatt kontoret.

Effektiviseringsuttaket på kapitlet utgjør 0,7 mill. i 2022, 3,7 mill. i 2023 og 4,8 mill. i 2024 og 4,9 mill. i 2025.

Kapitlets budsjetteramme reduseres med 0,15 mill. årlig fra 2022 knyttet til redusert konsulentbruk.

5 Investeringsbudsjettet

Det foreslås ingen investeringer.

6. Klimakonsekvenser

Virksomheten har ingen klimagassutslipp av betydning.

7 Tilskuddsmidler

Det fordeles ingen tilskudd over kapitlet.

8 Forslag til verbale vedtak

Det foreslås ingen nye verbale vedtak under kapitlet.

14.7 Sektorens samlede tilskuddsmidler

Tabell 14.18 Samlede tilskuddsmidler - Finans

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2020	Vedtak 2021	Byrådets forslag i Sak1/2022	Sum 2020- Sak 1/2022
122	Fair Play Bygg	150	650	650	1 450
Sum		150	650	650	1 450

15. BYSTYRETS ORGANER

Sektorområdet omfatter følgende sentrale folkevalgte styringsorganer og kontrollorganer:

Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester. I tillegg kommer gjennomføring av stortingsvalg og kommunevalg.

15.1 Sektorens økonomiske rammer

Tabell 15.1 Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Dok 3 - vedtatt økonomiplan netto ¹⁾	278,0	215,0	267,8	215,5	0,0
DOK 3 nettoramme første år videreført	278,0	278,0	278,0	278,0	278,0
+/- Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling	0,0	6,8	6,8	6,8	6,8
+/- Reelle endringer	0,0	-63,1	-10,2	-62,6	-12,3
=ØKONOMIPLAN (netto)	278,0	221,8	274,6	222,3	272,6
Endringer i prosent		-20,2 %	-1,2 %	-20,1 %	-2,0 %
Sum endringer		-56,3	-3,4	-55,8	-5,5

Spesifikasjon av "Reelle endringer"	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
+/- Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold	0,0	-56,1	-1,0	-56,2	-1,0
+/- Justering for engangstiltak	0,0	-6,0	-6,0	-1,2	-6,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer	0,0	-1,0	-3,2	-5,2	-5,3
+/- Spesifiserte rammeendringer	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sum reelle endringer		-63,1	-10,2	-62,6	-12,3

1) 2021 prisnivå

Kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 6,8 mill. jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

Justering for andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammen reduseres i 2022 og 2024 med ca. 55,1 mill. da dette er mellomvalgår. Rammen er utover dette blant annet redusert med 0,8 mill. til bystyrekomiteene som ble økt i 2021 pga avlyste turer i 2020.

Justering for engangstiltak

Rammen er redusert med 6 mill. til 2 dagers valg som lå inne i valgåret 2021. I 2024 er det lagt inn 4,8 mill. til valg av meddommere, som er året etter kommunevalgåret.

Uspesifiserte rammeendringer

Samlet rammereduksjon for sektoren er på 1 mill. fra 2022 og økende til 5,3 mill. i 2025.

Budsjettet for bystyrets organer er lagt inn i henhold til forretningsutvalgets vedtak 07.06.2021 korrigert for forventet pris- og lønnsvekst.

Tabell 15.2 Netto driftsbudsjett – Bystyrets organer

Beløp i mill.

	Dok 3 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Endring 2021 - 2022
Netto driftsbudsjett						
100 Bystyret m.v. (BYS)	144,8	147,6	146,3	145,2	145,2	2,8
109 Kontrollutvalget (BYS)	4,4	4,7	4,6	4,6	4,6	0,2
110 Kommunerevisjonen (BYS)	46,5	47,7	47,0	46,4	46,4	1,2
111 Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	15,9	16,6	16,3	16,1	16,1	0,6
112 Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	66,3	5,2	60,4	10,0	60,4	-61,1
Sum	278,0	221,8	274,6	222,3	272,6	-56,3

15.2 Bystyret mv.

Tabell 15.3 Driftsbudsjett – Bystyret mv.

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
100 Bystyret m.v. (BYS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	75 119	86 391	89 501
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	26 091	28 157	27 021
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	255	324	333
14 Overføringsutgifter	36 674	34 424	35 353
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	4	0	0
Sum utgifter	138 142	149 296	152 208
16 Salgsinntekter	-721	-393	-404
17 Refusjoner	-4 361	-3 796	-3 898
18 Overføringsinntekter	-500	-269	-269
Sum inntekter	-5 582	-4 458	-4 571
Netto utgifter	132 560	144 838	147 637

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 4,6 mill. Jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

15.3 Kontrollutvalget

Tabell 15.4 Driftsbudsjett – Kontrollutvalget

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
109 <i>Kontrollutvalget (BYS)</i>			
10 Lønn og sosiale utgifter	3 530	3 616	3 856
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	669	820	811
14 Overføringsutgifter	9	10	10
Sum utgifter	4 208	4 446	4 677
16 Salgsinntekter	-5	-2	-2
17 Refusjoner	-9	-10	-10
Sum inntekter	-14	-12	-12
Netto utgifter	4 194	4 434	4 665

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,141 mill. Jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

15.4 Kommunerevisjonen

Tabell 15.5 Driftsbudsjett – Kommunerevisjonen

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
110 <i>Kommunerevisjonen (BYS)</i>			
10 Lønn og sosiale utgifter	50 845	52 075	53 950
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	10 867	10 551	10 317
14 Overføringsutgifter	2 437	2 870	2 893
Sum utgifter	64 150	65 496	67 160
16 Salgsinntekter	-13 842	-14 055	-14 434
17 Refusjoner	-5 455	-4 914	-5 047
Sum inntekter	-19 297	-18 969	-19 481
Netto utgifter	44 852	46 527	47 679

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 1,524 mill. Jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

15.5 Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester

Tabell 15.6 Driftsbudsjett – Ombud for brukere av helse- og eldreombud

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
111 Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	19 570	21 565	19 647
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	5 628	3 758	5 849
14 Overføringsutgifter	989	1 128	1 137
Sum utgifter	26 186	26 451	26 633
17 Refusjoner	-1 954	-1 507	-1 548
18 Overføringsinntekter	-8 496	-9 004	-8 496
Sum inntekter	-10 450	-10 511	-10 044
Netto utgifter	15 736	15 940	16 589

Det er innarbeidet kompensasjon for forventet lønns- og prisutvikling med netto 0,793 mill. Jf. kapittel 18 Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er på 21,9 % i 2022, og er uendret fra 2021.

15. 6 Stortingsvalg og kommunevalg

Tabell 15.7 Driftsbudsjett – Stortingsvalg og kommunevalg

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
112 Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	2	31 124	128
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	3 228	35 063	5 600
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	84	0	0
14 Overføringsutgifter	795	8 216	218
Sum utgifter	4 109	74 403	5 946
17 Refusjoner	-795	-8 096	-763
Sum inntekter	-795	-8 096	-763
Netto utgifter	3 314	66 307	5 183

Reduksjonen fra 2021 til 2022 skyldes at 2021 er et valgår.

16. FELLES INNTEKTER OG UTGIFTER

16.1 Frie inntekter

Frie inntekter består av skatt og rammetilskudd og utgjør i overkant av $\frac{2}{3}$ av kommunens driftsinntekter.

Regjeringen gir i mai signaler om inntektsutviklingen for kommende budsjettår i kommuneproposisjonen. Regjeringen varslet i år en realvekst i kommunesektorens samlede inntekter fra 2021 til 2022 på mellom 1,7 og 2,6 mrd. og en vekst i frie inntekter på mellom 2 og 2,4 mrd.

Vanligvis tar regjeringen utgangspunkt i inntektsnivået slik det er anslått i revidert nasjonalbudsjett inneværende år når de skal fastsette rammene for kommunesektoren påfølgende år. Det betyr at endringer som skjer etter revidert nasjonalbudsjett ikke skal påvirke rammene for påfølgende år (skatteutvikling osv.). Denne tilnærmingen betyr at kommunene har et fast nivå å beregne veksten for neste budsjettår ut fra. Regjeringen vil justere rammetilskuddet og den kommunale skattøren for 2022 for å oppnå det ønskede inntektsnivået for 2022. Mer- eller mindreinntekter fra skatt som først blir kjent etter revidert nasjonalbudsjett skal ikke påvirke inntektsnivået det kommende året.

Regjeringen legger 13. oktober 2021 fram statsbudsjettet for 2022. Her vil regjeringens forslag til skatteopplegg for 2022, samt fordelingen av rammetilskudd for 2022 presenteres. Det vil i statsbudsjettet være elementer som påvirker kommunens frie inntekter i 2022 som ikke er innarbeidet i Oslo kommunes budsjettforslag. I statsbudsjettet har det ofte kommet bindinger på veksten i frie inntekter. Konsekvenser for Oslo kommune av statsbudsjettet vil bli innarbeidet i Tilleggsinnstillingen.

Veksten i frie inntekter fra et år til det neste har vanligvis kompensert for kommunesektorens kostnader ved den demografiske utviklingen. Til tross for at regjeringen ikke har gitt direkte signaler for årene framover, er en kompensasjon for demografisk utvikling sjablongmessig lagt inn på inntektssiden de tre siste årene i økonomiplanperioden for Oslo, med henholdsvis 90 mill., 180 mill. og 270 mill. i årene 2023-2025.

Basert på signalene fra regjeringen i kommuneproposisjonen om vekst fra 2021 til 2022 er det er lagt inn 250 mill. i økning i frie inntekter i 2022, og framover. 90 mill. av dette er demografivekst som allerede er lagt inn, og samlet blir det da 160 mill. høyere enn i vedtatt økonomiplan.

Skatteinntekter fra revidert nasjonalbudsjett

I revidert nasjonalbudsjett ble skatteanslaget for kommunesektoren for 2021 oppjustert med 3,2 mrd. Dette begrunnes blant annet med høyere lønnsanslag og informasjon om skatteinngangen hittil i år, og videreføres i ny økonomiplanperiode. Oslo har om lag 16 % av sektorens samlede inntektsskatt og merskatten anslås derfor til 500 mill. i 2021 som videreføres de påfølgende årene i økonomiplanperioden.

I tillegg ble det varslet om to endringer i kommunenes oppgaver i kommuneproposisjonen som påvirker inntektsrammene:

Innlemming av tidligere øremerket tilskudd til stillinger i barnevernet

820 mill. flyttes fra et øremerket tilskudd til rammetilskuddet. Utfra Oslos andel av kostnadsnøkkel for barnevern vil dette utgjøre 121 mill. som innebærer en endret finansiering, men ikke økt handlingsrom.

Endring tilskudd til fastleger

I revidert nasjonalbudsjett for 2021 ble kommunene kompensert for endringer fra 1. juli 2021 i basistilskudd til fastleger. Ordningen er ventet å få effekt hele 2022. Dette betyr økte inntekter med 16

mill. sammenlignet med hva som ligger inne i vedtatt økonomiplan. Disse inntektene gir ikke økt økonomisk handlingsrom, og må reserveres til økte utgifter knyttet til fastlegeordningen.

I tillegg gjøres noen flere endringer:

Pensjonspåslag – private barnehager

I statsbudsjettet for 2021 foreslo Regjeringen å redusere pensjonspåslaget i private barnehager og de reduserte rammetilskuddet tilsvarende denne besparelsen. Denne reduksjonen ble for Oslo gjort for hele økonomiplanperioden. Forlik i Stortinget i desember 2020 innebar at pensjonspåslaget i private barnehager likevel ikke ble redusert, og det ble tilbakeført midler til kommunene i 2021. Budsjettet til Oslo for 2021 ble endret i samsvar med dette, men bare i år 1 av økonomiplanperioden. Det er grunn til å tro at Stortingets vedtak blir stående også for årene framover, og midlene legges derfor inn igjen på rammetilskuddet med 30 mill. samtidig som det blir tilsvarende økning i tilskudd til de private barnehager.

Økte skatteinntekter grunnet skattepliktig aksjeutbytte

Skattyternes aksjeutbytte er skattepliktig. Kommunesektoren får om lag 20 % av aksjeutbyttet i skatteinntekter, og disse inntektene kommer delvis på etterskudd. Det var ventet redusert aksjeutbytte etter omleggingen av beskatning av utbytte fra 2016, men aksjeutbyttet er fortsatt høyt. Oslos andel av aksjeutbyttet var 24 % i 2020, mens Oslo har drøyt 17 % av samlet inntekts- og formuesskatt til kommunesektoren. Skatteinntektene i 2022 vil være basert på aksjeutbyttet i 2021. Det ventes redusert skattøre i 2022 og framover. Skatteinntektene settes opp med 150 mill. i 2022, og 100 mill. de påfølgende årene i økonomiplanperioden som følge av økt utbytte.

Oppsummering før prisjustering

Før prisjusteringer øker samlede frie inntektene med 980 mill. i 2022, og 930 mill. i de påfølgende årene. 167 mill. av disse innebærer økte utgifter eller reduserte øremerkede inntekter, og bidrar ikke til økt handlingsrom.

Prisjustering

For å ta høyde for lønns- og prisveksten i kommunesektoren blir kommunenes frie inntekter (utenom eiendomsskatt) hvert år justert med forventet vekst i lønns- og prisvekst i varer og tjenester kommende år. Denne sammenvektingen av lønnsvekst og prisvekst i kommunesektoren kalles kommunal deflator.

I vedtatt budsjett for 2021 (dok. 3) ble det lagt til grunn en deflator på 2,7 % fra 2020 til 2021. Oppdaterte prognoser tilsier at prisstigningen blir noe høyere. På utgiftssiden er deflatoren fra 2020 til 2021 oppjustert fra 2,7 % til 2,8 %.

Byrådet har i Sak 1 for 2022 valgt å legge til grunn en deflator på 2,6 % fra 2021 til 2022.

Prisjusteringsfaktoren (deflator) kunngjøres i statsbudsjettet 13. oktober. Ved større avvik mellom innarbeidet deflator i Sak 1 og det som ligger til grunn i statsbudsjettet vil det bli vurdert å justere inntektene og utgiftene frem til Tilleggsinnstillingen. I utgangspunktet skal prisjusteringen være en nøytral øvelse som gir små effekter.

Som følge av prisjusteringen økes inntektene med 1 290 mill. hvert år i økonomiplanperioden.

Tabell 16.1 Skatt og rammetilskudd 2022 – 2025. Tall i mill. kr

	2022	2023	2024	2025
Dok 3/2021 - Vedtatt økonomiplan	48 390	48 480	48 570	
Videreføring av 2024-nivå til 2025				48 570
Demografi fra 2024 til 2025				90
Andel av vekst i frie (2-2,4 mrd) - kprp	250	250	250	250
- herav vekst i 2022 (demografi) allerede inne	-90	-90	-90	-90
Merskatt i 2021 videreføres	500	500	500	500
Innlemming av barnevernstilskudd	121	121	121	121
Endring tilskudd til fastleger	16	16	16	16
Pensjonspåslag - private barnehager	30	30	30	30
Skatteinntekter grunnet økt aksjeutbytte	150	100	100	100
Prisjustering	1 290	1 290	1 290	1 290
Avrundning	3	3	3	3
Frie inntekter til Sak 1/2022	50 660	50 700	50 790	50 880
Endring fra vedtatt økonomiplan	2 270	2 220	2 220	

16.2 Skatt på inntekt og formue

Tabell 16.2 Driftsbudsjett – Skatt på inntekt og formue

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
800 Skatt på inntekt og formue (FIN)			
Sum utgifter	0	0	0
18 Overføringsinntekter	-35 169 756	-37 350 000	-39 400 000
Sum inntekter	-35 169 756	-37 350 000	-39 400 000
Netto utgifter	-35 169 756	-37 350 000	-39 400 000

Maksimalsatsen for kommunesektorens skattører i 2022 vil bli fastsatt ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2022. I byrådets forslag til skattevedtak er det foreslått å benytte maksimalsatsen for skatt på inntekt og formue fra 2021. Siden 1979 har alle kommuner og fylkeskommuner i Norge benyttet den høyeste tillatte satsen når det gjelder skatt på inntekt, fra 2020 har én kommune redusert satsen på formuesskatten.

Anslaget for inntekts- og formuesskatt for 2022 og resten av økonomiplanperioden bygger på en vurdering av skatteinntekten så langt i 2021 og andre forhold som kan påvirke skatteinntekten i Oslo i årene framover. Signaler gitt i revidert nasjonalbudsjett for 2021 og i Kommuneproposisjonen 2022 er innarbeidet. I tillegg vurderes spesielle forhold for Oslo. Analyser av konjunktursituasjonen fra Statistisk sentralbyrå, Norges Bank og Finansdepartementet benyttes som bakgrunnsinformasjon.

For 2022 – 2025 foreslås følgende inntekts- og formuesskatt:

Tabell 16.3 Inntekts- og formuesskatt. Tall i mill. kr

	2022	2023	2024	2025
800 Skatt på inntekt og formue	39 400	39 450	39 500	39 550

16.3 Rammetilskudd fra staten

Tabell 16.4 Driftsbudsjett – Rammetilskudd fra Staten

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
840	Rammetilskudd fra staten (FIN)			
	Sum utgifter	0	0	0
17	Refusjoner	-195 000	0	0
18	Overføringsinntekter	-14 151 502	-11 020 000	-11 260 000
	Sum inntekter	-14 346 502	-11 020 000	-11 260 000
	Netto utgifter	-14 346 502	-11 020 000	-11 260 000

Rammetilskuddet til Oslo består av midler som fordeles etter inntektssystemets kriterier, storbytilskudd og midler med særskilt fordeling. I tillegg er det i inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner en delvis utjevning av skatteinntektene mellom kommunene og mellom fylkeskommunene, og omfordelingen gjøres gjennom trekk eller tillegg i rammetilskuddet.

Oslo og andre kommuner med skatteinntekter over landsgjennomsnittet trekkes 60 % av skatteinntektene som ligger over landsgjennomsnittet. Kommuner under gjennomsnittet får et tilsvarende tillegg. Kommuner under 90 % får i tillegg kompensert 35 % av differansen opp til 90 % som finansieres ved et likt trekk per innbygger for alle kommuner.

For fylkeskommunene omfordeles 87,5 % av skatteinntekter over og under landsgjennomsnittet mellom fylkeskommunene.

Skatteutjevningen foretas på grunnlag av løpende skatteinngang og endelig trekk i rammetilskuddet blir først kjent etter årets slutt. Ved budsjetteringen benyttes anslag på rammetilskuddet etter skatteutjevning. For Oslo gir skatteutjevningen en betydelig reduksjon i rammetilskuddet. I 2019 og i 2020 ble Oslos rammetilskudd redusert med 5,9 mrd. for å finansiere skattesvake kommuner og fylkeskommuner.

For 2022 – 2025 foreslås det å budsjettere med følgende rammetilskudd fra staten:

Tabell 16.5 Rammetilskudd. Tall i mill. kr

	2022	2023	2024	2025
840 Rammetilskudd	11 260	11 250	11 290	11 330

16.4 Eiendomsskatt

Tabell 16.6 Driftsbudsjett – Eiendomsskatt

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
810 Eiendomsskatt (FIN)				
14 Overføringsutgifter	-991	0	0	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 117	0	0	
Sum utgifter	126	0	0	
18 Overføringsinntekter	-1 611 421	-1 660 000	-1 750 000	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 108	0	0	
Sum inntekter	-1 612 529	-1 660 000	-1 750 000	
Netto utgifter	-1 612 403	-1 660 000	-1 750 000	

Eiendomsskatt bidrar til å øke kommunens inntekter og muliggjør et bedre tjenestetilbud til byens befolkning. Eiendomsskatten er unntatt fra skatteutjevningen, noe som betyr at eiendomsskatt som betales i Oslo tilfaller kommunen i sin helhet.

I henhold til eiendomsskatteloven må bystyret hvert år i forbindelse med budsjettet fastsette hvilke satser og regler som skal benyttes ved utskrivning av eiendomsskatt for det kommende året. Bystyret foreslår at den generelle skattesatsen for 2022 holdes uendret på 3 promille og at bunnfradraget holdes uendret på inntil 4 mill. per selvstendige boenhet. Byrådet foreslår at bystyret i 2022 viderefører etablert praksis med fritak for eiendomsskatt for enkelte eiendommer som er eid av stiftelser eller institusjoner, samt fritak for fredede bygg. For nærmere informasjon, se forslag til forskrift i kapittel 20.

Bystyret i Oslo har valgt å benytte boligverdier fra Skatteetaten som grunnlaget for utskrivning av eiendomsskatt. Boligverdien fra Skatteetaten følger prisutviklingen i boligmarkedet med to års etterslep. Der Skatteetaten har fastsatt en boligverdi for inntektsåret 2020 blir denne lagt til grunn ved utskrivning av eiendomsskatt i 2022. For den øvrige eiendomsmassen vil eiendomsskatten baseres på den eiendomsskattetakst som er vedtatt av de sakkyndige takstnemndene.

I arbeidet med økonomiplan 2021-2024 var ikke prisstigning på brukte boliger fra 2019 til 2020 kjent, og prisveksten i 1. halvår 2020 ble lagt til grunn. Statistikk fra SSB viser at bruktboligprisene fra 2019 til 2020 i snitt økte med 4,1 % for Oslo og Bærum. Dette gir om lag 20 mill. i økt eiendomsskatt fra bolig i 2022 enn det som lå i vedtatt økonomiplan 2021-2024.

Utskrevet eiendomsskatten fra næring for 2021 var noe høyere enn lagt til grunn i vedtatt økonomiplan. Budsjettet for eiendomsskatt fra næring økes derfor med 30 mill. i ny økonomiplanperiode.

Prisstatistikken for bruktbolig de to første kvartalene i 2021 viser sterk vekst i boligprisene sammenlignet med nivået i 2020. Dersom man antar at prisene i 2021 flater ut på dette nivået vil det kunne bety 200 mill. mer i inntekter fra eiendomsskatt på bolig fra 2023. Prisveksten som gir grunnlag for eiendomsskatten i 2024 og 2025 er ukjent, og det budsjetteres derfor med samme eiendomsskatt som i 2023.

Tabell 16.7 Eiendomsskatt 2022 - 2025. Mill. kr.

	2022	2023	2024	2025
Bolig og fritidsbolig	700	700	700	
Næring mv	1000	1000	1000	
Eiendomsskatt i dok 3/2021	1 700	1 700	1 700	
Videreføring av 2024-nivå til 2025				1 700
Prisvekst for bruktboliger 2020 utover øk.plan	20	20	20	20
Anslag prisvekst på bolig gjennom 2021		200	200	200
Økt eiendomsskatt fra næring	30	30	30	30
Bolig og fritidsbolig	720	920	920	920
Næring mv	1 030	1 030	1 030	1 030
Eiendomsskatt til Sak 1/2022	1 750	1 950	1 950	1 950
Endring fra vedtatt økonomiplan	50	250	250	

Fra 2019 ble verk og bruk taksert som næringseiendom. Dette innebærer et tap i skatteinntekter for Oslo som gradvis fases inn fra 2019 til 2025. Det er laget en kompensasjonsordning for kommunenes inntektsbortfall, men den er utformet slik at Oslo ikke får del i kompensasjonen. For Oslo innebærer endringen en nedtrapping på om lag 6 mill. årlig fram til 2025.

Vedtekter/regler for saksbehandling for eiendomskattetakst og klagesaksbehandling ble vedtatt i 2020 ved behandlingen av Sak 1 /2021.

16.5 Frie inntekter samlet

Tabell 16.8 De frie inntektene i økonomiplanperioden 2022-2025. Tall i mill. kr.

	2022	2023	2024	2025
800 Skatt på inntekt og formue	39 400	39 450	39 500	39 550
840 Rammetilskudd	11 260	11 250	11 290	11 330
810 Eiendomsskatt	1 750	1 950	1 950	1 950
herav: på bolig	720	920	920	920
herav: på næring mv	1 030	1 030	1 030	1 030
Inntekter til sak 1 / 2022	52 410	52 650	52 740	52 830

16.6 Øvrige generelle statstilskudd

Tabell 16.9 Driftsbudsjett – Øvrige generelle statstilskudd

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
845 Øvrige generelle statstilskudd (FIN)				
14 Overføringsutgifter	44 679	1 530	1 530	
Sum utgifter	44 679	1 530	1 530	
18 Overføringsinntekter	-98 572	-28 842	-29 942	
Sum inntekter	-98 572	-28 842	-29 942	
Netto utgifter	-53 892	-27 312	-28 412	

På dette kapitlet inntektsføres statlige kompensasjonstilskudd for investeringer under ulike statlige ordninger. Kompensasjonen blir beregnet med basis i et serielån med avdragstid på 20 år med 5 års avdragsfrihet.

For de fleste ordningene følger rentesatsen Husbankens flytende rente, og vil derfor variere i tråd med renteutviklingen. Rentesatsen fastsettes årlig i forbindelse med statsbudsjettet.

Samlet statlig kompensasjonstilskudd til skoler, omsorgsboliger, sykehjem og kirkebygg forventes å utgjøre 28,4 mill. i 2022. På kapitlet er det også innarbeidet rentekompensasjon på 1,5 mill. til St. Sunniva for en investering på 60 mill. For å redusere private skolars finanskostnader til investeringer, er det også åpnet for at skolene kan søke kommunal garanti.

16.7 Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.

Tabell 16.10 Driftsbudsjett – Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Beløp i 1000 kr
			Forslag 2022
850 Generelt statstilsk. vedr. flyktn. mv. (AIS)			
14 Overføringsutgifter	4 139	0	0
Sum utgifter	4 139	0	0
18 Overføringsinntekter	-429 198	-332 435	-236 000
Sum inntekter	-429 198	-332 435	-236 000
Netto utgifter	-425 059	-332 435	-236 000

Statlig integreringstilskudd for å dekke utgifter relatert til flyktninger

Det foreslås budsjettet med 236 mill. i statlig integreringstilskudd for 2022.

Årlig bosettingskvote

I tråd med Integrerings- og mangfolddirektoratets (IMDi) sin anmodning har bystyret vedtatt at Oslo kommune skal bosette 206 flyktninger i 2021. I Sak 1/2022 er integreringstilskuddet basert på at kommunen skal motta 206 nye flyktninger i 2022. I tillegg skjer bosetting ved familiejenforening og ved selvbosetting.

Tilskudd til bosetting av flyktninger

Kommunene mottar et statlig integreringstilskudd de fem første årene etter bosetting som er ment å dekke kommunens utgifter til bosetting av flyktninger. I Oslo fordeles tilskudd for førsteårsbosatte flyktninger med kr 140 000 til bydelene og kr 20 000 til Utdanningsetaten per person. Det er avsatt midler i bydelsrammen og på kap. 307 for å kompensere bydelene. De øvrige fire årene fordeles integreringstilskuddet i tråd med kriteriesystemet.

For nærmere omtale av kommunens arbeid med å motta og integrere flyktninger vises det til kap. 7 Arbeid, integrering og sosiale tjenester under headingen «Mottak og integrering av flyktninger» og under kap. 200 Utdanningsetaten.

16.8 Renter og avdrag

Tabell 16.11 Driftsbudsjett – Renter og avdrag

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
900	Renter (FIN)			
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	279 581	340 000	428 200
	Sum utgifter	279 581	340 000	428 200
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-584 017	-455 500	-537 500
	Sum inntekter	-584 017	-455 500	-537 500
	Netto utgifter	-304 437	-115 500	-109 300

Kap. 900 omfatter bykassens renteutgifter og renteinntekter eksklusiv renter knyttet til videreutlånsordningen av Husbankmidler som budsjetteres på kap. 927 Betjening av videreutlån.

Kommunens finansieringsutgifter/-inntekter er på sikt følsom for renteendringer. Renteendringer vil få virkninger for store deler av kommunens balanse (aktiva og passiva). Selv om prognosene for renteutviklingen er usikker, vil endringer her i liten grad påvirke kapitlet i 2022 på grunn av de rentebindingstider som er valgt på aktiva og passiva. Uforutsette endringer i gjelds- og likviditetsnivået vil imidlertid kunne lede til budsjettavvik. Etterslep i investeringer og avvik i driftsfinansieringsgrad påvirker tilgjengelig likviditet og bruk av lån.

Figur 16.1 Historisk utvikling lang og kort rente

Tabell 16.12 Rentenivå

Innskudd/ trekk	3 mnd. NIBOR	Lånefondets innlån	10 år SWAP
1,20/1,45	1,20	2,30	2,00

Refinansiering

Refinansiering av lån i planperioden forutsettes gjort i samsvar med langsiktig rente på 2,3 %.

Rentegrunnlaget

Det er tatt utgangspunkt i balanseregnskapet pr. 31.12.2020 (inkludert overførte bevilgninger fra tidligere år).

Det er for utviklingen i likviditet og lånegjeld forutsatt at prognostisert etterslep i investeringer og udekket finansiering fra 2021 er avviklet innen utgangen av 2025.

Renteberegning

Det er forutsatt årlig etterskuddsvis rente- og avdragsbetjening på nye lån.

Nærmere om renteutgiftene og renteinntektene

På kapitlets utgiftsside føres bykassens andel av låneomkostninger i lånefondet og ordinære renteutgifter på lang- og kortsiktig ekstern gjeld, rente på mellomregningskonti med kommunale foretak og renter til fond. Totalt foreslås det ført opp 428,2 mill. som er 88,2 mill. høyere enn budsjettet (Dok. 3) i 2021. Økningen skyldes i hovedsak Bykassens forventede opptak av lån i Lånefondet i 2021. Svakt høyere rentenivå gir også en økning.

Bykassens renteinntekter foreslås ført opp med 537,5 mill. Beløpet er 82 mill. høyere enn budsjettert for 2021 (Dok 3). Økningen skyldes svakt høyere rentenivå samt renteinntekter av KF'enes udekkede finansiering.

Av renteinntektene i 2022 utgjør renter av langsiktige utlån til aksjeselskaper 448,2 mill.

Tabell 16.13 Fordeling mellom låntakerne pr 31.12.2021, med budsjetterte renteinntekter i 2022

Beløp i mill.

Låntaker	Lånebeløp	Renter
Hafslund E-CO AS	3 346,5	145,3
Fortum Oslo Varme AS	2 000,0	75,0
Oslo Konserthuset AS	19,7	0,8
Oslo Pensjonsforsikring AS	1 240,0	75,2
Sporveien Vognmatriell AS	2 691,8	71,2
Sporveien AS	2 962,5	80,7
	12 260,5	448,2

16.9 Avdrag på lån

Tabell 16.14 Driftsbudsjett – Lån

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
910 Lån (FIN)			
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 460 000	1 339 432	1 589 510
Sum utgifter	1 460 000	1 339 432	1 589 510
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	1 460 000	1 339 432	1 589 510

Her budsjetteres bykassens avdragsutgifter på langsiktig investeringsgjeld. Det foreslås avsatt 1 589,5 mill. i avdragsutgifter for 2022.

16.10 Utbytte fra aksjeselskaper

Tabell 16.15 Driftsbudsjett – Utbytte fra aksjeselskaper

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgnr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
901 Utbytte fra aksjeselskaper (NOE)			
Sum utgifter	0	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-847 531	-777 000	-1 629 000
Sum inntekter	-847 531	-777 000	-1 629 000
Netto utgifter	-847 531	-777 000	-1 629 000

For 2022 budsjetteres det med utbytte fra aksjeselskaper med 1 629 mill. Dette består av et utbytte fra Hafslund E-CO AS på 1 499 mill. og utbytte fra Fortum Oslo Varme AS på 130 mill.

16.11 Felles utgifter

Pensjonskostnader

Tabell 16.16 Driftsbudsjett – avsetning pensjon

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
193 Avsetning pensjon (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	-193 061	49 551	148 451
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	56 885	0	0
Sum utgifter	-136 176	49 551	148 451
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	-136 176	49 551	148 451

Forutsetninger for utviklingen i pensjonsutgiftene

For å beregne fremtidige pensjonskostnader til ordningen i Oslo Pensjonsforsikring (OPF) gjøres det en rekke generelle forutsetninger:

- Det foretas ingen vesentlige endringer i offentlig tjenestepensjon eller i Folketrygden.
- KMDs beregningsparametere benyttes for å estimere avkastning, diskonteringsrate, lønns- og G-regulering.
- Det benyttes faste tariffer for frivillig avgang og AFP-uttak.
- Premieavvik skal amortiseres over de etterfølgende 7 årene.
- Nyansatte genererer gjennomsnittlig like høye pensjonskostnader som de som slutter, dvs. at nyansatte og personer som slutter har en pensjonskostnad lik gjennomsnittet av ansatte
- Det ligger ikke inne forutsetninger om vekst i antall medlemmer i modellen.

Virksomhetenes driftsbudsjett til Sak 1 inkluderer forventede pensjonskostnader til tjenestepensjonsordningen i OPF. Gjenstående avsetninger skal dekke avsluttede avtaler i KLP og pensjonsordningen for enkelte sykehjem som har driftsavtale med SYE.

Kostnaden fordeles på kommunens virksomheter ved at deres utbetaling av pensjongivende lønn genererer pensjonskostnadsbelastning etter en fastsatt prosentsats. Det pensjongivende lønnsgrunnlaget som pensjonskostnadsbelastningen fordeles ut over er vesentlig høyere enn under normale omstendigheter som følge av forsterket bemanning gjennom koronapandemien. Ettersom utviklingen i det pensjongivende lønnsgrunnlaget gjennom 2022 vil avhenge av det videre behovet for styrket bemanning, holdes pensjonskostnadssatsen uendret fra 2021 på 21,9 %. Lønnsmidler til å dekke pensjonskostnadsøkningen mellom 2021 og 2022 blir derfor en sentral avsetning i 2022.

Tabell 16.17 avsetning pensjon

	2022
Avsetning reguleringspremie KLP + AFP 62-64	15
Avsetning SYE-pensjon inkl. prisvekst	30
Avsetning diverse pensjon (OPF)	103
Sum kapittel 193	148

Budsjettforslaget for 2022

Tabell 16.18 Pensjon OPF

Pensjon OPF	Regnskap 2020	Dok3 2021	Forslag 2022
Årets kostnad inkl. arbeidsgiveravgift	4 051	4 137	4 312
Herav amortisering inkl. arbeidsgiveravgift	1 151	1 094	1 538

Det er i budsjettet for 2022 forutsatt en vekst i pensjonskostnaden på 175 mill. sammenlignet med vedtatt budsjett for 2021, dette inkluderer lønnsvekst mellom 2021 og 2022.

Amortiseringen er den delen av tidligere års premieavvik som kostnadsføres i respektive år. Kostnaden fordeles på kommunens virksomheter ved at deres utbetaling av pensjongivende lønn genererer 21,9 % pensjonskostnadsbelastning. Byrådet vil til Tilleggsinnstillingen komme tilbake med korrigert kostnadssats for de virksomhetene som skal belastes egenandel for AFP 62-64.

16.12 Betjening av videreutlån

Tabell 16.19 Driftsbudsjett – Betjening av videreutlån

Kap / Artsgr	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
927 <i>Betjening av videreutlån (AIS)</i>			
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	351	0	0
14 Overføringsutgifter	149	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	172 517	155 800	153 000
Sum utgifter	173 018	155 800	153 000
17 Refusjoner	-149	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-194 033	-222 000	-230 000
Sum inntekter	-194 183	-222 000	-230 000
Netto utgifter	-21 165	-66 200	-77 000

Det foreslås avsatt 153 mill. i 2022 til å betale renter på kommunens lån i Husbanken. Renteinntekter fra videreutlån av husbankmidler foreslås budsjettert med 230 mill. i 2022. I henhold til regnskapsforskriften skal renter og gebyrer for videreutlånsordningen føres i driftsregnskapet mens avdrag skal føres i investeringsregnskapet. Det vises til investeringsbudsjettet kap. 927 for budsjettering av avdragsinntekter og avdragsutgifter for videreutlånsordningen, samt kap. 926 hvor innlån fra Husbanken og utlån av Husbankmidler føres.

Tap på utlån (avsatt beløp i driftsbudsjettet gjelder rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlån av husbankmidler mens avsatt beløp i investeringsbudsjettet gjelder avdragsfordringer eldre enn 90 dager) budsjetteres på kap. 427 under kapittel 7 Byrådsavdeling for Arbeid, integrering og sosiale tjenester. Bruk- og avsetning til Tapsfondet, som skal dekke reelle tap på videreutlån av husbankmidler, budsjetteres på kap. 950 Bundne driftsfond under 16 Felles inntekter og utgifter.

16.13 Forsikringer

Tabell 16.20 Driftsbudsjett – Forsikringer

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
124 Forsikringer (FIN)				
11	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	185 625	195 300	196 200
	Sum utgifter	185 625	195 300	196 200
16	Salgsinntekter	-170 255	0	0
17	Refusjoner	0	-180 800	-180 800
	Sum inntekter	-170 255	-180 800	-180 800
	Netto utgifter	15 370	14 500	15 400

1 Hovedmål

Kommunens hovedmålsetning er å sikre en optimal risikostyring ved blant annet å anskaffe kvalitativt dekkende forsikringsordninger til en lavest mulig kostnad.

2 Ansvarsområde

Oslo kommunes forsikringer omfatter personalforsikring, barne- og elevulykkesforsikring, tingskadeforsikring (brann- og katastrofeforsikring på eiendommer), kriminalitetsforsikring, motorvognforsikring og ansvarsforsikring.

3 Situasjonsbeskrivelse og aktivitetsplan

I medhold av vedtatt forsikringsstrategi er Oslo kommune selvassurandør, med mindre man er pålagt forsikring som følge av lov eller avtale. Operativt er det Oslo Pensjonsforsikring AS og datterselskapet Oslo Forsikring AS som ivaretar forsikringsansvaret. Dette ved at alle erstatninger på kommunens forsikringer, som selskapene ikke har reassurert, vil måtte belastes dem. Som 100 % eier av Oslo Pensjonsforsikring AS vil Oslo kommune være indirekte selvassurandør.

En viktig del av selskapenes virksomhet er skadeforebyggende arbeid og risikostyring overfor kommunens virksomheter. Dette arbeidet bidrar i stor grad til å holde skadefrekvensen og forsikringspremiene nede.

I tråd med bystyrets vedtak i sak 335/94 er det innført lokale egenandeler for kommunens virksomheter. Den lokale egenandelen for skader under brann- og katastrofeforsikringen og kriminalitetsforsikringen er kr. 300 000,- pr. skadetilfelle. For skader meldt under ansvarsdelen av motorvognforsikringen er egenandelen kr. 15 000,- pr. skadetilfelle med mulighet for virksomhetsspesifikke avvik.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er i 2022 lagt til grunn tilsvarende forsikringsordninger og egenandeler som i 2021. Utgiftene dekker personalforsikringer, barne- og elevulykkesforsikringer, eiendomsforsikringer, kriminalitetsforsikringer og ansvarsforsikringer. Premie for motorvognforsikring belastes virksomhetene direkte.

Forsikringspremiene, unntatt tingskadepremien på eiendom fordeles fullt ut på foretak, etater og bydeler. Premien for tingskade fordeles på foretakene, bykassen sentralt og selvfinansierende miljøetater. Det enkelte foretaks premie beregnes på grunnlag av skadehistorikk, samt opplysninger om bygningstekniske forhold, sikringstiltak mv. i henhold til Oslo Forsikring AS' database for kommunens eiendommer.

I 2022 er premieandelen som dekkes av bykassen sentralt beregnet til 15,4 mill. Samme nivå foreslås videreført i økonomiplanperioden.

16.14 Diverse avsetninger og tilfældige inntekter

Tabell 16.21 Driftsbudsjett – Diverse avsetninger og tilfældige inntekter

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Beløp i 1000 kr	
		Dok 3 2021	Forslag 2022
192 Diverse avsetn. og tilfældige inntekter (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	-194 209	0	0
11 Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	756 365	3 069 603	279 600
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	-709 366	0	0
14 Overføringsutgifter	-42 197	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	92	0	0
Sum utgifter	-189 316	3 069 603	279 600
16 Salgsinntekter	-13 445	-4 000	-4 014
17 Refusjoner	-5	0	0
18 Overføringsinntekter	-5 904	-2 939 300	0
Sum inntekter	-19 354	-2 943 300	-4 014
Netto utgifter	-208 670	126 303	275 586

I vedtatt budsjett 2021 ble det på kap. 192 satt av 2,9 mrd. for å kompensere kommunens virksomheter for merkostnader og inntektsbortfall pga. koronapandemien. Avsetningen er finansiert med en tilsvarende forventet refusjon fra staten.

I byrådets budsjettforslag for 2022 er det ikke innarbeidet noen koronaavsetning slik det er gjort i vedtatt budsjett for 2021. Byrådet vil imidlertid gjøre en ny vurdering av et eventuelt behov for koronaavsetning i budsjettet for 2022 til Tilleggsinnstillingen.

Tabell 16.22 Spesifisering av avsetninger på kapittel 192

Spesifisering av avsetninger på kap. 192 - mill. kr	2022
Demografiendring	3,0
Bufferavsetning fastlegetilskudd	7,3
Avsetning rentekostnader ved strategisk eiendomskjøp	94,0
Avsetning rentekostnader - mellomregning Oslobygg KF Nye Tøyenbadet	5,0
Fornyelse av kontrakter ideelle sykehjem - merkostnader jf bemanningsfaktor	21,0
Avsetning, etablere Oslobolig AS	50,0
Bufferavsetning - redusert mva-refusjon Boligbygg	50,0
Avsetning - gjengs leie	39,0
Avsetning - øke Oslostøtta fra 8 til 11 % (bostøtte)	19,0
Støtte til bedriftsidrettslaget Oslo kommune	0,3
Intern låneordning sak/arkiv - forskuttering av avdrag	-9,0
Diverse tilfældige inntekter	-4,0
Sum netto utgifter kap. 192	275,6

Tabell 16.23 Investeringsbudsjettet – Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
192	Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)			
01	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenprod	89 690	0	50 000
03	Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	-161 899	0	0
04	Overføringsutgifter	72 208	0	0
	Sum utgifter	0	0	50 000
07	Refusjoner	0	0	-10 000
	Sum inntekter	0	0	-10 000
	Netto utgifter	0	0	40 000

Det foreslås en avsetning i investeringsbudsjettet på kap. 192 med 50 mill. i 2022. Avsetningen skal benyttes til utslippsfrie kommunale kjøretøy og maskiner.

16.15 Tap på lånegarantier

Tabell 16.24 Driftsbudsjett – Tap på lånegarantier

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
426	Tap på lånegarantier (FIN)			
14	Overføringsutgifter	0	9 000	9 000
	Sum utgifter	0	9 000	9 000
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	0	9 000	9 000

Kommunenes og fylkeskommunenes adgang til å stille garanti for lån er regulert i kommuneloven av 07.06.2018 § 14-19, samt forskrift gitt med hjemmel i denne. Bystyret vedtok i 1993 (sakene 755 og 1141) prinsipper for kommunale garantistillelser, som gir ytterligere innskrenkninger i forhold til lovverket. Bystyret vedtok i sak 190/15 Realisering av idrettsanlegg gjennom samarbeid med idrettslag å kunne stille kommunal garanti til idrettsanlegg.

Det er ikke registrert noen tap de siste årene. Dette viser at virksomhetene kommunen garanterer for har klart å betjene sine forpliktelser. Det foreslås at det budsjetteres med 9 mill. 2022 til tap på lånegarantier som finansieres med tilsvarende bruk av fondet for tap på lånegarantier på kap. 940, jf. nærmere omtale av fond nedenfor.

Oslo kommunens garantiansvar pr. 31.12.20 utgjorde 586 mill., hvorav 243 mill. på helse- og sosialområdet. I tillegg foreligger det garantivedtak for ytterligere 395 mill., hovedsakelig til samferdselsformål, som var ubenyttet ved utgangen av året. Fond for tap på lånegarantier var pr 31.12.20 på 108,2 mill., som utgjør 11 % av totalt garantiansvar (inkludert ubenyttede garantier). Fylkesmannen anbefaler at Fond for lånegarantier bør utgjøre mellom 5 % og 10 % av totalt garantiansvar. Det betyr at størrelsen på Fond for tap på lånegarantier pr i dag er tilfredsstillende.

16.16 Mottatte overføringer fra KF

Tabell 16.25 Driftsbudsjett – Mottatte overføringer fra KF

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
898 Overføringer fra KF mv. (FIN)				
14 Overføringsutgifter	3 581	12 419	0	
Sum utgifter	3 581	12 419	0	
18 Overføringsinntekter	-1 864 832	-1 830 789	-1 744 957	
Sum inntekter	-1 864 832	-1 830 789	-1 744 957	
Netto utgifter	-1 861 251	-1 818 370	-1 744 957	

Tabell 16.26 Overføringer

		Beløp i 1 000 kr			
		2022	2023	2024	2025
Oslobygg KF					
Overføringer til bykassa		-1 413 638	-1 375 638	-1 337 513	-1 299 463
Overføring - andel underdekning pensjonslån		-600	-600	-600	-600
Sum overføringer til bykassa		-1 414 238	-1 376 238	-1 338 113	-1 300 063
Boligbygg Oslo KF					
Overføringer		-306 003	-362 003	-362 003	-362 003
Overføring - andel underdekning pensjonslån		-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Sum overføringer til bykassa		-307 103	-363 103	-363 103	-363 103
Oslo Havn KF					
Overføring - andel underdekning pensjonslån		-4 600	-4 600	-4 600	-4 600
Overføringer		-1 209	-71 209	-71 209	-71 209
Sum overføringer til bykassa		-5 809	-75 809	-75 809	-75 809
Bymiljøetaten					
Overføring - økt leieinntekt haller		-17 807	-17 807	-17 807	-17 807
Sum overføringer		-1 744 957	-1 832 957	-1 794 832	-1 756 782

Oslobygg KF ble etablert som operativt foretak 01.09.2021. Foretaket viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivaretatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg Oslo KF. Som følge av dette er overføringskravene som tidligere var innarbeidet under Undervisningsbygg, Omsorgsbygg og Kultur- og idrettsbygg overført til Oslobygg.

Oslobygg KF har fått redusert overføringskravet i 2025 pga. at løpende bevilgninger til rehabilitering av diverse formålsbygg er videreført i 2025. Dette gjelder følgende formålsbygg:

- Rehabilitering av skoler er videreført med 500 mill. i 2025, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 26 mill.
- Rehabilitering av barnehager er videreført med 100 mill. i 2025, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 5,2 mill.

- Rehabilitering av sykehjem er videreført med 70 mill. i 2025, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 3,65 mill.
- Rehabilitering av idrettsanlegg er videreført med 72,6 mill. i 2025, noe som innebærer et redusert overføringskrav på 3,8 mill.

Foretaket har fått redusert overføringskravet med 9,7 mill. årlig i perioden 2022-2024 og 9,1 mill. i 2025 pga. bortfall av husleieinntekter for diverse skoler. Overføringskravet er redusert med 2,9 mill. årlig i økonomiplanperioden pga. bortfall av husleieinntekt knyttet til Østensjøveien 56 (Kvinnetiltak Bryn). Vider er overføringskravet økt med 6,542 mill. årlig i økonomiplanperioden knyttet til forventet redusert konsulentbruk.

Boligbygg Oslo KF har fått redusert overføringskravet med 56 mill. i 2022 som kompensasjon for bortfall av husleieinntekter frem til at alle leieavtaler er regulert tilbake til gjengs leie. Foretakets overføringskrav er økt 0,73 mill. årlig i økonomiplanperioden knyttet til forventet redusert konsulentbruk.

Oslo Havn KF har fått et redusert overføringskrav med 70 mill. i 2022.

16.17 Fond i driftsbudsjettet

I driftsbudsjettet benyttes disposisjonsfond (ubundne driftsfond) og bundne driftsfond.

Etter ny budsjett- og regnskapsforskrift gjeldende fra 2020 skal midler fra driftsfond som skal benyttes til investeringer gå via posten for overføring fra drift til investering, jf omtale av kap. 980 Overføring mellom drifts og investering nedenfor. Før 2020 ble midler fra driftsfond til investeringer benyttet direkte i investeringsbudsjettet.

Ubundne og bundne investeringsfond benyttes bare i investeringsbudsjettet.

For samlet oversikt over avsetning til og bruk av samtlige bykassefond i økonomiplanperioden 2022-2025 vises det til egen oppstilling i kapittel 4 under Hovedoversikter.

16.18 Disposisjonsfond (ubundne driftsfond)

Tabell 16.27 Driftsbudsjett – Disposisjonsfond

Beløp i 1000 kr				
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
940 Disposisjonsfond (FIN)				
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	2 230 343	275 912	512 800
	Sum utgifter	2 230 343	275 912	512 800
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 455 101	-499 400	-392 800
	Sum inntekter	-1 455 101	-499 400	-392 800
	Netto utgifter	775 242	-223 488	120 000

Det foreslås avsatt til sammen 512,8 mill. til disposisjonsfond (ubundne driftsfond) i 2022. Det foreslås bruk av disposisjonsfond for til sammen 392,8 mill. i 2022 hvorav 150 mill. på drift og 242,8 mill. til

investeringer. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike disposisjonsfondene dette gjelder i budsjettet for 2022.

Avsetning til og bruk av fond for samferdselsformål

Det foreslås avsatt 232,8 mill. til fondet i 2022. Det foreslås å bruke 232,8 mill. av fondet i 2022 for å finansiere samferdselsprosjekter på Bymiljøetatens investeringsbudsjett.

Avsetning til og bruk av fond for tap på lånegarantier

Det foreslås avsatt 9 mill. til fondet i 2022. Det foreslås å bruke 9 mill. av fondet i 2022 i driftsbudsjettet for å finansiere utgiftene på kap. 426 Tap på lånegarantier. Det vises til nærmere omtale under 16.15 Tap på lånegarantier.

Avsetning til og bruk av generelt disposisjonsfond

Det foreslås avsatt 271 mill. til fondet i 2022 og 54,9 mill. i 2023. Fondsmidlene benyttes for å finansiere driftsutgifter i 2024 og 2025.

Bruk av fond for koronareparasjon

I revidert budsjett 2021 ble det avsatt 142,5 mill. til fondet for bruk etter 2021. 91 mill. av fondet foreslås benyttet for å finansiere koronareparasjonstiltak i 2022 og med 51,5 mill. i 2023.

Bruk av premieavviksfondet

I tråd med vedtatt økonomiplan 2021-2024 foreslås det brukt 50 mill. av fondet for å finansiere utgifter i driftsbudsjettet i 2022. Det vises til nærmere omtale av kommunens pensjonskostnader og premieavviksfondet i kapittel 3.

Bruk av energigjenvinningsfond-husholdninger

Det foreslås brukt 10 mill. i 2022 for å finansiere investeringer på kap. 648 Renovasjons- og energigjenvinningsetaten.

16.19 Bundne driftsfond

Tabell 16.28 Driftsbudsjett – Bundne driftsfond

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgnr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
950	Bundne driftsfond (FIN)			
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 829 541	211 794	280 519
	Sum utgifter	1 829 541	211 794	280 519
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 219 426	-360 697	-473 588
	Sum inntekter	-1 219 426	-360 697	-473 588
	Netto utgifter	610 115	-148 903	-193 069

Det foreslås avsatt til sammen 280,5 mill. til bundne driftsfond i 2022. Det foreslås bruk av bundne driftsfond med til sammen 473,6 mill. hvorav 249,5 mill. på drift og 224,1 mill. til investeringer i 2022. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike bundne driftsfondene dette gjelder i driftsbudsjettet i 2022.

Avsetning til og bruk av Skogavgiftsfondet

Avsetning til og forbruk av skogavgiftsfondet skjer i henhold til Lov av 21.5.1965 om skogproduksjon og skogsvern. Avsetningen er på 20 % av fakturabeløpet ved tømmer salg og belastes tømmerkjøperne.

Skogplanting og utbedring av driftsveier finansieres av fondet. Det foreslås en avsetning i 2022 med 0,30 mill. Det foreslås å bruke 0,32 mill. av fondet til skogplanting og utbedring av driftsveier på Bymiljøetatens investeringsbudsjett.

Avsetning til og bruk av klima- og energifondet

Det foreslås avsatt 13 mill. til fondet i 2022. Det foreslås å bruke 92,9 mill. av fondet i driftsbudsjettet i 2022 for å finansiere netto driftsutgifter på kap. 770 Tilskudd til klima- og energiltak med 90,9 mill. og 2 mill. til Futurebuilt på kap. 609 Plan- og bygningsetaten.

Avsetning til selvkostfond for feiing

Kommunens feiervirksomhet, som inngår som en del av aktiviteten på kap. 650 Brann- og redningsetaten, avregnes mot selvkostfondet for feiing. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal feieavgifts-inntektene justeres slik at det innenfor en 5 årsperiode skal gå i balanse. For 2022 foreslås det for feiing et underskudd på 4,9 mill. som avregnes mot selvkostfondet for feiing. Det vises til kap. 19 Beregningsgrunnlag for gebyrer.

Avsetning til Tapsfondet

Tapsfondet skal dekke reelle tap knyttet til videreutlån av husbankmidler. Det foreslås avsatt 33 mill. til fondet i 2022. Det er ikke budsjettert med bruk av fondet i 2022. Fondsbeholdning pr. 31.12.2020 var 486 mill. mens saldo for samlede utlån på samme tidspunkt var ca. 8,4 mrd. Tapsfondet utgjør således ca. 5,8 % av samlede utlån i videreutlånsordningen. I økonomiplanperioden foreslås det videreutlån av husbankmidler (startlån) med 1,6 mrd. årlig. Det vises til budsjettering av videreutlånsordningen på kapitlene 926 og 927 i drifts- og investeringsbudsjettet.

Avsetning til selvkostfond for vann og avløp

Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 620 Vann- og avløpsetaten-selvskost avregnes mot selvkostfondet for vann- og avløp. Etter de statlige retningslinjer for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 5-årsperiode skal gå i balanse. For 2022 foreslås det for vann- og avløp et underskudd etter selvkost på 122 mill. som avregnes mot selvkostfondet for vann- og avløp. Det vises til kap. 19 Beregningsgrunnlag for gebyrer.

Avsetning til selvkostfond for renovasjon

Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten-selvskost avregnes mot selvkostfondet for renovasjon. Etter de statlige retningslinjer for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 5-årsperiode skal gå i balanse. For 2022 foreslås det for renovasjon et underskudd etter selvkost på 19,2 mill. som avregnes mot selvkostfondet for renovasjon.

Avsetning til og bruk av fond for Oslopakke 3

Bompenger fra Oslopakke 3 budsjetteres som inntekt på kap. 542 Bymiljøetaten og avsettes til fondet for Oslopakke 3. For 2022 foreslås det avsatt 237 mill. til fondet. Det foreslås å bruke 237 mill. av fondet i 2022 hvorav 13,3 mill. for å finansiere utgifter i driftsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet. Resterende 223,7 mill. foreslås brukt til å finansiere samferdselsprosjekter i investeringsbudsjettet.

16.20 Overføring til investeringsbudsjettet

Tabell 16.29 Driftsbudsjett – Overføring til investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Beløp i 1000 kr
			Forslag 2022
980 Overføring mellom drift og investering (FIN)			
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	932 582	552 091	609 600
Sum utgifter	932 582	552 091	609 600
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	932 582	552 091	609 600

For bykassen foreslås det i 2022 å overføre 142,7 mill. fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbudsjettet. I tillegg foreslås det å overføre fondsmidler til å finansiere investeringer med 466,9 mill. Etter ny budsjett- og regnskapsforskrift gjeldende fra 2020 skal midler fra driftsfond som skal benyttes til investeringer gå via posten for overføring fra drift til investering. Før 2020 ble midler fra driftsfond til investeringer benyttet direkte i investeringsbudsjettet. Overføring av midler fra driftsfond under bykassen gjelder følgende fond i 2022:

Tabell 16.30 Overførte midler fra driftsfond til investeringsbudsjettet-bykassen

Tall i tusen	
Bykassen	2022
Ubundne driftsfond	
EGEfond-husholdning	10 000
Fond for samferdselsformål	232 800
Bundne driftsfond	
Skogavgiftsfondet	320
Fond for Oslopakke 3	223 750
Sum overførte fondsmidler til investering	466 870

Samlet overføring fra drift til investering for bykassen i 2022, inklusiv fondsmidler, blir etter dette 609,6 mill.

For KF'ene foreslås det i 2022 å overføre 216,4 mill. fra foretakenes drift for å finansiere investeringer (Oslobygg KF med 100 mill. og 116,4 mill. for Oslo Havn KF).
I tillegg foreslås det å overføre midler fra driftsfond med 78,9 mill.

Tabell 16.31 Overførte midler fra driftsfond til investeringsbudsjettet-KF

Tall i tusen	
KF	2022
Oslobygg KF	
Ubundet driftsfond	31 500
Oslo Havn KF	
Ubundet driftsfond	47 423
Sum overførte fondsmidler til investering	78 923

Samlet overføring fra drift til investering for KF'ene i 2022, inklusiv fondsmidler, blir etter dette 295,3 mill.

16.21 Finansiering av investeringer og avsetninger - Bruk av lån

Tabell 16.32 Investeringsbudsjett – Bruk av lån

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
910 Lån (FIN)				
	Sum utgifter	0	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 153 803	-4 976 768	-6 541 302
	Sum inntekter	-2 153 803	-4 976 768	-6 541 302
	Netto utgifter	-2 153 803	-4 976 768	-6 541 302

Bruk av lån

Byrådet foreslår bruk av lån i 2022 på kap. 910 med 6 541,3 mill. Dette gjelder lån fra Lånefondet for å finansiere investeringer.

I tillegg kommer bruk av lån med 1 600 mill. (fra Husbanken) på kap. 926 til videreutlån. Bykassens samlede bruk av lån i 2022 blir dermed 8 141,3 mill.

For KF'ene foreslår byrådet et samlet låneopptak på 6 842 mill. i 2022, det vises til nærmere detaljer om foretakens investeringsbudsjett med finansiering under sektoromtalen.

Samlet bruk av lån for Oslo kommune i 2022 blir etter dette 14 983,4 mill., jf. nærmere omtale av gjeldsutvikling under kapittel 3 Økonomiplan 2022-2025.

16.22 Utlån egne midler

Tabell 16.33 Investeringsbudsjett – Utlån egne midler

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr		Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022
920 Utlån egne midler (FIN)				
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	346 000	444 000	961 000
	Sum utgifter	346 000	444 000	961 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-170 291	-172 500	-191 000
	Sum inntekter	-170 291	-172 500	-191 000
	Netto utgifter	175 709	271 500	770 000

Det foreslås budsjettert med 961 mill. i utlån av egne midler på kap. 920 til Sporveien Oslo AS i 2022. Utlån gjelder anskaffelse av nye trikker.

Det foreslås budsjettert med avdragsinntekter fra utlån av egne midler med til sammen 191 mill. i 2022. Dette gjelder avdrag på tidligere utlån til Sporveien Oslo AS.

16.23 Videreutlån

Tabell 16.34 Investeringsbudsjett – Videreutlån

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
926 Videreutlån (AIS)				
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 412 441	1 606 000	1 606 000	
Sum utgifter	1 412 441	1 606 000	1 606 000	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 410 243	-1 600 000	-1 600 000	
Sum inntekter	-1 410 243	-1 600 000	-1 600 000	
Netto utgifter	2 199	6 000	6 000	

Videreutlånsordningen består av innlån fra Husbanken for videre utlån til privatpersoner for boligformål. Pr 31.08.2021 hadde Oslo kommune en låneportefølje på ca. 8,9 mrd. Den eksisterende låneordningen heter Startlån. Lån kan gis som full finansiering eller i kombinasjon med boligtilskudd. Lån kan også gis som toppfinansiering. Videreutlånene til privatpersoner administreres av Velferdsetaten. Bydelene saksbehandler søknader om lån.

Byrådet foreslår innlån fra Husbanken med 1 600 mill. i 2022. Videreutlån av husbankmidlene foreslås budsjetttert med 1 606 mill. inkl. 6 mill. i tillagte renterestanser.

I driftsbudsjettet foreslås det budsjetttert med 33 mill. i avsetning til Tapsfondet i 2022 på kap. 950 Bundne driftsfond.

16.24 Betjening av videreutlån

Tabell 16.35 Investeringsbudsjett – Betjening av videreutlån

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
927 Betjening av videreutlån (AIS)				
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	341 045	826 600	916 500	
Sum utgifter	341 045	826 600	916 500	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-722 739	-795 000	-800 000	
Sum inntekter	-722 739	-795 000	-800 000	
Netto utgifter	-381 694	31 600	116 500	

Det foreslås i 2022 avsatt 916,5 mill. til avdragsbetjening av kommunens lån i Husbanken.

Avdragsinntekter fra låntakerne av videreutlån foreslås budsjetttert med 800 mill. i 2022. Ekstraordinære innbetalte avdrag fra låntakerne skal benyttes til tilsvarende ekstraordinære avdrag på kommunens lån i Husbanken.

Utgiftene knyttet til videreutlånsordningen består av:

Tabell 16.36 Utgifter videreutlånsordningen

	Beløp i 1000 kr
Tillagte renterestanser på kapittel 926 investering	6 000
Renteutgifter på kapittel 927 drift	153 000
Ordinære avdragsutgifter på kapittel 927 investering	416 500
Ekstraordinære avdragsutgifter på kapittel 927 investering	500 000

Inntektene fra låntakerne består av følgende:

Tabell 16.37 Inntekter videreutlånsordningen

	Beløp i 1000 kr
Renteinntekter på kapittel 927 drift	226 000
0,25 % tilleggsrente på kapittel 927 drift	4 000
Ordinære avdragsinntekter på kapittel 927 investering	300 000
Ekstraordinære avdragsinntekter på kapittel 927 investering	500 000

I henhold til retningslinjene for Startlån fra Husbanken har kommunene adgang til å påplusse husbankrenten med inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Dette har vært budsjettert med 3 mill. i 2008 og deretter 4 mill. fra 2009. Inntekter fra administrasjonsgebyret er overført bydelene, som saksbehandler videreutlånsordningen.

16.25 Fond i investeringsbudsjettet

For samlet oversikt over all avsetning til og bruk av fond vises til egen oppstilling i kapittel 4 Hovedoversikter.

16.26 Bundne investeringsfond

Tabell 16.36 investeringsbudsjett – Bundne investeringsfond

Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Beløp i 1000 kr Forslag 2022
959 Bundne investeringsfond (FIN)			
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	581 488	380	380
Sum utgifter	581 488	380	380
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-174	0	0
Sum inntekter	-174	0	0
Netto utgifter	581 314	380	380

Avsetning til Fond for offentlig tilfluktsrom
Det foreslås avsatt 0,38 mill. til fondet i 2022.

16.27 Overføring fra driftsbudsjettet

Tabell 16.37 Investeringsbudsjett – Overføring fra driftsbudsjett

		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr	Regnskap 2020	Dok 3 2021	Forslag 2022	
<i>980 Overføring mellom drift og investering (FIN)</i>				
Sum utgifter	0	0	0	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-932 582	-552 091	-609 600	
Sum inntekter	-932 582	-552 091	-609 600	
Netto utgifter	-932 582	-552 091	-609 600	

For bykassen foreslås det på kap. 980 i investeringsbudsjettet 609,6 mill. i overføring fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbudsjettet hvorav 466,9 mill. er overføring av midler fra driftsfond. Det vises til omtale av kap. 980 i driftsbudsjettet ovenfor.

16.28 Lånefondet

Lånefondet er kommunens egen «interne bank». Det tas hovedsakelig opp obligasjonslån. Disse midlene lånes ut til selvkost til bykassen og kommunale foretak. Dette gjelder både langsiktige lån til investeringsvirksomhet og kortsiktige likviditetslån. Lån som tas opp, inntektsføres ved opplåningstidspunktet og utgiftsføres ved utlånstidspunktet.

Kommunen oppnår en rekke fordeler ved å ha et lånefond. Siden innlånene og utlånene delvis er uavhengig av hverandre, står man friere til å velge tidspunkt for låneopptak, lånestruktur, rentebindingstid, avdragstid osv. Dette innebærer at man lettere kan styre Lånefondets, og derved Oslo kommunes, rente- og refinansieringsrisiko. Det gir også forhandlingsstyrke og stordriftsfordeler å ta opp større lån.

Lånefondets eksterne gjeld pr 31.12.2020 var på 47,735 mrd. og var lånt ut slik:

Tabell 16.38 utlån

		Tall i mill.
Utlån til:		
Bykassen		11 319,5
Oslo Havn KF		7,0
Undervisningsbygg Oslo KF		20 518,7
Omsorgsbygg Oslo KF		8 268,2
Kultur- og idrettsbygg Oslo KF		5 034,7
Boligbygg Oslo KF		2 587,0
Sum utlån		47 735,0

Budsjettforslag for kap. 080 Lånefondet i 2022:

Driftsbudsjettet

Tabell 16.39 Budsjettforslag drift

Tall i mill.

Arts-Gruppe		DOK3 2021	SAK1 2022
100-509	Omkostninger og renteutgifter	1 112,7	1 287,7
510-519	Avdrag på eksterne lån	2 078,7	2 400,6
	Sum eksterne finansutgifter	3 191,4	3 688,3
690-909	Refunderte omkostninger og renter	1 112,7	1 287,7
692	Mottatte avdrag på utlån	2 078,7	2 400,6
	Sum interne finansinntekter	3 191,4	3 688,3

100-509 Renteutgifter og låneomkostninger

Lånefondets stipulerte forbruk i 2022 hva gjelder renter på innlån samt diverse låne- og administrasjonskostnader fordeler seg slik: Rentekostnader utgjør 1 276,7 mill. og låneomkostnader for øvrig 11,0 mill. Lånefondet låner hovedsakelig opp lån med årlig, etterskuddsvis renteforfall.

510-519 Avdrag på eksterne lån

Lånefondets ordinære avdrag i 2022 foreslås budsjetttert med 2 400,6 mill.

690-909 refunderte omkostninger og renter

Lånefondets nettokostnader vedrørende renter og øvrige låneomkostnader fordeles hvert år etter låntakernes andel av Lånefondet og fremgår av tabellen nedenfor, under beskrivelsen av artsgruppe 690-909

692 Mottatte avdrag på utlån

Interne avdrag på lån består av låntakernes avdragsbetjening av respektives lån i Lånefondet og fordeles i henhold til fastsatt nedbetalingsplan.

Økonomiplan 2022 - 2025

Tabell 16.40 Økonomiplan 2022-2025- drift

	2022	2023	2024	2025
100-509 Omkostninger og renteutgifter	1 287,7	1 566,9	1 816,3	1 950,7
510-519 Avdrag på eksterne lån	2 400,6	2 835,5	3 060,0	3 354,7
Sum eksterne finansutgifter	3 688,3	4 402,4	4 876,3	5 346,0
780-909 Refunderte omkostninger og renter				
Bykassen	428,2	536,4	652,6	709,0
Oslo Havn KF	0,1	0,1	0,1	0,0
Boligbygg Oslo KF	70,1	88,4	97,4	99,5
Oslobygg KF	789,3	942,1	1 066,3	1 142,0
692 Mottatte avdrag på utlån				
Bykassen	1 589,5	1 875,5	1 949,7	2 094,5
Oslo Havn KF	1,0	1,0	1,0	1,0
Boligbygg Oslo KF	116,8	144,2	172,2	191,5
Oslobygg KF	693,3	814,8	937,1	1 085,3
Sum interne finansinntekter	3 688,3	4 402,4	4 876,3	5 346,0

Investeringsbudsjettet

Tabell 16.41 Budsjettforslag investering

Tall i mill.

Arts- Gruppe		Dok3 2021	SAK1 2022
520-529	Utlån	11 178,1	13 383,4
	Sum interne utlån	11 178,1	13 383,4
910-919	Bruk av lån	11 178,1	13 383,4
	Sum bruk av lån	11 178,1	13 383,4

791 Interne utlån

Samlet foreslås at det lånes ut 13,4 mrd. i interne utlån i 2022 og utlånene er fordelt i henhold til nedenstående økonomiplanoversikt:

910-919 Bruk av lån

Nye låneopptak anslås i 2022 til 13,4 mrd.

Økonomiplan 2022-2025

Tabell 16.42 Økonomiplan 2022-2025 - investering

Tall i mill.

	2022	2023	2024	2025
520-529 Utlån				
Utlån Bykassen	6 541,3	4 575,1	5 534,0	4 930,2
Utlån Boligbygg Oslo KF	671,7	689,0	426,0	160,8
Utlån Oslobygg KF	6 170,3	6 020,5	5 574,1	4 793,6
Sum interne utlån	13 383,4	11 284,6	11 534,1	9 884,5
910-919 Bruk av lån	13 383,4	11 284,6	11 494,0	9 884,5
Sum bruk av lån	13 383,4	11 284,6	11 534,1	9 884,5

Lånevedtak for budsjett 2022:

Innlån til Lånefondet med 13 383,4 mill. + 2 099,4 mill. til refinansiering av eldre lån (konverteringsgap) = 15 482,8 mill.

17. ØKONOMIREGLEMENT 2022

Endringer fra tidligere år:

Nytt punkt under 2.6:

«2.6.8 Rekkefølgen i strykninger av budsjettdisposisjoner

Byrådet gis fullmakt til å bestemme rekkefølgen i strykninger av budsjettdisposisjoner etter bestemmelsene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner kapittel 4.»

I kapittel 4.1 er punkt f) endret fra:

«Styret for foretaket gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor rammen av den av bystyret godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.»

Til: *«Styret for foretaket gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor tilhørende styringsramme av den av bystyrets godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.»*

Under punkt 8.2 er følgende setning tatt ut av reglementet:

«Som hovedregel skal usikkerhetsavsetningen for prosjekter som går over flere år budsjettmessig periodiseres i siste år av prosjektperioden.»

1 Budsjettfullmakter

1.1 Definisjoner og avgrensninger

- a) Med bevilgning (i årsbudsjettet) menes den økonomiske ramme som bystyret har gitt underordnet organ til disponering i budsjettåret.
- b) Driftsbudsjettet er bystyrets vedtak for et kapittel fastsatt som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter
- c) Investeringsbudsjettet er bystyrets vedtak for et kapittel fastsatt som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter
- d) Bystyret vil innskjerpe bestemmelsen om at tilleggsbevilgning bare må gis når det er nødvendig, og at det ikke må gis tilleggsbevilgning det ikke er dekning for. Inntil vedtak er fattet, må det disponeres som om tilleggsbevilgning ikke er gitt
- e) Med budsjettjustering forstås disponering/ omdisponering innenfor bystyrets vedtatte budsjett
- f) Med «øremerkede budsjettmidler» menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale reservert til særskilte formål.
- g) Med «kommunalt øremerkede midler» menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste budsjettår.
- h) Kostnadsramme må vedtas spesifikt for:
 - Alle investeringsprosjekter over 5 mill. som er fullfinansiert i årsbudsjettet
 - Alle investeringsprosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår, og som derfor ikke er fullfinansiert i årsbudsjettet.
- i) Med «kommunalt foretak» forstås virksomhet med eget styre, som er etablert i medhold av kapittel 9 i kommuneloven. Bystyret vedtar i økonomireglementet budsjettfullmakter og instruks for økonomiforvaltningen som gjelder for foretakets styre.

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

1.2 Prinsipper for delegering

Bystyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsipper og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret og hovedtrekkene i bruk av ressursene. Bystyret delegerer myndighet til henholdsvis byrådet og bydelsutvalgene å fatte vedtak i saker slik det følger av økonomireglementet. Vedtak i saker som ikke er nevnt særskilt, må fattes av bystyret.

Bystyret fastsetter budsjettfullmakter for kommunale foretak i økonomireglementet. Økonomibestemmelsene utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Prinsippene for delegering er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og styreinstruks.

Bystyret forutsetter at den instruks som byrådet utarbeider for økonomiforvaltningen i etater også gjøres gjeldende for bystyrets organer med mindre annet fremkommer av lov, tidligere bystyrevetdta mv.

De budsjettfullmakter byrådet videredelegerer til sine underordnede virksomheter, gjøres også gjeldende for virksomheter underlagt bystyret.

1.3 Budsjettstruktur og avgrensinger i budsjettfullmakter

Bystyret vedtar budsjettet i henhold til kommunens interne kapittelgruppering. Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i driftsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- Fellesutgifter og finansposter: 800, 810 og 901
- Bystyrets organer: 100, 109, 110, 111 og 112.

Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i investeringsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- 425 - Øke inntektsanslag for salg av fast eiendom utover 50 mill. på årsbasis
- Fellesutgifter og finansposter: 910, 926 og 929

Forretningsutvalget gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer mellom kapitlene 100, 109, 110, 111 og 112.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette det nærmere innhold i de obligatoriske hovedoversikter som skal benyttes i budsjett og regnskapsoppstillinger innenfor rammene av forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019

2 Budsjettfullmakter delegert til byrådet

2.1 Justering av vedtatt driftsbudsjett

Bystyrets budsjettvedtak for et kapittel i driftsbudsjettet vedtas som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter.

- a) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor et budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 300 mill.
- b) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele avsetninger på kapitlene 303, 305, 306, 307 og 308 i tråd med de spesifikasjoner og konkrete formålsbeskrivelser bystyret knytter til avsetningene

- c) Byrådet gis fullmakt til å fordele de sentralt avsatte midlene på kap. 481 Oslo sør-satsingen, kap. 482 Groruddalsatsingen, kap. 483 Oslo indre øst-satsingen og kap. 490 Bilfritt byliv, i tråd med de spesifikasjoner og formålsbeskrivelser som er knyttet til avsetningene.
- d) Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele statlige øremerkede tilskudd til kapitler og tiltak i tråd med de forutsetninger som ligger til grunn for den enkelte bevilgning
- e) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–e:

- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak - herunder måltall og aktivitetsplaner for de enkelte virksomheter
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2021.

2.2 Justering av vedtatt investeringsbudsjett

- a) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor hvert budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 200 mill.
- b) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet og som planlegges gjennomført i løpet av budsjettåret.
- c) Byrådet gis fullmakt til å vedta og senere justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter med en brutto kostnadsramme på inntil 30 mill. pr. prosjekt, og som er fullfinansiert i årsbudsjettet. For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 50 mill.
- d) Byrådet gis fullmakt til å justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter vedtatt i bystyret, med inntil 15 % og maksimalt 30 mill. pr. prosjekt i forhold til bystyrets vedtatte kostnadsramme. For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 50 mill. Byrådet kan justere kostnadsramme uten nærmere prosentvis avgrensning når justeringen er under 2,0 mill. pr. prosjekt. Justeringene må være fullfinansiert i årsbudsjettet.
- e) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å overføre bevilgninger fra ett investeringsprosjekt til bruk for planlegging, prosjektering eller gjennomføring av andre investeringsprosjekter, når beløpet som overføres til og fra hvert enkelt prosjekt ikke overstiger 30 mill. For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 50 mill.
- f) Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å fordele uspesifiserte avsetninger til inventar og utstyr, og til investeringer i fast eiendom på budsjettkapitler, prosjekter og konkrete anskaffelser. Fullmakt gjelder fordeling av midler til enkeltprosjekter/-tiltak med brutto kostnadsramme opp til 30 mill. For virksomheter under VAR-sektor er denne grensen 50 mill.
- g) Byrådet gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor rammen av det av bystyret godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.
- h) Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–h:

- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte kostnadsrammer overskrides
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte prosjekter ikke blir gjennomført eller vesentlig utsatt.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2022.

2.3 Fordeling av budsjetttrammer for byomfattende tiltak

Byrådet gis fullmakt til å fordele budsjetttrammene for kapitlene for de byomfattende oppgaver på enkelttiltak med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak.

2.4 Fordeling av tilskuddsbevilgninger og fordeling av rammen for videreutlån til bydelene

Byrådet gis med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak fullmakt til å fordele bevilgninger på budsjettkapitler som omfatter tilskudd til organisasjoner og enkelttiltak. Fullmakten omfatter også fordeling av midler til private og offentlige aktører som følge av statlige tilskudd, herunder også fordeling av spillemidler.

Byrådets fullmakt betinger at det som vilkår for kommunalt tilskudd under dette punktet skal stilles krav om fremleggelse av skatteattest for merverdiavgift og skatt som ikke er eldre enn seks måneder på søknadstidspunktet. Det gjøres unntak fra dette vilkåret for tilskuddsmottakere, herunder idrettslag m.v. og nyetablerere, som dokumenterer at de ikke er skatte- og merverdiavgiftspliktige.

Byrådet gis fullmakt til å fordele avsetningen på kapittel 926 Videreutlån, til bydelene og til Velferdsetaten. Midlene som fordeles Velferdsetaten forbeholdes startlån i refinansieringssaker.

2.5 Budsjettekniske korreksjoner

Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettekniske korreksjoner.

2.6 Øvrige fullmakter delegert til byrådet

2.6.1 Priser for kommunale ytelser

Byrådet gis fullmakt til å vedta nye priser på kommunale ytelser som ikke er hjemlet i lov. De retningslinjer for prisjusteringer bystyret vedtar som en del av budsjettbehandlingen skal legges til grunn for den konkrete prisfastsetting.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette priser på interne leveranser/tjenester i Oslo kommune når slike ikke er fastsatt av bystyret.

Styret for Oslo Havn KF fastsetter de kommunale forskrifter etter Havne- og farvannsloven, herunder avgifter, med unntak av Havne- og farvannslovens § 14, siste ledd og § 15.

2.6.2 Økonomifullmakter overfor private institusjoner

Byrådet gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private institusjoner som får driftstilskudd fra Oslo kommune. Dette gjelder dog ikke for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd som følge av vedtak fattet av de enkelte bydelsutvalg.

2.6.3 Oppretting og inndragning av stillinger

Byrådet gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

2.6.4 Instruks for økonomiforvaltningen

Byrådet gis fullmakt til å utarbeide instruks for økonomiforvaltningen i etater innenfor de retningslinjer som ligger i fullmaktene vedtatt av bystyret.

2.6.5 Videredelegering av fullmakter

Byrådet gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet i saker som byrådet i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i.

2.6.6 Udekket i investeringsregnskapet

Byrådet gis fullmakt til å belaste foretakene med den til enhver tid gjeldende innlånsrente i lånefondet inneværende regnskapsår for det udekkede beløpet.

2.6.7 Endringskostnader ved kjøp av barnehager fra private utbyggere

Byrådet gis fullmakt til å binde Oslo kommune økonomisk for endringskostnader ved kjøp av barnehage-seksjoner fra private utbyggere før kjøpekontrakt godkjennes av bystyret.

2.6.8 Rekkefølgen i strykninger av budsjettdisposisjoner

Byrådet gis fullmakt til å bestemme rekkefølgen i strykninger av budsjettdisposisjoner etter bestemmelsene i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner kapittel 4.

3 Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene

Bystyrets vedtak om nettoramme for bydelene er fordelt som driftsramme og sosialhjelpsramme.

3.1 Budsjettfordeling

Bydelsutvalget skal innen 31.12.2021 vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bydelsutvalget skal vedta et driftsbudsjett for bydelen fordelt på henholdsvis:

- Funksjonsområde, definert gjennom kriteriesystemet
- KOSTRA-funksjoner
- Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør

Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettdokumentene (både budsjettforslag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.

Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

• Funksjonsområde1:	Administrasjon og fellestjenester
• Funksjonsområde 2A:	Barnehager
• Funksjonsområde 2B:	Barnevern
• Funksjonsområde 2C:	Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
• Funksjonsområde 3:	Helse og omsorg
• Funksjonsområde 4:	Sosialtjenester og ytelser
	▪ FO4A: Sosiale tjenester
	▪ FO4B: Kvalifiseringsprogram
	▪ FO4C: Økonomisk sosialhjelp

Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultatenhet skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter.

Bydelsutvalget kan eventuelt vedta et investeringsbudsjett for inventar, transportmidler og utstyr med en økonomisk levetid på minst tre år og innkjøpspris over kr. 100 000. Summen av netto driftsutgifter i driftsbudsjettet og netto forslag til kapitalutgifter i investeringsbudsjettet skal for den enkelte bydel være identisk med bystyrets vedtatte budsjett for netto driftsutgifter.

3.2 Budsjettforutsetninger/-regler

- a) Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret. Det gis ikke anledning til å justere drifts- eller investeringsbudsjettet ved mer-/mindreinntekter i forhold til budsjettert statstilskudd som kompenserer for merverdiavgift fra investeringsregnskapet. Dette omfatter ikke kompensasjon fra investeringer som er finansiert av virksomheten selv ved overføring av egne driftsmidler til investeringsbudsjettet
- b) Bydelsutvalget skal i sitt budsjettvedtak ta utgangspunkt i et netto sosialhjelpsbudsjett tilsvarende den sosialhjelpsramme bydelen får bevilget fra bystyret. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bystyrets vedtatte sosialhjelpsramme, artsgruppe 14 til bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11. Omdisponeringer i forhold til tildelt sosialhjelpsramme skal gjøres eksplisitt, med henvisning til hvilke tiltak som blir finansiert ved en slik omdisponering. Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta omdisponeringer fra bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11, til styrking av sosialhjelpsrammen utover vedtatt eksternebudsjett på artsgruppe 14. Bydelene skal rapportere disse tiltakene, og sannsynliggjøre effektene i forhold til sosialhjelpsutgiftene i tertial- og årsberetningene til bystyret
- c) Bydelsutvalget kan vedta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i inventar, transportmidler og utstyr, som i sin helhet skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet
- d) Bydelsutvalget kan fremme innstilling overfor byrådet om budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i fast eiendom som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.
- e) Bydelsutvalget gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Fullmakt til å opprette stillinger innenfor denne rammen gjelder kun for stillingskategorier under saksområder hvor bydelsutvalget har fått delegert avgjørelsesmyndighet. Bydelsutvalget har ansvar for å sikre at driftsutgifter som følger av vedtak om opprettelse av nye stillinger på årsbasis kan dekkes innenfor bydelens budsjett-ramme.
- f) Bydelsutvalget gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd fra Oslo kommune
- g) Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av punkt 2.3.

3.3 Rammer for videredelegering

Adgangen til videredelegering til bydelsdirektøren er begrenset til:

- a) Fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak (jf. Punkt 2.1)
- b) Fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside og innenfor følgende funksjonsområder:
 - Funksjonsområde1: Administrasjon og fellestjenester
 - Funksjonsområde 2A: Barnehager
 - Funksjonsområde 2B: Barnevern
 - Funksjonsområde 2C: Aktivitetstilbud for barn og unge, helsestasjon og skolehelsetjeneste
 - Funksjonsområde 3: Helse og omsorg
 - Funksjonsområde 4: Sosialtjenester og ytelser
 - FO4A: Sosiale tjenester
 - FO4B: Kvalifiseringsprogram
 - FO4C: Økonomisk sosialhjelp
- c) Fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner
- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10 % av bydelsutvalgets opprinnelig vedtatte bruttobudsjett for det enkelte funksjonsområde.
- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål

4 Budsjettfullmakter for kommunale foretak

4.1 Generelt

Budsjettfullmaktene omfatter kommunale foretak etablert etter kapittel 9 i KommuneLoven, og utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Prinsippene for delegering er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og instruks.

De kommunale foretakene har i all hovedsak bykassen som kunde, og defineres dermed ikke som foretak som driver næringsvirksomhet ut fra forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019. Det innebærer at alle foretakene skal følge budsjett- og regnskapsregler etter kommunelovens bestemmelser.

I medhold av kommuneloven og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019 gjelder følgende prinsipper for årsbudsjettet:

- a) Bystyret selv må innen årets utgang fastsette bindende økonomiske rammer for foretakets drift og investering for kommende kalenderår. Bystyret vedtar også økonomiplan for foretaket, jf. kommunelovens § 14-2. Styret foretar den nærmere fordeling av årsbudsjettet og basert på prinsipper i kommuneloven med forskrifter. Det fullstendige årsbudsjettet skal bestå av et driftsbudsjett og investeringsbudsjett slik de framkommer for bykassen.
- b) Driftsbudsjettet kan vedtas som en nettoramme, men det er krav til budsjettbalanse. Styret kan foreta endringer i driftsbudsjettet innenfor bystyrets bindende rammer. Styret kan også omdisponere fra drift til gjennomføring av investeringer i budsjettåret.
- c) Med unntak av øremerkede midler skal det ikke legges opp fond fra driftsrammen. Ubrukte øremerkede midler skal anvendes i det påfølgende års budsjett.
- d) Mindreforbruk som ikke dekker inn et merforbruk som fremkommer etter kapittel 4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner av 07.06.2019 § 714 skal disponeres året etter regnskapsåret.
- e) Bystyrets budsjettvedtak for investeringsbudsjettet må som et minimum spesifiseres på sum investering og sum finansiering, herav lån. Styret for foretaket kan ikke selv vedta låneopptak. Bystyret kan vedta en kostnadsramme for et enkeltprosjekt eller som en sum for en gruppe av enkeltprosjekter. Oppjustering av kostnadsrammen for slike investeringsprosjekter kan ikke skje uten fullfinansiering i årsbudsjettet. For investeringer som er fullfinansiert i budsjettåret er det tilstrekkelig for bystyret å angi rammebevilgninger.
- f) Styret for foretaket gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor tilhørende styringsramme av den av bystyrets godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.

4.2 Bystyrets budsjettvedtak

I det følgende foretas ytterligere presiseringer og innskrenkninger i budsjettfullmaktene for kommunale foretak. Bystyret vedtar bindende rammer for foretakets økonomiske drift og investering i budsjettåret og med følgende detaljering:

- Driftsbudsjettet fastsettes som en nettoramme (netto driftsresultat)
- Investeringsbudsjettet fastsettes som en bruttoramme med sum investering og sum finansiering.
- Budsjettfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.
- Dersom bystyret vedtar samlet kostnadsramme for en gruppe prosjekter, må styret vedta kostnadsramme pr. prosjekt etter samme regler som gjelder for bykasseinvesteringer. Styret må også fordele de fastsatte investeringsrammene i årsbudsjettet og økonomiplanen på investeringsprosjektene. Eventuell særskilt finansiering skal knyttes til vedkommende prosjekt.

4.3 Budsjettfordeling

Styret for foretaket skal innen 31.12.2020 vedta et fullstendig årsbudsjett, og i samsvar med kommuneloven og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. av 07.06.2019 nr. 714. Foretakene skal benytte kommunens felles valgte økonomisystem, herunder bruken av konto- og kodeplaner samt konteringsdimensjoner.

Investeringsbudsjettet

Styret skal foreta en ytterligere fordeling med tilhørende finansiering på de enkelte investeringsprosjektene.

Byrådet gis fullmakt til å gi nærmere retningslinjer.

4.4 Budsjettjustering

- a) Foretakets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret
- b) For salg av aksjer/andeler/fast eiendom gis styret for eiendomsforetaket fullmakt til å øke beløpet med inntil 50 mill. i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak. Salg av aksjer/andeler/fast eiendom utover 50 mill. årlig i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak vedtas av bystyret.
- c) Inntekter i investeringsbudsjettet som ikke omfattes av b, vedtas av bystyret
- d) Styret kan ikke foreta budsjettjustering mellom de enkelte prosjektporteføljer slik de fremkommer av bystyrets vedtak. Hvis bystyret har vedtatt en kostnadsramme for enkeltprosjekter, kan ikke styret foreta endringer av denne

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-d:

- Justeringsfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak.

Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2021.

Foretaket skal meddele byrådsavdelingen som foretaket sorterer inn under og Byrådsavdeling for finans fortløpende og senest innen en uke etter at vedtaket er fattet i følgende tilfeller:

1. Justering i netto driftsutgift på et kapittel som ikke skyldes økt bevilgning sentralt, inkludert overføring mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet.
2. Justering av kostnadsramme eller justering av årets bevilgning til et investeringsprosjekt.
3. Justering for salg av aksjer/andeler/fast eiendom jf. punkt 4.4 b).

5 Instruks for økonomiforvaltningen

5.1 Instruks for økonomiforvaltningen i byrådet

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

5.2 Årsbudsjett

Byrådet skal legge frem et forslag til årsbudsjett og skattevedtak for kommunen. Årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over inntekter og utgifter for kommunens virksomheter kommende år.

Det skal utarbeides konkrete måltall for den enkelte virksomhets aktivitet. Aktivitetsplanene skal gjøre det lettere å se sammenhengen mellom ressursinnsats og forventet resultat, samtidig som de skal bidra til å legge forholdene til rette for å vurdere graden av måloppnåelse i kommunen.

Bystyret presiserer at tallbudsjettet er det overordnede styringselement i budsjettet, og understreker at vedtatt tallbudsjett skal overholdes. Uventede merutgifter og/eller inntektsbortfall må dekkes innenfor virksomhetenes ansvarsområder.

Byrådets forslag til tallbudsjett skal bygge på aktivitetsplaner for det kommende år. Planene skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres og omfanget av tiltakene.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal nødvendige tiltak iverksettes straks. Dersom avvikene er av en slik karakter at premissene for bystyrets budsjettvedtak må anses å være endret, skal dette legges frem for bystyret snarest mulig. Som hovedregel skal varslings skjema i forbindelse med kvartals- og tertialrapporteringen. Inntil et eventuelt nytt vedtak er fattet, skal tallbudsjettet overholdes.

Bystyret understreker at de bevilgninger som gis til organisasjoner o.l., er ment som et driftstilskudd for hele året. Driften må tilpasses etter tilskuddets størrelse.

5.3 Ansvar

Byrådet har ansvar for å føre tilsyn med kommunens økonomiforvaltning, herunder:

- Holde seg løpende orientert om utviklingen i de enkelte virksomheter
- Påse at bystyrets vedtak blir iverksatt
- Påse at det ikke skjer overskridelser i forhold til vedtatt budsjett
- Sørge for at ressursene anvendes optimalt og i tråd med kommunens overordnede mål og aktivitetsplaner.

5.4 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal byrådet utarbeide rapporter med regnskapsoversikter og årsprognoser for den enkelte etat, bydel, foretak og for bykassen samlet. Kvartals- og tertialrapportene skal beskrive den økonomiske utvikling og utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Rapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året.

Dersom det ligger an til avvik skal dette forklares, og forslag til nødvendige mottiltak skal fremkomme.

Kvartals- og tertialrapportene skal også gi en oversikt over regnskap, budsjett og prognose for investeringene.

Kvartalsrapportene fremmes for bystyrebehandling i juni, og tertialrapportene i oktober hvert år.

5.5 Beregning av fremført mer-/mindreforbruk

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser i driftsbudsjettet begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppene 10-14 som lå til grunn for bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). For praktisering av denne bestemmelse, tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen viser et resultat som gir adgang til å overføre midler.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slik adgang til styrking av neste års budsjett.

Merforbruk i driftsbudsjettet begrenset til 4 % av budsjetterte brutto driftsutgifter i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slikt krav om inndekking på neste års budsjett.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Beregningene foretas for hvert enkelt budsjettkapittel.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

Byrådet gis som et ledd i gjennomføring av årsavslutningen fullmakt til å foreta delvise strykninger i driftsregnskapet.

5.6 Årsregnskap og årsberetning

Byrådet skal ved regnskapsårets slutt avgi et årsregnskap i henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets [forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.](#) som viser årets regnskapstall i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak (Dok. 3), justert årsbudsjett og foregående års regnskapstall.

Årsberetningen skal redegjøre for kommunens virksomhet og resultater i året i forhold til overordnede mål og aktivitetsplaner. Det skal videre gis en vurdering av den økonomiske situasjonen ved årets slutt. Beretningen skal vise hvordan tjenester og tiltak er tilpasset behovene blant kommunens innbyggere. Årsberetningen skal utformes slik at den gir et dekkende bilde av kommunens utvikling, resultat og stilling.

6 Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

6.1 Bydelsutvalgets ansvar for årsbudsjettet

Bydelsutvalget skal vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.

Bydelens budsjett skal gi en oversikt over utgifter og inntekter knyttet til funksjonsområdene bydelen har ansvar for. Det skal, i tråd med bystyrets overordnede mål for bydelens virksomhet, utarbeides måltall for bydelens aktivitet det kommende år. Av bydelsutvalgets budsjettvedtak skal det fremgå hvilke aktivitetsendringer som forutsettes gjennomført i løpet av budsjettåret. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Det skal ikke legges opp fond fra driftsrammen. Bydelsutvalget har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjettramme. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett, skal bydelsdirektøren i henhold til bydelsreglementet anke saken inn for byrådet/ bystyret. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett innen to måneder etter en varslet anke, legges bydelsdirektørens forslag til budsjett til grunn for bydelens aktivitet i påvente av ankebehandlingen.

Dersom bydelsutvalget vedtar permanent avvikling av større deler av bydelens virksomhet, skal et slikt vedtak sendes byrådet til orientering.

6.2 Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet

Bydelsdirektøren har ansvar for å fremlegge et saldert budsjettforslag for behandling i bydelsutvalget, og for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder også foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjettramme, eller aktivitetsnivå.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert årsbudsjett innen den frist som bystyret har fastsatt, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet. Byrådet plikter å legge frem sak for bystyret innen tre uker etter mottatt anke.

Bydelsdirektøren har ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal bydelsdirektøren straks iverksettes nødvendige tiltak. Dersom forutsetningene for å holde vedtatt budsjettramme eller aktivitetsnivå ikke lenger er til stede skal bydelsdirektøren fremme forslag om nødvendige budsjettjusteringer.

Bydelsdirektøren har ansvar for at godt og effektivt lederskap av bydelens forvaltning utøves, og for at bydelsutvalgets vedtak gjennomføres.

6.3 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Kvartals- og tertialrapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året. Rapportene skal legges frem for bydelsutvalget og oversendes byrådet. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for kvartals- og tertialrapportenes innhold og form, samt frister.

Til hvert møte i bydelsutvalget skal bydelsdirektøren utarbeide en rapport for utvikling i tjenesteproduksjon og økonomi. Statusrapporten skal vise utviklingen sortert på henholdsvis funksjonsområde, KOSTRA-funksjon og resultatenheter.

Det forutsettes at bydelen har etablert måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

Budsjettavvik hittil i år og årsprognose skal som et minimum fremstilles på samme detaljeringsnivå som bydelsutvalgets budsjettvedtak. Bydelsutvalget velger selv om hovedinndelingen av den tekstlige

fremstillingen skal være basert på KOSTRA eller resultatenheter. Uansett fremstillingsmåte må sammenhengen mellom KOSTRA og intern ansvarsstruktur komme tydelig frem.

6.4 Årsavslutning

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). Hvis bydelsutvalget har vedtatt å omdisponere midler fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet som ikke fullt ut er blitt benyttet til å finansiere årets investeringer, skal ikke denne besparelsen og besparelsen i drift samlet sett utgjøre mer enn 4%-grensen. Fremføringsbeløpet i drift skal i så fall reduseres med det overskytende.

For praktisering av bestemmelsen tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen gir et resultat som gir adgang til å styrke neste års budsjett.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

6.5 Årsregnskap og årsberetning

Bydelsutvalget skal behandle bydelens regnskap. Som grunnlag for bydelsutvalgets behandling fremlegger bydelsdirektøren regnskapet med den spesifisering som ble brukt i bydelsutvalgets budsjettvedtak. Avvik i forhold til opprinnelig vedtatt og justert budsjett skal fremgå av regnskapets oversikter og kommentarer.

I tilknytning til årsregnskapet er bydelsutvalget ansvarlig for å utarbeide, behandle og vedta en årsberetning. Årsberetningen skal, etter byrådets nærmere retningslinjer, redegjøre for hvordan bydelen har disponert sine ressurser i forhold til bystyrets målsettinger. Betydelige avvik i forhold til budsjettammenningen skal forklares. Årsberetningen skal videre gi byrådet et grunnlag for å foreslå ressursdimensjonering og fordeling til bydelene i neste års budsjett.

6.6 Inngrep ved brudd på forutsetninger

Dersom bydelens disponeringer i løpet av året har vist store avvik i forhold til bystyrets forutsetninger, enten i form av mer-/mindreforbruk, eller i form av manglende oppfølging av bystyrets mål, skal byrådet vurdere å innstille overfor bystyret at bydelens budsjett med detaljert fordeling må vedtas av bystyret. Bystyret vil i slike tilfeller også bestemme hvordan og hvor lenge bydelens løpende virksomhet skal følges opp.

7 Instruks for økonomiforvaltningen i kommunale foretak

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

7.1 Foretakets ansvar for årsbudsjettet

Styret for foretaket skal vedta et årsbudsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Styret har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjetttramme.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i kvartals- og tertialrapporteringen.

17.2 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i investeringsaktivitet og i tjenesteproduksjon i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner, samt sykefravær og HMS-arbeid. Foretakene har plikt til å levere informasjon i samsvar med det opplegg byrådet har for utforming av byrådets kvartals- og tertialrapport til bystyret.

Byrådet kan i tillegg fastlegge særskilt rapporteringer for å følge utviklingen for tjenesteproduksjon og/eller den økonomiske utviklingen.

7.3 Årsavslutning

Avsetning til disposisjonsfond som følge av et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) etter strykninger og eventuell inndekking av tidligere års merforbruk i årsregnskapet for foretaket, disponeres av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

Et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) i årsregnskapet for foretaket inndeckes av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

For Oslo Havn KF bestemmer havnestyret i hvilken utstrekning ubenyttede bevilgninger kan overføres fra et år til et annet, jfr. Fiskeridepartementets forskrift av 31.10.95, II.

7.4 Budsjett, årsregnskap og årsberetning

Bystyret presiserer at utover krav til særbudsjett, særregnskap og årsberetning i statlige forskrifter og standarder fra foreningen for god kommunal regnskapsskikk, fastsetter byrådet nærmere retningslinjer for innhold, form og frister for årsbudsjett og økonomiplan, årsregnskap og årsberetning.

7.5 Udekket i investeringsregnskapet

Dersom foretakets investeringsregnskap forrige år ble avsluttet med udekket, vil det medføre at inneværende års avdragsutgifter i driftsregnskapet blir lavere enn budsjettert. Den besparelsen foretaket får i forhold til budsjetterte avdragsutgifter skal brukes til å øke budsjettert overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. Økningen i overføring fra driftsregnskapet skal brukes til å redusere årets bruk av lån.

8 Instruks for investeringer

8.1 Kvalitetssikring av investeringsprosjekter

For alle investeringsprosjekter, både bykasseinvesteringer og investeringer i regi av et kommunalt foretak, skal det foreligge et beslutningsgrunnlag som er tilstrekkelig kvalitetssikret før prosjektet vedtas. Kravet til beslutningsgrunnlag vil kunne variere ut fra type investering, kompleksitet/usikkerhet og økonomisk omfang.

Alle investeringsprosjekter skal kvalitetssikres. Når det utarbeides standardkonsepter for formålsbygg (skoler, barnehager og sykehjem), skal disse konseptene også kvalitetssikres. Byrådet skal pre-kvalifisere og inngå rammeavtaler med noen eksterne fagmiljøer som kan engasjeres til å forestå kvalitetssikringen.

Byrådet skal tilpasse kravene til ekstern eller intern kvalitetssikring for et investeringsprosjekt til et nivå hvor man anser at beslutningsgrunnlaget vil være kvalitetsmessig tilfredsstillende.

8.2 Generell prosessbeskrivelse for større investeringsprosjekter

Det skal først utarbeides en behovsanalyse. Hovedkravene til prosjektet skal defineres, og alternative løsninger utredes. Kostnadsanslag for investeringen og forventede kostnader gjennom investeringsens levetid for aktuelle alternativer og gjennomføringmodeller skal beregnes. Dette beslutningsunderlaget skal kvalitetssikres.

Dersom kvalitetssikringen konkluderer med at beslutningsgrunnlaget er kvalitetsmessig godt nok til at Oslo kommune kan vurdere å gå videre med prosjektet, avgjør byrådet hvilket alternativ som skal planlegges for gjennomføring.

Deretter gjennomføres et forprosjekt for å fremskaffe gjennomarbeidede kostnadsanslag og plan for fremdrift, organisering mv. Dette materialet skal kvalitetssikres før det avgjøres om prosjektet skal foreslås gjennomført. Det skal legges en styringsramme (P50) til grunn ved budsjettering av nye investeringsprosjekter. 20 % av prosjektenes usikkerhetsavsetning som er differansen mellom kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50) avsettes sentralt.

Byrådet gis fullmakt til å definere nærmere kravene til den dokumentasjonen som skal foreligge, også kravene til beslutningsgrunnlag og kvalitetssikring for mindre investeringsprosjekter.

Investeringsprosjektene forutsettes gjennomført innenfor den styringsrammen virksomheten får seg tildelt. Byrådet gis fullmakt til, etter anmodning fra etatsledelsen eller fra styret i et foretak, å frigi hele eller deler av den sentralt avsatte usikkerhetsavsetningen som inngår i den kostnadsrammen bystyret har satt for prosjektet.

For prosjekter gjennomført i regi av et kommunalt foretak, utarbeides det en bindende husleieavtale mellom bestiller og utfører før prosjektet igangsettes. Ansvar og risikoen for at prosjektet holder seg innenfor vedtatte rammebetingelser, vil deretter ligge hos foretaket.

Når det er gitt bevilgning til et prosjekt må det sikres at den etterfølgende detaljplanleggingen er kvalitetsmessig tilfredsstillende før prosjektet igangsettes. Ved gjennomføringen må det sikres tilfredsstillende rutiner for å ha løpende oversikt over utviklingen i kostnader og i fremdrift samt rutiner for rapportering.

8.3 Kommunalt engasjement i private investeringsprosjekter

- a) Bystyret forutsetter at kommunen ikke engasjerer seg i byggeprosjekter der finansieringsplanene er urealistiske. Prosjekteringskostnader som måtte påløpe for ikke-finansierte prosjekter i privat regi, er kommunen uvedkommende

- b) Private investeringsprosjekter hvor det er forutsatt lån fra kommunen og/eller kommunal lånegaranti, og/eller hvor kommunen skal betale renter, avdrag og/eller driftsutgifter, kan ikke settes i gang før finansieringsforutsetningene er oppfylt
- c) Kommunalt investeringstilskudd til private investeringsprosjekter utbetales ikke før prosjektet er dokumentert fullfinansiert.

8.4 Finansforvaltning

I henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning av 09.06.2009 nr. 635 skal bystyrets selv gi regler for kommunen eller fylkeskommunens finans- og gjeldsforvaltning. Regler for finansforvaltningen i Oslo kommune er gitt i byrådssak 197/16.

18. BUDSJETTEKNISKE MERKNADER

Dette kapitlet omhandler budsjettmessige premisser som er lagt til grunn for lønns- og pris-kompensasjon, pensjonsberegning mv.

18.1 Pris- og lønnskompensasjon i 2022-budsjettet

For bydelene benyttes det 85 % lønnsandel i deflator og 15 % forventet utvikling i kommunale driftsutgifter. Denne deflatoren benyttes også for Sykehjemsetaten og Tilskudd til tros- og livssyns-samfunn.

For artsgruppe 13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon, er deflator benyttet. Sosialhjelpen kompenseres også ordinær deflator. For artsgruppe 14 Overføringer er det som tidligere brukt KPI.

Korrigerer pga. høyere lønnsvekst og lavere prisvekst enn forutsatt i 2021 (Dok. 3)

Ved beregning av lønns- og prisvekst i budsjettet for 2022 korrigeres det for avvik mellom det som var forutsatt av lønnsvekst i inneværende år og hva som ble resultatet av årets lønnsoppgjør.

I tabellen nedenfor sammenstilles forventet lønns- og prisvekst for 2021 med forutsetningene for lønns- og prisvekst i vedtatt budsjettet for 2021 (Dok. 3).

Tabell 18.1 Forventet lønns- og prisvekst for 2021

	Forventet vekst i 2021	Forutsatt vekst i budsjett 2021	Avvik 2021
Kommunale lønnsutgifter	2,80 %	2,20 %	0,60 %
Kommunale driftsutgifter for øvrig	2,80 %	3,45 %	-0,65 %
Kommunal deflator	2,80 %	2,70 %	0,10 %
Konsumprisindeks (KPI)	2,80 %	3,50 %	-0,70 %
Kommunale brukerbetalingar	2,80 %	2,70 %	0,10 %
Inntekts- og formuesskatt		2,70 %	-
Statlige rammetilskudd		2,70 %	-
Tjenester med 85 % lønnsandel			

I vedtatt budsjettet for 2021 (Dok. 3) er det forutsatt en lønnsvekst på 2,2 %. Resultatet fra årets lønnsoppgjør ga en lønnsvekst på 2,8 % i 2021, dvs. 0,6 % høyere enn forutsatt i budsjettet. Endelig prisvekst for 2021 er ikke kjent, men det forventes at veksten på kommunale driftsutgifter blir på 2,8 % i 2021, mens det i vedtatt budsjett er forutsatt en vekst på 3,45 %.

Den økte lønnsveksten i 2021 gir også økte utgifter i kommende økonomiplanperiode, som det korrigeres for. Samtidig korrigeres det for den lavere prisveksten i 2021 som gir lavere utgifter i kommende økonomiplanperiode.

I tabellen nedenfor fremkommer forventet lønns- og prisvekst for 2022 og forutsatt lønns- og prisvekst i budsjettet for 2022, justert for endringen i kompensasjonen i 2021.

Tabell 18.2 Forventet vekst i budsjett 2022 korrigert for forventet vekst i 2021

	Forventet vekst i 2022	Justert kompensert i 2021 fra vedtatt økplan	Forutsatt vekst i budsjett 2022
Kommunale lønnsutgifter	3,00 %	0,60 %	3,60 %
Kommunale driftsutgifter for øvrig	2,00 %	-0,65 %	1,35 %
Kommunal deflator	2,60 %	0,10 %	2,70 %
Konsumprisindeks (KPI)	1,50 %	-0,70 %	0,80 %
Kommunale brukerbetaling	2,60 %	0,10 %	2,70 %
Inntekts- og formuesskatt	2,60 %		2,60 %
Statlige rammetilskudd	2,60 %		2,60 %
Tjenester med 85 % lønnsandel			3,263 %

18.2 Resultatet av tariffoppgjøret i 2021

Tabell 18.3 Resultat av tariffoppgjøret i % for 2021

Elementer	Helår	Ramme	Overheng 2022
Overheng*	0,30	0,30	
Glidning*	0,30	0,30	
Tabelltillegg pr 01.05	3,35	2,23	1,12
Resultat	3,95	2,83	1,12

*Overheng er konsekvensen av fjorårets lønnsoppgjør som får full virkning året etter. Glidning er effekten av ulike lokale lønnsendringer.

18.3 Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OPF)

Pensjonskostnaden til Oslo Pensjonsforsikring (OPF) er høyere i 2022 enn i 2021. Samtidig er det pensjongsgivende lønnsgrunnlaget som pensjonskostnaden fordeles ut over vesentlig høyere enn under normale omstendigheter som følge av forsterket bemanning gjennom koronapandemien. Det fremtidige nivået på det pensjongsgivende lønnsgrunnlaget vil avhenge av den videre utviklingen i håndteringen av koronapandemien gjennom 2022. Pensjonskostnadssatsen holdes derfor uendret på 21,9 % i 2022. I Sak 1 er kommunens virksomheter kompensert for å svare denne pensjonskostnadssatsen gjennom den lønns- og prisomregnede budsjettammen i 2022. Når det betales ut pensjongsgivende lønn til en ansatt, vil kostnadsstedet vedkommende tilhører automatisk bli belastet i regnskapet med et påslag for pensjonskostnad i OPF på 21,9 %. Er arbeidstakeren innmeldt i annen pensjonskasse som f.eks. Statens pensjonskasse, vil den prosentats som gjelder for denne ordningen bli benyttet.

Fra og med 2020 ble ordningen med egenandeler for uføretillfeller avviklet. Det vil fortsatt være egenandelsbelastning for førtidspensjonister (AFP) for virksomheter med mer enn 50 ansatte. Virksomheter som omfattes av ordningen får en kompensasjon gjennom lavere beregnet pensjonskostnad. Dette vil bli innarbeidet til Tilleggsinnstillingen.

Se også kapittel 3 hvor pensjonskostnader er nærmere omtalt.

18.4 Kompensasjon for befolkningsutvikling

For bydelene er det innarbeidet kompensasjon i kommende økonomiplanperiode tilsvarende 80 % av gjennomsnittskostnaden for økt befolkningsvekst. For skolekapitlene er demografikompensasjonen 100 %.

18.5 Merverdiavgift og investeringer

Alle investeringer som faller inn under moms-kompensasjonsordningen budsjetteres inklusiv moms. Det budsjetteres med tilsvarende moms-kompensasjon i finansieringen av disse investeringene.

Kommunens investeringstilskudd til rehabilitering av kirker er budsjettert eksklusiv moms da det er Kirkelig fellesråd selv som krever inn moms-refusjonen. Alle investeringsavsetninger til kjøp av tomter faller utenom momskompensasjonsordningen.

Alle investeringer som faller inn under den ordinære merverdiavgiftsordningen budsjetteres eksklusiv moms. Dette gjelder primært for investeringer i regi av Oslo Havn KF, Vann- og avløpsetaten og Renovasjons- og gjenvinningsetaten.

18.6 Prisforutsetninger som skal legges til grunn for investeringsprosjekter for formålsbygg og lignende bygg

Det skal i økonomiplanperioden legges til grunn en årlig prisjustering på 3,3 % av prosjektkostnaden for investeringsprosjekter for formålsbygg og lignende. Prisjusteringen er i basert på Prognosesenteret AS sine analyser av forventede byggekostnadsutvikling frem til og med 2024 (datert 08.03.2021). Etter rapporten ble fremlagt har det vært en kraftig økning i material-/byggevarerpriser og det er stor usikkerhet forbundet med hvordan prisutviklingen vil være i tiden fremover. Prisjusteringen som nå legges til grunn er 0,3 %-poeng høyere enn i Sak 1 for 2021.

18.7 Endret budsjetteringspraksis for alle nye investeringsprosjekter fra og med budsjett 2019

Fra og med budsjett 2019 skal styringsrammen (P50) legges til grunn ved budsjettering av nye investeringsprosjekter. 20 % av prosjektenes usikkerhetsavsetning, som er differansen mellom kostnadsrammen (P85) og styringsrammen (P50), avsettes på et sentralt kapittel (kap 180 Usikkerhetsavsetning investeringer). I likhet med gjeldende praksis vil nye prosjekter som har gjennomført ekstern kvalitetssikring (KS2) få kostnadsramme (P85) vedtatt av bystyret.

18.8 KOSTRA (rapportering for kommunesektoren til staten)

KOSTRA-indikatorer gir mulighet til å kunne sammenligne Oslo kommunes resultater med andre (øvrige storbyer/landsgjennomsnitt). I tillegg betyr økt bruk av KOSTRA-indikatorer at man reduserer/fjerner dobbeltrapportering.

For lettere å kunne sammenligne bydelenes budsjetter/ressursbruk skal bydelsbudsjettene spesifiseres på KOSTRA-funksjoner. Bydelene vedtar sine budsjetter i etterkant av bystyrets budsjettvedtak. Bydelenes budsjett for 2022 fordelt på KOSTRA-funksjoner vil bli innarbeidet i Dok. 3 for 2022. Hele kommunens budsjett blir fordelt pr. KOSTRA-funksjon i eget vedlegg til Dok. 3 for 2022.

Tallene som var innarbeidet i byrådets årsberetning for 2020 var foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB oppdaterer alle tidligere offentliggjorte tall ved hver ny publisering. Dette gjør at det kan være avvik mellom de resultattallene som presenteres i Sak 1 og de tall som tidligere har vært presentert i byrådets årsberetninger og SSBs KOSTRA-publikasjoner.

18.9 Endringer i kapittelinnholdet

Sektortilhørighet

I byrådets forslag til budsjett for 2022 anvendes følgende forkortelser for å angi hvor det enkelte budsjettkapittel hører til:

Tabell 18.3 Forkortelser

AIS	Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester
B	Bydelene (HEI, AIS og OVK)
BLK	Byrådslederens kontor
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
HEI	Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester
FIN	Byrådsavdeling for finans
FIN	Felles inntekter og utgifter
KIF	Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
MOSM	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel - miljø
MOSS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel – selvfinansierende
NOE	Byrådsavdeling for næring og eierskap
OVK	Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap

Diverse endringer

Nye budsjettkapitler

319 Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)

Utgåtte/ikke aktive budsjettkapitler

126 Div.avstn. og tidsb. tiltak under byrådsavdelingene (BLK) er overført til kap. 120

Byråd/byrådsavdelingene (BLK)

Tabell 18.4 Budsjettkapitler som har fått nye benevnelser/ny tilhørighet

Gammel betegnelse	Ny betegnelse
581 Tilskudd til tros- og livssynssamfunn (KIF)	581 Tilskudd til Den norske kirke

Ny organisering i kommunale foretak

Oslobygg KF ble etablert som operativt foretak 01.09.2021. Oslobygg KF viderefører ansvar og oppgaver som tidligere har blitt ivarettatt av Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Kultur- og idrettsbygg Oslo KF og utbyggingsvirksomheten til Boligbygg Oslo KF. Dette innebærer at kapitlene 053 Undervisningsbygg Oslo KF, 059 Omsorgsbygg Oslo KF og 062 Kultur- og idrettsbygg Oslo KF er overført til kap. 063 Oslobygg KF.

19. BEREGNINGSGRUNNLAG FOR GEBYRER

19.1 Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing – selvkostprinsippet

I enkelte særlover står det at bystyret skal fastsette kommunale avgifter og takster. I de senere år har bystyret delegert til byrådet å fastsette takster, herunder å gjennomføre detaljutleggingen av takstene på undertakstgrupper mv. for takster som ikke er fastsatt direkte av bystyret. Slik delegering ble senest vedtatt i bystyresak 37/08 (generelt verbalvedtak). Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing er regulert i egne lover og forskrifter, basert på en forutsetning om at disse skal beregnes etter selvkostprinsippet.

19.2 Nærmere om selvkostberegning vann og avløp, renovasjon og feiing

Generelt

Vann- og avløpsetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten og Brann- og redningsetatens feievirksomhet må følge *Forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer* (selvkostforskriften). Renovasjons- og gjenvinningsetaten må i tillegg følge *Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)*. Dette betyr at tjenestene som leveres, skal være til selvkost og skal betales av Oslo kommunes innbyggere via gebyr.

Selvkostforskriften legger føringer for hvordan selvkosten/gebyret skal beregnes. Det skal benyttes en kalkylerente som er 5-årig swaprente tillagt 0,5 prosentpoeng når en beregner rentekostnadene for investert kapital (kalkulatorisk (beregnet) rentekostnad). I vedtatt økonomiplan 2021-2024 er det brukt en rente på 2,0 %. Når vi nå skal beregne den kalkulatoriske rentekostnaden for økonomiplanen 2022-2025, er den 5-årige swap-renten satt til 1,80 %, tillagt 0,5 prosentpoeng. Da utgjør renten 2,3 %.

Etter selvkostmetoden skal det legges til grunn en beregnet kapitalkostnad (kalkulatoriske avskrivninger og kalkulatoriske renter) på all den kapital som anvendes uavhengig av hvordan den er finansiert (gjeld eller egenkapital). Et eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost avregnes mot de bundne selvkostfondene for henholdsvis vann og avløp, renovasjon og feiing. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at et positivt selvkostresultat (overskudd) som hovedregel tilbakeføres til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år. Tilsvarende dekkes et underskudd som hovedregel inn senest innen fem år. Selvkostfondene skal således ikke brukes for å finansiere investeringer. Nye investeringer tas med i gebyrgrunnlaget for selvkost fra og med året etter at anlegget er ferdigstilt. Det fremgår av retningslinjene for beregning av selvkost at selvkostprinsippet tar hensyn til tidsriktighet – dvs. at brukerne skal kun betale for tjenester de selv har nytte av, og dagens brukere skal ikke subsidiere bruken til andre generasjoner.

Alle beløp i oversiktene over beregningsgrunnlag i avsnittene 19.3-19.5 er angitt i faste 2022-kroner.

19.3 Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer

Økonomiplan 2022-2025

Tabell 19.1 Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer

Beløp i 1000 kr

	2022	2023	2024	2025
A) Direkte driftsutgifter*	898 281	893 681	900 081	904 081
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	174 600	178 600	168 300	169 300
C) Kalkulatoriske rentekostnader	457 477	524 641	582 906	645 512
D) Kalkulatoriske avskrivninger	583 379	622 491	641 542	656 710
E) Andre inntekter	79 629	79 629	79 629	79 629
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	2 034 108	2 139 784	2 213 200	2 295 974
G) Gebyrinntekter	1 912 100	2 090 915	2 214 580	2 291 046
H) Årets finansielle resultat (G-F)	-122 009	-48 869	1 380	-4928
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	-122 009	-48 869	1 380	-4 928
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd				
K) Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L) Saldo selvkostfond per 1.1	178 153	56 145	7 275	8 655
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	0	0	0	0
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	56 145	7 275	8 655	3 727
O) Nøkkeltall:				
P) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	94	98	100	100
Q) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100	100	100

* Eksklusive driftsutgifter VEAS (art 13750)

Forslag til økonomiplan 2021-2024 innebærer at gebyrsatsene for vann- og avløp økes med 4,5 % i 2022, økes med 9 % i 2023, økes med 5,5 % i 2024 og økes med 3 % i 2025.

Tabell 19.2 Vann- og avløpsgebyret vil for en bolig på 120 m² ha følgende utvikling eks. mva. i faste 2022-kroner.

	Økning	Ny pris, kr
2022	239	5 550
2023	499	6049
2024	333	6382
2025	191	6574

Selvkostfond vann og avløp

Tabell 19.3 Utvikling av selvkostfondet

	IB selvkostfond	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB selvkostfond
2022	178 153	-122 009	56 144
2023	56 145	-48 869	7 275
2024	7 275	1 380	8 655
2025	8 655	-4 928	3 727

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 178,2 mill. ved inngangen til 2022 og en positiv beholdning på ca. 3,7 mill. ved utgangen av 2025.

Gebyr for tømning av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg

Bystyret har vedtatt forskrift om tømning av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg i Oslo kommune. Bystyret behandlet saken i møte 05.09.2018, sak 249. Vedtaket betyr at Oslo kommune innførte kommunal tømmeordning av avløpsslam fra og med 01.01.2020. Anleggseierne skal betale et tømmegebyr som finansierer tjenesten (selvkost). Satsene for tømmegebyret skal fastsettes årlig av bystyret.

Satsene for tømmegebyret for 2022 prisjusteres fra 2021-nivå med satsen for kommunal deflator for 2022, som er på 2,7 %. Tømmegebyret for 2021 er 555 kroner per m³. Sats per m³ 2022: 570 kroner.

19.4 Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyr**Økonomiplan 2022-2025**

Tabell 19.4 Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyr

Beløp i 1000 kr

Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyr	2022	2023	2024	2025
A) Direkte driftsutgifter	942 117	934 617	929 917	929 917
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	7 194	7 194	7 194	7 194
C) Kalkulatoriske rentekostnader	38 067	37 430	35 062	32 645
D) Kalkulatoriske avskrivninger	168 065	183 708	183 671	190 538
E) Andre inntekter	145 880	145 815	145 749	145 880
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	1 009 563	1 017 133	1 010 095	1 014 414
G) Gebyrinntekter	977 693	981 983	1 006 019	1 020 540
H) Årets finansielle resultat (G-F)	-31 870	-35 150	-4 076	6 126
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	0	0	0	6 126
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	31 870	35 150	4 076	0
K) Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L) Saldo selvkostfond per. 1.1	78 806	47 810	13 080	9 157
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	874	420	153	170
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I+J)	47 810	13 080	9 157	15 453
O) Nøkkeltall	0	0	0	0
P) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	97	97	100	101
Q) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100	100	100

Forslag til økonomiplan 2022-2025 innebærer at gebyrsatsene for renovasjon i 2022 og 2023 holdes uendret fra 2021, økes med 2 % i 2024 og med 1 % i 2025. Økningen i gebyret eks. mva. på årsbasis, basert på en 140 liters avfallsbeholder, vil være:

År	Økning	Gebyr 140 liter
2022	0 kroner	4 142 kroner
2023	0 kroner	4 142 kroner
2024	83 kroner	4 225 kroner
2025	42 kroner	4 267 kroner

Alle tallene er oppgitt i faste 2022-kroner.

Selvkostfond renovasjon

Tabell 19.5 Utvikling av selvkostfondet

År	IB Selvkostfond	Avsetning til (+) eller (-) bruk av fond	UB selvkostfond
2022	78 806	-30 996	47 810
2023	47 810	-34 730	13 080
2024	13 080	-3 922	9 157
2025	9 157	6 296	15 453

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 78,8 mill. ved inngangen til 2022, og en positiv beholdning på ca. 15,5 mill. ved utgangen av 2025.

19.5 Beregningsgrunnlag for feiegebyr

Økonomiplan 2022-2025

Tabell. 19.6 Beregningsgrunnlag for feiegebyr

		Beløp i 1000 kr			
	Beregningsgrunnlag for feiegebyr 2021-2024	2022	2023	2024	2025
A	Direkte driftsutgifter	28 707	27 183	25 903	25 855
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	2 115	1 813	1 712	1 712
C	Kalkulatorisk rentekostnader	47	47	47	47
D	Kalkulatorisk avskrivninger	320	320	320	320
E	Andreinntekter og kostnader	-	-	-	-
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	31 189	29 363	27 982	27 934
G	Gebyrinntekter	26 260	28 438	28 438	28 438
H	Årets finansielle resultat (G-F)	- 4 929	- 925	456	504
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd				
J	Bruk av selvkostfond og fremføring underskudd	4 929	925	- 456	- 504
K	Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	-	-	-	-
L	Saldo selvkostfond pr. 1.1. i rapporteringsår	4 827	- 5	- 931	- 494
M	Alternativ kostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	97	- 0	- 19	- 10
N	Saldo selvkostfond pr. 31.12. i rapporteringsår (L+M-J)	- 5	- 931	- 494	0
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/f)*100	84 %	97 %	102 %	102 %
Q	Årets selvkostgrad G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Utgiftene ved å levere tjenesten anslås å reduseres mer enn den generelle prisveksten. Det er innført ny forskrift og tjenestene er under endring. Det er samtidig behov for å redusere fondet raskt.

Selvkostfond feiing

Selvkostfondet forventes å ha en klar positiv beholdning på ved inngangen til 2022, og skal styres mot 0 ved utgangen av 2025.

Byrådet vil til Tilleggsinnstillingen komme med oppdatert anslag for utviklingen i feiefondet. Det foreslås å holde gebyret uendret fra 2021.

20. INNSTILLING TIL VEDTAK

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

Skattevedtak

1 Skatt på inntekt og formue for forskuddspliktige skattytere for inntektsåret 2022 skrives ut med:

- a) 7 ‰ på formue
- b) 14,85 % på inntekt

Dersom Stortinget vedtar andre maksimumssatser, brukes disse.

2 Forskrift for eiendomsskatt

Fastsatt av Oslo bystyre xx.12.2021 med hjemmel i lov 6. juni 1975 nr. 29 om eiendomsskatt til kommunane (eiendomsskattelova):

§ 1. For eiendomsskatteåret 2022 skrives eiendomsskatt ut på faste eiendommer i Oslo kommune, jf. eiendomsskatteloven § 3 bokstav a. Det skrives ut eiendomsskatt på næringsdelen, bygning og grunn, i tidligere skattlagt verk og bruk i henhold til overgangsregelen til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4. Det skrives ut skatt på det særskilte skattegrunnlaget redusert med fire syvendedeler i 2022.

§ 2. Alminnelig skattesats settes til 3 promille, jf. eiendomsskatteloven § 10 og § 11 første ledd.

§ 3. Eiendomsskattegrunnlaget for boliger fastsettes på grunnlag av skattemessige formuesverdier der slike er tilgjengelige, jf. eiendomsskatteloven § 8 C-1. Eiendomsskattegrunnlag for øvrige eiendommer fastsettes etter bestemmelsene i eiendomsskatteloven § 8 A og § 8 B.

§ 4. Bystyret fastsetter et bunnfradrag på inntil kr 4 000 000 for alle selvstendige boenheter i faste eiendommer som ikke benyttes i næringsvirksomhet, jf. eiendomsskatteloven § 11 annet ledd. Som selvstendig boenhet som har krav på bunnfradrag anses:

- 1) Bolig som er godkjent av plan- og bygningsmyndighetene som selvstendig boenhet etter gjeldende regelverk på godkjenningstidspunktet.
- 2) Alle fritidsboliger.
- 3) Hver enkelt leilighet/boenhet i boligsammenslutninger som boligsameier, boligselskap, borettslag, eierseksjonssameier mv.
- 4) Andre boenheter som:
 - a) er fysisk adskilt fra øvrig boareal i eksisterende bolig,
 - b) er godkjent til varig opphold,
 - c) har egen separat inngang fra ytre rom og
 - d) har alle hovedfunksjoner (stue, kjøkken, soverom (soveplass), bad og wc) for en bolig.

§ 5. Bystyret vedtar følgende fritak for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7:

- i. Nærmere angitte eiendommer eller del av eiendommer eid av stiftelser eller institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, et fylke eller staten jf. eiendomsskatteloven § 7 bokstav a. Bystyret vil angi de enkelte eiendommene som fritas i eget vedtak. Fritak er særlig aktuelt for eiendommer som benyttes til
 - helsetjenester,
 - sosialt arbeid,
 - utdanning,
 - idrett,

- kultur,
- samfunns- og bydelshus,
- studentboliger,
- arbeid for interessene til personer med psykiske og fysiske helseutfordringer,

så langt eiendommene ikke benyttes til kommersiell aktivitet.

- ii. Nærmere angitte eiendommer eller del av eiendommer med bygninger av historisk verdi fritas for eiendomsskatt, jf. eiendomsskatteloven § 7 bokstav b. Med bygning av historisk verdi menes bygninger som etter kulturminneloven er fredet (enten automatisk, ved forskrift eller ved enkeltvedtak), midlertidig fredet eller hvor fredning pågår. Bystyret vil angi de enkelte eiendommene som fritas i eget vedtak.

§ 6. Eiendomsskattekrav forfaller til betaling i fire like store terminer, jf. eiendomsskatteloven § 25.

§ 7. Bystyrets kompetanse i alle saker hvor eiendomsskatteloven har lagt kompetansen til formannskapet, delegeres til byrådet.

Lånevedtak

3 Oslo kommune tar opp lån i 2022 i henhold til punktene a, b, c, d og e nedenfor

- a) Bykassens bruk av lån i 2022 fastsettes til 8 141,3 mill.

Lånebeløpet fordeler seg på følgende elementer:

- Lån i lånefondet med 6 541,3 mill. (budsjettkapittel 910).
- Lån i Husbanken til videreutlånsordningen med 1 600 mill. (budsjettkapittel 926).

Gjennomsnittlig finansierings- /avdragstid kan være inntil 20 år med jevne årlige avsetninger/avdrag for låneopptak til investeringer til bykassen. For investeringer i VAR-sektor kan gjennomsnittlig finansierings-/avdragstid være inntil 40 år med jevne årlige avsetninger/avdrag.

- b) Kommunale foretak får fullmakt til å ta opp lån i Lånefondet for inntil:

- Oslobygg KF
6 170,3 mill.
- Boligbygg Oslo KF
671,7 mill.

- c) Innlån til lånefondet, 15 482,8 mill., jf. kapittel 16 Felles inntekter og utgifter (budsjettkapittel 080 Lånefondet) til nye låneopptak med 13 383,4 mill. og til refinansiering av eldre lån med 2 099,4 mill.

- d) Lån til likviditetsformål inntil 3 000 mill.

- e) Der hvor kommunen kan oppnå bedre lånebetingelser i Husbanken enn ved eget innlån til Lånefondet, benyttes Husbanken. Alle låneopptak i Husbanken til kommunale foretak utføres av bykassens sentrale enhet for finansforvaltning.

Klimabudsjettet – rammer for utslipp

4 Rammer for klimagassutslipp i Oslo kommune 2022-2025:

	2009 (referanseår)	2019 (regnskap)	2022	2025
Historiske utslippskutt	0 %	-16 %	-	-
Tallfestede tiltak	-	-	-26 %	-31 %
Utslippsnivå [tonn CO ₂ -ekvivalenter]	1 509 800	1 267 100	1 120 100	1 040 900
Vedtatte tiltak med usikre beregninger			-28 %	-39 %
Utslippsramme			-43 %	-60 %
Differanse tallfestede tiltak og utslippsramme			17 pp.	29 pp.

Alle prosenter er relativt til referanseåret 2009. Alle tall er oppgitt i tonn CO₂-ekvivalenter og rundet av til nærmeste 100 tonn. Tallene er basert på siste tilgjengelige klimagassregnskap fra Miljødirektoratet publisert 22.02.2021. Disse tallene kan endres over tid som følge av metodeutvikling og datatilgang i direktoratet.

Tallbudsjett

5 Drifts- og investeringsbudsjett for bykassen i 2022 vedtas slik:

Beløp i 1000 kr			
Kapittel/Sektor	Driftsramme	Økonomisk sosialhjelp	Sum
Bydelene (HEI, AIS og OVK)			
Driftsbudsjettet:			
001 Bydel Gamle Oslo (1) (B)	1 985 793	189 743	2 175 536
002 Bydel Grünerløkka (2) (B)	1 725 348	169 210	1 894 558
003 Bydel Sagene (3) (B)	1 416 128	112 322	1 528 450
004 Bydel St. Hanshaugen (4) (B)	1 073 386	88 183	1 161 569
005 Bydel Frogner (5) (B)	1 613 383	95 504	1 708 887
006 Bydel Ullern (6) (B)	1 220 127	26 072	1 246 199
007 Bydel Vestre Aker (7) (B)	1 628 271	33 180	1 661 451
008 Bydel Nordre Aker (8) (B)	1 802 877	47 318	1 850 195
009 Bydel Bjerke (9) (B)	1 299 306	87 973	1 387 279
010 Bydel Grorud (10) (B)	1 206 472	80 811	1 287 283
011 Bydel Stovner (11) (B)	1 451 308	107 947	1 559 255
012 Bydel Alna (12) (B)	2 106 638	132 116	2 238 754
013 Bydel Østensjø (13) (B)	2 000 656	67 859	2 068 515
014 Bydel Nordstrand (14) (B)	1 860 144	43 158	1 903 302
015 Bydel Søndre Nordstrand (15) (B)	1 605 420	126 669	1 732 089
Sum bydelsfordelt ramme	23 995 257	1 408 065	25 403 322
Beløp i 1000 kr			
Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Bydelene (HEI, AIS og OVK)			
Driftsbudsjettet:			
303 Bydelene - avsetninger barn og unge (OVK)	83 862	0	83 862
305 Bydelene - etablering av nye barnehager (OVK)	52 987	0	52 987
306 Bydelene - diverse barnehagetiltak (OVK)	286 749	-29 000	257 749
307 Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	151 450	0	151 450
308 Bydelene avsetn. eldre, helse og arbeid (EHA)	108 996	0	108 996
Sum Bydelene (HEI, AIS og OVK)	684 044	-29 000	655 044
Investeringsbudsjettet:			
307 Bydelene - avsetning arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	17 400	-3 480	13 920
308 Bydelene avsetn. eldre, helse og arbeid (EHA)	46 600	-5 320	41 280
Sum Bydelene (HEI, AIS og OVK)	64 000	-8 800	55 200

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)			
Driftsbudsjettet:			
121 Oslo Origo (HEI)	111 001	0	111 001
313 Sykehjemsetaten (HEI)	5 292 984	-4 146 591	1 146 393
314 Helseetaten (HEI)	1 249 862	-342 965	906 897
316 Opplæringskontoret for helse- og oppvekstfag (HEI)	24 812	-21 415	3 397
317 Fastlegetilskudd og pasientskadeerstatning (HEI)	485 241	-15 060	470 181
328 Avsetning husleier sykehjem m.v. (HEI)	5 158	0	5 158
372 Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	66 067	0	66 067
374 Prosjekteringsmidler helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	1 032	0	1 032
Sum Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	7 236 157	-4 526 031	2 710 126
Investeringsbudsjettet:			
121 Oslo Origo (HEI)	121 700	0	121 700
313 Sykehjemsetaten (HEI)	58 750	-11 350	47 400
314 Helseetaten (HEI)	18 200	-3 640	14 560
372 Byomf. - avsetn. helse, eldre og innbyggertjenester (HEI)	58 300	-11 660	46 640
Sum Helse, eldre og innbyggertjenester - byomf. (HEI)	256 950	-26 650	230 300

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)			
Driftsbudsjettet:			
250 Fagskoleopplæring (AIS)	81 358	-81 358	0
294 Voksenopplæring (AIS)	841 945	-370 568	471 377
315 Velferdsetaten (AIS)	1 645 020	-892 510	752 510
319 Tilskudd til helse-, sosial og mangfold, krim.forebygging og arbeid (AIS)	164 663	0	164 663
350 Trygdeordninger (AIS)	6 624	0	6 624
362 Kriminalitetsforebygging blant ungdom (AIS)	16 122	0	16 122
371 Byomf. - arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	37 275	405	37 680
375 Prosjekteringsmidler arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	814	0	814
384 Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	39 730	-2 020	37 710
427 Tap på utlån (AIS)	4 000	0	4 000
428 Bostøtte og boligtilskudd (AIS)	691 169	-181 769	509 400
Sum Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	3 528 720	-1 527 820	2 000 900
Investeringsbudsjettet:			
315 Velferdsetaten (AIS)	5 190	-1 038	4 152
384 Hjelpemiddelformidlingen Oslo kommune (AIS)	1 400	-280	1 120
427 Tap på utlån (AIS)	4 000	-2 000	2 000
Sum Arbeid, integrering og sosiale tjenester (AIS)	10 590	-3 318	7 272

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Oppvekst og kunnskap (OVK)			
Driftsbudsjettet:			
200 Utdanningsetaten (OVK)	513 661	-45 479	468 182
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (OVK)	256 619	-15 660	240 959
208 Avsetning husleier skoler (OVK)	12 463	0	12 463
210 Grunnskolen (OVK)	10 964 025	-685 968	10 278 057
211 Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (OVK)	865 672	-227 916	637 756
230 Videregående skoler (OVK)	3 590 537	-205 455	3 385 082
231 Fagopplæring (OVK)	322 827	-99 020	223 807
360 Barne- og familieetaten (OVK)	753 450	-501 194	252 256
Sum Oppvekst og kunnskap (OVK)	17 279 254	-1 780 692	15 498 562
Investeringsbudsjettet:			
200 Utdanningsetaten (OVK)	121 170	-24 234	96 936
271 Bydelsoppgaver (OVK)	34 150	-6 830	27 320
360 Barne- og familieetaten (OVK)	2 300	-230	2 070
Sum Oppvekst og kunnskap (OVK)	157 620	-31 294	126 326

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Byutvikling (BYU)			
Driftsbudsjettet:			
400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	249 424	-181 310	68 114
481 Oslo sør-satsingen (BYU)	28 500	0	28 500
482 Groruddalsatsingen (BYU)	57 000	0	57 000
483 Oslo indre øst-satsingen (BYU)	33 300	0	33 300
490 Bilfritt byliv (BYU)	54 458	0	54 458
520 Byantikvaren (BYU)	38 336	-2 578	35 758
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	485 289	-200 299	284 990
Sum Byutvikling (BYU)	946 307	-384 187	562 120
Investeringsbudsjettet:			
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	0	-10 000	-10 000
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	403 000	-91 600	311 400
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	6 000	-1 000	5 000
Sum Byutvikling (BYU)	409 000	-102 600	306 400

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Miljø og samferdsel (MOS)			
Driftsbudsjettet:			
542 Bymiljøetaten (MOS)	1 456 552	-748 741	707 811
543 Bymiljøetaten - parkering (MOS)	254 852	-477 644	-222 792
647 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – næring (MOS)	71 348	-100 218	-28 8870
650 Brann- og redningsetaten (MOS)	644 154	-161 795	482 359
711 Kjøp av transporttjenester (MOS)	2 711 398	0	2 711 398
752 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	3 227	0	3 227
761 Sykkelprosjektet (MOS)	98 444	-17 686	80 758
771 Klimaetaten (MOS)	66 028	-5 135	60 893
Sum Miljø og samferdsel (MOS)	5 306 003	-1 511 219	3 794 784
Investeringsbudsjettet:			
542 Bymiljøetaten (MOS)	726 695	-593 936	132 759
543 Bymiljøetaten - parkering (MOS)	55 900	-11 180	44 720
650 Brann- og redningsetaten (MOS)	15 000	-3 000	12 000
712 Fornebubanen (MOS)	2 473 000	-2 473 000	0
761 Sykkelprosjektet (MOS)	672 750	-336 950	335 800
Sum Miljø og samferdsel (MOS)	3 943 345	-3 418 066	525 279

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)			
Driftsbudsjettet:			
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	1 162 721	-1 970 776	-808 055
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost (MOS)	952 901	-1 182 537	-229 636
770 Tilskudd til klima- og energiltak (MOS)	97 271	-6 377	90 894
Sum Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	2 212 893	-3 159 690	-946 797
Investeringsbudsjettet:			
620 Vann- og avløpsetaten - selvkost (MOS)	3 796 630	0	3 796 630
648 Renovasjons- og gjenvinningsetaten – selvkost (MOS)	192 000	0	192 000
Sum Miljø og samferdsel - selvfinansierende (MOS)	3 988 630	0	3 988 630

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Næring og eierskap (NOE)			
Driftsbudsjettet:			
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	2 000	0	2 000
455 Næringsutvikling (NOE)	68 896	-13	68 883
456 Overføring av statlige næringsrettede midler (NOE)	48 439	-48 439	0
459 Næringsetaten (NOE)	62 133	-29 069	33 064
Sum Næring og eierskap (NOE)	181 468	-77 521	103 947
Investeringsbudsjettet:			
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (NOE)	151 600	0	151 600
179 Oslobygg KF - overføring (NOE)	57 500	0	57 500
180 Usikkerhetsavsetning invest. (NOE)	200 000	0	200 000
185 Forskjellige utbedringstiltak (NOE)	24 600	0	24 600
Sum Næring og eierskap (NOE)	433 700	0	433 700

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Kultur, idrett og frivillighet (KIF)			
Driftsbudsjettet:			
500 Kulturtilskudd m.m. (KIF)	326 628	-6 319	320 309
502 Kulturetaten (KIF)	365 816	-105 899	259 917
504 Munchmuseet (KIF)	373 974	-73 677	300 297
505 Deichman bibliotek (KIF)	449 059	-31 786	417 273
508 Avsetning husleier kulturbygg (KIF)	10 900	0	10 900
545 Idrett (KIF)	846 963	-126 800	720 163
548 Avsetning husleier idrettsprosjekter (KIF)	26 218	0	26 218
581 Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	151 823	0	151 823
590 Gravferdsetaten (KIF)	168 707	-88 786	79 921
Sum Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	2 720 088	-433 267	2 286 821
Investeringsbudsjettet:			
502 Kulturetaten (KIF)	82 053	-6 430	75 623
505 Deichman bibliotek (KIF)	1 500	-300	1 200
545 Idrett (KIF)	216 000	-39 460	176 540
581 Tilskudd til Den norske kirke (KIF)	21 300	0	21 300
590 Gravferdsetaten (KIF)	34 400	-6 880	27 520
Sum Kultur, idrett og frivillighet (KIF)	355 253	-53 070	302 183

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Byrådslederens kontor (BLK)			
Driftsbudsjettet:			
120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	577 933	-16 757	561 176
140 Kommuneadvokaten (BLK)	52 169	-10 460	41 709
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	126 243	-25 769	100 474
184 Beredskapsetaten (BLK)	28 627	0	28 627
191 Tilf. utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	1 500	0	1 500
Sum Byrådslederens kontor (BLK)	786 472	-52 986	733 486
Investeringsbudsjettet:			
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	81 450	-16 290	65 160
Sum Byrådslederens kontor (BLK)	81 450	-16 290	65 160

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Finans (FIN)			
Driftsbudsjettet:			
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	123 794	-1 561	122 233
125 Utviklings- og kompetansetaten (FIN)	1 139 248	-695 497	443 751
130 Innkrevingsetaten (FIN)	135 285	-65 146	70 139
Sum Finans (FIN)	1 398 327	-762 204	636 123
Investeringsbudsjettet:			
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	92 650	-10 030	82 620
125 Utviklings- og kompetansetaten (FIN)	117 590	-22 638	94 952
Sum Finans (FIN)	210 240	-32 668	177 572

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Bystyrets organer (BYS)			
Driftsbudsjettet:			
100 Bystyret m.v. (BYS)	152 208	-4 571	147 637
109 Kontrollutvalget (BYS)	4 677	-12	4 665
110 Kommunerevisjonen (BYS)	67 160	-19 481	47 679
111 Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	26 633	-10 044	16 589
112 Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	5 946	-763	5 183
Sum Bystyrets organer (BYS)	256 624	-34 871	221 753

Beløp i 1000 kr

Kapittel/Sektor	Utgift	Inntekt	Netto
Felles inntekter og utgifter			
Driftsbudsjettet:			
124 Forsikringer (FIN)	196 200	-180 800	15 400
192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	279 600	-4 014	275 586
193 Avsetning pensjon (FIN)	148 451	0	148 451
426 Tap på lånegarantier (FIN)	9 000	0	9 000
800 Skatt på inntekt og formue (FIN)	0	-39 400 000	-39 400 000
810 Eiendomsskatt (FIN)	0	-1 750 000	-1 750 000
840 Rammetilskudd fra staten (FIN)	0	-11 260 000	-11 260 000
845 Øvrige generelle statstilskudd (FIN)	1 530	-29 942	-28 412
850 Generelt statstilsk. vedr. flyktn. mv. (FIN)	0	-236 000	-236 000
898 Overføringer fra KF mv. (FIN)	0	-1 744 957	-1 744 957
900 Renter (FIN)	428 200	-537 500	-109 300
901 Utbytte fra aksjeselskaper (NOE)	0	-1 629 000	-1 629 000
910 Lån (FIN)	1 589 510	0	1 589 510
927 Betjening av videreutlån (AIS)	153 000	-230 000	-77 000
940 Disposisjonsfond (FIN)	512 800	-392 800	120 000
950 Bundne driftsfond (FIN)	278 374	-471 443	-193 069
980 Overføring mellom drift og investering (FIN)	609 600	0	609 600
Sum Felles inntekter og utgifter (FIN)	4 206 265	-57 866 456	-53 660 191
Investeringsbudsjettet:			
192 Diverse avsetn. og tilfeldige inntekter (FIN)	50 000	-10 000	40 000
910 Lån (FIN)	0	-6 541 302	-6 541 302
920 Utlån egne midler (FIN)	961 000	-191 000	770 000
926 Videreutlån (AIS)	1 606 000	-1 600 000	6 000
927 Betjening av videreutlån (AIS)	916 500	-800 000	116 500
959 Bundne investeringsfond (FIN)	380	0	380
980 Overføring mellom drift og investering (FIN)	0	-609 600	-609 600
Sum Felles inntekter og utgifter (FIN)	3 533 880	-9 751 902	-6 218 022

6 Krav til netto driftsresultat samt investeringsbudsjett med finansiering for 2022 for kommunale foretak vedtas slik:

6.1 Kapittel 055 Boligbygg Oslo KF

Krav til netto driftsresultat for Boligbygg Oslo KF settet til 0 mill. i 2022. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

		Beløp i 1 000 kr
Prosjektnr /art		Budsjett 2022
055	<i>Boligbygg Oslo KF (NOE)</i>	
106600	Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter	475 000
114601	Brannsikring kommunale boliger	25 000
118605	Kjøp av boliger for vanskeligstilte	600 000
122600	Klimatiltak	2 320
Sum investeringsutgifter		1 102 320
78820	Tilskudd fra bykassen	-151 600
08199	Tilskudd fra staten	-125 000
79110	Lån i Lånefondet	-671 720
06700	Salg av eiendom	-66 000
07290	Refundert investeringsmva.	-88 000
Sum finansiering		-1 102 320

6.2 Kapittel 060 Oslo Havn KF

Krav til netto driftsresultat for Oslo Havn KF settet til 116,337 mill. i 2022. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

		Beløp i 1 000 kr
Prosjektnr/art		Budsjett 2022
060	Oslo Havn KF (NOE)	
120910	Hjortnes-Fillipstad	4 500
120920	Pipervika-Revier-Vippetangen	43 700
120930	Sydhavna	219 600
120940	Hele Havna inkl. sjøområdet og øybryggene	13 500
120950	Udisponert/Forprosjekter	33 000
Sum investeringsutgifter		314 300
06700	Salg av eiendom	-39 000
09750	Overføring fra driftsbudsjettet	-116 377
09760	Overføring fra driftsbudsjettet - fond	-47 423
09050	Utbytte fra HAV Eiendom AS	-111 500
Sum finansiering		-314 300

6.3 Kapittel 063 Oslobygg KF

Krav til netto driftsresultat for Kultur- og idrettsbygg Oslo KF settet til 100 mill. i 2022. Investeringsrammen med finansiering fastsettes slik:

Beløp i 1 000 kr

Prosjektnr /art		Budsjett 2022
063	Oslobygg KF (NOE)	
106500	Rehabilitering skoleanlegg	150 000
106520	Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	845 300
106730	Rehabilitering barnehager	206 000
109500	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	603 310
109700	Rehabilitering av sykehjem og omsorgsboliger	70 000
111710	Ufordelt sykehjem	49 900
111711	Ufordelt Omsorg+	325 000
113605	Ufordelt boliger vanskeligstilte	63 000
114705	Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	1 510 900
114725	Ufordelt barnehager	152 600
115810	Rehabilitering idrettsanlegg	72 600
116503	Ufordelt skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	264 600
116510	Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	411 500
116810	Idrettsanlegg - rehab/nybygg	1 218 180
116820	Idrettsanlegg - ufordelt avsetning	33 410
116830	Biler og maskiner	2 904
117700	Ufordelt lokale omsorgsboliger	79 500
119502	Skoleanlegg - div. mindre investeringer	31 500
119771	Ny storbylegevakt	900 000
120700	Sentrum brannstasjon	100 000
122400	Nytt Tøyenbad med flerbrukshall	605 000
122401	Klimatiltak	13 125
Sum investeringsutgifter		7 708 329
78820	Tilskudd fra bykassen	-57 500
08199	Tilskudd fra staten	0
79110	Lån i Lånefondet	-6 170 329
09750	Overføring fra driftsbudsjettet	-100 000
09760	Overføring fra driftsbudsjettet - fond	-31 500
07290	Refundert investeringsmva.	-1 349 000
Sum finansiering		-7 708 329

Prosjektnr. 106520 fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 106520 Skoleanlegg - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	Type bygg/skole	Ferdigstillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2022
Nøklevann	1-7	3-21/3-22	354 000	377 000	312 000	42 000
Bakås	1-7	3-22	305 000	345 000	195 700	109 300
Refstad skole - nybygg	1-7	4-23	716 000	820 000	233 000	217 000
Voldsløkka	8-10	3-23	820 000	882 000	345 000	227 000
Bentsebrugata (tidl. Treschowsgate)	8-10	1-24	651 000	698 000	87 500	250 000
Sum			2 846 000	3 122 000	1 173 200	845 300

Prosjektnr. 106510 fordeles på følgende skoler:

Beløp i 1 000 kr

Kap. 063, prosjektnr. 116510 Skoleanlegg - kapasitetsbevarende tiltak	Type bygg/skole	Ferdigstillelse	Styringsramme P50	Kostnadsramme P85	Bevilget tom 2021	2022
Ruseløkka	1-10	3-21	548 200	589 700	548 200	41 500
Haukåsen	vgs	1-25	750 000	872 000	22 200	140 000
Hartvig Nissen	Vgs	2-25	954 000	1 110 000	40 600	230 000
Sum			2 252 200	2 571 700	611 000	411 500

Prosjektnr. 119502 fordeles på følgende tiltak:

Kap. 063, Prosjnr. 119502 Skoleanlegg - div. mindre investeringer	Ferdigstillelse	Styringsramme P50	Kostnadsramme P85	Bevilget tom 2021	2022
Varmegjenvinnere mv.	4-22			114 100	19 000
Utvikling av grøntområder	4-22				12 500
Sum		-	-	114 100	31 500

Prosjektnr. 114705 fordeles på følgende sykehjem:

Kap. 063, prosjektnr. 114705 Sykehjem - kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg	Ferdigstillelse	Styringsramme P50	Kostnadsramme P85	Bevilget tom 2021	2022
Tåsenhjemmet	4-23	750 000	803 000	120 900	384 700
Dronning Ingrid's hage	3-22	896 000	988 000	658 200	237 800
Lambertseter sykehjem	4-22	815 000	842 000	605 600	209 400
Furuset Hageby	2-23	825 000	872 000	351 400	281 200
Majorstuhjemmene	4-24	1 030 000	1 213 000	67 600	397 800
Sum		4 316 000	4 718 000	1 803 700	1 510 900

Prosjektnr. 116810 fordeles på følgende idrettsanlegg:

Kap. 063, prosjektnr. 116810 Idrettsanlegg - rehab/nybygg	Ferdigstillelse	Styringsramme P50	Kostnadsramme P85	Bevilget tom 2021	2022
Korsvoll flerbrukshall	3-22	258 940	296 450	186 340	72 600
Majorstuen flerbrukshall	3-22	254 100	285 560	147 620	106 480
Tokerud flerbrukshall	1-22	160 400	175 100	105 400	55 000
Manglerud bad	2-22	658 000	682 000	533 000	125 000
Valle Hovin isbane	3-23	393 250	442 860	66 550	254 100
Dælenenga flerbrukshall	2-24	382 360	448 910	31 460	242 000
Mortensrud landhockey	3-22	103 334	121 968	30 734	72 600
Stovner bad	1-25	840 950	992 200	24 200	290 400
Sum		3 051 334	3 445 048	1 125 304	1 218 180

Prosjektnr. 122401 følgende klimatiltak:

Kap. 063, prosjektnr. 122401 Klimatiltak	Ferdigstillelse	Styrings- ramme P50	Kostnads- ramme P85	Bevilget tom 2021	2022
Strømforsyning for lading på byggeplass	4-22				4 000
Solceller	4-23				9 125
Sum		-	-	-	13 125

7 Lånefondets budsjett for 2022 vedtas slik:

Lånefondet - drift (mill. kr):

Arts- Gruppe		DOK3 2021	SAK1 2022
100-509	Omkostninger og renteutgifter	1 112,7	1 287,7
510-519	Avdrag på eksterne lån	2 078,7	2 400,6
	Sum eksterne finansutgifter	3 191,4	3 688,3
690-909	Refunderte omkostninger og renter	1 112,7	1 287,7
692	Mottatte avdrag på utlån	2 078,7	2 400,6
	Sum interne finansinntekter	3 191,4	3 688,3

Lånefondet - Investering (mill. kr):

Arts- Gruppe		Dok3 2021	SAK1 2022
520-529	Utlån	11 178,1	13 383,4
	Sum interne utlån	11 178,1	13 383,4
910-919	Bruk av lån	11 178,1	13 383,4
	Sum bruk av lån	11 178,1	13 383,4

8 Finansielle måltall for Oslo kommune vedtas slik:

Måltall for resultatgrad (netto driftsresultat som andel av driftsinntektene) settes til 1,5 %.

9 Forslag til økonomiplan 2022-2025 vedtas

Byrådet gis fullmakt til å oppdatere samtlige oversikter til økonomiplan 2022-2025 i tråd med bystyrets budsjettvedtak for 2022.

10 Byrådet gis fullmakt til å oppdatere samtlige tabeller om måltall og oversikter over drifts- og investeringsprosjekter i tråd med bystyrets budsjettvedtak for 2022.

Verbalforslag

11 Følgende verbalforslag vedtas

11.1 Bydelene

11.1.1 Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot flyktninger i tråd med IMDIs anmodning.

11.2 Miljø og samferdsel

11.2.1 Klima- og energifondet

Det kan i 2022 gis tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 120 mill. over ordningen Tilskudd til klima- og energitiltak.

11.2.2 Om klimamålet for 2022

Bystyret ber byrådet arbeide for en reduksjon i klimagassutslippene som følger utslippsrammen mot 95 % reduksjon i 2030. Dette innebærer en utslippsreduksjon på 43 % i 2022 og 60 % i 2025, sammenlignet med utslippsnivået i 2009. Bystyret merker seg at effekten av de fleste tiltak i klimabudsjettet helt eller delvis ikke fanges opp i klimaregnskapet til Miljødirektoratet, og at avstanden til måloppnåelse derfor trolig er mindre enn det som har vært mulig å tallfeste.

Bystyret slutter seg til tiltakene i tabell 2.2a og tabell 2.2b i kapittel 2 Klimabudsjett i Sak 1. Byrådet rapporterer, som en del av den ordinære rapporteringen til bystyret, om status i oppfølgingen av tiltakene og anslag for utslippsrammen i 2022 og 2025. Rapporteringen baseres på status for gjennomføring av tiltakene, som fremkommer i tabell 2.2a og tabell 2.2b i kapittel 2 Klimabudsjett i Sak 1, samt indikatorene for klimagassutslipp i Oslo, «Klimabarometeret».

11.3 Følgende tidligere vedtak foreslås endret

Det foreslås endring av gjeldende generelle verbalvedtak:

H74/2020 Krav om at søkere til stillinger innenfor pleie og omsorg i Oslo kommune skal beherske norsk språk skriftlig og muntlig:

Økt fokus på pasientsikkerhet og krav om å ha en kunnskapsbasert tjeneste krever kompetanse, også på språk. Ved ansettelser i helse- og omsorgstjenestene i Oslo kommune skal det for søkere som har fullført og bestått videregående opplæring i andre land enn Norge, Sverige eller Danmark og for ufaglærte, stilles krav om fremvisning av språkprøve som viser at søker behersker norsk på minimum nivå B1 på alle delprøvene. Oslo kommune skal videre jobbe for at det utarbeides norskprøver på et nivå mellom B1 og B2, for å sikre arbeidsgivere muligheten til å stille mer differensierte språkkrav. For sykepleiere, fysioterapeuter, leger og andre med utdanning fra høyskole og universitetsnivå stilles krav om norsksferdigheter tilsvarende HN-testen (Bergenstesten) på nivå «godt bestått». Nivå godt bestått på Bergenstesten tilsvarer nivå C1 i Det felles europeiske rammeverket for språk.

Forslag til nytt verbalvedtak:

HX/2022 Krav om at søkere til stillinger innenfor helse og omsorg i Oslo kommune skal beherske norsk språk skriftlig og muntlig:

Økt fokus på pasientsikkerhet og krav om å ha en kunnskapsbasert tjeneste krever kompetanse, også på språk. Alle helsepersonellgrupper med utdanning fra andre land enn Norge, Sverige eller Danmark skal ha bestått en godkjent norsk språkprøve på B2-nivå på Europarådets nivåskala for språk (CEFR) for å få ansettelse i Oslo kommune. Godkjente språkprøver som kan måle språkferdigheter på B2-nivå er «Test i norsk – høyere nivå», også kalt Bergenstesten (bestått både muntlig og skriftlig), og norskprøven til Kompetanse Norge (tidligere VOX) med B2 på alle delprøver. Ved ansettelser av ufaglærte i helse- og

omsorgstjenestene skal det for søkere som har opplæring i andre land enn Norge, Sverige eller Danmark stilles krav om fremvisning av språkprøve som viser at søker behersker norsk på minimum nivå B1 på alle delprøvene.

10.4.9 Husleie for samlokaliserte boliger

I forbindelse med behandling av budsjett 2020 (Sak 1) ble det vedtatt følgende:

Husleie for samlokaliserte boliger med bemannet personalbase og fellesarealer får en subsidiert leie på kr 1 995 pr. kvm. pr. år. For å unngå urimelig høy boutgift for store leiligheter, fastsettes månedlig husleie til maksimalt 1/12 av grunnbeløpet i Folketrygden. Omsorg+ boliger er ikke omfattet av dette.

Leietakere som var omfattet av H17/2006 eller fikk justert leien tilsvarende iht. vedtak 125/2019 og 185/2019, og fortsatt leier kommunal bolig, får videreført nivået på husleie bestemt i H17/2006.

Husleien er knyttet til leietaker. Ordningen gjelder kun videreføring av eksisterende leieforhold. Ved inngåelse av nye leieavtaler i ovennevnte boliger, fastsettes husleien til gjengs leie, evt. i henhold til husleiereguleringen for samlokaliserte boliger hvis vilkårene for dette er oppfylt.

Begrunnelse

Ved en feil ble det ikke presisert at dette beløpet skal KPI-reguleres. Det foreslås derfor at det presiseres at husleien for samlokaliserte boliger indeksreguleres med virkning fra 01.01.2022 på lik linje med øvrige husleiekontrakter i Boligbyggs forvaltning.

Vedtaket foreslås endret til:

Husleie for samlokaliserte boliger med bemannet personalbase og fellesarealer får en subsidiert leie på kr 1 995 pr. kvm. pr. år. Leien indeksreguleres årlig fra 01.01.2022 og i tråd med varslingsmekanismene som er angitt i husleieloven. For å unngå urimelig høy boutgift for store leiligheter, fastsettes månedlig husleie til maksimalt 1/12 av grunnbeløpet i Folketrygden. Omsorg+ boliger er ikke omfattet av dette.

Leietakere som var omfattet av H17/2006 eller fikk justert leien tilsvarende iht. vedtak 125/2019 og 185/2019, og fortsatt leier kommunal bolig, får videreført nivået på husleie bestemt i H17/2006.

Husleien er knyttet til leietaker. Ordningen gjelder kun videreføring av eksisterende leieforhold. Ved inngåelse av nye leieavtaler i ovennevnte boliger, fastsettes husleien til gjengs leie, evt. i henhold til husleiereguleringen for samlokaliserte boliger hvis vilkårene for dette er oppfylt.

Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser

12 Takster, avgifter og ulike typer betalings- og utbetalingssatser for 2022 fastsettes slik:

12.1 Månedlig oppholdsbetaling i barnehage

Månedlig oppholdsbetaling i barnehage 01.01.2022 – 31.12.2022

For foresatte med årlig inntekt lik eller over 592 167 kr gjelder følgende satser:

Beløp i kroner

1. barn	3 415
2. barn (70 %)	2 446
3. barn (50 %)	1 800

Kost i barnehage tilsvarende kr 185 per barn per måned og er inkludert i satsene.

Foresatte med årlig inntekt under kr 592 167 skal etter søknad betale en månedlig sats som på årsbasis tilsvarende 6 % av årlig inntekt. Kostpenger kommer i tillegg. Søskenmoderasjon gjelder også for denne gruppen.

Satsene gjelder fulltidsplass i kommunale barnehager, dvs. oppholdstid 41 timer pr. uke eller mer. Bydelsutvalgene fastsetter betalingssatser for barn med oppholdstid inntil 41 timer.

Det gis fritak for foreldrebetaling for 20 timer per uke (gratis kjernetid) til alle barn i alderen 2 til 5 år i husholdninger med en samlet inntekt under kr 592 167. Tilsvarende gjelder for barn med utsatt skolestart. For fire- og femåringer i bydelene Alna, Stovner, Bjerke, Grorud og Søndre Nordstrand er inntektsgrensen for gratis kjernetid for barnehageåret 2021/2022 kr 676 300.

Oppholdsbetalingen for fulltidsplass i bydeler med gratis kjernetid utover nasjonal ordning, reduseres med betaling tilsvarende 20 timer.

Maksimalprisen for en barnehageplass og inntektsgrensen for den nasjonale ordningen med gratis kjernetid for barn i alderen 2 til 5 år vil bli fastsatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2022. Oppholdsbetalingen i Oslo kommune må justeres i henhold til Stortingets vedtak.

12.2 Oppholdsbetaling i aktivitetsskolen

Månedlig oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) 01.01.2022 – 31.12.2022

Beløp i kroner

	Inntekt til og med kr 239 409 (2,25G)	Inntekt fra kr 239 409 (2,25 G) til kr 425 616 (4G)	Inntekt over kr 425 616 (4G)
Fulltidsplass	704	1 294	3 299
Deltidsplass	452	832	2 230
Fulltidsplass for barn med tilbud om gratis deltidsplass	252	462	1 069

02.07.2020 ble det vedtatt endringer i forskrift til opplæringsloven. Ny § 1B-1 innebærer at det innføres et nasjonalt krav til inntektsgradert oppholdsbetaling i AKS for barn på

1. og 2. trinn. Kommunen skal etter søknad gi reduksjon i oppholdsbetalingen slik at oppholdsbetalingen per elev maksimalt utgjør seks prosent av husholdningens inntekt.

Det kreves ikke oppholdsbetaling i aktivitetsskolen for barn med særskilte behov fra 5.-7. trinn. Det kreves ikke oppholdsbetaling i aktivitetsskolen for barn av flyktninger som deltar i introduksjonsprogrammet.

For elever med plass i byomfattende spesialavdeling, skal disse elevene få tilbud om gratis deltids plass i aktivitetsskolen hvis skolene i bydelen de bor tilbyr gratis oppholdstid i aktivitetsskolen for trinnet de går på.

12.3 Tilbud til barn med særskilte behov fra 8.- 10. trinn og på videregående skole

Det kreves ikke oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole.

12.4 Fastsettelse av kurspriser og avgifter for opplæring i norsk og samfunnsfag for voksne innvandrere

Byrådet gis fullmakt til å fastsette følgende satser innenfor rammen av vedtatt budsjett:

- Kurspriser for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for betalingsselever.
- Prøveavgifter for avsluttende prøve i norsk og avsluttende prøve i samfunnskunnskap for betalingsselever og personer med rett, som må gå opp til ny prøve.
- Prøveavgifter for å gjennomføre statsborgerskapsprøve

12.5 Fastsetting av timepris ved salg av fysioterapitjenester

Pris for kjøp og salg av fysioterapitjenester mellom bydelene justeres i samsvar med kommunal deflator, 2,6 % og settes i 2022 til kr. 461 for 60 minutters behandling og kr. 347 for 45 minutters behandling.

12.6 Pris pr vektet sykehjemsplass 2022

Prisen pr vektet sykehjemsplass i 2022 fastsettes til kr 975 430.

12.7 Pris på helsehusplasser med varighet på mer enn 40 døgn

For opphold i helsehus som sammenhengende varer mer enn 40 døgn økes prisen pr døgn for bydelene med 10 prosent fra og med dette tidspunkt.

12.8 Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen

Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene.

12.9 Salgspris for nevrologiske plasser ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter og ved Østensjø bo og rehabiliteringssenter

Salgspris for nevrologiske plasser ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter og ved Østensjø bo- og rehabiliteringssenter skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene

12.10 Kostøre i sykehjem

Kostøret i sykehjem fastsettes til kr 121 pr. dag.

12.11 Egenbetaling for trygghetsalarm

Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstanden samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Månedssats i kroner
Fra kr 319 197 (over 3G)	268

1) Alminnelig inntekt 2020 tillagt ev. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrukket ev omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.

Egenbetaling på kr 275 pr mnd. Omfatter både analoge og digitale alarmer (inkludert SIM-kort).

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarmer eller dekke dette selv.

12.12 Behovsprøving ved vedtak om utvidede trygghetspakker

Personer over 75 år skal ha rett på å få trygghetsalarm til innendørs bruk når de selv ønsker dette, dvs. uten at bydelen gjør en behovsvurdering. Søknader om tildeling av alarmer og utstyr utover digital trygghetsalarm til innbruk skal behovsprøves før vedtak om slike utvidede trygghetspakker fattes. Dette skal gjelde for alle aldersgrupper.

12.13 Egenandel på anskaffelse av utstyr når brukerens husholdsinntekt er over 2G

Innkjøp av trygghetsalarmer for innendørs bruk finansieres 100 % av Oslo kommune. For bærbare digitale trygghetsalarmer til utendørs bruk og tilleggsutstyr utover dette betales 50 % av innkjøpspris som egenandel av brukeren som får vedtak om dette utstyret når brukerens husholdsinntekt er over 2G. Brukere med husholdsinntekt under 2G fritas for egenandel.

12.14 Egenandel på installasjon av utstyr når brukerens husholdsinntekt er over 2G

Engangskostnaden for installasjon av alle typer trygghetsalarmer og tilleggsutstyr skal betales av brukeren når brukerens husholdsinntekt er over 2 G. Brukere med husholdsinntekt under 2G fritas for egenandel. Bydelene gis anledning til å fritta personer som allerede har analog trygghetsalarm for ny installasjonskostnad knyttet til digital alarm.

12.15 Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.

Maksimal egenandel per måned for hjemmetjenester i husholdninger med inntekt under 2G vedtas hvert år i statsbudsjettet. Dette medfører at verbalvedtak om utgiftstak for husstander med inntekt under 2G vil bli justert i Tilleggsinnstillingen. Egenandeler som foreslås for Sak 1/2022:

Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag - i henhold til forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner pr. mnd./pr år (timer)
Under kr 212 798 (under 2G) 2)	35	kr 210 pr. mnd. (6 timer)
Fra kr 212 798 (2-3 G)	80	kr 8 200 pr. år (100 timer)
Fra kr 304 053 (3-4G)	205	kr 20 500 pr. år (100 timer)
Fra kr 405 404 (over 4 G)	337	kr 33 700 pr. år (100 timer)

1) Alminnelig inntekt 2020 tillagt ev. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrukket ev omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.

2) Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kroner 210 pr. måned i 2022. Jfr. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges frem i oktober og vedtas i desember. Revidert sats for inntekter under 2G legges derfor frem i tilleggsinnstillingen for budsjett 2022.

12.16 Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr. mnd. justeres med 2,6 %, og fastsettes slik for 2022:

Enslige aleneboende	7 713
Ektepar/samboere	12 102
Enslige forsørgere	8 777
Barnetillegg 0-10 år	1 739
Barnetillegg 11-18 år	2 303
Unge hjemmeboende 18-23 år	2 303

12.17 Bydelsbetaling for opphold i rusinstitusjoner/botiltak i rusomsorgen under Velferdsetaten:

- Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner/botiltak under Velferdsetaten prisjusteres med 2,7 % og utgjør kr. 1 050 pr. døgn pr. beboer.
- For Svingen og i forsterket bolig utgjør bydelsbetalingen 1 822 kroner pr. døgn pr. beboer
- Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for beboere med særlige utfordringer

12.18 Bydelsbetaling for øvrige institusjoner og botilbud under Velferdsetaten

Bydelsbetalingen justeres i samsvar med kommunal deflator på 2,7 %

12.19 Egenbetaling ved rusinstitusjoner og botilbud under Velferdsetaten

- For opphold i omsorgsinstitusjoner under Velferdsetaten med full forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Egenbetalingen kan maksimalt utgjøre kr. 9 149 kroner per måned. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen.
- For opphold i rehabiliteringsinstitusjoner under Velferdsetaten med redusert forpleining beregnes egenbetaling etter forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Det er bydelene som beregner og krever inn egenbetalingen. Hvor mye egenbetaling som kan kreves vil variere som følge av ulik forpleining ved de ulike rehabiliteringsinstitusjonene.

Egenbetalingen ved den enkelte institusjoner er prisjustert med 2,6 % og kan maksimalt utgjøre:

Institusjon	Maks egenbetaling
Bjørnerud	6 312
Bygdøy	5 285
Fredensborg Veien videre	5 285
Karlsborg	6 586
Lassonløkken	6 723
Liakollen	6 312
Liakollen Dyretråkket leiligheter	5 285
Østensjøveien hus 1. og 2.etasje	6 174
Østensjøveien hus leiligheter 3.etasje	5 285
Østensjøveien Svingen (5)	7 340
BoSatt H25	5 285
Fredheim	8 368
Haugenstua ressurscenter	6 723
Stensløkka ressurscenter	5 285
Tyrili rehabilitering	8 368
Exit	8 368
Gjennomgangseilighetene	5 285
Vestli rehabiliteringssenter	5 285

- Byrådet gis fullmakt til å fastsette husleie for beboere i private og kommunale boligtiltak under Velferdsetaten.

12.20 TT – tjenesten

Egenandelene prisjusteres med 2,6 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt merarbeid. Gjennom de siste årene er denne satt til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 16-18 år.

12.21 Tilrettelagt transport: Egenandel for TT-reiser i Oslo

Egenandel for TT-reiser innenfor Oslos grenser settes til kr 64 for voksne og kr 32 for barn under 18 år.

12.22 Tilrettelagt transport: Egenandelstak for faste reiser til aktivitetsskole, dagtilbud som alternativ til arbeid, arbeid og høyere utdanning

Det settes et egenandelstak tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for faste TT-reiser. Egenandelstaket gjelder både i Oslo og Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke.

12.23 Egenandel for reisende til skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen

Månedlig egenandel for transporttjenester for reiser til skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes tilsvarende egenandelen på 10 turer for voksne og 20 turer for personer under 18 år for reiser i Oslo.

12.24 Transporttjenesten for forflytningshemmede – fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede fra og med 6 år settes kvoten til 150 reiser pr. år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

12.25 Tilrettelagt transport: Egenandel for turer til Viken kommunene Lørenskog, Nittedal, Bærum og Nordre Follo geografisk begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: Dersom sterke helse- eller sosialmessige grunner tilsier det, og det foreligger et særskilt reisebehov, kan TT-brukere unntaksvis innvilges rett til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål i kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune.

I Nordre Follo er retten til å benytte et bestemt antall fritidsreiser etter avtalt formål begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Oppegård kommune.

Egenandel for fritidsreise til Viken kommunene Bærum, Lørenskog, Nittedal og Nordre Follo begrenset til området som tidligere tilhørte Oppegård kommune, settes til kr. 128 for voksne og kr. 64 for barn under 18 år.

12.26 Tilrettelagt transport: Faste reiser i Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke

Egenandel for faste TT-reiser i Viken begrenset til området som før 01.01.2020 tilhørte Akershus fylke, settes til kr 64 for voksne og kr 32 for barn under 18 år.

12.27 Tilrettelagt transport: Fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egne flyreiser

I forskrift om tilrettelagt transport med forflytningsvansker, Oslo kommune, § 9, er følgende gjort gjeldende: TT- brukere kan benytte fritidsreiser til Oslo lufthavn Gardermoen ved egen flyreise. Egenandelen for TT-reiser til Oslo lufthavn Gardermoen settes til kr. 242 for voksne og kr. 121 for barn under 18 år.

12.28 Administrasjonsgebyr for kommunale gravferder

Sats for administrasjonsgebyr for kommunale gravferder (gravferder uten pårørende) videreføres med kr 2 000 i 2022.

12.29 Leiepris for utenbys-brukere for kapell og seremonirom

For utleie av kapell og seremonirom for utenbys brukere videreføres leiepris på kr 3 000 i 2022.

12.30 Egenbetaling for elevplasser ved Oslo kulturskole

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo kulturskole økes med 2,6 % til kr 4 178 per elev per år fra 01.01.2022. Byrådet gis fullmakt til å fastsette avgifter utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

12.31 Gebyr for vann og avløp

Gebyr for vann og avløp økes med 4,5 % i 2022.

12.32 Gebyr for tømming av slam og avløpsvann fra mindre avløpsanlegg

Satsene for tømmegebyr prisjusteres med kommunal deflator på 2,6 %. Sats pr kubikkmeter i 2022 settes til kr 570.

12.32 Gebyr for husholdningsrenovasjon

Gebyr for renovasjon holdes uendret fra 2021.

12.33 Feiegebyr

Tilsynsgebyr for feiing holdes uendret fra 2021.

12.34 Parkeringsavgift

- Parkeringsavgiften økes med 25 % f.o.m. 1. januar 2022, på hhv. fremmedparkering i beboerparkeringsområder og ordinære avgiftsplasser i gul sone.
- Øvrige takster for parkeringsavgift økes med 2,6 % i 2022

12.35 Betaling for vigslar

Betaling for vigslar ut over vanlig tilbud og for innbyggere i andre kommuner justeres i samsvar med kommunal deflator på 2,6 %.

År	Betaling for vigsel for innbyggere i andre kommuner, innen vanlig tid og sted	Betaling for vigsel på lørdager i kommunens tilbudte lokale	Betaling for vigsel etter brudeparets ønske utenfor kommunens vanlige tilbud om tid og sted for vigsel
2021	980	1850	4785
2022	1 005	1898	4 905

Økonomireglementet

13 Byrådets forslag til økonomireglement for 2022 vedtas, jf. kap. 17.

Prosedyre for bemanningsreduksjon

14 Byrådets forslag til prosedyre for bemanningsreduksjon vedtas, jf. vedlegg.

Prosedyre for bemanningsreduksjoner

Følgende prosedyre for bemanningsreduksjon gjøres gjeldende for perioden 01.01 til 31.12.2022:

Stillinger som ikke kan forsvares opprettholdt med basis i vedtatt budsjett inndras og de ansatte registreres som overtallige. Ansatte som innehar stillinger som bortfaller, søkes omplassert. Når overtallige er identifisert, registreres overtallige i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsgiveransvaret for den overtallige ligger fortsatt hos virksomhetene. Overtallige kan benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomhetsapparatet inntil ordinær omplassering kan skje. Det påligger således virksomhetslederne (etatsjefene/ bydelsdirektørene), med bakgrunn i budsjettforslaget å utarbeide en oversikt over hvilket personell som er overtallig og som skal registreres i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsmiljøloven, avtale om omplassering av overtallige og øvrige avtaler med de ansattes organisasjoner samt sentrale retningslinjer skal følges i forbindelse med behandling av disse sakene.

Følgende prosedyre følges for behandling av overtallige i virksomhetene:

1. Med bakgrunn i vedtatt budsjett avklarer virksomhetene hvem som skal erklæres som overtallige. Disse registreres i kommunens lønns- og personalsystem og søkes omplassert lokalt.
2. Det påligger virksomheten å melde overtallige ansatte inn til Utviklings- og kompetanseetaten. Inntil fast omplassering kan foretas, skal den enkelte overtallige som er meldt inn i Utviklings- og kompetanseetaten kunne benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomheten eller kommunen for øvrig der slikt behov er til stede.
3. Ved omstillingsprosesser og etter beslutning om overtallighet kan virksomheten selv vurdere å gi overtallige tilbud om inntil 12 måneders etterlønn dersom de selv sier opp sin stilling med øyeblikkelig virkning. Den enkelte overtallige kan også selv søke sin virksomhet om etterlønn. De ansatte som benytter seg av denne ordningen kan ikke de 12 etterfølgende måneder gis ny ansettelse i kommunen eller i kommunens selskaper uten at det foretas reduksjon av lønns- utbetalingene i ny stilling i forhold til utbetalt etterlønn. Ved eventuell ny tilsetting i Oslo kommune, gjøres det forholdsmessig avkorting av tidligere etterlønn. "Modervirksomheten" bærer det økonomiske ansvar ved tilståelse av etterlønn.
4. Ledige stillinger i Oslo kommune kunngjøres samtidig internt og eksternt. Det understrekes at virksomhetene har en ufravikelig plikt til å registrere ledige stillinger i kommunens lønns- og personalsystem. Dette må gjøres for å kunne ivareta kommunens arbeidsgiveransvar for omplassering av overtallige arbeidstakere på en forsvarlig måte.
5. For at nødvendig og forutsatt besparelse i forhold til budsjettet skal oppnås, må overtallige arbeidstakere gis tilbud om eller skaffes nytt arbeid snarest mulig. Dersom dette ikke er mulig, må det kunne dokumenteres at det er foretatt det som med rimelighet må kunne forventes for å tilby vedkommende annet passende arbeid i kommunen, jf. arbeidsmiljølovens § 15-7 (2). Både av hensyn til den overtallige og til kommunen skal behandlingstiden i forbindelse med en enkelt sak skje raskest mulig. Dersom en arbeidstaker anses som kvalifisert til en stilling (ikke nødvendigvis best kvalifisert), skal vedkommende gis et skriftlig tilbud om stillingen. Den overtallige må deretter enten takke ja eller nei til stillingen, jf. omplasseringsavtalens § 4.2.1. Byrådet vil aktivt bruke sin rett etter omplasseringsavtalen til å kunne tilsette en søker som skal omplasseres fra en annen stilling i kommunen i de tilfeller hvor den ordinære ansettelsesmyndighet ikke finner å kunne gjøre dette. Arbeidstaker som ikke godtar tilbud om passende arbeid, vil bli sagt opp fra kommunen, jf. Arbeidsmiljølovens § 15-7 og omplasseringsavtalens § 4.2.1.
6. Byrådet gis fullmakt til å foreta beordringer av personell (grupper) på tvers av etats- eller bydelsgrenser dersom dette anses nødvendig for å kunne sysselsette overtallige arbeidstakere på en for kommunen formålstjenlig måte.

8. Virksomhetene står ansvarlig for å dekke lønnskostnadene for overtallig personell inntil vedkommende ansatte enten er omplassert i fast stilling, er benyttet i midlertidig stilling i annen virksomhet eller vedkommendes ansettelsesforhold opphører. Dersom vedkommende ikke er skaffet annet passende arbeid etter endt midlertidig ansettelsesforhold, tilbakeføres vedkommende til "modervirksomheten".
9. Byrådet gis fullmakt innenfor en ramme på 5 millioner av kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten til å innvilge søknad om hel eller delvis refusjon av lønnsgep og etterlønnskostnader ved bemanningsreduksjoner i henhold til disse retningslinjene i forbindelse med omstrukturingsprosesser i virksomhetene. Midlene kan også benyttes til å dekke andre utgifter i forbindelse med overtallighet og til kompetanse- og omstillingstiltak for overtallige.
10. Byrådet gis fullmakt til å gi utfyllende retningslinjer for bruk av bevilgningen i punkt 8 foran. Byrådet gis fullmakt til å overføre arbeidsgiveransvaret for den enkelte overtallige til Utviklings- og kompetanseetaten.

FORKORTELSER

AAN	Amathea, tidligere Alternativ til abort Norge
AAP	Arbeidsavklaringspenger
AB	Arbeid med bistand
ABLU	Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning
AFP	Avtalefestet pensjon
AKS	Aktivitetsskolen
AMU	Arbeidsmiljøutvalg
AIS	Byrådsavdeling for arbeid, integrering og sosiale tjenester
A-ordning	A-ordningen er rapporteringsordningen til Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Statistisk sentralbyrå (SSB)
APS	Arbeidspraksis i skjermet virksomhet
AS	Aksjeselskap
ASA	Allmennaksjeselskap
ASSS	ASSS-kommunene er de 10 største kommunene i Norge som samarbeider om å sammenligne aggregerte styringsdata
B	Bydel
BBY	Boligbygg Oslo KF
BER	Beredskapsetaten
BFE	Barne- og familieetaten
BKB	Boligkommunal bostøtte
BLK	Byrådslederens kontor
BOB	Behovsbasert bemanning (kompetansestyringssystem)
Bufdir	Barne- ungdoms- og familiedirektoratet
Bufetat	Barne-, ungdoms- og familieetaten
BUFF	Barne- og ungdomsfaglig forum
BYD	Bydelene
BYM	Bymiljøetaten
BYMIF	Byomfattende senter for mindreårige enslige flyktninger
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
C40	Cities Climate Leadership Group
DIFI	Direktoratet for forvaltning og IKT
DIXI	Ressurssenter for voldtatte kvinner
Dok.3	Bystyrets vedtatte budsjett
DSB	Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap
EBITDA	Earnings before interests, taxes, depreciations and amortizations
EBY	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
ECAD	European cities against drugs
EGC	European Green Capital
EGE	Energigjenvinningsetaten
EMI	Enhet for mangfold og integrering
ENØK	Energiøkonomisering
Esktl	Lov om eidegdomsskatt til kommunane

EU	Den europeiske union
EØS	Det europeiske økonomiske samarbeidsområde
FACT	Flexibel aktiv oppsøkende behandling – rus
FDV	Forvaltning, drift og vedlikehold
FDVU	Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling
FIN	Byrådsavdeling for finans
FN	Forente Nasjoner
FO	Funksjonsområde
FoU	Forsknings- og utviklingsarbeid
FRA	Forsterket rehabilitering
FRIGO	Friluftssenter i Bydel gamle Oslo
G	Grunnbeløpet i folketrygden
GERICA	IKT-system for pleie- og omsorgstjenesten
GFE	Gravferdsetaten
GPS	Global Positioning System (sporingsteknologi)
GWh	Gigawatt-timer
HEI	Byrådsavdeling for helse, eldre og innbyggertjenester
HEL	Helseetaten
HF	Helseforetak
HFU	Helsestasjon for ungdom
HMS	Helse, miljø og sikkerhet
HR	Human Resource
HKS	Helsestasjon for kjønn og seksualitet
IA	Inkluderende arbeidsliv
ICLEI	International Council for Local Environmental Initiatives
IKM	Internasjonalt Kultursenter og Museum
IKT	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
IMDi	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
IPLOS	Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk
IPS	Individual Placement and Support – metodikk for sysselsetting
ISO	International Organization for Standardization
IT	Informasjonsteknologi
JURK	Juridisk Rådgivningskontor for kvinner
KAD	Kommunal akutt døgnenhet
KEF	Tilskudd til klima- og energitiltak
KEM	Oslo kemnerkontor
KF	Kommunalt foretak
KfiO	Kirkelig fellesråd i Oslo
Kgl.res.	Kongelig resolusjon
KID	Kultur- og idrettsbygg Oslo KF
KIF	Byrådsavdeling for kultur, idrett og frivillighet
KIFT	Kunnskapsmessig forretningsmessig tjenesteyting
KLI	Klimaetaten
KLP	Kommunal Landspensjonskasse
KMD	Kommunal- og moderniseringsdepartementet
KOFA	Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Kom.prp.	Kommuneproposisjon
KommiT	Program for samordning av IKT i kommunesektoren
KoRus	Oslo Kompetansesenter – rus
KOSS	Kommunenes koordineringssentral
KOSTRA	Kommune-Stat-Rapportering
Kpi	Konsumprisindeks
KRV	Kommunerevisjonen
KS	Kommunesektorens organisasjon
KS1	Ekstern kvalitetssikring av konseptvalgutredning for investeringsprosjekter
KS2	Ekstern kvalitetssikring av forprosjekter og styringsdokument for investeringsprosjekter
KSS	Kvalitetssikringssystem
KTP AS	Kollektivtransportproduksjon AS
Kv	Kvartal
KVP	Kvalifiseringsprogram
KVU	Konseptvalgutredning
LAR	Legemiddelassistert rehabilitering
LCC	Livssyklus kostnader
LEAN	Metodikk for forbedringsprosesser
LHBT	Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner
LUR	Lokale ungdomsråd
MAR	Medikamentassistert rehabilitering
Metrex	The network of European Metropolitan Regions and Areas
Mill.	Million
MIPIM	Marché international des professionnels d'immobilier
MMR	Meslinger, kuma og røde hunder
Mnd.	Måneder
MOS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
MOSM	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel etater
MOSS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel selvfinansierende etater
Mrd.	Milliard
MRSA	Meticillinresistente staphylococcus aureus (multiresistente gule stafylokokker)
MUN	Munchmuseet
Mva	Merverdiavgift
NAE	Næringsetaten
NAV	Arbeids- og velferdsetaten
NFP	Nurse-Family Partnership
NHO	Næringslivets Hovedorganisasjon
NIBOR	Norwegian interbank offered rate
NKI	Fornøyd kunde indeks
NOE	Byrådsavdeling for næring og eierskap
NOU	Norges Offentlige Utredninger
NPE	Norsk pasientskadeerstatning
NTP	Nasjonal transportplan
OBR	Oslo Business Region
OBF	Oslobygg

OBY	Omsorgsbygg Oslo KF
OftP	Offentlig tjenestepensjon
OHO	Opplysningskontoret for helse- og oppvekstfag
OIK	Oslo Idrettskrets
OKDN	Kommunens felles telefoni- og datanett
OKER	Oslo kommunes eiendomsregister
OPF	Oslo Pensjonsforsikring AS
OPS	Offentlig privat samarbeid
OPSAM	Operasjonssenter for samvirke og beredskap
Oslo VO	Oslo Voksenopplæring
OU-fondet	Opplærings- og utviklingsfondet
OVK	Byrådsavdeling for oppvekst og kunnskap
OXLO	Oslo Extra Large, en kampanje for en romsligere by
P50	Forventet kostnadsramme for investeringsprosjekter
P85	Budsjettetert kostnadsramme for investeringsprosjekter, inklusive usikkerhetsavsetning tilsvarende sikkerhetsnivå P85, dvs. at risikoen for overskridelser er begrenset til 15 %
PBE	Plan- og bygningsetaten
PCAM	Prinds Christian Augusts Minde
PCB	Polyklorete bifenyler
PDA	Personlig digital assistent (håndholdt PC)
Planlegger	Oslo kommunes budsjettssystem
PLIS	Psykisk helse, lavterskel, i skolehelsetjensten
PPT	Pedagogisk – psykologisk tjeneste
PRO-base	Pleie-, rehabiliterings- og omsorgsbasis
REN	Renovasjonsetaten
RFT	Rådhusets forvaltningstjeneste
RHF	Regionalt helseforetak
RNB	Revidert nasjonalbudsjett
ROS-analyse	Risiko- og sårbarhetsanalyse
RPA	Robotic Process Automation
RUP	Regionalt utviklingsprogram
RVTS	Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
RVTS	Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
SAA	Sosial og ambulant akuttjeneste
SAFH	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Sak 1	Byrådets forslag til budsjett
SalTo	Sammen lager vi et trygt Oslo
SALUTT	Sammen lager vi utelivet tryggere
Seif	Selvhjelp for innvandrere og flyktninger
SERAF	Senter for rus og avhengighetsforskning
SFO	Skolefritidsordning
SFT	Statens forurensingstilsyn
SIRUS	Statens institutt for rusmiddelforskning
SKATE	Styring og koordinering av tjenester i e-forvaltning
SPK	Statens Pensjonskasse

SSB	Statistisk Sentralbyrå
St.meld.	Stortingsmelding
SUR	Sentralt ungdomsråd
SYE	Sykehjemsetaten
TRiO	Trygg i Oslo
TSB	Tverrfaglig spesialisert rusbehandling
TT	Transporttjenesten for funksjonshemmede
UBF	Undervisningsbygg Oslo KF
UBM	Ungdommens bystyremøte
UBW	Unit 4 Business World (Oslo kommunes økonomi- og budsjettssystem)
UDE	Utdanningsetaten
UDI	Utlendingsdirektoratet
UKE	Utviklings- og kompetanseetaten
VAR-sektoren	Vann-, avløp og renovasjonssektoren
VEAS	Vestfjordens avløpsselskap
VEL	Velferdsetaten
VGS	Videregående skole
VIS	Velferdsteknologi i sentrum
VTa	Varig tilrettelagt arbeid
WHO	World Health Organization
YNO	Yrkesrettet norskopplæring
YSI	Young sustainable impact